OLOFSTRÖMS KOMMUN

Kommunstyrelsen **Kallelse**

Plats Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid 2026-11-10 Kl. 09:30

Ärenden Enligt föredragslista

Patrik Krupa,

Sändlista

Kallade ledamöter:

Patrik Krupa	(M)
Alfred Appelros	(M)
Christoffer Danielsson	(S)
Marianne Eriksson	(M)
Ingeborg Braun	(S)
Marie Rosén	(S)
Håkan Assarsson	(S)
Rolf Jönsson	(C)
Tommy Holmgren	(SD)
Max Nielsen	(SD)
Glenn Bengtsson	(KD)

Övriga kallade:
Iréne Robertsson, kommunchef
Anna-Karin Johansen, sekreterare
Karl Andrae, ekonomichef
Förvaltningschefer: Nihad Hodzic, Branislav Nicolic, Patrik Håkansson
Presidiet i nämnderna
Oskar Sandberg, planarkitekt
Roger Jönsson chef infrastruktur och näringsliv
Kallade ersättare:
Britta Lindgren (M)
Tamam Abou-Hamidan (S)
Marie Ydreborg (V)
Malin Åman (C)

Peter Stenberg (SD)
Per-Erik Öhrn (KD)

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2026-11-10

Ärendelista

§ 207 Godkännande av ärendelista
§ 208 Budget 2027 - driftsbudget
§ 209 Taxor och avgifter 2027 för Olofströms kommun
§ 210 Taxor för Miljöförbundet Blekinge Väst 2027 och 2028
§ 211 Yttrande samråd handlingsplan för bostadsförsörjning Älmhult kommun
§ 212 Förslag till ändrade föreskrifter för avfallshantering
§ 213 Renhållningstaxa för Olofströms kommun 2027
§ 214 Yttrande över förslag till beslut om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken
§ 215 Aktuell information från kommunledningsförvaltningen
§ 216 Regler för arvoden och arvodesbelopp
§ 217 Antagande av OPF-KR 26 samt upphörande av tillämpningsanvisningar för OPF-KL
§ 218 VA-taxa 2027 Olofströms kommun
§ 219 Taxa myndighetsutövning Räddningstjänsten Västra Blekinge år 2027
§ 220 Tillägg i taxa för tillsyn och handläggning enligt alkohollagen
§ 221 Antagande av nya riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter
§ 222 Omsättning av lån Olofströms kommun 2027
§ 223 Nyupplåning Olofströms kommun 2027
§ 224 Fastställande av borgensvolym för 2027, avser hel-/delägda bolag
§ 225 Borgensavgift 2027 för kommunens bolag
§ 226 Uppdatering av investeringspolicy

§ 227 Bekräftelse av åtaganden inom Kommuninvest
§ 228 Avsiktsförklaring om att erbjuda Bromölla kommun delägarskap i VMAB
§ 229 Västblekinge Miljö AB - Uppdrag till Västblekinge Miljö AB om försäljning av biogasanläggning
§ 230 Hemställan från Olofströmshus AB om försäljning av fastigheten Kyrkhult 1:34.
§ 231 Hantering av aktivitetsstöd - jobb till 25 - samt ekonomiskt bistånd avseende etablering
§ 232 Justering av delegationsordning och delegat - 6.1, 6.5 och 6.6
§ 233 Kommunal Biblioteksplan 2027-2030
§ 234 Partistöd 2027
§ 235 Ordning för inkallelse av ersättare år 2027-2030
§ 236 Utökning av antal ledamöter och ersättare i kommunstyrelsens arbetsutskott
§ 237 Val av kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-2030
§ 238 Vigselförrättare 2027-2030
§ 239 Sammanträdesplan 2027 för kommunfullmäktige
§ 240 Delegationsbeslut
§ 241 Beslut fattade av kommunstyrelsens arbetsutskott
§ 242 Beslut fattade av kommunstyrelsens personalutskott
§ 243 Medel till kommunstyrelsens förfogande
§ 244 Meddelande

207 Godkännande av ärendelista

§ 172/2026 Budget 2027 - driftsbudget

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Utbildningsnämndens ram för driftbudget 2027 fastställs till 367,129 mkr.

Social- och äldrenämndens ram för driftbudget 2027 fastställs till 482,842 mkr varav äldreförvaltningen utgör 290,066 mkr och social- och funktionsstödsförvaltningen utgör 192,776 mkr.

Kommunstyrelsens ram för driftbudget 2027 fastställs till 121,969 mkr.

Kultur- och fritidsnämndens ram för driftbudget 2027 fastställs till 54,54 mkr.

Revisionens ram fastställs till 1,631 mkr.

Resultatbudget, flerårsbudget, kassaflödesbudget och balansbudget fastställs i enlighet med förslaget justerat för beslut som påverkar ramarna dessa beräknats utifrån.

Patrik Krupa (M) och Tommy Holmgren (SD) avstår från att delta.

Ärendebeskrivning
Karl Andrae, ekonomichef, föredrar i ärendet.

Förslaget till ramar är beräknade i enlighet med kommunens övergripande ramberäkningsmodell. Vid upprättande av förslaget har förvaltningsövergripande ledningsgruppen utgått från kommunfullmäktiges finansiella mål. Då båda målen inte har varit möjligt att nå har målet om tak för allmänna besparingar på maximalt motsvarande neddragning av nämndernas ramar motsvarande befolkningsminskningen prioriterats.

Resultatet efter maximal nivå på allmänna besparingar når endast upp till 835 tkr eller 0,1% av nämndernas ramar. Allmänna besparingar har då gjorts med 9,7 mkr vilket är i nivå med den befolkningsminskning om 132 personer som Statisticon har beräknat för 2026 vilket ligger till grund för kommunens intäkter.

Övergripande

Befolkningen har beräknats i enlighet med kommunens officiella befolkningsprognos upprättad av Statisticon. Befolkning beräknas förändras jämfört med den 31/12 året innan enligt följande:

2026: -132 st

2027: -119 st

2028: -123 st

2029: -122 st

Beräkningen av Skatter och generella statsbidrag har gjorts i enlighet med SKR:s skatteprognos 2026-08-27 i cirkulär 26:27. Lönekompensation har getts med 3,5% där antagandet är hämtat från beräknad timlöneökning enligt konjunkturlönestatistiken. Priskompensation ligger på 2,6 % vilket är i enlighet med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet.

Yttrande/Bedömning

I den tjänsteskrivelse som var uppe innan beslutet om de preliminära ramarna togs redogjordes för den exakta bakgrundsberäkningen av nämndernas ramar. I kommunstyrelsens augustibeslutet justerades ramarna utifrån uppdatering av hyresberäkningar och SKR:s augustiprognos.

Finansiering

Ramarna finansieras med de intäkter kommunen har vilket främst består av skatteintäkter, generella o riktade statsbidrag samt kostnadsutjämning.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Hänsyn till barnrätts- och jämställdshetsperspektiv beaktas när fördelningen av respektive nämnds ramar omsätts i verksamhet dvs vid den nämndsinterna fördelningen inom verksamheterna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Beslut och underlag från Utbildningsnämnden
Beslut och underlag från Kultur- och fritidsnämnden
Beslut och underlag från Social- och äldrenämnden
Underlag för Kommunstyrelsen
Underlag för finansieringen
Resultatbudget
Flerårsbudget
Kassaflödesbudget
Balansbudget

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder, förvaltningschefer, ekonomer, ekonomichefen

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-20 Diarienummer: 2026/1078-7

Nämnd

Kommunstyrelsens arbetsutskott	**2026-10-13**
Kommunstyrelsen	**2026-11-10**
Kommunfullmäktige	**2026-11-30**

Handläggare
Namn: Karl Andrae
Titel: Ekonomichef - biträdande kommunchef

Budget 2027 - driftsbudget

Förslag till beslut

Utbildningsnämndens ram för driftbudget 2027 fastställs till 367,129 mkr.

Social- och äldrenämndens ram för driftbudget 2027 fastställs till 482,842 mkr varav äldreförvaltningen utgör 290,236 mkr och social- och funktionsstödsförvaltningen utgör 192,606 mkr.

Kommunstyrelsens ram för driftbudget 2027 fastställs till 121,969 mkr.

Kultur- och fritidsnämndens ram för driftbudget 2027 fastställs till 54,54 mkr.

Revisionens ram fastställs till 1,631 mkr.

Resultatbudget, flerårsbudget, kassaflödesbudget och balansbudget fastställs i enlighet med förslaget justerat för beslut som påverkar ramarna dessa beräknats utifrån.

Ärendebeskrivning
Förslaget till ramar är beräknade i enlighet med kommunens övergripande ramberäkningsmodell. Vid upprättande av förslaget har förvaltningsövergripande ledningsgruppen utgått från kommunfullmäktiges finansiella mål. Då båda målen inte har varit möjligt att nå har målet om tak för allmänna besparingar på maximalt motsvarande neddragning av nämndernas ramar motsvarande befolkningsminskningen prioriterats.

Resultatet efter maximal nivå på allmänna besparingar når endast upp till 835 tkr eller 0,1% av nämndernas ramar. Allmänna besparingar har då gjorts med 9,7 mkr vilket är i nivå med den befolkningsminskning om 132 personer som Statisticon har beräknat för 2026 vilket ligger till grund för kommunens intäkter.

Övergripande

Befolkningen har beräknats i enlighet med kommunens officiella befolkningsprognos upprättad av Statisticon. Befolkning beräknas förändras jämfört med den 31/12 året innan enligt följande:

2026: -132 st

2027: -119 st

2028: -123 st

2029: -122 st

Beräkningen av Skatter och generella statsbidrag har gjorts i enlighet med SKR:s skatteprognos 2026-08-27 i cirkulär 26:27. Lönekompensation har getts med 3,5% där antagandet är hämtat från beräknad timlöneökning enligt konjunkturlönestatistiken. Priskompensation ligger på 2,6 % vilket är i enlighet med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet.

Yttrande/Bedömning

I den tjänsteskrivelse som var uppe innan beslutet om de preliminära ramarna togs redogjordes för den exakta bakgrundsberäkningen av nämndernas ramar. I kommunstyrelsens augustibeslutet justerades ramarna utifrån uppdatering av hyresberäkningar och SKR:s augustiprognos.

Finansiering

Ramarna finansieras med de intäkter kommunen har vilket främst består av skatteintäkter, generella o riktade statsbidrag samt kostnadsutjämning.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Hänsyn till barnrätts- och jämställdshetsperspektiv beaktas när fördelningen av respektive nämnds ramar omsätts i verksamhet dvs vid den nämndsinterna fördelningen inom verksamheterna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Beslut och underlag från Utbildningsnämnden
Beslut och underlag från Kultur- och fritidsnämnden
Beslut och underlag från Social- och äldrenämnden
Underlag för Kommunstyrelsen
Underlag för finansieringen
Resultatbudget
Flerårsbudget
Kassaflödesbudget
Balansbudget

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder, förvaltningschefer, ekonomer, ekonomichefen

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 15Resultatbudget2027-2029
2 16Flerårsbudget2027-2029
3 Reviderad verksamhetsbeskrivning för budget 2027
4 Verksamhetsbeskrivning_budget_2027_reviderat_forslag_260930
5 Driftsbudget_2027 KFN
6 Beslut KFN § 56 Driftbudget för KFN 2027
7 Budget 2027 2 pos till UBN 2026-09-02 inkl gy arbetstidsform
8 Konsekvensbeskrivningar_budget_2027_i_kommunmall
9 Beslut UBN § 75 Budget 2027
10 ÄLF Driftsbudget_2027 ver 4
11 SOF Driftsbudget_2027 ver 5 260828
12 Beslut SÄN § 137/2026 Driftsbudget för SOF och ÄLF 2027
13 Driftsbudget_2027_2pos_20260915
14 Driftsbudget_2027_4pos_20260915
15 Driftsbudget_2027-FIN_Vht2
16 Driftsbudget_2027-FIN_Vht4
17 BudgetkommentarFinansieringen2027
18 Verksamhetsbeskrivning Budget 2027 Äldreförvaltningen 20260925
19 Verksamhetsbeskrivning SoF Budget2027
20 VerksamhetsbeskrivningBudget2027KS_KLF
21 VerksamhetsbeskrivningBudget2027KFN_KLF
22 17Kassaflodesbudget_2027-2029
23 18Balansbudget2027_2029

Resultatbudget 2027-2029

	Budget 2027 Mkr	Plan 2028 Mkr	Plan 2029 Mkr
Verksamhetens intäkter *	146,5	148,7	150,9
Verksamhetens kostnader *	-1 110,8	-1 135,9	-1 169,4
Avskrivningar	-55,6	-56,8	-56,5
Verksamhetens nettokostnader	-1 019,9	-1 044,0	-1 075,0
Skatter, statsbidrag o utjämning	1 036,0	1 066,7	1 097,0
Finansiella intäkter	11,2	11,4	11,8
Finansiella kostnader	-26,5	-27,7	-27,6
Resultat	0,8	6,4	6,2

* Resultatbudgeten innehåller endast externa poster

Specifikation över interna poster som räknats av i sammanställningen ovan

Interna poster har sammanställts utifrån budgetunderlagen.
Lönerna räknats upp med 3,5% för budgetåret och samma för planåren.
Priser har räknats upp med 2,6% för budgetåret och 3,0% för planår1 och 2,6% för planår2.

	Budget 2027 Mkr
Totala intäkter exkl. skatter, statsbidrag och utjämning	377,4
Avgår interna intäkter	
IT och televäxel	-22,2
Lokalvårdskostnader	-19,2
Kost/måltider	-36,6
Vaktmästeri	-12,9
Transport	-3,9
Hyresintäkter	-99,8
Internränta	-23,1
Övriga poster	-13,2
Summa externa intäkter	146,5

Beräknad befolkning 2026-11-01: 12.734, 2027-11-01: 12.613 (-121), 2028-11-01: 12.491 (-122)
Ramberäkningen är uppdaterad med SKR:s prognos 2026-08-27 (cirkulär 26:27)

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Flerårsbudget 2027-2029

(mkr)

Resultatposter	Red. 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	194,7	151,2	184,4	146,500	148,700	150,900
Verksamhetens kostnader	-1110,8	-1098,7	-1122,8	-1 110,771	-1 135,856	-1 169,373
Avskrivningar/Nedskrivningar	-42,0	-47,0	-45,7	-55,6	-56,8	-56,5
Verksamhetens nettokostn.	**-958,1**	**-994,5**	**-984,1**	**-1 019,871**	**-1 043,956**	**-1 074,973**
Varav						
Varav pensionskostnader	*-73,1*	*-66,0*	*-63,2*	*-62,505*	*-68,258*	*-74,555*
Varav KS förfogande o centrala löneök.		-25,7		-25,815	-26,409	-27,158
Varav övriga delar netto finansieringen	14,0	*25,6*	*-947,6*	*34,055*	*30,924*	*26,529*
Kommunstyrelsen	*-107,6*	*-116,0*	*-115,2*	*-121,969*	*-123,980*	*-126,538*
Revisionen	*-1,3*	*-1,6*	*-1,6*	*-1,631*	*-1,631*	*-1,631*
Kultur- och Fritidsnämnden	*-49,3*	*-52,5*	*-24,6*	*-54,540*	*-55,500*	*-56,515*
Utbildningsnämnden	*-356,9*	*-357,4*	*-366,1*	*-367,129*	*-369,419*	*-376,105*
Social- och äldrenämnden	*-456,9*	*-466,8*	*471,0*	*-482,842*	*-497,941*	*-513,555*
Skatter, statsbidr. och utjämning	1004,4	1012,4	1009,0	1035,983	1066,700	1097,000
Finansiella intäkter	12,0	10,4	13,8	11,187	11,422	11,766
Finansiella kostnader	-20,8	-25,1	-28,7	-26,464	-27,718	-27,595
Resultat	**37,5**	**3,2**	**10,0**	**0,835**	**6,448**	**6,198**
Resultat i procent av skatter o gen. statsbidrag				*0,1%*	*0,6%*	*0,6%*
Nettokostnadsökning i förhållande till ursprunglig budget året före				2,55%	2,36%	2,97%
Nettokostnadsökning i förhållande till prognos året före				3,63%		
Ökning av skatter och statsbidrag i förhållande till budget året före*				2,33%	2,97%	2,84%
Ökning av skatter och statsbidrag i förhållande till prognos året före*				2,67%		

Beräknad befolkning 2026-11-01: 12.734, 2027-11-01: 12.613 (-121), 2028-11-01: 12.491 (-122)
Ramberäkningen är uppdaterad med SKR:s prognos 2026-08-27 (cirkulär 26:27)

Ramarna för planåren är beräknade på följande sätt:

Lönekompensation i enlighet med centrala ök samt priskompensation
Prisindex för kommunal verksamhet enligt SKR cirkulär 25:59
Elevunderlagsförändringar har påverkat UBN:s ram.
Förändring äldre (uppdelat i femårsintervaller) samt LSS-utjämningen har påverkat ramen för Socialnämnden

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-30

Diarienummer:
2026/2320-1

Nämnd
Utbildningsnämnden

Handläggare
Namn: Patrik Håkansson
Titel: Förvaltningschef

Reviderad verksamhetsbeskrivning för budget 2027

Förslag till beslut
Utbildningsnämnden fastställer den reviderade verksamhetsbeskrivningen för budget 2027 enligt bilaga. Beslutet ersätter nämndens tidigare beslut avseende verksamhetsbeskrivningen. Budget 2027 i övrigt påverkas inte.

Ärendebeskrivning
Utbildningsnämnden behandlade i september 2026 budget 2027 och tillhörande verksamhetsbeskrivning. Efter nämndens sammanträde fick utbildningsförvaltningen del av en ny kommungemensam mall och nya anvisningar för verksamhetsbeskrivningen. Mallen innebär en annan disposition och tydligare krav på kortfattad redovisning av uppdrag, mål och prioriteringar, väsentliga förändringar, förutsättningar under planperioden samt nyckeltal. Den redan beslutade verksamhetsbeskrivningen är upprättad enligt tidigare mall och behöver därför anpassas och beslutas på nytt.

Yttrande
Förvaltningen har fört över den tidigare beslutade texten till den nya strukturen. Utgångspunkten har varit att innehållet ska förändras så lite som möjligt. Bearbetningen består huvudsakligen av omdisponering, förkortning och anpassning till de nya rubrikerna. Sakliga justeringar har begränsats till nödvändiga förtydliganden för att motsvara anvisningarna.
Beslutet behövs därmed främst av formella och redaktionella skäl och innebär inte att nämndens tidigare ställningstaganden i budgetärendet omprövas.

Finansiering
Ärendet medför ingen förändring av den av nämnden beslutade budgeten och innebär inget nytt finansieringsbehov.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet avser huvudsakligen verksamhetsbeskrivningens form och disposition och innebär inga nya sakliga ställningstaganden med direkt påverkan på barnrätts- eller jämställdhetsperspektivet.

Beslutsunderlag
• Ny mall för verksamhetsbeskrivning, budget 2027
• Anvisning för verksamhetsbeskrivning, budget 2027
• Reviderad verksamhetsbeskrivning för budget 2027

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Ekonomiavdelningen

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:
1 Verksamhetsbeskrivning_budget_2027_reviderat_forslag_260930

Verksamhetsbeskrivning

Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan
Förvaltningschef: Patrik Håkansson

Uppdrag

Utbildningsnämndens verksamhetsområde omfattar hela utbildningskedjan i Olofströms kommun: förskola, öppen förskola, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunalt aktivitetsansvar, vuxenutbildning, yrkeshögskola och Musikskola.
Nämndens grundläggande uppdrag är att ge barn, elever och vuxenstuderande goda och likvärdiga förutsättningar för lärande och utveckling. Verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet, rättssäkerhet och ett tydligt kompensatoriskt perspektiv där organisation, resurser och insatser anpassas efter skilda behov och förutsättningar. Utbildningsverksamheten har samtidigt en viktig roll i kommunens långsiktiga utveckling och kompetensförsörjning.

Kommunfullmäktiges mål och nämndens prioriteringar

Utbildningsnämndens arbete under 2027 ska präglas av ett tydligt fokus på måluppfyllelse, likvärdighet och kvalitet i undervisningen. Resultat och andra kvalitetsmått ska systematiskt följas på skol-, verksamhets- och huvudmannanivå och användas som grund för prioriteringar, resursfördelning och utvecklingsinsatser. Särskilt fokus riktas mot elevernas möjligheter att få stöd för att klara skolarbetet och deras tillgång till elevhälsan. Arbetet omfattar kvaliteten i den ordinarie undervisningen, tidiga stödinsatser och särskilt stöd samt ett fortsatt utvecklat förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete.
Revisionens granskning av särskilt stöd och Skolinspektionens tidigare granskning av huvudmannens kompensatoriska arbete utgör viktiga underlag.
Det systematiska kvalitetsarbetet ska vidareutvecklas genom resultatanalyser och kvalitetsdialoger. Matematik, svenska och svenska som andraspråk är fortsatt särskilt viktiga områden att följa. Arbetet med undervisningsskicklighet fortsätter genom Undervisningsskicklighet i praktiken, USiP, med kollegialt lärande, lektionsobservationer och återkoppling.
Utöver arbetet mot kommunfullmäktiges mål är särskilt stöd och resursfördelning prioriterade utvecklingsområden. En utvecklad resursfördelningsmodell behöver bättre väga samman elevantal, elevernas behov, skolform och skolornas strukturella förutsättningar.

Väsentliga förändringar under budgetåret

Det minskande barn- och elevantalet är en central planeringsförutsättning för 2027 och kräver fortsatt anpassning av organisation, bemanning och lokaler. Anpassningen kan inte enbart göras proportionellt utifrån barn- och elevantal utan behöver också beakta skolform, enheternas storlek, geografiska förutsättningar och behov av särskilt stöd. Budgetarbetet behöver därmed hantera både strukturell anpassning, riktade förstärkningar och nya krav.
Från den 1 juli 2027 påverkas verksamheten av den nya regleringen av lärares undervisningsuppdrag samt tid för planering och uppföljning. Förändringen får organisatoriska och ekonomiska konsekvenser i flera skolformer. Statsfinansiering har aviserats, men kommunens nettokonsekvens behöver slutligt beräknas. Nuvarande organisation av språkvalet behöver samtidigt anpassas för att motsvara gällande krav.
Förvaltningens bedömning är att ledningskapaciteten behöver förstärkas motsvarande cirka 1,5 tjänster på helårsbasis, dels i rektorsorganisationen och dels på förvaltningsnivå. Behovet hänger samman med mer komplexa ledningsuppdrag, nationella reformer samt ökade krav på bland annat säkerhet, beredskap och kontinuitetsplanering.

Den samlade analysen visar samtidigt behov av riktade förstärkningar inom delar av verksamheten. Inom grundskolan gäller detta framför allt Vilboksskolan och Brännaregårdsskolan samt delar av Högavångsskolan, mot bakgrund av bland annat socioekonomiska förutsättningar, svenska som andraspråk, matematik och behov av stöd. Även inom förskolan har behov av förstärkning identifierats, bland annat för en mer robust grundbemanning och bättre förutsättningar för kontinuitet och kvalitet.
Såväl grundskolan som förskolan har en relativt låg kostnadsnivå jämfört med andra kommuner. För grundskolan ligger undervisningskostnaden relativt nära jämförbara kommuner, medan framför allt lokal- och övriga kostnader är lägre. Förskolans totala kostnad per inskrivet barn är också låg, framför allt till följd av låg personalkostnad, medan lokalkostnaden ligger närmare genomsnittliga nivåer. En låg total kostnad innebär inte att resursnivån är rätt i varje del av organisationen. Förstärkningar inom en oförändrad ram kräver därför omprioriteringar, strukturella förändringar eller riktad resursfördelning.

Förutsättningar och utveckling under planperioden

Den demografiska utvecklingen bedöms bestå under planperioden och innebär behov av strategiska beslut om skol- och förskolestruktur, lokaler, bemanning och resursfördelning. Planeringen och genomförandet av en ny 7–9-skola är en central fråga och behöver ske med hänsyn till det långsiktigt minskande elevunderlaget samtidigt som ändamålsenliga lärmiljöer skapas.
Förskolans bemanningsorganisation behöver analyseras vidare. Den kartläggning av vikariebehov och vikarieanvändning som påbörjas under 2026 ska ge underlag för framtida ställningstaganden om bemanning, organisation och gemensamma principer för vikariehantering, med fokus på effektiv resursanvändning, kontinuitet, kvalitet och hållbar arbetsmiljö.
Digitalisering och artificiell intelligens skapar nya möjligheter i undervisning och administration men ställer samtidigt krav på kompetens, informationssäkerhet och ett kritiskt förhållningssätt. För gymnasieskola, vuxenutbildning och yrkeshögskola blir regional samverkan, elevunderlag och arbetsmarknadens kompetensbehov fortsatt centrala. Myndigheten för yrkeshögskolans beslut om nya utbildningsomgångar påverkar verksamhetens omfattning och organisering under planperioden.

Nyckeltal

Kommunfullmäktiges beslutade indikatorer som särskilt följs inom utbildningsnämndens område är:
• Elever får hjälp att klara skolarbetet – mål 75 procent.
• Elever har lätt att få kontakt med elevhälsan – mål 70 procent.
Utöver dessa indikatorer följer nämnden och förvaltningen även andra nyckeltal avseende bland annat resultat, volym, kvalitet och ekonomi.

Driftsbudget 2027

Kultur- o Fritidsnämnden/Kommunledningsförvaltningen

Nämndsordförande: Jens Lönquist-Roos
Förvaltningschef: Iréne Robertsson

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 5 Kultur- och fritidsnämnden					
Intäkter	-7 779	-7 772	-9 578	23,2%	-1 806
Kostnader	57 077	60 319	64 118	6,3%	3 799
NETTO:	**49 298**	**52 547**	**54 540**	**3,8%**	**1 993**
10 Nämnd- o styrelse verksamhet					
Kostnader	407	441	443	0,5%	2
NETTO:	407	441	443	0,5%	2
30 Allmän fritidsverksamhet					
Intäkter	-25	-15	-15	0,0%	0
Kostnader	3 423	3 115	3 252	4,4%	137
NETTO:	3 399	3 100	3 237	4,4%	137
31 Allmän kulturverksamhet					
Intäkter	-1 293	-795	-2 624	230,1%	-1 829
Kostnader	9 442	9 610	11 706	21,8%	2 096
NETTO:	8 149	8 815	9 082	3,0%	267
32 Bibliotek					
Intäkter	-329	-15	-15	0,0%	0
Kostnader	8 925	9 023	9 457	4,8%	434
NETTO:	8 597	9 008	9 442	4,8%	434
34 Idrotts- o fritidsanläggningar					
Intäkter	-5 781	-6 707	-6 691	-0,2%	16
Kostnader	29 159	32 166	33 427	3,9%	1 261
NETTO:	23 379	25 459	26 736	5,0%	1 277
35 Fritidsgårdar					
Intäkter	-140	-40	-40	0,0%	0
Kostnader	5 081	5 255	5 082	-3,3%	-173
NETTO:	4 942	5 215	5 042	-3,3%	-173
39 Gem adm K&F					
Kostnader	221	289	319	10,4%	30
NETTO:	221	289	319	10,4%	30
61 Arbetsmarknadsåtgärder					
Intäkter	-212	-200	-193	-3,5%	7
Kostnader	418	420	432	2,9%	12
NETTO:	206	220	239	8,6%	19

Driftsbudget 2027

Kultur- o Fritidsnämnden/Kommunledningsförvaltningen

Nämndsordförande: Jens Lönquist-Roos
Förvaltningschef: Iréne Robertsson

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 5 Kultur- och fritidsnämnden					
Intäkter	-7 779	-7 772	-9 578	23,2%	-1 806
Kostnader	57 077	60 319	64 118	6,3%	3 799
NETTO:	**49 298**	**52 547**	**54 540**	**3,8%**	**1 993**
1050 Kultur- och fritidsnämnd					
Kostnader	407	441	443	0,5%	2
NETTO:	407	441	443	0,5%	2
3000 Allmän fritidsverksamhet					
Intäkter	-25	-15	-15	0,0%	0
Kostnader	3 423	3 115	3 252	4,4%	137
NETTO:	3 399	3 100	3 237	4,4%	137
3100 Stöd till studieorganisationer					
Kostnader	586	675	675	0,0%	0
NETTO:	586	675	675	0,0%	0
3150 Allmän kulturverksamhet					
Intäkter	-578	-95	-145	52,6%	-50
Kostnader	5 474	5 409	5 518	2,0%	109
NETTO:	4 895	5 314	5 373	1,1%	59
3170 Kulturhuset					
Intäkter	-714	-700	-2 479	254,1%	-1 779
Kostnader	3 381	3 526	5 513	56,4%	1 987
NETTO:	2 667	2 826	3 034	7,4%	208
3200 Bibliotek					
Intäkter	-329	-15	-15	0,0%	0
Kostnader	8 925	9 023	9 457	4,8%	434
NETTO:	8 597	9 008	9 442	4,8%	434
3400 Idrotts- o fritidsanläggningar					
Intäkter	-1 943	-1 919	-1 869	-2,6%	50
Kostnader	17 104	19 987	19 080	-4,5%	-907
NETTO:	15 161	18 068	17 211	-4,7%	-857
3450 Simhall					
Intäkter	-3 837	-4 788	-4 822	0,7%	-34
Kostnader	12 055	12 179	14 347	17,8%	2 168
NETTO:	8 218	7 391	9 525	28,9%	2 134
3500 Fritidsgårdar					
Intäkter	-140	-40	-40	0,0%	0
Kostnader	5 081	5 255	5 082	-3,3%	-173
NETTO:	4 942	5 215	5 042	-3,3%	-173
3910 Gem adm K&F					
Kostnader	221	289	319	10,4%	30
NETTO:	221	289	319	10,4%	30
6104 Övriga insatser					
Intäkter	-212	-200	-193	-3,5%	7
Kostnader	418	420	432	2,9%	12
NETTO:	206	220	239	8,6%	19

Kultur- och fritidsnämnd

Plats: Lokal Klockrike, Kulturhuset

Tid: 13:30 - 14:50

§ 53-69

Beslutande:		**Ersättare för:**	
Jens Lönquist-Roos	(S)		Ersätts § 63 av Mikael Johnsson (SD). Mirela Atovic (S) tjänstgör § 63 som ordförande.
Mirela Atovic	(S)		
Roal Bencic	(SD)		
Johan Stjernquist	(S)		
Anders Olsson	(S)	Izabela Sabo	
Benita Eriksson	(C)		Ersätts § 60 av Mikael Johnsson (SD)
Sirpa Jensen	(M)		
Sebastian Ramberg	(M)	Anna Rasmussen	
Annika Eriksson Bencic	(SD)		

Övriga deltagare:
Karl Andrae, ställföreträdande kommunchef
Anna-Karin Johansen, sekreterare
Louise Håkansson, ekonom § 53-57
Ann-Charlotte Fandén, bibliotekarie § 58
Lena Nilsson, fritidskonsulent § 59
Anna Thorén, fritidsutvecklare § 60-63
Mikael Johnsson (SD)

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Anna-Karin Johansen

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Jens Lönquist-Roos

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Mirela Atovic

Elektronisk underskrift

Sirpa Jensen

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

§ 56/2026 Driftbudget för KFN 2027

Kultur- och fritidsnämnds beslut:

Driftbudget 2027 antas enligt förvaltningens förslag.

Ärendebeskrivning
Ärendet föredras av Louise Håkansson, ekonom.

Kultur- och fritidsnämnden har tilldelats en ram om 54 540 tkr för 2027. Det är en ökning med 1 993 tkr mot år 2026. Denna ökning består främst av:

-Löneuppräkning samt PO
-Kompensation för hyror
-Kompensation för interna köp
-Allmän besparing

Yttrande/Bedömning

För att få verksamheten att rymmas inom tilldelad budgetram har besparingar och anpassningar genomförts inom samtliga verksamhetsområden. I budgetarbetet har verksamheternas kostnader setts över och prioriteringar gjorts utifrån de behov och förutsättningar som finns inför 2027.

Föreslagen driftbudget för 2027 bedöms kunna rymmas inom tilldelad ram och ger förutsättningar för att bedriva verksamheten utifrån nu kända förutsättningar. För att klara budgetramen har bland annat budgeten för vikarier till Växtverket minskats och budgeten för inköp inom fritidschefens ansvarsområde reducerats. Även övriga kostnader har setts över i alla verksamheter och har under vissa poster inte räknats upp. Holjebadet har sett över sin prissättning och genomfört höjningar av priser samt lämnat förslag på höjda taxor och avgifter. Åtgärderna bidrar till att stärka intäkterna och skapa bättre förutsättningar för att verksamheten ska kunna bedrivas inom tilldelad budgetram.

Sammanlagt bedöms föreslagen driftbudget vara möjlig att genomföra utifrån de ekonomiska förutsättningar som gäller för 2027.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Beslutet beds inte påverka barnrätts- eller jämställdhetsperspektivet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Driftbudget_2027 KFN
Verksamhetsbeskrivning Driftbudget 2027

KFN § 56/2026

KS 2026/2223

Beslutet skickas till
I.R förvaltningschef
L.H ekonom
K.A ekonomichef
Verksamhetschefer inom KOF.

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Driftsbudget 2027

Utbildningsförvaltningen
Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan
Förvaltningschef: Patrik Håkansson

	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Utlagd Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 6 Utbildningsnämnden						
Intäkter exkl kapital	-90 154	-89 332	-83 932	-87 075	4%	-3 143
Kostnader	447 079	455 437	441 349	463 513	5%	22 164
NETTO:	**356 925**	**366 105**	**357 417**	**376 438**	**5%**	**19 021**
10 Nämnd- o styrelse verksamhet	1 162	1 319	1 289	1 438	10%	149
16 Kommunledning/personal	1 113	1 197	1 170	1 149	-2%	-21
33 Kulturskolor	5 596	5 656	5 542	5 792	4%	250
40 Förskoleverksamhet	76 608	77 686	76 746	79 265	3%	2 519
42 Fritidshem	14 072	14 580	14 289	14 766	3%	477
43 Förskoleklass	7 228	6 380	6 285	7 124	12%	839
44 Grundskola	160 286	164 593	159 612	165 649	4%	6 037
Varav 443 Anpassad grundskola	*14 845*	*16 059*	*15 055*	*19 221*	*22%*	*4 166*
45 Gymnasieskola	78 000	83 201	79 605	86 490	8%	6 885
Varav 453 Anpassat gymnasium	*7 278*	*7 732*	*7 732*	*7 750*	*0%*	*18*
47 Kommunal vuxenutbildning	5 181	3 308	3 004	1 926	-56%	-1 078
49 Gem administration utb	7 746	8 185	9 875	12 839	23%	2 964
93 Gen statsbidrag o skatteutjämn	-65	0	0	0		

Budgetram	367 129
Besparing att lösa	9 309

Budget 2026 är originalbudget exklusive löneökningar och andra tilläggsbeslut som kommit under året.

Konsekvensbeskrivningar

Förslag till anpassningsåtgärder – budget 2027

Dokumentet redovisar möjliga anpassningsåtgärder och deras huvudsakliga verksamhetsmässiga konsekvenser. Åtgärderna har olika karaktär: vissa innebär faktiska förändringar i befintlig verksamhet, andra innebär att planerade förstärkningar skjuts fram och några bygger på budgetantaganden som behöver följas upp. Redovisningen ska därför läsas som ett besluts- och beredningsunderlag och inte som att samtliga åtgärder föreslås genomföras samtidigt. Angivna ekonomiska effekter utgår från den senaste sammanställningen av möjliga anpassningar.

Ekonomiska effekter: Redovisade belopp bygger på nuvarande bedömningar. För vissa åtgärder är den ekonomiska effekten endast möjlig att uppskatta för 2027, medan effekten för 2028 och 2029 ännu inte har bedömts eller inte har angetts i nuvarande kalkyl. I andra fall är åtgärden uttryckligen tidsbegränsad och avsedd att gälla endast under 2027. Avsaknad av belopp för senare år ska därför inte tolkas som att effekten är noll.

Arbetstidsreformen – hantering i budgetunderlaget

Arbetstidsreformen redovisas inte som en anpassningsåtgärd i detta dokument och någon särskild nettokostnad för reformen ingår inte i de ekonomiska effekter som anges nedan. I tidigare budgetunderlag har preliminära kostnadsberäkningar redovisats, men efter fortsatt analys bedöms osäkerheten vara för stor för att lägga in en sådan kostnad i internbudgeten för 2027 i nuläget.

Staten har aviserat kompensation till kommunerna, men den faktiska nettokostnaden för kommunen är ännu inte möjlig att fastställa. Utfallet påverkas bland annat av kommande avtalslösningar, hur planeringstid och tjänsteplanering organiseras samt hur arbetsuppgifter som mentorskap, rasttillsyn och andra uppgifter fördelas mellan olika personalkategorier. Det ekonomiska utfallet kan därför variera från att reformen i huvudsak finansieras genom statlig kompensation till att den medför en betydande nettokostnad. Att den tidigare framräknade kostnadsökningen lyfts ur kalkylen ska därför inte tolkas som att reformen bedöms vara kostnadsneutral eller fullt finansierad. Kostnadseffekten behöver följas och budgetbedömningen uppdateras när förutsättningarna har klargjorts.

1. Förskolan – återgång från bemanningsmått 2,9 till 2,8

Bakgrund

Förslaget innebär en återgång från bemanningsmått 2,9 till 2,8 i förskolan.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 1 370 tkr | 2028: 2 909 tkr | 2029: 2 909 tkr

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär en något lägre personaltäthet i förskolan. Förutsättningarna att organisera verksamheten under hela öppettiden påverkas, framför allt under de delar av dagen då många barn är närvarande samtidigt. Verksamheten blir också mer sårbar vid frånvaro och andra tillfälliga förändringar i bemanningen.

Minskad personaltäthet innebär mindre utrymme för arbete i mindre grupper och minskar flexibiliteten att möta enskilda barns behov inom den ordinarie organisationen. Konsekvenserna kan bli särskilt märkbara för yngre barn och barn i behov av särskilt stöd. Även personalens arbetsmiljö kan påverkas genom ökad belastning.

Åtgärden innebär främst en minskad bemanningsmarginal och flexibilitet, snarare än en genomgripande förändring av verksamheten.

2. Gränums skola – avveckling av F–3

Bakgrund

Förslaget innebär att grundskoleverksamheten F–3 i Gränum avvecklas. Eleverna erbjuds plats vid annan skolenhet, i första hand Jämshögs skola, samtidigt som vårdnadshavare har möjlighet att önska annan F–6-skola enligt gällande regler om skolplacering.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 800 tkr | 2028: 1 600 tkr | 2029: 1 600 tkr

Konsekvensbeskrivning

Elevantalet i Gränum är lågt och elevunderlaget i Jämshög är samtidigt vikande. En överflyttning av elever från Gränum till Jämshög bedöms därför kunna genomföras med fortsatt rimliga gruppstorlekar. I den ekonomiska beräkningen har hänsyn tagits till det ökade behovet av lärarresurser i Jämshög. Eftersom elever från Gränum redan från årskurs 4 går i Jämshög innebär åtgärden också att en redan befintlig övergång mellan skolorna tidigareläggs.

För berörda elever innebär åtgärden byte av skolmiljö och för vissa längre resväg. Kontinuitet, trygghet och övergång behöver därför planeras särskilt. Skolskjutskostnaderna kan komma att öka, men då skolskjuts redan organiseras mellan Gränum och Jämshög för elever i årskurs 4–6 bedöms någon större kostnadsökning inte som sannolik utifrån nuvarande förutsättningar.

Förskolan i Gränum påverkas inte av åtgärden och kommer att finnas kvar. I beräkningen har fortsatt drift av fastigheten i Gränum beaktats, vilket innebär att den ekonomiska effekten huvudsakligen uppstår genom en mer effektiv skolorganisation och inte genom att lokalkostnaderna försvinner.

För personalen i grundskolan innebär åtgärden organisatoriska förändringar och kan medföra övertalighet eller förändrad placering.

Åtgärden påverkar samtidigt Gränums lokala skolutbud genom att grundskoleverksamheten F–3 upphör på orten.

3. Öppen förskola – avveckling

Bakgrund

Förslaget innebär att den öppna förskolan avvecklas.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 424 tkr | 2028: 424 tkr | 2029: 424 tkr

Konsekvensbeskrivning

En avveckling innebär att kommunen avstår från en förebyggande och lättillgänglig verksamhet riktad till barn och vårdnadshavare. Möjligheten till social gemenskap, föräldrastöd, språklig stimulans och tidiga kontakter med kommunens verksamheter minskar.

Öppen förskola har också en funktion i arbetet med familjecentral. En avveckling påverkar därför förutsättningarna för den fortsatta utvecklingen av en familjecentral och behöver bedömas även ur ett bredare kommunalt och regionalt perspektiv.

Åtgärden påverkar inte kommunens ordinarie förskoleverksamhet, men innebär en minskad ambitionsnivå inom det förebyggande arbetet för barn och familjer.

4. Dygnet-runt-verksamheten

Alternativ 1 – flytt till annan förskola

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 250 tkr | 2028: 250 tkr | 2029: 250 tkr

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär att dygnet-runt-verksamheten behålls men flyttas till en annan förskola. För barn och vårdnadshavare kvarstår därmed möjligheten till omsorg under kvällar, nätter och helger, men verksamhetens geografiska placering förändras.
Flytten kan innebära längre eller förändrade resvägar för vissa familjer samt kräva en omställning för barn och personal. Samtidigt kan verksamheten bedrivas med lägre lokalkostnader och energiförbrukning, vilket innebär att kostnaden kan minskas utan att själva omsorgserbjudandet avvecklas.
Inför genomförandet behöver praktiska frågor kring lokaler, säkerhet, nattverksamhet och organisation analyseras.

Alternativ 2 – avveckling

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 787 tkr | 2028: 1 574 tkr | 2029: 1 574 tkr

Konsekvensbeskrivning

En avveckling innebär att kommunen inte längre erbjuder barnomsorg under kvällar, nätter och helger i nuvarande form. Konsekvensen blir störst för vårdnadshavare vars arbetstider inte kan anpassas till den ordinarie förskolans öppettider. Det kan särskilt beröra ensamstående vårdnadshavare samt personer med oregelbundna arbetstider inom exempelvis vård, omsorg och andra verksamheter med arbete under dygnets alla timmar.
För berörda familjer kan åtgärden påverka möjligheten att förena förvärvsarbete med omsorg om barn. Samtidigt berör verksamheten en begränsad grupp och har organisatoriska förutsättningar som innebär att personalresurser inte alltid kan utnyttjas på samma sätt som inom ordinarie förskoleverksamhet.
Inför en avveckling behöver konsekvenserna för de familjer som faktiskt använder verksamheten kartläggas särskilt.

5. Fritidshem – anpassad bemanning utifrån faktisk närvaro, motsvarande en tjänst

Bakgrund

Förvaltningen bedömer att bemanningen inom fritidshemmet kan minskas med motsvarande en tjänst. Bedömningen bygger på skillnaden mellan antalet inskrivna barn och faktisk närvaro samt möjligheten att anpassa organisation och bemanning efter hur många barn som faktiskt vistas i verksamheten.

Preliminär ekonomisk effekt: 2027: 300 tkr | 2028: 650 tkr | 2029: 650 tkr

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär lägre bemanning och minskad flexibilitet. Konsekvenserna beror på hur tjänsten fördelas mellan enheter och tider samt på faktisk närvaro och barnens behov.

Om fler barn än beräknat vistas i fritidshemmet samtidigt kan personaltätheten bli låg under vissa tider. Det kan påverka möjligheten att upprätthålla god tillsyn, arbeta i mindre grupper och möta barn med behov av särskilt stöd.

Bedömningen är att åtgärden kan genomföras utifrån nuvarande närvaro och organisation. Den ekonomiska effekten bygger dock på att nuvarande förutsättningar i huvudsak består under 2027 och behöver därför följas upp efter genomförandet.

6. Profiler på Högavångsskolan – avveckling av musik- och idrottsprofil

Bakgrund

Förslaget innebär att Högavångsskolans nuvarande musik- och idrottsprofiler avvecklas.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 617 tkr | 2028: 1 481 tkr | 2029: 1 481 tkr

Konsekvensbeskrivning

Eleverna kommer fortsatt att få undervisning inom berörda ämnen enligt ordinarie utbildning, men den särskilda fördjupning och profilering som verksamheten erbjuder försvinner.

Åtgärden innebär en minskad ambitionsnivå och påverkar skolans möjlighet att erbjuda ett differentierat utbildningsutbud. Den kan också påverka skolans attraktivitet för vissa elever, inklusive elever från andra kommuner.

Profilverksamheten påverkar samtidigt skolans organisation genom särskilda grupperingar och schemaförutsättningar. En avveckling kan därför ge större organisatorisk flexibilitet och förenkla arbetet med elevsammansättning och grupporganisation.

Konsekvenserna för befintliga elever beror på hur avvecklingen genomförs. En successiv avveckling innebär att elever som redan går i profil kan slutföra sin profil, medan en direkt avveckling ger snabbare ekonomisk effekt men större påverkan för nuvarande elever.

7. Anpassad grundskola – möjlig anpassning av bemanning

Bakgrund

Åtgärden bygger på antagandet att det kan finnas möjligheter att organisera den anpassade grundskolan med en lägre samlad bemanning, bland annat genom att personalresurserna i högre grad anpassas efter elevgruppernas faktiska behov och undervisningens organisation.

Preliminär ekonomisk effekt: 2027: 1 558,4 tkr | 2028–2029: ingen effekt angiven i nuvarande kalkyl

Konsekvensbeskrivning

Elever inom anpassad grundskola har mycket varierande behov. Vissa elever behöver omfattande eller kontinuerligt vuxenstöd, medan andra kan ha större förutsättningar att delta i undervisning med mindre individuellt stöd. Det kan därför finnas möjligheter att differentiera bemanningen tydligare mellan olika elevgrupper och situationer. Bedömningen kan dock inte göras enbart utifrån om eleverna läser ämnen eller ämnesområden, utan behöver utgå från elevernas funktionella behov, gruppsammansättning och hur undervisningen organiseras.

En minskad bemanning innebär en risk för försämrad kvalitet, trygghet och arbetsmiljö om personalresurserna reduceras mer än vad elevgruppens faktiska behov medger. Det kan särskilt påverka situationer som kräver hög vuxennärvaro, exempelvis undervisning i mindre grupp, raster, måltider, förflyttningar och omvårdnad.

Den beräknade ekonomiska effekten ska därför betraktas som en preliminär potential. Innan bemanningen förändras behöver den planerade analysen visa i vilken omfattning organisation och resursanvändning kan förändras utan att elevernas rätt till utbildning, stöd och en trygg skolmiljö försämras.

8. Förskolan – minskad ledningsorganisation med en tjänst

Bakgrund

Antalet barn i kommunens förskolor minskar, vilket medför färre avdelningar. Nuvarande organisation omfattar fyra ledningsresurser. Förslaget innebär en minskning till tre ledningsresurser och en omfördelning av förskolorna mellan ledningsuppdragen. Prognosen är cirka 26 avdelningar.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 521,5 tkr | 2028: 1 043 tkr | 2029: 1 043 tkr

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär större ansvarsområden för respektive chef. Ett ledningsuppdrag om omkring 10 avdelningar är inte ovanligt inom förskoleverksamhet, och med ett fortsatt minskande barnantal kan antalet avdelningar vara ytterligare något lägre hösten 2027.

Konsekvensen blir samtidigt att varje chef får ansvar för fler medarbetare och fler verksamhetsenheter än i delar av dagens organisation. Det kan minska utrymmet för närvaro i verksamheten, pedagogiskt ledarskap, uppföljning, personalfrågor och utvecklingsarbete. Organisationen blir också något mer sårbar vid frånvaro eller vid verksamheter som kräver ett mer omfattande ledningsstöd.

Bedömningen är att åtgärden är organisatoriskt genomförbar, men att den innebär en lägre ledningstäthet och kräver en tydlig fördelning av ansvar samt en organisation som gör det möjligt för rektorerna att fullgöra sina uppdrag.

9. Brännaregårdens förskola – verksamheten läggs i träda från hösten 2027

Bakgrund

Barnantalet i förskolan minskar. Mot denna bakgrund finns möjlighet att koncentrera verksamheten till färre förskolefastigheter. Förslaget innebär att Brännaregårdens förskola läggs i träda från hösten 2027 och att cirka 80 barn erbjuds plats vid i första hand Ekeryds förskola eller, om

vårdnadshavare önskar och plats finns, vid Vilbokens förskola. Besparingen avser kostnader kopplade till fastigheten och bygger inte på minskad bemanning.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 335 tkr | 2028: 675 tkr | 2029: 675 tkr

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär att förskoleverksamheten vid Brännaregårdens förskola tillfälligt upphör från hösten 2027. För barn och vårdnadshavare innebär förändringen byte av förskolemiljö och i vissa fall förändrade lämnings- och hämtningsrutiner samt längre resväg. För barn som redan har etablerade relationer till personal, kamrater och miljö behöver övergången planeras med särskild omsorg för att skapa kontinuitet och trygghet.

Personalen kan följa med till mottagande förskolor, vilket kan minska påverkan för barnen och samtidigt underlätta bemanningen i den nya organisationen. Hur personalen fördelas behöver anpassas till barngruppernas storlek, sammansättning och de mottagande förskolornas organisatoriska förutsättningar.

Åtgärden innebär inte någon minskning av grundbemanningen i förskolan. Den ekonomiska effekten uppstår genom minskade kostnader kopplade till fastigheten. För att åtgärden ska ge avsedd effekt behöver mottagande förskolor ha tillräcklig kapacitet utan att barngrupper eller lokalanvändning blir olämpligt stora eller trånga.

10. Gymnasiet – anpassning av programutbud och övriga kostnader

Bakgrund

Gymnasieskolans organisation och utbud behöver anpassas till elevunderlag och ekonomiska förutsättningar. Barn- och fritidsprogrammet har få sökande och bedöms därför vara möjligt att avveckla successivt genom att inget nytt intag görs. Elever som redan är antagna ges möjlighet att fullfölja sin utbildning. Därutöver planeras en översyn av skolans samlade utbud, exempelvis inriktningar, programfördjupningar samt andra kostnader som resor och liknande. Den beräknade ekonomiska effekten bygger på att flera sådana åtgärder tillsammans kan ge önskad besparing.

Preliminär ekonomisk effekt: 2027: 350 tkr | 2028: 1 050 tkr | 2029: 1 750 tkr

Konsekvensbeskrivning

En successiv avveckling av Barn- och fritidsprogrammet innebär ett minskat utbildningsutbud i kommunen. Elever som framöver önskar den aktuella utbildningen behöver söka till annan huvudman eller annan kommun. För de elever som redan går programmet begränsas konsekvenserna genom att utbildningen avvecklas successivt och att eleverna ges möjlighet att fullfölja sin utbildning.

En bredare översyn av inriktningar och programfördjupningar kan innebära att gymnasieskolans utbud blir mindre omfattande och mer koncentrerat.

Det kan påverka skolans attraktivitet för vissa elevgrupper, men samtidigt ge bättre förutsättningar att samla elever och lärarresurser i mer hållbara undervisningsgrupper.

En minskning av övriga kostnader, exempelvis resor och andra kringkostnader, kan påverka vissa aktiviteter och delar av utbildningens genomförande. Konsekvenserna beror på vilka åtgärder som väljs och behöver därför bedömas i samband med den fortsatta genomgången.

Den angivna ekonomiska effekten ska ses som en samlad besparingspotential och inte som en exakt effekt av en enskild åtgärd. Den slutliga konsekvensen för elever, personal och utbildningsutbud kan därför bedömas först när den konkreta kombinationen av åtgärder är fastställd.

11. Musikskolan – avveckling

Bakgrund

Förslaget innebär att den kommunala Musikskolan avvecklas i sin helhet. Åtgärden beräknas få halvårseffekt under 2027 och full ekonomisk effekt från 2028. Verksamheten har tidigare reducerats med en tjänst, vilket bland annat inneburit att undervisning i fiol har upphört. Kommunal musik- eller kulturskoleverksamhet är mycket vanligt förekommande bland landets kommuner. I tidigare budgetunderlag har också Musikskolans bredare funktion genom undervisning, ensembler, projekt och offentliga konserter beskrivits.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 2 361,25 tkr | 2028: 5 800 tkr | 2029: 5 800 tkr

Konsekvensbeskrivning

En avveckling innebär att kommunen inte längre erbjuder kommunalt organiserad instrumental- och ensembleundervisning för barn och unga. Elever som vill fortsätta med motsvarande verksamhet blir i stället hänvisade till privata alternativ, föreningsliv eller verksamheter i andra kommuner, i den mån sådana alternativ finns och är tillgängliga.

Konsekvenserna kan bli olika för olika grupper. Tillgången till musikundervisning kan minska särskilt för barn och unga vars familjer har begränsade ekonomiska eller praktiska möjligheter att ordna undervisning på annat sätt. Det kan därmed uppstå skillnader i tillgänglighet beroende på familjens förutsättningar.

Musikskolan har även betydelse för kommunens musik- och kulturliv genom ensembler, konserter, projekt och medverkan i olika arrangemang. En avveckling kan därför få följdeffekter utanför den direkta undervisningsverksamheten, exempelvis genom färre möjligheter till ensemblespel och ett minskat lokalt underlag för musikverksamhet bland barn och unga.

Åtgärden innebär samtidigt att kommunen avvecklar en frivillig verksamhet och frigör en förhållandevis stor ekonomisk resurs. Konsekvenserna behöver därför vägas mot vilka andra verksamheter och lagstadgade

uppdrag som annars behöver anpassas för att nå motsvarande ekonomisk effekt.

En fullständig avveckling innebär en mer genomgripande förändring än tidigare reduceringar av verksamheten och bör därför föregås av en särskild analys av påverkan på barn och unga samt på kommunens samlade kultur- och fritidsutbud.

12. IKT-pedagoger – minskning av uppdrag

Bakgrund

Inom verksamheten finns pedagoger som inom ramen för sin tjänst har särskilda IKT-uppdrag. Uppdragen omfattar bland annat handledning av kollegor samt viss administration och stöd i kommunens Google-miljö. Förslaget innebär att denna resurs minskas.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 638 tkr | 2028: 638 tkr | 2029: 638 tkr

Konsekvensbeskrivning

En minskning av IKT-pedagogernas uppdrag innebär att verksamheterna får mindre tillgång till lokalt pedagogiskt och praktiskt stöd i digitala frågor. Det kan medföra längre ledtider för stöd, mindre möjlighet till handledning av kollegor samt att vissa administrativa uppgifter behöver fördelas på andra funktioner.

Åtgärden kan också innebära att rektorer och pedagoger i större utsträckning behöver hantera enklare digitala frågor inom den ordinarie organisationen. Detta kan öka belastningen på andra medarbetare och minska möjligheten till utvecklingsinriktat stöd kring användningen av digitala verktyg.

Konsekvensens omfattning beror på hur stor del av nuvarande IKT-uppdrag som tas bort och vilka delar som kan omfördelas eller hanteras centralt. Om grundläggande teknisk support och administration fortsatt kan säkerställas bedöms åtgärden vara genomförbar, men med en lägre servicenivå och minskad lokal stödkapacitet.

13. Pedagogernas datorer – Chromebook i stället för PC

Bakgrund

Förslaget innebär att pedagoger framöver utrustas med Chromebook i stället för PC. Verksamheten arbetar i stor utsträckning i Google-miljö och Chromebook har en lägre inköpskostnad än nuvarande PC-lösning.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 304 tkr | 2028: 304 tkr | 2029: 304 tkr

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär en förändring av den tekniska standard som pedagogerna använder i sitt arbete. För vissa användare kan bytet upplevas som en försämring, särskilt om de är vana vid funktioner eller

program som är knutna till PC-miljö. Förändringen kan därför initialt medföra missnöje och behov av viss omställning.

Eftersom verksamheten i stor utsträckning arbetar i Google-miljö bedöms Chromebook samtidigt vara ett funktionellt och rimligt alternativ för huvuddelen av det pedagogiska arbetet. Konsekvensen blir främst en förändrad arbetsplattform snarare än en minskning av den grundläggande digitala tillgången.

Inför genomförandet behöver eventuella undantag identifieras för funktioner eller arbetsuppgifter som kräver programvara eller tekniska lösningar som inte kan hanteras tillfredsställande i Chromebook-miljö.

14. Extra studietid – planerad utökning skjuts fram

Bakgrund

En utökning av extra studietid har bedömts som angelägen, men genomförs inte inom nuvarande ekonomiska förutsättningar. Åtgärden innebär därför att den planerade förstärkningen skjuts på framtiden och att verksamheten tills vidare bedrivs på nuvarande nivå.

Budgeteffekt av att inte genomföra planerad förstärkning:
2027: 981 tkr | 2028–2029: ingen effekt angiven i nuvarande kalkyl

Konsekvensbeskrivning

Konsekvensen är framför allt att de förbättrade förutsättningar som den planerade utökningen var avsedd att skapa uteblir. Möjligheten att ge fler elever ytterligare tid och stöd för att nå kunskapsmålen förstärks därmed inte i den omfattning som tidigare planerats.

Åtgärden innebär inte en minskning av dagens verksamhet, men en ambitionshöjning skjuts fram. För elever med behov av mer tid och stöd kan det innebära att nuvarande arbetssätt och resurser behöver bära ett större ansvar även fortsättningsvis.

15. NO – planerad utökning skjuts fram

Bakgrund

En planerad förstärkning inom NO har bedömts som viktig, men genomförs inte inom nuvarande ekonomiska förutsättningar. Nuvarande verksamhetsnivå kvarstår och den planerade utökningen skjuts på framtiden.

Budgeteffekt av att inte genomföra planerad förstärkning:
2027: 378 tkr | 2028–2029: ingen effekt angiven i nuvarande kalkyl

Konsekvensbeskrivning

Konsekvensen är att de förbättrade möjligheter till undervisning, utvecklingsarbete eller förstärkt kapacitet som utökningen var avsedd att ge inte kan realiseras under perioden.

Åtgärden innebär inte en direkt minskning av dagens undervisning, men den planerade ambitionshöjningen uteblir. Befintlig organisation behöver därför fortsatt hantera verksamhetens behov inom nuvarande resurser.

16. SVA – planerad utökning skjuts fram

Bakgrund

En förstärkning av svenska som andraspråk har bedömts som angelägen, men genomförs inte inom nuvarande ekonomiska förutsättningar. Nuvarande nivå kvarstår och den planerade utökningen skjuts på framtiden.

Budgeteffekt av att inte genomföra planerad förstärkning:
2027: 114 tkr | 2028–2029: ingen effekt angiven i nuvarande kalkyl

Konsekvensbeskrivning

Konsekvensen är att möjligheten att ytterligare förstärka stödet och undervisningen för elever i behov av svenska som andraspråk inte ökar enligt tidigare planering.

Åtgärden innebär inte en minskning av dagens organisation, men en planerad kvalitets- och kapacitetsförstärkning uteblir. Det innebär att verksamheten även fortsättningsvis behöver möta aktuella behov inom befintliga resurser.

17. Teknikcollege – medlemskapet avslutas

Bakgrund

Förslaget innebär att kommunen avslutar sitt medlemskap i Teknikcollege. Åtgärden minskar kostnaderna men innebär samtidigt att kommunen lämnar en etablerad samverkansstruktur mellan utbildning och näringsliv.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 360 tkr | 2028: 360 tkr | 2029: 360 tkr

Konsekvensbeskrivning

Ett avslutat medlemskap innebär att kommunen inte längre deltar i Teknikcollege i nuvarande form. Det kan påverka möjligheterna till strukturerad samverkan, nätverk och gemensamma utvecklingsinsatser mellan skola, näringsliv och andra aktörer.

Åtgärden kan också få negativa reaktioner från näringslivet och från organisationer med starkt engagemang i kompetensförsörjningsfrågor, exempelvis Techtank. Det finns därför en risk att beslutet uppfattas som en minskad ambitionsnivå i samverkan kring teknisk och industriell kompetensförsörjning.

Samtidigt behöver det skiljas mellan medlemskapet i Teknikcollege och kommunens samlade samverkan med näringslivet. Ett avslutat medlemskap behöver inte innebära att all sådan samverkan upphör, men kommunen kan behöva säkerställa andra former för att upprätthålla relevanta kontakter och samarbeten.

18. Fortbildning – tillfälligt minskat anslag

Bakgrund

Förslaget innebär att anslaget till fortbildning minskas under ett år. Under perioden prioriteras sådan kompetensutveckling som bedöms nödvändig med anledning av pågående och kommande reformarbete.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 600 tkr | Åtgärden är tidsbegränsad till 2027

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär att planerad kompetensutveckling som inte är direkt kopplad till reformarbetet skjuts på framtiden. Det minskar verksamheternas utrymme för annan fortbildning, metodutveckling och långsiktig kompetensförsörjning under perioden.

Konsekvensen bedöms främst vara en tillfällig ambitionssänkning. Eftersom viss kompetensutveckling är nödvändig för att verksamheten ska kunna genomföra reformer och uppfylla nya krav behöver dessa insatser prioriteras inom det minskade anslaget.

På längre sikt kan ett minskat utrymme för fortbildning påverka möjligheten att utveckla och behålla kompetens. Åtgärden bör därför ses som tidsbegränsad.

19. NTA – avveckling av NTA-lådor och medlemskap

Bakgrund

Förslaget innebär att kommunen avslutar sitt medlemskap i NTA och avvecklar de NTA-lådor som används i verksamheten. Bakgrunden till satsningen och tidigare bedömda konsekvenser framgår av utbildningsnämndens tidigare budgetunderlag.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 220 tkr | 2028: 220 tkr | 2029: 220 tkr

Konsekvensbeskrivning

En avveckling innebär att skolorna inte längre har tillgång till NTA-konceptets gemensamma material, fortbildning och struktur för utveckling av undervisningen inom naturvetenskap, teknik och matematik.

Konsekvensen blir ett minskat centralt stöd för kollegialt lärande och utveckling av NO- och teknikundervisningen. Skolorna behöver i större utsträckning själva organisera motsvarande material, kompetensutveckling och pedagogiska upplägg inom ordinarie resurser.

Åtgärden innebär inte att undervisning i NO, teknik eller matematik minskar, men den särskilda utvecklingsstruktur och det gemensamma stöd som NTA erbjuder försvinner.

20. Matematikutvecklare – avveckling av uppdrag

Bakgrund

Förslaget innebär att uppdraget som matematikutvecklare, motsvarande cirka 20 procent av en tjänst, avvecklas. Bakgrunden till funktionen och tidigare bedömda konsekvenser framgår av utbildningsnämndens tidigare budgetunderlag.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 165 tkr | 2028: 165 tkr | 2029: 165 tkr

Konsekvensbeskrivning

En avveckling innebär att den centrala samordningen och det särskilda utvecklingsstödet inom matematik minskar. Möjligheten att initiera och hålla samman gemensamma utvecklingsinsatser, handledning och kompetensutveckling inom ämnet blir därmed mindre.

Det löpande ansvaret för matematikundervisning och resultatuppföljning kvarstår i verksamheterna, men skolorna och rektorerna får i större utsträckning hantera utvecklingsfrågorna inom ordinarie organisation.

Åtgärden innebär en relativt begränsad personalminskning men tar bort en funktion med särskilt ansvar för ämnesutveckling. Konsekvensen blir därför framför allt minskad samordnings- och utvecklingskapacitet snarare än en direkt förändring av undervisningens omfattning.

21. Elevdatorer – minskade inköp inom 1:1

Bakgrund

I dag köps Chromebook in till elever i årskurs 4 och används därefter under återstoden av grundskoletiden, vilket innebär en användningstid på närmare sex år. Förslaget innebär minskade inköp av elevdatorer och kan innebära förändringar av nuvarande 1:1-modell, exempelvis genom längre användningstid eller fler delade enheter.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 500 tkr | 2028–2029: ingen effekt angiven i nuvarande kalkyl

Konsekvensbeskrivning

En minskning av inköpen ger en direkt budgetmässig besparing, men den faktiska ekonomiska effekten behöver bedömas med viss försiktighet. Om befintliga enheter används under längre tid ökar risken för tekniska problem, batteribyten, reparationer och ett större behov av IT-support. Om 1:1-modellen i stället ersätts med delade enheter tillkommer även behov av administration, bokning, förvaring och hantering. En del av besparingen kan därmed komma att motsvaras av ökade kostnader eller ökad arbetsinsats i andra delar av verksamheten.

En minskad tillgång till egna digitala enheter påverkar också förutsättningarna för undervisningen. Elever behöver återkommande och ändamålsenlig tillgång till digitala verktyg, och en egen enhet skapar

kontinuitet samt gör det möjligt för lärare att använda digitala arbetssätt när det är pedagogiskt motiverat.

Om elever i större utsträckning ska dela på datorer blir tillgången beroende av schemaläggning och tillgänglighet. Det kan minska lärarnas flexibilitet i planeringen och elevernas möjligheter till kontinuerlig digital träning.

Konsekvenserna kan bli större för elever som saknar motsvarande digital utrustning hemma samt för elever som använder digitala verktyg som stöd eller anpassning. Åtgärden kan därför även påverka skolans möjligheter att upprätthålla likvärdiga förutsättningar.

Sammantaget innebär åtgärden en tydlig avvägning mellan en kortsiktig ekonomisk besparing och försämrade förutsättningar för en flexibel och likvärdig användning av digitala verktyg i undervisningen. Den ekonomiska effekten behöver därför vägas mot såväl möjliga följdkostnader som verksamhetsmässiga konsekvenser.

22. Ledningskapacitet – planerad förstärkning genomförs inte

Bakgrund

Förvaltningen har under en längre tid identifierat behov av att stärka ledningskapaciteten inom grundskola och anpassad grundskola samt på förvaltningsnivå. Den planerade förstärkningen omfattar cirka en tjänst inom rektorsorganisationen och cirka en halv tjänst på förvaltningsnivå. Syftet har varit att skapa mer hållbara chefsuppdrag, tydligare ansvar, bättre förutsättningar för pedagogiskt ledarskap och elevhälsoarbete samt ökad kapacitet att hantera reformarbete, gemensamma system och arbetssätt, resursplanering, säkerhet, krisberedskap och kontinuitetsplanering.

Förslaget innebär att den planerade förstärkningen inte genomförs inom nuvarande ekonomiska förutsättningar. Befintlig ledningsorganisation kvarstår därmed tills vidare.

Budgeteffekt av att inte genomföra planerad förstärkning:
2027: 1 725 tkr | 2028–2029: ingen effekt angiven i nuvarande kalkyl

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär inte en minskning av dagens ledningsorganisation, men de behov som låg bakom den planerade förstärkningen kvarstår. Flera chefsuppdrag kommer även fortsättningsvis att omfatta stora personalgrupper, komplexa verksamheter och ett brett ansvar för resultat, elevhälsa, arbetsmiljö och verksamhetsutveckling.

Konsekvensen kan bli att operativa frågor fortsatt tar en stor del av rektorernas tid och att utrymmet för strategiskt och pedagogiskt ledarskap, systematiskt kvalitetsarbete och långsiktig verksamhetsutveckling förblir begränsat. Det finns även en risk att organisationen fortsatt blir personberoende och att utvecklingsfrågor får konkurrera med den löpande driften.

För anpassad grundskola innebär den uteblivna förstärkningen att möjligheten att skapa ett tydligare sammanhållet lednings- och

utvecklingsansvar skjuts på framtiden. Behovet av gemensamma arbetssätt, kvalitetssäkring, elevhälsosamverkan och utveckling av verksamheten behöver därför hanteras inom befintlig organisation.

På förvaltningsnivå innebär den uteblivna förstärkningen att ett växande reform- och samordningsuppdrag behöver hanteras inom nuvarande organisation. Det kan begränsa kapaciteten för genomförande, uppföljning och utveckling av gemensamma system och arbetssätt samt arbetet med säkerhet, beredskap och kontinuitet.

Åtgärden innebär således att en planerad ambitions- och kapacitetsförstärkning inte genomförs. Den ekonomiska besparingen uppstår genom att organisationen behålls på nuvarande nivå, samtidigt som de identifierade behoven av ökad ledningskapacitet kvarstår.

23. Fritidsledare – Högavångsskolan och Nordenbergs gymnasium

Bakgrund

Förslaget innebär att fritidsledarresursen minskas med motsvarande 1,5 tjänst på Högavångsskolan 7–9 och 0,8 tjänst på Nordenbergs gymnasium. Statsbidrag som i dag bidrar till finansieringen av dessa tjänster avses i stället användas för andra personalresurser inom verksamheten.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 287,5 tkr | 2028: 575 tkr | 2029: 575 tkr

Konsekvensbeskrivning

En minskning av fritidsledarresursen innebär mindre vuxennärvaro i skolornas gemensamma miljöer utanför den ordinarie undervisningen. Det påverkar bland annat möjligheten att bedriva organiserad rastverksamhet och andra aktiviteter samt att finnas tillgänglig för elever i situationer där behov av stöd, vägledning eller vuxenkontakt uppstår.

Fritidsledarna bidrar även till skolornas förebyggande trygghetsarbete genom sin närvaro och sina relationer till eleverna. En minskad resurs kan därför innebära att andra personalkategorier i större utsträckning behöver hantera uppgifter kopplade till rastverksamhet, elevsociala situationer och ordning i gemensamma miljöer.

På Högavångsskolan omfattar uppdraget även praktisk hantering kopplad till elevernas mobiltelefoner efter förändringar i regelverket. Om fritidsledarresursen minskar behöver denna uppgift fördelas på andra funktioner, vilket innebär en ökad arbetsbelastning någon annanstans i organisationen.

Åtgärden innebär inte att skolornas ansvar för trygghet, studiero eller stöd till elever minskar. Verksamheten behöver därför säkerställa att de uppgifter som fritidsledarna i dag utför antingen kan reduceras eller tas om hand inom övrig organisation. Konsekvensen blir framför allt minskad vuxennärvaro och minskad kapacitet för förebyggande och relationsskapande arbete.

24. Städ – reducerad användning av tilldelad budgetförstärkning

Bakgrund

Utbildningsnämnden har tilldelats en utökad budget för städning med cirka 3 mnkr. Förstärkningen har sin bakgrund i tidigare tillsyn och åtgärdsplaner avseende städ- och ventilationsrutiner. Förslaget innebär att cirka 1 mnkr av förstärkningen används för att höja städnivån, medan cirka 2 mnkr kan användas som budgetanpassning.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 2 000 tkr | 2028–2029: ingen effekt angiven i nuvarande kalkyl

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär att städningen fortsatt förstärks jämfört med tidigare nivå, men att den planerade ambitionshöjningen inte genomförs fullt ut i alla utrymmen.

I lokaler med låg nyttjandegrad eller lågt elevantal kan städfrekvensen anpassas utifrån faktisk användning i stället för att samtliga utrymmen städas dagligen. Detta förutsätter tydliga rutiner och en bedömning av var daglig städning är nödvändig och var en lägre frekvens kan tillämpas utan att hygien, arbetsmiljö eller kvalitet påverkas på ett otillfredsställande sätt.

Konsekvensen blir att städnivån kan variera mer mellan olika lokaler beroende på användning och behov. Organisationen behöver därför följas upp så att anpassningen inte leder till återkommande brister eller till att kraven som låg bakom tidigare tillsyn åter aktualiseras.

Den ekonomiska effekten förutsätter att utbildningsnämnden får behålla den tilldelade budgetförstärkningen för städning. Om medlen inte kvarstår inom nämndens ram uppstår ingen motsvarande besparingsmöjlighet.

25. Kost – förändrad matsedel från vårterminen 2027

Bakgrund

Förslaget innebär en förändring av matsedeln från vårterminen 2027. Soppa serveras två gånger per vecka i stället för en gång. Övriga måltider planeras med varierad användning av kött, fisk och fågel. Beräkningen bygger på genomsnittliga råvarupriser. Om enbart kötträtter ersätts beräknas besparingen till cirka 300 tkr.

Beräknad ekonomisk effekt: 2027: 280 tkr | 2028: 280 tkr | 2029: 280 tkr

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär en förändrad sammansättning av skolmåltiderna men inte en minskning av antalet måltider som serveras. Den ekonomiska effekten uppstår genom att måltider med högre råvarukostnad i större utsträckning ersätts med alternativ med lägre kostnad.

En ökad andel sopprätter kan påverka elevernas upplevelse av variation och mättnad och kan därför initialt mötas av synpunkter från elever och

vårdnadshavare. Hur stor den faktiska påverkan blir beror på måltidernas utformning, kvalitet, portionssammansättning och hur väl de tas emot.

Förändringen behöver genomföras så att måltiderna även fortsättningsvis uppfyller de krav som ställs på näringsriktighet och kvalitet. Det är också viktigt att följa upp matens popularitet och mängden matsvinn, eftersom en ekonomisk besparing kan minska om fler elever väljer att inte äta den serverade maten eller om svinnet ökar.

Den beräknade besparingen bygger på genomsnittliga råvarupriser och bör därför betraktas som en uppskattning. Den faktiska effekten påverkas av inköpspriser, menyplanering och elevernas konsumtion.

Övriga budgetantaganden och möjliga anpassningar

Följande poster bygger på nuvarande kända förutsättningar, faktisk bemanning och bedömda behov. De ska därför inte ses som fullt säkerställda besparingar. Utfallet är beroende av hur verksamhetens behov utvecklas under 2027.

Rehabkonto

Bakgrund

Budgeten för 2027 innehåller utrymme motsvarande tre rehabtjänster. I nuläget belastas rehabkontot av två tjänster. Kostnaden för en rehabtjänst belastar utbildningsförvaltningen med 50 procent.
Förslaget innebär att ytterligare rehabresurs inte tas i anspråk, vilket innebär en möjlig budgetanpassning motsvarande cirka 0,5 tjänst.
Preliminär ekonomisk effekt: 2027: 360 tkr | 2028–2029: ingen effekt angiven i nuvarande kalkyl

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär ingen minskning jämfört med dagens faktiska bemanning, utan bygger på att nuvarande behov av rehabinsatser inte ökar under 2027.
Anpassningen bedöms möjlig utifrån nuvarande kända behov och faktisk bemanning. Om behovet av rehabinsatser ökar under året minskar dock handlingsutrymmet och ytterligare resurser kan behöva finansieras inom befintlig budgetram.
Den ekonomiska effekten bör därför betraktas som ett budgetantagande utifrån nuvarande behovsbild och inte som en fullt säkerställd permanent besparing.

Förskola – resurser för barn i behov av stöd

Bakgrund

Budgeten för 2027 innehåller resurser motsvarande 10 tjänster för barn i behov av stöd. I nuläget används cirka 8,5 tjänster.
Förslaget innebär att budgeten minskas med motsvarande 1,5 tjänst och därmed anpassas till nuvarande faktiska resursanvändning.

Preliminär ekonomisk effekt: 2027: 900 tkr | 2028–2029: ingen effekt angiven i nuvarande kalkyl

Konsekvensbeskrivning

Åtgärden innebär ingen minskning av de resurser som används i verksamheten i nuläget. Den bygger på antagandet att behovet under 2027 kan hanteras inom en nivå motsvarande cirka 8,5 tjänster. Anpassningen bedöms möjlig utifrån nuvarande behovsbild och bemanning. Behovet av stöd i förskolan kan dock förändras relativt snabbt beroende på vilka barn som finns i verksamheten och omfattningen av deras individuella behov.
Om behovet ökar under året innebär den minskade budgetmarginalen att resurser kan behöva omfördelas från annan verksamhet eller att budgetförutsättningarna behöver omprövas. Den ekonomiska effekten bör därför ses som en anpassning av budgeten till dagens behovsnivå och inte som en säker långsiktig besparing.

Utbildningsnämnden

Plats: Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid: 09:00 - 12:13

Paragraf 69-86

Beslutande:		**Ersättare för:**
Tamam Abou-Hamidan	(S)	
Malin Åman	(C)	
Peter Stenberg	(SD)	
Hans Jonsson	(S)	
Mikael Fexby	(S)	
Marita Orvegren	(S)	
Bea Magnstedt	(C)	Thomas Eriksson
Annika Eriksson Bencic	(SD)	
Robert Andersson	(SD)	
Marianne Eriksson	(M)	
Ingrid Brånsjö	(KD)	

Övriga deltagare:
Patrik Håkansson, förvaltningschef
Ann Magnusson, förvaltningssekreterare
Daniel Stjernquist, kvalitetsutvecklare
Ingela Porter, ekonom §§73-76
Louise Håkansson, ekonom §§69-76
Diana Peteh (S)
Per-Erik Öhrn (KD)
Roal Bencic (SD)

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Ann Magnusson

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Tamam Abou-Hamidan

Justerande: *Elektronisk underskrift*

Elektronisk underskrift
Ingrid Brånsjö

Anslagsbevis:	Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

§ 75/2026 Budget 2027

Utbildningsnämndens beslut:

1. godkänna förslag till verksamhetsbeskrivning för 2027 med planperiod 2028–2029,
2. notera redovisat ekonomiskt utgångsläge inför internbudget 2027,
3. utbildningsförvaltningen får i uppdrag att till utbildningsnämndens extra sammanträde den 5 oktober 2026 redovisa förslag till anpassningar och prioriteringar så att internbudget 2027 kan fastställas inom tilldelad budgetram, samt
4. förvaltningens förslag ska innehålla en redovisning av de ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna av föreslagna anpassningar.

Ärendebeskrivning
Utbildningsförvaltningen har tagit fram förslag till verksamhetsbeskrivning för 2027 med planperiod 2028–2029 samt ett ekonomiskt underlag inför utbildningsnämndens internbudget för 2027.

Verksamhetsbeskrivningen utgår från utbildningsnämndens grunduppdrag och de förändringar och utvecklingsbehov som verksamheten står inför. Under planperioden behöver nämnden samtidigt hantera ett minskande barn- och elevantal, nya statliga reformer, förändrade kostnader samt dokumenterade behov av riktade förstärkningar.

Budgetarbetet behöver därför hantera tre parallella rörelser:

- strukturell anpassning till förändrade barn- och elevtal,
- nya krav och kostnader som verksamheten behöver hantera,
- riktade förstärkningar för att bättre möta identifierade behov och det kompensatoriska uppdraget.

Utbildningsnämnden har att fastställa internbudget inom den ram som tilldelats nämnden. Det ekonomiska underlaget visar att nuvarande budgetbehov överstiger tilldelad ram. Förvaltningen har därför påbörjat arbetet med att identifiera möjliga anpassningar och prioriteringar inför beslut om internbudget.

Några slutliga förslag till anpassningar redovisas inte i detta skede. Förvaltningen återkommer till utbildningsnämndens extra sammanträde den 5 oktober med ett samlat förslag där ekonomisk effekt och verksamhetsmässiga konsekvenser redovisas.

Yttrande
Ekonomiskt utgångsläge

Utbildningsnämndens budgetram för 2027 uppgår till 367,129 mnkr.

Med nuvarande budgetfördelning uppgår kostnaderna till 376,438 mnkr, vilket innebär ett preliminärt anpassningsbehov på 9,309 mnkr för att internbudgeten ska rymmas inom tilldelad ram.

I budgetunderlaget har utökade kostnader och föreslagna förstärkningar motsvarande sammanlagt 10,955 mnkr identifierats.

Kostnaderna är av olika karaktär. En del följer av nya statliga krav, nödvändiga korrigeringar eller förändrade kostnader som verksamheten behöver hantera. Andra avser föreslagna verksamhetsmässiga förstärkningar där nämnden har möjlighet att göra prioriteringar.

Kostnader som behöver hanteras

Följande kostnader bedöms i nuläget behöva hanteras i budget 2027:

Åtgärd	Beräknad kostnad 2027
Språkval	123 tkr
Reglerat undervisningsuppdrag – grundskola	887 tkr
Reglerad planerings- och uppföljningstid – förskola	1 200 tkr
Reglerat undervisningsuppdrag – gymnasieskola	1 941 tkr
Ökade interkommunala kostnader	3 700 tkr
Summa	**7 851 tkr**

Nuvarande organisation av språkvalet behöver korrigeras för att motsvara gällande krav.

De interkommunala kostnaderna beräknas öka med cirka 3,7 mnkr. Kostnadsutvecklingen styrs i hög grad av elevernas val och mottagande huvudmäns ersättningsnivåer och är därför endast i begränsad omfattning möjlig att påverka inom den egna verksamheten på kort sikt.

Reglerat undervisningsuppdrag – fortsatt betydande osäkerhet

Det reglerade undervisningsuppdraget träder i kraft den 1 juli 2027 och påverkar förskola, grundskola och gymnasieskola. Reformen innebär förändrade krav på undervisningstid samt tid för planering och uppföljning och får därmed konsekvenser för bemanning, tjänsteplanering och organisation.

I det nuvarande budgetunderlaget beräknas kostnaden under 2027 preliminärt till:

- 1,2 mnkr inom förskolan,
- 0,887 mnkr inom grundskolan,
- 1,941 mnkr inom gymnasieskolan.

Den samlade preliminära kostnaden för 2027 uppgår därmed till cirka 4,0 mnkr.

För gymnasieskolan bygger beräkningen på ett bedömt behov motsvarande cirka fem ytterligare helårstjänster. Eftersom reformen träder i kraft den 1 juli avser budgeteffekten 2027 ett halvt verksamhetsår.

Det behöver samtidigt understrykas att beräkningarna fortfarande är förenade med betydande osäkerhet. Reformens slutliga konsekvenser påverkas bland annat av hur tjänsteplaneringen kan organiseras, hur arbetsuppgifter fördelas mellan olika personalkategorier och vilka organisatoriska förändringar som kan genomföras.

Förvaltningen behöver följa utvecklingen och vid behov justera beräkningarna i takt med att förutsättningarna klargörs.

Föreslagna verksamhetsmässiga förstärkningar

Utöver ovanstående kostnader har förvaltningen identifierat ett antal verksamhetsmässiga förstärkningar:

Åtgärd	Beräknad kostnad 2027
Extra studietid	912 tkr
Förändrad koefficient – NO	378 tkr
Förändrad koefficient – svenska som andraspråk	114 tkr
Förstärkt ledningskapacitet	1 700 tkr
Summa	**3 104 tkr**

Förslagen behöver ses mot bakgrund av verksamhetens resultat och förutsättningar samt de utvecklingsområden som identifierats av såväl förvaltningen som Skolinspektionen och kommunrevisionen.

Förändrade fördelningskoefficienter syftar till att öka resursfördelningsmodellens träffsäkerhet och bättre beakta skillnader i elevernas behov och skolornas strukturella förutsättningar. Förvaltningens samlade analys visar behov av riktade förstärkningar, framför allt vid Vilboksskolan och Brännaregårdsskolan samt inom delar av Högavångsskolan.

Kommunrevisionen har bland annat rekommenderat att resursfördelningsmodellen beaktar vilken skolform eleven går i och om särskilda resurser behöver avsättas för mer kostnadskrävande verksamheter, exempelvis små skolenheter.

Den föreslagna förstärkningen av ledningskapaciteten omfattar dels cirka en tjänst inom rektorsorganisationen, främst mot bakgrund av den anpassade grundskolans tillväxt och omfattningen av rektorsuppdragen vid Vilboksskolan och Högavångsskolan, dels cirka en halv tjänst på förvaltningsnivå.

Förstärkningen på förvaltningsnivå är kopplad till ett växande reformarbete, införandet av nya gemensamma system och arbetssätt, resursfördelning och samlad resursplanering samt ökade krav inom säkerhet, krisberedskap och kontinuitetsplanering.

Anpassningsbehov inom tilldelad ram

Om samtliga ovan redovisade kostnader och föreslagna förstärkningar genomförs uppgår nuvarande budgetfördelning till 376,438 mnkr. Det är 9,309 mnkr mer än tilldelad budgetram.

Även om samtliga föreslagna verksamhetsmässiga förstärkningar om 3,104 mnkr inte genomförs återstår ett anpassningsbehov på cirka 6,206 mnkr.

Det innebär att balans inte kan nås enbart genom att avstå från de föreslagna förstärkningarna. Ytterligare anpassningar eller omprioriteringar inom befintlig verksamhet behöver därför genomföras.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att identifiera möjliga åtgärder. Arbetet omfattar bland annat anpassningar till förändrade volymer, prövning av planerade förstärkningar, organisatoriska förändringar samt verksamheternas omfattning och servicenivå.

Förvaltningen bedömer samtidigt att möjligheten att möta hela anpassningsbehovet genom generella procentuella besparingar är begränsad.

Grundskolan i Olofström har under flera år haft en relativt låg kostnad per elev jämfört med andra kommuner. Kostnadsbilden visar dessutom att undervisningskostnaden ligger relativt nära jämförbara kommuner, medan framför allt lokal- och övriga kostnader är lägre.

Ytterligare generella besparingar riskerar därför i högre grad att påverka kärnverksamheten. Fortsatta anpassningar behöver i större utsträckning bygga på medvetna prioriteringar, organisatoriska och strukturella förändringar samt en mer träffsäker användning av tillgängliga resurser.

Förvaltningen återkommer till utbildningsnämndens extra sammanträde den 5 oktober med konkreta förslag till anpassningar och prioriteringar. För respektive åtgärd ska ekonomisk effekt och verksamhetsmässiga konsekvenser redovisas.

Finansiering
Utbildningsnämndens budgetram för 2027 uppgår till 367,129 mnkr.
Nuvarande budgetfördelning uppgår till 376,439 mnkr och överstiger därmed ramen med 9,309 mnkr.

Identifierade utökade kostnader och föreslagna förstärkningar uppgår till sammanlagt 10,955 mnkr. Av dessa avser 7,851 mnkr kostnader som i nuläget bedöms behöva hanteras och 3,104 mnkr föreslagna verksamhetsmässiga förstärkningar.

Även om samtliga föreslagna förstärkningar tas bort kvarstår ett preliminärt anpassningsbehov om cirka 6,206 mnkr.

Beräkningarna av det reglerade undervisningsuppdraget är fortfarande osäkra och kommunens slutliga nettokostnad påverkas bland annat av den statliga finansieringen. Det ekonomiska underlaget kan därför komma att förändras inför beslut om internbudget.

Utbildningsförvaltningen återkommer till nämndens extra sammanträde den 5 oktober 2026 med förslag till internbudget inom tilldelad ram.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Budgetens utformning har direkt betydelse för barns och elevers möjligheter att få en likvärdig utbildning och det stöd de behöver för att utvecklas och nå utbildningens mål.

Vid framtagandet av förslag till anpassningar behöver konsekvenserna för barn och elever därför särskilt beaktas. Förändringar av resurser, organisation och verksamheternas omfattning behöver analyseras utifrån bland annat likvärdighet, elevernas behov av stöd, trygghet och möjlighet att nå utbildningens mål.

Det kompensatoriska perspektivet är särskilt betydelsefullt eftersom generella minskningar av resurser kan få olika konsekvenser för skolor och elevgrupper med skilda behov och förutsättningar.

Resultat och resursanvändning ska även fortsatt analyseras utifrån kön och andra relevanta elevgrupper för att identifiera omotiverade skillnader och kunna rikta insatser där de får störst effekt.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsbeskrivning 2027 med planperiod 2028–2029
- Ekonomiskt underlag – utökade kostnader inför budget 2027
- Tjänsteskrivelse – Budget 2027 och verksamhetsbeskrivning 2027–2029

Beslutet skickas till
Förvaltningschef P.H

Driftsbudget 2027

Social och äldrenämnden/Äldreförvaltningen

Nämndsordförande: Marie Rosén
Förvaltningschef: Nihad Hodzic

Budgetramen **290 239**
Över ram **170**

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 3 Äldreförvaltningen					
Intäkter	0	-41 532	-65 379	57,4%	-23 847
Kostnader	0	319 472	355 448	11,3%	35 976
NETTO:	**0**	**277 940**	**290 069**	**4,4%**	**12 129**
10 Nämnd- o styrelse verksamhet					
Kostnader	0	1 647	1 000	-39,3%	-647
NETTO:	0	1 647	1 000	-39,3%	-647
16 Kommunledning/personal					
Kostnader	0	425	900	111,8%	475
NETTO:	0	425	900	111,8%	475
51 Äldreomsorg					
Intäkter	0	-37 805	-58 800	55,5%	-20 995
Kostnader	0	296 344	328 098	10,7%	31 754
NETTO:	0	258 539	269 298	4,2%	10 759
52 Funktionsstöd					
Kostnader	0	0			
NETTO:	0	0	0		0
53 Förebyggande vht och Öppenverksamhet					
Intäkter	0	-3 602	-4 866	35,1%	-1 264
Kostnader	0	3 602	4 870	35,2%	1 268
NETTO:	0	0	4		4
54 ÄO/FS Gem adm					
Intäkter	0	0	-1 388	69399900,0%	-1 388
Kostnader	0	12 915	14 806	14,6%	1 891
NETTO:	0	12 915	13 418	3,9%	503
59 Gem adm socialkontor					
Intäkter	0	-125	-325	160,0%	-200
Kostnader	0	4 539	5 774	27,2%	1 235
NETTO:	0	4 414	5 449	23,4%	1 035
93 Gen statsbidrag o skatteutjämn					
Kostnader	0	0			

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NETTO:	0	0	0		0

Driftsbudget 2027

Social och äldrenämnden/Äldreförvaltningen

Nämndsordförande: Marie Rosén
Förvaltningschef: Nihad Hodzic

Budgetramen	**290 239**
över ram	**170**

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 3 Äldreförvaltningen					
Intäkter	0	-41 532	-65 379	57,4%	-23 847
Kostnader	0	319 472	355 448	11,3%	35 976
NETTO:	**0**	**277 940**	**290 069**	**4,4%**	**12 129**
1070 Socialnämnd					
Kostnader	0	1 647	1 000	-39,3%	-647
NETTO:	0	1 647	1 000	-39,3%	-647
1630 Facklig verksamhet					
Kostnader	0	425	900	111,8%	475
NETTO:	0	425	900	111,8%	475
5101 Hemtjänst ordinärt boende					
Intäkter	0	-9 860	-16 884	71,2%	-7 024
Kostnader	0	80 891	90 650	12,1%	9 759
NETTO:	0	71 031	73 766	3,9%	2 735
5103 Bostadsanpassning ordinärt boende					
Kostnader	0	3 677	3 795	3,2%	118
NETTO:	0	3 677	3 795	3,2%	118
5106 Öppen verksamhet äldre					
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
5108 Korttidsvård					
Intäkter	0	-960	-842	-12,3%	118
Kostnader	0	13 003	6 918	-46,8%	-6 085
NETTO:	0	12 043	6 076	-49,5%	-5 967
5116 Gruppboende övrigt					
Intäkter	0	-25 415	-36 200	42,4%	-10 785
Kostnader	0	149 826	173 568	15,8%	23 742
NETTO:	0	124 411	137 368	10,4%	12 957
5118 HSL - SSK					
Intäkter	0	-1 499	-3 936	162,6%	-2 437

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
Kostnader	0	32 368	35 488	9,6%	3 120
NETTO:	0	30 869	31 552	2,2%	683
5119 HSL - Rehab					
Intäkter	0	-71	-938	1221,1%	-867
Kostnader	0	16 579	17 679	6,6%	1 100
NETTO:	0	16 508	16 741	1,4%	233
5231 Boende enligt LSS					
Kostnader	0	0			
NETTO:	0	0	0		0
5351 Dagvård					
Intäkter	0	-2 067	-2 545	23,1%	-478
Kostnader	0	2 067	2 544	23,1%	477
NETTO:	0	0	-1		-1
5352 Öppen verksamhet Äldre					
Intäkter	0	-1 535	-2 321	51,2%	-786
Kostnader	0	1 535	2 326	51,5%	791
NETTO:	0	0	5		5
5401 Förvaltningsövergripande ÄO					
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
5403 Adm HSL och handläggning					
Intäkter	0	0	-249	24899900,0%	-249
Kostnader	0	2 168	2 499	15,3%	331
NETTO:	0	2 168	2 250	3,8%	82
5404 Administration Säbo					
Intäkter	0	0	-1 139	############	-1 139
Kostnader	0	10 747	12 307	14,5%	1 560
NETTO:	0	10 747	11 168	3,9%	421
5901 Nämndsövergripande verksamhet					
Intäkter	0	-125	-325	160,0%	-200
Kostnader	0	3 834	5 089	32,7%	1 255
NETTO:	0	3 709	4 764	28,4%	1 055
5902 Nämndsövergripande personal/rehab					
Kostnader	0	705	685	-2,8%	-20
NETTO:	0	705	685	-2,8%	-20
5990 Förvaltningsöverskridande kostnad					
Kostnader	0	0			

Driftsbudget 2027

Social och äldrenämnden/Äldreförvaltningen

Nämndsordförande: Marie Rosén
Förvaltningschef: Branislav Nikolic

Budgetramen	**192 606**
Över ram	**170**

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 4 Social- och funktionsstöds förvaltningen					
Intäkter	0	-31 080	-47 574	53,1%	-16 494
Kostnader	0	219 951	240 350	9,3%	20 399
NETTO:	**0**	**188 871**	**192 776**	**2,1%**	**3 905**
10 Nämnd- o styrelse verksamhet					
Kostnader	0	1 648	2 210	34,1%	562
NETTO:	0	1 648	2 210	34,1%	562
16 Kommunledning/personal					
Kostnader	0	425			
NETTO:	0	425	0	-100,0%	-425
51 Äldreomsorg					
Intäkter	0	-716	-1 072	49,7%	-356
Kostnader	0	2 850	2 735	-4,0%	-115
NETTO:	0	2 134	1 663	-22,1%	-471
52 Funktionsstöd					
Intäkter	0	-20 028	-26 514	32,4%	-6 486
Kostnader	0	119 123	125 851	5,6%	6 728
NETTO:	0	99 095	99 337	0,2%	242
53 Förebyggande vht och Öppenverksamhet					
Intäkter	0	-58			
Kostnader	0	58			
NETTO:	0	0	0		0
54 ÄO/FS Gem adm					
Intäkter	0	0	-530	52999900,0%	-530
Kostnader	0	6 138	6 480	5,6%	342
NETTO:	0	6 138	5 950	-3,1%	-188
55 IFO Placeringar BoU & Missbruk					
Intäkter	0	0	-744		-744
Kostnader	0	8 991	7 140	-20,6%	-1 851
NETTO:	0	8 991	6 396	-28,9%	-2 595
56 IFO Öppna insatser BoU					

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
Intäkter	0	-4 065	-6 351	56,2%	-2 286
Kostnader	0	27 709	36 111	30,3%	8 402
NETTO:	0	23 644	29 760	25,9%	6 116
57 IFO Ek bistånd/övr vuxenvård					
Intäkter	0	0	-232		-232
Kostnader	0	6 707	6 648	-0,9%	-59
NETTO:	0	6 707	6 416	-4,3%	-291
58 IFO Gem adm/Familjerätt					
Intäkter	0	-196	-131	-33,2%	65
Kostnader	0	6 572	4 993	-24,0%	-1 579
NETTO:	0	6 376	4 862	-23,7%	-1 514
59 Gem adm socialkontor					
Intäkter	0	-2 208	-4 624	109,4%	-2 416
Kostnader	0	30 213	35 205	16,5%	4 992
NETTO:	0	28 005	30 581	9,2%	2 576
60 Flyktingverksamhet					
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
61 Arbetsmarknadsåtgärder					
Intäkter	0	-3 809	-7 376	93,6%	-3 567
Kostnader	0	9 517	12 977	36,4%	3 460
NETTO:	0	5 708	5 601	-1,9%	-107

Driftsbudget 2027

Social och äldrenämnden/Äldreförvaltningen

Nämndsordförande: Marie Rosén
Förvaltningschef: Branislav Nikolic

Budgetramen	**192 606**
över ram	**170**

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 4 Social- och funktionsstöds förvaltningen					
Intäkter	0	-31 080	-47 574	53,1%	-16 494
Kostnader	0	219 951	240 350	9,3%	20 399
NETTO:	**0**	**188 871**	**192 776**	**2,1%**	**3 905**
Intäkter	0	0	0	-100,0%	0
Kostnader	0	0	0	-100,0%	0
NETTO:	0	0	0		0
1070 Socialnämnd					
Kostnader	0	1 648	2 210	34,1%	562
NETTO:	0	1 648	2 210	34,1%	562
1630 Facklig verksamhet					
Kostnader	0	425			
NETTO:	0	425	0	-100,0%	-425
2310 Turismverksamhet					
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
5101 Hemtjänst ordinärt boende					
Intäkter	0	0	-74	7399900,0%	-74
Kostnader	0	616	815	32,3%	199
NETTO:	0	616	741	20,3%	125
5118 HSL - SSK					
Intäkter	0	-716	-998	39,4%	-282
Kostnader	0	2 234	1 920	-14,1%	-314
NETTO:	0	1 518	922	-39,3%	-596
5221 Annat särsk boende psykiatrin					
Intäkter	0	-1 060	-1 496	41,2%	-436
Kostnader	0	9 272	7 464	-19,5%	-1 808
NETTO:	0	8 212	5 968	-27,3%	-2 244
5222 Stöd i ordn boende psykiatrin					

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
Intäkter	0	-866	-1 629	88,1%	-763
Kostnader	0	4 522	5 342	18,1%	820
NETTO:	0	3 656	3 713	1,6%	57
5231 Boende enligt LSS					
Intäkter	0	-2 275	-4 928	116,6%	-2 653
Kostnader	0	43 099	47 080	9,2%	3 981
NETTO:	0	40 824	42 152	3,3%	1 328
5233 Personliga assistenter					
Intäkter	0	-15 310	-15 518	1,4%	-208
Kostnader	0	38 251	39 301	2,7%	1 050
NETTO:	0	22 941	23 783	3,7%	842
5235 Daglig verksamhet LSS					
Intäkter	0	-438	-2 131	386,5%	-1 693
Kostnader	0	10 841	13 071	20,6%	2 230
NETTO:	0	10 403	10 940	5,2%	537
5239 Övriga insatser enl LSS					
Intäkter	0	-79	-812	927,8%	-733
Kostnader	0	13 138	13 593	3,5%	455
NETTO:	0	13 059	12 781	-2,1%	-278
5360 Öppenverksamhet SoL (Träffpunkten)					
Intäkter	0	-58			
Kostnader	0	58			
NETTO:	0	0	0		0
5402 Administration FS					
Intäkter	0	0	-16		-16
Kostnader	0	891	341	-61,7%	-550
NETTO:	0	891	325	-63,5%	-566
5403 Adm HSL och handläggning					
Kostnader	0	0			
NETTO:	0	0	0		0
5405 Myndighet ÄO					
Kostnader	0	0			
NETTO:	0	0	0		0
5406 Myndighet FS					
Kostnader	0	0			
NETTO:	0	0	0		0
5420 Admininstration FS					

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
Intäkter	0	0	-514	51399900,0%	-514
Kostnader	0	5 247	6 139	17,0%	892
NETTO:	0	5 247	5 625	7,2%	378
5510 Handläggare Missbruk					
Intäkter	0	0	-384	38399900,0%	-384
Kostnader	0	2 156	1 730	-19,8%	-426
NETTO:	0	2 156	1 346	-37,6%	-810
5521 Institutionsvård vuxna (missbruk)					
Intäkter	0	0			
Kostnader	0	4 533	2 904	-35,9%	-1 629
NETTO:	0	4 533	2 904	-35,9%	-1 629
5561 Familjehem vuxna (missbruk)					
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
5571 Familjehem barn/unga - OLD					
Intäkter	0	0	0		0
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
5581 Förebyggande missbrukarvård					
Kostnader	0	299	300	0,3%	1
NETTO:	0	299	300	0,3%	1
5582 Öppenvårdsinsatser (missbruk)					
Intäkter	0	0	-360		-360
Kostnader	0	1 967	2 206	12,2%	239
NETTO:	0	1 967	1 846	-6,2%	-121
5583 Kontaktperson (missbruk)					
Kostnader	0	36			
NETTO:	0	36	0	-100,0%	-36
5610 Barnsekreterare B&U					
Intäkter	0	-484	-1 108	128,9%	-624
Kostnader	0	1 438	7 840	445,2%	6 402
NETTO:	0	954	6 732	605,7%	5 778
5620 Externa placeringar BoU					
Intäkter	0	-700	-1 103	57,6%	-403
Kostnader	0	11 941	4 632	-61,2%	-7 309
NETTO:	0	11 241	3 529	-68,6%	-7 712
5630 Familjehem barn/unga					

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
Intäkter	0	-349	-672	92,6%	-323
Kostnader	0	10 487	16 516	57,5%	6 029
NETTO:	0	10 138	15 844	56,3%	5 706
5640 Stödboende BoU					
Intäkter	0	0	-516	51599900,0%	-516
Kostnader	0	0	1 878	############	1 878
NETTO:	0	0	1 362		1 362
5681 Kontaktpersoner barn o ungdom					
Intäkter	0	0			
Kostnader	0	453	330	-27,2%	-123
NETTO:	0	453	330	-27,2%	-123
5682 Förebyggande barn o ungdom					
Intäkter	0	0			
Kostnader	0	139	65	-53,2%	-74
NETTO:	0	139	65	-53,2%	-74
5683 Öppenvård B&U					
Intäkter	0	-2 532	-2 952	16,6%	-420
Kostnader	0	3 251	4 850	49,2%	1 599
NETTO:	0	719	1 898	164,0%	1 179
5710 Handläggning ek bist. VINR o BoSR					
Intäkter	0	0	-232	23199900,0%	-232
Kostnader	0	1 797	2 548	41,8%	751
NETTO:	0	1 797	2 316	28,9%	519
5713 Placering Skyddat boende samt VINR					
Intäkter	0	0			
Kostnader	0	410	600	46,3%	190
NETTO:	0	410	600	46,3%	190
5716 Anslag till föreningar					
Intäkter	0	0	0		0
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
5751 Ekonomiskt bistånd					
Intäkter	0	0			
Kostnader	0	4 500	3 500	-22,2%	-1 000
NETTO:	0	4 500	3 500	-22,2%	-1 000
5801 Gemensam administration individ- o familjeomsorg					
Intäkter	0	-196	-131	-33,2%	65
Kostnader	0	4 206	2 838	-32,5%	-1 368

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NETTO:	0	4 010	2 707	-32,5%	-1 303
5805 Budget och Skuldrådgivning					
Kostnader	0	359	332	-7,5%	-27
NETTO:	0	359	332	-7,5%	-27
5851 Familjerätt					
Kostnader	0	1 479	1 296	-12,4%	-183
NETTO:	0	1 479	1 296	-12,4%	-183
5860 Familjerådgivning					
Kostnader	0	428	428	-0,1%	0
NETTO:	0	428	428	-0,1%	0
5870 Föreningsbidrag					
Kostnader	0	100	100	0,0%	0
NETTO:	0	100	100	0,0%	0
5901 Nämndsövergripande verksamhet					
Intäkter	0	-1 431	-1 299	-9,2%	132
Kostnader	0	11 858	11 868	0,1%	10
NETTO:	0	10 427	10 569	1,4%	142
5902 Nämndsövergripande personal/rehab					
Kostnader	0	705	715	1,4%	10
NETTO:	0	705	715	1,4%	10
5920 Handläggare ÄO					
Intäkter	0	-777	-1 188	52,9%	-411
Kostnader	0	3 876	4 827	24,5%	951
NETTO:	0	3 099	3 639	17,4%	540
5930 Handläggare FS					
Intäkter	0	0	-237	23699900,0%	-237
Kostnader	0	2 167	2 055	-5,2%	-112
NETTO:	0	2 167	1 818	-16,1%	-349
5940 Handläggare Avgifter					
Intäkter	0	0	0		0
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
5990 Förvaltningsöverskridande kostnad					
Intäkter	0	0	-1 900		-1 900
Kostnader	0	11 607	15 740	35,6%	4 133
NETTO:	0	11 607	13 840	19,2%	2 233

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
6003 Flyktingverksamhet					
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
6004 Ensamkommande flyktingbarn					
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
6101 Administration/arbetsledning					
Intäkter	0	-3 159	-2 772	-12,3%	387
Kostnader	0	6 618	3 952	-40,3%	-2 666
NETTO:	0	3 459	1 180	-65,9%	-2 279
6102 Arbetsmarknad internt					
Intäkter	0	0	-3 654	###########	-3 654
Kostnader	0	0	5 898	###########	5 898
NETTO:	0	0	2 244		2 244
6103 Arbetscenter Toffelvägen					
Intäkter	0	0			
Kostnader	0	72			
NETTO:	0	72	0	-100,0%	-72
6104 Övriga insatser					
Intäkter	0	-650	-950	46,2%	-300
Kostnader	0	2 827	3 127	10,6%	300
NETTO:	0	2 177	2 177	0,0%	0

Social- och äldrenämnden

Plats: Socialkontoret, tredje våningen

Tid: 13:00 - 14:50

§ 129-147

Beslutande:		**Ersättare för:**	
Marie Rosén	(S)		
Karin Nordvall	(C)		
Birgitta Gustavi	(M)	Patrik Krupa	
Eva Johnsson	(S)		
Kaj Torikka	(S)		
Mirela Atovic	(S)		
Bertil Thomasson	(C)		
Britta Lindgren	(M)		
Max Nielsen	(SD)		
Pia Freij	(SD)		Frånvarande. Ej ersatt.
Annika Eriksson Bencic	(SD)	Susanne Sjöberg	

Övriga närvarande:
Branislav Nikolic, förvaltningschef
Nihad Hodzic, förvaltningschef
Cecilia Roskvist, sekreterare
Anna Larsson, MAR § 130
Vendela Johansson, SAS § 133
Sam Svensson, enhetschef § 134
Pernilla Andersson, förvaltningsekonom § 136-141
Nedjo Diljkan (S)
Marina Johansson (C)
Kerstin Nilsson (M)

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Cecilia Roskvist

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Marie Rosén

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Britta Lindgren

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis:	Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

§ 137/2026 Driftsbudget för SOF och ÄLF 2027

Social- och äldrenämndens beslut:

Social- och äldrenämnden antar bilagt budgetförslag för social- och funktionsstödsförvaltningen och äldreförvaltningen samt beslutar att flytta 170 tkr från äldreförvaltningen till social- och funktionsstödsförvaltningens budgetram.

Deltar inte i beslutet

Moderaterna och Sverigedemokraterna deltar inte i beslutet.

Ärendebeskrivning

Under våren beslutades prel. budgetramar vilka sedan har justerats i KS 2026-09-01 utifrån förändringar i hyror.

10 juni 2026 var såväl social- och äldrenämndens samtliga politiker som berörda fackförbund inbjudna till en workshop för att diskutera vilka områden som skulle prioriteras i budgeten för 2027. Där framkom att det är förebyggande arbete som bör prioriteras. Detta har varit vägledande i budgetarbetet.

Vidare har respektive förvaltningschef arbetat med sina verksamheter för att ta fram bästa tänkbara förslag ställt mot känd fakta.

De fackliga organisationerna har informerats om förslaget på Fösam 2026-09-01. Riskbedömningar kommer att tas fram.

Äldreförvaltning prel. budgetram för 2027 är 290 236 tkr (budget 2026: 277 940 tkr)

- Uppräkningar har skett utifrån löneökningar och kostnadsuppräkningar samt förändringar i hyreskostnader och interna kostnader.
- Äldreförvaltningens budget är uppräknad enligt följande:
  - Volymökningar -10 700 tkr
  - Volymförändringar särskilt val 850 tkr p.g.a. förändringar i statsbidrag
  - Allmän besparing -2 718 tkr
  - Hyreskostnader +15 380 tkr

Budgetförslaget ligger under ramen (290 066 tkr) med 170 tkr vilket kommer att flyttas över till SOF.

Social och funktionsstödsförvaltning prel. budgetram för 2027 är 192 606 tkr (budget 2026: 188 8714 tkr)

- Uppräkningar har skett utifrån löneökningar och kostnadsuppräkningar samt förändringar i hyreskostnader och interna kostnader.
- Social- och funktionsstödsförvaltningens budget är uppräknad enligt följande:
  - Volymförändringar LSS -1 700 tkr
  - Volymförändringar särskilt val 1 390 tkr p.g.a. förändringar i statsbidrag
  - Allmän besparing -1 818 tkr

Budgetförslaget ligger 170 tkr över ramen, motsvarande ska flyttas från ÄLF.

Yttrande/Bedömning

Det är av stor vikt att man ser de två förvaltningarna tillsammans.

Risker som är uppmärksammade är främst placeringar inom individ och familjeomsorgen, bemanning inom funktionsstöds särskilda boenden, bemanning av socionomer, sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter.

Vidare är flera verksamheter finansierade av statsbidrag, vilket kan vara en risk.

Finansiering

Budgetförslagen inryms inom beslutad budgetram för de två förvaltningarna, beslutad i KS 2026-09-01.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Varken positiva eller negativa konsekvenser har uppmärksammats vad gäller barnrätts- och jämställdhetsperspektivet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Verksamhetsberättelser
Siffermaterial avseende detaljbudget per verksamhet
Powerpoint

Beslutet skickas till

Förvaltningschef NH, BN
Förvaltningsekonom PA, AS, IP
Ekonomichef KA

Driftsbudget 2027

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen

Nämndsordförande: Christoffer Danielsson
Förvaltningschef: Iréne Robertsson

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 1 Kommunstyrelsen					
Intäkter	-207 118	-197 366	-222 284	12,6%	-24 918
Kostnader	314 749	313 372	344 253	9,9%	30 881
NETTO:	**107 631**	**116 006**	**121 969**	**5,1%**	**5 963**
10 Nämnd- o styrelse verksamhet					
Kostnader	4 512	4 617	4 888	5,9%	271
NETTO:	4 512	4 617	4 888	5,9%	271
11 Stöd till politiska partier					
Kostnader	980	1 040	1 040	0,0%	0
NETTO:	980	1 040	1 040	0,0%	0
13 Övrig politisk verksamhet					
Intäkter	0	-420			
Kostnader	2 331	3 437	2 693	-21,6%	-744
NETTO:	2 331	3 017	2 693	-10,7%	-324
15 Kommunledning					
Intäkter	-23 030	-21 336	-25 772	20,8%	-4 436
Kostnader	44 340	43 743	49 101	12,2%	5 358
NETTO:	21 310	22 407	23 329	4,1%	922
16 Kommunledning/personal					
Intäkter	-1 343	-2 100	-2 160	2,9%	-60
Kostnader	13 065	13 185	13 199	0,1%	14
NETTO:	11 721	11 085	11 039	-0,4%	-46
17 Tekniska kontoret					
Intäkter	-478	0			
Kostnader	2 385	2 274	2 508	10,3%	234
NETTO:	1 907	2 274	2 508	10,3%	234
18 Plan och utvecklingsavdelning					
Intäkter	-126	0			
Kostnader	2 048	1 446	1 573	8,8%	127
NETTO:	1 922	1 446	1 573	8,8%	127
20 Fysisk o teknisk planering					
Intäkter	-1 815	-1 000	-814	-18,6%	186
Kostnader	5 621	5 801	6 354	9,5%	553
NETTO:	3 806	4 801	5 540	15,4%	739

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
21 Markförsörjning					
Intäkter	-1 882	-200	-250	25,0%	-50
Kostnader	1 916	1 397	2 743	96,3%	1 346
NETTO:	34	1 197	2 493	108,3%	1 296
22 Näringslivsfrämjande åtgärder					
Intäkter	-279	0	-176		-176
Kostnader	5 610	6 064	5 827	-3,9%	-237
NETTO:	5 331	6 064	5 651	-6,8%	-413
23 Turismverksamhet					
Intäkter	-9	0			
Kostnader	111	195	195	0,0%	0
NETTO:	102	195	195	0,0%	0
24 Gator, vägar, järnväg o parkering					
Intäkter	-2 939	-2 110	-2 220	5,2%	-110
Kostnader	30 587	31 565	33 777	7,0%	2 212
NETTO:	27 649	29 455	31 557	7,1%	2 102
25 Parkverksamhet					
Intäkter	-46	-45	-47	4,4%	-2
Kostnader	6 800	7 630	7 798	2,2%	168
NETTO:	6 754	7 585	7 751	2,2%	166
26 Miljö- o hälsoskydd					
Intäkter	-9 006	-1 003	-936	-6,7%	67
Kostnader	13 327	5 606	5 688	1,5%	82
NETTO:	4 321	4 603	4 752	3,2%	149
27 Räddningstjänst & krishantering					
Intäkter	-1 867	-1 645	-1 811	10,1%	-166
Kostnader	15 222	18 204	19 125	5,1%	921
NETTO:	13 355	16 559	17 314	4,6%	755
30 Allmän fritidsverksamhet					
Intäkter	-748	-290	-503	73,4%	-213
Kostnader	1 587	991	1 288	30,0%	297
NETTO:	840	701	785	12,0%	84
34 Idrotts- o fritidsanläggningar					
Intäkter	-76	-75	-77	2,7%	-2
Kostnader	560	718	741	3,2%	23
NETTO:	483	643	664	3,3%	21
60 Flyktingverksamhet					
Intäkter	-2 162	-2 922	-1 478	-49,4%	1 444
Kostnader	2 185	2 918	1 478	-49,3%	-1 440
NETTO:	24	-4	0	-100,0%	4

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
71 Fastighetsadministration					
Intäkter	-6 687	-7 553	-7 089	-6,1%	464
Kostnader	6 788	7 435	6 978	-6,1%	-457
NETTO:	101	-118	-111	-5,9%	7
72 Egna förvaltningsfastigheter					
Intäkter	-77 951	-81 529	-96 996	19,0%	-15 467
Kostnader	75 421	77 998	93 640	20,1%	15 642
NETTO:	-2 530	-3 531	-3 356	-5,0%	175
73 Förhyrda förvaltningsfastigheter					
Intäkter	-2	0			
Kostnader	3 429	3 531	3 356	-5,0%	-175
NETTO:	3 427	3 531	3 356	-5,0%	-175
75 Kost					
Intäkter	-35 720	-36 719	-40 236	9,6%	-3 517
Kostnader	36 116	36 287	39 737	9,5%	3 450
NETTO:	396	-432	-499	15,5%	-67
76 Teknisk service					
Intäkter	-4 172	-3 869	-3 927	1,5%	-58
Kostnader	4 126	3 808	3 864	1,5%	56
NETTO:	-46	-61	-63	3,3%	-2
77 Lokalvård					
Intäkter	-19 336	-18 920	-20 400	7,8%	-1 480
Kostnader	19 264	18 568	19 985	7,6%	1 417
NETTO:	-72	-352	-415	17,9%	-63
78 Vaktmästeri					
Intäkter	-12 835	-12 457	-14 206	14,0%	-1 749
Kostnader	12 762	12 186	13 941	14,4%	1 755
NETTO:	-74	-271	-265	-2,2%	6
79 Övrig teknisk service					
Intäkter	-932	-977	-1 007	3,1%	-30
Kostnader	969	977	1 007	3,1%	30
NETTO:	37	0	0		0
81 Markförsörjning o bostadsområden					
Intäkter	-3 300	-1 834	-1 834	0,0%	0
Kostnader	2 124	1 134	1 117	-1,5%	-17
NETTO:	-1 176	-700	-717	2,4%	-17
83 Kommunikationer					
Kostnader	151	118	121	2,5%	3
NETTO:	151	118	121	2,5%	3

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
87 Avfallshantering					
Intäkter	-375	-362	-345	-4,7%	17
Kostnader	411	499	491	-1,6%	-8
NETTO:	36	137	146	6,6%	9

Driftsbudget 2027

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen

Nämndsordförande: Christoffer Danielsson
Förvaltningschef: Iréne Robertsson

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 1 Kommunstyrelsen					
Intäkter	-207 118	-197 366	-222 284	12,6%	-24 918
Kostnader	314 749	313 372	344 253	9,9%	30 881
NETTO:	**107 631**	**116 006**	**121 969**	**5,1%**	**5 963**
1010 Kommunfullmäktige					
Kostnader	906	1 188	1 148	-3,4%	-40
NETTO:	906	1 188	1 148	-3,4%	-40
1020 Kommunstyrelse					
Kostnader	3 183	2 939	3 211	9,3%	272
NETTO:	3 183	2 939	3 211	9,3%	272
1040 Byggnämnd					
Kostnader	417	440	479	8,9%	39
NETTO:	417	440	479	8,9%	39
1090 Övriga nämnder och kommitéer					
Kostnader	6	50	50	0,0%	0
NETTO:	6	50	50	0,0%	0
1110 Kommunalt partistöd					
Kostnader	980	1 040	1 040	0,0%	0
NETTO:	980	1 040	1 040	0,0%	0
1310 Allmänna val					
Intäkter	0	-420			
Kostnader	9	814			
NETTO:	9	394	0	-100,0%	-394
1320 Överförmyndarverksamhet					
Kostnader	1 641	1 844	1 902	3,1%	58
NETTO:	1 641	1 844	1 902	3,1%	58
1340 Bidrag etc					
Kostnader	307	351	357	1,7%	6
NETTO:	307	351	357	1,7%	6
1360 Års-/medlemsavgifter					
Kostnader	374	428	434	1,4%	6
NETTO:	374	428	434	1,4%	6

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
1510 Koncernsamordning					
Kostnader	20	85	70	-17,6%	-15
NETTO:	20	85	70	-17,6%	-15
1520 Kontorsledning					
Intäkter	-489	0	-120		-120
Kostnader	3 152	3 332	3 307	-0,8%	-25
NETTO:	2 664	3 332	3 187	-4,4%	-145
1530 Administrativa avdelningen					
Intäkter	-202	-190	-107	-43,7%	83
Kostnader	9 192	9 657	10 161	5,2%	504
NETTO:	8 990	9 467	10 054	6,2%	587
1531 Försäljning växel					
Intäkter	-608	-630	-728	15,6%	-98
Kostnader	623	630	728	15,6%	98
NETTO:	15	0	0		0
1540 Ekonomiavdelning					
Intäkter	-724	-716	-1 982	176,8%	-1 266
Kostnader	10 306	10 189	11 925	17,0%	1 736
NETTO:	9 582	9 473	9 943	5,0%	470
1550 IT-avdelning					
Intäkter	-21 007	-19 800	-22 835	15,3%	-3 035
Kostnader	20 815	19 597	22 662	15,6%	3 065
NETTO:	-192	-203	-173	-14,8%	30
1580 Försäkring					
Kostnader	232	253	248	-2,0%	-5
NETTO:	232	253	248	-2,0%	-5
1610 HR-avdelning					
Intäkter	0	0	-60		-60
Kostnader	7 815	8 188	8 452	3,2%	264
NETTO:	7 815	8 188	8 392	2,5%	204
1611 Bemanningsenheten					
Intäkter	-81	0			
Kostnader	2 512	2 191	1 909	-12,9%	-282
NETTO:	2 431	2 191	1 909	-12,9%	-282
1630 Facklig verksamhet					
Kostnader	431	456	488	7,0%	32
NETTO:	431	456	488	7,0%	32
1670 Trivselbefrämjande åtgärder					
Kostnader	273	250	250	0,0%	0
NETTO:	273	250	250	0,0%	0

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
1690 Friskvårdserbjudande					
Intäkter	-1 262	-2 100	-2 100	0,0%	0
Kostnader	2 034	2 100	2 100	0,0%	0
NETTO:	771	0	0		0
1700 Mark och exploatering					
Intäkter	-352	0			
Kostnader	1 057	1 000	1 206	20,6%	206
NETTO:	706	1 000	1 206	20,6%	206
1710 Infrastruktur och Näringsliv					
Intäkter	-126	0			
Kostnader	1 327	1 274	1 302	2,2%	28
NETTO:	1 201	1 274	1 302	2,2%	28
1810 Plan och utvecklingsavdelning					
Intäkter	-126	0			
Kostnader	2 048	1 446	1 573	8,8%	127
NETTO:	1 922	1 446	1 573	8,8%	127
2010 Byggkontor					
Intäkter	-1 580	-1 000	-800	-20,0%	200
Kostnader	170	331	193	-41,7%	-138
NETTO:	-1 409	-669	-607	-9,3%	62
2020 GIS					
Intäkter	-8	0			
Kostnader	1 499	1 278	1 310	2,5%	32
NETTO:	1 491	1 278	1 310	2,5%	32
2030 Plan o bygg					
Intäkter	-225	0			
Kostnader	3 461	3 485	4 115	18,1%	630
NETTO:	3 236	3 485	4 115	18,1%	630
2031 Detalj- och översiktsplan					
Kostnader	0	53	54	1,9%	1
NETTO:	0	53	54	1,9%	1
2090 Övergripande planering					
Intäkter	-2	0	-14		-14
Kostnader	491	654	682	4,3%	28
NETTO:	489	654	668	2,1%	14
2110 Allmän markreserv					
Intäkter	-742	0			
Kostnader	1 216	1 251	2 229	78,2%	978
NETTO:	473	1 251	2 229	78,2%	978

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
2120 Reservutrymmen					
Intäkter	-3	0			
Kostnader	78	81	396	388,9%	315
NETTO:	75	81	396	388,9%	315
2150 Reglerings- o saneringsfastigheter					
Intäkter	-12	0			
Kostnader	36	53	56	5,7%	3
NETTO:	24	53	56	5,7%	3
2170 Arrende					
Intäkter	-292	-200	-250	25,0%	-50
Kostnader	1	10	60	500,0%	50
NETTO:	-291	-190	-190	0,0%	0
2180 Produktion bostadsområde					
Intäkter	-833	0			
Kostnader	585	2	2	0,0%	0
NETTO:	-247	2	2	0,0%	0
2201 Besöksnäring					
Intäkter	-47	0			
Kostnader	110	110	113	2,7%	3
NETTO:	63	110	113	2,7%	3
2210 Kommunikation					
Intäkter	-2	0	-176		-176
Kostnader	1 852	1 903	2 237	17,6%	334
NETTO:	1 850	1 903	2 061	8,3%	158
2230 Näringslivsutveckling					
Intäkter	-230	0			
Kostnader	3 179	3 512	2 919	-16,9%	-593
NETTO:	2 949	3 512	2 919	-16,9%	-593
2240 EU-samordning					
Kostnader	347	414	430	3,9%	16
NETTO:	347	414	430	3,9%	16
2251 Konsumentvägledning					
Kostnader	122	125	128	2,4%	3
NETTO:	122	125	128	2,4%	3
2310 Turismverksamhet					
Intäkter	-9	0			
Kostnader	111	195	195	0,0%	0
NETTO:	102	195	195	0,0%	0

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
2410 Kommunala vägar					
Intäkter	-55	0			
Kostnader	18 558	19 344	20 231	4,6%	887
NETTO:	18 504	19 344	20 231	4,6%	887
2430 Enskilda vägar					
Intäkter	-2 652	-1 860	-2 000	7,5%	-140
Kostnader	3 936	4 221	4 391	4,0%	170
NETTO:	1 284	2 361	2 391	1,3%	30
2441 Gatubelysning					
Intäkter	-19	0			
Kostnader	3 482	3 447	3 547	2,9%	100
NETTO:	3 463	3 447	3 547	2,9%	100
2442 Julgranar o dekorering					
Kostnader	514	382	430	12,6%	48
NETTO:	514	382	430	12,6%	48
2471 Trafik och LTF					
Intäkter	-213	-250	-220	-12,0%	30
Kostnader	297	371	378	1,9%	7
NETTO:	84	121	158	30,6%	37
2491 Medfinansiering järnvägsinfrastruktur					
Kostnader	3 800	3 800	4 800	26,3%	1 000
NETTO:	3 800	3 800	4 800	26,3%	1 000
2510 Parkverksamhet					
Intäkter	0	0			
Kostnader	6 580	7 359	7 505	2,0%	146
NETTO:	6 580	7 359	7 505	2,0%	146
2520 Offentliga toaletter					
Intäkter	-46	-45	-47	4,4%	-2
Kostnader	220	271	293	8,1%	22
NETTO:	174	226	246	8,8%	20
2600 Miljökontor					
Kostnader	2 825	2 893	2 968	2,6%	75
NETTO:	2 825	2 893	2 968	2,6%	75
2630 Miljö- o hälsa övrigt					
Intäkter	-559	-470	-390	-17,0%	80
Kostnader	486	672	597	-11,2%	-75
NETTO:	-73	202	207	2,5%	5

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
2640 Miljösamordning					
Intäkter	-8 369	-433	-446	3,0%	-13
Kostnader	9 579	1 766	1 823	3,2%	57
NETTO:	1 210	1 333	1 377	3,3%	44
2670 Utskänkningstillstånd					
Intäkter	-78	-100	-100	0,0%	0
Kostnader	437	275	300	9,1%	25
NETTO:	359	175	200	14,3%	25
2710 Räddningstjänst					
Kostnader	13 341	16 559	17 269	4,3%	710
NETTO:	13 341	16 559	17 269	4,3%	710
2720 Krishantering					
Intäkter	-1 867	-1 645	-1 811	10,1%	-166
Kostnader	1 881	1 645	1 856	12,8%	211
NETTO:	14	0	45		45
3000 Allmän fritidsverksamhet					
Intäkter	-748	-290	-503	73,4%	-213
Kostnader	1 587	991	1 288	30,0%	297
NETTO:	840	701	785	12,0%	84
3400 Idrotts- o fritidsanläggningar					
Intäkter	-76	-75	-77	2,7%	-2
Kostnader	560	718	741	3,2%	23
NETTO:	483	643	664	3,3%	21
6001 Massflyktsdirektivet					
Intäkter	-719	-85			
Kostnader	146	85			
NETTO:	-573	0	0		0
6002 Integrationssamordning					
Intäkter	-1 107	-1 176	-1 478	25,7%	-302
Kostnader	864	1 172	1 478	26,1%	306
NETTO:	-243	-4	0	-100,0%	4
6003 Flyktingverksamhet					
Intäkter	-1 208	-315			
Kostnader	324	315			
NETTO:	-884	0	0		0
6004 Ensamkommande flyktingbarn					
Intäkter	872	-1 346			
Kostnader	851	1 346			
NETTO:	1 723	0	0		0

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
7110 Fastighetsadministration					
Intäkter	-6 687	-7 553	-7 089	-6,1%	464
Kostnader	6 788	7 435	6 978	-6,1%	-457
NETTO:	101	-118	-111	-5,9%	7
7200 Egna förvaltningsfastigheter					
Intäkter	-77 957	-81 529	-96 996	19,0%	-15 467
Kostnader	74	0	1 712		1 712
NETTO:	-77 883	-81 529	-95 284	16,9%	-13 755
7220 Förråd o verkstad					
Kostnader	463	61			
NETTO:	463	61	0	-100,0%	-61
7230 Idrotts- o motionslokaler					
Intäkter	0	0			
Kostnader	18 808	21 947	23 068	5,1%	1 121
NETTO:	18 808	21 947	23 068	5,1%	1 121
7240 Kök					
Kostnader	2 108	1 651	3 944	138,9%	2 293
NETTO:	2 108	1 651	3 944	138,9%	2 293
7250 Skolor					
Intäkter	11	0			
Kostnader	31 328	31 127	29 159	-6,3%	-1 968
NETTO:	31 339	31 127	29 159	-6,3%	-1 968
7260 Förskolor, daghem, fritidshem					
Intäkter	-1	0			
Kostnader	11 059	11 547	11 441	-0,9%	-106
NETTO:	11 058	11 547	11 441	-0,9%	-106
7270 Omsorgslokaler					
Kostnader	6 459	6 777	19 571	188,8%	12 794
NETTO:	6 459	6 777	19 571	188,8%	12 794
7280 Kulturbyggnader					
Kostnader	4 893	4 664	4 461	-4,4%	-203
NETTO:	4 893	4 664	4 461	-4,4%	-203
7290 Övriga förvaltningsfastigheter					
Intäkter	-4	0			
Kostnader	229	224	284	26,8%	60
NETTO:	225	224	284	26,8%	60
7310 Kontor					
Intäkter	-1	0			
Kostnader	557	498	646	29,7%	148
NETTO:	556	498	646	29,7%	148

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
7330 Fritidslokaler					
Kostnader	34	40	42	5,0%	2
NETTO:	34	40	42	5,0%	2
7350 Skolfastigheter, förhyrda					
Kostnader	108	27	18	-33,3%	-9
NETTO:	108	27	18	-33,3%	-9
7360 Förskolor, daghem, fritidshem					
Kostnader	3	0			
NETTO:	3	0	0		0
7370 Omsorgslokaler					
Intäkter	-1	0			
Kostnader	2 374	2 612	2 297	-12,1%	-315
NETTO:	2 373	2 612	2 297	-12,1%	-315
7380 Kulturbyggnader					
Kostnader	17	0			
NETTO:	17	0	0		0
7390 Övriga förvaltningslokaler					
Intäkter	0	0			
Kostnader	335	354	353	-0,3%	-1
NETTO:	335	354	353	-0,3%	-1
7500 Kost					
Intäkter	-35 720	-36 719	-40 236	9,6%	-3 517
Kostnader	36 116	36 287	39 737	9,5%	3 450
NETTO:	396	-432	-499	15,5%	-67
7610 Transportenheten					
Intäkter	-4 172	-3 869	-3 927	1,5%	-58
Kostnader	4 126	3 808	3 864	1,5%	56
NETTO:	-46	-61	-63	3,3%	-2
7710 Lokalvård					
Intäkter	-19 336	-18 920	-20 400	7,8%	-1 480
Kostnader	19 264	18 568	19 985	7,6%	1 417
NETTO:	-72	-352	-415	17,9%	-63
7810 Vaktmästeri					
Intäkter	-12 835	-12 457	-14 206	14,0%	-1 749
Kostnader	12 762	12 186	13 941	14,4%	1 755
NETTO:	-74	-271	-265	-2,2%	6
7910 Teknisk samordnare Park					
Intäkter	-932	-977	-1 007	3,1%	-30
Kostnader	969	977	1 007	3,1%	30
NETTO:	37	0	0		0

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
8100 Kommersiell verksamhet					
Intäkter	0	-44			
Kostnader	0	44			
NETTO:	0	0	0		0
8110 Skog					
Intäkter	-3 238	-1 726	-1 770	2,5%	-44
Kostnader	2 070	1 026	1 053	2,6%	27
NETTO:	-1 169	-700	-717	2,4%	-17
8130 Odlingslotter					
Intäkter	-62	-64	-64	0,0%	0
Kostnader	55	64	64	0,0%	0
NETTO:	-7	0	0		0
8320 Buss, bil o spårbunden trafik					
Kostnader	151	118	121	2,5%	3
NETTO:	151	118	121	2,5%	3
8700 Avfallshantering					
Intäkter	-375	-362	-345	-4,7%	17
Kostnader	411	499	491	-1,6%	-8
NETTO:	36	137	146	6,6%	9
9010 Pensioner o förvaltningsersättningar					
Kostnader	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0
9990 Avräkning interna poster					
Intäkter	0	0	0		0
NETTO:	0	0	0		0

Driftsbudget 2027

Ekonomichef: Karl Andræ

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 8 Finansieringen					
Intäkter	-1 092 179	-1 103 280	-1 132 745	2,7%	-29 465
Kostnader	82 574	105 708	103 799	-1,8%	-1 909
NETTO:	**-1 009 605**	**-997 572**	**-1 028 946**	**3,1%**	**-31 374**
90 Personalens försäkringar o pensioner					
Intäkter	-69 476	-66 018	-62 505	-5,3%	3 513
Kostnader	70 618	63 095	60 005	-4,9%	-3 090
NETTO:	1 142	-2 923	-2 500	-14,5%	423
91 Kalkylerad kapitalkostnad					
Intäkter	-13 935	-14 486	-23 050	59,1%	-8 564
NETTO:	-13 935	-14 486	-23 050	59,1%	-8 564
92 Skatteintäkter					
Intäkter	-690 968	-715 777	-733 060	2,4%	-17 283
NETTO:	-690 968	-715 777	-733 060	2,4%	-17 283
93 Gen statsbidrag o skatteutjämn					
Intäkter	-305 791	-296 601	-302 923	2,1%	-6 322
NETTO:	-305 791	-296 601	-302 923	2,1%	-6 322
94 Finansiella intäkter					
Intäkter	-12 004	-10 398	-11 207	7,8%	-809
Kostnader	0	16	20	25,0%	4
NETTO:	-12 004	-10 382	-11 187	7,8%	-805
95 Finansiella kostnader					
Intäkter	0	0			
Kostnader	9 212	14 927	16 999	13,9%	2 072
NETTO:	9 212	14 927	16 999	13,9%	2 072
96 Övr finansiella fordr o skulder					
Intäkter	-5	0			
Kostnader	91	100	100	0,0%	0
NETTO:	86	100	100	0,0%	0
99 Förändring av eget kapital					
Kostnader	2 653	27 570	26 675	-3,2%	-895
NETTO:	2 653	27 570	26 675	-3,2%	-895

Driftsbudget 2027

Ekonomichef: Karl Andræ

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 8 Finansieringen					
Intäkter	-1 092 179	-1 103 280	-1 132 745	2,7%	-29 465
Kostnader	82 574	105 708	103 799	-1,8%	-1 909
NETTO:	**-1 009 605**	**-997 572**	**-1 028 946**	**3,1%**	**-31 374**
9010 Pensioner o förvaltningsersättningar					
Kostnader	73 057	66 018	62 505	-5,3%	-3 513
NETTO:	73 057	66 018	62 505	-5,3%	-3 513
9050 Kalkylerad pensionskostnad					
Intäkter	-69 476	-66 018	-62 505	-5,3%	3 513
NETTO:	-69 476	-66 018	-62 505	-5,3%	3 513
9060 Personalomkostnadsdifferens					
Kostnader	-2 439	-2 923	-2 500	-14,5%	423
NETTO:	-2 439	-2 923	-2 500	-14,5%	423
9100 Internränta					
Intäkter	-13 935	-14 486	-23 050	59,1%	-8 564
NETTO:	-13 935	-14 486	-23 050	59,1%	-8 564
9210 Kommunalskatt					
Intäkter	-695 220	-715 777	-733 060	2,4%	-17 283
NETTO:	-695 220	-715 777	-733 060	2,4%	-17 283
9220 Slutavräkning, prognos innev. år					
Intäkter	4 151	0			
NETTO:	4 151	0	0		0
9221 Slutavräkning, justering fg år					
Intäkter	105	0			
NETTO:	105	0	0		0
9222 Slutavräkning, def. 2 år bakåt					
Intäkter	-5	0			
NETTO:	-5	0	0		0
9311 Fastighetsavgift					
Intäkter	-30 785	-30 932	-31 149	0,7%	-217
NETTO:	-30 785	-30 932	-31 149	0,7%	-217

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
9312 Reglerings-bidrag/avgift					
Intäkter	-34 411	-30 588	-32 681	6,8%	-2 093
NETTO:	-34 411	-30 588	-32 681	6,8%	-2 093
9313 Ersättning för höga sjuklönekostnader					
Intäkter	-28	0	0		0
NETTO:	-28	0	0		0
9330 Inkomstutjämning					
Intäkter	-194 779	-199 415	-206 456	3,5%	-7 041
NETTO:	-194 779	-199 415	-206 456	3,5%	-7 041
9340 Kostnadsutjämning					
Intäkter	-17 997	-12 074	-10 811	-10,5%	1 263
NETTO:	-17 997	-12 074	-10 811	-10,5%	1 263
9360 Utjämningsbidrag LSS					
Intäkter	-27 791	-23 592	-21 826	-7,5%	1 766
NETTO:	-27 791	-23 592	-21 826	-7,5%	1 766
9430 Utdelning på aktier och andelar					
Intäkter	-5 937	-5 000	-5 000	0,0%	0
NETTO:	-5 937	-5 000	-5 000	0,0%	0
9450 Övriga räntor					
Intäkter	-17	0			
Kostnader	0	0			
NETTO:	-17	0	0		0
9460 Avgift på borgensåtagande					
Intäkter	-4 506	-4 648	-5 457	17,4%	-809
Kostnader	0	16	20	25,0%	4
NETTO:	-4 506	-4 632	-5 437	17,4%	-805
9490 Övriga finansiella intäkter					
Intäkter	-1 544	-750	-750	0,0%	0
NETTO:	-1 544	-750	-750	0,0%	0
9510 Ränta på långfristiga lån					
Kostnader	8 416	14 486	16 404	13,2%	1 918
NETTO:	8 416	14 486	16 404	13,2%	1 918
9540 Avgifter, courtage m m					
Intäkter	0	0			
Kostnader	119	150	220	46,7%	70
NETTO:	119	150	220	46,7%	70
9550 Ränta på pensionslöften					
Kostnader	554	183	235	28,4%	52
NETTO:	554	183	235	28,4%	52

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
9590 Övriga finansiella kostnader					
Kostnader	123	108	140	29,6%	32
NETTO:	123	108	140	29,6%	32
9610 Influtna förut avskrivna fordringar					
Intäkter	-5	0			
NETTO:	-5	0	0		0
9650 Avskrivningar av kundfordringar					
Kostnader	91	100	100	0,0%	0
NETTO:	91	100	100	0,0%	0
9910 Ökning av eget kapital					
Kostnader	0	0			
NETTO:	0	0	0		0
9940 Anslag till kommunstyrelsens förfogande					
Kostnader	0	5 000	25 815	416,3%	20 815
NETTO:	0	5 000	25 815	416,3%	20 815
9941 Anslag till kommunstyrelsens förfogande lön					
Kostnader	0	20 697	0	-100,0%	-20 697
NETTO:	0	20 697	0	-100,0%	-20 697
9981 Finansiell leasing					
Kostnader	2 653	1 873	860	-54,1%	-1 013
NETTO:	2 653	1 873	860	-54,1%	-1 013

Budgetkommentar

Ekonomichef: Karl Andrae

Finansiering, personalförsäkring, pensioner m m

901-905 Pensionskostnader

KPA:s beräkning i augusti 2026 ligger till grund för budgetering. Löneskatt utgår med 24,26 procent på pensionskostnader exklusive förvaltningsavgifter. Pensionskostnaderna är budgeterade till 62,5 mkr vilket är 3,5 mkr lägre än för budget 2026 och 10,6 mkr lägre än för utfallet 2025. Utifrån att po-pålägget för pensionskostnader sätts utifrån detta är det budgetmässigt ett nollsummespel inom finansieringen men belastar med po-pålägget ute i verksamheterna.

906 Personalomkostnadsdifferens

Personalomkostnadsdifferensen uppstår genom att arbetsgivaravgifterna är åldersberoende med en rabatt för äldre medan intäkten i finansieringen belastar verksamheterna med full avgift.

I budget 2027 har beräknats 2,5 mkr i personalomkostnadsdifferens vilket är i nivå med budget för 2026.

910 Kalkylerade kapitalkostnader

Anläggningstillgångarnas avskrivningstid sätts till beräknad nyttjandetid i enlighet med RKR rekommendation 4. Rak nominell avskrivningsmetod har tillämpats. För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod där varje komponents värde uppgår till minst 100 000 kronor tillämpas komponentredovisning.

Intern ränta på anläggningstillgångar

Internränta beräknas på anläggningstillgångarnas bokförda värde. Intern ränta ingår i de kapitalkostnader som belastar de olika verksamheterna. Summa intern ränta upptas som intäkt på denna verksamhet i driftbudgeten. Räntesatsen är 3,20 % (3,2 %) i 2027 års budget. Totalt har här budgeterats 23,1 mkr vilket återfinns som kostnader i verksamhetsbudgetarna.

92 Skatteintäkter

Utdebiteringen under år 2027 är beräknad till 21,71 per skattekrona. Enligt Sveriges Kommuner och Regioners beräkning 2026-08-27 cirkulär 26:27 av skatteintäkter beräknas dessa till 733,1 mkr med 21:71 i utdebitering.

931 Generellt statsbidrag

Regleringsbidrag/avgift
Alla regleringar, tillskott samt övriga förändringar av statens bidragsgivning till kommunerna sker genom en förändring av regleringsbidraget/avgiften.

Regleringsbidraget/avgiften består av:
- Skillnaden mellan det generella statsbidraget som aviserats i budgetpropositionen och netto av den statliga inkomstutjämningen.
- Kostnaden för strukturbidrag

- Kostnaden för införandebidrag
- Kostnaden för uppräkning av inkomstutjämningen

Enligt Sveriges Kommuner och Regioners cirkulär 26:27 innebär det för Olofströms kommuns del regleringsbidrag med 32,7 mkr.

Kommunal fastighetsskatteavgift
För 2008 infördes en kommunal fastighetsskatteavgift. Avgiften för 2008 utgick med 1 316 kr/invånare för samtliga kommuner. Fr.o.m. 2009 så tillgodofördes varje enskild kommun sin respektive skatteunderlagsökning. De faktiska skillnaderna i hur mycket fastighetsavgifter som kommer att betalas för bostäder i olika kommuner är mycket stora. De största avgiftsintäkterna (räknat per invånare) har kommuner med många och attraktiva fritidshus som ännu inte slagit i taket för fastighetsavgiften. Lägst avgiftsintäkter per invånare har kommuner där bostadsmarknaden domineras av flerbostadshus samt kommuner med låga priser och taxeringsvärden för småhus.
För 2027 beräknas kommunal fastighetsavgift ge intäkter 31,1 mkr vilket är 0,2 mkr högre än 2026 års budget.

933 Inkomstutjämning

Enligt Sveriges Kommuner och Regioners beräkning 2026-08-27 cirkulär 26:27 är Olofströms kommun garanterad ett skatteunderlag för 2027 på 4 456 961 tkr (räknat på 12 734 invånare per den 1/11 -26). Vårt eget uppräknade skatteunderlag utgör 3 376 601 tkr. Mellanskillnaden på detta multiplicerade med den länsvisa skattesatsen om 19,11 procent ger en inkomstutjämning på 206,5 mkr.

Definitiva uppgifter för garanterad skattekraft och uppräkningsfaktorer för eget skatteunderlag fastställs av Skatteverket i december 2026.

934 Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningen beräknas minska från 935 kr/invånare 2026 till 849 kr/invånare 2027.

Totalt är budgeterat 10,8 mkr i intäkter för kostnadsutjämning för 2027 att jämföra med 12,1 mkr i budget för 2026.

936 Utjämningsbidrag LSS

Enligt Sveriges Kommuner och Regioners cirkulär 26:27 uppgår bidraget till 1 714 (1 827) kronor per invånare vilket totalt ger 21,8 (23,6) mkr.

94 Finansiella intäkter

Utdelning från Holje Holding har beräknats med 5 mkr.

Vi använder en modell för borgensberäkning där respektive bolags finansiella status avgör vilken borgensavgift som utgår. Modellen är framtagen av Söderberg och Partners och används av ett antal kommuner i Sverige.
Under 2021 publicerade Kommuninvest en uppdaterad vägledning avseende borgensavgifter på sin hemsida. Den togs fram tillsammans med SKR och Sveriges Allmännytta. Modellen bygger på samma metodik som Söderberg och Partners modell och detta ger ytterligare tyngd åt sättet att beräkna borgensavgifter.

Borgensavgifterna för 2027 kommer att variera mellan 0,40 % till 0,54 %.

95 Finansiella kostnader

Räntekostnader har beräknats enligt kommunens långtidsprognos där

simulerade räntekostnader utifrån lagd investeringsplan ingår. Vi beräknas få betala 16,4 (14,5) mkr i räntekostnader för 2027.

Bankavgifter och courtage har beräknats till 220 (150) tkr. Ränta på pensionsåtagande har av KPA beräknats till 0,2 (0,2) mkr.

96 Avskrivning av fordringar

Avskrivning av fordringar har beräknats till 100 (100) tkr.

99 Anslag till kommunstyrelsens förfogande

Till kommunstyrelsens förfogande har avsatts 5,0 mkr för oförutsedda kostnader. Nämnderna kan ansöka från dessa medel och få ett beslut om eventuell tilldelning av kommunstyrelsen.

Verksamhetsbeskrivning

Nämndsordförande: Marie Rosén
Förvaltningschef: Nihad Hodzic

Uppdrag
Äldreförvaltningen ansvarar för omsorg om äldre personer, kommunal hälso- och sjukvård för äldre och personer med funktionsnedsättning samt bostadsanpassning. Uppdraget omfattar att ge stöd, vård och omsorg utifrån individuella behov samt att bidra till trygghet, självständighet och god livskvalitet för kommuninvånarna. Verksamheten bedrivs inom ramen för social- och äldrenämndens ansvar och utgår från lagstiftning, nationella reformer och kommunens övergripande mål.

Kommunfullmäktiges mål och nämndens prioriteringar

Äldreförvaltningens arbete under 2027 utgår från kommunfullmäktiges vision att skapa förutsättningar för att människor ska kunna utvecklas hela livet samt bidra till en attraktiv och hållbar kommun.
Social- och äldrenämnden är huvudansvarig för målen att brukare ska vara nöjda med sin hemtjänst samt att brukare på särskilt boende ska vara nöjda med den vård, omsorg och service de får. För 2027 har kommunfullmäktige fastställt målnivåer på 95 procent för hemtjänsten och 85 procent för särskilt boende.
För att bidra till måluppfyllelse prioriterar förvaltningen följande insatser under budgetåret:

- fortsatt utveckling av personcentrerade arbetssätt där individens behov, resurser och delaktighet står i centrum,
- implementering av den nya socialtjänstlagen med fokus på tillgänglighet, delaktighet och förebyggande insatser,
- fortsatt omställning till nära vård och stärkt samverkan mellan vård- och omsorgsaktörer,
- utveckling av rehabiliterande och hälsofrämjande arbetssätt för att stärka individens självständighet,
- ökad kvalitet, kontinuitet och trygghet i omsorgen,
- utveckling av hållbara scheman och strategisk kompetensförsörjning för att säkerställa rätt kompetens på rätt plats vid rätt tid,
- fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet och uppföljningen av verksamhetens resultat.

Genom dessa prioriteringar ska förvaltningen skapa förutsättningar för hög kvalitet i vård och omsorg samtidigt som verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning.

Väsentliga förändringar under budgetåret

Ny socialtjänstlag
Implementeringen av den nya socialtjänstlagen är en av de mest betydande förändringarna under året. Omställningen innebär ett ökat fokus på förebyggande insatser, tillgänglighet och individens delaktighet. Förvaltningen kommer därför att fortsätta utveckla arbetssätt som stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Anpassningar av verksamhet och resurser
Budgeten för hemtjänsten har anpassats utifrån utvecklingen där behovet av hemtjänstinsatser successivt minskat. Förändringen innebär att resurserna i större utsträckning kan anpassas efter faktisk efterfrågan samtidigt som verksamheten kontinuerligt följer utvecklingen för att säkerställa att behoven fortsatt kan tillgodoses.
Även budgeten för hemsjukvården har justerats till följd av minskat antal platser i

särskilt boende samt förändrade vård- och omsorgsbehov.
Budgeten för externa placeringar har tagits bort. Målsättningen är att i högre grad möta individernas behov inom den egna verksamheten genom utvecklade arbetssätt, stärkt kompetens och ökat verksamhetsinnehåll. Detta bedöms ge ökad kontinuitet för den enskilde samt bidra till en mer hållbar ekonomi.
För särskilda boenden genomförs inga budgetförändringar under året. Fokus ligger på att använda tilldelade resurser effektivt och säkerställa kvalitet, kontinuitet och ekonomisk balans.

Kompetens och verksamhetsutveckling
Under året fortsätter utvecklingen av hållbara scheman, kompetensutveckling genom Yrkesresan och andra utbildningsinsatser samt arbetet med att stärka rehabiliterande och förebyggande arbetssätt. Förvaltningen kommer även att vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet och de hälsofrämjande insatserna genom mötesplatser och förebyggande verksamheter.
Dessa förändringar förväntas bidra till ökad kvalitet, bättre resursutnyttjande och ökad förmåga att möta framtida behov.

Förutsättningar och utveckling under planperioden

Den demografiska utvecklingen med fler äldre och ett ökat behov av vård- och omsorgsinsatser väntas fortsätta påverka verksamheten under kommande år. Samtidigt ökar konkurrensen om arbetskraft inom vård och omsorg, vilket innebär fortsatta utmaningar inom kompetensförsörjningen.
Omställningen till nära vård och införandet av den nya socialtjänstlagen kommer att ställa ökade krav på samverkan, förebyggande arbete och individanpassade insatser. För att möta dessa krav behöver verksamheten fortsätta utveckla rehabiliterande arbetssätt, välfärdsteknik, kvalitetsuppföljning och kompetensutveckling.
Förvaltningen behöver även säkerställa att resurser används effektivt i takt med förändrade vård- och omsorgsbehov.
Förmågan att kombinera kvalitetsutveckling, kompetensförsörjning och god ekonomisk hushållning blir avgörande för att möta framtidens behov. Målsättningen är att skapa en modern, personcentrerad och långsiktigt hållbar vård- och omsorgsverksamhet där individens behov, resurser och delaktighet står i centrum

Verksamhetsbeskrivning

Nämndsordförande: Marie Rosén
Förvaltningschef: Branislav Nikolic

Uppdrag
Social- och funktionsstödsförvaltningen ansvarar för att ge stöd, omsorg och insatser till kommuninvånare utifrån gällande lagstiftning, främst socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Förvaltningen ansvarar för verksamheter inom individ- och familjeomsorg, myndighetsutövning inom äldreomsorg, funktionsstöd, socialpsykiatri samt kommunala arbetsmarknadsinsatser.

Kommunfullmäktiges mål och nämndens prioriteringar
Social- och funktionsstödsförvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda tillgängliga, kvalitativa och hållbara välfärdstjänster. Verksamheten ska präglas av delaktighet, trygghet, självständighet och respekt för individens behov.

Under 2027 prioriteras särskilt:

- Tidiga och förebyggande insatser i enlighet med den nya socialtjänstlagen.
- Minskning av externa placeringar genom utveckling av egna verksamheter och öppenvårdsinsatser.
- Stärkt arbete för egen försörjning genom aktivitetskrav och arbetsfrämjande insatser.
- Systematiskt kvalitetsarbete med fokus på uppföljning, analys och verksamhetsutveckling.
- Kompetensförsörjning och hållbara arbetsplatser för att möta framtidens behov.

Väsentliga förändringar under budgetåret

Flera förändringar genomförs under 2027 för att anpassa verksamheten till aktuella behov och ekonomiska förutsättningar.

Inom funktionsstöd och socialpsykiatri sker en omfördelning av personalresurser mellan verksamheter utifrån genomförda stödbehovsmätningar. Den totala personalvolymen är oförändrad.

Budgeten för externa placeringar inom socialpsykiatrin tas bort, samtidigt som budgeten för externa LSS-placeringar minskas. Förändringen bygger på förvaltningens arbete med att utveckla och stärka insatser i egen regi för att i större utsträckning kunna erbjuda stöd på hemmaplan. Detta bedöms bidra till ökad kontinuitet för den enskilde samt en mer kostnadseffektiv verksamhet.

Inom barn- och ungdomsvården förstärks öppenvården för att skapa bättre förutsättningar att möta behov på hemmaplan och minska beroendet av externa placeringar. Samtidigt avsätts ytterligare budgetmedel för placeringar där behovet bedöms kvarstå under året.

Budgeten för försörjningsstöd minskas utifrån det utökade aktivitetskravet samt ambitionen att genomföra en riktad jobbsatsning för långtidsarbetslösa individer som uppbär försörjningsstöd. Syftet är att stärka den enskildes möjligheter till egen försörjning och samtidigt bryta den negativa utvecklingen med ökande kostnader för ekonomiskt bistånd. Insatsen förväntas på sikt bidra till minskat bidragsberoende och ökad självförsörjning.

Förvaltningsstödet förstärks genom införandet av medicinskt ansvarig för

rehabilitering (MAR), vilket stärker kvalitet och patientsäkerhet inom rehabiliteringsområdet.

Förutsättningar och utveckling under planperioden

Social- och funktionsstödsförvaltningen står inför flera utmaningar under planperioden. Den nya socialtjänstlagens inriktning mot förebyggande arbete kommer att påverka verksamheten.

Behovet av kompetensförsörjning förväntas vara en av de största utmaningarna. Förvaltningen behöver fortsatt arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare genom god arbetsmiljö, kompetensutveckling och hållbara arbetsvillkor.

Utvecklingen av egna verksamheter och förebyggande insatser bedöms vara avgörande för att kunna möta framtida behov inom ekonomiska ramar. Digitalisering och utvecklade arbetssätt kommer också att vara viktiga verktyg för att öka kvalitet, effektivitet och tillgänglighet.

Verksamhetsbeskrivning

Nämndsordförande: Christoffer Danielsson
Förvaltningschef: Iréne Robertsson

Uppdrag

Kommunstyrelsens verksamhetsområde omfattar den politiska ledningen genom kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och krisledningsnämnden samt delar av kommunledningsförvaltningen.

Förvaltningen ansvarar bland annat för övergripande administration, samhällsplanering, vägar och offentlig miljö, beredskap och krisledning samt intern service inom fastighet, lokalvård, kost, transport, IT, ekonomi, HR, upphandling och administration.
I uppdraget ingår även näringslivsutveckling samt intern och extern kommunikation.

I kommunstyrelsens budget ingår även anslag till bland annat Räddningstjänsten västra Blekinge, Miljöförbundet Blekinge Väst och överförmyndarverksamheten.

Kommunfullmäktiges mål och nämndens prioriteringar

Kommunstyrelsen är huvudansvarig för kommunfullmäktiges mål om att Olofström ska positioneras som en attraktiv boendekommun samt målen om företagens nöjdhet med kommunens service och bemötande respektive företagsklimatet. Under 2027 fortsätter arbetet med Attraktiva Olofström och Kraftsamling Blekinge med fokus på in- och medflyttning, marknadsföring, kompetensförsörjning och ett förbättrat företagsklimat.

Sydostlänken och möjligheterna till framtida etableringar är fortsatt en central prioritering. Arbetet med planering för stationsområde, bostäder och verksamhetsområden ska bidra till att skapa förutsättningar för kommunens framtida utveckling. En tillväxt- och näringslivsstrategi är under framtagande och planeras att antas under andra halvåret 2027.

Digitalisering är ett annat prioriterat område. Kommunen fortsätter att delta i SKR:s initiativ Handslaget för utveckling av en gemensam verksamhetsnära digital infrastruktur.

Väsentliga förändringar under budgetåret

I början av 2027 genomförs introduktioner och utbildningar för de nya styrelser och nämnder som tillträder efter valet.

Överförmyndarverksamheten bedrivs sedan 2026 i samverkan med Ronneby och Karlshamn och övergår under 2027 till att hanteras genom en gemensam nämnd.

Från den 1 januari 2027 inför kommunen digital post som huvudregel för viktig offentlig post. Mottagare med digital brevlåda får posten digitalt medan övriga får den via utskickstjänst i pappersformat.

Kommunstyrelsen har också fått utökade uppföljningskrav. Kontroll och uppföljning av privata utförare och avtalssamverkan ska rapporteras till kommunfullmäktige och från 2027 omfattas även kommunens säljverksamhet av särskild uppföljning och återkommande bedömning av konkurrenspåverkan.

Ny lagstiftning om kommuners och regioners grundläggande beredskap är under beredning och förväntas innebära skärpta krav på kommunens förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

Förutsättningar och utveckling under planperioden

Arbetet med Sydostlänken, framtida etableringar och utvecklingen av Olofström som boende- och företagskommun kommer att vara långsiktigt viktiga frågor. Planering av mark, bostäder, verksamhetsområden och infrastruktur behöver samordnas med arbetet för ökad inflyttning och kompetensförsörjning.

Digitalisering, informationssäkerhet och redundans får fortsatt stor betydelse för kommunens verksamheter. Det gäller såväl utvecklingen av digitala tjänster och gemensam digital infrastruktur som behovet av att stärka kunskap och motståndskraft i organisationen.

Även beredskap, säkerhetsskydd och kontinuitetsplanering kommer att ställa ökade krav på kommunorganisationen, inte minst mot bakgrund av förändringar i omvärldsläget och kommande lagstiftning.

Nyckeltal

Kommunfullmäktiges beslutade indikatorer för de mål där kommunstyrelsen är huvudansvarig är för 2027:

Olofström positioneras som attraktiv boendekommun: 6 nyinitierade marknadsföringsåtgärder, 5 sålda byggklara tomter samt minst 5 nya byggklara tomter under perioden 2025–2027.

Företagare är nöjda med kommunens service och bemötande: lägsta målnivå 3,7 av 6,0. *Källa: Svenskt Näringslivs enkät Företagsklimat.*

Företagare är nöjda med företagsklimatet i kommunen: lägsta målnivå 3,3 av 6,0. *Källa: Svenskt Näringslivs enkät Företagsklimat.*

Verksamhetsbeskrivning

Nämndsordförande: Jens Lönquist-Roos
Förvaltningschef: Iréne Robertsson

Uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens kultur- och fritidsverksamhet och ska bidra till ett rikt, tillgängligt och inkluderande kultur- och fritidsliv.

Uppdraget omfattar bland annat biblioteksverksamhet, Kulturhuset, ungdomsgården Växtverket med filialverksamhet, Holjebadet, Fritidsbanken samt stöd, bidrag och samverkan med kultur- och fritidsföreningar och övrigt civilsamhälle.

Nämnden ansvarar också för samordning av scenkonst i skola och förskola och för insatser som stärker demokrati, delaktighet och möjligheten till en meningsfull fritid.

Kommunfullmäktiges mål och nämndens prioriteringar

Kultur- och fritidsnämnden är huvudansvarig för kommunfullmäktiges mål Ett levande kulturhus. Målet följs genom antalet dagar med invånaraktiviteter i Kulturhusets lokaler, med en lägsta målnivå om 60 dagar under 2027.

Under året prioriteras fortsatt utveckling av Kulturhuset som mötesplats för kultur, föreningsliv, demokrati och publika aktiviteter. Biblioteket är en central del av verksamheten och utvecklingen av Kulturhuset ska skapa förutsättningar för fler aktiviteter och fler målgrupper.

Nämnden fortsätter även arbetet med att utveckla Olofström som litterär nod och Jämshög som bokby. Jämshög Booktown Festival och samarbetena kring det litterära kulturarvet efter bland andra Harry Martinson är viktiga delar i detta arbete.

Ett rikt och jämlikt föreningsliv är fortsatt prioriterat. Föreningar och civilsamhälle är viktiga för att skapa ett varierat fritidsutbud och för att ge barn, unga och övriga invånare möjlighet till en meningsfull fritid.

Väsentliga förändringar under budgetåret

Under 2027 planeras en ombyggnad av lokaler på Kulturhusets andra våning för att möjliggöra att den musikskolan flyttar in i Kulturhuset. Flytten innebär att ytterligare verksamhet samlas i huset och bedöms bidra till att utveckla Kulturhuset som en levande mötesplats med fler aktiviteter och målgrupper.

Fritidsbanken planeras öppna och ska ge kommuninvånarna möjlighet att kostnadsfritt låna fritidsutrustning. Insamling av utrustning har påbörjats och verksamheten syftar till att sänka trösklarna till fysisk aktivitet och fritidsaktiviteter.

Digitaliseringen av fritidsverksamheten fortsätter genom införande av digitala nyckelkort samt digital bokning av lokaler och hantering av föreningsbidrag. Förändringen ska öka både säkerhet och tillgänglighet.

Arbetet med att utveckla Jämshög som bokby fortsätter under 2027. Leaderprojektet löper till och med augusti 2027 och den internationella Jämshög Booktown Festival utgör en viktig del i etableringen av Jämshög som litterär mötesplats och av Olofström som Blekinges litterära nod.

Holjebadet går in i sitt andra hela verksamhetsår efter renoveringen. Fortsatt fokus ligger på stabil teknisk drift och anpassning till nya krav inom bland annat kemikaliehantering och städning

Förutsättningar och utveckling under planperioden

Utvecklingen av Kulturhuset som en samlad mötesplats för bibliotek, kultur, musikskola, föreningsliv och publika aktiviteter är en central fråga under planperioden. Lokalerna behöver utformas och användas så att de stödjer ett varierat utbud och bidrar till att fler invånare använder huset.

Jämshögs bokby och Olofströms roll som litterär nod behöver efter projektperiodens slut få en långsiktigt hållbar form. Samverkan med föreningar, andra kommuner och regionala aktörer blir viktig för den fortsatta utvecklingen.

Nämnden behöver samtidigt säkerställa långsiktigt hållbara lokaler och anläggningar. Planering pågår för renovering av ishallen och för konstgräsplan i centrala Olofström. Dessa frågor kan få betydelse för både framtida investeringsbehov och verksamhetens omfattning.

Föreningslivets förutsättningar och tillgången till fritidsaktiviteter för alla invånare är fortsatt viktiga utvecklingsfrågor. Nya regler för föreningsbidrag ska bidra till större tydlighet och förutsägbarhet.

Nyckeltal

Kommunfullmäktiges beslutade indikator för målet Ett levande kulturhus:
Antal dagar med invånaraktiviteter i Kulturhusets lokaler
- 2027: minst 60 dagar

Kassaflödesbudget 2027–2029

Budget 2027 och plan 2028–2029. Belopp i Mkr.

Uppställningen visar kassaflöde från löpande verksamhet, investeringar och finansiering samt förändringen av likvida mede

Rad	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
	Mkr	Mkr	Mkr
Löpande verksamhet			
Resultat före ränta på årets nya upplåning	10,4	10,7	11,0
Ränta på årets nyupplåning	-1,5	-1,6	-1,2
Resultat inkl. ränta på årets nyupplåning	**8,9**	**9,1**	**9,7**
Återläggning avskrivningar/nedskrivningar	52,4	54,2	53,8
Återläggning upplösning statlig medfinansiering	4,8	4,8	4,8
Förändring pensionsavsättning	0,0	0,0	0,0
Förändring andra avsättningar exkl. statlig medfinansiering	0,0	0,0	0,0
Förändring fordringar	-1,9	-2,7	-2,8
Förändring exploateringsverksamhet	0,0	0,0	0,0
Förändring kortfristiga rörelseskulder	4,0	5,5	5,8
Kassaflöde från löpande verksamhet	**68,1**	**70,9**	**71,3**
Investeringsverksamhet			
Nettoinvesteringar	-127,9	-133,2	-108,7
Förändring finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamhet	**-127,9**	**-133,2**	**-108,7**
Statlig medfinansiering			
Utbetalningar statlig medfinansiering	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från statlig medfinansiering	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Kassaflöde före finansiering	**-59,7**	**-62,3**	**-37,3**
Finansieringsverksamhet			
Nyupplåning	83,2	91,2	71,1
Amortering banklån	-11,8	-15,1	-18,8
Amortering leasingskuld	-13,3	-13,8	-15,1
Refinansiering – upptagna lån	31,5	94,6	54,7
Återbetalning förfallande lån	-31,5	-94,6	-54,7
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**58,1**	**62,3**	**37,3**
Årets kassaflöde	**-1,6**	**0,0**	**0,0**
Likvida medel vid årets början	51,6	50,0	50,0
Likvida medel vid årets slut	**50,0**	**50,0**	**50,0**

Balansbudget 2027-2029

	Budget 2027 Mkr	Plan 2028 Mkr	Plan 2029 Mkr
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	1 190,3	1 269,3	1 324,1
Bidrag till statlig infrastruktur	100,8	96,0	91,2
Omsättningstillgångar			
Exploateringsmark	15,4	15,4	15,4
Fordringar	101,1	103,7	106,6
Kassa och bank	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	166,5	169,1	172,0
Summa tillgångar	1 457,6	1 534,4	1 587,3
Eget kapital, avsättning och skulder			
Eget kapital	533,0	539,4	545,6
Avsättningar	138,2	138,2	138,2
Skulder			
Långfristiga skulder	451,4	549,6	551,5
varav leasingskuld	*83,7*	*68,7*	*52,2*
Kortfristiga skulder	335,0	307,2	352,0
varav leasingskuld	*13,8*	*15,1*	*16,5*
Summa skulder	786,4	856,8	903,5
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 457,6	1 534,4	1 587,3

För budgetåret 2027 har beräknats investeringar om 127,9 mkr vilket avser investeringar i materiella anläggningstillgångar.

För planåren har beräknats investeringar om 133,2 mkr för 2028 och 108,7 mkr för 2029.

Förändringen av avsättningar är för pensioner grundat på den prognos från KPA som beställdes vid delårsbokslutet 2026-08-31.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 167/2026

KS 2026/2261

§ 167/2026 Taxor och avgifter 2027 för Olofströms kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Taxor och avgifter 2027 godkänns för Olofströms kommun, handling föreligger.

Ärendebeskrivning

Bygg- och trafiknämnden, Utbildningsnämnden och Social- och äldrenämnden har fattat beslut.

Förslag till taxor och avgifter 2027 föreligger.

Taxor och avgifter 2026 för Olofströms kommun godkändes 2025-11-24 av kommunfullmäktige KF § 121.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Förslag till taxor och avgifter 2027 för Olofströms kommun

Beslutet skickas till
Inköpssamordnare MS
Samtliga förvaltningar

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2026-10-07

Diarienummer:
2026/2261-9

Nämnd

Kommunstyrelsens arbetsutskott	**2026-10-13**
Kommunstyrelsen	**2026-11-10**
Kommunfullmäktige	**2026-11-30**

Handläggare
Namn: Mikael Särnevång
Titel: Inköpssamordnare

Taxor och avgifter 2027 för Olofströms kommun

Förslag till beslut
Taxor och avgifter 2027 godkänns för Olofströms kommun, handling föreligger.

Ärendebeskrivning
Bygg- och trafiknämnden, Utbildningsnämnden och Social- och äldrenämnden har fattat beslut.

Förslag till taxor och avgifter 2027 föreligger.

Taxor och avgifter 2026 för Olofströms kommun godkändes 2025-11-24 av kommunfullmäktige KF § 121.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Förslag till taxor och avgifter 2027 för Olofströms kommun.

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Taxor och avgifter 2027 Olofströms kommun
2 Beräkningsunderlag PBL-taxa Olofström 2027b

Försvinnande av kontanthjälpsmedel

Fastställt av: Kommunstyrelsen

Fastställt: KF § 53/2020

Ersätter: KF § 120/2010

Ansvarig för revidering: Mikael Sämsenberg

Gäller för: Ledningsstaf, 2021

Giltighetstid: 2021

Vaxor och avgifter 2027 Olofströms kommun

Belopp inom parentes anger avdrag för moms.

Kommunledningsförvaltningen

Anvisningar, och tillämpningsföreskrifter utförda alkoholhalter

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Avgifter för serveringstillstånd		
Stadigvarande tillstånd till alkoholdrycker	1 500	1 500 0,0%
Stadigvarande tillstånd till starköl, vin och lättdrycker	1 500	1 500 0,0%
Stadigvarande tillstånd till starköl och lättdrycker	1 100	1 100 0,0%
Tillfälligt tillstånd till alkoholdrycker	3 500	3 500 0,0%
Tillfälligt tillstånd till starköl och lättdrycker	2 500	2 500 0,0%
Tillfälligt tillstånd till starköl	1 500	1 500 0,0%
Serveringstillstånd för servering i		
gemensamhetsanläggningar		
- servering vin	3 500	3 500 0,0%
- servering mat och starköl	4 500	4 500 0,0%
Avgift för gästrättsutövning		
- servering av starköl	2 000	2 000 0,0%
- servering i övriga tillstånd	2 500	2 500 0,0%
Kunskapsprov, stadigvarande och		
tillfälliga till alkoholservering, omskrivning	kr/person	1 500 1 500 0,0%
av tillfälligt tillstånd		
Kunskapsprov, starköl tillfälligt,	kr/person	750 750 0,0%
passtillfälligt, provisorium (ej vid		
omskrivning till ansökan) i tillståndsperson		
Kunskapsprov, serveringsansvarig	kr/person	1 500 1 500 0,0%
Utbildning i kunskapsprov, alkoholservering		450
och Kniget mot knark		

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Fast årlig tillsynsavgift		
Fast årlig tillsynsavgift för stadigvarande till	1 000	1 000 0,0%
alkoholhalten och starka tillstånd		
Alkoholservering i enkelt hänseende	1 500	1 500 0,0%
Starköl tillfälligt	1 500	1 500 0,0%
Gästrättsutövning	2 000	2 000 0,0%
Rörlig tillsynsavgift		
Restaurangföretag i kr		
0 - 99 999	1 500	1 500 0,0%
100 000 - 150 000	2 000	2 000 0,0%
250 001 - 500 000	3 000	3 000 0,0%
500 001 - 750 000	4 000	4 000 0,0%
750 001 - 1 000 000	5 000	5 000 0,0%
1 000 001 - 1 500 000	6 500	6 500 0,0%
1 500 001 - 2 000 000	6 000	6 000 0,0%
2 000 001 - 2 500 000	6 500	6 500 0,0%
2 500 001 - 3 000 000	7 000	7 000 0,0%
3 000 001 - 3 500 000	7 500	7 500 0,0%
3 500 001 - 4 000 000	8 200	8 200 0,0%
4 000 001 - 5 000 000	8 900	8 900 0,0%
5 000 001 - 7 500 000	9 600	9 600 0,0%
7 500 001 -	10 200	10 200 0,0%
Påminnelseavgift för restaurangstopp och	1 000	1 000 0,0%
vid serveringsförbud		

Avgiften för eventuell tillsyn för tillfälliga serveringar är inkluderad i anvisningsavgiften.

* För pelarinstee, har regionen inte rekvirerat vilket kan innebära kommuner kan högsta tillsynsavgiften att debiteras.

Avgifter för kopior av allmänna handlingar och utskrifter av elektroniskt lagrade handlingar och sammanställningar

Kommuner ska i vissa fall ta ut avgifter när handlingar lämnas ut. Om det är lämpligt och möjligt kan handlingen lämnas ut elektroniskt.

För allmänna handlingar som finns lagrade i elektronisk form kan lämnas ut elektroniskt i tillämpligt skick kan ingen avgift tas ut.

Om en handling endast finns i fysisk form och behöver skannas för att lämnas ut elektroniskt får en avgift tas ut för denna tjänst. Avgiften får högst uppgå till det belopp som anges i 8 kap. 9 § tryckfrihetsförordningen.

För kopior av allmänna handlingar och utskrifter av elektroniskt lagrade handlingar och sammanställningar har Skatteverket följande riktlinjer:

- Kopior upp till en meter är gratis.
- För kopior från en meter och till 50 (50), debiteras 2 kr (2) per sida.
- För kopior i fyra ark till tillägg på 2 kr (2) per ark (i).
- För kopior från 50 (50) till 100 (100) ark från en och flera arbetar, 4 kr (4) per ark.
- Dubbelsidiga kopior räknas som dubbelt antal ark.
- Om kopiorna är av särskilt omfattande slag eller av särskilt problemfritt, positivfilm, text eller liknande, är det självkostnadspris.
- Avsedd av allmän handling eller utskrift av bulkpåsättning tas ut med 125 kr (125) för varje påbörjad timme arbete.
- Avgiften för kopia av videogram är 600 kr (600) per medium.
- Avgiften för kopia av ljudupptagning är 125 kr (125) per medium.

Lämpligt sätt att bestämma kostnaden med hänsyn till ovanstående självkostnadsprincip. Avgiftsförordningen (1992:191) kan användas som vägledning i tillämpliga delar.

Förvaltningschef får besluta om undantag från ovanstående punkter om det finns särskilda skäl.

Bygg- och kartenheten, BN § 40, 43

Taxa för bygglov, bygganmälan, kartor, strandskyddsdispens m.m.

Handling föreligger.

Fotparkeringsavgifter

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
På plats för rörelsehindrade utan särskilt tillstånd	1 000	1 000 0,0%
På eller inom ett avstånd av 10 m från ett	700	700 0,0%
Inkl utgivning eller inom ett avstånd av	700	700 0,0%
Övriga fotparkeringar	500	500 0,0%
Utan att tillåt kan parkeringen påbörjas	500	500 0,0%

Utbildningsanvändaren, Ubn § 81

Mönsterparkeringar vid tex mataffär

Mönsterparkeringar för 2027 finns det inte. Kommunen har dock ett antal mönsterparkeringar som är avsedda för att kunna användas av personer med funktionsnedsättning. Dessa parkeringar är avsedda för att kunna användas av personer med funktionsnedsättning. Dessa parkeringar är avsedda för att kunna användas av personer med funktionsnedsättning.

Från 2026-07-01 räknas endast det del av husbilsställplats mängden som över 8 000 m2

Förskola	% av		
Barn/ år	Lärarlön	2027	2026 Ändring
1	3 %	1 547	
2	2 %	1 031	
3	1 %	516	

Allmän förskola 3-5 år är avgiftsfri och omfattar 15 timmar. Erbjuds endast på tre förskolor. Information till Kan ni tydligt på annan tid.

Fritidshem	% av		
Barn/ år	Lärarlön	2027	2026 Ändring
1	2 %	1 031	
2	1 %	516	
3		516	

Avgifter för musikskolan

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Terminsavgift 8-18 år*	275	250 10,0%
Terminsavgift 25 år och äldre*	600	600 0,0%
Instrumenthyra*	275	250 10,0%
(Hyrsa terminen är avgiftsfri)		
Bruttoförbrukningsvara, avgiftsfri	0	0 0,0%

* Vid jobbstart kan efter 152 dagar - 15/12 så debiteras hela avgiften.

Social- och äldreförvaltningen, SÄN § 138, 140

Matavgifter

Matavgifterna ändras i samma takt som kostnadernas prisutveckar, dvs. 12,3%. Matavgiften för lunch för personer som är myndiga och som har fyllt 65 år är 68 kr/st. Matavgiften för 2027 ökar till att gälla 13,07 och gäller till 2023-08.

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Särskilt boende*, kortids och växelvård &c.		
Helkostnadsdrift	149	149 0,0%
Helkostnadsdrift	5 010	4 440 12,8%
Frukost	43	38 13,2%
Huvudrätt	74	66 12,1%
Efterrätt	21	19 10,5%
Kvällsmat	43	38 13,2%
Frukost, gäst	50	44 13,6%
Huvudrätt, gäst	116	103 12,6%
Efterrätt, gäst	25	22 13,6%
Kvällsmat, gäst	50	44 13,6%
Dagverksamhet Skogsbacken,		
Dagverksamhet	110	98 12,2%
Matabonnemang, hemkost		
Huvudrätt	74	66 12,1%
Efterrätt	21	19 10,5%
Kvällsmat	43	38 13,2%
Dagtid, nattservice1 Dagtid, syssselsättning	63	56 12,5%
Huvudrätt	74	66 12,1%
Efterrätt	21	19 10,5%
Barn och ungdomsrätter, i särskilt boende, från år		
Frukost	21	19 10,5%
Huvudrätt	74	66 12,1%
Kvällsmat	21	19 10,5%
Helkostnad	95	85 11,8%
Barn och ungdomsrätter, i särskilt boende, från år		
Frukost	43	38 13,2%
Huvudrätt	74	66 12,1%
Efterrätt	21	19 10,5%
Kvällsmat	43	38 13,2%
Helkostnad	0	0 0,0%

* Avgift för vuxna och barn från 15 år i riskzonen, och övriga. Avgift kostnad i en flera från 64 år 1 månaden, ingen avgift.

Omsorgsavgift vid SoL

Omsorgsavgiften för 2027 bidrar att gälla 13-27 och gäller till 2023-08.

Omsorgsavgiften har en maximal avgift för kommande kalenderår.

Inkomstgränsen höjd beräkningen av maximal avgift, heiten redovisas ej gällande vilka som justeras utifrån förändringar i Socialtjänstlagen".

Särskilt boende, kortids- och växelvård, kortids- och växelvård vid SoL:

I omsorgsavgiften ingår omsorg och vård samt tvättservice. Även tekniska hjälpmedel och trygghetslarm ingår i omsorgsavgiften.

I omsorgsavgiften ingår inte personliga omkostnader vilka du själv får betala. Exempel på sådana är kostnader för hygienartiklar, frisör, fotvård, kläder, skor, tandvård, hörselapparater och glasögon. Även kostnader för resor ingår inte i omsorgsavgiften.

Avgiften är särskilt boende, hemtjänst, boendestöd, trygghetslarm, bostadsanpassad trygghetsbostad har aldrig ingått till den omsorgsavgiftens maximala.

Nya TV-tablett boende och boende socialpsykiatriska boenden är inkluderad i avgiften.

	Beräkning enl SoL		Avgift	
	Nov 25 § 8	2027	2026	Ändring
Maximalavgift	pbb*53,82%*1/12)	2 675	2 658	0,6%

Boendestöd

Avgiften för boendestöd är ingående psykisk funktionsnedsättning eller diagnos som kunnt i mer än ett år, beslut ingår avgift för boendestöd.

Avgiften för boendestöd som inte omfattas av ovanstående bestämmelse beräknas utifrån 4% av inkomsten.

Avgiftsnivån beslutas utifrån inkomsten typ och omfattning enligt fastställt schablonbelopp.

Hemtjänst och trygghetslarm och Kindbees omsorgsavgiftstaxor

Avgiften för hemtjänst utgår från 8 riskzon. Dessa bygger på vilken typ och omfattning av insats enligt schablonbelopp som har fyllts med.

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Nivå 1	338	338 0,0%
Nivå 2	1 015	1 015 0,0%
Nivå 3	1 016	1 000 0,7%
Nivå 4	1 353	1 344 0,7%
Nivå 5	2 029	2 016 0,6%
Nivå 6	2 693	2 676 0,6%
Nivå 7	2 360	2 353 0,3%
Nivå 8	2 675	2 658 0,6%

* Beräkning av maximal Kron / socialpsykiatriska typ 3) 2,4 och för tidsmässiga en inflation av 10,00 %

** Avgiften för kommunala Fastighetsavgift för 2027 är till 800 kr (800 kr) och 2026.

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Trygghetslarm	kr/månad	329 327 0,6%

Alla barn som är 6år den 15:e i riskzonen, ingen avgift. Kopplas lamell ur flex den 1:a i månaden, ingen avgift.

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Lediggång	kr/tillfälle	180 180 0,0%

Hemsjukvård / Rehab

För hemsökvård av kommunalsköterska, arbetsterapeut eller sjukgymnast tar kommunen ut en avgift per påbörjad timme. Avgiften är densamma för hemsjukvård som för rehabilitering och avgiften är per påbörjad timme. Avgiften utgår i den kommunala insatsen enligt socialtjänstlagen.

För personer som är hemsjukvårdsplanerade för kommunen ut en avgift per påbörjad timme. Avgiften gäller för hemsjukvårdsplanerade som bor i särskilt eller särskilt boende. Avgiften utgår i den kommunala insatsen enligt socialtjänstlagen.

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Hemtjänst av kommunalsköterska,	kr/timme	182 181 0,7%
arbetsterapeut eller sjukgymnast	kr/timme	383 380 0,8%
Hemsjukvårdsplanerade och rehabiliteringsinsatser	kr/timme	183 183 0,0%

Avgiften för hemtjänstinsatser som omfattas av hemsjukvårdsplanerade och rehabiliteringsinsatser) enligt socialtjänstlagen (insatser).

Avgiften är:

Barn och ungdom t.o.m. det år man fyller 19 år.

Personer som har en palliativ diagnos (s.diagnos)

Vård i livets slutskede

Hemming av hjälpmedel

Vårdplansmöter

Mentorn

Avgiften tarifferas av aktuell förvärvsinkomst + inkomst av kapital (föregående år) med undantag av kapital. Avgifterna för 2027 kan ej beräknas.

Förbrytare maximalavgift följer från kommunalrankens rekommendationer vid beräkningen) Avgiften beräknas utifrån 2 ex. arbete- och sjukersättning.

- Kostnad för pol.anm
- Underhållsskyldighet för barn
- Övriga efter individuell prövning

Redovisning

- Ej för omvändstaxt redovisare
- I särskilt boende och boenden med fullservice hela månaden.
- Hemtagen reduktion om man fått minder än 6 m (enligt schablonbelopp).
- Kortids/växelvårdsplatser/avgiftning berättas per dag. Dvs. 15:e är maximalt per dag.

Mat / kemtjänsten som är levererad (antingen hem eller till hemtjänstverksamhetens lagningskök) ska betalas med kontokort.

Under förutsättning att det finns att avgiftsbyrnma så har man beslut avgiften för ovanstående tjänster. Dessa debiteras från tillsammans inte hemtjänst avgiftsområdet eller matabonnemang. Kostnad för mat och hyror ingår inte i avgiftsområden utan dessa tar man alltså betalt för.

Samtliga avgifter enligt socialtjänstlagen för kommunala verksamheter inom särskilt och socialpsykiatrin. Dessa bestäms per person med insatser enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS).

Övriga avgifter, gäller 1 a.m. 2027-01-01

Avgifter för personer på köpt värdplats (annan värdgivare) enl SoL

Avgift för stöd enligt enligt kommunens fastställda taxa + de tar värdgivaren inte angett kostnad för stället i stället.

Avgift för omvårdnad enligt enligt kommunens fastställda taxa för särskilt boende enligt SoL.

Övriga mindre avgiftsbelopp genomsnittspriser för tjänsterna på Bräkneregionen, äldreboende i de tar värdgivaren ej angett kostnad för hyra i avtal eller att värdgivaren fakturerar den kommunen direkt. Motsvarande hyra i juli 2026 5.53 kronor/m2 (2.252).

Avgifter för personer på köpt värdplats (annan värdgivare) enl LSS

Avgift för stöd enligt enligt kommunens fastställda taxa + de tar värdgivaren inte angett kostnad för stället i stället.

Övriga mindre avgiftsbelopp genomsnittspriser för tjänsterna på Bräkneregionen, äldreboende i de tar värdgivaren ej angett kostnad för hyra i avtal eller att värdgivaren fakturerar den kommunen direkt. Motsvarande hyra i juli 2026 5.53 kronor/m2 (2.252).

Avgifter för lägar inom LSS

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Egenavgift	kr/dygn	254 252 0,8%

Ersättningsnivåer 2027 som värdselkommun ska tillämpa Olofströms kommun, de bruttan från Olofströms kommun riktlinje i annan kommun

	Avgift	
	2027	2026 Ändring
Sol, insats service, omsorg/	kr/utförd kundtimme	574 557 3,1%
Lammelsättelsen	kr/portion	87 84 3,6%
Matabonnemang	kr/portion	87 84 3,6%
Hemsjukvård*	kr/utförd kundtimme	574 557 3,1%

* Utgår från per timme enligt kostnaden för timmen plus förvaltningen

** Nya kundtimme som tillkommer från 2026 är 574 kronor/timme.

Övriga insatser meddelas om kunden omfattas av andra beslut än ovanstående.

Kommunen har ett antal kommunala bostäder för personer med funktionsnedsättning. Det är inte någon som kontrakten har ett antal kommunala bostäder för personer med funktionsnedsättning. Det är inte någon som kontrakten har ett antal kommunala bostäder för personer med funktionsnedsättning.

Ersättningsnivåer för personlig assistans enl LSS vid extern utförare

Om du ansökar om assistansersättning eller vill ändra omfattningen av din beviljade assistans för att timma du haft assistans. Assistansen består av personlig assistans och ledsagarservice. Du kan välja att själv anställa och leda dina assistenter eller låta en anordnare sköta detta åt dig. Om du väljer att själv anställa assistenter måste du ha en personlig assistans. Kommunen ersätter ekonomiskt vård till skillnad kostnader enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade i två sätten:

- Grundbelopp: motsvarar 80 % av timpenningen i assistansersättningen.
- Du är är berättigad assistansersättning och du inte själv haller en anordnare måste ställer motsvarande vad den statliga assistansersättningen är för varje assistanstimme.

Egenavgift för vuxen i hem för vård och boende (HVB), särskilt boende

Fastställning av den samlade hyra som personen som har rätt till bostadsbidrag (HVB-hem eller familjehem med högst 130 kr / tim) per dag med stöd av 32 kap 2 § SoL samt 17 kap 1 § socialförsäkringsbalken (2010:110) socialförsäkringsförordningen ändras, kan avgiften ändras.

Ersättning när barn vistats i ett annat hem än det egna

§ 13 kap. 3 § SoL anger att föräldrar är skyldiga att betala skäliga kostnader för kommunens kostnader vid barn som vistas i ett annat underhåll utanför det egna hemmet.

Om barn vistas i ett annat hem än det egna hemmet.

Föräldrarnas skyldighet betalar samma grunder som kostnadsregulerande vid underhållsbidrag.

Om föräldrar inte betalar ska beslut till kommunen även både på föräldrens ärenkomst och på hur många barn som försörjer det är familjehemsersättningar omräknas antigen.

Avgift för provisorisk dödsboförvaltning och ordnande av gravsättning

Avgift för provisorisk dödsboförvaltning och ordnande av gravsättning är avgiftsfri om den avlidne är kommunmedlem. Finns det inga anhöriga till kommunen. Om det finns anhöriga till kommunen ska dessa betala för kostnaden för provisorisk dödsboförvaltning och ordnande av gravsättning är beräknad enligt självkostnadsprincipen.

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Timkostnad 1 400 kr

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
1.1.1	Nybyggnad av ett en-eller tvåbostadshus – Överensstämmer med detaljplanen	29 400 kr
1.1.2	Nybyggnad av ett en-eller tvåbostadshus – Avviker från detaljplanen	32 900 kr
1.1.3	Nybyggnad av ett en-eller tvåbostadshus – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	35 000 kr
1.2.1	Nybyggnad av en komplementbyggnad till ett en- eller tvåbostadshus, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	14 000 kr
1.2.2	Nybyggnad av en komplementbyggnad till ett en- eller tvåbostadshus, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	16 800 kr
1.2.3	Nybyggnad av en komplementbyggnad till ett en- eller tvåbostadshus, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	18 200 kr
1.3.1	Nybyggnad av en komplementbyggnad till ett en- eller tvåbostadshus, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	8 400 kr
1.3.2	Nybyggnad av en komplementbyggnad till ett en- eller tvåbostadshus, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	11 200 kr
1.3.3	Nybyggnad av en komplementbyggnad till ett en- eller tvåbostadshus, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	12 600 kr
1.4.1	Nybyggnad av ett komplementbostadshus, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	19 600 kr
1.4.2	Nybyggnad av ett komplementbostadshus, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	23 100 kr
1.4.3	Nybyggnad av ett komplementbostadshus, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	25 200 kr
1.5.1	Nybyggnad av ett komplementbostadshus, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	11 200 kr
1.5.2	Nybyggnad av ett komplementbostadshus, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	14 700 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
1.5.3	Nybyggnad av ett komplementbostadshus, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	16 800 kr
1.6	Nybyggnad av flera likartade en-eller tvåbostadshus i en och samma ansökan (gruppbebyggelse) – Avgift per styck, utöver det första en- eller tvåbostadshuset	9 800 kr
1.7.1.1	Nybyggnad av en byggnad, 0-100 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	25 200 kr
1.7.1.2	Nybyggnad av en byggnad, 0-100 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	29 400 kr
1.7.1.3	Nybyggnad av en byggnad, 0-100 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	32 200 kr
1.7.2.1	Nybyggnad av en byggnad, 0-100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	14 000 kr
1.7.2.2	Nybyggnad av en byggnad, 0-100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	18 200 kr
1.7.2.3	Nybyggnad av en byggnad, 0-100 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	21 000 kr
1.7.3.1	Nybyggnad av en byggnad, 101-1000 kvm (BTA+OPA) – Överensstämmer med detaljplanen	58 800 kr
1.7.3.2	Nybyggnad av en byggnad, 101-1000 kvm (BTA+OPA) – Avviker från detaljplanen	64 400 kr
1.7.3.3	Nybyggnad av en byggnad, 101-1000 kvm (BTA+OPA) – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	67 200 kr
1.7.4.1	Nybyggnad av en byggnad, 1001-5000 kvm (BTA+OPA) – Överensstämmer med detaljplanen	134 400 kr
1.7.4.2	Nybyggnad av en byggnad, 1001-5000 kvm (BTA+OPA) – Avviker från detaljplanen	145 600 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
1.7.4.3	Nybyggnad av en byggnad, 1001-5000 kvm (BTA+OPA) – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	151 200 kr
1.7.5.1	Nybyggnad av en byggnad, ≥5001 kvm (BTA+OPA) – Överensstämmer med detaljplanen	252 000 kr
1.7.5.2	Nybyggnad av en byggnad, ≥5001 kvm (BTA+OPA) – Avviker från detaljplanen	273 000 kr
1.7.5.3	Nybyggnad av en byggnad, ≥5001 kvm (BTA+OPA) – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	287 000 kr
2.1.1	Tillbyggnad av ett en- eller tvåbostadshus eller ett komplementbostadshus, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	19 600 kr
2.1.2	Tillbyggnad av ett en- eller tvåbostadshus eller ett komplementbostadshus, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	23 100 kr
2.1.3	Tillbyggnad av ett en- eller tvåbostadshus eller ett komplementbostadshus, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	25 200 kr
2.2.1	Tillbyggnad av ett en- eller tvåbostadshus eller ett komplementbostadshus, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	11 200 kr
2.2.2	Tillbyggnad av ett en- eller tvåbostadshus eller ett komplementbostadshus, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	14 700 kr
2.2.3	Tillbyggnad av ett en- eller tvåbostadshus eller ett komplementbostadshus, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	16 800 kr
2.3.1	Tillbyggnad av en komplementbyggnad som tillhör ett en- eller tvåbostadshus, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	12 600 kr
2.3.2	Tillbyggnad av en komplementbyggnad som tillhör ett en- eller tvåbostadshus, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	15 400 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
2.3.3	Tillbyggnad av en komplementbyggnad som tillhör ett en- eller tvåbostadshus, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	16 800 kr
2.4.1	Tillbyggnad av en komplementbyggnad som tillhör ett en- eller tvåbostadshus, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	7 700 kr
2.4.2	Tillbyggnad av en komplementbyggnad som tillhör ett en- eller tvåbostadshus, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	10 500 kr
2.4.3	Tillbyggnad av en komplementbyggnad som tillhör ett en- eller tvåbostadshus, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	11 900 kr
2.5.1.1	Tillbyggnad, 0-50 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	18 200 kr
2.5.1.2	Tillbyggnad, 0-50 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	21 700 kr
2.5.1.3	Tillbyggnad, 0-50 kvm (BTA+OPA), med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	23 800 kr
2.5.2.1	Tillbyggnad, 0-50 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	9 800 kr
2.5.2.2	Tillbyggnad, 0-50 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	13 300 kr
2.5.2.3	Tillbyggnad, 0-50 kvm (BTA+OPA), utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	15 400 kr
2.5.3.1	Tillbyggnad, 51-100 kvm (BTA+OPA) – Överensstämmer med detaljplanen	25 200 kr
2.5.3.2	Tillbyggnad, 51-100 kvm (BTA+OPA) – Avviker från detaljplanen	29 400 kr
2.5.3.3	Tillbyggnad, 51-100 kvm (BTA+OPA) – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	32 200 kr
2.5.4.1	Tillbyggnad, 101-500 kvm (BTA+OPA) – Överensstämmer med detaljplanen	49 000 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
2.5.4.2	Tillbyggnad, 101-500 kvm (BTA+OPA) – Avviker från detaljplanen	56 000 kr
2.5.4.3	Tillbyggnad, 101-500 kvm (BTA+OPA) – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	60 200 kr
2.5.5.1	Tillbyggnad, ≥501 kvm (BTA+OPA) – Överensstämmer med detaljplanen	91 000 kr
2.5.5.2	Tillbyggnad, ≥501 kvm (BTA+OPA) – Avviker från detaljplanen	102 200 kr
2.5.5.3	Tillbyggnad, ≥501 kvm (BTA+OPA) – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	107 800 kr
3.1.1	Ianspråktagande eller inredande för ett väsentligen annat ändamål, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	22 400 kr
3.1.2	Ianspråktagande eller inredande för ett väsentligen annat ändamål, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	25 900 kr
3.1.3	Ianspråktagande eller inredande för ett väsentligen annat ändamål, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	28 000 kr
3.2.1	Ianspråktagande eller inredande för ett väsentligen annat ändamål, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	12 600 kr
3.2.2	Ianspråktagande eller inredande för ett väsentligen annat ändamål, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	16 100 kr
3.2.3	Ianspråktagande eller inredande för ett väsentligen annat ändamål, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	18 200 kr
3.3.1	Inredande av ytterligare en bostad, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	18 200 kr
3.3.2	Inredande av ytterligare en bostad, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	21 700 kr
3.3.3	Inredande av ytterligare en bostad, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	23 800 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
3.4.1	Inredande av ytterligare en bostad, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	9 800 kr
3.4.2	Inredande av ytterligare en bostad, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	13 300 kr
3.4.3	Inredande av ytterligare en bostad, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	15 400 kr
3.5.1	Fasadändring för ett en- eller tvåbostadshus, tillhörande komplementbyggnad eller komplementbostadshus, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	14 000 kr
3.5.2	Fasadändring för ett en- eller tvåbostadshus, tillhörande komplementbyggnad eller komplementbostadshus, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	16 800 kr
3.5.3	Fasadändring för ett en- eller tvåbostadshus, tillhörande komplementbyggnad eller komplementbostadshus, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	18 200 kr
3.6.1	Fasadändring för ett en- eller tvåbostadshus, tillhörande komplementbyggnad eller komplementbostadshus, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	7 700 kr
3.6.2	Fasadändring för ett en- eller tvåbostadshus, tillhörande komplementbyggnad eller komplementbostadshus, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	10 500 kr
3.6.3	Fasadändring för ett en- eller tvåbostadshus, tillhörande komplementbyggnad eller komplementbostadshus, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	11 900 kr
3.7.1.1	Fasadändring med stor omgivningspåverkan, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	22 400 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
3.7.1.2	Fasadändring med stor omgivningspåverkan, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	26 600 kr
3.7.1.3	Fasadändring med stor omgivningspåverkan, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	29 400 kr
3.7.2.1	Fasadändring med stor omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	12 600 kr
3.7.2.2	Fasadändring med stor omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	16 800 kr
3.7.2.3	Fasadändring med stor omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	19 600 kr
3.7.3.1	Fasadändring med liten omgivningspåverkan, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	14 000 kr
3.7.3.2	Fasadändring med liten omgivningspåverkan, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	16 800 kr
3.7.3.3	Fasadändring med liten omgivningspåverkan, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	18 200 kr
3.7.4.1	Fasadändring med liten omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	7 700 kr
3.7.4.2	Fasadändring med liten omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	10 500 kr
3.7.4.3	Fasadändring med liten omgivningspåverkan, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	11 900 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
4.1.1	Uppföra, flytta eller utöka en mur, ett plank eller en altan, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	14 000 kr
4.1.2	Uppföra, flytta eller utöka en mur, ett plank eller en altan, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	16 800 kr
4.1.3	Uppföra, flytta eller utöka en mur, ett plank eller en altan, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	18 200 kr
4.2.1	Uppföra, flytta eller utöka en mur, ett plank eller en altan, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	7 700 kr
4.2.2	Uppföra, flytta eller utöka en mur, ett plank eller en altan, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	10 500 kr
4.2.3	Uppföra, flytta eller utöka en mur, ett plank eller en altan, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	11 900 kr
4.3.1	Anordna eller väsentligt ändra parkeringsplats utomhus, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	19 600 kr
4.3.2	Anordna eller väsentligt ändra parkeringsplats utomhus, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	23 100 kr
4.3.3	Anordna eller väsentligt ändra parkeringsplats utomhus, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	25 200 kr
4.4.1	Anordna eller väsentligt ändra parkeringsplats utomhus, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	11 200 kr
4.4.2	Anordna eller väsentligt ändra parkeringsplats utomhus, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	14 700 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
4.4.3	Anordna eller väsentligt ändra parkeringsplats utomhus, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	16 800 kr
4.5.1	Anlägga, uppföra, flytta eller väsentligt ändra en transformatorstation utomhus, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	16 800 kr
4.5.2	Anlägga, uppföra, flytta eller väsentligt ändra en transformatorstation utomhus, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	20 300 kr
4.5.3	Anlägga, uppföra, flytta eller väsentligt ändra en transformatorstation utomhus, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	22 400 kr
4.6.1	Anlägga, uppföra, flytta eller väsentligt ändra en transformatorstation utomhus, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	9 800 kr
4.6.2	Anlägga, uppföra, flytta eller väsentligt ändra en transformatorstation utomhus, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	13 300 kr
4.6.3	Anlägga, uppföra, flytta eller väsentligt ändra en transformatorstation utomhus, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	15 400 kr
4.7.1	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en fristående skylt eller ljusanordning, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	14 000 kr
4.7.2	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en fristående skylt eller ljusanordning, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	16 800 kr
4.7.3	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en fristående skylt eller ljusanordning, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	18 200 kr
4.8.1	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en fristående skylt eller ljusanordning, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	7 700 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
4.8.2	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en fristående skylt eller ljusanordning, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	10 500 kr
4.8.3	Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en fristående skylt eller ljusanordning, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	11 900 kr
4.9	Upplag, materialgård eller fast förvaringsanläggning utomhus – Timdebitering	Timdebitering
4.10	Tunnel eller bergrum – Timdebitering	Timdebitering
4.11	Mast, torn, skorsten eller vindkraftverk – Timdebitering	Timdebitering
4.12	Skidbacke/skidlift, linbana, idrottsanläggning, fritidsbåtshamn, campingplats, nöjespark, djurpark eller begravningsplats – Timdebitering	Timdebitering
5.2	Förlängning av tidsbegränsat bygglov	5 600 kr
6.2	Förlängning av tidsbegränsat bygglov för ändamål av säsongskaraktär	5 600 kr
7.1	Förhandsbesked för ett en- eller tvåbostadshus eller motsvarande	8 400 kr
7.2	Förhandsbesked för större åtgärd än ett en- eller tvåbostadshus eller motsvarande	14 000 kr
8.1.1	Åtgärd som kräver rivningslov, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	19 600 kr
8.1.2	Åtgärd som kräver rivningslov, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	22 400 kr
8.1.3	Åtgärd som kräver rivningslov, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	23 800 kr
8.2.1	Åtgärd som kräver rivningslov, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	11 200 kr
8.2.2	Åtgärd som kräver rivningslov, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	14 000 kr
8.2.3	Åtgärd som kräver rivningslov, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	15 400 kr
9.1.1	Åtgärd som kräver marklov, med tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	16 800 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
9.1.2	Åtgärd som kräver marklov, med tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	19 600 kr
9.1.3	Åtgärd som kräver marklov, med tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	21 000 kr
9.2.1	Åtgärd som kräver marklov, utan tekniskt samråd – Överensstämmer med detaljplanen	9 800 kr
9.2.2	Åtgärd som kräver marklov, utan tekniskt samråd – Avviker från detaljplanen	12 600 kr
9.2.3	Åtgärd som kräver marklov, utan tekniskt samråd – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	14 000 kr
10.2	Frivilligt lov där motsvarande ärendetyp saknas – Timdebitering	Timdebitering
11.1.1	Rivning av en byggnad eller del av en byggnad som är större än 50 kvm byggnadsarea – Med tekniskt samråd	11 200 kr
11.1.2	Rivning av en byggnad eller del av en byggnad som är större än 50 kvm byggnadsarea – Utan tekniskt samråd	6 300 kr
11.2.1	Ändring av en byggnad, som innebär att konstruktionen av byggnadens bärande delar påverkas väsentligt – Med tekniskt samråd	14 000 kr
11.2.2	Ändring av en byggnad, som innebär att konstruktionen av byggnadens bärande delar påverkas väsentligt – Utan tekniskt samråd	7 700 kr
11.3.1	Ändring av en byggnad som innebär att byggnadens brandskydd påverkas väsentligt – Med tekniskt samråd	16 800 kr
11.3.2	Ändring av en byggnad som innebär att byggnadens brandskydd påverkas väsentligt – Utan tekniskt samråd	9 100 kr
11.4.1	Installation eller väsentlig ändring av en hiss i en byggnad – Med tekniskt samråd	14 000 kr
11.4.2	Installation eller väsentlig ändring av en hiss i en byggnad – Utan tekniskt samråd	7 700 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
11.5.1	Installation eller väsentlig ändring av en eldstad eller rökkanal i en byggnad – Med tekniskt samråd	7 700 kr
11.5.2	Installation eller väsentlig ändring av en eldstad eller rökkanal i en byggnad – Utan tekniskt samråd	3 500 kr
11.6.1	Installation eller väsentlig ändring av en anordning för ventilation i en byggnad – Med tekniskt samråd	12 600 kr
11.6.2	Installation eller väsentlig ändring av en anordning för ventilation i en byggnad – Utan tekniskt samråd	6 300 kr
11.7.1	Installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad – Med tekniskt samråd	9 800 kr
11.7.2	Installation eller väsentlig ändring av en anläggning för vattenförsörjning eller avlopp i en byggnad – Utan tekniskt samråd	5 600 kr
11.8.1	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk – Med tekniskt samråd	25 200 kr
11.8.2	Nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk – Utan tekniskt samråd	14 000 kr
11.9.1	Nybyggnad eller tillbyggnad som omfattas av krav på bygglov enligt plan- och bygglagen men har undantagits från krav på bygglov enligt bestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser – Med tekniskt samråd	16 800 kr
11.9.2	Nybyggnad eller tillbyggnad som omfattas av krav på bygglov enligt plan- och bygglagen men har undantagits från krav på bygglov enligt bestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser – Utan tekniskt samråd	9 800 kr
12.1	Ingripandebesked – Timdebitering	Timdebitering
13.1	Extra arbetsplatsbesök, utöver det första	4 200 kr

Avgiftstabell – förslag till PBL-taxa för Olofströms kommun

Arbetsversion: avgifterna bygger på simulerade genomsnittstider och 1 400 kr per timme. Lokal verifiering krävs före beslut.

Timkostnad 1 400 kr Planavgift

Nr	Ärendetyp och variant	Avgift
14.1.1	Upprättande av nybyggnadskarta för en fastighet med yta 0-5000 kvm – I ett område som omfattas av detaljplan	11 200 kr
14.1.2	Upprättande av nybyggnadskarta för en fastighet med yta 0-5000 kvm – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	14 000 kr
14.2.1	Upprättande av nybyggnadskarta för en fastighet med yta ≥ 5001 kvm – I ett område som omfattas av detaljplan	16 800 kr
14.2.2	Upprättande av nybyggnadskarta för en fastighet med yta ≥ 5001 kvm – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	21 000 kr
14.3.1	Uppdatering av befintlig nybyggnadskarta – I ett område som omfattas av detaljplan	5 600 kr
14.3.2	Uppdatering av befintlig nybyggnadskarta – I ett område som inte omfattas av en detaljplan	7 000 kr
15.1.1	Utstakning gällande nybyggnad, 1-4 punkter – Grovutstakning	7 000 kr
15.1.2	Utstakning gällande nybyggnad, 1-4 punkter – Finutstakning	9 800 kr
15.2.1	Utstakning gällande tillbyggnad, 1-4 punkter – Grovutstakning	5 600 kr
15.2.2	Utstakning gällande tillbyggnad, 1-4 punkter – Finutstakning	8 400 kr
15.3.1	Tillägg per punkt, utöver de fyra första – Grovutstakning	700 kr
15.3.2	Tillägg per punkt, utöver de fyra första – Finutstakning	1 400 kr
15.4	Tillägg per styck för extra utstakningstillfälle	4 200 kr
16.1	Andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder – Timdebitering	Timdebitering
17.1	Ärenden som inte kan hänföras till annan ärendetyp – Timdebitering	Timdebitering
Planbesked 1	Kategori 1 – mindre ändring/tillägg eller motsvarande komplexitet – Planbesked	14 000 kr
Planbesked 2	Kategori 2 – komplex åtgärd eller betydande miljöpåverkan – Planbesked	56 000 kr
Planbesked 3	Kategori 3 – övriga åtgärder – Planbesked	28 000 kr

KSAU § 163/2026 KS 2026/1467

§ 163/2026 Taxor för Miljöförbundet Blekinge Väst 2027 och 2028

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Timavgiften för 2027 och 2028 lämnas oförändrad.

Yrkanden
Rolf Jönsson (C) yrkar att timdebiteringen förblir oförändrad 2027 och 2028.

Patrik Krupa (M) yrkar bifall till Rolf Jönssons yrkande om oförändrad timdebitering.

Omröstning
Omröstning begärs och genomförs enligt nedan.

JA-röst för Miljöförbundet Blekinge västs förslag till beslut om höjning.
NEJ-röst för Rolf Jönssons (C) yrkande om oförändrad timdebitering.

	JA	NEJ
Christoffer Danielsson (S)	X	
Rolf Jönsson (C)		X
Tommy Holmgren (SD)		X
Ingeborg Braun (S)	X	
Patrik Krupa (M)		X
	2	3

Beslutsgång
Ordföranden finner att det finns två röster för Miljöförbundet Blekinge västs förslag och tre röster för yrkandet om oförändrad timdebitering och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt yrkandet.

Ärendebeskrivning
Miljöförbundet Blekinge väst beslutade vid ett samråd den 28 augusti 2025 att gå vidare med förslaget att göra en gradvis ökning över tid med en årlig ökning på 154 kr under 2026 och 2027 och för 2028 görs en ökning på 153 kr. I denna uppräkning är indexuppräkningen med. Vilket skulle leda till att timavgiften hamna på 1437 kr för 2027 och 1590 kr för år 2028.

Miljöförbundet Blekinge väst, förbundsdirektionen beslutade 2 oktober 2025 § 71 om att revidera taxor för Miljöförbundet Blekinge väst, med en gradvis ökning.

Sölvesborgs kommun beslutade 24 november 2025 KF § 186 om att fastställa taxorna samt höja avgiften stegvis i enlighet med Miljöförbundets beslut.

Karlshamns kommun beslutade 8 december 2025 KF §§228-236 om att fastställa taxorna var och en för sig samt höja avgiften stegvis i enlighet med Miljöförbundets beslut.

Olofströms kommun beslutade 24 november 2025 KF §122 om att fastställa taxorna 2026. Beslut om timavgift för 2027 och 2028 har ännu inte fattats och är föremål för beslut i enlighet med denna tjänsteskrivelse.

Yttrande/Bedömning
Förslaget till ny taxa har tagits fram med stöd av Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) modell för beräkning av taxor inom tillsyns- och kontrollverksamhet. Modellen utgår från de medarbetare som arbetar med tillsyn och kontroll samt hur stor del av deras tjänster som avser sådan verksamhet. Vid beräkningen beaktas både direkta kostnader för tillsynsarbetet och indirekta kostnader såsom administration, ledning, arkiv, direktion, verksamhetssystem, IT, telefoni, fordon och övriga gemensamma resurser. De indirekta kostnaderna fördelas på samtliga årsarbetskrafter inom förvaltningen.

Beräkningen av debiterbar handläggningstid utgår från SKR:s modell och motsvarar cirka 960 timmar tillsynstid per årsarbetskraft och år. Resterande tid avser bland annat semester och annan frånvaro samt arbete som krävs för att skapa förutsättningar för verksamheten, exempelvis tillsyns- och kontrollplanering, behovsutredningar, utbildning, samverkan, utvecklingsarbete och omvärldsbevakning.

Finansiering
Hanteras inom ramen för ordinarie budgetprocess.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet gäller inte barn eller jämställdhet.

KSAU § 163/2026

KS 2026/1467

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Bilaga

Beslutet skickas till
Ekonomichef
Kommunchef
Miljöförbundet Blekinge Väst
Karlshamns kommun
Sölvesborgs kommun

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-07-08 Diarienummer: 2026/1467-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Karl Andrae
Titel: Ekonomichef - biträdande kommunchef

Taxor för Miljöförbundet Blekinge Väst 2027 och 2028

Förslag till beslut

Timavgift fastställs i enligt med Miljöförbundet Blekinge Västs förslag till en timavgift av 1437 kr för 2027 och 1590 kr för 2028.

Ärendebeskrivning
Blekinge väst beslutade vid ett samråd den 28 augusti 2025 att gå vidare med förslaget att göra en gradvis ökning över tid med en årlig ökning på 154 kr under 2026 och 2027 och för 2028 görs en ökning på 153 kr. I denna uppräkning är indexuppräkningen med. Vilket skulle leda till att timavgiften hamna på 1590 kr/timme för år 2028.

Miljöförbundet Blekinge Väst, förbundsdirektionen beslutade 2 oktober 2025 § 71 om att revidera taxor för Miljöförbundet Blekinge väst, med en gradvis ökning.

Sölvesborgs kommun beslutade 24 november 2025 KF § 186 om att fastställa taxorna samt höja avgiften stegvis i enlighet med Miljöförbundets beslut.

Karlshamns kommun beslutade 8 december 2025 KF §§228-236 om att fastställa taxorna var och en för sig samt höja avgiften stegvis i enlighet med Miljöförbundets beslut.

Olofströms kommun beslutade 24 november 2025 KF §122 om att fastställa taxorna 2026. Beslut om timavgift för 2027 och 2028 har ännu inte fattats och är föremål för beslut i enlighet med denna tjänsteskrivelse.

Yttrande/Bedömning
Förslaget till ny taxa har tagits fram med stöd av Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) modell för beräkning av taxor inom tillsyns- och kontrollverksamhet. Modellen utgår från de medarbetare som arbetar med tillsyn och kontroll samt hur stor del av deras tjänster som avser sådan verksamhet. Vid beräkningen beaktas både direkta kostnader för tillsynsarbetet och indirekta kostnader såsom administration, ledning, arkiv, direktion, verksamhetssystem, IT, telefoni, fordon och övriga gemensamma resurser. De indirekta kostnaderna fördelas på samtliga årsarbetskrafter inom förvaltningen.

Beräkningen av debiterbar handläggningstid utgår från SKR:s modell och motsvarar cirka 960 timmar tillsynstid per årsarbetskraft och år. Resterande tid avser bland annat semester och annan frånvaro samt arbete som krävs för att

skapa förutsättningar för verksamheten, exempelvis tillsyns- och kontrollplanering, behovsutredningar, utbildning, samverkan, utvecklingsarbete och omvärldsbevakning.

Finansiering
Hanteras inom ramen för ordinarie budgetprocess.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet gäller inte barn eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Bilaga

Beslutet skickas till
Ekonomichef, Kommunchef, Miljöförbundet Blekinge Väst, Karlshamns kommun, Sölvesborgs kommun

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Miljöförbundets taxor inför budget 2027
2 § 71 Beslut om reviderade taxor för Miljöförbundet Blekinge Väst.pdf

Ärende
2026/2073

Handläggare
Förbundschef
Kaisa Sandstedt
kaisa.sandstedt@miljovast.se
0456-816 780

Information om Miljöförbundets taxor

Miljöförbundet är en myndighet med syfte att se till att spelreglerna (nationella lagar) inom livsmedel, miljö, tobak med mera följs. För detta arbete tas en avgift ut.

Hur räknas avgiften ut?

SKR har sedan flera år tagit fram en modell för hur ny taxa ska räknas fram. Vi har i vår uträkning använt SKR:s modell. I modellen tittar man på de medarbetare som arbetar med tillsyn/kontroller. Hur står del av tjänsterna som ska gå till tillsyn/kontroll samt vilka direkta kostnaderna är för att kunna utföra arbetet. Modellen tar även med indirekta kostnader för så som administrativ personal, ledning, arkiv, direktionen, verksamhetssystem, lönesystem, bilar, IT, telefoni m.m. De indirekta kostnaderna fördelas ut på samtliga årsarbetskrafter inom förvaltningen. Vi använde SKR:s modell för att ta fram en ny taxa inför 2026 blev resultatet följande:

6. Resultat handläggningskostnad per timme

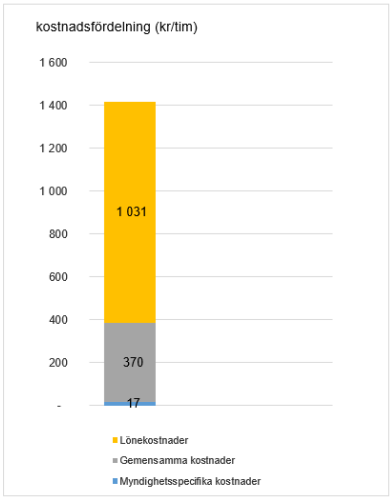
Genomsnittlig årslön per handläggare inkl po-tillägg	990 087 kr	*Från fliken"Lönekostnad och årsarbetskraft"*
Gemensam kostnad per handläggare (OH)	355 367 kr	*Från fliken "Gemensamma kostnader"*
Myndighetsspecifik kostnad handläggare	15 848 kr	*Från fliken "Gemensamma kostnader"*
Summa kostnader per handläggare	**1 361 303 kr**	
Handläggningstid (tim)	960 tim	*Från fliken "Genomsnittlig tid"*
Kostnader:	1 361 303 kr	
Handläggningstimmar:	960 tim	= 1 418 kr/tim

Resultatet av modellen ger följande handläggningskostnad

Handläggningskostnad per timme **1 418 kr**

Indexuppräkning

Indexuppräkning år	2025	2026	2027	2028
Indexuppräkning %	2,00%	3,20%	3,20%	3,20%
Index (kronor)	28 kr	46 kr	48 kr	49 kr
Indexuppräknad handläggningskostnad per timme	1 446 kr	1 493 kr	1 540 kr	1 590 kr

Handläggningstiden per årsarbetskraft utgår från SKR:s modell vilket ger ca 960 timmar tillsynstid per handläggare. En årsarbetskraft är ca 2 000, där ca 400 timmar går till semester, sjukdom, vård av barn med mera och där ca 1 000 timmar går till enskilda tillsynsärenden och ca 400 timmar går till övrig tid. Den övriga tiden är för att skapa förutsättningarna för att kunna bedriva verksamheten så som att ta fram tillsyns- och kontrollplan (lagkrav), behovsutredning (lagkrav), Arbetsplatsträffar, samverkan, utbildningar ta fram checklistor, kommunikation med tillsynsvägledande myndigheter, ta del av praxis, vara med i domstol och så vidare.

Beslutsläge inför budget 2027

Blekinge väst beslutade vid ett samråd den 28 augusti 2025 att gå vidare med förslaget att göra en gradvis ökning över tid med en årlig ökning på 154 kr under 2026 och 2027 och för 2028 görs en ökning på 153 kr. I denna uppräkning är indexuppräkningen med. Vilket skulle leda till att timavgiften hamna på 1590 kr/timme för år 2028.

Miljöförbundet Blekinge Väst, förbundsdirektionen beslutade 2 oktober 2025 § 71 om att revidera taxor för Miljöförbundet Blekinge väst, med en gradvis ökning.

Sölvesborgs kommun beslutade 24 november 2025 KF § 186 om att fastställa taxorna samt höja avgiften stegvis i enlighet med Miljöförbundets beslut.

Karlshamns kommun beslutade 8 december 2025 KF §§228-236 om att fastställa taxorna var och en för sig samt höja avgiften stegvis i enlighet med Miljöförbundets beslut.

Olofströms kommun beslutade 24 november 2025 KF §122 om att fastställa taxorna 2026. Beslut om timavgift för 2027 och 2028 har ännu inte fattats.

Budgetförutsättningar inför 2027-2028

Karlshamns och Sölvesborgs kommuner har fattat beslut om den stegvisa uppräkning som beslutats av förbundsdirektionen. För Olofströms kommun återstår beslut om timavgifter för 2027 och 2028.

Inför budget 2027 med flerårs planering har Miljöförbundet utgått ifrån att det är samma taxa oavsett kommun. Vilket gett följande budgetförutsättningar:

Belopp i tkr		Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Avgiftsfinansiering		47 %	51%	55 %	60 %
Verksamhetens intäkter		13 018	15 000	16 605	18 700
Verksamhetens personalkostnader		-22 983	-23 787	-24 619	-25 481
Verksamhetens övriga kostnader		-4 636	-5 211	-5 178	-5 207
Avskrivning		-188	-375	-375	-375
Delsumma nettokostnader		-14 789	-14 372	-13 567	-12 363
Finansnetto		-10	0	0	0
Summa		**-14 799**	**-14 372**	**-13 567**	**-12 363**
Kommunbidrag Karlshamn	51,1%	7 566	7 348	6 936	6 321
Kommunbidrag Olofström	20,8%	3 073	2 984	2 817	2 567
Kommunbidrag Sölvesborg	28,1%	4 160	4 040	3 814	3 475
Summa		**14 799**	**14 372**	**13 567**	**12 363**
Kommunalbidrag & ökning tkr			**-427**	**-805**	**-1 204**

Förslag till beslut i Olofströms kommun

Kommunfullmäktige föreslås fastställa timavgift enligt Miljöförbundet Blekinge Västs förslag till en timavgift av 1437 kr för 2027 och 1590 kr för 2028.

Konsekvenser vid olika taxenivåer mellan medlemskommunerna

Om Olofströms kommun skulle ha en lägre timavgift än sina grannkommuner, behöver kommunbidraget från Olofströms kommun höjas.

Beräknade intäkter 2027 är på totalen 15 000 tkr. Om Olofström ska bidra med samma avgiftsintäkt som för 2026 saknas det 412 tkr för 2027 och 746 tkr för 2028. Vilket Olofström i så fall skulle behöva bidra med i form av ökat kommunbidrag.

Det kan även medföra behov av ytterligare information och dialog med verksamhetsutövare kring varför timtaxan skiljer sig mellan medlemskommunerna.

Det skulle också ta tid och resurser att ta fram och administrera separata mallar och rutiner för Olofströms kommun.

MILJÖFÖRBUNDET BLEKINGE VÄST

Kaisa Sandstedt

Förbundschef

Miljöförbundet Blekinge Väst

SE-294 80 Sölvesborg
Klostergatan 1

Tel:+46 456 816 000

E-post: miljokontoret@miljovast.se
Webb: miljovast.se

Plats och tid	Miljöförbundet Blekinge Väst Torsdagen den 2 oktober 2025 klockan 13:00-15.40
Beslutande	Linda Rehn Landström (S), ordförande Anna-Blissing (C) Roal Bencic (S) i Torsten Cairenius (M) frånvaro fram till § 70 Torsten Cairenius (M) från § 71 Tommy Mikkelsen (SD) Per-Ivar Johansson (C) Daniel Melin (M) Katarina Johansson (S) i Jörgen Larssons (S) frånvaro Staffan Augustsson (SD) Bengt-Åke Karlsson (M)
Ej beslutande ersättare	Patrik Sjöstedt (S) Roal Bencic (S) från § 71 Johhny Persson (S) Anna Arlid (M) Kenth Cronqvist (SoL)
Övriga närvarande	Kaisa Sandstedt, förbundschef Per-Ola Persson, enhetschef, deltog ej § 68 p.g.a jäv Sofie Petersson, enhetschef Hilda Widerberg, nämndsekreterare Sara Blennborg, miljö- och hälsoskyddsinspektör, deltog § 68 Inger Karlsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör, deltog § 70 Felicia Nilsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör, deltog § 76
Justeringsdatum	2025-10-09
Paragrafer	66–76
Underskrifter	Protokollet justeras med digital underskrift. Underskrifter finns på sista sidan i protokollet.
Sekreterare	Hilda Widerberg
Ordförande	Linda Rehn Landström
Justerare	Tommy Mikkelsen

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation	Miljöförbundet Blekinge Väst - Förbundsdirektionen		
Sammanträdesdatum	2025-10-02		
Datum då anslaget publiceras	2025-10-10	Datum då anslaget tas ner	2025-11-03
Förvaringsplats för protokollet	Miljöförbundet Blekinge Väst		
Anslag upprättat av	Hilda Widerberg		

§ 71 Beslut om reviderade taxor för Miljöförbundet Blekinge Väst, d.nr. 2025/628

Beslut

Förbundsdirektionen föreslår att:

- Överlämna förslag på nya taxor i Miljöförbundet ansvarområden till medlemskommunerna för beslut (se bilaga 1-9).
- Medlemskommunernas kommunfullmäktige antar de nya föreslagna taxorna.
- Medlemskommunernas kommunfullmäktige räknar upp timavgiften under 3 år. Där timavgiften 2026 blir 1283 kr/timme, för år 2027 blir 1437 kr/timme och för år 2028 blir 1590 kr/timme.
- De nya taxorna ska gälla från och med 1 januari 2026.

Motivering

Miljöförbundet är den lokala miljömyndigheten för Olofström, Sölvesborg och Karlshamns kommuner. En del av syftet med miljöförbundet är att kontrollera och se till att samtliga verksamheter följer gällande lagar, förordningar och föreskrifter inom livsmedel, miljö, tobak med mera.

I de nya föreslagna taxorna är avgiftsnivåerna mer samspelta och likriktade än tidigare taxor. Timavgifterna i taxorna är tydligt sammankopplade till framräknad timavgift för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område. De nya taxeförslaget omfattar betydligt mycket mer efterhandsdebitering än tidigare. Det kommer endast vara ca 30 – 40 stycken större företag som kommer ha kvar en, medan övriga kommer att debiteras i efterhand.

Detta för att:

- Företag endast ska betala för den tillsyn (inklusive för- och efterarbete) som genomförs det året
- Skapa en tydlighet mot företagen vad de betalar för.
- Kunna göra bättre omprioriteringar i tillsynen under året, för att kunna prioritera de verksamheter där vår tillsyn/kontroll gör mest nytta för företag, invånare och besökare.

Hur räknas timavgiften fram?

Kostnaderna för tillsyn och kontroll ska enligt aktuella lagstiftning betalas av de som får tillsyn/kontroll. Miljöförbundet har låg finansieringsgrad, där en del av kostnaderna för tillsyn/kontroll tas av kommunernas medlemsavgifter. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har sedan flera år tagit fram en modell för hur en ny taxa ska räknas fram. Miljöförbundet har följt SKR:s modell vid framtagandet av ny taxa. I modellen lägger man in kostnaderna för de medarbetare som arbetar med tillsyn/kontroller, hur står del av tjänsterna som ska gå till tillsyn/kontroll samt vilka direkta kostnaderna är för att kunna utföra arbetet. Modellen tar även med indirekta kostnader för så som administrativ personal, ledning, arkiv, direktionen, verksamhetssystem, lönesystem, bilar, IT, telefoni med mera.

De indirekta kostnaderna fördelas ut på samtliga årsarbetskrafter inom förvaltningen. När vi använder SKR:s modell blir timkostnaden 1490 kr för 2026 och med indexuppräkningar blir timavgiften 1590 kr/timme för år 2028.

Vid samrådet med Blekinge Väst den 28 augusti 2025 framkom önskemål om att dela upp höjningen av timavgiften under 3 års tid för att hamna på 1590 kr per timme år 2028.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, Karlshamns kommun, Rådhuset, 374 81 Karlshamn

Kommunstyrelsen, Olofströmskommun, Box 302, 293 24 Olofström

Kommunstyrelsen, Sölvesborgs kommun, 294 80 Sölvesborg

Bilagor

1. Taxa för offentlig kontroll av animaliska biprodukter
2. Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område
3. Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer
4. Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område
5. Taxa för lag om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF) och förordning om åtgärder mot förorening från fartyg
6. Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
7. Taxa för kontroll inom livsmedelslagstiftningens område
8. Taxa för kopiering av allmänna handlingar

Miljöförbundet Blekinge Väst

Taxa för offentlig kontroll av animaliska biprodukter

Dokumentinformation

Ärendenummer MBV: 2025/628

Fastställt av:

Karlshamns kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Olofströms kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Sölvesborgs kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Gäller från och med:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljöförbundet Blekinge Västs kostnader för offentlig kontroll enligt lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter, de föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag samt de EU-bestämmelser som kompletteras av lagen.

2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för tillsyn, handläggning och andra åtgärder vid offentlig kontroll i övrigt.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Offentlig kontroll som beror på klagomål som visar sig obefogat, om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav på egenkontroll inom det område som klagomålet avser.

2. Handläggning som sker med anledning av överklagande av beslut.

4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift fattas av Miljöförbundet Blekinge Väst.

Timavgift

5 § Timavgiften i denna taxa är densamma som Miljöförbundet Blekinge Västs gällande timavgift för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område. Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende (timavgift).

När timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid avses med kontrolltid inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, restid, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. Sådan avgift tas ut för varje påbörjad halv timme nedlagd handläggningstid.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Vid inspektioner, revisioner, besiktningar och kontroller som innebär restid tas en faktisk timavgift ut för restiden, tur och retur per ärende/objekt, upp till 45 minuter.

Nedsättning av avgift

6 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehovet, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa sättas ned eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande m.m.

7 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Miljöförbundet Blekinge Väst. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Avgift ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten som föranleder avgiften.

Verkställighetsfrågor m.m.

8 § Av 33 § lag om foder och animaliska biprodukter framgår att Miljöförbundet Blekinge Väst får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

9 § Enligt 31 § lag om foder och animaliska biprodukter överklagas Miljöförbundet Blekinge Västs beslut om avgift hos länsstyrelsen.

Denna taxa träder i kraft 1 januari 2026.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

Dokumentinformation

Ärendenummer MBV: 2025/628

Fastställt av:

Karlshamns kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Olofströms kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Sölvesborgs kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Gäller från och med:

Innehåll

Taxebestämmelser ... 3
Inledande bestämmelser ... 3
Timavgift ... 3
Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ... 4
Avgifter för anmälningsärenden ... 5
Avgift för tillsyn eller kontroll ... 5
Industriutsläppsverksamhet ... 5
Extraordinär tillsynsavgift ... 6
Tillkommande avgift i särskilda fall ... 6
Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter ... 6
Avgift för tillsyn och kontroll i övrigt ... 6
Gemensamma bestämmelser ... 7
Nedsättning av avgift ... 7
Avgiftens erläggande ... 7
Verkställighetsfrågor och överklagande ... 7
Taxebilaga 1: Avgifter för prövning och tillsyn ... 8
Taxebilaga 2: Fasta årliga avgifter ... 22
Taxebilaga 3: Timavgift (efterdebitering) ... 66

Taxebestämmelser

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljöförbundet Blekinge Väst kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar.

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till Miljöförbundet Blekinge Väst utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken för undersökningskostnader och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd.
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn och kontroll som föranleds av klagomål som är obefogat, och inte kräver utredning.
2. Handläggning som sker med anledning av överklagande av beslut.
3. Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Beslut om avgift eller beslut om nedsättning eller efterskänkning av avgift enligt denna taxa fattas av Miljöförbundet Blekinge Väst.

5 § Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala en avgift enligt denna taxa, eller ersättning enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken, skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

6 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Respektive kommun får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att justera avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för PKV som är publicerad på SKRs webbplats för otober månad året före avgiftsåret. Med start från år 2028.

Timavgift

7 § Vid tillämpningen av denna taxa gäller den timavgift som är fastställd av kommunfullmäktige för respektive kommun.

8 § I de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid förbundet har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

Vid inspektioner, revisioner, besiktningar och kontroller som innebär restid tas en faktisk timavgift ut för restiden, tur och retur per ärende/objekt, upp till 45 minuter.

9 § Timavgift tas ut för nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag

10 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas antingen som fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

11 § Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av förbundet ingår kostnaden för en sådan besiktning i den fasta avgiften. Kan anordningen inte godkännas vid den besiktningen och besiktning därför måste ske vid ytterligare ett tillfälle, tas timavgift ut för den ytterligare handläggningstiden.

Vid inrättande av enskild avloppsanläggning ingår kostnaden för granskning av entreprenörsrapport i den fasta avgiften. Om avloppsanläggningen inte är utförd enligt villkoren i tillståndet vid granskning av entreprenörsrapporten tas timavgift ut för den ytterligare handläggningstiden.

12 § Avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag ska erläggas av sökanden.

13 § Avgift för prövning ska erläggas även om ansökan avslås. Avgift tas inte ut för en ansökan som återkallas innan handläggning av ärendet har påbörjats.

14 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av Miljöförbundet Blekinge Väst är sökanden i förekommande fall även skyldig att ersätta Miljöförbundet Blekinge Västs kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av Miljöförbundet Blekinge Väst och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta Miljöförbundet Blekinge Västs kostnader för kungörelser i ärenden om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

15 § Utöver avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag, kan avgift komma att tas ut för annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för anmälningsärenden

16 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas i form av fast avgift som motsvarar den för verksamheten eller åtgärden föreskrivna avgiftsnivån i taxebilaga 1, eller genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan, eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift för handläggning av anmälan av anmälningspliktig ändring av verksamhet (anmälningspliktig ändring av A- eller B verksamhet respektive anmälningspliktig ändring av C-verksamhet eller avloppsanordning) ska betalas i form av timavgift.

Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggning av ärendet har påbörjats.

17 § Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som driver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförordningen är denne i förekommande fall även skyldig att ersätta Miljöförbundet Blekinge Västs kostnader för kungörelse i ärendet.

18 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift komma att tas ut för annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgift för tillsyn eller kontroll

21 § För tillsyn över miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordningen ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

Om en verksamhetsutövare har verksamheter med verksamhetskoder (A eller B) inom tre eller flera olika verksamhetsgrupper som har egna rubriker i taxebilaga 2, så ska total avgift motsvara timmarna från verksamhetsgruppen med det högst angivna timantalet i taxebilaga 2 med ett tillägg om 25 procent.

22 § För tillsyn eller kontroll över sådana verksamheter eller åtgärder med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H), eller verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan (”U” eller ”UH”) och som anges i taxebilaga 3 ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

23 § För verksamheter som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt ifrån vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.

Industriutsläppsverksamhet

24 § För industriutsläppsverksamheter, de verksamheter som markerats med (-i) i miljöprövningsförordningen, ska utöver fast årlig avgift enligt taxebilaga 2 betala ett årligt

tillägg till den årliga tillsynsavgiften om 20 timmar multiplicerat med aktuell timavgift. Sådant tillägg tas inte ut för de industriutsläppsverksamheter som redan har tilldelats 90 timmar eller mer i taxebilaga 2.

Undantaget är verksamheter med verksamhetskod 1.10-i i taxebilaga 2. För dessa verksamheter betalas ett tillägg till den årliga avgiften om 10 timmar multiplicerat med aktuell timavgift.

I beslut om tilläggsavgift ska prövas om det föreligger skäl för nedsättning av avgiften enligt 34 §.

Extraordinär tillsynsavgift

25 § För verksamheter som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får Miljöförbundet Blekinge Väst i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Sådan avgift tas ut för ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften och denna tillsyn är föranledd av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte följer förelägganden eller förbud eller om det skett en olycka eller större driftstörning som kan medföra risk för skada eller olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken.

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 7–9 §§ och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.

Tillkommande avgift i särskilda fall

26 § Timavgift enligt 7–9 §§ ska även betalas för kommunens arbete med anledning av

1. beslut om sådana villkor av mindre betydelse som prövningsmyndigheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåtit till den kommunala tillsynsmyndigheten att besluta om, eller
2. tillsynsmyndighetens arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter

27 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter att det att beslut om tillstånd till verksamhet meddelats eller anmälan skett eller – i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts – verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut.

Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Tillägg för industriutsläppsverksamheter ska betalas tillsammans med den fasta årliga avgiften. Avgifter för extraordinär tillsyn eller faktureras i efterskott.

28 § Avgift för tillsyn och kontroll betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. Avgift för tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgift för tillsyn och kontroll i övrigt

29 § Avgift för tillsyn och kontroll i övrigt, även för handläggning med anledning av underrättelser eller information, ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

30 § Avgift för tillsyn och kontroll betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till olägenheter som föranleder tillsynsåtgärden. Avgift för tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Gemensamma bestämmelser

Nedsättning av avgift

31 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande

32 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Miljöförbundet Blekinge Väst. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i räkning.

Verkställighetsfrågor och överklagande

33 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att Miljöförbundet Blekinge Västs beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

34 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att Miljöförbundet Blekinge Väst får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart, även om det överklagas.

35 § Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas Miljöförbundet Blekinge Västs beslut om avgift till länsstyrelsen. Beslut om avgift för marknadskontroll överklagas dock till allmän förvaltningsdomstol.

Denna taxa träder i kraft 1 januari 2026. Äldre taxor tillämpas på ärenden som rör ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag eller anmälningar som kommit in till kommunen före denna dag.

Taxebilaga 1: Avgifter för prövning och tillsyn

Taxebilaga 1 gäller avgifter för ansökan, anmälan och tillsyn som inte omfattas av fasta årliga avgifter enligt taxebilaga 2 eller timavgifter enligt taxebilaga 3.

Avgiften baseras utifrån avgiftsnivåer, fasta avgifter eller timavgift. Avgiftsnivåerna bestäms utifrån ärendets komplexitet och tidsåtgång.

Avgiftsnivåer	**Timmar**
Avgiftsnivå 1	1
Avgiftsnivå 2	2
Avgiftsnivå 3	4
Avgiftsnivå 4	6
Avgiftsnivå 5	8
Fasta avgifter	**Summa**
	300 kr
Timavgift	
	Timavgift

Beskrivning	Lagrum	Avgiftsnivå	Timmar
AVGIFTER FÖR MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD			
Prövning av ansökan			
Ansökan om tillstånd till inrättande av sluten tank	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	3	4 timmar
Ansökan om tillstånd till inrättande av sluten tank och anmälan om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoalett, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	5	8 timmar
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning (dim 5 pe) som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	5	8 timmar
Ansökan om tillstånd till anslutande av en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift

Ansökan om tillstånd till inrättande av annat slag av toalett än vattentoalett enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	1	1 timme
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning (dim 6-25 pe) som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning (dim 26-200 pe) som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2	2 timmar
Ansökan om tillstånd till hållande av vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa. Vilka djur som omfattas av tillståndsplikt enligt parafgrafen framgår av kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.	39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	3	4 timmar
Ansökan om tillstånd eller dispens i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken		Timavgift
Handläggning av anmälan			
Anmälan om miljöfarlig verksamhet.	9 kap 6 §, 1 kap 10 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)		Timavgift
Anmälan om ändring av miljöfarlig verksamhet, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	1 kap 11 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)		Timavgift

Anmälan om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoalett, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4	6 timmar
Anmälan om ändring av en avloppsanordning och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2	2 timmar
Anmälan om installation av torrtoalett	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	1	1 timme
Anmälan i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken		Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med bassängbad för allmänheten, eller som annars används av många människor.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, specialskola eller internationell skola.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
Anmälan om att uppföra eller använda ett kyltorn.	38 a-c §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift

Tillsyn			
Olägenheter från joniserande och icke-joniserande strålning från verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) och är kärntekniska verksamheter enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller verksamheter med strålning enligt strålskyddslagen (1988:220) om Strålsäkerhetsmyndigheten har överlåtit tillsynen till kommunen.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 26 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)		Timavgift
Annan miljöfarlig verksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller timavgift enligt taxebilaga 3.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 1 miljö-tillsynsförordningen		Timavgift
Byggnader, lokaler och anläggningar som kräver särskild uppmärksamhet och som som inte omfattas av avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller taxebilaga 3; Byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, Lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, Samlingslokaler där många människor brukar samlas, Hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling, lokaler för förvaring av djur.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 45 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
Radon i bostäder och lokaler för allmänna ändamål.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
Annan hälsoskyddsverksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
AVGIFT FÖR VATTENVERKSAMHET			
Prövning av ansökan			
Ansökan enligt vad kommunen har föreskrivit	9 kap 10 § 2 st miljö-	3	4 timmar

för att förhindra olägenheter för människors hälsa om tillstånd till inrättande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	balken		
Handläggning av anmälan			
Anmälan om vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	11 kap 9b § miljöbalken, 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § p 2 miljötillsyns-förordningen (2011:13)		Timavgift
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om inrättande av ny anläggning för vattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	2	2 timmar
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om användande av befintlig anläggning för vattentäkt.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	1	1 timme
Tillsyn			
Anläggning för vattentäkt som kräver tillstånd eller anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa och som inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift
Övrig vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § p 2 miljötillsyns-förordningen (2011:13), 26 kap 10 § miljöbalken		Timavgift
AVGIFT FÖR KEMISKA PRODUKTER OCH BIOTEKNISKA ORGANISMER			
LAGRING AV BRANDFARLIGA VÄTSKOR			
Tillsyn			
Information innan installation påbörjas eller hantering inleds av brandfarliga vätskor eller spillolja i cistern ovan eller i mark som rymmer mer än 1 m^3 vätska (inom vattenskyddsområde) hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja) med tillhörande	3 kap 1 § 1 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS	2	2 timmar

rörledningar.	2017:5), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)		
Information om cistern som tagits ur bruk.	6 kap 1 § Naturvårds-verkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	1	1 timme
Kopior på rapporter från kontroller, inklusive periodiska kontroller, av cisterner och rörledningar.	3 kap 1 § 2 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)		300 kr
Övrig tillsyn av hantering av brandfarliga vätskor och spillolja, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 26 kap 3 § miljöbalken, 2 kap 31 § p5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift
FLUORERADE VÄXTHUSGASER			
Tillsyn			
Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidekvivalenter f-gas eller mer.	14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	1	1 timme
Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidekvivalenter i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3	15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-	1	1 timme

andra stycket och 4.1-4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	förordningen (2011:13)		
Övrig tillsyn av fluorerade växthusgaser, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsför-ordningen (2011:13)		Timavgift
OZONNEDBRYTANDE ÄMNEN			
Tillsyn			
Utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerade ämnen.	Förordning (EU) nr 517/2014, förordning (EG) nr 1005/2009, 2 kap 31 § p 6 miljötillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift
Verksamhet där ozonnedbrytande ämne används för laboratorie- och analysarbeten som betraktas som viktiga enligt bilagan till Kommissionens förordning (EU) nr 291/2011 , som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordning (EG) 1005/2009, förordning (EG) nr 291/2011, 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift
VÄXTSKYDDSMEDEL			
Prövning av ansökan			
Ansökan om särskilt tillstånd till yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.	2 kap 40 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel		Timavgift
Ansökan om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel inom ett vattenskyddsområde som har inrättats före den 1 januari 2018 eller där föreskrifterna inte har ändrats efter den 1 januari 2018.	6 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2)		Timavgift
Ansökan om dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slåtter eller bete.	2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel		Timavgift
Handläggning av anmälan			
Anmälan om yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.	2 kap 41 § Förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel		Timavgift
Tillsyn			
Underrättelse vid olyckor då en större mängd växtskyddsmedel läckt ut eller kan befaras läcka	9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning	1	1 timme

ut.	och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsyns-förordningen (2011:13) i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018.		
Underrättelse om vattentäkt, grundvatten eller en sjö eller ett vattendrag befaras bli förorenat av växtskyddsmedel.	9 kap 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsyns-förordningen (2011:13) i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018.	1	1 timme
Övrig tillsyn av växtskyddsmedel, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift
BIOCIDPRODUKTER			
Prövning av ansökan			
Ansökan om undantag från bestämmelserna om information och underrättelse i 4 kap 1-3 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3).	4 kap 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3)		Timavgift
Tillsyn			
Underrättelse i samband med spridning av biocidprodukt på en plats som allmänheten har tillträde till som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	4 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift
Övrig tillsyn av biocidprodukter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen		Timavgift

	(2011:13)		
PCB			
Prövning av ansökan			
Anökan om dispens från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	2	2 timmar
Handläggning av anmälan			
Anmälan om avlägsnande av fogmassa eller halkskyddad golvmassa enligt 17, 17 a eller 17 b § förordning (2007:19) om PCB m.m. och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	18 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.		Timavgift
Tillsyn			
Övrig tillsyn av PCB-varor och PCB-produkter som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordningen (2007:19) om PCB m.m., 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift
KOSMETISKA PRODUKTER			
Tillsyn			
Kosmetiska produkter, de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av behörig myndighet, samt rådgöra med Läkemedelsverket innan åtgärder vidtas enligt artikel 27.1 i förordningen.	Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § miljötillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift
ÖVRIGT AVSEENDE KEMISKA PRODUKTER			
Tillsyn			
Primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift
Hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken, utom den tillsyn som Kemikalieinspektionen utövar över primärleverantörers utsläppande på marknaden.	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift

Övrig tillsyn av kemiska produkter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§, 2 kap 32 § samt 2 kap 19 § p 7-9, p 11-14, p 16, p 17, p 19 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
AVGIFT FÖR VISS ÖVRIG VERKSAMHET			
ÄRENDEN OM ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER ENLIGT 2 KAP MILJÖBALKEN			
Tillsyn			
Hushållning med energi samt användning av förnyelsebara energikällor, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
I verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift i taxebilaga 2, utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
Övrig tillsyn över att miljöbalkens hänsynsregler efterlevs, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 2-4 §§ miljöbalken 26 kap 3§ 3 st miljöbalken		Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 7 OCH 12 KAP MILJÖBALKEN			
Prövning av ansökan			
Ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enligt föreskrifter för natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter		Timavgift
Ansökan om tillstånd till åtgärd som är förbjuden för att den strider mot syftet med det tilltänkta skyddet av ett område eller föremål	7 kap 24 § miljöbalken		Timavgift

som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 §.			
Ansökan om dispens eller undantag från föreskrifter för natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.		Timavgift
Ansökan om nya eller ändrade villkor i ett beslut om tillstånd eller dispens avseende natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.		Timavgift
Ansökan om dispens från förbudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde.	7 kap 11 § 2 st miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)		Timavgift
Handläggning av anmälan			
Anmälan om en verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde som kräver anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter		Timavgift
Tillsyn			
Naturreservat, kulturreservat, naturminnen, biotopskyddsområden, vattenskyddsområden som kommunen har beslutat om, djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om, område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 § miljöbalken, strandskydd utom det som länsstyrelsen har tillsyn över när det gäller väg- och järnvägsanläggningar.	2 kap 9 § miljö-tillsynsförordningen		Timavgift
Verksamhet som berörs av föreskrifter i fråga om 1. begränsningar av antalet djur i ett jordbruk 2. försiktighetsmått för gödselhanteringen, och 3. växtodlingen och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	12 kap 10 § miljö-balken, 2 kap 32 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)		Timavgift
Tillsyn av skyddade områden enligt 7 kap	1 kap 19 och 20 §§ samt		Timavgift

miljöbalken som har beslutats av länsstyrelsen, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)		
Övrig tillsyn av skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning i jordbruket och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 8 § p 7 samt 1 kap 19 och 20 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13) eller 26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 8 KAP MILJÖBALKEN			
Tillsyn			
Artskydd om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	8 kap 1-4 §§ miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsyns förordningen (2011:13)		Timavgift
ÄRENDEN OM VERKSAMHETER SOM ORSAKAR MILJÖSKADOR ENLIGT 10 KAP MILJÖBALKEN			
Handläggning av anmälan			
Anmälan om avhjälpande av vissa föroreningsskador.	28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
Tillsyn			
Underrättelse om upptäckt av en förorening på en fastighet och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	10 kap 11 § miljöbalken		Timavgift
Underrättelse om upptäckt av en överhängande fara för att en verksamhet eller åtgärd medför en allvarlig miljöskada.	10 kap 12 och 14 §§ miljöbalken		Timavgift
Underrättelse om upptäckt av att en allvarlig miljöskada har uppstått.	10 kap 13 och 14 §§ miljöbalken		Timavgift
Föroreningsskador som inte omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 2 kap. 29 § första stycket 3	2 kap 31 § p 3 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
Andra miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken, om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för	2 kap 31 § p 4 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 15 KAP			

MILJÖBALKEN			
Prövning av ansökan			
Ansökan om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall.	15 kap 25 § p 1 miljöbalken		Timavgift
Ansökan om tillstånd från en fastighetsinnehavare att på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall även om ett sådant tillstånd inte krävs.	15 kap 25 § p 2 miljöbalken	1	1 timme
Ansökan om uppehåll i hämtning, gemensam behållare, befrielse från skyldighet att lämna avfall till kommunen enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	9 kap. 2 § avfallsförordningen (2020:614)	1	1 timme
Ansökan om uppehåll eller befrielse från hämtning av kärlavfall och slam	Kommunens föreskrifter om avfallshantering	1	timme
Ansökan om dispens avseende bygg- och rivningsavfall från kraven på utsortering i 3 kap. 10 § avfallsförordningen och från att brännbart avfall ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall i 3 kap. 12 § avfallsförordningen.	3 kap 15 § avfallsförordning (2020:614)		Timavgift
Övriga ansökningar.	9 kap. 1-2 §§ avfallsförordningen (2020:614)		Timavgift
Handläggning av anmälan			
Anmälan från fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare att på fastigheten själv kompostera eller på annat sätt behandla annat avfall än trädgårdsavfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § MB.	5 kap. 15 § avfallsförordningen (2020:614)	1	1 timme
Anmälan från fastighetsinnehavare att enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall.	9 kap. 2 § avfallsförordningen (2020:614)	1	1 timme
Anmälan enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering om uppehåll i hämtning, gemensam behållare, befrielse från hämtning av avfall.	9 kap. 2 § avfallsförordningen (2020:614)	1	1 timme
Övriga anmälningar enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	9 kap. 1 och 2 §§ avfallsförordningen (2020:614)		Timavgift
Tillsyn			
Avfallshantering, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift

Tillsyn över krav på att erbjuda servering i återanvändbara muggar och matlådor.	17-22 §§ förordning om engångsprodukter (SFS 2021:996)		Timavgift
Tillsyn över den som i en yrkesmässig verksamhet tillhandahåller plastbärkassar till konsumenter.	28 § förordning om engångsprodukter (SFS 2021:996)		Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 26 KAP MILJÖBALKEN			
Tillsyn			
Stängselgenombrott om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	26 kap 11 § miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)		Timavgift

Taxebilaga 2: Fasta årliga avgifter

Taxebilaga 2 gäller avgifter för verksamheter med en fastställd prövningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordning (2013:251). Taxebilaga 2 är fast årlig avgift och förskottsbetalning.

A och B = Tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet

i = Verksamhet som omfattas av Industriutsläppsdirektivet

Verksamhetskod	Prövn.-nivå	Timmar	Beskrivning
			VERKSAMHETSGRUPP JORDBRUK
			Verksamhetsgrupp Djurhållning
1.10-i och 1.11	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK
5.10	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 3 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT
			Verksamhetsgrupp Berg, naturgrus och andra jordarter
10.10	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.11.01	B	18	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.11.02	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.
10.11.03	B	9	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.11.04	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.

10.11.05	B	6	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.11.06	B	6	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om tillståndet inte omfattas av någon av 1-5.
10.20.01	B	9	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för täkt av torv.
10.20.02	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.20.03	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.
10.20.04	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.20.05	B	9	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.
10.20.06	B	6	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.20.07	B	6	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet inte omfattas av någon av 1-6.
			Verksamhetsgrupp Råpetroleum, naturgas och kol
11.10	A	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
11.20.01	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för utvinning i vattenområde.
11.20.02	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för utvinning på land.

			Verksamhetsgrupp Malm och mineral
13.10.01	A	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser järnmalm.
13.10.02	A	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser kol inom de områden som anges i 4 kap. 5 § miljöbalken.
13.10.03	A	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser kol inom de områden som anges i 4 kap. 5 § miljöbalken.
13.10.04	A	227	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om verksamheten avser uran- eller toriummalm.
13.10.05	A	184	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar, om verksamheten inte omfattas av någon av 1-4.
13.20-i.01	A	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser järnmalm. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
13.20-i.02	A	184	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om verksamheten inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
13.30	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
13.40.01	A	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser järnmalm.
13.40.02	A	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser kol.
13.40.03	A	227	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om verksamheten avser uran- eller toriummalm.
13.40.04	A	184	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om verksamheten inte omfattas av 1-3.

13.50.01	B	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om verksamheten avser uran- eller toriummalm.
13.50.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
13.60	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP LIVSMEDEL OCH FODER
			Verksamhetsgrupp Slakterier
15.10-i .01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för produktion baserad på slaktvikt som omfattar mer än 50 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.10-i.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för produktion som inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.20	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
			Verksamhetsgrupp Livsmedel av animaliska råvaror
15.40-i.01, 15.45.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser bearbetning av animaliska biprodukter. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.40-i.02, 15.45.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser rökning. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.40-i.03, 15.45.03	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten inte omfattas av 1 eller 2. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Livsmedel av vegetabiliska råvaror

15.90-i.01, 15.95.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser anläggning för tillverkning av stärkelse, stärkelsederivat eller socker. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.90-i.02, 15.95.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser rostning av kaffe. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.90-i.03, 15.95.03	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling med en produktion av mer än 50 000 ton per kalenderår och inte omfattas av 1 eller 2. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.90-i.04, 15.95.04	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Livsmedel av kombinerade råvaror
15.131-i.01, 15.141.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 12 eller 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar med en produktion av mer än 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.131-i.02, 15.141.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 12 eller 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Mjölkprodukter
15.170-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Annan livsmedelstillverkning

15.185-i.01 och 15.190.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 17 eller 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter med en produktion av mer än 100 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.185-i.02 och 15.190.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 17 eller 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter med en produktion av mer än 50 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.185-i.03 och 15.190.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 17 eller 18 § miljöprövningsförordningen är 3. tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter med en produktion av högst 50 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.185-i.04 och 15.190.04	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 17 eller 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för annan verksamhet som inte omfattas av någon av 1-3. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.210	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 20 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
15.230	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
15.250.01	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 24 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för framställning av malt.
15.250.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 24 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för framställning av mer än 20 000 ton läskedryck eller maltdryck per kalenderår.
15.250.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 24 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för framställning av mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton läskedryck eller maltdryck per kalenderår.

15.270.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning för tillverkning av jäst.
15.270.02	B	47	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar för anläggning för tillverkning av startkulturer av mikroorganismer.
			Verksamhetsgrupp Foder av animaliska och vegetabiliska råvaror
15.330-i.01, 15.350-i.01 och 15.370-i.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 29, 31 eller 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning för bearbetning av animaliska biprodukter med en produktion baserad på mer än 10 000 ton råvara per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
15.330-i.02, 15.350-i.02 och 15.370-i.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 29, 31 eller 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för anläggning som inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP TEXTILVAROR
17.10-i	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 6 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
17.20.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 6 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för anläggning för hantering av mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.
17.20.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 6 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för anläggning som inte omfattas av 1.
			VERKSAMHETSGRUPP PÄLS, SKINN OCH LÄDER
18.10-i	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 7 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
18.20.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 7 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser garvning av mer än 1 000 ton produkter

			per kalenderår.
18.20.02	B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 7 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser garvning av högst 1 000 ton produkter per kalenderår.
18.20.03	B	90	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 7 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser annan beredning av hudar och skinn än garvning.
			VERKSAMHETSGRUPP TRÄVAROR
20.05-i	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
20.20.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för produktion som omfattar mer än 200 000 kubikmeter per kalenderår.
20.20.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för produktion som inte omfattas av 1.
20.50-i.01	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för produktion som omfattar mer än 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
20.50-i.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för produktion som inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
20.70	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR
21.10-i.01	A	306	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 306 timmar för anläggning för en produktion av mer än 300 000 ton sulfat- eller sulfitmassa per kalenderår om verksamheten har blekeri. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med

			20 timmar.
21.10-i.02	A	227	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar för en produktion av högst 300 000 ton sulfat- eller sulfitmassa om verksamheten har blekeri. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
21.10-i.03	A	184	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för en produktion av sulfat- eller sulfitmassa om verksamheten inte har blekeri. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
21.10-i.04	A	137	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om verksamheten avser framställning av halvkemisk massa. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
21.10-i.05	A	137	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för annan anläggning än de som avses i 1-4 med en produktion av mer än 200 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
21.10-i.06	A	90	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning som inte omfattas av någon av 1-5. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
21.30-i.01	A	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för framställning av mer än 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
21.30-i.02	A	47	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar för framställning som inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
21.40	B	47	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION

22.30	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 10 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP STENKOLSPRODUKTER, RAFFINERADE PETROLEUMPRODUKTER OCH KÄRNBRÄNSLE
23.05.01	A	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för en anläggning med en total installerad effekt om mer än 200 megawatt.
23.05.02	A	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en anläggning med en total installerad effekt om mer än 100 megawatt men högst 200 megawatt.
23.05.03	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en anläggning med en total installerad effekt om mer än 10 megawatt men högst 100 megawatt.
23.05.04	A	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för en anläggning med en total installerad effekt om högst 10 megawatt.
23.10-i	A	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
23.11-i.01	A	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser överföring till vätskeformigt bränsle. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
23.11-i.02	A	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser överföring till gasbränsle för en produktion av mer än 150 000 kubikmeter gas per kalenderår i anläggning med en installerad effekt av mer än 100 megawatt. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

23.11-i.03	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser överföring till gasbränsle för en produktion av mer än 150 000 kubikmeter gas per kalenderår i anläggning med en installerad effekt av mer än 10 megawatt men högst 100 megawatt. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
23.11-i.04	A	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser överföring till gasbränsle för en produktion av mer än 150 000 kubikmeter gas per kalenderår i anläggning med en installerad effekt av högst 10 megawatt. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
23.12-i	A	184	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap.4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i"efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
23.13	A	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
23.20	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
23.30-i	A	306	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 306 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
23.40 och 23.50	A	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
			Verksamhetsgrupp Organiska kemikalier

24.01-i.01, 24.02-i.01, 24.03-i.01, 24.04-i.01, 24.05-i.01, 24.06-i.01, 24.07-i.01, 24.08-i.01, 24.09-i.01, 24.10-i.01, 24.11-i.01, 24.12-i.01, 24.13-i.01, 24.14-i.01, 24.15-i.01, 24.16-i.01, 24.17-i.01, 24.18-i.01, 24.19-i.01, 24.20-i.01, 24.21-i.01 och 24.22-i.01	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 1-22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

24.01-i.02, 24.02-i.02, 24.03-i.02, 24.04-i.02, 24.05-i.02, 24.06-i.02, 24.07-i.02, 24.08-i.02, 24.09-i.02, 24.10-i.02, 24.11-i.02, 24.12-i.02, 24.13-i.02, 24.14-i.02, 24.15-i.02, 24.16-i.02, 24.17-i.02, 24.18-i.02, 24.19-i.02, 24.20-i.02, 24.21-i.02 och 24.22-i.02	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 1-22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Oorganiska kemikalier
24.23-i.01	A	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 23 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om verksamheten avser kloralkali med användning av amalgammetoden. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
24.23-i.02	A	184	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 23 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om verksamheten avser annan tillverkning av gas än den som omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
24.24-i	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 24 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med

			20 timmar.
24.25-i.01, 24.26-i.01, 24.27-i.01, 24.28-i.01, 24.29-i.01, 24.30-i.01, 24.31-i.01 och 24.32-i.01	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 25-32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
24.25-i.02, 24.26-i.02, 24.27-i.02, 24.28-i.02, 24.29-i.02, 24.30-i.02, 24.31-i.02 och 24.32-i.02	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 25-32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Gödselmedel
24.33-i.01 och 24.34-i.01	A/B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 33 eller 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
24.33-i.02 och 24.34-i.02	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 33 eller 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Växtskyddsmedel och biocider
24.35-i.01 och 24.36-i.01	A/B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 35 eller 36 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

24.35-i.02 och 24.36-i.02	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 35 eller 36 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 1 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
24.37	B	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 37 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar.
			Verksamhetsgrupp Läkemedel
24.38-i.01 och 24.39-i.01	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 38 eller 39 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
24.38-i.02 och 24.39-i.02	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 38 eller 39 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 1 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Sprängämnen
24.42-i.01 och 24.43-i.01	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 42 eller 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 1 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
24.42-i.02 och 24.43-i.02	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 42 eller 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 1 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Annan kemisk tillverkning
24.45.01	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av gas- eller vätskeformiga kemiska produkter.
24.45.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser tillverkning av läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material.

24.45.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av sprängämnen.
24.45.04	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av pyrotekniska artiklar.
24.45.05	B	13	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser tillverkning av ammunition.
			VERKSAMHETSGRUPP GUMMI- OCH PLASTVAROR
25.10.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en produktion av mer än 10 000 ton per kalenderår.
25.10.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion som inte omfattas av 1.
25.20.01	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion av mer än 100 ton per kalenderår.
25.20.02	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för en produktion som inte omfattas av 1.
25.40	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP MINERALISKA PRODUKTER
			Verksamhetsgrupp Glas, glasvaror och keramiska produkter
26.05-i	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
26.10-i.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser tillverkning av mineralull med smältning av mer än 10 000 ton mineraler per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

26.10-i.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av mineralull med smältning av mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton mineraler per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
26.20.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar vid förbrukning av mer än 2 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar per kalenderår.
26.20.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar vid förbrukning av mer än 500 ton men högst 2 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar per kalenderår.
26.20.03	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar vid förbrukning av mer än 5 ton men högst 500 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar per kalenderår.
26.20.04	B	64	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar vid förbrukning av mer än 3 000 ton andra glasråvaror än de som avses i 1-3 per kalenderår.
26.20.05	B	30	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar vid förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton andra glasråvaror än de som avses i 1-3 per kalenderår.
26.20.06	B	13	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar vid förbrukning av högst 1 000 ton andra glasråvaror än de som avses i 1-3 per kalenderår.
26.50-i	B	30	För verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
26.51	B	30	För verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
			Verksamhetsgrupp Cement, betong, kalk, krita och gips
26.70-i	A	184	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i"efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20

			timmar.
26.80	B	184	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar.
26.90-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Andra mineraliska produkter
26.130-i och 26.140	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
26.170-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 19 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i"efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP STÅL OCH METALL
27.10-i.01	A	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser järn- eller stålverk med induktionsugnar, (ESR- anläggning). För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.10-i.02	A	306	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 306 timmar för annan anläggning än som avses i 1 med en produktion av mer än 1 000 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.10-i.03	A	227	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar för annan anläggning än som avses i 1 med en produktion av mer än 100 000 ton men högst 1 000 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.10-i.04	A	90	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för annan anläggning än som avses i 1 med en produktion av högst 100 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter

			koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.20.01	A	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser järn- eller stålverk med induktionsugnar, (ESR- anläggning).
27.20.02	A	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser annan produktion av järn eller stål än som avses i 1.
27.20.03	A	90	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmvalsning för en produktion av mer än 50 000 ton per kalenderår.
27.20.04	A	64	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmvalsning för en produktion av högst 50 000 ton per kalenderår.
27.25-i	A	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i"efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.26-i	A	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i"efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.01	A	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

27.27-i.02	A	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.03	A	6	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton zink per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.04	A	3	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.05	A	64	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.06	A	30	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.07	A	13	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 100 men högst 1 000 ton zink per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter

			koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.08	A	6	8. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.09	A	64	9. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom annat anbringande av smält metall än som avses i 1-8 med utsläpp av mer än 10 000 kubikmeter process- och sköljvatten. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.10	A	30	10. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom annat anbringande av smält metall än som avses i 1-8 med utsläpp av mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter process- och sköljvatten. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.11	A	13	11. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom annat anbringande av smält metall än som avses i 1-8 med utsläpp av mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter process- och sköljvatten. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.27-i.12	A	6	12. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten avser behandling av järnbaserade metaller genom annat anbringande av smält metall än som avses i 1-8 med utsläpp av högst 100 kubikmeter process- och sköljvatten. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.31	A	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
27.32.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser kallvalsning av mer än 50 000 ton stål per

			kalenderår.
27.32.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
27.40-i.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser gjuteri där form- eller kärnsand används med en produktion av mer än 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.40-i.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjuteri där form- eller kärnsand används med en produktion av högst 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.40-i.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjuteri där form- eller kärnsand inte används med en produktion av mer än 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.40-i.04	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjuteri där form- eller kärnsand inte används med en produktion av högst 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.50.01	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av järn eller stål där form- eller kärnsand används med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50.02	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av järn eller stål där form- eller kärnsand används med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.

27.50.03	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av järn eller stål där form- eller kärnsand inte används med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50.04	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten avser gjutning av järn eller stål där form- eller kärnsand inte används med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.
27.50.05	B	90	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en produktion av mer än 3 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50.06	B	30	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton per kalenderår.
27.50.07	B	13	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.
27.50.08	B	30	8. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand används med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50.09	B	13	9. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand används med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.
27.50.10	B	13	10. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand inte används med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50.11	B	9	11. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand inte används med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.

27.70-i.01	A	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för ferrolegeringsverk. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.70-i.02	A	306	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 306 timmar för annan anläggning än som avses i 1 med produktion ur malm och koncentrat av mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.70-i.03	A	184	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för annan anläggning än som avses i 1 med produktion ur malm och koncentrat av mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke- järnmetall per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.70-i.04	A	90	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för annan anläggning än som avses i 1 med produktion ur malm och koncentrat av mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke- järnmetall per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.70-i.05	A	30	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för annan anläggning än som avses i 1 med produktion ur malm och koncentrat av högst 3 000 ton icke-järnmetall per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.70-i.06	A	227	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar för annan produktion än som avses i 1-5 av mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.70-i.07	A	137	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar ör annan produktion än som avses i 1-5 av mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

27.70-i.08	A	64	8. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för annan produktion än som avses i 1-5 av mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke-järnmetall per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.70-i.09	A	30	9. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för annan produktion än som avses i 1-5 av högst 3 000 ton icke-järnmetall per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.80-i.01	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för ferrolegeringsverk. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.80-i.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.100-i.01	A	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om verksamheten avser produktion av mer än 80 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.100-i.02	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om verksamheten avser produktion av mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.100-i.03	A	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser produktion av mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.100-i.04	A	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

27.101-i.01	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en smältning av mer än 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.101-i.02	B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en smältning av mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.101-i.03	B	90	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en smältning av högst 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.101-i.04	B	64	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand används med en smältning av mer än 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.101-i.05	B	30	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand används med en smältning av högst 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.101-i.06	B	30	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand inte används med en smältning av mer än 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.101-i.07	B	13	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand inte används med en smältning av högst 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

27.101-i.08	B	184	8. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om verksamheten avser smältning av icke-järnmetaller vid andra anläggningar än för gjutning, eller smältning av andra icke- järnmetaller än zink, aluminium eller magnesium vid anläggning för gjutning med en smältning av mer än 80 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.101-i.09	B	137	9. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om verksamheten avser smältning av icke-järnmetaller vid andra anläggningar än för gjutning, eller smältning av andra icke- järnmetaller än zink, aluminium eller magnesium vid anläggning för gjutning med en smältning av mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.101-i.10	B	64	10. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser smältning av icke-järnmetaller vid andra anläggningar än för gjutning, eller smältning av andra icke- järnmetaller än zink, aluminium eller magnesium vid anläggning för gjutning med en smältning av högst 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
27.110.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en produktion av mer än 3 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.110.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
27.120.01	B	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar för en produktion av mer än 80 000 ton per kalenderår.
27.120.02	B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för en produktion av mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton per kalenderår.
27.120.03	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en produktion av mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.

27.120.04	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
27.130.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för en produktion av mer än 3 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.130.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion av mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton per kalenderår.
27.130.03	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för en produktion av mer än 200 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
27.130.04	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
			VERKSAMHETSGRUPP METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING
28.10-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
28.20.01 och 28.30.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 2 eller 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för anläggning som ger upphov till utsläpp av avloppsvatten om mer än 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.20.02 och 28.30.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 2 eller 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för anläggning som ger upphov till utsläpp av avloppsvatten om mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.20.03 och 28.30.03	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 2 eller 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för anläggning som ger upphov till utsläpp av avloppsvatten om mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter per kalenderår.
28.20.04 och 28.30.04	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 2 eller 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för anläggning som ger upphov till utsläpp av avloppsvatten som inte omfattas av någon av 1-3.

28.50.01	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 30 timmar för varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår.
28.50.02	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 13 timmar för varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår.
28.50.03	B	6	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 6 timmar för varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton zink per kalenderår.
28.50.04	B	3	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 3 timmar för varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår.
28.50.05	B	30	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 30 timmar för varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår.
28.50.06	B	30	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 30 timmar för varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår.
28.50.07	B	13	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 13 timmar för varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 100 ton zink per kalenderår.
28.50.08	B	6	8. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 6 timmar för varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår.
28.50.09	B	64	9. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 64 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning med utsläpp av mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.

28.50.10	B	30	10.För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 30 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.50.11	B	13	11. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 13 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter per kalenderår.
28.50.12	B	6	12. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 6 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning om utsläpp av process- och sköljvatten är högst 100 kubikmeter per kalenderår.
28.50.13	B	6	13. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 6 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning som inte medför utsläpp av process- och sköljvatten.
28.80	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP ELEKTRISKA ARTIKLAR
31.10	A	184	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 17 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar.
31.20	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 17 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
31.40-i och 31.50	A	184	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 17 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP METALLBEARBETNING
			Verksamhetsgrupp Motorfordon
34.30.01	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för en tillverkning och sammansättning av fler än 100 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.

34.30.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en tillverkning och sammansättning av fler än 25 000 motorfordon men högst 100 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
34.30.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en tillverkning och sammansättning av högst 25 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
34.30.04	B	184	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar ör en tillverkning och sammansättning av fler än 20 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
34.30.05	B	64	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en tillverkning och sammansättning av fler än 1 000 motorfordon men högst 20 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
34.30.06	B	30	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en tillverkning och sammansättning av högst 1 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
			Verksamhetsgrupp Maskinell bearbetning
34.60	A	184	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar.
34.70.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för tankvolym på mer än 50 kubikmeter.
34.70.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för tankvolym på mer än 35 kubikmeter men högst 50 kubikmeter.
34.70.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar ör tankvolym på mer än 20 kubikmeter men högst 35 kubikmeter.
			Verksamhetsgrupp Gas- och oljeplattformar
35.10	A	184	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar.

			VERKSAMHETSGRUPP FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL
39.10-i.01	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 500 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
39.10-i.02	B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 200 ton men högst 500 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
39.10-i.03	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 50 ton men högst 200 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
39.10-i.04	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om förbrukningen uppgår till högst 50 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
39.15.01	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till mer än 500 ton per kalenderår.
39.15.02	B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till mer än 200 ton men högst 500 ton per kalenderår.
39.15.03	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till mer än 50 ton men högst 200 ton per kalenderår.
39.15.04	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till mer än 25 ton men högst 50 ton per kalenderår.

39.15.05	B	13	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till högst 25 ton per kalenderår.
			VERKSAMHETSGRUPP HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER
39.60	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
39.80	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA
			Verksamhetsgrupp Anaerob biologisk behandling
40.01.01	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för anläggning vid jordbruksföretag.
40.01.02	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
			Verksamhetsgrupp Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen
40.05-i.01 och 40.15.01	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för anläggning vid jordbruksföretag. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
40.05-i.02 och 40.15.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Kärnkraft
40.30	A	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
			Verksamhetsgrupp Förbränning
40.40-i.01	A	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för gasturbinanläggningar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

40.40-i.02	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om verksamheten inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
40.50-i.01	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för gasturbinanläggningar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
40.50-i.02	B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 200 megawatt men högst 300 megawatt. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
40.50-i.03	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 100 megawatt men högst 200 megawatt. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
40.50-i.04	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 50 megawatt men högst 100 megawatt. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
40.51	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
			Verksamhetsgrupp Vindkraft
40.90.01 och 40.95.01	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) till havs.
40.90.02 och 40.95.02	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för fler än 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land.
40.90.03 och 40.95.03	B	6	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för högst 20 vindkraftverk som står tillsammans

			(gruppstation) på land.
			VERKSAMHETSGRUPP AVVECKLING AV KÄRNREAKTORER
45.10	A	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 22 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP HAMNAR OCH FLYGPLATSER
			Verksamhetsgrupp Hamnar
63.10.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för hamn med mer än 50 anlöp per kalenderår.
63.10.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för hamn med mer än 10 anlöp men högst 50 anlöp per kalenderår.
63.10.03	B	9	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för hamn med upp till 10 anlöp per kalenderår.
			Verksamhetsgrupp Flygplatser
63.30.01	A	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmarf ör verksamhet som omfattar mer än 100 000 flygrörelser per kalenderår.
63.30.02	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för verksamhet som omfattar mer än 40 000 flygrörelser men högst 100 000 flygrörelser per kalenderår.
63.30.03	A	137	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för verksamhet som omfattar mer än 10 000 flygrörelser men högst 40 000 flygrörelser per kalenderår.
63.30.04	A	137	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för verksamhet som inte omfattas av någon av 1-3.
63.40	B	23	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 23 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP TANKRENGÖRING
74.10	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 26 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP RENING AV AVLOPPSVATTEN

90.10.01 och 90.11.01	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 100 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 000 personekvivalenter.
90.10.02 och 90.11.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 20 000 personer men högst 100 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 20 000 personekvivalenter men högst 100 000 personekvivalenter.
90.10.03 och 90.11.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
90.15-i	B	47	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP AVFALL
			Verksamhetsgrupp Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
90.405-i.01 och 90.406-i.01	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.405-i.02 och 90.406-i.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.405-i.03 och 90.406-i.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 12 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter

			koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.410.01 och 90.420.01	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår.
90.410.02 och 90.420.02	A/B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.410.03 och 90.420.03	A/B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.410.04 och 90.420.04	A/B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.435-i.01	A	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 67 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.435-i.02	A	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 67 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.435-i.03	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 67 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.440.01	A	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.

90.440.02	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.440.03	A	137	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2.
90.450.01	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
90.450.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
			Verksamhetsgrupp Animaliskt avfall
90.241-i.01	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.241-i.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Biologisk behandling
90.161.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton per kalenderår.
90.161.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.161.03	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.161.04	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.

			Verksamhetsgrupp Deponering
90.271	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.290-i	A	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 20 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i"efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.300-i.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.300-i.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.300-i.03	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.310.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton per kalenderår.
90.310.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.310.03	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 50 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.310.04	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.

90.320-i.01	A	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 23 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.320-i.02	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 23 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.330-i och 90.340	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 24 eller 25 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Fartygsåtervinning
90.451	A	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 57 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar.
			Verksamhetsgrupp Förbränning
90.180-i.01 och 90.181-i.01	A	306	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 5 eller 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 306 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.180-i.02 och 90.181-i.02	A	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 5 eller 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.180-i.03 och 90.181-i.03	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 5 eller 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 2 500 ton men högst 5 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.190 och 90.191	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 7 eller 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.

90.200-i och 90.201-i	A	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 9 eller 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i"efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.210-i.01 och 90.211-i.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 11 eller 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.210-i.02 och 90.211-i.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 11 eller 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.212-i.01 och 90.213-i.01	B	47	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.212-i.02 och 90.213-i.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.220.01 och 90.221.01	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
90.220.02 och 90.221.02	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
			Verksamhetsgrupp Lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffande
90.408-i	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 56 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Lagring och avskiljning av koldioxid

90.480.01 och 90.485.01	A/B	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 60 eller 61 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om den planerade lagringen är mer än 100 000 ton.
90.480.02 och 90.485.02	A/B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 60 eller 61 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den planerade lagringen är högst 100 000 ton.
90.500-i och 90.510	B	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 62 eller 63 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
			Verksamhetsgrupp Lagring som en del av att samla in avfall
90.30 och 90.50	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 48 eller 50 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
			Verksamhetsgrupp Långtidslagring, djupt bergförvar och underjordsförvar
90.454-i.01, 90.455.01 och 90.457.01	A	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 52, 53 eller 54 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.454-i.02, 90.455.02 och 90.457.02	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 52, 53 eller 54 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.454-i.03, 90.455.03 och 90.457.03	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 52, 53 eller 54 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.454-i.04, 90.455.04 och 90.457.04	A	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 52, 53 eller 54 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3. För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-i" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.
90.458.01	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per

			kalenderår.
90.458.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.458.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.458.04	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är större än 50 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.458.05	B	6	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-4.
			Verksamhetsgrupp Mekanisk bearbetning och sortering
90.100.01	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet med mer än 50 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.100.02	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
90.70.01	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med mer än 75 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.70.022	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
			Verksamhetsgrupp Radioaktivt avfall
90.460 och 90.470	A	71	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 58 eller 59 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 71 timmar.
			Verksamhetsgrupp Uppgrävda massor
90.361	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 36 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
			Verksamhetsgrupp Uttjänta fordon

90.119.01	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.119.02	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.119.03	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.119.04	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
			Verksamhetsgrupp Återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i egen verksamhet
90.381 och 90.383	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 27 eller 28 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
			Verksamhetsgrupp Återvinning för anläggningsändamål
90.131	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR
92.10.01	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 30 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för civilt skjutfält.
92.10.02	B	7	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 30 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 7 timmar för annat skjutfält.
			VERKSAMHETSGRUPP BEGRAVNINGSVERKSAMHET
93.20	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 32 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.

Taxebilaga 3: Timavgift (efterdebitering)

Taxebilaga 3 gäller avgifter för verksamheter som har anmälningspliktig nivå enligt miljöprövningsförordningen, miljöbalken eller förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH). Taxebilaga 3 gäller även för verksamheter som saknar fastställd anmälnings- eller tillståndspliktig nivå enligt miljöprövningsförordningen, miljöbalken eller FMH. Avgifter enligt taxebilaga 3 betalas i efterskott efter utförd tillsyn.

C = anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet

H = anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet

U = miljöfarlig verksamhet som inte kräver tillstånd eller anmälan

UH = hälsoskyddsverksamheter som inte kräver anmälan

Bransch	Verksamhet	Verksamhets-kod	Prövn.-nivå

JORDBRUK	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses 1. en mjölkko eller sinko, inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. tre suggor eller betäckta gyltor, inklusive smågrisar upp till tolv veckors ålder, 5. tio slaktsvin, obetäckta gyltor eller avelsgaltar, tolv veckor eller äldre, 6. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, 7. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar, 8. etthundra kaniner, 9. etthundra värphöns eller kycklingmödrar, sexton veckor eller äldre, 10. tvåhundra unghöns upp till sexton veckors ålder, 11. tvåhundra slaktkycklingar, 12. etthundra kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder, 13. femton strutsfåglar av arterna struts, emu eller nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder, 14. tio får eller getter, sex månader eller äldre, 15. fyrtio lamm eller killingar upp till sex månaders ålder, eller 16. i fråga om andra djurarter, det antal djur som har en årlig	1.20	C

	sammanlagd utsöndring motsvarande 100 kilogram kväve eller 13 kilogram fosfor i färsk träck eller urin. Vid beräkningen av antalet djur enligt första stycket 16 ska det alternativ av kväve eller fosfor väljas som ger det lägsta antalet djur. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 § eller endast avser renskötsel.		
	Djurhållning	1.2000	U
	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.	1.30	C
	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion	1.3000	U
	Uppodling av jordbruksmark	1.3001	U
	Växthus, plantskola, bär- och fruktodling	1.3002	U
FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	5.20	C
	Fiskodling och övervintring av fisk	5.2001	U
UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT	Täkt för markinnehavarens husbehov av mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd naturgrus.	10.30	C
	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd berg, 2. torv med ett verksamhets-område större än 5 hektar, eller 3. mer än 50 000 kubikmeter	10.40	C

	totalt uttagen mängd torv. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.		
	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolvmånadersperiod.	10.50	C
	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på mer än 500 ton torv per kalenderår.	10.60	C
	Utvinning av berg, naturgrus och andra jordarter	10.3000	U

	Industriell tillverkning av briketter av kol eller brunkol.	11.30	C
	Utvinning av råpetroleum, naturgas och kol	11.4000	U
	Djupborrning som inte är tillståndspliktig enligt 8 eller 9 § i miljöprövningsförordningen. Anmälningsplikten gäller inte djupborrning som sker inom ramen för ett undersökningstillstånd enligt minerallagen (1991:45).	13.70	C
	Annan utvinningsindustri	13.8000	U
LIVSMEDEL OCH FODER	Slakteri med en produktion baserad på mer än 50 ton men högst 7 500 ton slaktvikt per kalenderår.	15.30	C
	Slakterier	15.3001	U
	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 50 ton men högst 2 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.	15.50	C
	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 500 ton men högst 18 750 ton foder per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 4 §, 2. endast avser mjölk, eller 3. endast innebär paketering.	15.65	C
	Livsmedel och foder av animaliska råvaror	15.5001	U
	Rökeri för en produktion av mer	15.80	C

	än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår.		

Rökeri	15.8001	U
Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maltdryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.	15.101	C
Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton produkter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, 2. endast avser oljekakor från vegetabiliska oljor eller fetter, eller 3. endast innebär paketering.	15.115	C
Livsmedel och foder av vegetabiliska råvaror	15.10000	U
Anläggning för framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller endast innebär paketering.	15.125	C
Kvarnprodukter	15.12500	U
Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i	15.151	C

	kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 400 ton men högst 5 000 ton per år. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller 2. endast avser glass eller endast innebär paketering.		

Livsmedel av kombinerade råvaror	15.2000	U
Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 500 ton per kalenderår men högst 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser glass.	15.180	C
Mjölkprodukter	15.18001	U
Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av mer än 100 ton men högst 5 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 eller 14 § eller om verksamheten endast avser mjölkprodukter.	15.200	C
Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av mer än 10 ton men högst 15 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.	15.220	C
Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsning eller destillation motsvarande en årlig produktion av mer än 10 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.	15.240	C
Annan livsmedelstillverkning	15.4000	U
Anläggning för rostning av mer än 100 ton men högst 75 000 ton kaffe per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om	15.280	C

	verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.		
	Anläggning för yrkesmässig industriell förpackning av animaliska eller vegetabiliska produkter som inte sker i någon tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt någon av 1-27 §§.	15.310	C
	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.	15.260	C
	Foder av animaliska och vegetabiliska råvaror	15.5000	U
TEXTILVAROR	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av mer än 10 ton textilmaterial per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	17.30	C
	Textilvaror	17.3000	U
PÄLS, SKINN OCH LÄDER	Anläggning för garvning eller annan beredning av mer än 2 ton men högst 100 ton hudar eller skinn per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	18.30	C
	Päls, skinn och läder	18.3000	U

TRÄVAROR	Anläggning för behandling av trä och träprodukter med kemikalier med en produktion av högst 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller högst 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.	20.10	C
	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 6 000 kubikmeter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 3 §.	20.30	C
	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av 1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller 2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte tillfällig flisning.	20.40	C
	Anläggning för tillverkning av 1. fanér eller plywood, eller 2. högst 600 kubikmeter per dygn eller högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.	20.60	C
	Anläggning för lagring av 1. mer än 2 000 kubikmeter	20.80	C

	timmer fast mått under bark (m³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning, 2. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub), om lagringen sker på land med vattenbegjutning och inte är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 3. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub) i vatten, om lagringen inte är tillståndspliktig enligt 8 §.		
	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm eller orkan och omfattar 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub) i vatten.	20.90	C
	Anläggning för behandling av trä och träprodukter mot blånadssvamp. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1 eller 2 §.	20.91	C
	Trävaror	20.1000	U
MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR	Massa, papper och pappersvaror	21.1000	U
FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION	Rulloffsettryckeri där tryckning sker med heatsetfärg. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 19 kap. 2, 3 eller 4 §.	22.10	C
	Anläggning med tillverkning av metallklichéer.	22.20	C
	Anläggning	22.40	C

	1. utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, eller 2. med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.		
	Fotografisk och grafisk produktion	22.400	U
KEMISKA PRODUKTER	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer tillverka läkemedel (farmaceutisk tillverkning). Anmälningsplikten gäller inte apotek eller sjukhus eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.	24.40	C
	Anläggning för behandling av mellanprodukter. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon av 1-40 eller 42-47 §§.	24.41	C
	Anläggning för att genom kemiska eller biologiska reaktioner yrkesmässigt tillverka organiska eller oorganiska ämnen, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala.	24.44	C
	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material, 2. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 3. mer än 10 ton rengöringsmedel eller	24.46	C

	kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 4. mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation, eller 5. andra kemiska produkter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.		
	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. sprängämnen, 2. pyrotekniska artiklar, 3. ammunition, 4. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 5. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, eller 6. andra kemiska produkter.	24.47	C
	Annan kemisk tillverkning	24.1000	U

GUMMI- OCH PLASTVAROR	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1 § eller 19 kap. 3 eller 4 §.	25.11	C
	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om 1. produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår, och 2. verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.	25.30	C
	Anläggning där produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för 1. tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning, eller 2. beläggning eller kalandrering med plast. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt 19 kap. 3 eller 4 §.	25.50	C
	Gummi- och plastvaror	25.5000	U
MINERALISKA PRODUKTER	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 5 ton andra glasråvaror förbrukas per	26.30	C

	kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1, 2 eller 3 §.		
	Anläggning för tillverkning av glasfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	26.40	C
	Anläggning för tillverkning av mer än 100 ton keramiska produkter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 6 eller 7 §.	26.60	C
	Glas, glasvaror och keramiska produkter	26.6001	U

	Anläggning för tillverkning av mer än 5 ton kalk, krita eller kalkprodukter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9, 10 eller 11 §.	26.100	C
	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.	26.110	C
	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton varor av gips per kalenderår.	26.120	C
	Cement, betong, kalk, krita och gips	26.12000	U
	Asfaltverk eller oljegrusverk 1. som ställs upp inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolvmånadersperiod.	26.150	C
	Anläggning för tillverkning av varor av asfalt.	26.160	C
	Anläggning för tillverkning av konstgjorda mineralfibrer. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning.	26.180	C
	Andra mineraliska produkter	26.1000	U
STÅL OCH METALL	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 10 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig	27.60	C

	enligt 8, 9 eller 14 §.		
	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 1 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13, 14 eller 17 §.	27.140	C
	Stål och metall	27.14001	U
METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast. Anmälningsplikten gäller inte betning med betpasta eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.	28.25	C
	Anläggning för annan beläggning med metall än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.	28.40	C
	Anläggning som blästrar mer än 500 kvadratmeter yta. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.	28.71	C
	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller 19 kap. 2 eller 3 §.	28.90	C

	Anläggning för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är en fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt 19 kap. 2, 3, 4 eller 6 §, 2. betning med mer än 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av mer än 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våttrumling av mer än 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av mer än 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av mer än 50 kilogram men högst 2 ton per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod med en metallförbrukning av mer än 500 kilogram per kalenderår.	28.95	C
	Metall- och plastytbehandling, avfettning och färgborttagning	28.7001	U
ELEKTRISKA ARTIKLAR	Anläggning för att tillverka eller reparera ljuskällor som innehåller kvicksilver.	31.30	C
	Anläggning för att tillverka elektrisk tråd eller elektrisk kabel.	31.60	C
METALLBEARBETNING	Anläggning för tillverkning av fler än 100 fordonsmotorer per kalenderår.	34.10	C
	Provbänk för motorer, turbiner eller reaktorer.	34.20	C
	Motorer, turbiner och reaktorer	34.1001	U

	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 3 §.	34.40	C
	Motorfordon	34.4001	U
	Anläggning för 1. tillverkning av järnvägsutrustning, 2. tillverkning av motordrivna luftfartyg, eller 3. reparation av motordrivna luftfartyg.	34.50	C
	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 eller 10 §. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket.	34.80	C
	Maskinell bearbetning	34.8001	U
	Gas- och oljeplattformar	35.1001	U
	Skeppsvarv	35.20	C
FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med 1. mer än 1 ton i ytrengöring, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som a) enligt föreskrifter som har meddelats av	39.30	C

	Kemikalieinspektionen har klassificerats med riskfraserna "misstänks kunna ge cancer" (R40), "kan ge cancer" (R45), "kan ge ärftliga genetiska skador" (R46), "kan ge cancer vid inandning" (R49), "kan ge nedsatt fortplantningsförmåga" (R60) eller "kan ge fosterskador" (R61), eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", eller "reproduktionstoxicitet kategori 1B", 2. mer än 2 ton i annan ytrengöring, 3. mer än 500 kilogram i fordonslackering, eller 4. mer än 1 kilogram i kemtvätt. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.		
	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med mer än 500 kilogram i lackering av vägfordon till följd av reparation, underhåll eller dekoration som sker utanför tillverkningsanläggningar. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.	39.35	C

	anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller 2. mer än totalt 5 ton organiska lösningsmedel. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 2, 3 eller 4 §.	39.50	C
	Förbrukning av organiska lösningsmedel	39.5001	U

HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av mer än 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 1272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön	39.70	C

	kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet", eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.		
	Hantering av bränslen och andra kemiska produkter	39.7000	U
	Anläggning för lagring av mer än 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.	39.90	C
GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar biogas. Anmälningsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §.	40.02	C
	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka högst 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.	40.20	C
	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil	40.60	C

	bränslegas, eller 2. mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 12 § eller avser en stationär förbränningsmotor avsedd endast som reservaggregat vid elavbrott.		
	Gasturbinanläggning med en total installerad tillförd effekt av högst 20 megawatt.	40.70	C
	Förbränning	40.6001	U

	Verksamhet med 1. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 meter, 2. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), eller 3. ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §.	40.100	C
	Vindkraft	40.1001	U
	Värmepump eller kylanläggning för uttag eller tillförsel av värmeenergi från mark, vattenområde, grundvatten eller avloppsvatten för en uttagen eller tillförd effekt av mer än 10 megawatt. Anmälningsplikten gäller inte uttag eller tillförsel genom vattentäkt.	40.110	C
	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av mer än 3 000 megawattimmar.	40.120	C
	Värme- och kylanläggningar	40.12001	U
VATTENFÖRSÖRJNING	Vattenverk	41.9000	U
FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING	Anläggning för tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per	50.10	C

	kalenderår.		

	Anläggning där det per kalenderår hanteras 1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller 2. mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 20 kap. 1, 2 eller 3 §.	50.20	C
	Fordonstvättar, båttvättar	50.2001	U
	Verkstäder, drivmedelsstationer, sjömackar	50.2002	U
HAMNAR OCH FLYGPLATSER	Annan trafikinfrastruktur	63.10000	U
	Fiskehamn eller hamn för Försvarsmakten. Anmälningsplikten gäller inte fiskehamn som är tillståndspliktig enligt 1 §.	63.20	C
	Hamnar	63.2002	U
	Flygplats för motordrivna luftfartyg där mer än 500 flygrörelser per kalenderår äger rum. Anmälningsplikten gäller inte om flygplatsen är tillståndspliktig enligt 3 eller 4 §.	63.50	C
	Flygplatser	63.5001	U
LABORATORIER	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter. Anmälningsplikten gäller inte laboratorier som 1. ingår i verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning, 2. är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt 13 kap.	73.10	C

	miljöbalken, eller 3. ingår i utbildningslokaler som är anmälningspliktiga enligt 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.		
	Laboratorier	73.1001	U
TANKRENGÖRING	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som används för förvaring eller för transport av kemiska produkter. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	74.20	C
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	Sjukhus med fler än 200 vårdplatser.	85.10	C
	Anläggning för sterilisering av sjukvårdsartiklar, om etylenoxid används som steriliseringsmedel.	85.20	C
	Hälso- och sjukvård	85.3001	U
RENING AV AVLOPPSVATTEN	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 men mindre än 2 000 personekvivalenter.	90.16	C
	Rening av avloppsvatten	90.16.01	U
AVFALL	Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke- farligt avfall förbränns yrkesmässigt, om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte anläggning som endast förbränner naturligt, icke-farligt vegetabiliskt material från jordbruk eller skogsbruk för energiproduktion på ett sätt som inte medför skada på människors hälsa eller miljön.	90.230	C
	Sluttäckt deponi där sluttäckningen har godkänts enligt 32 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall, fram till dess åtgärder inte längre behöver vidtas	90.341	C

	enligt 33 § samma förordning.		
	Behandla icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 10 ton men högst 500 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §.	90.171	C
	Yrkesmässigt behandla animaliskt avfall om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon av 5-17, 30 eller 31 §§.	90.251	C
	Återvinna icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.	90.141	C
	Behandla avfall som utgörs av uppgrävda förorenade massor från den plats där behandlingen sker, om behandlingen pågår under högst en tolvmånadersperiod och inte är tillståndspliktig enligt någon av 5-17, 21-25, 65-67 eller 70 a §§.	90.370	C
	På ett sjukhus konvertera smittförande avfall.	90.382	C
	Avvattna icke-farligt eller farligt avfall, om mängden avfall som behandlas är högst 2 000 ton per kalenderår.	90.375	C
	1. yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda	90.110	C

	mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.		
	Sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är 1. mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.	90.80	C
	I fråga om avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter yrkesmässigt sortera, demontera eller på annat sätt behandla avfallet innan ytterligare behandling. Anmälningsplikten gäller inte behandling av komponenter eller utrustning som innehåller isolerolja.	90.90	C
	Tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna 1. uttjänta bilar som omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186), eller 2. andra uttjänta motordrivna fordon vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonen återvinns av en bilskrotare som är auktoriserad enligt bilskrotningsförordningen.	90.120	C
	Yrkesmässigt förbereda avfall för återanvändning.	90.29	C
	Lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas	90.40	C

	för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.		
	Lagra farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 200 kilogram men högst 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 1 500 kilogram men högst 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 1 ton men högst 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 200 kilogram men högst 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 200 kilogram men högst 1 ton i andra fall.	90.60	C
	Yrkesmässigt behandla icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.	90.430	C
	1. en anläggning för återvinning av avloppsvatten från en verksamhet enligt 1, 2 eller 4 § för sådan bevattning inom jordbruket som anges i avsnitt 1 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/741 av den 25 maj 2020 om minimikrav för återanvändning av vatten, i den ursprungliga lydelsen, och 2. tillhandahållande av återvunnet vatten från en sådan anläggning.	90.20	C

	Anmälningsplikten gäller inte för forsknings- eller pilotprojekt som har undantagits från tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/741, i den ursprungliga lydelsen.		
	Lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.	90.30	C
	Biologisk behandling	90.17001	U

	Förbränning	90.2400	U
	Lagring som en del av att samla in avfall	90.4000	U
	Mekanisk bearbetning och sortering	90.8000	U
SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för mer än 5 000 skott per kalenderår.	92.20	C
	Permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon.	92.30	C
	Skjutfält, skjutbanor och sportanläggningar	92.2000	U
TEXTILTVÄTTERIER	Tvätteri för mer än 2 ton tvättgods per dygn. Anmälningsplikten gäller inte om 1. utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 28 kap. 1 eller 2 §, eller 2. verksamheten är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 §.	93.10	C
	Textiltvätteri	93.1000	U

ÖVRIGA MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER		101.1000	U
BRANDÖVNINGSPLATSER		101.2000	U
ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMHETER	För hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, akupunkturnålar, piercningsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Verksamhet som omfattas av lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar är inte anmälningspliktig.	38 § FMH punkt 1	H
	Bassängbad för allmänheten eller som på annat sätt används av många människor	38 § FMH punkt 2	H
	Förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, specialskola, sameskola eller internationell skola.	38 § FMH, punkt 3	H
EJ ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMHETER	Bostäder m.m.	45 § FMH, punkt 1	UH
	Undervisning, vård m.m.	45 § FMH, punkt 2	UH
	Samlingslokaler där många människor brukar samlas.	45 § FMH, punkt 3	UH
	Hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad.	45 § FMH, punkt 4	UH
	Idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad m.m.	45 § FMH, punkt 5	UH
	Lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling och där verksamheten inte endast omfattas av lagen	45 § FMH, punkt 6	UH

	(2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar.		
	Övriga hälsoskyddsverksamheter		UH

Miljöförbundet Blekinge Väst

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnes-prekursorer

Dokumentinformation

Ärendenummer MBV: 2025/628

Fastställt av:

Karlshamns kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Olofströms kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Sölvesborgs kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Gäller från och med:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljöförbundet Blekinge Väst kostnader för tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekusorer och Europarlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer.

2 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Miljöförbundet Blekinge Väst. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i räkning.

3 § Timavgiften i denna taxa är densamma som Miljöförbundet Blekinge Västs gällande timavgift för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område.

4 § Avgiftsskyldighet är ekonomiska aktörer, professionella användare och enskilda enligt förordningen (EU) 2019/1148.

Avgift

6 § Handläggning och andra åtgärder med anledning av tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekusorer och förordningen (EU) 2019/1148 ska betalas i form av timavgift.

7 § Avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid och betalas i efterskott. Handläggningstid är den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid förbundet har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

Om den sammanlagda handläggningstiden understiger ger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Vid inspektioner, revisioner, besiktningar och kontroller som innebär restid tas en faktisk timavgift ut för restiden, tur och retur per ärende/objekt, upp till 45 minuter.

8 § Avgift tas inte ut för handläggning som sker med anledning av överklagande av beslut.

9 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Denna taxa träder i kraft den 1 september 2022.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område

Dokumentinformation

Ärendenummer MBV: 2025/628

Fastställt av:

Karlshamns kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Olofströms kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Sölvesborgs kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Gäller från och med:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljöförbundet Blekinge Västs kostnader för tillsyn och prövning enligt strålskyddslagen (2018:396) samt föreskrifter meddelade med stöd av denna lag

2 § Avgiftsskyldig är den som:

1. Bedriver kosmetiskt solarium eller tillhandahåller solarium med sollampor som omfattas av strålskyddslagen.
2. Är fastighetsägare till en bostad eller lokal som allmänheten har tillträde till och som omfattas av skyldigheten att optimera strålskyddet i fråga om radon.
3. Bedriver eller avser att bedriva andra verksamheter som omfattas av tillsyn enligt strålskyddslagen än sådana som anges i 1 och 2.

3 § Avgift tas inte ut för:

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat, och som inte kräver utredning.
2. Handläggning som sker med anledning av överklagande av beslut.
3. Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgiften fattas av Miljöförbundet Blekinge Väst.

5 § Timavgiften i denna taxa är densamma som Miljöförbundet Blekinge Västs taxa gällande timavgift för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område.

Avgift för prövning och tillsyn

6 § Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökan om tillstånd, anmälan och tillsyn enligt strålskyddslagen ska betalas i form av timavgift. Avgiften tas fram genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med den timavgift som är fastställd för Miljöförbundet Blekinge Väst.

Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggningen påbörjats. Om handläggning påbörjats när anmälan återkallas, tas handläggningsavgift ut motsvarande nedlagd tid i ärendet.

7 § Timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid. Handläggningstid är den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid förbundet har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Vid inspektioner, revisioner, besiktningar och kontroller som innebär restid tas en faktisk timavgift ut för restiden, tur och retur per ärende/objekt, upp till 45 minuter.

8 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

9 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Miljöförbundet Blekinge Väst. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i räkning.

10 § Avgifter för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller av den som genom en åtgärd orsakar avgiften.

Avgift för provtagning och analyser av prover

11 § Avgift får tas ut för faktiska kostnader för provtagning och analys av prover till följd av tillsynen samt för kontrollköp vid kosmetiskt solarium.

Denna taxa träder i kraft 1 januari 2026. Äldre taxor tillämpas på ärenden som rör ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag eller anmälningar som kommit in till kommunen före denna dag.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Taxa för lag om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF) och förordning om åtgärder mot förorening från fartyg

Dokumentinformation

Ärendenummer MBV: 2025/628

Fastställt av:

Karlshamns kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Olofströms kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Sölvesborgs kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Gäller från och med:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljöförbundet Blekinge Västs kostnader för prövning och tillsyn enligt lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg i Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommun. Taxan fastställs med stöd av 6 kap. 8 § andra stycket lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

2 § Avgiftsskyldig är den som bedriver en verksamhet inom kommunens tillsynsansvar enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. tillsyn som sker med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat och inte kräver utredning,
2. handläggning som sker med anledning av överklagande av beslut,
3. upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Miljöförbundet Blekinge Väst.

Avgift för prövning och tillsyn

5 § För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar kommunen ut timavgift för nedlagd handläggningstid.

6 § För prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på kommunen enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg, tar kommunen ut en timavgift för nedlagd handläggningstid.

7 § Timavgiften i denna taxa är densamma som Miljöförbundet Blekinge Västs gällande timavgift för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område. Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd tillsynstid i varje ärende (timavgift).

8 § Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid Miljöförbundet Blekinge Väst har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en kvart per år tas ingen timavgift ut för tillsyn. För godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall tas avgift ut, även om handläggningen understiger en kvart.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

Vid inspektioner, revisioner, besiktningar och kontroller som innebär restid tas en faktisk timavgift ut för restiden, tur och retur per ärende/objekt, upp till 45 minuter.

Nedsättning av avgift

9 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande

10 § Betalning av avgift ska ske till Miljöförbundet Blekinge Väst och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

Överklagande

11 § Bestämmelser om överklagande av Miljöförbundet Blekinge Väst beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Denna taxa träder i kraft 1 jan 2026.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Dokumentinformation

Ärendenummer MBV: 2025/628

Fastställt av:

Karlshamns kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Olofströms kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Sölvesborgs kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Gäller från och med:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljöförbundet Blekinge Västs åtgärder och undersökningar enligt lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

2 § Avgiftsskyldig är ägaren till fartyget som är föremål för åtgärder eller undersökningar, vilket följer av 8 § förordningen (2007:156) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

3 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift fattas av Miljöförbundet Blekinge Väst.

4 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Miljöförbundet Blekinge Väst. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Timavgift

5 § Timavgiften i denna taxa är densamma som Miljöförbundet Blekinge Västs gällande timavgift för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område. Avgiftsuttag sker i förhållande till nedlagd handläggningstid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid Miljöförbundet Blekinge Väst har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, resor, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

I de fall Miljöförbundet Blekinge Väst bedömer att det behövs mer än en inspektör för att fullgöra tillsynen tas timavgift ut för respektive inspektörs handläggningstid.

Vid inspektioner, revisioner, besiktningar och kontroller som innebär restid tas en faktisk timavgift ut för restiden, tur och retur per ärende/objekt, upp till 45 minuter.

6 § För undersökningar, inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19:00 och 07:00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, midsommarafton eller helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Avgifter för åtgärder mot hot eller misstänkt hot

7 § Om ett fartyg är drabbat eller misstänkt vara drabbat av ett internationellt hot och Miljöförbundet Blekinge Väst har låtit vidta åtgärder för att skydda människors hälsa med anledning av detta hot ska eventuella ytterligare kostnader utöver timavgiften betalas av den avgiftsskyldige enligt 2 §.

I enlighet med 8 § förordningen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa ska avgiften motsvara den faktiska kostnaden för åtgärden.

Överklagande

8 § Av 32 § lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa följer att beslut om avgift gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet, samt att beslut om avgift överklagas hos förvaltningsrätten.

Denna taxa träder i kraft 1 januari 2026.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Taxa för kontroll inom livsmedelslagstiftningens område

Dokumentinformation

Ärendenummer MBV: 2025/628

Fastställt av:

Karlshamns kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Olofströms kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Sölvesborgs kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Gäller från och med:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljöförbundet Blekinge Västs kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2 st. livsmedelslagen jämställs med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för Miljöförbundet Blekinge Västs offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa. Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som sker med anledning av överklagande av beslut.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av förbundsdirektionen för Miljöförbundet Blekinge Väst efter handläggning.

Särskilda bestämmelser om avgift

5 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs enligt de bestämmelser som avses i 1 § ska en avgift betalas för Miljöförbundet Blekinge Västs nedlagda kontrolltid enligt 6 §.

I 8–13 §§ finns särskilda bestämmelser om avgift för:

1. registrering av anläggningar och verksamheter (8 §)

2. uppföljande kontroll (9 §)

3. utredning av klagomål (10-11 §§)

4. kostnader för korrigerande åtgärder (12 §)

5. avgift för inköp under dold identitet (13 §)Nedsättning av avgift

Timavgift

5 § Timavgiften i denna taxa är densamma som Miljöförbundet Blekinge Västs gällande timavgift för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid Miljöförbundet Blekinge Väst har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Vid inspektioner, revisioner, besiktningar och kontroller som innebär restid tas en faktisk timavgift ut för restiden, tur och retur per ärende/objekt, upp till 45 minuter.

6 § Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska debiteras efter det att kontrollen har utförts, om inte annat följer av denna taxa.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens risk och den erfarenhet Miljöförbundet Blekinge Väst har av anläggningen. Vid bristande efterlevnad av lagstiftningen görs uppföljande kontroll för att kontrollera att brister åtgärdats.

Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter

7 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för 1 timme kontrolltid enligt 6 §. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel. Av 1 § 2 st. i taxan framgår att anläggningar för det som enligt livsmedelslagen definieras som livsmedel omfattas av taxan. Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för uppföljande kontroll

8 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för Miljöförbundets nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgift för utredning av klagomål

9 § För utredning av klagomål ska en avgift för Miljöförbundets nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.

10 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASSF) enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för Miljöförbundet Blekinge Västs nedlagda kontrolltid enligt 6 §, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för Miljöförbundet Blekinge Väst att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

11 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden ska en avgift betalas motsvarande Miljöförbundet Blekinge Västs faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift för inköp under dold identitet

12 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande Miljöförbundet Blekinge Västs faktiska utgifter för köpet betalas.

Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 10-11 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Justering av avgift i enskilt fall

13 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får förbundsdirektionen för Miljöförbundet Blekinge Väst i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift enligt 9 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

14 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får Miljöförbundet Blekinge Väst besluta att ingen timavgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

Avgiftens erläggande

15 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Miljöförbundet Blekinge Väst. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Överklaganden

16 § Förbundsdirektionens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Denna taxa träder i kraft 1 januari 2026. Äldre taxor tillämpas på ärenden som rör anmälningar som kommit in till kommunen före denna dag.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Taxa för kopiering av allmänna handlingar

Dokumentinformation

Ärendenummer MBV: 2025/628

Fastställt av:

Karlshamns kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Olofströms kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Sölvesborgs kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Gäller från och med:

Inledande bestämmelser

1 § Miljöförbundet Blekinge Västs ska ta ut avgift enligt bestämmelserna i denna taxa för att efter särskild begäran lämna ut:

a) kopia av allmän handling

b) utskrift av elektronisk upptagning

2 § När avgift tas ut ska Miljöförbundet samtidigt ta ersättning för portokostnad om försändelsen väger mer än 20 gram samt för eventuell postförskottsavgift eller annan särskild kostnad för att med post, bud eller liknande förmedling sända den begärda handlingen eller kopia till mottagaren.

3 § Om en större mängd kopior delas upp i flera beställningar i syfte att uppnå avgiftsfrihet får Miljöförbundet ta ut en avgift för alla sidor i den nya beställningen.

4 § Med *sida* avses i denna taxa enkelsida.

5 § Avgift ska även tas ut när en handling sänds till beställaren via fax. Översändande via e- post av handlingar som redan vid beställningen finns i digitalt format är avgiftsfri.

6 § Avgiften fastställs enligt taxa i § 8 nedan. Betalningssätt (kontant, fakturering eller postförskott) bestäms av Miljöförbundet.

7 § Avgift för kopior tas inte ut av politiska partier eller massmedia.

8 § För kopior eller utskrifter enligt 1 § a-c utgår följande avgifter:

Papperskopior	**Svartvit**	**Färg**
Format A4		
Beställning av 1-9 sidor	kostnadsfritt	10 kr/sida
Beställning av 10 sidor, och varje sida därutöver	4 kr/sida	10 kr/sida
Format A3	10 kr/sida	20 kr/sida
Digital fil		
Skapa digitala handlingar 1- 9 sidor kostnadsfritt.		
Därutöver 100 kr per påbörjad fjärdedels arbetstimme		

9 § Handlingar, som är mycket stora eller sköra kopieras inte.

Denna taxa träder i kraft 1 januari 2026.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Taxa för lag om tobak och liknande produkter samt lag om tobaksfria nikotinprodukters tillämpningsområde samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel

Dokumentinformation

Ärendenummer MBV: 2025/628

Fastställt av:

Karlshamns kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Olofströms kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Sölvesborgs kommun, Kommunfullmäktige 202x-xx-xx § x. Indexjusterad 202x-xx-xx

Gäller från och med:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljöförbundet Blekinge Västs kostnader för prövning och tillsyn enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter, lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter, lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel samt föreskrifter och förordningar meddelade med stöd av dessa lagar.

2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälningar och ansökningar.
2. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn som beror på klagomål som visar sig obefogat och inte kräver utredning.
2. Handläggning som sker med anledning av överklagande av beslut.

4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift fattas av förbundsdirektionen för Miljöförbundet Blekinge Väst.

Avgift för ansökan och tillsyn av försäljningstillstånd för detaljhandel och partihandel med tobaksvaror, samt avgift för tillsyn av försäljningsställen med tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare

5 § För prövning av ansökan och tillsyn av försäljningstillstånd för detaljhandel och partihandel med tobaksvaror, samt avgift för tillsyn av försäljningsställen med tobaksfria nikotinprodukter, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, enligt 8 kap. 1 & 2 §§ lag om tobak och liknande produkter (2018:2088), för tillsyn enligt 40 § lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter och för tillsyn enligt 23 § lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel uttages en avgift enligt följande:

Kategori	**Avgift**
Ansökan om stadigvarande tobaksförsäljningstillstånd för detaljhandel	10 000 kr
Ansökan om tillfälligt tobaksförsäljningstillstånd för detaljhandel	8 000 kr
Ansökan om stadigvarande eller tillfälligt tobaksförsäljningstillstånd för partihandel	12 000 kr
Tillsyn	
Yttre och inre tillsyn av försäljningsställen med tobaksförsäljningstillstånd	Timavgift
Yttre och inre tillsyn av försäljningsställen med tobaksfria nikotinprodukter	Timavgift
Yttre och inre tillsyn av försäljningsställen med e-cigaretter och påfyllningsbehållare	Timavgift
Yttre och inre tillsyn av försäljningsställen med receptfria läkemedel	Timavgift

Timtaxa och handläggningstid

6 § Timavgiften i denna taxa är densamma som Miljöförbundet Blekinge Västs gällande timavgift för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område.

I del fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och andra myndigheter, restid, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. Sådan avgift tas ut för varje påbörjad halv timme nedlagd handläggningstid.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Vid inspektioner, revisioner, besiktningar och kontroller som innebär restid tas en faktisk timavgift ut för restiden, tur och retur per ärende/objekt, upp till 45 minuter.

Nedsättning av avgift

7 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehovet, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa sättas ned eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande m.m.

8 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Miljöförbundet Blekinge Väst.

9 § Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser och erläggas innan handläggningen påbörjas. Avgift tas inte ut för en ansökan eller anmälan som återkallas innan handläggningen har påbörjats.

10 § Betalning av övriga avgifter ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller på fakturan.

11 § Avgift för prövning ska erläggas även om ansökan avslås.

12 § Avgift ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten som föranleder avgiften.

Verkställighetsfrågor m.m.

13 § Enligt 9 kap. 1 § lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter och enligt 42 § lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter överklagas beslut enligt dessa lagar hos allmän förvaltningsdomstol. Av 40 § förvaltningslagen (2017:900) följer att Miljöförbundet Blekinge Västs beslut om avgift för kontroll av receptfria läkemedel får överklagas hos förvaltningsrätten.

Denna taxa träder i kraft 1 januari 2026. Äldre taxor tillämpas på ärenden som rör ansökningar om tillstånd eller anmälningar som kommit in till kommunen före denna dag.

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-22 Diarienummer: 2026/2382-3

Nämnd
Kommunstyrelsen **2026-11-10**

Handläggare
Namn: Oskar Sandberg
Titel: 1:e planarkitekt

Yttrande samråd handlingsplan för bostadsförsörjning Älmhult kommun

Förslag till beslut
1. Kommunen beslutar att avlägga yttrande enligt nedan.
2. Beslutet direktjusteras.

Ärendebeskrivning
Älmhults kommun arbetar med framtagandet av ny handlingsplan för bostadsförsörjning. Förslaget är utställt för samråd fram till och med 11 november 2026.

En handlingsplan för bostadsförsörjning har som syfte att beskriva hur kommunen ska arbeta långsiktigt för att säkerställa att det finns tillräckligt med bostäder av rätt typ och på rätt plats för nuvarande och framtida invånare. Strategin bygger på analys av befolkningsutveckling, bostadsbehov, markanvändning och sociala mål. Strategin utgör ett stöd för framtida politiska beslut, i den fysisk planeringen samt som diskussionsmaterial i dialog med byggaktörer och näringsliv inför investerings- och etableringsbeslut.

Älmhults kommun presenterar i sitt förslag till handlingsplan att det inte råden en generell bostadsbrist i kommunen. Kopplat till efterfrågan och de befintliga bostäderna på bostadsmarknaden handlar det snarare om problem med matchningen av bostäder än antalet. Gruppen barn och unga bedöms minska medan åldrarna 19-64 år och 65 år och äldre förväntas öka. Bedömningen är att småhus och marknära bostäder är det som behöver tillskapas inom närtid. Vidare framhålls att behovet av särskilt boende för äldre behöver analyseras ytterligare.

Yttrande
Inget att erinra.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ej aktuellt för yttrande.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse, 2026-10-20
Samrådshandling

Beslutet skickas till
ks@almhult.se (ange ”Handlingsplan för bostadsförsörjning, KS2025/58”)
1:e planarkitekt OS

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 2026-10-05 Information samråd handlingsplan bostadsförsörjning Älmhults kommun.pdf
2 Handlingsplan för bostadsförsörjningen Älmhults kommun.pdf

Kommunledningsförvaltningen
Henrik Johansson
0476-555 16
henrik.johansson@almhult.se

Samråd av handlingsplan för bostadsförsörjning

Bostaden utgör den grundläggande basen för mänsklig överlevnad, trygghet och hälsa. Den erbjuder skydd mot väder och vind, en plats för återhämtning och hygien samt skapar förutsättningar för att kunna leva, sova och umgås.

Varför en handlingsplan?

Varje kommun ska anta en handlingsplan för bostadsförsörjningen i kommunen och genom denna handlingsplan planera för bostadsförsörjningen. Syftet med planeringen för bostadsförsörjningen är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Planen ska ange behovet av tillkommande bostäder, kommunens mål för bostadsbyggandet och utveckling bostadsbeståndet samt planerade åtgärder för att nå målen.

Handlingsplanen har sex övergripande målområden för bostadsutvecklingen i Älmhults kommun:

- Bygg i takt med befolkningsutvecklingen.
- Bygg i attraktiva lägen.
- Varierande boendemiljöer.
- Boende för människor med särskilda behov.
- Fler marknära bostäder.
- Trygghet.

Framtida behov

Nu och på några års sikt är det främst småhus som det finns en viss efterfrågan på. På lite längre sikt finns behov av även andra former av marknära bostäder såsom radhus och parhus. Behovet finns främst i Älmhults tätort men på sikt också i Diö och Liatorp. I övriga tätorter finns planlagd mark samtidigt som efterfrågan väldigt liten. Utanför tätorterna på ren landsbygd är det förhandsbesked som är verktyget för att lokalisera och bygga det enskilda huset. När det gäller boende för äldre så kommer kommunen 2029 ta fram en utredning för att se hur behovet ska tillgodoses.

Historisk och framtida utveckling

Historiskt sett så har befolkningsutvecklingen fluktuerat och från 2012 till 2022 ökade befolkningen med drygt 2 000 personer. Under senaste tre åren har befolkningen minskat något. Enligt kommunens befolkningsprognos kommer Älmhults kommun ha en försiktig befolkningstillväxt för att runt 2030 öka något mer. Med tanke på det geopolitiska läget och den låga nativiteten finns stora osäkerheter i att förutse den framtida utvecklingen.

Samrådshandling

På följande länk hittar du samrådsversionen:
https://www.almhult.se/stadsutvecklingplanering/strategiskplanering/bostadsforsorjning.10587.html

Tyck till!

Förslaget till handlingsplan för Älmhults kommuns bostadsförsörjning är på **samråd under tiden 7 oktober till 11 november 2026**. Vi vill gärna veta vad du tycker! Som vägledning för dina synpunkter kan du utgå från följande frågor:

- Bygger vi rätt sorts bostäder på rätt platser enligt dig?
- Vad saknar du på din ort för att boendet ska kännas tryggt och attraktivt?
- Har vi missat något viktigt målområde i planen?

Skicka in dina synpunkter till Älmhults kommun senast den 11 november:

- E-post: ks@almhult.se
- Post: Älmhults kommun, Norra Parkgatan 1, 343 30 Älmhult

Ange gärna följande i ämnesraden eller på brevet: Handlingsplan för bostadsförsörjning, KS2025/58.

Frågor?

Har du frågor så kontakta gärna Henrik Johansson, samhällsplanerare, på telefon 0476-555 16 eller e-post henrik.johansson@almhult.se.

Kommunledningsförvaltningen

Samrådshandling
Handlingsplan för

Bostadsförsörjningen i Älmhults kommun

Ärendenummer KS 2025/58

Dokumentinformation

Fastställt av Beslutsorgan eller person, Datum ev referens (ex §)

Gäller från och med Datum

Implementeras av Förvaltning, enhet eller motsvarande

Ersätter Bestämmelser som styrdokumentet ersätter

Framtaget av Henrik Johansson

Innehåll

Dokumentinformation 1
1. Inledning 4
1.1. En god bostad 4
1.2. Vad är ett bostadsförsörjningsprogram? 4
1.3. Lagstiftningen 4
1.4. Nyttan med en handlingsplan 4
2. Målområden och insatser 5
2.1. Bygga i takt med befolkningsutvecklingen 5
2.2. Bygga i attraktiva lägen 5
2.3. Varierande boendemiljöer 6
2.4. Boende för människor med särskilda behov 6
2.5. Fler marknära bostäder 7
2.6. Trygghet 7
2.7. Sammanfattat behov 7
3. Analys av bostadsförsörjningen i Älmhults kommun 8
3.1. Befolkningsutveckling i Älmhults kommun 8
3.2. Flyttmönster 13
3.3. Befolkningsprognos i Älmhults kommun 13
3.4. Bostadsbeståndet 16
4. Framtida byggplaner och projekt 20
4.1. Boendepreferenser 20
4.2. Bostadsbrist 21
4.3. Betalningsförmåga 21
4.4. Boendepriser i kommunen 21
4.5. Bostadsbehov för särskilda grupper 21

5. Attraktivitetsfaktorer 23
6. Slutsatser 24
7. Mål, planer och program 26
7.1. Nationella mål och program 26
7.2. Regionala mål, planer och program 26
7.3. Lokala mål, planer och program 27

1. Inledning

1.1. En god bostad

Bostaden är en grundläggande förutsättning för trygghet, hälsa och livskvalitet. Den ger skydd, möjlighet till återhämtning och skapar förutsättningar för arbete, studier, familjeliv och social gemenskap.

1.2. Vad är ett bostadsförsörjningsprogram?

Syftet med handlingsplanen för bostadsförsörjningen är att kommunen ska uppfylla sitt lagstadgade ansvar att planera för att alla invånare ska kunna leva i goda bostäder. Planen är ett strategiskt styrdokument som beskriver bostadsbehov, kommunens mål för bostadsförsörjningen och de åtgärder som behövs för att nå målen.

1.3. Lagstiftningen

Den 1 mars 2025 beslutade riksdagen om en ändring av lagen (2000:183) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Enligt lagändringen ska kommunfullmäktige minst en gång per mandatperiod anta en handlingsplan för bostadsförsörjningen. För innevarande mandatperiod innebär det senast under perioden 2027–2030.

Handlingsplanen ska innehålla:

- behovet av nya bostäder i kommunen,
- kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet,
- planerade åtgärder för att nå målen,
- en redovisning av hur nationella och regionala mål, planer och program har beaktats.

Kommunens ansvar för bostadsförsörjningen regleras i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Arbetet handlar om att skapa förutsättningar för att alla invånare ska kunna leva i goda bostäder. Det kan ske genom att möjliggöra nybyggnation, utveckla det befintliga bostadsbeståndet eller säkerställa bostäder för grupper med särskilda behov.

1.4. Nyttan med en handlingsplan

Genom handlingsplanen tydliggör kommunen sina mål och ambitioner för bostadsförsörjningen. Planen beskriver hur kommunen ska arbeta för att nå målen och hur tillgängliga verktyg ska användas. Handlingsplanen är också en del av kommunens långsiktiga arbete med utveckling och tillväxt, samt är vägledande för fysisk planering.

1.4.1. En del i kommunens årliga budgetarbete

Planen beskriver inte enskilda aktiviteter utan pekar ut prioriterade utvecklings- och insatsområden. Konkreta åtgärder arbetas sedan in i den årliga budgetprocessen. Fokus ligger på områden där

Älmhults kommun och kommunkoncernen har rådighet eller möjlighet att påverka utvecklingen. För att nå målen krävs också samverkan med andra aktörer, exempelvis fastighetsägare, byggaktörer och näringsliv.

2. Målområden och insatser

2.1. Bygga i takt med befolkningsutvecklingen

Älmhults kommun ska erbjuda en väl fungerande bostadsmarknad som möter invånarnas behov. Behov och önskemål varierar mellan olika skeden i livet. En god tillgång på bostäder skapar valfrihet och gör det möjligt att hitta en bostad som passar den aktuella livssituationen.

Bostadsbyggandet behöver så långt som möjligt följa befolkningsutvecklingen. Om utbudet av bostäder är för litet riskerar människor att avstå från att flytta till kommunen eller tacka nej till arbete på grund av bostadsbrist. Det kan också bidra till ökade boendekostnader. Samtidigt kan ett alltför stort utbud leda till tomma bostäder och ekonomiska utmaningar för fastighetsägare och byggaktörer.

Kommunen behöver därför ha en god planberedskap med planlagd mark för bostäder samtidigt som genomförandet anpassas efter efterfrågan. Genom att löpande följa befolkningsutvecklingen och bostadsmarknadens utveckling kan kommunen tidigt fånga upp förändringar och minska ledtiderna när nya bostäder behöver byggas. Erfarenheterna från den kraftiga befolkningstillväxten under 2010-talet visar vikten av att ha planberedskap när efterfrågan snabbt ökar.

2.2. Bygga i attraktiva lägen

Älmhults kommun ska möjliggöra nya bostäder i attraktiva lägen. Vad som uppfattas som attraktivt varierar mellan olika människor och livssituationer, men vissa kvaliteter är generellt efterfrågade. Det handlar bland annat om god tillgång till kollektivtrafik, trygga gång- och cykelvägar samt närhet till service, arbetsplatser och rekreation.

I Älmhults kommun är närheten till sjöar, natur- och grönområden en särskilt viktig kvalitet. Dessa värden bidrar till att göra både nya bostadsområden och enskilda bostäder attraktiva.

Bostäder i attraktiva lägen har ofta bättre förutsättningar att behålla sitt värde över tid. Det skapar tryggare förutsättningar för investeringar och nybyggnation, särskilt på landsbygden där läget ofta är avgörande för ett projekts genomförbarhet. Attraktiva bostadslägen bidrar också till inflyttning och möjligheten för människor att bo kvar i kommunen, vilket stärker kommunens utveckling och välfärd.

2.3. Varierande boendemiljöer

Varierade boendemiljöer är viktiga eftersom människor har olika behov, ekonomiska förutsättningar och önskemål genom livet. Genom att erbjuda en blandning av villor, radhus, hyresrätter och bostadsrätter skapas valmöjligheter och förutsättningar för en bostadskarriär inom kommunen.

Områden med en blandning av bostäder, verksamheter och service bidrar till liv och rörelse under större delar av dygnet, vilket stärker både tryggheten och attraktiviteten. Bebyggelsen bör därför präglas av variation när det gäller byggnadsskala, upplåtelseformer samt boende- och verksamhetstyper.

Det ska vara attraktivt att bygga i Älmhults kommun. Nyproducerade bostäder skapar flyttkedjor som frigör bostäder i det befintliga beståndet och ger fler möjlighet att hitta en bostad som passar deras behov. Kommunen ser positivt på förtätning och förnyelse av befintliga områden samt en fortsatt utveckling i attraktiva och kollektivtrafiknära lägen. Nya bostäder bör komplettera det befintliga bostadsbeståndet och bidra till ett mer varierat utbud av bostäder med olika upplåtelseformer.

2.4. Boende för människor med särskilda behov

Älmhults kommun ska verka för en bostadsmarknad som möter människors behov genom hela livet, både inom den ordinarie bostadsmarknaden och för personer med särskilda behov.

Kommunen ska verka för att personer med särskilda behov har tillgång till lämpliga bostäder och boendeformer. Det kan handla om särskilt boende för äldre, gruppbostad, servicebostad, korttidsboende, tillgänglighetsanpassningar eller stöd i hemmet genom hemtjänst eller personlig assistans.

Älmhults kommun ska verka för att externa aktörer etablerar och förvaltar trygghetsboenden i kommunen. När äldre flyttar till tillgängliga bostäder med närhet till service frigörs andra bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden. Det bidrar till flyttkedjor och kan på sikt minska behovet av särskilda boenden. Det kommunala bostadsbolaget erbjuder redan idag ett antal centrumnära och tillgängliga bostäder för personer som fyllt 55 år.

Behovet av nya platser i särskilt boende bedöms i dagsläget vara begränsat, men utvecklingen behöver följas över tid. Enligt kommunens lokalresursplan ska behovet utredas under 2029. Inom socialpsykiatrin bedöms behovet öka med 2–4 boendeplatser under de kommande åren, vilket kräver fortsatt planering och uppföljning.

Kommunen ska fortsätta arbetet tillsammans med det kommunala bostadsbolaget och andra bostadsaktörer för att förebygga vräkningar. En viktig del i detta arbete är kommunens budget- och skuldrådgivning. Kommunen ska också arbeta för att motverka hemlöshet genom stödinsatser, boendelösningar och ett aktivt vräkningsförebyggande arbete.

Kommunen ska ha beredskap att erbjuda bostäder enligt bosättningslagen och massflyktsdirektivet. Det ska även finnas fungerande rutiner för att erbjuda skyddat boende eller andra boendelösningar till personer som utsätts för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck.

2.5. Fler marknära bostäder

Älmhults kommun ska verka för att utveckla utbudet av småhus och andra marknära bostäder för att möta efterfrågan. Det ska finnas tillgängliga småhustomter i Älmhults tätort och i kommunens landsbygdscentra: Göteryd-Ryfors-Delary, Diö-Liatorp-Eneryda, Virestad-Bråthult samt Häradsbäck.

Det ska även finnas goda möjligheter att bygga och bo i kommunens mindre tätorter och på landsbygden. Kommunen är positiv till ny bostadsbebyggelse på landsbygden och utgångspunkten är att sådan bebyggelse ska möjliggöras där förutsättningarna är goda.

För att möta olika behov ska det finnas förutsättningar för både småhus och gruppbyggda bostäder. Gruppbyggda bostäder, exempelvis radhus, parhus och kedjehus, erbjuder många av småhusets kvaliteter men kräver ofta mindre tomter och lägre investeringar. De kan upplåtas som både hyresrätter och bostadsrätter och bidrar till ett mer varierat bostadsutbud.

2.6. Trygghet

Det är viktigt att kunna bo under trygga förhållanden. Trygghet är betydelsefull både för den enskilde, för den sociala sammanhållningen och för kommunens attraktivitet. Trångboddhet kan leda till sociala problem, ökat slitage och otrygghet. Därför är det viktigt att motverka trångboddhet, särskilt i områden med socioekonomiska utmaningar.

Bebyggelse med en blandning av bostäder, verksamheter och service bidrar till liv och rörelse under större delar av dygnet, vilket kan stärka tryggheten. Även den fysiska miljön har betydelse. God överblick, aktiva entréer, fönster mot gator och stråk samt tydliga gränser mellan privata, gemensamma och offentliga miljöer bidrar till att skapa trygga och attraktiva bostadsområden.

2.7. Sammanfattat behov

Sammanfattningsvis bedöms behovet av nya bostäder framför allt vara kopplat till småhus och andra marknära bostäder. Det är därför viktigt att prioritera detaljplanering och genomförande av detaljplaner för småhus i Älmhults tätort. På sikt bedöms även behov finnas av marknära bostäder i form av radhus och parhus.

Marknaden för flerbostadshus i form av hyresrätter och bostadsrätter bedöms för närvarande ha ett visst överskott. I Diö och Liatorp bör det finnas förutsättningar att planera för och bygga marknära bostäder utöver egnahem. I Delary, Eneryda, Virestad och Häradsbäck finns planlagda villatomter, men efterfrågan är i dagsläget begränsad. I orter där efterfrågan saknas planläggs inga nya tomter.

Utanför tätorterna är förhandsbesked det huvudsakliga verktyget för att möjliggöra nya bostäder.

Antalet äldre i kommunen förväntas öka under planperioden. Utvecklingen av behovet av särskilda boendeformer behöver därför följas och analyseras löpande. En utredning om framtida behov av platser i särskilt boende ska genomföras under 2029.

3. Analys av bostadsförsörjningen i Älmhults kommun

3.1. Befolkningsutveckling i Älmhults kommun

I Kronobergs län är det Växjö kommun som haft den största befolkningsökningen under perioden 2010–2025. Även Älmhults, Ljungby och Alvesta kommuner har haft en positiv befolkningsutveckling under samma period. I Älmhults kommun har befolkningen samtidigt minskat med cirka 500 personer under de senaste tre åren.

Minskningen kan till stor del förklaras av förändrade omvärldsförutsättningar. Ett mer osäkert geopolitiskt läge, minskad invandring och sjunkande födelsetal har bidragit till att befolkningstillväxten har avtagit både i Sverige och i Älmhults kommun.

I ett längre perspektiv har befolkningsutvecklingen varierat. Under andra halvan av 1970-talet och första halvan av 1980-talet var invånarantalet relativt stabilt. Mellan 1985 och 1995 ökade befolkningen, vilket också avspeglades i bostadsbyggandet. Från mitten av 1990-talet fram till 2006 minskade befolkningen med omkring 900 personer. Därefter vände utvecklingen och mellan 2012 och 2022 ökade invånarantalet med cirka 2 200 personer. Sedan 2022 har befolkningen åter minskat med omkring 500 personer.

Befolkningstillväxten har främst skett i Älmhults tätort. Antalet invånare ökade från 8 955 år 2010 till 11 050 år 2025, vilket motsvarar en ökning med drygt 2 000 personer.

I de övriga tätorterna har förändringarna varit betydligt mindre:

- Diö har ökat från 910 invånare år 2010 till cirka 930 invånare år 2025.
- Liatorp har minskat från 555 till cirka 540 invånare.
- Eneryda har minskat från 338 till cirka 305 invånare.
- Delary har minskat från 222 till cirka 200 invånare.

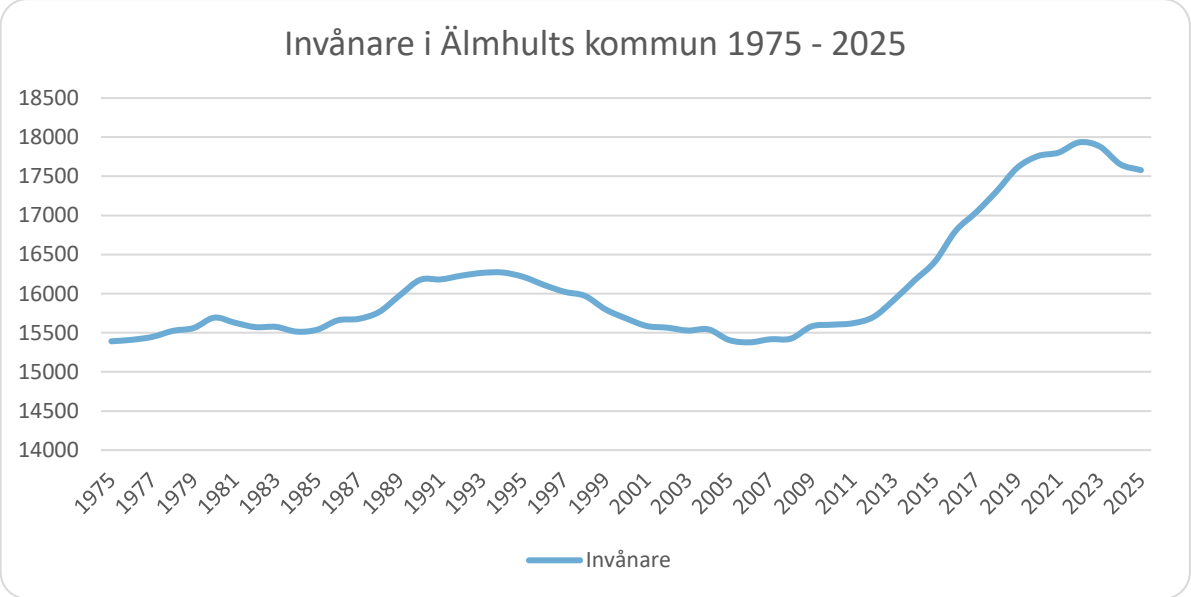
Sammantaget har invånarantalet i de mindre tätorterna varit relativt stabilt under perioden.

Om utvecklingen analyseras utifrån de tidigare socknarna, som idag motsvaras av distrikt, är bilden liknande. Endast Virestads distrikt har haft en viss befolkningsminskning medan övriga distrikt har haft en mindre ökning. Sammantaget visar utvecklingen att befolkningstillväxten framför allt har varit koncentrerad till Älmhults tätort medan de mindre tätorterna och landsbygden i stort sett haft ett stabilt invånarantal.

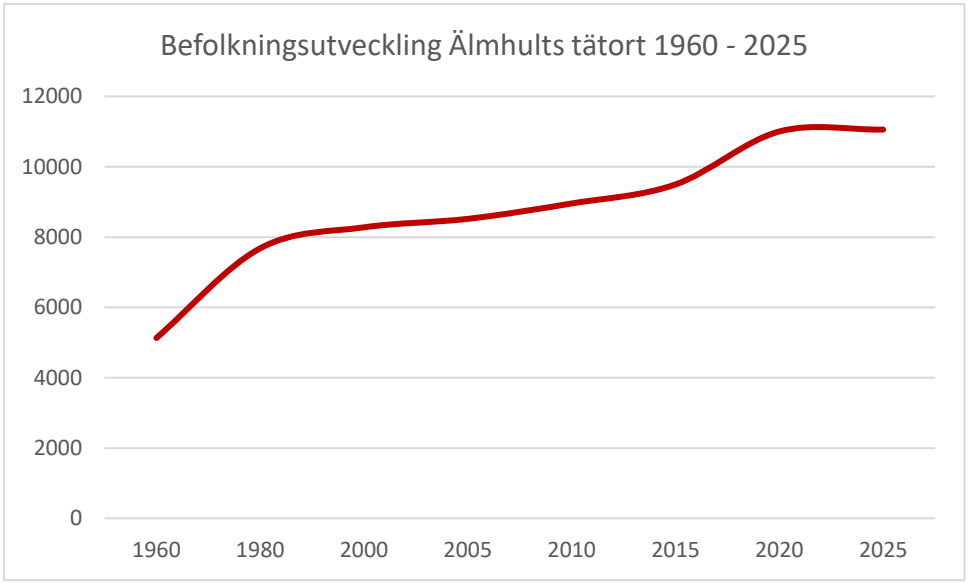
Genomsnittsåldern i Älmhults kommun är 42,4 år, vilket motsvarar rikssnittet men är lägre än i många jämförbara kommuner. Befolkningsprognosen visar samtidigt att andelen äldre kommer att öka under kommande tioårsperiod. Medelåldern beräknas öka till omkring 44 år.

Sammanfattningsvis har befolkningstillväxten under de senaste decennierna varit koncentrerad till Älmhults tätort, medan utvecklingen i övriga tätorter och på landsbygden varit relativt stabil. Samtidigt ökar andelen äldre i befolkningen, vilket påverkar efterfrågan på olika boendeformer och behöver beaktas i kommunens bostadsförsörjning.

3.1.1. Befolkningsutveckling i Älmhults kommun, åren 1975 – 2025

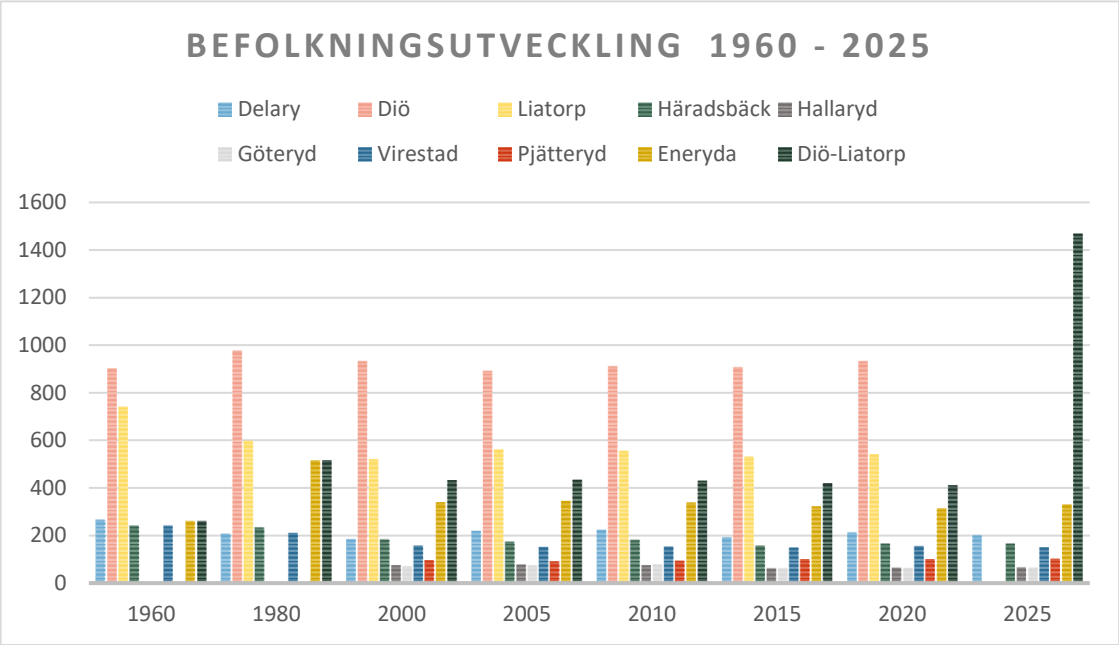

3.1.2. Befolkningsutveckling i Älmhults tätort, åren 1960 – 2025

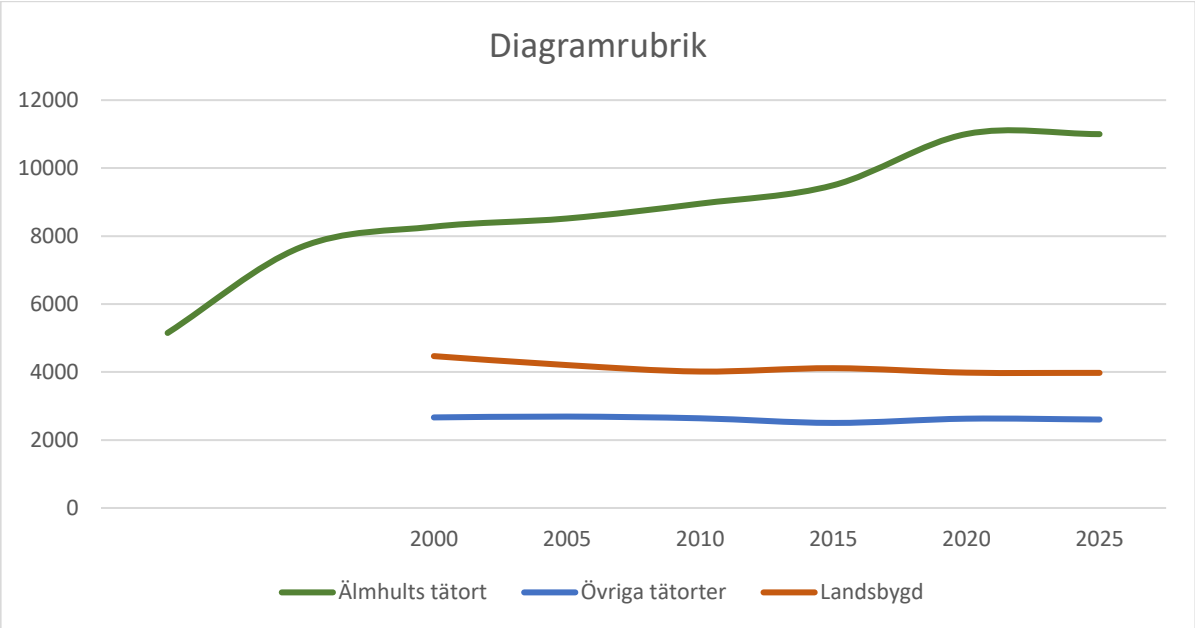
3.1.3. Befolkningsutveckling tätorterna förutom Älmhults tätort

Observera att från 2025 är Diö och Liatorp en statistisk tätort.

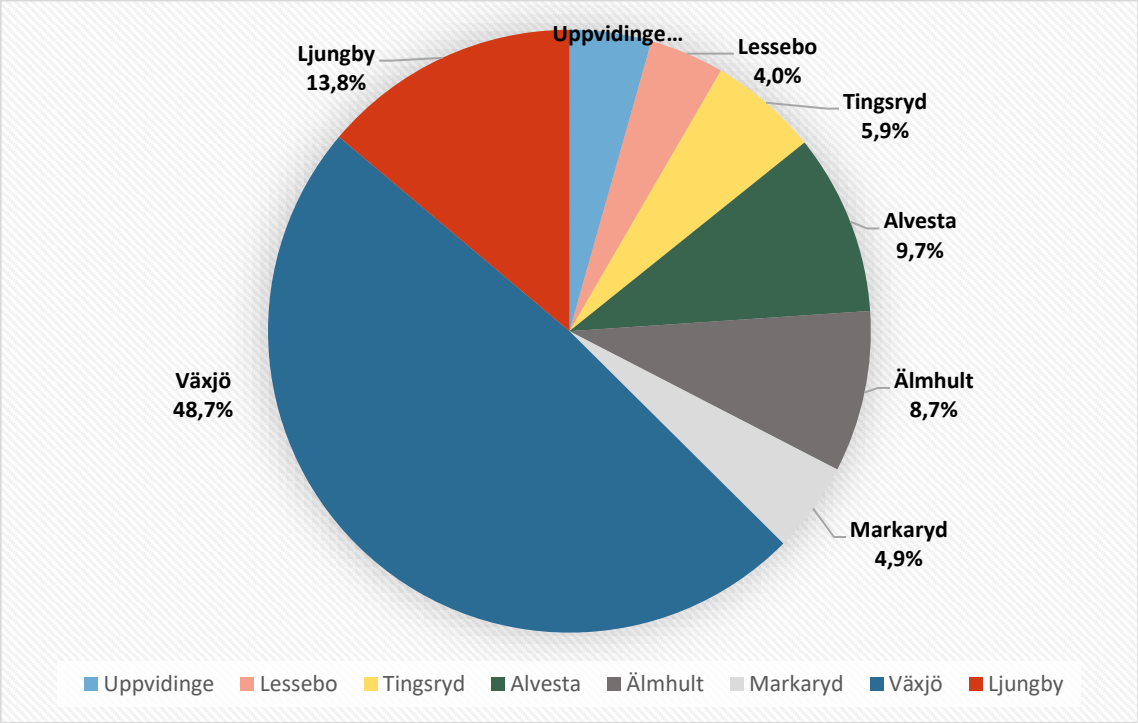

3.1.4. Befolkningsutveckling Älmhults tätort, övriga tätorter och landsbygd

Observera att det inte finns tillgänglig statistik för alla tätorterna före 2000.

3.1.5. Befolkningen i länets kommuner år 2025

3.2. Flyttmönster

Antalet in- och utflyttade till och från Älmhults kommun följer i stort sett befolkningsutvecklingen. Under perioder med befolkningstillväxt har inflyttningen varit större än utflyttningen, bland annat kring 1990 och under perioden 2008–2022. Under senare år har skillnaden mellan in- och utflyttning minskat.

Liksom i övriga Sverige är flyttbenägenheten högst bland yngre vuxna. Kvinnor flyttar generellt något tidigare än män, med en topp i början av 20-årsåldern medan männens flyttbenägenhet är som störst omkring 25 års ålder.

Älmhults kommun skiljer sig dock från många andra kommuner genom att inflyttningen är relativt stor i åldersgruppen 30–45 år. Det tyder på att kommunen attraherar hushåll i etableringsfasen, ofta med arbete, familjebildning och behov av större bostäder.

Flyttbenägenheten ökar något igen vid pensionsåldern och efter 80 års ålder. Det handlar ofta om flytt till en mer tillgänglig bostad, särskilt boende eller en flytt närmare anhöriga. I dessa åldersgrupper är flyttbenägenheten högre bland kvinnor än bland män.

Sammanfattningsvis visar flyttmönstret att efterfrågan på bostäder i Älmhults kommun är störst bland unga vuxna, barnfamiljer och äldre. Det understryker behovet av ett varierat bostadsutbud med mindre bostäder för unga, småhus och marknära bostäder för barnfamiljer samt tillgängliga bostäder för äldre.

3.3. Befolkningsprognos i Älmhults kommun

Enligt befolkningsprognosen förväntas invånarantalet i Älmhults kommun vara relativt stabilt de närmaste åren, för att därefter öka försiktigt. Prognosen avser hela kommunen. Om utvecklingen följer mönstret från de senaste 15–20 åren kommer den största befolkningstillväxten sannolikt att ske i Älmhults tätort.

I de övriga tätorterna förväntas förändringarna vara små, med mindre ökningar eller minskningar av invånarantalet. Även på landsbygden bedöms befolkningsutvecklingen vara förhållandevis stabil.

Sedan 1990-talet kan ett tydligt mönster urskiljas där större tätorter och landsbygdsnära lägen haft en positiv befolkningsutveckling, medan mindre tätorter haft en mer stabil eller svagt minskande befolkning. Utvecklingen påverkas dock av flera faktorer, bland annat närhet till större orter, tillgång till offentlig och kommersiell service samt tillgången till arbetstillfällen.

Även små förändringar i invånarantalet kan vara betydelsefulla för mindre orter. Utvecklingen i tätorter och på landsbygden påverkas dessutom av faktorer som födelsetal, invandring, det geopolitiska läget och näringslivets utveckling.

I Älmhults tätort har den största delen av kommunens bostadsbyggande skett historiskt. Befolkningsutvecklingen påverkas därför av samma faktorer som i övriga kommunen, men effekterna blir ofta större eftersom befolkningen och bostadsmarknaden är betydligt större.

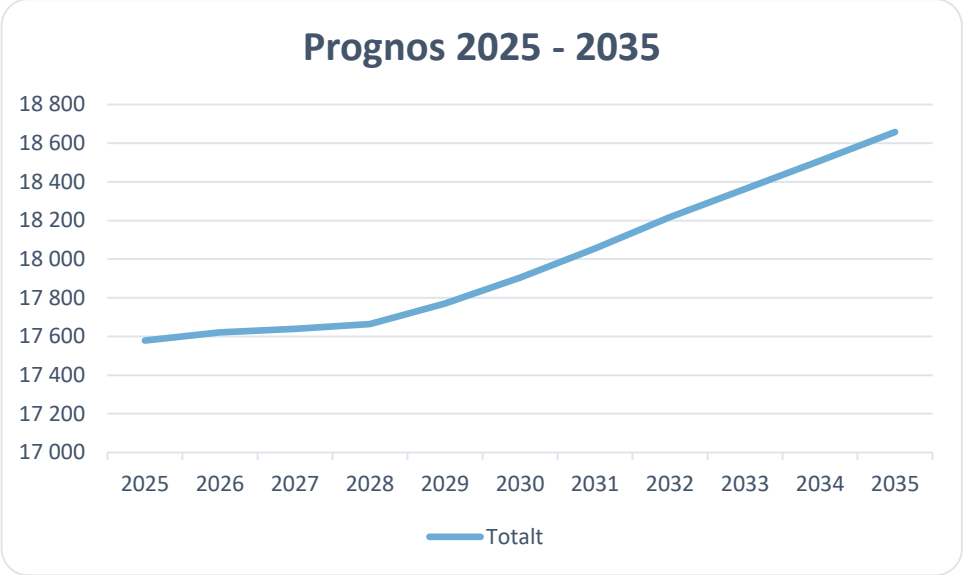
De största förändringarna enligt prognosen är:

- Barn och ungdomar: Antalet beräknas minska med cirka 300 personer fram till 2030 och därefter vara relativt stabilt fram till 2035.
- 19–64 år: Antalet förväntas öka från 9 613 personer år 2025 till 10 290 personer år 2035.
- 65 år och äldre: Antalet ökar från 3 738 personer år 2025 till 4 105 personer år 2030 och bedöms uppgå till cirka 4 470 personer år 2035.

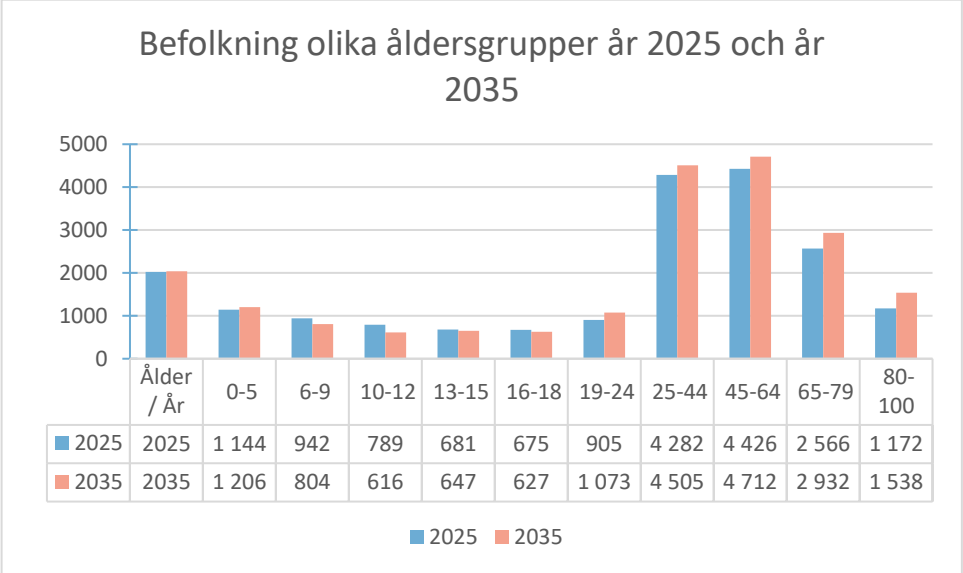
Prognoser på tio års sikt är alltid osäkra. Faktorer som det geopolitiska läget, födelsetal, migration och konjunkturutveckling kan påverka utfallet. Samtidigt har Älmhults kommun goda förutsättningar för en fortsatt positiv utveckling genom ett starkt näringsliv, goda kommunikationer och en attraktiv livsmiljö.

Sammanfattningsvis väntas befolkningen vara relativt stabil de närmaste åren med en försiktig ökning på längre sikt. Den största tillväxten bedöms ske i Älmhults tätort samtidigt som antalet äldre ökar tydligt. Detta påverkar efterfrågan på bostäder och behöver beaktas i kommunens långsiktiga bostadsförsörjning.

3.3.1. Prognos för befolkningsutveckling åren 2025 – 2035

3.3.2. Fördelning av befolkning i åldersgrupper, år 2025 och prognos år 2035

Ålder / År	0-5	6-9	10-12	13-15	16-18	19-24	25-44	45-64	65-79	80-100
2025	1 144	942	789	681	675	905	4 282	4 426	2 566	1 172
2035	1 206	804	616	647	627	1 073	4 505	4 712	2 932	1 538

3.4. Bostadsbeståndet

3.4.1. Bostadsbeståndets sammansättning

I Älmhults kommun är äganderätt den dominerande upplåtelseformen.
Fördelningen ser ut enligt följande:

- Äganderätt: 65 procent
- Hyresrätt: 24 procent
- Bostadsrätt: 7 procent
- Övriga upplåtelseformer: 4 procent

Det finns stora geografiska skillnader inom kommunen. Utanför Älmhults tätort är äganderätt den helt dominerande bostadsformen och utgör cirka 93 procent av bostadsbeståndet. Merparten av kommunens hyresrätter finns i Älmhults tätort, där fördelningen varierar mellan olika områden. I västra Älmhult utgör hyresrätter omkring 14 procent av bostadsbeståndet, medan motsvarande andel i Haganäsområdet är cirka 79 procent.

Under de senaste tio åren har det byggts både bostadsrätter och småhus i Haganäsområdet samtidigt som nya hyresrätter tillkommit i bland annat Västra Bökhult och Paradiset. Trots detta förändras bostadsbeståndets sammansättning långsamt eftersom bostäder och stadsdelar utvecklas över lång tid.

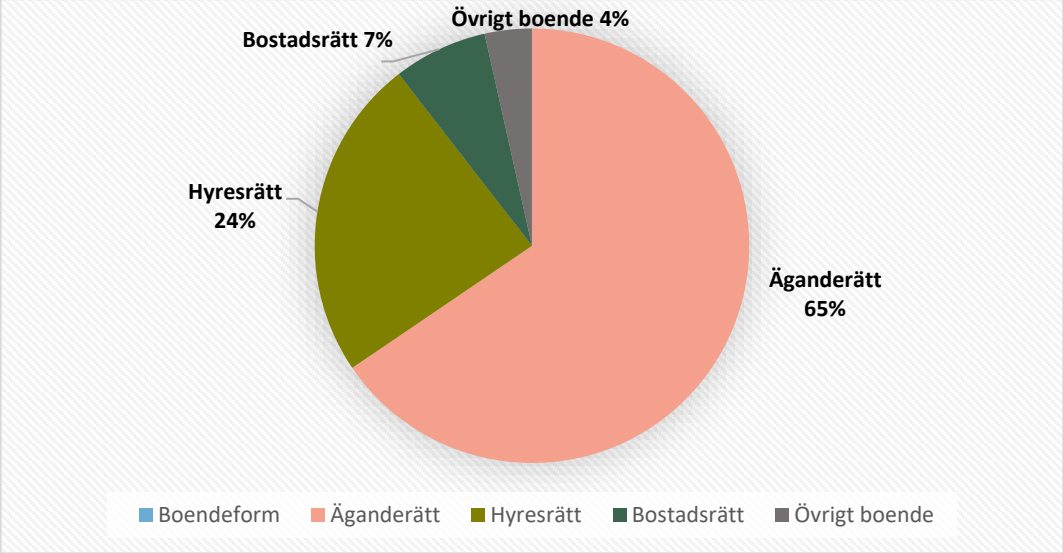
Historiskt har samhällsutveckling, bostadspolitik och ekonomiska förutsättningar påverkat hur olika områden har vuxit fram. I Älmhults kommun syns detta exempelvis genom de många flerbostadshusen i Haganäsområdet och de villadominerade områdena i Klöxhult.

3.4.2. Socioekonomiska förutsättningar

Bostadsområdenas struktur och sammansättning samspelar även med de socioekonomiska förutsättningarna. Inom Älmhults tätort finns tydliga skillnader mellan olika områden. De starkaste socioekonomiska förutsättningarna återfinns i västra delen av tätorten medan utmaningarna är större i den östra delen. Även landsbygden har generellt goda socioekonomiska förutsättningar, även om utbildningsnivåer och inkomster i vissa delar är lägre än i tätorten.

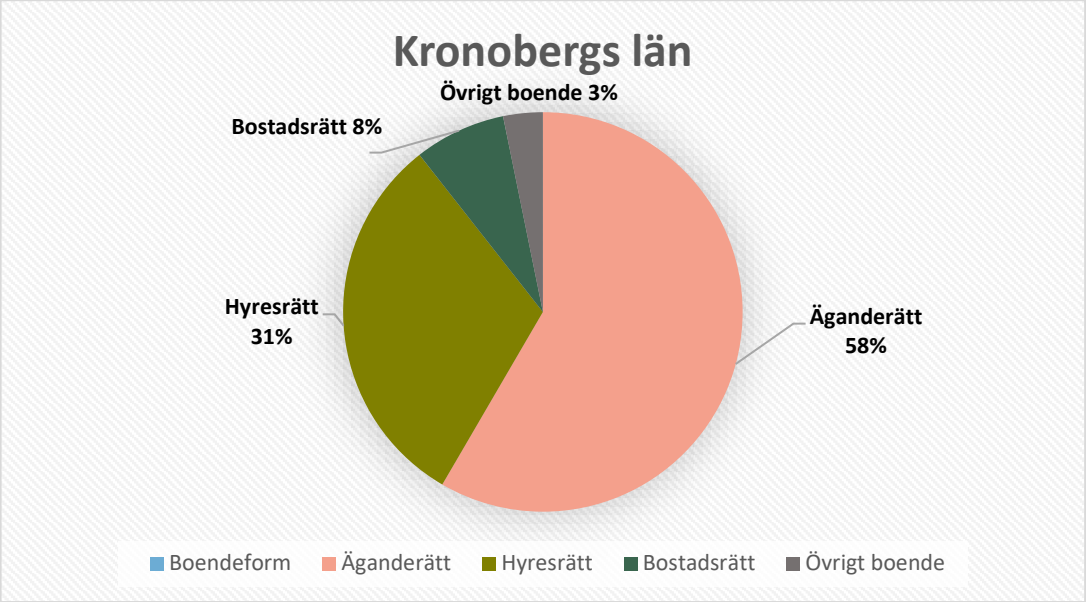
Sammanfattningsvis präglas Älmhults kommun av en hög andel äganderätter och tydliga geografiska skillnader i bostadsbeståndets sammansättning. Detta behöver beaktas vid planering av nya bostäder för att skapa ett mer varierat bostadsutbud och bidra till socialt hållbara livsmiljöer.

3.4.3. Fördelning mellan olika upplåtelseformer i Älmhults kommun

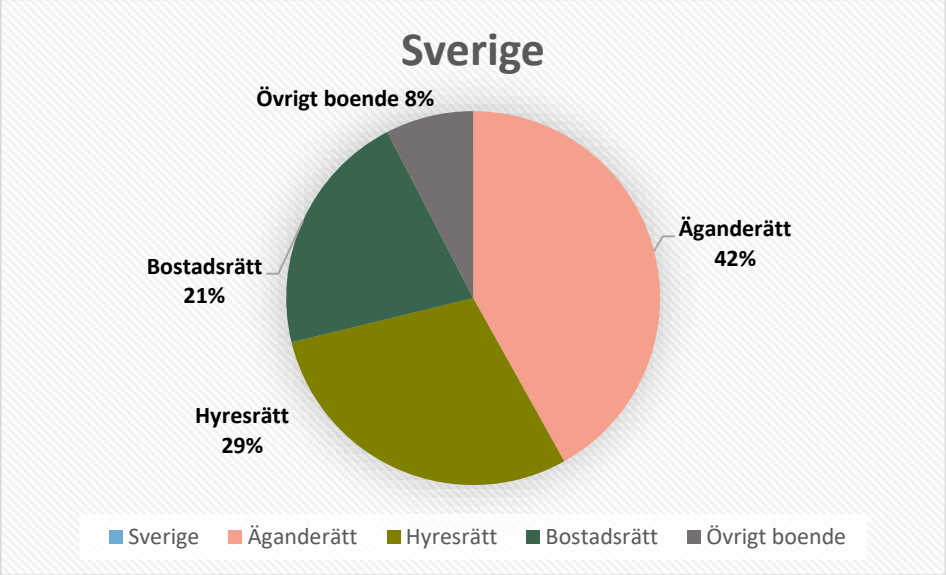

Övrigt boende är till exempel särskilt boende, omsorgsboende och studentboende.

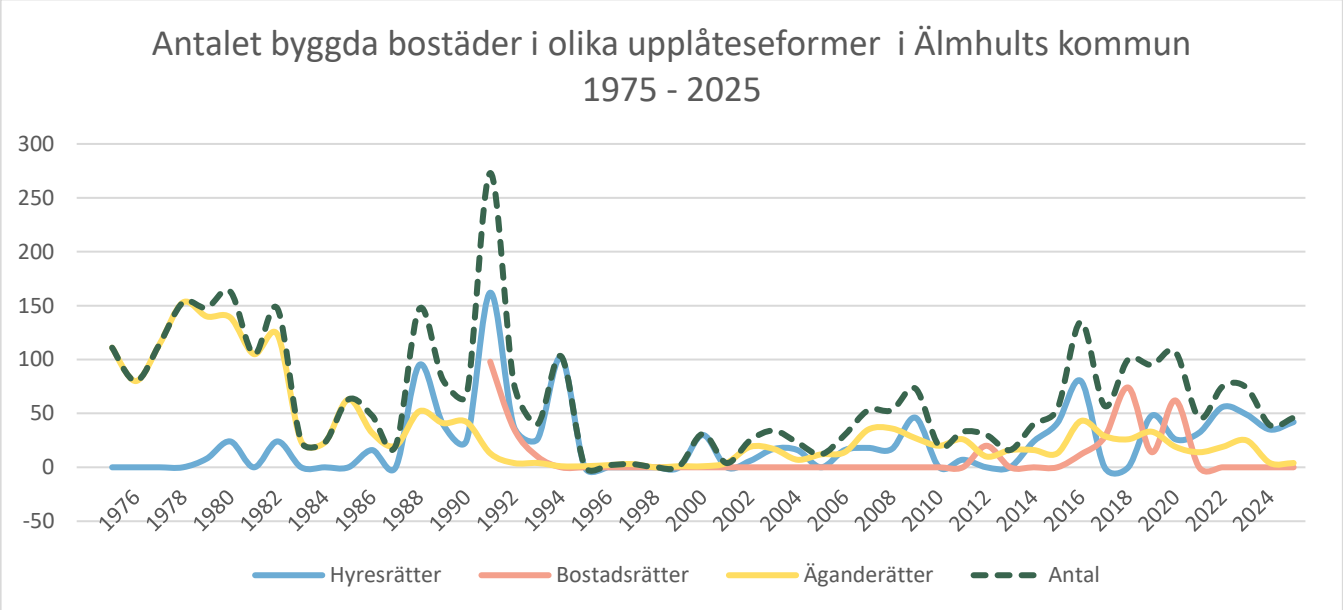
3.4.4. Fördelning mellan olika upplåtelseformer i Kronobergs län

3.4.5. Fördelning mellan olika upplåtelseformer i Sverige

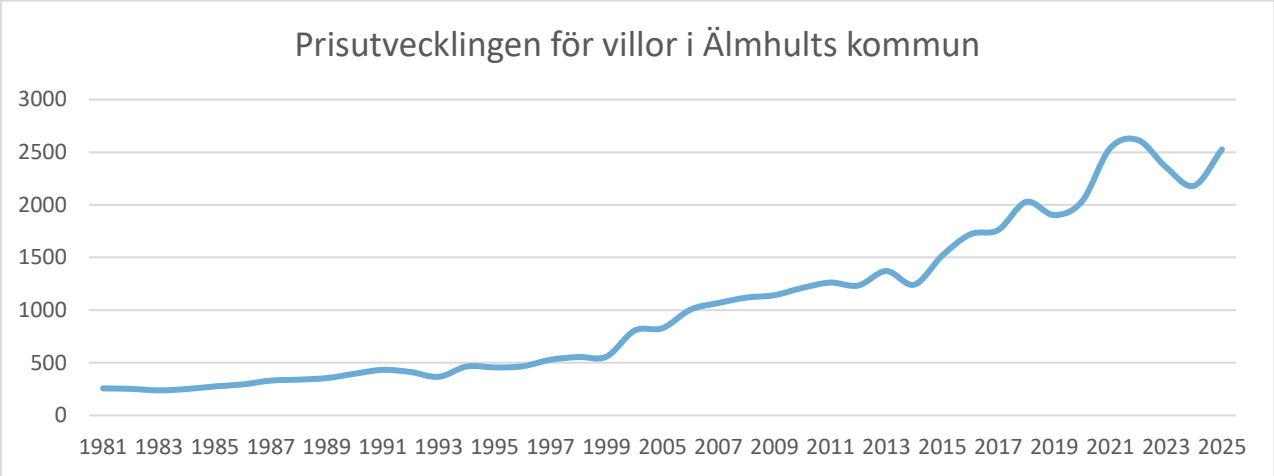

3.4.6. Antal byggda bostäder i Älmhults kommunen åren 1975 till 2025

3.4.7. Bostadspriser

Bostadspriserna har stigit markant över de senaste 25 åren även om omvärldsläget priserna såväl i Sverige som i Älmhult sjönk från år 2022. Från och med år 2025 har priserna återigen stigit.

4. Framtida byggplaner och projekt

Kommunen har en god planberedskap med områden som västra delen av Västra Bökhult, Vena och Furulund.

4.1. Boendepreferenser

Unga vuxna

För många unga vuxna handlar bostadsbehovet om att kunna etablera sig på bostadsmarknaden och flytta till sin första egna bostad. Efterfrågan är ofta störst på mindre och prisvärda bostäder, framför allt lägenheter men även mindre småhus. Flyttfrekvensen är generellt hög i denna åldersgrupp.

Pendlare

Älmhults kommun har en omfattande inpendling. För vissa är en mindre övernattningsbostad ett alternativ för att underlätta arbetsveckan. Närhet till arbetsplatsen eller goda kollektivtrafikförbindelser är ofta viktiga faktorer.

Familjebildning och mitt i livet

När människor bildar familj förändras ofta bostadsbehoven. Närhet till arbete, förskola, skola, service, fritidsaktiviteter och kommunikationer blir viktigare. I Älmhults kommun efterfrågas ofta småhus i denna livsfas. Det är också vanligt att personer återvänder till kommunen i samband med familjebildning. Därefter minskar flyttbenägenheten generellt.

Pigga pensionärer

Vid pensionsåldern ökar flyttbenägenheten något. Flytten kan handla om att byta till en mindre och mer lättskött bostad, flytta närmare familj eller bosätta sig permanent i ett tidigare fritidshus. Samtidigt väljer många att bo kvar eftersom de trivs i sitt nuvarande boende eller saknar attraktiva alternativ. Erfarenheter visar att många som flyttar inom kommunen gärna vill bo kvar i samma ort eller område.

Äldre

Efter 80 års ålder är flyttar oftare kopplade till förändrade vård- och omsorgsbehov än till ett aktivt livsstilsval. Det kan handla om flytt till en mer tillgänglig bostad, särskilt boende eller närmare anhöriga.

Sammanfattningsvis varierar bostadsbehoven mellan olika skeden i livet. För att möta efterfrågan behöver kommunen erbjuda ett varierat bostadsutbud med mindre bostäder för unga, småhus och marknära bostäder för familjer samt tillgängliga bostäder för äldre.

4.2. Bostadsbrist

Bostadsbrist kan beskrivas på två olika sätt:

- Behovsbaserad bostadsbrist, där det saknas tillräckligt många bostäder för att möta invånarnas behov. Det kan leda till långa bostadsköer, trångboddhet och svårigheter för unga att flytta hemifrån.
- Marknadsbaserad bostadsbrist, där det finns lediga bostäder men där priser eller hyror är för höga för de grupper som behöver dem.

I Älmhults kommun finns idag ingen generell behovsbaserad bostadsbrist. Det finns lediga hyreslägenheter, bostadsrätter och småhus till försäljning samt obebyggda tomter för både privatpersoner och byggaktörer. Däremot kan det finnas skillnader mellan det som efterfrågas och det utbud som finns på marknaden.

4.3. Betalningsförmåga

Betalningsförmågan är generellt god och ligger stabilt i nivå med eller något över riksgenomsnittet. Även den disponibla inkomsten efter skatt är något högre än rikssnittet, vilket ger många hushåll en relativt stark köpkraft.

Samtidigt lever cirka 14 procent av invånarna i hushåll med låg ekonomisk standard enligt SCB:s definition. Det visar att det finns skillnader i hushållens ekonomiska förutsättningar och ett behov av bostäder i olika prisklasser.

4.4. Boendepriser i kommunen

Älmhults kommun har, efter Växjö, de högsta villapriserna i Kronobergs län. Det gäller både Älmhults tätort och kommunen som helhet. De relativt höga bostadspriserna speglar kommunens attraktivitet och arbetsmarknad, men kan samtidigt innebära utmaningar för vissa grupper att etablera sig på bostadsmarknaden.

4.5. Bostadsbehov för särskilda grupper

Nedan redovisas bostadsbehov och boendelösningar för grupper som kan ha svårare att få sina behov tillgodosedda på den ordinarie bostadsmarknaden.

4.5.1. Särskilda bostäder för äldre

Särskilt boende är en biståndsbedömd boendeform. I Älmhults kommun finns idag 140 platser inom vård- och omsorgsverksamheten, inklusive permanenta platser, parboende och korttidsboende.

Andelen personer över 80 år som bor i särskilt boende har minskat över tid, både nationellt och lokalt. Samtidigt ökar antalet äldre i befolkningen.

- Antalet personer som är 80 år eller äldre beräknas öka med cirka 315 personer mellan 2026 och 2035, vilket motsvarar en ökning på 26 procent.

- Om behovet av särskilt boende utvecklas i samma takt motsvarar det ett behov av cirka 32 ytterligare platser år 2035.

För att möta utvecklingen behöver kommunen fortsätta utveckla insatser som gör det möjligt för fler äldre att bo kvar hemma med bibehållen trygghet och livskvalitet. Samtidigt behöver kommunen planera för flexibla och ändamålsenliga boendelösningar samt verka för fler alternativa boendeformer för äldre.

4.5.2. Särskilt boende för personer med funktionsvariation

Gruppbostäder och servicebostäder är biståndsbedömda boendeformer enligt SoL och LSS för personer med funktionsnedsättning eller socialpsykiatriska behov.

Idag finns:

- Tre gruppbostäder med totalt 15 lägenheter.
- Tre servicebostäder med totalt 31 lägenheter.
- 16 lägenheter inom socialpsykiatrin.

Ett nytt LSS-boende med sex platser planeras till 2027. Boendet ersätter befintliga platser samtidigt som kapaciteten ökar. Inom socialpsykiatrin bedöms behovet öka med ytterligare 2–4 platser under de kommande åren.

4.5.3. Personer i behov av skyddat boende

Älmhults kommun erbjuder hjälp och placering i skyddat boende eller tillfälligt boende för personer som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld.

4.5.4. Hemlösa

I Älmhults kommun förekommer inte hemlöshet i form av personer som saknar tak över huvudet. Däremot finns personer som saknar egen bostad och tillfälligt bor hos anhöriga, vänner eller i andra tillfälliga boendelösningar. Socialförvaltningen arbetar tillsammans med bostadsaktörer för att hitta långsiktiga lösningar.

4.5.5. Nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar

Kommunens fördelningstal för mottagande av nyanlända har minskat avsevärt de senaste åren. Kommunen har beredskap för att möta dessa åtaganden.

4.5.6. Samarbete med hyresvärdar

Kommunen samverkar löpande med det kommunala bostadsbolaget och privata hyresvärdar för att förebygga vräkningar. Syftet är att identifiera behov av stöd i ett tidigt skede och minska risken för att människor förlorar sin bostad.

Sammanfattningsvis bedöms Älmhults kommun inte ha någon generell bostadsbrist. Utmaningen handlar främst om att matcha utbudet mot efterfrågan samt att säkerställa bostäder för grupper med särskilda behov. Den demografiska utvecklingen med fler äldre och ett behov av bostäder i olika prisklasser kommer att vara särskilt viktig att beakta under planperioden.

5. Attraktivitetsfaktorer

Ett brett och tillgängligt bostadsutbud för människor i olika skeden av livet är en viktig förutsättning för kommunens attraktivitet. Älmhults kommun erbjuder en kombination av småstadens närhet och trygghet samt ett internationellt näringsliv och goda karriärmöjligheter. För att människor ska vilja bo, arbeta och leva i kommunen krävs dock mer än ett varierat bostadsutbud. Nedan beskrivs några faktorer som påverkar kommunens attraktivitet.

5.1.1. Goda kommunikationer

Läget längs Södra stambanan ger goda möjligheter att resa till och från Älmhults kommun. Större städer som Växjö, Lund, Malmö och Köpenhamn kan nås inom rimlig restid med tåg.

De goda kommunikationerna gör det möjligt att pendla både till och från kommunen. Älmhults tätort erbjuder dessutom korta avstånd mellan bostäder, arbetsplatser, service och fritidsaktiviteter. Inom tätorten kan många vardagsresor genomföras med cykel eller till fots.

5.1.2. Varierat bostadsutbud

Ett varierat bostadsutbud är viktigt för att möta människors behov i olika skeden av livet.
I kommunen behöver det finnas småhus, bostadsrätter, hyresrätter och bostäder för personer med särskilda behov.

En viktig utmaning är att möjliggöra nyproduktion av bostäder till kostnader som motsvarar hushållens betalningsförmåga och efterfrågan.

5.1.3. Arbetsmarknad

En stark arbetsmarknad är en viktig förutsättning för att människor ska vilja bo kvar i eller flytta till kommunen. Älmhults kommun erbjuder en varierad arbetsmarknad med goda möjligheter till arbete och karriärutveckling.

Möjligheten att pendla till och från kommunen stärker samtidigt den lokala arbetsmarknaden genom att ge både företag och arbetstagare tillgång till en större arbetsmarknadsregion.

5.1.4. Kommersiell och offentlig service

Tillgång till offentlig och kommersiell service är viktig för människors vardag och livskvalitet. Förskolor, skolor, vård, handel och andra servicefunktioner bidrar till att göra en plats attraktiv att bo och leva på.

Samtidigt är det viktigt att det finns verksamheter och besöksmål som bidrar till att stärka kommunens attraktivitet och identitet.

5.1.5. Mötesplatser

Mötesplatser spelar en viktig roll för gemenskap, delaktighet och social sammanhållning. De kan vara kommersiella, offentliga eller ideella.

Exempel på viktiga mötesplatser är arbetsplatser, skolor, idrottsanläggningar, bibliotek, föreningslokaler, restauranger, badplatser, torg och grönområden.

5.1.6. Grönområden och sjöar

Närheten till natur, grönområden och sjöar är en viktig kvalitet i Älmhults kommun. Enligt Nationella SOM-undersökningen vistas ungefär två av tre svenskar i naturen minst en gång i veckan. I Kronobergs län är andelen ännu högre och omkring 86 procent uppger att de vistas i naturen varje vecka.

Närheten till både bostadsnära grönområden och större sammanhängande naturområden har stor betydelse för människors trivsel, hälsa och möjlighet till rekreation. Även närheten till sjöar är en viktig attraktivitetsfaktor. För många hushåll påverkar tillgången till natur- och fritidsmiljöer valet av bostadsort och bostadsläge.

5.1.7. Trygghet

Trygghet är en viktig faktor för människors livskvalitet och för en plats attraktionskraft. Möjligheten att röra sig fritt, känna sig trygg i sitt bostadsområde och låta barn och unga ta sig till skola och fritidsaktiviteter på egen hand har stor betydelse för många hushåll.

Trygghet påverkar också valet av bostad och bostadsområde. Familjer väljer ofta att bosätta sig där de upplever att miljön är trygg och där barn kan växa upp under goda förutsättningar. Även vid köp av bostad är trygghet en viktig faktor.

Älmhults kommun är en trygg kommun i jämförelse med många andra kommuner. Brottsligheten ligger under riksgenomsnittet och kommunens invånare uppger i olika undersökningar att de i hög utsträckning känner sig trygga i sin närmiljö.

6. Slutsatser

En av kommunens viktigaste uppgifter är att skapa förutsättningar för andra aktörer att bygga bostäder. En nära samverkan mellan kommunen, fastighetsägare, byggaktörer, myndigheter och andra berörda aktörer är därför avgörande för att bostadsförsörjningen ska fungera väl.

De ekonomiska förutsättningarna påverkar idag både byggaktörer och hushåll. Högre byggkostnader och ett försiktigare marknadsläge gör det svårare att genomföra nya bostadsprojekt samtidigt som hushållens betalningsförmåga påverkar efterfrågan. För att lyckas med bostadsförsörjningen behöver kommunen ha god förståelse för marknadens förutsättningar och

aktörernas möjligheter och utmaningar. Samtidigt behöver roller och ansvar vara tydliga, med en gemensam inriktning för kommunens utveckling.

Kommunen har flera verktyg för att påverka bostadsförsörjningen genom planering, markinnehav och strategiska investeringar. Däremot är det ytterst marknaden som avgör om och när detaljplaner och bygglov omsätts i faktisk byggnation.

Älmhults kommun har en god planberedskap för den kommande tioårsperioden. Utmaningen handlar främst om att möjliggöra byggnation i attraktiva lägen och att möta efterfrågan på rätt typer av bostäder. Historiskt har en stor del av bostadsbyggandet skett i form av flerbostadshus. Analysen visar samtidigt att behovet framöver i större utsträckning är kopplat till småhus och andra marknära bostäder. Det gäller inte bara egnahem utan även gruppbyggda bostäder såsom radhus, parhus och kedjehus i olika upplåtelseformer.

Sammanfattningsvis bedöms Älmhults kommun ha goda förutsättningar att möta framtida bostadsbehov. För att lyckas krävs fortsatt planberedskap, god samverkan med marknadens aktörer och ett fokus på attraktiva lägen samt bostäder som motsvarar invånarnas efterfrågan i olika skeden av livet.

7. Mål, planer och program

Här anges nationella och regionala mål, planer och program som är av relevans för handlingsplanen för bostadsförsörjningen i Älmhults kommun.

7.1. Nationella mål och program

7.1.1. Globala hållbarhetsmålen och Agenda 2030

År 2015 beslutade FN:s medlemsländer om Agenda 2030, en global handlingsplan för hållbar utveckling. De 17 globala målen omfattar bland annat god hälsa och välbefinnande, jämställdhet, minskad ojämlikhet samt hållbara städer och samhällen. Målen utgör en viktig utgångspunkt för kommunens arbete med bostadsförsörjning och samhällsutveckling.

7.1.2. Nationella miljömål

Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Det handlar bland annat om begränsad miljöpåverkan, frisk luft, grundvatten av god kvalitet, ett rikt odlingslandskap och god bebyggd miljö.

7.1.3. Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026 – 2037

Den nationella planen för transportinfrastrukturen tas fram av Trafikverket på uppdrag av regeringen. Planen omfattar perioden 2026–2037 och innehåller bland annat satsningen Sydostlänken med elektrifiering och ny järnvägsbana.

7.2. Regionala mål, planer och program

7.2.1. Regional utvecklingsstrategi

Gröna Kronoberg är Region Kronobergs regionala utvecklingsstrategi (RUS). Strategin beskriver länets utvecklingsbehov och prioriteringar, bland annat att stärka länets attraktivitet som plats att bo och verka på samt att minska klimatpåverkan.

7.2.2. Länstransportplanen för Kronobergs län 2022 – 2033

Länstransportplanen innehåller viktigt planeringsunderlag avseende analyser och vilka åtgärder som behöver vidtas.

7.3. Lokala mål, planer och program

7.3.1. Översiktsplanen antagen 2026

I kommunens översiktsplan anges att det ska vara attraktivt att bo, leva och verka i hela kommunen. Planen pekar ut områden för framtida bostadsutveckling i såväl Älmhults tätort som i kommunens landsbygdscentra och landsbygdsnoder. Den är ett viktigt underlag för kommunens långsiktiga bostadsförsörjning.

7.3.2. Budget

Budgeten beslutas av kommunfullmäktige varje år och anger kommunens prioriteringar samt ekonomiska förutsättningar för verksamheten.

7.3.3. Samhällsbyggnadsplan och lokalresursplan

Samhällsbyggnadsplanen och lokalresursplanen är bilagor till budgeten och beslutas samtidigt. Planerna har en tidshorisont på 10–12 år och utgör ett viktigt underlag för kommunens investerings- och exploateringsplanering, exempelvis för nya bostadsområden, LSS-boenden och äldreboenden.

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-11-03 Diarienummer: 2026/2568-3

Nämnd
Kommunstyrelsen **2026-11-10**

Handläggare
Namn: Roger Jönsson
Titel: Infrastruktur och Näringslivschef

Förslag till ändrade föreskrifter för avfallshantering

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta:

1. Att fastställa reviderade föreskrifter för avfallshantering i Olofströms kommun i enlighet med bifogat förslag.
2. Att de nya föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2027.
3. Att tidigare gällande föreskrifter för avfallshantering i Olofströms kommun upphör att gälla i samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft.

Ärendebeskrivning

Varje kommun ska enligt miljöbalken ha en renhållningsordning som består av en avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering. Föreskrifterna reglerar bland annat hur avfall ska sorteras, förvaras och lämnas samt vilka skyldigheter som gäller för fastighetsinnehavare och andra berörda.

Till följd av förändringar i miljöbalken och avfallsförordningen har behov uppstått av att uppdatera kommunens befintliga föreskrifter.

VMAB har därför, i samarbete med Miljöförbundet Blekinge Väst och kommunernas miljösamordnare, tagit fram ett gemensamt förslag till reviderade föreskrifter. Kommunerna har sedan tidigare haft föreskrifter med likartad utformning, med vissa lokala anpassningar.

VMAB styrelse beslutade den 22 oktober 2026 att föreslå ägarkommunerna att anta de uppdaterade föreskrifterna. De reviderade föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Yttrande/Bedömning

Med anledning av förändringar i miljöbalken och avfallsförordningen har Västblekinge Miljö AB (VMAB), på uppdrag av ägarkommunerna, tagit fram ett förslag till reviderade föreskrifter för avfallshantering.

Kommunens föreskrifter för avfallshantering behöver vara aktuella och överensstämma med gällande lagstiftning. Det är därför angeläget att Olofströms kommun antar de reviderade föreskrifterna. Eftersom arbetet har genomförts gemensamt med VMAB och övriga berörda kommuner skapas även bättre förutsättningar för en enhetlig tillämpning av bestämmelserna inom det geografiska verksamhetsområdet.

De föreslagna förändringarna bedöms huvudsakligen innebära en anpassning och ett förtydligande av befintliga bestämmelser snarare än en genomgripande förändring av kommunens avfallshantering. VMAB bedömer att förändringarnas karaktär och omfattning inte motiverar någon utställning av föreskrifterna för allmänheten. Mot denna bakgrund bedöms det lämpligt att kommunfullmäktige fastställer de reviderade föreskrifterna med föreslaget ikraftträdande den 1 januari 2027.

De föreslagna förändringarna innebär bland annat:

Uppdaterade definitioner: Begrepp och definitioner anpassas till nuvarande lagstiftning, framför allt avseende kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar.

Förtydligade sorteringskrav: Bestämmelserna om utsortering av olika avfallsfraktioner uppdateras, bland annat avseende förpackningsavfall, returpapper, textilavfall och invasiva växtarter.

Bygg- och rivningsavfall: Bestämmelserna för bygg- och rivningsavfall samt schaktmassor förtydligas utifrån kommunens ansvar enligt miljöbalken.

Ansvar och överlämning: Bestämmelserna om fastighetsinnehavares, nyttjanderättshavares och andra avfallsinnehavares skyldigheter uppdateras.

Avfall från verksamheter: Reglerna anpassas till gällande bestämmelser om kommunalt avfall och verksamheters ansvar för sortering och överlämning.

Dispens och undantag: Bestämmelserna om ansökan, anmälan och medgivande av undantag från föreskrifterna ses över och förtydligas.

Revideringen innebär därmed framför allt en anpassning till gällande lagstiftning och ett förtydligande av kommunens föreskrifter.

Finansiering

De föreslagna förändringarna bedöms i huvudsak inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser för kommunen utöver den löpande administration och information som följer av uppdaterade föreskrifter.

Eventuella kostnader för förändringar i den praktiska avfallshanteringen hanteras inom ramen för VMAB verksamhet och gällande avfallstaxa.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte medföra några direkta konsekvenser, och perspektiven har därmed inte beaktats.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Specificera vilka underlag som redovisas

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Infrastruktur och Näringslivschef R.J

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 Skrivelse, föreskrifter Olofström 2026, dnr 26 149.docx
2 Föreskrifter för avfallshantering 2025 Olofström, 2026.docx
3 Olofströms kommun ändringar i föreskrifter 2026.docx

VMAB nr: 26 148

Sölvesborgs kommun
Kommunfullmäktige

Ärende: Förslag till Föreskrifter för avfallshantering

För varje kommun ska det finnas en renhållningsordning som ska innehålla föreskrifter för hantering av avfall inom kommunen, och en avfallsplan. De har gjorts ett antal ändringar i miljöbalken och avfallsförordning.

Med anledning av detta har VMAB, på kommunens uppdrag, utarbetat ett förslag till nya föreskrifter för avfallshantering som stämmer med ny lagstiftning. Arbetet har utförts i samarbete med Miljöförbundet Blekinge Väst och kommunernas miljösamordnare. Sedan tidigare så har Karlshamn, Sölvesborg och Olofström föreskrifter med likartad utformning med vissa avsteg för lokala anpassningar. Samtliga förändringar beskrivs i bilaga.

VMAB styrelse beslutade 2026-10-22 att föreslå ägarkommunerna att besluta om uppdaterade föreskrifter.

Sölvesborgs kommun föreslås att fastställa bifogade föreskrifter att gälla från 2027-01-01.

Då förändringarna i bedöms som mindre så bedöms det inte finnas något behov att ställa ut föreskrifterna för allmänheten.

Västblekinge Miljö AB

På VMAB styrelses uppdrag

Johan Ekelund

Bilaga: Förslag till föreskrift
Förteckning förändringar

Västblekinge Miljö AB *Org. nr: 556198–1480*

Postadress
Box 56
375 22 Mörrum

Besöksadress
Perstorpsvägen 101–20
375 91 Mörrum

Telefon 0454-593 59
E-post kundservice@vmab.se
Hemsida www.vmab.se

Kopia: Akten VMAB

Västblekinge Miljö AB *Org. nr: 556198–1480*

Postadress
Box 56
375 22 Mörrum

Besöksadress
Perstorpsvägen 101–20
375 91 Mörrum

Telefon 0454-593 59
E-post kundservice@vmab.se
Hemsida www.vmab.se

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Fastställt av: Kommunfullmäktige
Fastställt:
Ersätter:

Ansvarig för revidering: Samhällsutvecklingschef
Giltighetstid: tillsvidare

Föreskrifter för avfallshantering för Olofströms kommun

Inledande bestämmelser

Bemyndigande

1§ Med stöd av 15 kap. ~~38, 39 och 41~~ 47 och 48 §§ miljöbalken (1998:808) och ~~74-75 §§ avfallsförordningen (2011:927)~~ 9 kap. 1-2 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Olofströms kommun.

Definitioner

2§ Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. ~~Med hushållsavfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet~~. Med avfall under kommunalt ansvar avses kommunalt avfall samt annat avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 3 § miljöbalken (1998:808).

   ~~a. Med kärl- och säckavfall avses den del av hushållsavfallet som får läggas i kärl eller säck, inklusive matavfall.~~

   ~~b. Med grovavfall avses hushållsavfall som är tungt, skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.~~

   ~~c. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.~~

   ~~d. Med farligt avfall avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 4 till avfallsförordningen.~~

   ~~e. Med konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.~~

   ~~f. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.~~

   ~~g. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör hushållsavfall. I termen matavfall som utgör hushållsavfall ingår~~

~~också avfall som hälls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i sluten tank. Förutom detta ingår också skal, ben etc. som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med det. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (f) ovan.~~

~~h. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall.~~

a. **a.** Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 5 § miljöbalken (1998:808), det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 5 § a-f punkterna.
b. **b.** Med kärl- och säckavfall avses den del av avfallet under kommunalt ansvar som får läggas i kärl eller säck. Det vill säga exklusive avfall till materialåtervinning, grovavfall och farligt avfall
c. **c.** Med grovavfall avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
d. **d.** Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen i 15 kap. 5 § miljöbalken (1998:808) som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
e. **e.** Med farligt avfall avses avfall som i bilaga 3 avfallsförordningen (2020:614) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*).
f. **f.** Med konsumentelavfall avses detsamma som i 10 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
g. **g.** Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/ EU.
h. **h.** Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hälls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i sluten tank. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (g) ovan.
i. **i.** Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, returpapper, förpackningar, elavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets eller verksamhetens kärl- och säckavfall.
j. **j.** Med bygg- och rivningsavfall avses i enlighet med 15 kap. 5 § miljöbalken (1998:808) avfall från bygg- och rivningsarbeten.
k. **k.** Med bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet avses detsamma som i 15 kap. 12 § 4 punkten miljöbalken (1998:808).
l. Med textilavfall avses avfall som består av kläder av textil, hemtextil, inredningstextil, väskor av textil och accessoarer av textil enligt 1 kap. 2 §

avfallsförordningen (2020:614)

2. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

3. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.

4. Med den avfallsansvariga nämnden avses kommunens byggnadsnämnd.

5. Med tillsynsmyndigheten avses Miljöförbundet Blekinge Väst.

6. Med renhållaren avses Västblekinge Miljö AB.

7. Med behållare avses kärl, container, bottentömmande behållare, säck, latrinbehållare fosforfälla, slamavskiljare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av ~~hushållsavfall~~ avfall under kommunalt ansvar.

~~8. Med små avloppsanläggningar avses sluten tank, slamavskiljare, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som ger upphov till hushållsavfall. Oljeavskiljare- och fettavskiljare innefattas inte i detta begrepp.~~

Med enskilda avloppsanläggningar avses slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter om anläggningen endast används för

a. hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållsspillvatten och,
b. Avfall från torrtoaletter och andra liknade lösningar.

Definitioner av vissa avfallsslag anges i [bilaga 1]. För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3§ Den avfallsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. ~~20 § miljöbalken, för hantering av hushållsavfall i kommunen, med särskilt ansvar för att hushållsavfall~~ 12 och 13 §§ miljöbalken (1998:808), för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i kommunen, med särskilt ansvar för att kommunalt avfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs renhållaren.

4§ Tillsynsmyndigheten utför tillsyn över avfallshanteringen enligt kap 15.

Miljöbalken samt enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken.

5§ Renhållaren informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar~~, returpapper~~ och konsumentelavfall i enlighet med gällande producentansvar.

Betalning och information

6§ Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsinnehavare är avgiftsskyldig om annat inte avtalats med renhållaren.

7§ Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

Sortering och överlämning av ~~hushållsavfall~~ avfall under kommunalt ansvar

Sortering av avfall

~~8§ Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.~~

8 § Fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare, *hushåll och andra som innehar avfall under kommunalt ansvar* ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

8 a § Förpackningsavfall i form av

1. papper och kartong,
2. plast
3. metall,
4. färgat glas,
5. ofärgat glas,
6. trä, och
7. material som inte avses i 1-6 (övrigt förpackningsmaterial)
   ska enligt 3 kap. 8 § avfallsförordningen (2020:614) sorteras ut från annat avfall.
   Hushåll ska lämna utsorterade förpackningar enligt 1-7 till ett insamlingssystem som renhållaren eller renhållarens utförare

tillhandahåller.

Hushåll ska sortera ut skrymmande förpackningsavfall från annat avfall under kommunalt ansvar och från förpackningsavfall enligt punkterna 1-7 och lämna det till ett insamlingssystem som renhållaren eller renhållarens utförare tillhandahåller.

Plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem enligt 4 kap. 3 § förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar ska lämnas till retursystemet.

Av 3 kap. 9 § avfallsförordningen (2020:614) framgår att den som har en förpackning som innehåller avfall ska se till att förpackningen skiljs från innehållet. Detta gäller dock inte en förpackning som innehåller farligt avfall eller läkemedelsavfall, om förpackningen underlättar den praktiska hanteringen av avfallet. Förpackning som innehåller farligt avfall eller rester av farligt avfall ska i stället hanteras som farligt avfall enligt 3 kap. 18 § avfallsförordningen (2020:614).

Hushåll ska lämna förpackning som innehåller läkemedelsavfall som inte är farligt avfall till apotek i enlighet med förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel.

8 b § Returpapper ska enligt 3 kap. 2 § avfallsförordningen (2020:614) sorteras ut separat och lämnas till ett insamlingssystem som renhållaren eller renhållarens utförare tillhandahåller.

8 c § Avfall i form av invasiva växter ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall och sorteras ut från annat biologiskt avfall samt hanteras i enlighet med sorteringsanvisningarna till avfallsföreskrifterna.

8 d § Sådant bygg- och rivningsavfall i form av schaktmassor som lyder under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 12 § miljöbalken ska sorteras ut samt hanteras i enlighet med bilaga 1.

8 e § Ytterligare föreskrifter om sortering återfinns i bilaga 1.

9§ Fastighetsinnehavaren ska säkerställa möjligheter för nyttjanderättshavare, hushåll och andra som nyttjar fastigheten att sortera ut och hålla fraktionerna åtskilda för de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren eller renhållarens utförare för borttransport.

Skyldighet att överlämna ~~hushållsavfall~~ avfall under kommunalt ansvar

10§ ~~Hushållsavfall under kommunens ansvar~~ Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter

eller i bilagan till dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallsslag hämtas vid fastigheten, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 19 § i denna föreskrift eller lämnas enligt vad som framgår av bilaga 1.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av ~~hushållsavfall~~ avfall under kommunalt ansvar från fastigheten.

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska upplysa renhållaren om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Enskilda hushåll som har landsbygdsstations-abonnemang får transportera bort sitt matavfall och restavfall till landsbygdsstationer för avlämning.

Enskilda hushåll på öar utan fast förbindelse med fastlandet får transportera bort sitt kärl- och säckavfall till anvisade insamlingsplatser för avlämning.

Verksamheter på öar utan fast förbindelse med fastlandet får transportera bort sitt kärl- och säckavfall till överenskomna insamlingsplatser för avlämning.

10 a § Grovavfall, trädgårds- och parkavfall, farligt avfall, bygg- och rivningsavfall samt annat avfall under kommunalt ansvar som markerats i bilaga 1, får lämnas till annan än renhållaren eller renhållarens utförare, för borttransport till den eller de platser i kommunen där kommunen tar emot sådant avfall.

Enligt 5 kap. avfallsförordningen (2020:614) ska yrkesmässig verksamhet som lämnar avfallet till någon annan än kommunen eller de som kommunen anlitat, kontrollera att den som tar emot avfallet har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen. Vid yrkesmässig transport av farligt avfall inklusive elavfall, ska även upprättas transportdokument och utföras den anteckning och rapportering som krävs enligt 6 kap. avfallsförordningen.]

Emballering av ~~hushållsavfall~~ ~~avfall under kommunalt ansvar~~, fyllnadsgrad och vikt samt placering av behållare

11§ ~~Endast sådant avfall som en behållare eller utrymme är avsett för får läggas i dessa~~. I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och utrymmet är avsedd.

Närmare krav på emballering med mera framgår av bilaga 1.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

12§ De behållare och annan utrustning som används i kommunen framgår av bilaga 3.

13§ Kärl, säckar och latrinbehållare ägs av och tillhandahålls av renhållaren. Container får ägas av renhållaren, fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

Bottentömmande behållare, ~~små~~ enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tank för matavfall anskaffas och installeras av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

Toalettbodar, byggbodar med toalett och andra tillfälliga avloppslösningar tillhandahålls av nyttjaren.

Sopsugsanläggning ägs av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När renhållaren ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Märkning ska ske enligt anvisning från renhållaren.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Anläggande

14§ Vid anläggande av ~~små~~ enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 7 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation av bottentömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 10 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 750 kilogram eller har en volym

på 0,75 kubikmeter, om inte särskilda skäl föreligger. Maximal vikt förändras med avståndet. Vid 5 meter är vikten högst 1 500 kilogram.

Vid installation och anläggande av ~~små~~ enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

Rengöring och tillsyn

15§ Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare och anläggningar. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga driftavbrott och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Behållare och inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

16§ Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses. Behållare bör vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem kan ske och att hämtning underlättas. Kärl ska placeras och vändas så att de kan hämtas med sidlastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

Renhållaren eller renhållarens utförare ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren eller renhållarens utförare. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren eller renhållarens utförare.

Behållare skall senast klockan 06.00, på hämtningsdagen, vara uppställt på hämtningsplatsen.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker. Latrinbehållare får inte fyllas till mer än maximalt 75 % av volymen.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar

17§ Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera storsäck, filterkasett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna

avstånd enligt 14 § i denna föreskrift.

Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

~~Små~~ Enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka får väga högst 15 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger. Om brunnen eller tanken öppnas genom att locket kan dras åt sidan får locket väga högst 35 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger.

Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för små avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall får vid hämtning inte överstiga 10 meter om inte särskilda skäl föreligger.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska brunnen vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta de åtgärder som behövs för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

Filtermaterial i lösvikt ska vara sugbart, i förekommande fall efter vattentillförsel. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial från fosforfällor ska nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsinnehavarens eller nyttjanderättshavarens försorg.

Renhållaren eller renhållarens utförare. har rätt att lämna kvar vattenfasen i slamavskiljare efter verkställd slamtömning.

Toalettbodar, byggbodar med toalett och andra tillfälliga avloppslösningar ska vara tillgängliga för tömning med slamsugningsfordon.

Renhållaren eller renhållarens utförare ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren eller renhållarens utförare. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren eller renhållarens utförare.

18§ Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren.

Hämtning och transportvägar

19§ Hämtning av ~~hushållsavfall~~ avfall under kommunalt ansvar sker vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats.

Anvisning av plats görs av byggnadsnämnden.

20§ Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning hålls i farbart skick.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av ~~hushållsavfall~~ avfall under kommunalt ansvar ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar, vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet. Anvisningar om transportvägar framgår av bilaga 4, Transportvägar.

Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren eller renhållarens utförare eller anvisas enligt 19 § i denna föreskrift.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

21§ Kommunen utgör ett hämtningsområde.

22§ Ordinarie hämtning av ~~hushållsavfall~~ avfall från hushåll sker med de intervall som framgår av bilaga 2 samt för verksamheter enligt 24 §.

Boende i en- och tvåbostadshus kan, i stället för att ha egna kärl, få lämna sitt matavfall och restavfall vid krets eller vid landsbygdsstation. Förutsättningen för att få anslutas till en krets är att inträde söks och beviljas i den aktuella kretsen. Förutsättningen för att få anslutas till en landsbygdsstation är att fastigheten är belägen utanför tätbebyggt område.

Åtgärder om föreskrifter inte följs

23§ Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 8 a-c §§, farligt avfall inklusive spillolja i bilaga 1 16 §, 17 § 1-3 och 6, 8 och 9 styckena samt 20 § 2 och 5 stycket inte följs.

Avfallet ska efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

23 b § Vid felsortering av avfall vid fastighetsnära insamling eller vid överenskommen eller anvisad plats i system som avser den enskilda fastigheten eller mer än en fastighet såsom en gemensamhetsanläggning eller plats som är anvisad eller överenskommen för flera fastigheter kan felsorteringsavgift debiteras i enlighet med vad som närmare framgår av kommunens avfallstaxa.

Med felsortering av avfall vid fastighetsnära insamling avses vad som kan verifieras vid en okulär besiktning av innehållet i ett kärl eller anordning och där felsorteringen innebär att sortering inte har skett i kärl eller anordningar på det sätt som är reglerat med stöd av dessa föreskrifter eller dess bilaga 1.

Särskilt om ~~hushållsavfall~~l avfall under kommunalt ansvar från verksamheter

24§ ~~Hushållsavfall~~ Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än hushållsavfall. ~~För hushållsavfall avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller 8–23 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.~~

Konsumentelavfall lämnas vid kommunens insamlingsställe eller efter vad som anges i bilaga 1.

Tömning av slam från enskilda tankar och slamavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren.

Tömning av slam från fettavskiljare sker minst ~~fyra~~ sex gånger per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

Tömning av slam, fett och restprodukter från automatiska fettavskiljare sker enligt tillverkarens anvisningar och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

Tömning matavfall från tank sker enligt tillverkarens anvisningar och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

24 a § Verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av förpackningsavfall eller skrymmande förpackningsavfall ska sortera ut förpackningsavfallet i enligt 8 a § och lämna det till ett insamlingssystem som kommunen eller den som renhållaren eller renhållarens utförare tillhandahåller.

För plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem gäller i stället att sådana alltid ska lämnas till retursystemet i enlighet med 8 a §.

Bestämmelsen i 8 a § om att utsorterat läkemedelsavfall och förpackningar innehållande läkemedelsavfall ska lämnas till apotek, gäller endast hushåll.

Närmare föreskrifter om sortering återfinns i bilaga 1.

Annat avfall än hushållsavfall från verksamheter

Uppgiftsskyldighet

25§ Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall ska lämna de uppgifter om art, sammansättning, mängd eller hantering av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

~~Enligt 24 § Avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn till tillsynsmyndigheten lämna uppgift om behov av avfallshantering enligt 23 § Avfallsförordningen.~~

Enligt 4 kap. 41 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering till kommunen. Uppgifterna ska lämnas till kommunens byggnadsnämnd.

Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

26§ ~~Ansökan om dispens och undantag från dessa föreskrifter ska lämnas till tillsynsmyndigheten. Medgivna dispenser och undantag är personliga och upphör att gälla om ägarförhållanden eller nyttjanderättshavare ändras eller om förutsättningarna för dispensen ändras eller inte uppfylls.~~

~~Dispens och undantag kan endast medges under förutsättning att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.~~

~~Dispens och undantag gäller i högst sex år om inget annat anges. Medgivande om dispens och undantag kan inte fås retroaktivt.~~

~~Miljöavgift enligt renhållarens taxa, debiteras av renhållaren även när dispens eller undantag är beviljat om inget annat anges.~~

Ansökan om dispens enligt 15 kap. 20 § miljöbalken (1998:808) och 31–37 §§ i dessa föreskrifter görs skriftligen på särskild blankett och lämnas till tillsynsmyndigheten.

Anmälan enligt 5 kap. 15 § avfallsförordningen (2020:614) och 28–29 §§ i dessa föreskrifter görs skriftligen på särskild blankett och lämnas till tillsynsmyndigheten.

Blanketten för ansökan/anmälan ska lämnas in senast sex veckor innan önskat startdatum. Medgivande om dispens och andra undantag kan inte fås retroaktivt.

Dispens och andra undantag kan endast medges under förutsättning att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Medgivna dispenser och andra undantag är personliga och kan återkallas med omedelbar verkan om förutsättningarna för dispensen ändras eller inte uppfylls, om föreskrifterna inte följs eller om ägarförhållanden eller nyttjanderättshavare ändras.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst hushållsavfall

27 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 28–30 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

Anmälan eller tillstånd för yrkesmässig kompostering och annan behandling kan eventuellt krävas enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

28§ ~~Trädgårds och parkavfall ska i första hand komposteras på fastigheten eller lämnas till kommunen, enligt vad som regleras i avfallsförordningen. Avfallet kan lämnas till kommunen i enlighet med det som beskrivs i bilaga 1.~~

~~Trädgårds- och parkavfall får eldas på fastigheter när det är lämpligt och det kan ske på ett sätt som medför endast ringa eller helt tillfälliga störningar i närområdet.~~

~~Inom områden med detaljplan är det förbjudet att elda trädgårds- och parkavfall under perioden 1 april – 30 september. Eldning är dock tillåten i samband med valborgsmässoafton den 30 april men ska ske på ett sådant sätt som minimerar störningar i närområdet.~~

~~Trädgårds- och parkavfall som eldas ska vara torrt.~~

~~Bestämmelsen meddelas med stöd av 3 kap 1 e § avfallsförordning (2020:614).~~

~~Den som har trädgårds- och parkavfall som innehåller invasiva främmande arter som finns upptagna på unionsförteckningen enligt förordningen (EU) nr 1143/2014 ska sortera ut det avfallet och hålla det skilt från annat avfall enligt vad som regleras i avfallsförordningen. Sådant avfall ska lämnas till kommunen enligt vad som framgår i sorteringsanvisningarna till dessa föreskrifter eller eldas på fastigheten när avfallet kan hanteras på ett sätt som medför endast ringa eller helt tillfälliga störningar i närområdet. Vid eldning ska en fullständig förbränning säkerställas. Avsvalnad aska från eldningen ska samlas ihop och lämnas i förslutna påsar i restavfallet.~~

Trädgårds- och parkavfall ska i första hand komposteras på den egna fastigheten eller lämnas till kommunen enligt avfallsförordningen och dessa föreskrifter.

Trädgårds- och parkavfall får eldas på den egna fastigheten om det är lämpligt och kan ske på ett sätt som endast medför ringa eller tillfälliga störningar för omgivningen. Avfallet ska vara torrt.

Eldning ska ske i enlighet med gällande lagstiftning, lokala föreskrifter om hälsa och miljö, detaljplanebestämmelser samt eventuella rekommendationer och brandriskvarningar från räddningstjänsten.

Inom områden med detaljplan är eldning av trädgårds- och parkavfall förbjuden under perioden 1 april till 30 september. Eldning får dock ske i samband med valborgsmässoafton den 30 april, under förutsättning att störningar för omgivningen minimeras.

Trädgårds- och parkavfall som innehåller invasiva främmande arter som omfattas av unionsförteckningen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 ska hanteras enligt avfallsförordningen och kommunens sorteringsanvisningar. Sådant avfall får även eldas på fastigheten om en fullständig förbränning säkerställs och hanteringen endast medför ringa eller tillfälliga störningar för omgivningen. Avsvalnad aska ska samlas upp och lämnas i väl försluten påse i restavfallet.

29§ ~~Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själva avser att kompostera matavfall på sin fastighet, ska anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Avfallet ska ha uppkommit och kunna omhändertas på fastigheten. Dispens gäller i högst tio år.~~

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till tillsynsmyndigheten.

Kompostering av matavfall och liknande avfall på fastighet ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden.

30§ Kompostering av ~~latrin~~ avfall från torrtoaletter och andra liknade lösningar på fastigheten kan medges efter anmälan till tillsynsmyndigheten i enlighet med 5 kap. 15 § avfallsförordningen (2020:614). Komposteringen ska ske i anläggning som är avsedd för ändamålet på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheten ska ge utrymme för användning av kompostjorden.. ~~Komposteringen ska ske i anläggning som är avsedd för ändamålet och kompostmaterialet ska kunna omhändertas på den egna fastigheten. Dispens gäller i högst tio år.~~

Omhändertagande av urin på fastigheten kan medges efter anmälan till

tillsynsmyndigheten i enlighet med 5 kap. 15 § avfallsförordningen (2020:614). Omhändertagandet ska ske i anläggning som är avsedd för ändamålet. ~~Avfallet ska ha uppkommit och kunna omhändertas på fastigheten. Dispens gäller i högst tio år.~~

Omhändertagande och spridning av urin på fastigheten ska ske på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Utsträckt hämtningsintervall

~~30§ Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall från hushållsavfallet på den egna fastigheten eller sorterar ut allt matavfall för separat hämtning, kan efter anmälan till tillsynsmyndigheten enligt 28 §, beställa hämtning av restavfallet var fjärde vecka.~~
Har upphävts.

31§ För ~~små~~ enskilda avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till tillsynsmyndigheten, medges förlängt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Dispens gäller i högst sex år om inget annat anges.

Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov.

32§ För fettaskiljare kan fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare efter ansökan till tillsynsmyndigheten medges förlängt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Dispens gäller i högst sex år om inget annat anges.

Gemensam behållare

33§ Två eller tre närboende fastighetsinnehavare kan efter ansökan om dispens till tillsynsmyndigheten få använda gemensam avfallsbehållare. Detta under förutsättning att avfallet bedöms kunna rymmas i behållare av normal storlek. En av fastighetsinnehavarna eller nyttjanderättshavarna skall ansvara för uppställningsplats för behållarna. Dispens gäller i högst sex år om inget annat anges.

Uppehåll i hämtning

34§ ~~Uppehåll i hämtning av hushållsavfall, slam och latrin vid fastigheten kan efter ansökan till tillsynsmyndigheten medges om en fastighet inte ska nyttjas under en sammanhängande period av minst sex månader. Dispens gäller i högst tre år.~~

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan, efter ansökan till tillsynsmyndigheten, medges uppehåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar vid fastigheten. Detta under förutsättning att fastigheten inte ska

nyttjas under en sammanhängande period av minst sex månader. Dispens gäller i högst ett år om inget annat anges.

Befrielse från hämtning ~~av hushållsavfall, slam och latrin enligt 15 kap 25 § miljöbalken~~

35§ ~~Om det finns särskilda skäl kan tillsynsmyndigheten medge dispens från hämtning av hushållsavfall, slam och latrin vid fastigheten. Detta under förutsättningen att fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren kan omhänderta avfallet på den egna fastigheten på ett sätt som inte orsakar olägenhet för människors hälsa eller miljön~~.

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan, efter ansökan till tillsynsmyndigheten, medges befrielse från hämtning av kommunalt avfall, slam och avfall från torrtoaletter och andra liknade lösningar vid fastigheten. Detta under förutsättning att det finns särskilda skäl och att byggnader på fastigheten inte är bebodda och inte används för normalt nyttjande. Dispens gäller i högst sex år om inget annat anges.

36§ ~~Om det finns särskilda skäl kan tillsynsmyndigheten medge dispens från all kommunal avfallshantering. Detta är under förutsättning att byggnader på fastigheten inte är bebodda och befinner sig i obeboeligt skick enligt tillsynsmyndighetens bedömning.~~

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan, efter ansökan till tillsynsmyndigheten, medges befrielse från all kommunal avfallshantering av avfall under kommunalt ansvar vid fastigheten. Detta under förutsättning att byggnader på fastigheten inte är bebodda och befinner sig i obeboeligt skick. Dispens gäller i högst sex år om inget annat anges.

Miljöavgift tas inte ut av renhållaren.

37§ ~~Tillsynsmyndigheten kan även i övrigt, om särskilda skäl föreligger, medge undantag från denna renhållningsordning.~~

Tillsynsmyndigheten kan även i övrigt medge undantag från dessa föreskrifter. Detta under förutsättning att särskilda skäl föreligger enligt tillsynsmyndighetens bedömning samt att risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2020-01-01 då föreskrifter för avfallshantering för Olofströms kommun 2010-02-08 upphör att gälla.

Föreskriftsbilaga för sortering och lämning av avfall m.m.

Kärl- och säckavfall som läggs i behållare ska läggas i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Abonnenten ansvarar för att material är löst vid tömningstillfället så kärl lätt kan tömmas.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall	**Krav på utsortering**	**Krav på emballering m.m.**	**Instruktion för hämtning/lämning**
~~*Avfall som inte är hushållsavfall (till exempel bygg- och rivningsavfall från omfattande byggverksamhet på fastigheten.*~~ Bygg- och rivningsavfall ska sorteras ut i åtminstone fraktionerna trä, mineral (som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten), metall, glas, plast och gips.	~~*Detta avfall ska hanteras separat från hushållsavfall*~~ Detta avfall ska sorteras ut och hanteras separat från annat kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.		~~Hämtning av bygg- och rivningsavfall kan beställas från renhållaren~~ Bygg- och rivningsavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. Större mängder hänvisas till VMAB:s anläggning i Mörrum. Annan transportör godtas enligt 10 a §
Farligt avfall	Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall: - Färg, lackavfall samt hartser, - Limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel),	Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Olika typer av farligt avfall får inte blandas.	Farligt avfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral Annan transportör godtas enligt 10 a §

	- Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor) - Lösningsmedel - Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare) - Bekämpningsmedel - Sprayburkar - Annat starkt surt eller alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel) - Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)		
Grovavfall	~~Grovavfall som utgör hushållsavfall behöver på grund av avfallets egenskaper hanteras separat från annat hushållsavfall.~~ Grovavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar behöver på grund av avfallets egenskaper hanteras separat från annat avfall under kommunalt ansvar.	Grovavfall från hushåll för separat borttransport av renhållaren ska i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfallet ska förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall.	Grovavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. ~~All övrig transport av grovavfall från fastighet ska utföras genom kommunens försorg~~. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa. Annan transportör godtas enligt 10 a §

Trädgårdsavfall	ska sorteras ut och hållas skiljt från annat grovavfall	På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. För abonnenter med abonnemang med hämtning av trädgårdsavfall i kärl, ska avfallet läggas löst i kärlet och inte packas så hårt att tömningen försvåras. Säck, snöre eller annat för emballering får inte användas.	Trädgårdsavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. ~~All övrig transport av trädgårdsavfall från fastighet ska utföras genom kommunens försorg.~~ Hämtning kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa. Hämtning av trädgårdsavfall sker separat från hämtning av annat grovavfall. För abonnemang med hämtning av trädgårdsavfall i kärl, ska avfallet läggas löst i kärlet och inte packas så hårt att tömningen försvåras. Annan transportör godtas enligt 10 a §
Trädgårdsavfall i form av invasiva arter	ska sorteras ut och hållas skiljt från annat trädgårdsavfall	Emballeras i helt tätslutande sopsäckar/storsäckar	Trädgårdsavfall i form av invasiva arter från hushållen lämnas vid återvinningscentral i därför avsedda behållare. Mindre mängder kan läggas i kärlet för restavfall under förutsättning att kärlets volym räcker till.

~~Latrin~~ Avfall från torrtoaletter och andra liknande lösningar	ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall	ska samlas i tunna som ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas.	Latrintunnor borttransporteras från fastighet genom kommunens försorg.
Matavfall	ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	från hushåll ska läggas i påse som tillhandahålls av renhållaren eller renhållarens utförare. Matavfall från verksamheter ska av avfallslämnaren förpackas i särskild påse, säck eller lämnas i tank av typ som godkänts av avfallsansvariga nämnden.	Matavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet med hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.

Slam och fosforfiltermaterial från små avloppsanläggningar	ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras	Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran eller suganordning.	
Fett från fettavskiljare	ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras	-	
Fett från mekaniska fettavskiljare	Töms själv av brukaren. Sorteras som matavfall	emballeras som matavfall	
Matfetter och frityroljor om mängden per hämtningstillfälle överstiger 1 liter	-	ska förvaras i behållare med tätslutande lock. Maximalt 1 liter flytande emballerat avfall får läggas i behållare för restavfall, om det kan ske utan att emballaget går sönder. Större mängd matfetter eller frityroljor lämnas på återvinningscentraler.	Matfetter och frityroljor från hushåll kan lämnas på återvinningscentraler

Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt, högst 10 kilogram per hämtningstillfälle.	-	ska förpackas väl innan det läggs i behållare för restavfall. Mindre sällskapsdjur (maxstorlek hund) kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.	
Större djur eller större mängd sådant avfall	Det vill säga andra djur än döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt överstigande 10 kilogram	Kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas.	
Andra animaliska biprodukter än döda sällskapsdjur och matavfall. Blandas före detta livsmedel med annat avfall utgör den blandade fraktionen före detta livsmedel och är APB enligt definitionen.	-	**Före detta livsmedel** från butik ska av avfallslämnaren [förpackas i särskild påse, säck eller lämnas i tank av typ som godkänts av avfallsansvariga nämnden].	Annan transportör godtas enligt 10 a § för före detta livsmedel i butik

Stickande och skärande avfall	Bland annat kanyler och sprutor	Ska förpackas i skyddande hölje innan det läggs i behållare för kärl- och säckavfall, så att inte skärskador eller annan olägenhet uppstår. Kanyler ska läggas i speciell behållare som tillhandahålls av apotek och lämnas till apotek som kommunen har avtal med.	Annan transportör godtas enligt 10 a §
Förpackningar	I enlighet med definitionen av förpackning i Förordningen om producentansvar för förpackningar (2014:1073)	Lämnas lösa i de behållare/ kärl som tillhandahålls/anvisas	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av kommunen ~~eller producent~~ Annan transportör godtas enligt 10 a §
Returpapper	I enlighet med definitionen av förpackning i Förordningen om producentansvar för returpapper (2014:1074)	Lämnas löst i de behållare/ kärl som tillhandahålls/anvisas	~~Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av kommunen eller producent~~ Se sorteringskrav i 8 b § Annan transportör godtas enligt 10 a §
Kontorspapper	Större mängder kontorspapper från en och samma verksamhet bör dock anses skilja sig till art och sammansättning från hushållens avfall och därmed klassas som ej kommunalt avfall	Lämnas löst i de behållare/ kärl som tillhandahålls/anvisas	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av kommunen Annan transportör godtas enligt 10 a §

Kasserade bilbatterier	I enlighet med definitionen av batteri i batteriförordningen (2008:834)	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/innehåll rinner ut	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av producent eller på återvinningscentral Annan transportör godtas enligt 10 a §

Kasserade bärbara batterier. Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Är de bärbara batterierna inbyggda i produkten hanteras den som avfall från elutrustning	I enlighet med definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (2008:834)	-	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av producent eller på återvinningscentral Annan transportör godtas enligt 10 a §
Konsumentelavfall	Skrymmande konsumentelavfall ska sorteras ut och hållas skiljt från annat grovavfall. Smått elavfall ska sorteras ut och hållas skiljt från kärl- och säckavfall.	-	Konsumtenelavfall lämnas vid återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. Hämtning av skrymmande konsumentelavfall kan beställas med tjänster för grovavfall enligt kommunens avfallstaxa. Annan transportör godtas enligt 10 a §
Läkemedel	I enlighet med definitionen av läkemedel i förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel	ska lämnas i behållare/påse som tillhandahålls av apoteket	Lämnas till apotek Annan transportör godtas enligt 10 a §
~~*[Annat avfallsslag som omfattas av producentansvar]*~~	-	-	-

Textilavfall som utgör kommunalt avfall från *hushåll*	Sorteras ut och förvaras skiljt från annat avfall (3 kap. 3 a § AvfallsF)	Lämnas i säck	Lämnas vid kommunens återvinningscentral i de kärl och anordningar som kommunen tillhandahåller för textilavfall. Alternativt budas hämtning från kommunen eller kommunens utförare
Textilavfall som utgör kommunalt avfall från *detaljhandel*	Sorteras ut och förvaras skiljt från annat avfall	Lämnas i säck	Lämnas vid kommunens återvinningscentral i de kärl och anordningar som kommunen tillhandahåller för textilavfall. Alternativt budas hämtning från kommunen eller kommunens utförare
Textilavfall som utgör kommunalt avfall från *annan verksamhet än detaljhandel*	Sorteras ut och förvaras skiljt från annat avfall	Lämnas i säck	Lämnas vid kommunens återvinningscentral i de kärl och anordningar som kommunen tillhandahåller för textilavfall alternativt budas hämtning från kommunen eller kommunens utförare
Textilavfall i form av: - strumpor och underkläder - textil som är: • mycket smutsig • möglig • starkt skadad		Lämnas i säck eller påse	Får lämnas i restavfall. Större mängder lämnas på återvinningscentral
Fiskeredskap av plast från hushåll eller som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll	Plastfiskeredskapen ska sorteras ut och förvaras skiljt från annat avfall, 3 kap. 12 b § AvfallsF. Om en elutrustning är inbyggd eller på annat sätt ingår i ett fiskeredskap som har blivit avfall ska elutrustningen avlägsnas	Lämnas löst i behållare	Lämnas vid kommunens återvinningscentraler. Annan transportör godtas enligt 10 a §

	innan fiskeredskapet lämnas, om den kan avlägsnas på ett enkelt sätt. Om elutrustningen inte kan avlägsnas på ett enkelt sätt ska fiskeredskapet som har blivit avfall lämnas som elutrustning		
Jord (även uppgrävda massor), sten och muddermassor från icke yrkesmässig verksamhet i enlighet med koden 17 05 i bilaga 3 till AvfallsF som utgör avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § 4 p. MB	Sorteras ut och förvaras skiljt från annat avfall	Lämnas löst.	Lämnas vid kommunens återvinningscentraler upp till en volym på två (2) kubikmeter Volymer överstigande detta lämnas vid Renhållarens anläggning i Mörrum Annan transportör godtas enligt 10 a §

Hämtningsintervall

1. Från flerbostadshus och verksamheter sker hämtning av ~~kärl- och säckavfall~~ mat- och restavfall normalt en gång i veckan. Renhållaren tillhandahåller även hämtning en gång varannan vecka ~~eller en~~ eller två gånger per vecka.
   Från flerbostadshus och verksamheter som sorterar ut allt matavfall kan hämtning av restavfall tillhandahållas en gång var fjärde vecka.

2. Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning av ~~kärl- och säckavfall~~ matavfall normalt en gång varannan vecka. Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning av restavfall normalt en gång var fjärde vecka ~~Renhållaren tillhandahåller även hämtning en gång per vecka under juni och juli~~.

3. Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning av ~~hushållsavfall~~ matavfall normalt en gång varannan vecka under perioden mitten av maj – mitten av september. Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning av restavfall normalt en gång var fjärde vecka under perioden mitten av maj – mitten av september ~~Renhållaren tillhandahåller även hämtning en gång i veckan under juni och juli~~.

4. Efter beställning tillhandahåller renhållaren eller renhållarens utförare hämtning av trädgårdsavfall i kärl en gång varannan vecka under perioden mitten av mars – mitten av november.

5. Hämtning av ~~latrin~~ avfall från torrtoaletter och andra liknade lösningar sker en gång varannan vecka. För fritidsboende sker hämtning av ~~latrin~~ avfall från torrtoaletter och andra liknade lösningar en gång varannan vecka under perioden mitten av maj – mitten av september.

6. Tömning av slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten sker enligt tillsynsmyndighetens beslut eller i annat fall efter behov på fastighetsägarens beställning.

7. Fosforfällor ska tömmas i enlighet med det tillstånd som getts av kommunens tillsynsmyndighet för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.

8. Tömning av andra ~~små~~ enskilda avloppsanläggningar sker minst en gång per år eller efter vad som krävs för anläggningens

funktion.

9. Tömning av fettavskiljare sker minst 4 6 gånger per år eller med det intervall som krävs för anläggningens funktion enligt tillsynsmyndighetens beslut.

10. Efter beställning tillhandahåller renhållaren hämtning av grovavfall från en- eller tvåbostadshus.

11. Efter beställning tillhandahåller renhållaren hämtning av kyl och frys från en- eller tvåbostadshus.

12. Från flerbostadshus och verksamheter sker hämtning av returpapper normalt en gång varannan vecka. Renhållaren tillhandahåller även hämtning en gång i veckan eller en gång var fjärde vecka.

13. Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning av returpapper en gång var varannan vecka.

14. Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning av returpapper en gång var varannan vecka under perioden mitten av maj – mitten av september.

15. Efter beställning tillhandahåller renhållaren hämtning av bygg- och rivningsavfall som inte producerats i yrkesmässig verksamhet.

16. Från flerbostadshus och verksamheter sker hämtning av metallförpackningar normalt en gång var fjärde vecka.

17. Från flerbostadshus och verksamheter sker hämtning av ofärgade glasförpackningar, färgade glasförpackningar, pappersförpackningar och plastförpackningar normalt en gång var annan vecka.

18. Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning av metallförpackningar, ofärgade glasförpackningar och plastförpackningar en gång var fjärde vecka.

19. Från en eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning av färgade glasförpackningar och pappersförpackningar en

gång var annan vecka.

20. Från en eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning av metallförpackningar ofärgade glasförpackningar och plastförpackningar en gång var fjärde vecka under perioden mitten av maj - mitten av september.

21. Från en eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning av färgade glasförpackningar och pappersförpackningar en gång var annan vecka under perioden mitten av maj - mitten av september.

Förutsättningar för hämtning efter beställning regleras närmare i avfallstaxan för Olofströms kommun.

Föreskriftsbilaga, behållare för avfallshantering m.m.

Följande behållare används för hushållsavfall och förpackningar i kommunen

Typ av behållare	Storlek	Används till följande	Instruktion
Kärl	140 l 190 l 240 l 370 l 660 l	Matavfall (endast 140 l) Restavfall, osorterat ~~hushållsavfall~~ kommunalt avfall, tidningar och förpackningsmaterial samt wellpapp Trädgårdsavfall (endast 370 l)	
Rullhäckar	800 l	Wellpapp	
Containrar	5, 8, 10 m^3	Restavfall, osorterat ~~hushållsavfall~~ kommunalt avfall, tidningar och pappersförpackningar samt wellpapp	
Krantömda markbehållare	800 l 1300 l 3 m^3 5 m^3	Matavfall (800 l samt 1300 l) Restavfall, osorterat hushållsavfall (3 m^3 samt 5 m^3)	Kräver godkännande av renhållaren
~~*Lastväxlarflak*~~	~~12 m^3~~	~~Hushållens grovavfall~~	
Lastväxlarflak	10- 36 m^3	Restavfall och osorterat ~~hushållsavfall~~ kommunalt avfall från sopsugsanläggningar och liknade anläggningar	Kräver godkännande av renhållaren

Latrinkärl	45 l	~~Latrin~~ Avfall från torrtoaletter och andra liknade lösningar som utgör kommunalt avfall	

Transportvägar för fordon

Transportvägar

Transportvägar är de vägar i direkt anslutning till uppställningsplats och dragväg där fordon för hämtning av avfall måste köra för att komma intill och hämta avfallet. Transportvägarnas utformning är en av flera aspekter som påverkar avfallshämtarens arbetsmiljö samt säkerheten för de som vistas eller färdas nära hämtningsfordon.

Krav

1. Byggnader och andra anläggningar ska så långt det är möjligt vara placerade på ett sådant sätt i förhållande till omgivande mark att transporter och liknande kan utföras med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall.

Riktlinjer

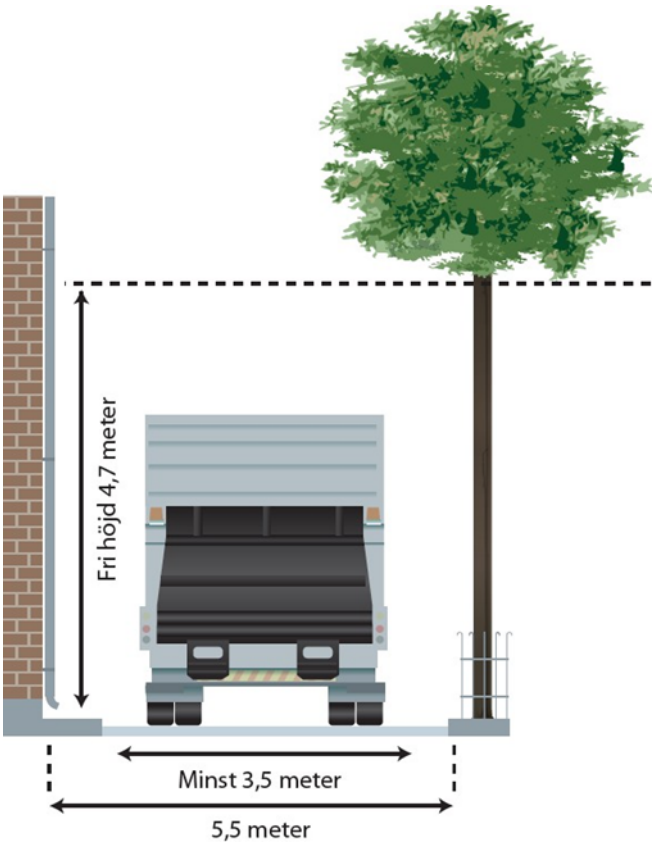
2. Transportväg ska ha en hårdgjord yta.
3. Transportvägen ska året runt ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.
4. Hämtningsfordon ska inte framföras på gång- och cykelbana. Om det inte kan undvikas, kan dispens sökas hos kommunen, väghållare eller fastighetsägaren.
5. Hämtningsfordonens behov av att backa vid hämtning av avfall ska i största möjliga mån minimeras, och undvikas intill gång- och cykelbanor, lekplatser, bostadsentréer, skolor, förskolor eller äldreboenden.
6. Transportvägar ska ha den bärighetsklass som krävs med avseende på hämtningsfordonens tyngd, men minst bärighetsklass 2.
7. Hämtningsfordonets uppställningsplats ska inte vara skymd av t.ex. backkrön eller kurva.
8. Väghållaren (Trafikverket, kommunen, privat vägförening eller enskild fastighetsägare) ska tillse att det är korrekt skyltning och god framkomlighet.

Transportvägarnas mått

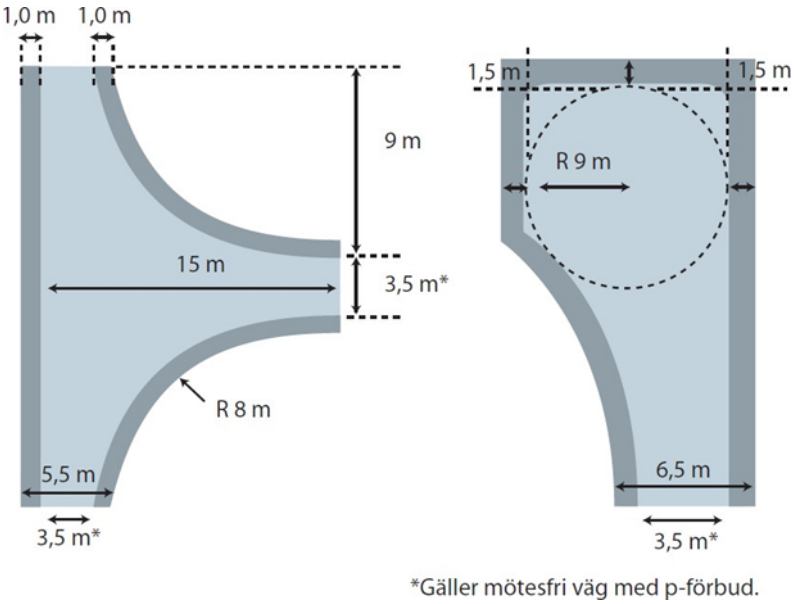
9. Transportväg ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts ska vägen vara bredare (bredden beror då på vilken typ av parkering som tillåts, t.ex. utmed vägen eller snedställd). Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, men den ska vara minst 3,5 meter. Träd och växtlighet eller snövallar ska inte inkräkta på vägbredden.
10. Transportvägar (inklusive garage, täckta pelarhallar eller andra platser där hämtningsfordon ska framföras) ska ha en fri höjd på 4,7 meter. Lägre höjd kan accepteras om lägre fordon än 4,5 meter används och kommunen har gett godkännande för detta. Träd och växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden.
11. Återvändsgator ska ha vändmöjlighet för hämtningsfordon, t.ex. i form av vändplats eller trevägskorsning. Vändmöjlighetens mått ska anpassas efter vilken typ av hämtningsfordon som ska användas. I figur 1 och figur 2 ges exempel på mått för en baklastande hämtningsbil.

Rekommendationer

12. Gångvägar bör inte blockeras vid hämtning av avfall.

Figur 1. Fri höjd och bredd

Figur 2. Vändplatser

Olofströms kommun ändringar i föreskrifter 2026

Allmänt: de föreskrifter som antogs 2025 byggde, felaktig, på en äldre version av föreskrifter och inte på versionen från 2022. Av den anledningen behöver ett stort antal rättelser göras.

1§	rättat hänvisning
2§	p1 bytt hela texten
	P1 bytt alla punkterna a-l
	P1 Lagt till definition av textilavfall
	P7, lagt till ,*fosforfälla, slamavskiljare*, fettavskiljare
	P7 Tagit bort begreppet hushållsavfall
	P8, bytt en felaktig text helt
3§	ett tillägg i rubriken
	Rättat text
5§	tagit bort returpapper
8§	rättat rubrik ovan
	Bytt ut hela paragrafen
9§	gjort tillägg
10§	rättat rubrik
	Tagit bort begreppet hushållsavfall på två ställen
	Lagt till 10 a §, tillåtande version
11§	rättat rubrik
	Ändrat felaktig text
13 §	ändrat ”små” till ”enskilda”
14 §	ändrat ”små” till ”enskilda”
16 §	Lagt till text -
17 §	ändrat ”små” till ”enskilda”
	Lagt till text
	Lagt till text eller renhållarens utförare.

19§	Tagit bort begreppet hushållsavfall på två ställen
20 §	Lagt till text eller renhållarens utförare
	Tagit bort begreppet hushållsavfall
22§	Tagit bort begreppet hushållsavfall
	Lagt till om verksamheter
23 §	lagt till några saknade paragrafer
	Lagt till hela 23 b §
24§	rättat rubrik ovan
	Tagit bort begreppet hushållsavfall på flera ställen
	Tagit bort text
	Rättat tömningsintervall från fyra till sex
	Lagt till hela 24 a §
25 §	ersatt ett stycke
26 §	Bytt hela texten.
27 §	lagt till en helt ny §
§ 27	ändrat numrering till 28 §
	Bytt all text
28 §	ändrat numrering till 29 §
	Helt ny formulering
	Tagit bort felaktig text om dispens
29§	ÄNDRAT NUMRERING TILL 30
	Ändrat ordet latrin
	Tagit bort felaktig text om dispens på två ställen
	Bytt delar av texten
	Lagt till text om urin
30§	hela texten tas bort och ersätts med ” Har upphävts”
31 §	ändrat ”små” till ”enskilda”
33 §	lagt till text om fakturering och dispens längd
34 §	bytt hela

35 § Strukit delar av text i rubrik till stycket

bytt hela

36 § bytt hela

37 § Bytt hela

Bilaga 1

Lagt till Annan transportör godtas enligt 10 a § för att anpassa till kommunerna nya inställning på nästan alla avfallsslag

Ändrat text om bygg o rivning

Ändrat text om grovavfall

Lagt till text om trädgårdsavfall

Lagt till text om invasiva arter

Ändrat benämningen latrin

Lagt till text om kontorspapper

Lagt till text om fiskeredskap av plast

Tagit bort en rad som förmodligen inte skulle varit med från början

Lagt till 4 rader om textilavfall

Lagt till 1 rad om jord och sten

Bilaga 2

P1 bytt ”kärl och säckavfall ” till ”mat och restavfall”

P2 bytt namn och rättat tider

Tagit bort text om tjänst som inte finns

P3 bytt namn och rättat tider

Tagit bort text om tjänst som inte finns

P5 Ändrat begreppet latrin

P 8 ändrat små till enskilda

P 9 ändrat 4 till 6

P 12-21 lagt till saknade punkter

Bilaga 3

Tagit bort lastväxlarflak då det inte erbjuds längre

Bytt hushållsavfall mot kommunalt avfall på flera ställen.

Bytt text vid latrin

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2026-11-03

Diarienummer:
2026/2566-3

Nämnd
Kommunstyrelsen **2026-11-10**

Handläggare
Namn: Roger Jönsson
Titel: Infrastruktur och Näringslivschef

Renhållningstaxa för Olofströms kommun 2027

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Anta renhållningstaxa för Olofströms kommun 2027 enligt Västblekinge Miljö AB:s förslag, samt

2. Att taxan ska gälla från och med den 1 januari 2027.

Ärendebeskrivning
Västblekinge Miljö AB (VMAB) har den 26 oktober 2026 överlämnat förslag till renhållningstaxa för 2027. Förslaget behandlades av bolagets styrelse den 22 oktober 2026.

Yttrande/Bedömning
För Olofströms kommun innebär förslaget att övriga taxor generellt sänks med 6,6 procent, medan avgifterna för slam och hushållens bygg- och rivningsavfall ändras särskilt. Därutöver görs justeringar i tjänsteutbud och villkor.
Ändringarna omfattar bland annat anpassningar av slamtömningsavgifter till nytt entreprenadavtal, möjlighet till tömning på bestämd tid och tömning av fosforfilter. För hushållens bygg- och rivningsavfall föreslås reviderade behandlingsavgifter samt avgifter för containerhämtning. I bilagan redovisar VMAB även förändrade villkor för gångväg, trädgårdsavfall, grovavfallscontainer och hämtningsintervall för returpapper.

Förvaltningen bedömer att förslaget kan ligga till grund för beslut om renhållningstaxa 2027. Den generella sänkningen innebär lägre avgifter för berörda abonnemang, medan effekten för enskilda abonnenter beror på valda tjänster och eventuella särskilda avgiftsändringar. Justeringarna av tjänster och villkor framstår huvudsakligen som anpassningar till entreprenadavtal och faktiskt nyttjande.
Inför slutligt fastställande bör VMAB säkerställa och kvalitetssäkra att den beslutade taxebilagan är en ren, entydig slutversion.

Finansiering
Förslaget innebär en generell sänkning med 6,6 procent för övriga taxor, men särskilda ändringar för slam och bygg- och rivningsavfall. Någon samlad beräkning av effekterna för kommunens egna verksamheter eller taxekollektivet framgår inte av det redovisade beslutsunderlaget.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Perspektiven bedöms inte påverkas och har därför inte beaktats.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Specificera vilka underlag som redovisas

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Västblekinge Miljö AB
Infrastruktur och Näringslivschef R.J

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 Skrivelse Olofström renhållningstaxa 2027, dnr 26 146.docx
2 Bilaga till taxeförslag 2027, Olofström.xlsx
3 Taxa 2027 Olofström, Inskick.pdf
4 Taxa 2027 Olofström, Inskick.xlsx

Mörrum 2026-10-26
Dnr: 26 146

Olofströms kommun
Kommunfullmäktige

Förslag till renhållningstaxa för år 2027

Västblekinge Miljö AB skall enligt samarbetsavtalet senast under oktober månad lämna förslag till ägarkommunerna avseende renhållningstaxa för nästkommande år.

Västblekinge Miljö AB behandlade vid sitt styrelsemöte den 22 oktober 2026 förslag till renhållningstaxa för år 2027 för kommunerna Karlshamn, Olofström och Sölvesborg. Styrelsen beslutade att lämna förslag till renhållningstaxa år 2027 med följande förändring för Olofström:

- Taxa för slam ändras enlig bifogat förslag.
- Taxa för hushållens bygg- och rivningsavfall har ändrats.
- Ett antal mindre justeringar i erbjudna tjänster har gjorts.
- Övriga taxor sänks med 6,6%.

Västblekinge Miljö AB föreslår Olofströms kommun att besluta att ny renhållningstaxa för år 2027 enligt ovanstående skall gälla från och med 1 januari 2027.

På uppdrag av styrelsen i Västblekinge Miljö AB

Johan Ekelund
Renhållningsingenjör

Bilaga: Taxeförslag 2027
Sammanställning av ändringar i taxeförslag, 2027, Olofström

Postadress
Box 56
375 22 Mörrum

Besöksadress
Perstorp
Mörrum

Telefon
0454-593 59

E-post
kundservice@vmab.se

Internet
www.vmab.se

Bilaga till Förslag till renhållningstaxa för år 2027

Förslag	Förklaring
Alla taxor för osorterat avfall tas bort	Det är lag på att sortera ut matavfall och förpackningar. Inga kunder har osorterade abonnemang.
Dragväg ändras så att de första 5 meterna blir gratis, var tidigare 2 meter	VMAB nya avtal med Ohlssons anger 5 meter. Detta gör det lättare för kunderna att hitta bra platser för sina
Extra restavfallskärl, tagit bort intervallerna 10 och 26	med tömnnig var 4:e vecka på restavfallet blir denna taxa onödig ,
Texten "Endast för abonnent med tömning 13 gånger på huvudkärlet " tas bort för extra restavfallskärl	Efter bytet av kärlindelnig behövs inte informationen
ändrat tiden för budning av trädgårdsavfall från fem dagar till 2	Kortare intervall är mer kundvänligt. Nya avtalet med Ohlssons anger två
Ändrat pris för budingshämtning av	Anpassning till nytt avtal med Ohlssons
Taxor för kretsmedlemmar och landsbyggdsstationsmedlemmar med egen kompost tas bort, gäller Olofström	Miljöförbundet beviljar inte den typen dispens längre och de gamla har löpt ut. Det finns inga kvar.
Hyra av grovavfallscontainer har sänkts till 190 kr/ vecka	Nytt avtal har gett bättre priser.
Karlshamn och Sölvesborg. Lagt till taxa för hamnars avfall från internationell	Tjänsten har funnits länge men saknats i taxan.
infört taxa för kunder som vill ha tömning av slamanläggning på bestämd tid.	Ökar möjlighjeten för kunder att vara med vid slamtömning. Finns med i nya
Lagt till tjänsten tömning av fosforfilter	Ny tjänst som finns med i M2G avtalet
ändrat taxa för dragning av slang till enskilda avlopp till 10 m	Vid dragning av slang får entreprenören ersättning vid sträckor över 10 meter.
Slam, tagit bort en taxa för tömning två gånger per år	Taxan användes inte , turerna planeras ändå i systemet.
Ändrat timkostnad för slambil/spolning	Nya priser i avtalet med M2G
Förtydligat att extratömning av trädgårdsavfall endast kan beställas under	
Returpapper/tidningar, infört möjligheten att få kärlen tömda var 4:e vecka	Mänden returpapper minskar, kunderna behöver inte lika mycket tömning som
Returpapper/tidningar, infört möjligheten att få containers tömda varje vecka	Enstaka kunder har detta redan nu
Taxa för hämtning av bygg och rivningsavfall under kommunalt ansvar med container	En tjänst för de boenden som inte kan transportera sitt bygg- och rivningsavfall själva till ÅVC
Behandlingsavgifter för bygg- och	Anpassat efter nuvarande kostnader

RENHÅLLNINGSTAXA FÖR OLOFSTRÖMS KOMMUN 2027

Varje kommun är enligt 15 kap 8§ Miljöbalken skyldig att svara för omhändertagande av hushållsavfall.Kommunens avfallshantering regleras i miljöbalken, avfallsförordningen samt i kommunens renhållningsföreskrifter. Olofströms kommun har uppdragit åt Västblekinge Miljö AB att svara för kommunens åligganden enligt denna paragraf.
I händelse nedanstående taxa saknar tillämplig bestämmelse om avgift skall avgift erläggas enligt överenskommelse varvid gällande entreprenadavtal skall utgöra grund.
Dessutom skall behandlingsavgifter samt administrationskostnader erläggas.
Hämtning och bortforsling skall göras genom Västblekinge Miljö AB eller dess entreprenör.
Samtliga avgifter är inkluderade med 25 % lagstadgad mervärdesskatt.
Angivna avgifter är antagna av kommunfullmäktige i Olofström den 27/11 2024 § 142
Denna taxa gäller från och med 2027-01-01

RENHÅLLNINGSTAXA FÖR OLOFSTRÖMS KOMMUN 2027

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Renhållningstaxan beslutas av kommunfullmäktige.
Avgifter enligt renhållningstaxan faktureras av Västblekinge Miljö AB i efterskott med förfallodag den siste i faktureringsmånaden.
Abonnenter och kunder till VMAB kan välja att bli fakturerade varje månad, varannan månad, kvartal, halvår eller helår. Privatpersoner som inte aktivt anmäler sitt val blir fakturerade varje kvartal.
Företag som inte aktivt anmäler sitt val blir fakturerade varje halvår.
Avgiften för tömning av enskilda avlopp faktureras tillsammans med avgiften för hushållsavfall.
Övriga avgifter (som inte omfattas av renhållningstaxan) betalas efter anmodan från Västblekinge Miljö AB.
Fastighetsinnehavare är avgiftsskyldig för avgifter enligt denna taxa.
Avgiftsskyldigheten kan efter överenskommelse mellan Renhållaren och nyttjanderättshavare, till exempel verksamhetsutövare eller hyresgäst, överlåtas till nyttjanderättshavare.
Renhållaren kan häva denna överlåtelse om nyttjanderättshavaren inte uppfyller sina åtaganden och meddelar då fastighetsinnehavaren att denne i fortsättningen ansvarar för avgifterna enligt denna taxa.
Sker inte betalning i rätt tid debiteras ränta (referensräntan + 8%) enligt räntelagen (1975:635).
Abonnenter och kunder som ej betalt sin faktura i rätt tid erhåller en betalningspåminnelse. kostnader för betalningspåminnelse tillkommer.
Uteblir betalning även efter påminnelsen lämnas ärendet vidare till av Västblekinge Miljö AB anvisat inkassobolag. Inkassohanteringen innebär att lagstadgade inkassokostnader tillkommer enligt lag (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Hämtningsintervall och storlek på behållare bestäms utifrån avfallslämnarens behov och vad som framgår av de kommunala renhållningsföreskrifterna.
Hämtningsintervall för slam framgår av de kommunala renhållningsföreskrifterna. Längre hämtningsintervall beslutas av Miljöförbundet Blekinge Väst.

Om sopbehållaren - vid ordinarie hämtningstillfälle - inte har använts sedan föregående hämtningstillfälle och hämtning inte behövs, har ändå hämtningsskyldigheten fullgjorts rent taxemässigt. Samma sak gäller om sopbehållaren inte varit tillgänglig.

Utebliven hämtning ska anmälas till Renhållaren inom fem arbetsdagar från det att hämtning uteblivit för att Renhållaren ska kunna avhjälpa felet inom skälig tid.

Fastighetsägaren ombesörjer all rengöring av soprum eller annan uppställningsplats för sopbehållare. Rengöring av sopkärlen görs av fastighetsägaren.
Behållare får icke fyllas så att dess lock icke kan tillslutas väl eller så att hämtning och bortforsling försvåras.
Det är fastighetsägarens skyldighet att hålla transportvägen till behållarens uppställnings-plats i framkomligt skick.
Gångvägstillägg räknas från sophämtningsfordonets normala uppställningsplats till behållarens uppställningsplats.
Västblekinge Miljö AB tillhandahåller kärl och behållare för avfallshanteringen. Fast installation,tex markbehållare, byggnader, bekostas av fastighetsägaren.
Om inte annat överenskommits skall kärlet placeras vid hämtplatsen på hämtnings-dagen senast klockan 06:00.

I övrigt hänvisas till de kommunala renhållningsföreskrifterna.

Taxa 2027

Villa och fritid

Abonnemang	kärl	Intervall	Information	Fast avgift	Rörlig avgift	Totalt
Minimiljö	140 l kärl matavfall	10		**1 160,00 kr**	**1 545,00 kr**	**2705,00**
Sommar	140 l kärl restavfall	10	**ingen nyutsättning**	928,00 kr	1 236,00 kr	2164,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	10		**1 160,00 kr**	**1 910,00 kr**	**3070,00**
Sommar	240 l kärl restavfall	10	**ingen nyutsättning**	928,00 kr	1 528,00 kr	2456,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	10		**1 160,00 kr**	**2 290,00 kr**	**3450,00**
Sommar	370 l kärl restavfall	10	**ingen nyutsättning**	928,00 kr	1 832,00 kr	2760,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	26		**1 835,00 kr**	**3 160,00 kr**	**4995,00**
Helår	140 l kärl restavfall	26	**ingen nyutsättning**	1 468,00 kr	2 528,00 kr	3996,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	26		**1 835,00 kr**	**3 575,00 kr**	**5410,00**
Helår	240 l kärl restavfall	26	**ingen nyutsättning**	1 468,00 kr	2 860,00 kr	4328,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	26		**1 835,00 kr**	**3 940,00 kr**	**5775,00**
Helår	370 l kärl restavfall	26	**ingen nyutsättning**	1 468,00 kr	3 152,00 kr	4620,00

Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	10		**1 160,00 kr**	**785,00 kr**	**1945,00**
Sommar	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	5		928,00 kr	628,00 kr	1556,00
~~**Tilläggstjänst**~~	~~190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang~~	~~10~~	~~Endast för abonnent med tömning 10 gånger på huvudkärlet~~		**945,00 kr**	**945,00**
~~Maximiljö sommar~~					756,00 kr	756,00
~~**Tilläggstjänst**~~	~~370 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang~~	~~10~~	~~Endast för abonnent med tömning 10 gånger på huvudkärlet~~		**1 835,00 kr**	**1835,00**
~~Maximiljö sommar~~					1 468,00 kr	1468,00
Tilläggstjänst	190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	5	~~Endast för abonnent med tömning 5 gånger på huvudkärlet~~		**505,00 kr**	**505,00**
Maximiljö sommar					404,00 kr	404,00
Tilläggstjänst	370 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	5	~~Endast för abonnent med tömning 5 gånger på huvudkärlet~~		**985,00 kr**	**985,00**
Maximiljö sommar					788,00 kr	788,00
Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	26		**1 835,00 kr**	**1 700,00 kr**	**3535,00**
Helår	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	13		1 468,00 kr	1 360,00 kr	2828,00
~~**Tilläggstjänst**~~	~~190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang~~	~~26~~	~~Endast för abonnent med tömning 26 gånger på huvudkärlet~~		**1 925,00 kr**	**1925,00**
~~Maximiljö helår~~					1 540,00 kr	1540,00
~~**Tilläggstjänst**~~	~~370 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang~~	~~26~~	~~Endast för abonnent med tömning 26 gånger på huvudkärlet~~		**3 715,00 kr**	**3715,00**
~~Maximiljö helår~~					2 972,00 kr	2972,00
Tilläggstjänst	190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	13	~~Endast för abonnent med tömning 13 gånger på huvudkärlet~~		**1 030,00 kr**	**1030,00**
Maximiljö helår					824,00 kr	824,00
Tilläggstjänst	370 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	13	~~Endast för abonnent med tömning 13 gånger på huvudkärlet~~		**1 990,00 kr**	**1990,00**
Maximiljö helår					1 592,00 kr	1592,00
Tilläggstjänst	Tömning av kärl utan insats	st.	Extra avgift för de abonnenter som lyft bort insats i fyrfackskärl.		**405,00 kr**	**405,00**
Maximiljö					324,00 kr	324,00

I samtliga abonnemang ovan ingår 7 l matavfallspåsar, en biokorg och en sorteringsguide

En- och tvåfamiljsbostäder ingående i gemensamhetslösningar eller har delat kärl betalar fast avgift enligt ovan

Dispens	140 l kärl restavfall	13	Tillstånd förlängt tömningsinrtervall, ingen nyutsättning	**1 835,00 kr**	**780,00 kr**	**2615,00**
Helår				1 468,00 kr	624,00 kr	2092,00
Dispens	140 l kärl restavfall	5	Tillstånd förlängt tömningsinrtervall, ingen nyutsättning	**1 160,00 kr**	**535,00 kr**	**1695,00**
Sommar				928,00 kr	428,00 kr	1356,00
Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	26	Tillstånd förlängt tömningsinrtervall	**1 835,00 kr**	**1 450,00 kr**	**3285,00**
Helår, dispens	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	13		1 468,00 kr	1 160,00 kr	2628,00
Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	10	Tillstånd förlängt tömningsinrtervall	**1 160,00 kr**	**670,00 kr**	**1830,00**
Sommar, dispens	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	5		928,00 kr	536,00 kr	1464,00

~~**Osorterat avfall**~~	~~140 l kärl~~	~~10~~	~~**ingen nyutsättning**~~	~~**1 160,00 kr**~~	~~**2 700,00 kr**~~	~~**3 860,00 kr**~~
~~Sommar~~				~~928,00 kr~~	~~2 160,00 kr~~	~~3 088,00 kr~~
	~~190 l kärl~~	~~10~~	~~**ingen nyutsättning**~~	~~**1 160,00 kr**~~	~~**4 045,00 kr**~~	~~**5 205,00 kr**~~
				~~928,00 kr~~	~~3 236,00 kr~~	~~4 164,00 kr~~
	~~240 l kärl~~	~~10~~	~~**ingen nyutsättning**~~	~~**1 160,00 kr**~~	~~**4 045,00 kr**~~	~~**5 205,00 kr**~~
				~~928,00 kr~~	~~3 236,00 kr~~	~~4 164,00 kr~~
	~~370 l kärl~~	~~10~~	~~**ingen nyutsättning**~~	~~**1 160,00 kr**~~	~~**5 780,00 kr**~~	~~**6 940,00 kr**~~
				~~928,00 kr~~	~~4 624,00 kr~~	~~5 552,00 kr~~
~~**Osorterat avfall**~~	~~140 l kärl~~	~~26~~	~~**ingen nyutsättning**~~	~~**1 835,00 kr**~~	~~**5 095,00 kr**~~	~~**6 930,00 kr**~~
~~Helår~~				~~1 468,00 kr~~	~~4 076,00 kr~~	~~5 544,00 kr~~
	~~190 l kärl~~	~~26~~	~~**ingen nyutsättning**~~	~~**1 835,00 kr**~~	~~**7 605,00 kr**~~	~~**9 440,00 kr**~~
				~~1 468,00 kr~~	~~6 084,00 kr~~	~~7 552,00 kr~~
	~~240 l kärl~~	~~26~~	~~**ingen nyutsättning**~~	~~**1 835,00 kr**~~	~~**7 605,00 kr**~~	~~**9 440,00 kr**~~
				~~1 468,00 kr~~	~~6 084,00 kr~~	~~7 552,00 kr~~
	~~370 l kärl~~	~~26~~	~~**ingen nyutsättning**~~	~~**1 835,00 kr**~~	~~**10 685,00 kr**~~	~~**12 520,00 kr**~~
				~~1 468,00 kr~~	~~8 548,00 kr~~	~~10 016,00 kr~~
Gemensam	Kretsmedlem till en liten krets	Liten		**1 835,00 kr**	**890,00 kr**	**2 725,00 kr**
Krets				1 468,00 kr	712,00 kr	2 180,00 kr
	Kretsmedlem till en stor krets	Stor		**1 835,00 kr**	**1 125,00 kr**	**2 960,00 kr**
				1 468,00 kr	900,00 kr	2 368,00 kr
	Kretsmedlem under vecka 18-37	Sommar		**1 160,00 kr**	**745,00 kr**	**1 905,00 kr**
				928,00 kr	596,00 kr	1 524,00 kr
	~~Kretsmedlem med dispens~~	~~Kompost~~	~~Tillstånd förlängt tömningsinrtervall~~	~~**1 835,00 kr**~~	~~**890,00 kr**~~	~~**2 725,00 kr**~~
				~~1 468,00 kr~~	~~712,00 kr~~	~~2 180,00 kr~~
Gemensam	Ansluten till en Landsbygdsstation hela året	Helår		**1 835,00 kr**	**1 150,00 kr**	**2 985,00 kr**
Landsbygdsstation				1 468,00 kr	920,00 kr	2 388,00 kr
	Ansluten till en Landsbygdsstation under vecka 18-37	Sommar		**1 160,00 kr**	**765,00 kr**	**1 925,00 kr**
				928,00 kr	612,00 kr	1 540,00 kr
	~~Ansluten till en landsbygdsstation, dispens~~	~~Kompost~~	~~Tillstånd förlängt tömningsinrtervall~~	~~**1 835,00 kr**~~	~~**1 150,00 kr**~~	~~**2 985,00 kr**~~
				~~1 468,00 kr~~	~~920,00 kr~~	~~2 388,00 kr~~
Miljöavg	Avser fastighet som är befriad från sophämtning genom dispens eller annan orsak			**1 160,00 kr**		**1 160,00 kr**
				928,00 kr		928,00 kr

Latrin sommar	45 l latrinkärl	10	Kärl placeras vid tomtgräns		**6 165,00 kr** 4 932,00 kr	**6 165,00 kr** 4 932,00 kr
Latrin helår	45 l latrinkärl	26	Kärl placeras vid tomtgräns		**14 695,00 kr** 11 756,00 kr	**14 695,00 kr** 11 756,00 kr

Flerbostad och övriga verksamheter

Abonnemang	kärl	Intervall	Information			
Matavfall Sommar	140 l kärl	10			**1 320,00 kr** 1 056,00 kr	**1 320,00 kr** 1 056,00 kr
	Markbehållare 1m³	10			**6 285,00 kr** 5 028,00 kr	**6 285,00 kr** 5 028,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	10			**9 405,00 kr** 7 524,00 kr	**9 405,00 kr** 7 524,00 kr
Matavfall Helår	140 l kärl	26			**3 660,00 kr** 2 928,00 kr	**3 660,00 kr** 2 928,00 kr
	Markbehållare 1m³	26			**14 250,00 kr** 11 400,00 kr	**14 250,00 kr** 11 400,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	26	Erbjuds endast i kombination med restavfall		**21 370,00 kr** 17 096,00 kr	**21 370,00 kr** 17 096,00 kr
	140 l kärl	52			**6 930,00 kr** 5 544,00 kr	**6 930,00 kr** 5 544,00 kr
	Markbehållare 1m³	52			**28 490,00 kr** 22 792,00 kr	**28 490,00 kr** 22 792,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	52			**41 910,00 kr** 33 528,00 kr	**41 910,00 kr** 33 528,00 kr
	140 l kärl	104			**15 240,00 kr** 12 192,00 kr	**15 240,00 kr** 12 192,00 kr
	Markbehållare 1m³	104			**62 680,00 kr** 50 144,00 kr	**62 680,00 kr** 50 144,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	104			**93 995,00 kr** 75 196,00 kr	**93 995,00 kr** 75 196,00 kr
I samtliga abonnemang ovan ingår leverans av 7 l matavfallspåsar, biokorg och sorteringsguide						
Matavfall storkök Helår	140 l kärl	26			**6 260,00 kr** 5 008,00 kr	**6 260,00 kr** 5 008,00 kr
	140 l kärl	52	I detta abonnemang ingår 45 liter säckar och en säckställning		**12 515,00 kr** 10 012,00 kr	**12 515,00 kr** 10 012,00 kr
	140 l kärl	104			**25 015,00 kr** 20 012,00 kr	**25 015,00 kr** 20 012,00 kr
Matavfall hygienkärl Helår	140 l kärl	26			**8 485,00 kr** 6 788,00 kr	**8 485,00 kr** 6 788,00 kr
	140 l kärl	52	I detta abonnemang ingår 45 liter säckar, en säckställning och kärlbyte vid ord. tömning		**16 945,00 kr** 13 556,00 kr	**16 945,00 kr** 13 556,00 kr
	140 l kärl	104			**33 875,00 kr** 27 100,00 kr	**33 875,00 kr** 27 100,00 kr
I samtliga abonnemang ovan ingår 45 l säckar som levereras på ordinarie tömningsdag						
Restavfall Sommar	140 l kärl	10		**610,00 kr** 488,00 kr	**665,00 kr** 532,00 kr	**1 275,00 kr** 1 020,00 kr
	240 l kärl	10		**750,00 kr** 600,00 kr	**715,00 kr** 572,00 kr	**1 465,00 kr** 1 172,00 kr
	370 l kärl	10	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**895,00 kr** 716,00 kr	**825,00 kr** 660,00 kr	**1 720,00 kr** 1 376,00 kr
	660 l kärl	10		**1 370,00 kr** 1 096,00 kr	**875,00 kr** 700,00 kr	**2 245,00 kr** 1 796,00 kr
	Markbehållare 1 m³	10		**6 835,00 kr** 5 468,00 kr	**9 520,00 kr** 7 616,00 kr	**16 355,00 kr** 13 084,00 kr
	Markbehållare 3 m³	10	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**9 585,00 kr** 7 668,00 kr	**11 600,00 kr** 9 280,00 kr	**21 185,00 kr** 16 948,00 kr
	Markbehållare 5 m³	10		**10 945,00 kr** 8 756,00 kr	**14 030,00 kr** 11 224,00 kr	**24 975,00 kr** 19 980,00 kr
	Container 5 m³	10		**10 270,00 kr** 8 216,00 kr	**11 870,00 kr** 9 496,00 kr	**22 140,00 kr** 17 712,00 kr
	Container 8 m³	10	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**14 375,00 kr** 11 500,00 kr	**16 415,00 kr** 13 132,00 kr	**30 790,00 kr** 24 632,00 kr
	Container 10 m³	10		**17 795,00 kr** 14 236,00 kr	**19 740,00 kr** 15 792,00 kr	**37 535,00 kr** 30 028,00 kr
Restavfall	140 l kärl	13		**645,00 kr** 516,00 kr	**1 210,00 kr** 968,00 kr	**1 855,00 kr** 1 484,00 kr
	240 l kärl	13		**835,00 kr** 668,00 kr	**1 315,00 kr** 1 052,00 kr	**2 150,00 kr** 1 720,00 kr
	370 l kärl	13		**1 095,00 kr** 876,00 kr	**1 470,00 kr** 1 176,00 kr	**2 565,00 kr** 2 052,00 kr
	660 l kärl	13		**1 680,00 kr** 1 344,00 kr	**1 830,00 kr** 1 464,00 kr	**3 510,00 kr** 2 808,00 kr
	Markbehållare 1000	13		**8 900,00 kr** 7 120,00 kr	**10 130,00 kr** 8 104,00 kr	**19 030,00 kr** 15 224,00 kr
	Markbehållare 3000	13	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**11 635,00 kr** 9 308,00 kr	**13 035,00 kr** 10 428,00 kr	**24 670,00 kr** 19 736,00 kr
	Markbehållare 5000	13		**15 055,00 kr** 12 044,00 kr	**15 235,00 kr** 12 188,00 kr	**30 290,00 kr** 24 232,00 kr
	Container 5 m³	13		**12 325,00 kr** 9 860,00 kr	**14 185,00 kr** 11 348,00 kr	**26 510,00 kr** 21 208,00 kr
	Container 8 m³	13		**17 795,00 kr** 14 236,00 kr	**20 160,00 kr** 16 128,00 kr	**37 955,00 kr** 30 364,00 kr
	Container 10 m³	13		**21 900,00 kr** 17 520,00 kr	**24 340,00 kr** 19 472,00 kr	**46 240,00 kr** 36 992,00 kr

Restavfall Helår	140 l kärl	26		**1 290,00 kr** 1 032,00 kr	**1 815,00 kr** 1 452,00 kr	**3 105,00 kr** 2 484,00 kr
	240 l kärl	26		**1 655,00 kr** 1 324,00 kr	**2 035,00 kr** 1 628,00 kr	**3 690,00 kr** 2 952,00 kr
	370 l kärl	26		**2 210,00 kr** 1 768,00 kr	**2 345,00 kr** 1 876,00 kr	**4 555,00 kr** 3 644,00 kr
	660 l kärl	26		**3 370,00 kr** 2 696,00 kr	**3 050,00 kr** 2 440,00 kr	**6 420,00 kr** 5 136,00 kr
	Markbehållare 1000	26	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**17 795,00 kr** 14 236,00 kr	**19 690,00 kr** 15 752,00 kr	**37 485,00 kr** 29 988,00 kr
	Markbehållare 3000	26		**23 270,00 kr** 18 616,00 kr	**25 480,00 kr** 20 384,00 kr	**48 750,00 kr** 39 000,00 kr
	Markbehållare 5000	26		**28 740,00 kr** 22 992,00 kr	**31 250,00 kr** 25 000,00 kr	**59 990,00 kr** 47 992,00 kr
	Container 5 m³	26		**26 010,00 kr** 20 808,00 kr	**26 500,00 kr** 21 200,00 kr	**52 510,00 kr** 42 008,00 kr
	Container 8 m³	26		**36 955,00 kr** 29 564,00 kr	**38 370,00 kr** 30 696,00 kr	**75 325,00 kr** 60 260,00 kr
	Container 10 m³	26		**45 175,00 kr** 36 140,00 kr	**46 735,00 kr** 37 388,00 kr	**91 910,00 kr** 73 528,00 kr
Restavfall Helår	140 l kärl	52		**2 575,00 kr** 2 060,00 kr	**3 090,00 kr** 2 472,00 kr	**5 665,00 kr** 4 532,00 kr
	240 l kärl	52		**3 315,00 kr** 2 652,00 kr	**3 465,00 kr** 2 772,00 kr	**6 780,00 kr** 5 424,00 kr
	370 l kärl	52		**4 410,00 kr** 3 528,00 kr	**4 105,00 kr** 3 284,00 kr	**8 515,00 kr** 6 812,00 kr
	660 l kärl	52		**6 745,00 kr** 5 396,00 kr	**5 540,00 kr** 4 432,00 kr	**12 285,00 kr** 9 828,00 kr
	Markbehållare 1000	52	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**36 955,00 kr** 29 564,00 kr	**37 435,00 kr** 29 948,00 kr	**74 390,00 kr** 59 512,00 kr
	Markbehållare 3000	52		**47 900,00 kr** 38 320,00 kr	**48 990,00 kr** 39 192,00 kr	**96 890,00 kr** 77 512,00 kr
	Markbehållare 5000	52		**58 850,00 kr** 47 080,00 kr	**60 570,00 kr** 48 456,00 kr	**119 420,00 kr** 95 536,00 kr
	Container 5 m³	52		**52 010,00 kr** 41 608,00 kr	**52 395,00 kr** 41 916,00 kr	**104 405,00 kr** 83 524,00 kr
	Container 8 m³	52		**73 915,00 kr** 59 132,00 kr	**76 165,00 kr** 60 932,00 kr	**150 080,00 kr** 120 064,00 kr
	Container 10 m³	52		**90 340,00 kr** 72 272,00 kr	**92 855,00 kr** 74 284,00 kr	**183 195,00 kr** 146 556,00 kr
Restavfall Helår	140 l kärl	104		**5 145,00 kr** 4 116,00 kr	**7 295,00 kr** 5 836,00 kr	**12 440,00 kr** 9 952,00 kr
	240 l kärl	104		**6 610,00 kr** 5 288,00 kr	**8 330,00 kr** 6 664,00 kr	**14 940,00 kr** 11 952,00 kr
	370 l kärl	104		**8 815,00 kr** 7 052,00 kr	**9 880,00 kr** 7 904,00 kr	**18 695,00 kr** 14 956,00 kr
	660 l kärl	104		**13 470,00 kr** 10 776,00 kr	**13 510,00 kr** 10 808,00 kr	**26 980,00 kr** 21 584,00 kr
	Markbehållare 1000	104	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**80 760,00 kr** 64 608,00 kr	**82 890,00 kr** 66 312,00 kr	**163 650,00 kr** 130 920,00 kr
	Markbehållare 3000	104		**105 395,00 kr** 84 316,00 kr	**107 800,00 kr** 86 240,00 kr	**213 195,00 kr** 170 556,00 kr
	Markbehållare 5000	104		**130 025,00 kr** 104 020,00 kr	**132 700,00 kr** 106 160,00 kr	**262 725,00 kr** 210 180,00 kr
	Container 5 m³	104		**113 605,00 kr** 90 884,00 kr	**116 085,00 kr** 92 868,00 kr	**229 690,00 kr** 183 752,00 kr
	Container 8 m³	104		**164 250,00 kr** 131 400,00 kr	**165 885,00 kr** 132 708,00 kr	**330 135,00 kr** 264 108,00 kr
	Container 10 m³	104		**199 840,00 kr** 159 872,00 kr	**203 250,00 kr** 162 600,00 kr	**403 090,00 kr** 322 472,00 kr

Komprimator Restavfall	Komprimator 8 m³	6	Abonnemang omfattar endast tömning av kunds egna komprimator	**67 065,00 kr** 53 652,00 kr	**69 280,00 kr** 55 424,00 kr	**136 345,00 kr** 109 076,00 kr
	Komprimator 8 m³	13		**82 125,00 kr** 65 700,00 kr	**72 025,00 kr** 57 620,00 kr	**154 150,00 kr** 123 320,00 kr
	Komprimator 10 m³	26		**87 595,00 kr** 70 076,00 kr	**89 230,00 kr** 71 384,00 kr	**176 825,00 kr** 141 460,00 kr

Osorterat Sommar	140 l kärl	10	Osorterat avfall, ingen nyutsättning	**610,00 kr** 488,00 kr	**3 555,00 kr** 2 844,00 kr	**4 165,00 kr** 3 332,00 kr
	240 l kärl	10		**750,00 kr** 600,00 kr	**4 450,00 kr** 3 560,00 kr	**5 200,00 kr** 4 160,00 kr
	370 l kärl	10		**895,00 kr** 716,00 kr	**6 040,00 kr** 4 832,00 kr	**6 935,00 kr** 5 548,00 kr
	660 l kärl	10		**1 370,00 kr** 1 096,00 kr	**9 600,00 kr** 7 680,00 kr	**10 970,00 kr** 8 776,00 kr
	Markbehållare 1000	10		**6 835,00 kr** 5 468,00 kr	**20 110,00 kr** 16 088,00 kr	**26 945,00 kr** 21 556,00 kr
	Markbehållare 3000	10		**9 585,00 kr** 7 668,00 kr	**25 060,00 kr** 20 048,00 kr	**34 645,00 kr** 27 716,00 kr
	Markbehållare 5000	10		**10 945,00 kr** 8 756,00 kr	**31 400,00 kr** 25 120,00 kr	**42 345,00 kr** 33 876,00 kr
	Container 5 m³	10		**10 270,00 kr** 8 216,00 kr	**28 230,00 kr** 22 584,00 kr	**38 500,00 kr** 30 800,00 kr
	Container 8 m³	10		**14 375,00 kr** 11 500,00 kr	**31 825,00 kr** 25 460,00 kr	**46 200,00 kr** 36 960,00 kr
	Container 10 m³	10		**17 795,00 kr** 14 236,00 kr	**34 180,00 kr** 27 344,00 kr	**51 975,00 kr** 41 580,00 kr
Osorterat Helår	140 l kärl	26	Osorterat avfall, ingen nyutsättning	**1 290,00 kr** 1 032,00 kr	**5 735,00 kr** 4 588,00 kr	**7 025,00 kr** 5 620,00 kr
	240 l kärl	26		**1 655,00 kr** 1 324,00 kr	**6 290,00 kr** 5 032,00 kr	**7 945,00 kr** 6 356,00 kr
	370 l kärl	26		**2 210,00 kr** 1 768,00 kr	**8 380,00 kr** 6 704,00 kr	**10 590,00 kr** 8 472,00 kr
	660 l kärl	26		**3 370,00 kr** 2 696,00 kr	**13 045,00 kr** 10 436,00 kr	**16 415,00 kr** 13 132,00 kr
	Markbehållare 1000	26		**17 795,00 kr** 14 236,00 kr	**40 605,00 kr** 32 484,00 kr	**58 400,00 kr** 46 720,00 kr
	Markbehållare 3000	26		**23 270,00 kr** 18 616,00 kr	**61 420,00 kr** 49 136,00 kr	**84 690,00 kr** 67 752,00 kr
	Markbehållare 5000	26		**28 740,00 kr** 22 992,00 kr	**71 820,00 kr** 57 456,00 kr	**100 560,00 kr** 80 448,00 kr
	Container 5 m³	26		**26 010,00 kr** 20 808,00 kr	**65 020,00 kr** 52 016,00 kr	**91 030,00 kr** 72 824,00 kr
	Container 8 m³	26		**36 955,00 kr** 29 564,00 kr	**73 130,00 kr** 58 504,00 kr	**110 085,00 kr** 88 068,00 kr
	Container 10 m³	26		**45 175,00 kr** 36 140,00 kr	**80 805,00 kr** 64 644,00 kr	**125 980,00 kr** 100 784,00 kr
Osorterat Helår	140 l kärl	52	Osorterat avfall, ingen nyutsättning	**2 575,00 kr** 2 060,00 kr	**9 945,00 kr** 7 956,00 kr	**12 520,00 kr** 10 016,00 kr
	190 l kärl	52		**3 315,00 kr** 2 652,00 kr	**11 130,00 kr** 8 904,00 kr	**14 445,00 kr** 11 556,00 kr
	240 l kärl	52		**3 315,00 kr** 2 652,00 kr	**11 130,00 kr** 8 904,00 kr	**14 445,00 kr** 11 556,00 kr
	370 l kärl	52		**4 410,00 kr** 3 528,00 kr	**14 845,00 kr** 11 876,00 kr	**19 255,00 kr** 15 404,00 kr
	660 l kärl	52		**6 745,00 kr** 5 396,00 kr	**23 095,00 kr** 18 476,00 kr	**29 840,00 kr** 23 872,00 kr
	Markbehållare 1000	52		**36 955,00 kr** 29 564,00 kr	**76 600,00 kr** 61 280,00 kr	**113 555,00 kr** 90 844,00 kr
	Markbehållare 3000	52		**47 900,00 kr** 38 320,00 kr	**106 060,00 kr** 84 848,00 kr	**153 960,00 kr** 123 168,00 kr
	Markbehållare 5000	52		**58 850,00 kr** 47 080,00 kr	**123 995,00 kr** 99 196,00 kr	**182 845,00 kr** 146 276,00 kr
	Container 5 m³	52		**52 010,00 kr** 41 608,00 kr	**113 500,00 kr** 90 800,00 kr	**165 510,00 kr** 132 408,00 kr
	Container 8 m³	52		**73 915,00 kr** 59 132,00 kr	**126 240,00 kr** 100 992,00 kr	**200 155,00 kr** 160 124,00 kr
	Container 10 m³	52		**90 340,00 kr** 72 272,00 kr	**138 685,00 kr** 110 948,00 kr	**229 025,00 kr** 183 220,00 kr
Osorterat Helår	140 l kärl	104	Osorterat avfall, ingen nyutsättning	**5 145,00 kr** 4 116,00 kr	**22 380,00 kr** 17 904,00 kr	**27 525,00 kr** 22 020,00 kr
	240 l kärl	104		**6 610,00 kr** 5 288,00 kr	**25 150,00 kr** 20 120,00 kr	**31 760,00 kr** 25 408,00 kr
	370 l kärl	104		**8 815,00 kr** 7 052,00 kr	**33 535,00 kr** 26 828,00 kr	**42 350,00 kr** 33 880,00 kr
	660 l kärl	104		**13 470,00 kr** 10 776,00 kr	**52 160,00 kr** 41 728,00 kr	**65 630,00 kr** 52 504,00 kr
	Markbehållare 1000	104		**80 760,00 kr** 64 608,00 kr	**169 055,00 kr** 135 244,00 kr	**249 815,00 kr** 199 852,00 kr
	Markbehållare 3000	104		**105 395,00 kr** 84 316,00 kr	**233 330,00 kr** 186 664,00 kr	**338 725,00 kr** 270 980,00 kr
	Markbehållare 5000	104		**130 025,00 kr** 104 020,00 kr	**272 195,00 kr** 217 756,00 kr	**402 220,00 kr** 321 776,00 kr
	Container 5 m³	104		**113 605,00 kr** 90 884,00 kr	**250 515,00 kr** 200 412,00 kr	**364 120,00 kr** 291 296,00 kr
	Container 8 m³	104		**164 250,00 kr** 131 400,00 kr	**276 085,00 kr** 220 868,00 kr	**440 335,00 kr** 352 268,00 kr

	~~Container 10 m³~~	~~104~~		~~**199 840,00 kr**~~ ~~159 872,00 kr~~	~~**304 010,00 kr**~~ ~~243 208,00 kr~~	~~**503 850,00 kr**~~ ~~403 080,00 kr~~

Taxa 2027

Tilläggstjänster

Extra tömning behållare

Tilläggstjänst	Behållare	Intervall	Information			0
Container	Container 5-10 m³ inom 2 timmar dag	st			**6 190,00 kr** 4 952,00 kr	**6 190,00 kr** 4 952,00 kr
	Container 5-10 m³ inom 24 timmar dag	st	Avser endast hushållsavfall		**4 930,00 kr** 3 944,00 kr	**4 930,00 kr** 3 944,00 kr
	Container 5-10 m³ inom 2 arbetsdagar	st			**4 545,00 kr** 3 636,00 kr	**4 545,00 kr** 3 636,00 kr
Markbehållare	Markbehållare 1-5 m³ inom 1 dag	st			**4 645,00 kr** 3 716,00 kr	**4 645,00 kr** 3 716,00 kr
	Markbehållare 1-5 m³ inom 3 dagar	st			**4 265,00 kr** 3 412,00 kr	**4 265,00 kr** 3 412,00 kr
Komprimator	Komprimator inom 1 dag	st			**15 745,00 kr** 12 596,00 kr	**15 745,00 kr** 12 596,00 kr
	Komprimator inom 3 dagar	st			**15 235,00 kr** 12 188,00 kr	**15 235,00 kr** 12 188,00 kr
Kärl	140-240 l kärl inom 1 dag	st			**565,00 kr** 452,00 kr	**565,00 kr** 452,00 kr
	370-660 l kärl inom 1 dag	st			**705,00 kr** 564,00 kr	**705,00 kr** 564,00 kr
	140-240 l kärl inom 3 dag	st			**180,00 kr** 144,00 kr	**180,00 kr** 144,00 kr
	370-660 l kärl inom 3 dag	st			**310,00 kr** 248,00 kr	**310,00 kr** 248,00 kr
Latrin	Extra hämtning 45 l latrinkärl inom 3 dagar	st			**675,00 kr** 540,00 kr	**675,00 kr** 540,00 kr

Gångväg

Tilläggstjänst	Behållare	Intervall	Information			0
Alla behållare, förutom kärl för trädgårdsavfall	Antal metrar per hämtningstillfälle	st	första två (2) fem (5) meterna är kostnadsfria 2-39 meter		**1,20 kr** 0,96 kr	**1,20 kr** 0,96 kr
	Antal metrar per hämtningstillfälle	st	från och med 40 meter		**5,00 kr** 4,00 kr	**5,00 kr** 4,00 kr
	Olåst dörr/grind	st			**5,00 kr** 4,00 kr	**5,00 kr** 4,00 kr
	Låst dörr/grind	st			**11,00 kr** 8,80 kr	**11,00 kr** 8,80 kr
	Trappsteg	st			**10,00 kr** 8,00 kr	**10,00 kr** 8,00 kr

Tilläggstjänster	Hämtning säck på ordinarie tur	st			**125,00 kr** 100,00 kr	**125,00 kr** 100,00 kr
	Framkörningsavgift	st			**390,00 kr** 312,00 kr	**390,00 kr** 312,00 kr
	Kärlbyte	st	avgift per kärl		**425,00 kr** 340,00 kr	**425,00 kr** 340,00 kr
	Enstaka utlämning 45 l säckar mat	st	Levereras i bunte - 20 säckar ingår		**180,00 kr** 144,00 kr	**180,00 kr** 144,00 kr

Tilläggstjänst	Lockilock, kärlbyte & montering	Årstaxa	Kärlbyte och montering ingår vid nyutsättning		**215,00 kr** 172,00 kr	**215,00 kr** 172,00 kr
	Gravitationslås	Årstaxa			**250,00 kr** 200,00 kr	**250,00 kr** 200,00 kr

SLAMAVSKILJARE, SLUTNA TANKAR OCH FETTAVSKILJARE

Ordinarie schemalagd tömning om högst 3 m^3
Fastighetsägaren ansvar för att anläggningen är synlig och att det finns framkomlig väg.
Nedanstående priser avser under ordinarie arbetstid. Övrig tid tillkommer jourtillägg.
I priset ingår behandlingsavgift, max 3 m^3.

Slamavskiljare, deltömning	**Intervall**	**Exkl moms**	**Inkl moms**
Ordinarie tur	1 ggr/ år	984,00 kr	1 230,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Udda år	984,00 kr	1 230,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Jämna år	984,00 kr	1 230,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vart 3:e år	Vart 3:e år	984,00 kr	1 230,00 kr
Extra tömning slamavskiljare, deltömning			
Tömning inom 5 arbetsdagar		1 136,00 kr	1 420,00 kr
Tömning inom 2 arbetsdagar		1 384,00 kr	1 730,00 kr
Tömning inom 24 timmar		1 656,00 kr	2 070,00 kr
Tömning inom 2 timmar		2 216,00 kr	2 770,00 kr

Slamavskiljare, heltömning	**Intervall**	**Exkl moms**	**Inkl moms**
Ordinarie tur	1 ggr/ år	1 288,00 kr	1 610,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Udda år	1 288,00 kr	1 610,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Jämna år	1 288,00 kr	1 610,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vart 3:e år	Vart 3:e år	1 288,00 kr	1 610,00 kr
Extra tömning slamavskiljare, heltömning			
Tömning inom 5 arbetsdagar		1 440,00 kr	1 800,00 kr
Tömning inom 2 arbetsdagar		1 688,00 kr	2 110,00 kr
Tömning inom 24 timmar		1 960,00 kr	2 450,00 kr
Tömning inom 2 timmar		2 520,00 kr	3 150,00 kr

Slutna tankar	**Exkl moms**	**Inkl moms**
Tömning inom 5 arbetsdagar	1 720,00 kr	2 150,00 kr
Tömning inom 2 arbetsdagar	1 968,00 kr	2 460,00 kr
Tömning inom 24 timmar	2 240,00 kr	2 800,00 kr
Tömning inom 2 timmar	2 800,00 kr	3 500,00 kr
Uppsamlingsheat vid årets slut, gäller tankar som ej tömts under innevarande år	0,00 kr	0,00 kr

Minireningsverk	**Intervall**	**Exkl moms**	**Inkl moms**
Ordinarie tur	1 ggr per år	1 172,00 kr	1 465,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Jämna år	1 172,00 kr	1 465,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Udda år	1 172,00 kr	1 465,00 kr
Extra tömning minireningsverk		**Exkl moms**	**Inkl moms**
Tömning inom 5 dagar		1 324,00 kr	1 655,00 kr
Tömning inom 2 dagar		1 572,00 kr	1 965,00 kr
Tömning inom 24 timmar		1 844,00 kr	2 305,00 kr
Tömning inom 2 timmar		2 404,00 kr	3 005,00 kr

Torrklosett	Exkl moms	Inkl moms
Torrklosett <1 m³, tömning och rengöring, inom 2 dagar	1 472,00 kr	1 840,00 kr
Torrklosett 1-3 m³, tömning och rengöring, inom 2 dagar	2 204,00 kr	2 755,00 kr
Torrklosett <1 m³, tömning och rengöring, inom 24 timmar	1 744,00 kr	2 180,00 kr
Torrklosett 1-3 m³, tömning och rengöring, inom , inom 24 timmar	2 476,00 kr	3 095,00 kr
Torrklosett <1 m³, tömning och rengöring, inom 2 timmar	2 304,00 kr	2 880,00 kr
Torrklosett 1-3 m³, tömning och rengöring, inom 2 timmar	3 036,00 kr	3 795,00 kr

Tillägg	Exkl moms	Inkl moms
Större fettavskiljare än 2000 liter tillkommer per påbörjad m³	1 948,00 kr	2 435,00 kr
Större slammängd än 3000 liter tillkommer per påbörjad m³	364,00 kr	455,00 kr
Tömning på bestämt klockslag, 0700-0900 och 1300-1500, påslag	232,00 kr	290,00 kr
Framkörningsavgift vid hinder eller ej åtkomlig brunn	572,00 kr	715,00 kr
Slanglängd över 10 m, per 10 m intervall	156,00 kr	195,00 kr
Timtid slamsugning ord arbetstid	1 652,00 kr	2 065,00 kr
Tillägg för öppning av tungt lock	432,00 kr	540,00 kr

Samtidig tömning av spillvattenbrunn	Exkl moms	Inkl moms
Samtidig tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 5 dagar	492,00 kr	615,00 kr
Större slammängd än 500 liter tillkommer per påbörjad m³	616,00 kr	770,00 kr

Enstaka tömning av spillvattenbrunn	Exkl moms	Inkl moms
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 5 dagar	868,00 kr	1 085,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 2 dagar	1 268,00 kr	1 585,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 24 dagar	1 540,00 kr	1 925,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 2h	2 100,00 kr	2 625,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter jourtömning	6 052,00 kr	7 565,00 kr

Jourtömning utanför ordinarie arbetstider	Exkl moms	Inkl moms
Jourtömning slamavskiljare	7 340,00 kr	9 175,00 kr
Jourtömning sluten tank	7 620,00 kr	9 525,00 kr
Jourtömning minireningsverk	7 220,00 kr	9 025,00 kr

tömning av portabla utomhustoaletter		Exkl moms	Inkl moms
Tömning av portabla utomhustoaletter, inom 24 timmar	per timme	1 540,00 kr	1 925,00 kr
Behandlingskostnad slam	per m3	304,00 kr	380,00 kr
Tilläggsavgift, tömning inom 2 timmar		2 772,00 kr	3 465,00 kr
Tömning, inom 24 timmar, utanför ordinarie arbetstid, enkel	per timme	2 036,00 kr	2 545,00 kr

Fosforfilter	Exkl moms	Inkl moms
tömning inklusive omhändertagande	4 532,00 kr	5 665,00 kr

Abonnemang fettavskiljare

Fettavskiljare	Exkl moms	Inkl moms	
Ordinarie tömning 100 liter fettavskiljare	996,00 kr	1 245,00 kr	Föreslås upphöra
Ordinarie tömning 500 liter fettavskiljare	996,00 kr	1 245,00 kr	
Ordinarie tömning 1000 liter fettavskiljare	1 232,00 kr	1 540,00 kr	
Ordinarie tömning 2000 liter fettavskiljare	1 632,00 kr	2 040,00 kr	

Enstaka tömning fettavskiljare

Fettavskiljare	Exkl moms	Inkl moms	
Tömning max 100 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 148,00 kr	1 435,00 kr	Föreslås upphöra
Tömning max 500 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 148,00 kr	1 435,00 kr	
Tömning max 1000 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 384,00 kr	1 730,00 kr	
Tömning max 2000 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 784,00 kr	2 230,00 kr	

Fettavskiljare	Exkl moms	Inkl moms	
Tömning max 100 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	1 396,00 kr	1 745,00 kr	Föreslås upphöra
Tömning max 500 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	1 396,00 kr	1 745,00 kr	
Tömning max 1000 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	1 632,00 kr	2 040,00 kr	
Tömning max 2000 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	2 032,00 kr	2 540,00 kr	

Fettavskiljare	Exkl moms	Inkl moms	
Tömning max 100 liter, tömning inom 24 timmar	1 668,00 kr	2 085,00 kr	Föreslås upphöra
Tömning max 500 liter, tömning inom 24 timmar	1 668,00 kr	2 085,00 kr	
Tömning max 1000 liter, tömning inom 24 timmar	1 904,00 kr	2 380,00 kr	
Tömning max 2000 liter, tömning inom 24 timmar	2 304,00 kr	2 880,00 kr	

TRÄDGÅRDSAVFALL, GROVAVFALL, FARLIGT AVFALL, ELAVFALL

Taxa 2027

Trädgårdsavfall	Exkl moms	Inkl moms
Hämtning av trädgårdsavfall i kärl 370 liter, 19 hämtningar mars-nov	1 104,00 kr	1 380,00 kr
Extra hämtning av trädgårdsavfall i kärl 370 liter, inom 5 2 arbetsdagar (under säsong)	200,00 kr	250,00 kr

Grovavfallshämtning	Exkl moms	Inkl moms
Hämtning av textilavfall - Max 10 kolli, vardera max 25 kg och längd 1,8 meter	388,00 kr	485,00 kr
Hämtning av grovavfall - Max 10 kolli, vardera max 25 kg och längd 1,8 meter	388,00 kr	485,00 kr
Hämtning av grovavfall, kranbil - Max 10 kolli, vardera max 250 kg och längd 2,5 meter	932,00 kr	1 165,00 kr
Information Hämtning av grovavfall görs inom 2 veckor från beställning, avfallet placeras vid tomtgränsen eller annan plats enligt överenskommelse.		

Hyra 10m3 grovavfallscontainer 1-7 dagar	Exkl moms	Inkl moms
I priset ingår, utsättning, hemtag, hyra och vid hemtag tömning och behandlingsavgift	3 568,00 kr	4 460,00 kr
Extra veckohyra av container, per påbörjad vecka	152,00 kr	190,00 kr
Extra tömning av behållare inom 2 timmar, behandlingsavgift tillkommer	2 272,00 kr	2 840,00 kr
Extra tömning av behållare inom 24 timmar, behandlingsavgift tillkommer	1 628,00 kr	2 035,00 kr
Extra tömning av behållare inom 2 arbetsdagar, behandlingsavgift tillkommer	952,00 kr	1 190,00 kr
Extra tömning av behållare, jourtömning utanför ordinarie arbetstid, behandlingsavgift tillkommer	2 760,00 kr	3 450,00 kr
Bomkörning, kostnad då leverans varit blockerad	940,00 kr	1 175,00 kr

Elavfall och kyl/frys
Information Kyl och frys från hushåll kan lämnas på återviningscentral Kostnaden ingår i renhållningsavgiften Hushållens övriga elavfall lämnas på återvinningscentraler, kostnadsfritt

Farligt avfall
Hushållens farliga avfall lämnas kostnadsfritt på våra återvinningscentraler.

Hushållens bygg- och rivningsavfall		Exkl moms	Taxa
Information			
Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i yrkesmässig verksamhet är ett avfall under kommunalt ansvar. Mängder upp till 2 m3 lämnas på ÅVC. Mängder över 2 m3 lämnas mot en avgift på VMAB anläggning i Mörrum			
trä, obehandlat	per ton	435,00 kr	543,75 kr
trä, behandlat	per ton	650,00 kr	812,50 kr
trä, impregnerat	per ton	2 295,00 kr	2 868,75 kr
mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten,	per ton	2 145,00 kr	2 681,25 kr
metall,	per ton	0,00 kr	0,00 kr
glas,	per ton	1 950,00 kr	2 437,50 kr
plast,	per ton	2 996,00 kr	3 745,00 kr
gips	per ton	2 145,00 kr	2 681,25 kr
osorterat bygg- och rivningsavfall	per ton	2 145,00 kr	2 681,25 kr

8- 10m3 grovavfallscontainer för hushållens bygg- och rivningsavfall, liftdumper, öppen	Exkl moms	*Inkl moms*
Utsättning av container, 8 - 10 m3	1 168,00 kr	***1 460,00 kr***
Hemtag med tömning av container*	1 168,00 kr	***1 460,00 kr***
Hyra av container, 8 - 10 m3 container, daghyra	116,00 kr	***145,00 kr***
Hyra av container, 8-10 m3 container, veckohyra	348,00 kr	***435,00 kr***
Budningstömning, inom en arbetsdag*	1 748,00 kr	***2 185,00 kr***
Budningstömning, inom två arbetsdagar*	1 400,00 kr	***1 750,00 kr***

*Behandlingsavgift för avfall tillkommer enligt ovan

Returpapper/Tidningar

Behållare	Intervall	2027 Exl moms	2027 Taxa inkl moms	Anmärkning
8m3 container	13	9 368,00 kr	11 710,00 kr	
140 l kärl	13	260,00 kr	325,00 kr	
190 l kärl	13	292,00 kr	365,00 kr	
240 l kärl	13	356,00 kr	445,00 kr	
500 l kärl	13	644,00 kr	805,00 kr	Ej nyutsättning
140 l kärl	26	876,00 kr	1 095,00 kr	
190 l kärl	26	876,00 kr	1 095,00 kr	
240 l kärl	26	876,00 kr	1 095,00 kr	
500 l kärl	26	1 160,00 kr	1 450,00 kr	Ej nyutsättning
8m3 container	26	12 732,00 kr	15 915,00 kr	
140 l kärl	52	2 060,00 kr	2 575,00 kr	
190 l kärl	52	2 060,00 kr	2 575,00 kr	
240 l kärl	52	2 156,00 kr	2 695,00 kr	
500 l kärl	52	2 568,00 kr	3 210,00 kr	Ej nyutsättning
8m3 container	52	22 692,00 kr	28 365,00 kr	

Behållare	Fraktion	Intervall	kommentar	2027 taxa Exl moms	2027 taxa inkl moms	Anmärkning
190 l kärl	Pappersförp	26		- kr	- kr	
240 l kärl	Pappersförp	26		- kr	- kr	
370 l kärl	Pappersförp	26		- kr	- kr	
660 l kärl	Pappersförp	26		- kr	- kr	Ingen nyutsättning
190 l kärl	Pappersförp	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
240 l kärl	Pappersförp	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
370 l kärl	Pappersförp	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
660 l kärl	Pappersförp	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Ingen nyutsättning
140 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	
240 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	
370 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	
240 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	
500 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	Ej Olofström
660 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	Ej Olofström
240 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ingen nyutsättning, enbart OFM
370 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ingen nyutsättning, enbart OFM
550 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ej Olofström
660 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ej Olofström
240 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ingen nyutsättning, enbart OFM
140 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	
190 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	
240 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	
370 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	
500 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	Ej Olofström
660 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	Ej Olofström
140 l kärl	Ofärgat glas	13		- kr	- kr	
190 l kärl	Ofärgat glas	13		- kr	- kr	
140 l kärl	Ofärgat glas	26		- kr	- kr	
190 l kärl	Ofärgat glas	26		- kr	- kr	
140 l kärl	Ofärgat glas	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
190 l kärl	Ofärgat glas	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
140 l kärl	Ofärgat glas	bud		- kr	- kr	sedan tömning, skall debiteras under taxa: ÅTERV1DX eller ÅTERV3DX
190 l kärl	Ofärgat glas	bud		- kr	- kr	
140 l kärl	Färgat glas	13		- kr	- kr	
190 l kärl	Färgat glas	13		- kr	- kr	
140 l kärl	Färgat glas	26		- kr	- kr	
190 l kärl	Färgat glas	26		- kr	- kr	
140 l kärl	Färgat glas	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
190 l kärl	Färgat glas	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
140 l kärl	Färgat glas	1		- kr	- kr	Kund har kärl på fastighet och budar sedan tömning, skall debiteras under taxa: ÅTERV1DX eller ÅTERV3DX
190 l kärl	Färgat glas	1		- kr	- kr	
Batteribox	Batteri	1		528 kr	660 kr	
Extra tömn 1 dag	Samtliga	1		324 kr	405 kr	
Extra tömn 3 dag	Samtliga	1		144 kr	180 kr	

Taxan avser förpackningar som hämtas från hushåll enligt förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar

Containerhantering, tillfälliga uppdrag

Samtliga priser avser ordinarie tömning
För tömning på bestämd tidpunkt liknande tillkommer VMAB:s merkostnader
Nedanstående priser avser under ordinarie arbetstid. Övrig tid tillkommer jourtillägg.
Till priset tillkommer behandlingsavgift

Container hushållsavfall oregelbundna uppdrag som festivaler	Exkl moms	Inkl moms
Tömning container 4-5 m3	908,00 kr	1 135,00 kr
Tömning container 6-8 m3	992,00 kr	1 240,00 kr
Tömning container 10 m3	992,00 kr	1 240,00 kr
Utsättning, hemtagning container 4-5 m3	896,00 kr	1 120,00 kr
Utsättning, hemtagning container 6-8 m3	896,00 kr	1 120,00 kr
Utsättning, hemtagning container 10 m3	896,00 kr	1 120,00 kr
Hyra container/vecka (per påbörjad vecka)	896,00 kr	1 120,00 kr

Lastväxlarflak hushållsavfall oregelbundna uppdrag som festivaler	Exkl moms	Inkl moms
Tömning lastväxlarflak 12 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Tömning lastväxlarflak 22 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Tömning lastväxlarflak 35-40 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Utsättning, hemtagning lastväxlarflak 12 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Utsättning, hemtagning lastväxlarflak 22 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Utsättning, hemtagning lastväxlarflak 35-40 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Uyra lastväxlarflak 12 m3/vecka (per påbörjad vecka)	452,00 kr	565,00 kr
Hyra lastväxlarflak 22 m3/vecka (per påbörjad vecka)	536,00 kr	670,00 kr
Hyra lastväxlarflak 35-40 m3/vecka (per påbörjad vecka)	620,00 kr	775,00 kr

Kärlhantering, tillfälliga uppdrag

Samtliga priser avser ordinarie tömning
För tömning på bestämd tidpunkt liknande tillkommer VMAB:s merkostnader
Nedanstående priser avser under ordinarie arbetstid. Övrig tid tillkommer jourtillägg.
Behandlingsavgift ingår i priset.
Kostnaden är uppdelad i fast och rörlig del

Större evenemang faktureras efter faktisk kostnad

Kärl, alla fraktioner, oregelbundna uppdrag som festivaler	Exkl moms	Inkl moms
Fast kostnad, hantering 1-15 kärl	1 456,00 kr	1 820,00 kr
Rörlig kostnad, kostnad per kärl	284,00 kr	355,00 kr

RENHÅLLNINGSTAXA FÖR OLOFSTRÖMS KOMMUN 2027

Varje kommun är enligt 15 kap 8§ Miljöbalken skyldig att svara för omhändertagande av hushållsavfall.Kommunens avfallshantering regleras i miljöbalken, avfallsförordningen samt i kommunens renhållningsföreskrifter. Olofströms kommun har uppdragit åt Västblekinge Miljö AB att svara för kommunens åligganden enligt denna paragraf.
I händelse nedanstående taxa saknar tillämplig bestämmelse om avgift skall avgift erläggas enligt överenskommelse varvid gällande entreprenadavtal skall utgöra grund.
Dessutom skall behandlingsavgifter samt administrationskostnader erläggas.
Hämtning och bortforsling skall göras genom Västblekinge Miljö AB eller dess entreprenör.
Samtliga avgifter är inkluderade med 25 % lagstadgad mervärdesskatt.
Angivna avgifter är antagna av kommunfullmäktige i Olofström den 27/11 2024 § 142
Denna taxa gäller från och med 2027-01-01

RENHÅLLNINGSTAXA FÖR OLOFSTRÖMS KOMMUN 2027

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Renhållningstaxan beslutas av kommunfullmäktige.
Avgifter enligt renhållningstaxan faktureras av Västblekinge Miljö AB i efterskott med förfallodag den siste i faktureringsmånaden.
Abonnenter och kunder till VMAB kan välja att bli fakturerade varje månad, varannan månad, kvartal, halvår eller helår. Privatpersoner som inte aktivt anmäler sitt val blir fakturerade varje kvartal.
Företag som inte aktivt anmäler sitt val blir fakturerade varje halvår.
Avgiften för tömning av enskilda avlopp faktureras tillsammans med avgiften för hushållsavfall.
Övriga avgifter (som inte omfattas av renhållningstaxan) betalas efter anmodan från Västblekinge Miljö AB.
Fastighetsinnehavare är avgiftsskyldig för avgifter enligt denna taxa.
Avgiftsskyldigheten kan efter överenskommelse mellan Renhållaren och nyttjanderättshavare, till exempel verksamhetsutövare eller hyresgäst, överlåtas till nyttjanderättshavare.
Renhållaren kan häva denna överlåtelse om nyttjanderättshavaren inte uppfyller sina åtaganden och meddelar då fastighetsinnehavaren att denne i fortsättningen ansvarar för avgifterna enligt denna taxa.
Sker inte betalning i rätt tid debiteras ränta (referensräntan + 8%) enligt räntelagen (1975:635).
Abonnenter och kunder som ej betalt sin faktura i rätt tid erhåller en betalningspåminnelse. kostnader för betalningspåminnelse tillkommer.
Uteblir betalning även efter påminnelsen lämnas ärendet vidare till av Västblekinge Miljö AB anvisat inkassobolag. Inkassohanteringen innebär att lagstadgade inkassokostnader tillkommer enligt lag (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Hämtningsintervall och storlek på behållare bestäms utifrån avfallslämnarens behov och vad som framgår av de kommunala renhållningsföreskrifterna.
Hämtningsintervall för slam framgår av de kommunala renhållningsföreskrifterna. Längre hämtningsintervall beslutas av Miljöförbundet Blekinge Väst.

Om sopbehållaren - vid ordinarie hämtningstillfälle - inte har använts sedan föregående hämtningstillfälle och hämtning inte behövs, har ändå hämtningsskyldigheten fullgjorts rent taxemässigt. Samma sak gäller om sopbehållaren inte varit tillgänglig.

Utebliven hämtning ska anmälas till Renhållaren inom fem arbetsdagar från det att hämtning uteblivit för att Renhållaren ska kunna avhjälpa felet inom skälig tid.

Fastighetsägaren ombesörjer all rengöring av soprum eller annan uppställningsplats för sopbehållare. Rengöring av sopkärlen görs av fastighetsägaren.
Behållare får icke fyllas så att dess lock icke kan tillslutas väl eller så att hämtning och bortforsling försvåras.
Det är fastighetsägarens skyldighet att hålla transportvägen till behållarens uppställnings-plats i framkomligt skick.
Gångvägstillägg räknas från sophämtningsfordonets normala uppställningsplats till behållarens uppställningsplats.
Västblekinge Miljö AB tillhandahåller kärl och behållare för avfallshanteringen. Fast installation,tex markbehållare, byggnader, bekostas av fastighetsägaren.
Om inte annat överenskommits skall kärlet placeras vid hämtplatsen på hämtnings-dagen senast klockan 06:00.

I övrigt hänvisas till de kommunala renhållningsföreskrifterna.

Taxa 2027

Villa och fritid

Abonnemang	kärl	Intervall	Information	Fast avgift	Rörlig avgift	Totalt
Minimiljö	140 l kärl matavfall	10		**1 160,00 kr**	**1 545,00 kr**	**2705,00**
Sommar	140 l kärl restavfall	10	**ingen nyutsättning**	928,00 kr	1 236,00 kr	2164,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	10		**1 160,00 kr**	**1 910,00 kr**	**3070,00**
Sommar	240 l kärl restavfall	10	**ingen nyutsättning**	928,00 kr	1 528,00 kr	2456,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	10		**1 160,00 kr**	**2 290,00 kr**	**3450,00**
Sommar	370 l kärl restavfall	10	**ingen nyutsättning**	928,00 kr	1 832,00 kr	2760,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	26		**1 835,00 kr**	**3 160,00 kr**	**4995,00**
Helår	140 l kärl restavfall	26	**ingen nyutsättning**	1 468,00 kr	2 528,00 kr	3996,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	26		**1 835,00 kr**	**3 575,00 kr**	**5410,00**
Helår	240 l kärl restavfall	26	**ingen nyutsättning**	1 468,00 kr	2 860,00 kr	4328,00
Minimiljö	140 l kärl matavfall	26		**1 835,00 kr**	**3 940,00 kr**	**5775,00**
Helår	370 l kärl restavfall	26	**ingen nyutsättning**	1 468,00 kr	3 152,00 kr	4620,00

Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	10		**1 160,00 kr**	**785,00 kr**	**1945,00**
Sommar	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	5		928,00 kr	628,00 kr	1556,00
~~**Tilläggstjänst**~~	~~190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang~~	~~10~~	~~Endast för abonnent med tömning 10 gånger på huvudkärlet~~		**945,00 kr**	**945,00**
~~Maximiljö sommar~~					756,00 kr	756,00
~~**Tilläggstjänst**~~	~~370 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang~~	~~10~~	~~Endast för abonnent med tömning 10 gånger på huvudkärlet~~		**1 835,00 kr**	**1835,00**
~~Maximiljö sommar~~					1 468,00 kr	1468,00
Tilläggstjänst	190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	5	~~Endast för abonnent med tömning 5 gånger på huvudkärlet~~		**505,00 kr**	**505,00**
Maximiljö sommar					404,00 kr	404,00
Tilläggstjänst	370 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	5	~~Endast för abonnent med tömning 5 gånger på huvudkärlet~~		**985,00 kr**	**985,00**
Maximiljö sommar					788,00 kr	788,00
Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	26		**1 835,00 kr**	**1 700,00 kr**	**3535,00**
Helår	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	13		1 468,00 kr	1 360,00 kr	2828,00
~~**Tilläggstjänst**~~	~~190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang~~	~~26~~	~~Endast för abonnent med tömning 26 gånger på huvudkärlet~~		**1 925,00 kr**	**1925,00**
~~Maximiljö helår~~					1 540,00 kr	1540,00
~~**Tilläggstjänst**~~	~~370 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang~~	~~26~~	~~Endast för abonnent med tömning 26 gånger på huvudkärlet~~		**3 715,00 kr**	**3715,00**
~~Maximiljö helår~~					2 972,00 kr	2972,00
Tilläggstjänst	190 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	13	~~Endast för abonnent med tömning 13 gånger på huvudkärlet~~		**1 030,00 kr**	**1030,00**
Maximiljö helår					824,00 kr	824,00
Tilläggstjänst	370 l kärl restavfall tillhörande Maximiljöabonnemang	13	~~Endast för abonnent med tömning 13 gånger på huvudkärlet~~		**1 990,00 kr**	**1990,00**
Maximiljö helår					1 592,00 kr	1592,00
Tilläggstjänst	Tömning av kärl utan insats	st.	Extra avgift för de abonnenter som lyft bort insats i fyrfackskärl.		**405,00 kr**	**405,00**
Maximiljö					324,00 kr	324,00

I samtliga abonnemang ovan ingår 7 l matavfallspåsar, en biokorg och en sorteringsguide

En- och tvåfamiljsbostäder ingående i gemensamhetslösningar eller har delat kärl betalar fast avgift enligt ovan

Dispens	140 l kärl restavfall	13	Tillstånd förlängt tömningsinrtervall, ingen nyutsättning	**1 835,00 kr**	**780,00 kr**	**2615,00**
Helår				1 468,00 kr	624,00 kr	2092,00
Dispens	140 l kärl restavfall	5	Tillstånd förlängt tömningsinrtervall, ingen nyutsättning	**1 160,00 kr**	**535,00 kr**	**1695,00**
Sommar				928,00 kr	428,00 kr	1356,00
Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	26	Tillstånd förlängt tömningsinrtervall	**1 835,00 kr**	**1 450,00 kr**	**3285,00**
Helår, dispens	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	13		1 468,00 kr	1 160,00 kr	2628,00
Maximiljö	Max 2 - 370 l kärl med fyrfackssystem	10	Tillstånd förlängt tömningsinrtervall	**1 160,00 kr**	**670,00 kr**	**1830,00**
Sommar, dispens	Max 1 - 370 l kärl med fyrfackssystem	5		928,00 kr	536,00 kr	1464,00

~~**Osorterat avfall**~~	~~140 l kärl~~	~~10~~		~~**1 160,00 kr**~~	~~**2 700,00 kr**~~	~~**3 860,00 kr**~~
~~Sommar~~			~~**ingen nyutsättning**~~	~~928,00 kr~~	~~2 160,00 kr~~	~~3 088,00 kr~~
	~~190 l kärl~~	~~10~~		~~**1 160,00 kr**~~	~~**4 045,00 kr**~~	~~**5 205,00 kr**~~
			~~**ingen nyutsättning**~~	~~928,00 kr~~	~~3 236,00 kr~~	~~4 164,00 kr~~
	~~240 l kärl~~	~~10~~		~~**1 160,00 kr**~~	~~**4 045,00 kr**~~	~~**5 205,00 kr**~~
			~~**ingen nyutsättning**~~	~~928,00 kr~~	~~3 236,00 kr~~	~~4 164,00 kr~~
	~~370 l kärl~~	~~10~~		~~**1 160,00 kr**~~	~~**5 780,00 kr**~~	~~**6 940,00 kr**~~
			~~**ingen nyutsättning**~~	~~928,00 kr~~	~~4 624,00 kr~~	~~5 552,00 kr~~
~~**Osorterat avfall**~~	~~140 l kärl~~	~~26~~		~~**1 835,00 kr**~~	~~**5 095,00 kr**~~	~~**6 930,00 kr**~~
~~Helår~~			~~**ingen nyutsättning**~~	~~1 468,00 kr~~	~~4 076,00 kr~~	~~5 544,00 kr~~
	~~190 l kärl~~	~~26~~		~~**1 835,00 kr**~~	~~**7 605,00 kr**~~	~~**9 440,00 kr**~~
			~~**ingen nyutsättning**~~	~~1 468,00 kr~~	~~6 084,00 kr~~	~~7 552,00 kr~~
	~~240 l kärl~~	~~26~~		~~**1 835,00 kr**~~	~~**7 605,00 kr**~~	~~**9 440,00 kr**~~
			~~**ingen nyutsättning**~~	~~1 468,00 kr~~	~~6 084,00 kr~~	~~7 552,00 kr~~
	~~370 l kärl~~	~~26~~		~~**1 835,00 kr**~~	~~**10 685,00 kr**~~	~~**12 520,00 kr**~~
			~~**ingen nyutsättning**~~	~~1 468,00 kr~~	~~8 548,00 kr~~	~~10 016,00 kr~~
Gemensam	Kretsmedlem till en liten krets	Liten		**1 835,00 kr**	**890,00 kr**	**2 725,00 kr**
Krets				1 468,00 kr	712,00 kr	2 180,00 kr
	Kretsmedlem till en stor krets	Stor		**1 835,00 kr**	**1 125,00 kr**	**2 960,00 kr**
				1 468,00 kr	900,00 kr	2 368,00 kr
	Kretsmedlem under vecka 18-37	Sommar		**1 160,00 kr**	**745,00 kr**	**1 905,00 kr**
				928,00 kr	596,00 kr	1 524,00 kr
	~~Kretsmedlem med dispens~~	~~Kompost~~	~~Tillstånd förlängt tömningsinrtervall~~	~~**1 835,00 kr**~~	~~**890,00 kr**~~	~~**2 725,00 kr**~~
				~~1 468,00 kr~~	~~712,00 kr~~	~~2 180,00 kr~~
Gemensam	Ansluten till en Landsbygdsstation hela året	Helår		**1 835,00 kr**	**1 150,00 kr**	**2 985,00 kr**
Landsbygdsstation				1 468,00 kr	920,00 kr	2 388,00 kr
	Ansluten till en Landsbygdsstation under vecka 18-37	Sommar		**1 160,00 kr**	**765,00 kr**	**1 925,00 kr**
				928,00 kr	612,00 kr	1 540,00 kr
	~~Ansluten till en landsbygdsstation, dispens~~	~~Kompost~~	~~Tillstånd förlängt tömningsinrtervall~~	~~**1 835,00 kr**~~	~~**1 150,00 kr**~~	~~**2 985,00 kr**~~
				~~1 468,00 kr~~	~~920,00 kr~~	~~2 388,00 kr~~
Miljöavg	Avser fastighet som är befriad från sophämtning genom dispens eller annan orsak			**1 160,00 kr**		**1 160,00 kr**
				928,00 kr		928,00 kr

Latrin	45 l latrinkärl	10	Kärl placeras vid tomtgräns		**6 165,00 kr**	**6 165,00 kr**
sommar					4 932,00 kr	4 932,00 kr
Latrin	45 l latrinkärl	26	Kärl placeras vid tomtgräns		**14 695,00 kr**	**14 695,00 kr**
helår					11 756,00 kr	11 756,00 kr

Flerbostad och övriga verksamheter

Abonnemang	kärl	Intervall	Information			
Matavfall Sommar	140 l kärl	10	Erbjuds endast i kombination med restavfall		**1 320,00 kr** 1 056,00 kr	**1 320,00 kr** 1 056,00 kr
	Markbehållare 1m³	10			**6 285,00 kr** 5 028,00 kr	**6 285,00 kr** 5 028,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	10			**9 405,00 kr** 7 524,00 kr	**9 405,00 kr** 7 524,00 kr
Matavfall Helår	140 l kärl	26			**3 660,00 kr** 2 928,00 kr	**3 660,00 kr** 2 928,00 kr
	Markbehållare 1m³	26			**14 250,00 kr** 11 400,00 kr	**14 250,00 kr** 11 400,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	26			**21 370,00 kr** 17 096,00 kr	**21 370,00 kr** 17 096,00 kr
	140 l kärl	52			**6 930,00 kr** 5 544,00 kr	**6 930,00 kr** 5 544,00 kr
	Markbehållare 1m³	52			**28 490,00 kr** 22 792,00 kr	**28 490,00 kr** 22 792,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	52			**41 910,00 kr** 33 528,00 kr	**41 910,00 kr** 33 528,00 kr
	140 l kärl	104			**15 240,00 kr** 12 192,00 kr	**15 240,00 kr** 12 192,00 kr
	Markbehållare 1m³	104			**62 680,00 kr** 50 144,00 kr	**62 680,00 kr** 50 144,00 kr
	Markbehållare 1-1,5 m³	104			**93 995,00 kr** 75 196,00 kr	**93 995,00 kr** 75 196,00 kr
I samtliga abonnemang ovan ingår leverans av 7 l matavfallspåsar, biokorg och sorteringsguide						
Matavfall storkök Helår	140 l kärl	26	I detta abonnemang ingår 45 liter säckar och en säckställning		**6 260,00 kr** 5 008,00 kr	**6 260,00 kr** 5 008,00 kr
	140 l kärl	52			**12 515,00 kr** 10 012,00 kr	**12 515,00 kr** 10 012,00 kr
	140 l kärl	104			**25 015,00 kr** 20 012,00 kr	**25 015,00 kr** 20 012,00 kr
Matavfall hygienkärl Helår	140 l kärl	26	I detta abonnemang ingår 45 liter säckar, en säckställning och kärlbyte vid ord. tömning		**8 485,00 kr** 6 788,00 kr	**8 485,00 kr** 6 788,00 kr
	140 l kärl	52			**16 945,00 kr** 13 556,00 kr	**16 945,00 kr** 13 556,00 kr
	140 l kärl	104			**33 875,00 kr** 27 100,00 kr	**33 875,00 kr** 27 100,00 kr
I samtliga abonnemang ovan ingår 45 l säckar som levereras på ordinarie tömningsdag						
Restavfall Sommar	140 l kärl	10	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**610,00 kr** 488,00 kr	**665,00 kr** 532,00 kr	**1 275,00 kr** 1 020,00 kr
	240 l kärl	10		**750,00 kr** 600,00 kr	**715,00 kr** 572,00 kr	**1 465,00 kr** 1 172,00 kr
	370 l kärl	10		**895,00 kr** 716,00 kr	**825,00 kr** 660,00 kr	**1 720,00 kr** 1 376,00 kr
	660 l kärl	10		**1 370,00 kr** 1 096,00 kr	**875,00 kr** 700,00 kr	**2 245,00 kr** 1 796,00 kr
	Markbehållare 1 m³	10	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**6 835,00 kr** 5 468,00 kr	**9 520,00 kr** 7 616,00 kr	**16 355,00 kr** 13 084,00 kr
	Markbehållare 3 m³	10		**9 585,00 kr** 7 668,00 kr	**11 600,00 kr** 9 280,00 kr	**21 185,00 kr** 16 948,00 kr
	Markbehållare 5 m³	10		**10 945,00 kr** 8 756,00 kr	**14 030,00 kr** 11 224,00 kr	**24 975,00 kr** 19 980,00 kr
	Container 5 m³	10	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**10 270,00 kr** 8 216,00 kr	**11 870,00 kr** 9 496,00 kr	**22 140,00 kr** 17 712,00 kr
	Container 8 m³	10		**14 375,00 kr** 11 500,00 kr	**16 415,00 kr** 13 132,00 kr	**30 790,00 kr** 24 632,00 kr
	Container 10 m³	10		**17 795,00 kr** 14 236,00 kr	**19 740,00 kr** 15 792,00 kr	**37 535,00 kr** 30 028,00 kr
Restavfall	140 l kärl	13	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**645,00 kr** 516,00 kr	**1 210,00 kr** 968,00 kr	**1 855,00 kr** 1 484,00 kr
	240 l kärl	13		**835,00 kr** 668,00 kr	**1 315,00 kr** 1 052,00 kr	**2 150,00 kr** 1 720,00 kr
	370 l kärl	13		**1 095,00 kr** 876,00 kr	**1 470,00 kr** 1 176,00 kr	**2 565,00 kr** 2 052,00 kr
	660 l kärl	13		**1 680,00 kr** 1 344,00 kr	**1 830,00 kr** 1 464,00 kr	**3 510,00 kr** 2 808,00 kr
	Markbehållare 1000	13		**8 900,00 kr** 7 120,00 kr	**10 130,00 kr** 8 104,00 kr	**19 030,00 kr** 15 224,00 kr
	Markbehållare 3000	13		**11 635,00 kr** 9 308,00 kr	**13 035,00 kr** 10 428,00 kr	**24 670,00 kr** 19 736,00 kr
	Markbehållare 5000	13		**15 055,00 kr** 12 044,00 kr	**15 235,00 kr** 12 188,00 kr	**30 290,00 kr** 24 232,00 kr
	Container 5 m³	13		**12 325,00 kr** 9 860,00 kr	**14 185,00 kr** 11 348,00 kr	**26 510,00 kr** 21 208,00 kr
	Container 8 m³	13		**17 795,00 kr** 14 236,00 kr	**20 160,00 kr** 16 128,00 kr	**37 955,00 kr** 30 364,00 kr
	Container 10 m³	13		**21 900,00 kr** 17 520,00 kr	**24 340,00 kr** 19 472,00 kr	**46 240,00 kr** 36 992,00 kr
Restavfall Helår	140 l kärl	26	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**1 290,00 kr** 1 032,00 kr	**1 815,00 kr** 1 452,00 kr	**3 105,00 kr** 2 484,00 kr
	240 l kärl	26		**1 655,00 kr** 1 324,00 kr	**2 035,00 kr** 1 628,00 kr	**3 690,00 kr** 2 952,00 kr
	370 l kärl	26		**2 210,00 kr** 1 768,00 kr	**2 345,00 kr** 1 876,00 kr	**4 555,00 kr** 3 644,00 kr
	660 l kärl	26		**3 370,00 kr** 2 696,00 kr	**3 050,00 kr** 2 440,00 kr	**6 420,00 kr** 5 136,00 kr
	Markbehållare 1000	26		**17 795,00 kr** 14 236,00 kr	**19 690,00 kr** 15 752,00 kr	**37 485,00 kr** 29 988,00 kr
	Markbehållare 3000	26		**23 270,00 kr** 18 616,00 kr	**25 480,00 kr** 20 384,00 kr	**48 750,00 kr** 39 000,00 kr
	Markbehållare 5000	26		**28 740,00 kr** 22 992,00 kr	**31 250,00 kr** 25 000,00 kr	**59 990,00 kr** 47 992,00 kr
	Container 5 m³	26		**26 010,00 kr** 20 808,00 kr	**26 500,00 kr** 21 200,00 kr	**52 510,00 kr** 42 008,00 kr
	Container 8 m³	26		**36 955,00 kr** 29 564,00 kr	**38 370,00 kr** 30 696,00 kr	**75 325,00 kr** 60 260,00 kr
	Container 10 m³	26		**45 175,00 kr** 36 140,00 kr	**46 735,00 kr** 37 388,00 kr	**91 910,00 kr** 73 528,00 kr
Restavfall Helår	140 l kärl	52	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**2 575,00 kr** 2 060,00 kr	**3 090,00 kr** 2 472,00 kr	**5 665,00 kr** 4 532,00 kr
	240 l kärl	52		**3 315,00 kr** 2 652,00 kr	**3 465,00 kr** 2 772,00 kr	**6 780,00 kr** 5 424,00 kr
	370 l kärl	52		**4 410,00 kr** 3 528,00 kr	**4 105,00 kr** 3 284,00 kr	**8 515,00 kr** 6 812,00 kr
	660 l kärl	52		**6 745,00 kr** 5 396,00 kr	**5 540,00 kr** 4 432,00 kr	**12 285,00 kr** 9 828,00 kr
	Markbehållare 1000	52		**36 955,00 kr** 29 564,00 kr	**37 435,00 kr** 29 948,00 kr	**74 390,00 kr** 59 512,00 kr
	Markbehållare 3000	52		**47 900,00 kr** 38 320,00 kr	**48 990,00 kr** 39 192,00 kr	**96 890,00 kr** 77 512,00 kr
	Markbehållare 5000	52		**58 850,00 kr** 47 080,00 kr	**60 570,00 kr** 48 456,00 kr	**119 420,00 kr** 95 536,00 kr
	Container 5 m³	52		**52 010,00 kr** 41 608,00 kr	**52 395,00 kr** 41 916,00 kr	**104 405,00 kr** 83 524,00 kr
	Container 8 m³	52		**73 915,00 kr** 59 132,00 kr	**76 165,00 kr** 60 932,00 kr	**150 080,00 kr** 120 064,00 kr
	Container 10 m³	52		**90 340,00 kr** 72 272,00 kr	**92 855,00 kr** 74 284,00 kr	**183 195,00 kr** 146 556,00 kr
Restavfall Helår	140 l kärl	104	Erbjuds endast i kombination med matavfall eller egen kompost	**5 145,00 kr** 4 116,00 kr	**7 295,00 kr** 5 836,00 kr	**12 440,00 kr** 9 952,00 kr
	240 l kärl	104		**6 610,00 kr** 5 288,00 kr	**8 330,00 kr** 6 664,00 kr	**14 940,00 kr** 11 952,00 kr
	370 l kärl	104		**8 815,00 kr** 7 052,00 kr	**9 880,00 kr** 7 904,00 kr	**18 695,00 kr** 14 956,00 kr
	660 l kärl	104		**13 470,00 kr** 10 776,00 kr	**13 510,00 kr** 10 808,00 kr	**26 980,00 kr** 21 584,00 kr
	Markbehållare 1000	104		**80 760,00 kr** 64 608,00 kr	**82 890,00 kr** 66 312,00 kr	**163 650,00 kr** 130 920,00 kr
	Markbehållare 3000	104		**105 395,00 kr** 84 316,00 kr	**107 800,00 kr** 86 240,00 kr	**213 195,00 kr** 170 556,00 kr
	Markbehållare 5000	104		**130 025,00 kr** 104 020,00 kr	**132 700,00 kr** 106 160,00 kr	**262 725,00 kr** 210 180,00 kr
	Container 5 m³	104		**113 605,00 kr** 90 884,00 kr	**116 085,00 kr** 92 868,00 kr	**229 690,00 kr** 183 752,00 kr
	Container 8 m³	104		**164 250,00 kr** 131 400,00 kr	**165 885,00 kr** 132 708,00 kr	**330 135,00 kr** 264 108,00 kr
	Container 10 m³	104		**199 840,00 kr** 159 872,00 kr	**203 250,00 kr** 162 600,00 kr	**403 090,00 kr** 322 472,00 kr
Komprimator Restavfall	Komprimator 8 m³	6	Abonnemang omfattar endast tömning av kunds egna komprimator	**67 065,00 kr** 53 652,00 kr	**69 280,00 kr** 55 424,00 kr	**136 345,00 kr** 109 076,00 kr
	Komprimator 8 m³	13		**82 125,00 kr** 65 700,00 kr	**72 025,00 kr** 57 620,00 kr	**154 150,00 kr** 123 320,00 kr
	Komprimator 10 m³	26		**87 595,00 kr** 70 076,00 kr	**89 230,00 kr** 71 384,00 kr	**176 825,00 kr** 141 460,00 kr
~~**Osorterat**~~ ~~Sommar~~	~~140 l kärl~~	~~10~~	~~Osorterat avfall, ingen nyutsättning~~	~~**610,00 kr**~~ ~~488,00 kr~~	~~**3 555,00 kr**~~ ~~2 844,00 kr~~	~~**4 165,00 kr**~~ ~~3 332,00 kr~~
	~~240 l kärl~~	~~10~~		~~**750,00 kr**~~ ~~600,00 kr~~	~~**4 450,00 kr**~~ ~~3 560,00 kr~~	~~**5 200,00 kr**~~ ~~4 160,00 kr~~
	~~370 l kärl~~	~~10~~		~~**895,00 kr**~~ ~~716,00 kr~~	~~**6 040,00 kr**~~ ~~4 832,00 kr~~	~~**6 935,00 kr**~~ ~~5 548,00 kr~~
	~~660 l kärl~~	~~10~~		~~**1 370,00 kr**~~ ~~1 096,00 kr~~	~~**9 600,00 kr**~~ ~~7 680,00 kr~~	~~**10 970,00 kr**~~ ~~8 776,00 kr~~
	~~Markbehållare 1000~~	~~10~~		~~**6 835,00 kr**~~ ~~5 468,00 kr~~	~~**20 110,00 kr**~~ ~~16 088,00 kr~~	~~**26 945,00 kr**~~ ~~21 556,00 kr~~
	~~Markbehållare 3000~~	~~10~~		~~**9 585,00 kr**~~ ~~7 668,00 kr~~	~~**25 060,00 kr**~~ ~~20 048,00 kr~~	~~**34 645,00 kr**~~ ~~27 716,00 kr~~
	~~Markbehållare 5000~~	~~10~~		~~**10 945,00 kr**~~ ~~8 756,00 kr~~	~~**31 400,00 kr**~~ ~~25 120,00 kr~~	~~**42 345,00 kr**~~ ~~33 876,00 kr~~
	~~Container 5 m³~~	~~10~~		~~**10 270,00 kr**~~ ~~8 216,00 kr~~	~~**28 230,00 kr**~~ ~~22 584,00 kr~~	~~**38 500,00 kr**~~ ~~30 800,00 kr~~
	~~Container 8 m³~~	~~10~~		~~**14 375,00 kr**~~ ~~11 500,00 kr~~	~~**31 825,00 kr**~~ ~~25 460,00 kr~~	~~**46 200,00 kr**~~ ~~36 960,00 kr~~
	~~Container 10 m³~~	~~10~~		~~**17 795,00 kr**~~ ~~14 236,00 kr~~	~~**34 180,00 kr**~~ ~~27 344,00 kr~~	~~**51 975,00 kr**~~ ~~41 580,00 kr~~
~~**Osorterat**~~ ~~Helår~~	~~140 l kärl~~	~~26~~	~~Osorterat avfall, ingen nyutsättning~~	~~**1 290,00 kr**~~ ~~1 032,00 kr~~	~~**5 735,00 kr**~~ ~~4 588,00 kr~~	~~**7 025,00 kr**~~ ~~5 620,00 kr~~
	~~240 l kärl~~	~~26~~		~~**1 655,00 kr**~~ ~~1 324,00 kr~~	~~**6 290,00 kr**~~ ~~5 032,00 kr~~	~~**7 945,00 kr**~~ ~~6 356,00 kr~~
	~~370 l kärl~~	~~26~~		~~**2 210,00 kr**~~ ~~1 768,00 kr~~	~~**8 380,00 kr**~~ ~~6 704,00 kr~~	~~**10 590,00 kr**~~ ~~8 472,00 kr~~
	~~660 l kärl~~	~~26~~		~~**3 370,00 kr**~~ ~~2 696,00 kr~~	~~**13 045,00 kr**~~ ~~10 436,00 kr~~	~~**16 415,00 kr**~~ ~~13 132,00 kr~~
	~~Markbehållare 1000~~	~~26~~		~~**17 795,00 kr**~~ ~~14 236,00 kr~~	~~**40 605,00 kr**~~ ~~32 484,00 kr~~	~~**58 400,00 kr**~~ ~~46 720,00 kr~~
	~~Markbehållare 3000~~	~~26~~		~~**23 270,00 kr**~~ ~~18 616,00 kr~~	~~**61 420,00 kr**~~ ~~49 136,00 kr~~	~~**84 690,00 kr**~~ ~~67 752,00 kr~~
	~~Markbehållare 5000~~	~~26~~		~~**28 740,00 kr**~~ ~~22 992,00 kr~~	~~**71 820,00 kr**~~ ~~57 456,00 kr~~	~~**100 560,00 kr**~~ ~~80 448,00 kr~~
	~~Container 5 m³~~	~~26~~		~~**26 010,00 kr**~~ ~~20 808,00 kr~~	~~**65 020,00 kr**~~ ~~52 016,00 kr~~	~~**91 030,00 kr**~~ ~~72 824,00 kr~~
	~~Container 8 m³~~	~~26~~		~~**36 955,00 kr**~~ ~~29 564,00 kr~~	~~**73 130,00 kr**~~ ~~58 504,00 kr~~	~~**110 085,00 kr**~~ ~~88 068,00 kr~~
	~~Container 10 m³~~	~~26~~		~~**45 175,00 kr**~~ ~~36 140,00 kr~~	~~**80 805,00 kr**~~ ~~64 644,00 kr~~	~~**125 980,00 kr**~~ ~~100 784,00 kr~~
~~**Osorterat**~~ ~~Helår~~	~~140 l kärl~~	~~52~~	~~Osorterat avfall, ingen nyutsättning~~	~~**2 575,00 kr**~~ ~~2 060,00 kr~~	~~**9 945,00 kr**~~ ~~7 956,00 kr~~	~~**12 520,00 kr**~~ ~~10 016,00 kr~~
	~~190 l kärl~~	~~52~~		~~**3 315,00 kr**~~ ~~2 652,00 kr~~	~~**11 130,00 kr**~~ ~~8 904,00 kr~~	~~**14 445,00 kr**~~ ~~11 556,00 kr~~
	~~240 l kärl~~	~~52~~		~~**3 315,00 kr**~~ ~~2 652,00 kr~~	~~**11 130,00 kr**~~ ~~8 904,00 kr~~	~~**14 445,00 kr**~~ ~~11 556,00 kr~~
	~~370 l kärl~~	~~52~~		~~**4 410,00 kr**~~ ~~3 528,00 kr~~	~~**14 845,00 kr**~~ ~~11 876,00 kr~~	~~**19 255,00 kr**~~ ~~15 404,00 kr~~
	~~660 l kärl~~	~~52~~		~~**6 745,00 kr**~~ ~~5 396,00 kr~~	~~**23 095,00 kr**~~ ~~18 476,00 kr~~	~~**29 840,00 kr**~~ ~~23 872,00 kr~~
	~~Markbehållare 1000~~	~~52~~		~~**36 955,00 kr**~~ ~~29 564,00 kr~~	~~**76 600,00 kr**~~ ~~61 280,00 kr~~	~~**113 555,00 kr**~~ ~~90 844,00 kr~~
	~~Markbehållare 3000~~	~~52~~		~~**47 900,00 kr**~~ ~~38 320,00 kr~~	~~**106 060,00 kr**~~ ~~84 848,00 kr~~	~~**153 960,00 kr**~~ ~~123 168,00 kr~~
	~~Markbehållare 5000~~	~~52~~		~~**58 850,00 kr**~~ ~~47 080,00 kr~~	~~**123 995,00 kr**~~ ~~99 196,00 kr~~	~~**182 845,00 kr**~~ ~~146 276,00 kr~~
	~~Container 5 m³~~	~~52~~		~~**52 010,00 kr**~~ ~~41 608,00 kr~~	~~**113 500,00 kr**~~ ~~90 800,00 kr~~	~~**165 510,00 kr**~~ ~~132 408,00 kr~~
	~~Container 8 m³~~	~~52~~		~~**73 915,00 kr**~~ ~~59 132,00 kr~~	~~**126 240,00 kr**~~ ~~100 992,00 kr~~	~~**200 155,00 kr**~~ ~~160 124,00 kr~~
	~~Container 10 m³~~	~~52~~		~~**90 340,00 kr**~~ ~~72 272,00 kr~~	~~**138 685,00 kr**~~ ~~110 948,00 kr~~	~~**229 025,00 kr**~~ ~~183 220,00 kr~~
~~**Osorterat**~~ ~~Helår~~	~~140 l kärl~~	~~104~~	~~Osorterat avfall, ingen nyutsättning~~	~~**5 145,00 kr**~~ ~~4 116,00 kr~~	~~**22 380,00 kr**~~ ~~17 904,00 kr~~	~~**27 525,00 kr**~~ ~~22 020,00 kr~~
	~~240 l kärl~~	~~104~~		~~**6 610,00 kr**~~ ~~5 288,00 kr~~	~~**25 150,00 kr**~~ ~~20 120,00 kr~~	~~**31 760,00 kr**~~ ~~25 408,00 kr~~
	~~370 l kärl~~	~~104~~		~~**8 815,00 kr**~~ ~~7 052,00 kr~~	~~**33 535,00 kr**~~ ~~26 828,00 kr~~	~~**42 350,00 kr**~~ ~~33 880,00 kr~~
	~~660 l kärl~~	~~104~~		~~**13 470,00 kr**~~ ~~10 776,00 kr~~	~~**52 160,00 kr**~~ ~~41 728,00 kr~~	~~**65 630,00 kr**~~ ~~52 504,00 kr~~
	~~Markbehållare 1000~~	~~104~~		~~**80 760,00 kr**~~ ~~64 608,00 kr~~	~~**169 055,00 kr**~~ ~~135 244,00 kr~~	~~**249 815,00 kr**~~ ~~199 852,00 kr~~
	~~Markbehållare 3000~~	~~104~~		~~**105 395,00 kr**~~ ~~84 316,00 kr~~	~~**233 330,00 kr**~~ ~~186 664,00 kr~~	~~**338 725,00 kr**~~ ~~270 980,00 kr~~
	~~Markbehållare 5000~~	~~104~~		~~**130 025,00 kr**~~ ~~104 020,00 kr~~	~~**272 195,00 kr**~~ ~~217 756,00 kr~~	~~**402 220,00 kr**~~ ~~321 776,00 kr~~
	~~Container 5 m³~~	~~104~~		~~**113 605,00 kr**~~ ~~90 884,00 kr~~	~~**250 515,00 kr**~~ ~~200 412,00 kr~~	~~**364 120,00 kr**~~ ~~291 296,00 kr~~
	~~Container 8 m³~~	~~104~~		~~**164 250,00 kr**~~ ~~131 400,00 kr~~	~~**276 085,00 kr**~~ ~~220 868,00 kr~~	~~**440 335,00 kr**~~ ~~352 268,00 kr~~
	~~Container 10 m³~~	~~104~~		~~**199 840,00 kr**~~ ~~159 872,00 kr~~	~~**304 010,00 kr**~~ ~~243 208,00 kr~~	~~**503 850,00 kr**~~ ~~403 080,00 kr~~

Taxa 2027

Tilläggstjänster

Extra tömning behållare

Tilläggstjänst	Behållare	Intervall	Information			0
Container	Container 5-10 m³ inom 2 timmar dag	st			**6 190,00 kr** 4 952,00 kr	**6 190,00 kr** 4 952,00 kr
	Container 5-10 m³ inom 24 timmar dag	st	Avser endast hushållsavfall		**4 930,00 kr** 3 944,00 kr	**4 930,00 kr** 3 944,00 kr
	Container 5-10 m³ inom 2 arbetsdagar	st			**4 545,00 kr** 3 636,00 kr	**4 545,00 kr** 3 636,00 kr
Markbehållare	Markbehållare 1-5 m³ inom 1 dag	st			**4 645,00 kr** 3 716,00 kr	**4 645,00 kr** 3 716,00 kr
	Markbehållare 1-5 m³ inom 3 dagar	st			**4 265,00 kr** 3 412,00 kr	**4 265,00 kr** 3 412,00 kr
Komprimator	Komprimator inom 1 dag	st			**15 745,00 kr** 12 596,00 kr	**15 745,00 kr** 12 596,00 kr
	Komprimator inom 3 dagar	st			**15 235,00 kr** 12 188,00 kr	**15 235,00 kr** 12 188,00 kr
Kärl	140-240 l kärl inom 1 dag	st			**565,00 kr** 452,00 kr	**565,00 kr** 452,00 kr
	370-660 l kärl inom 1 dag	st			**705,00 kr** 564,00 kr	**705,00 kr** 564,00 kr
	140-240 l kärl inom 3 dag	st			**180,00 kr** 144,00 kr	**180,00 kr** 144,00 kr
	370-660 l kärl inom 3 dag	st			**310,00 kr** 248,00 kr	**310,00 kr** 248,00 kr
Latrin	Extra hämtning 45 l latrinkärl inom 3 dagar	st			**675,00 kr** 540,00 kr	**675,00 kr** 540,00 kr

Gångväg

Tilläggstjänst	Behållare	Intervall	Information			0
Alla behållare, förutom kärl för trädgårdsavfall	Antal metrar per hämtningstillfälle	st	första två (2) fem (5) meterna är kostnadsfria 2-39 meter		**1,20 kr** 0,96 kr	**1,20 kr** 0,96 kr
	Antal metrar per hämtningstillfälle	st	från och med 40 meter		**5,00 kr** 4,00 kr	**5,00 kr** 4,00 kr
	Olåst dörr/grind	st			**5,00 kr** 4,00 kr	**5,00 kr** 4,00 kr
	Låst dörr/grind	st			**11,00 kr** 8,80 kr	**11,00 kr** 8,80 kr
	Trappsteg	st			**10,00 kr** 8,00 kr	**10,00 kr** 8,00 kr

Tilläggstjänster	Hämtning säck på ordinarie tur	st			**125,00 kr** 100,00 kr	**125,00 kr** 100,00 kr
	Framkörningsavgift	st			**390,00 kr** 312,00 kr	**390,00 kr** 312,00 kr
	Kärlbyte	st	avgift per kärl		**425,00 kr** 340,00 kr	**425,00 kr** 340,00 kr
	Enstaka utlämning 45 l säckar mat	st	Levereras i bunte - 20 säckar ingår		**180,00 kr** 144,00 kr	**180,00 kr** 144,00 kr

Tilläggstjänst	Lockilock, kärlbyte & montering	Årstaxa	Kärlbyte och montering ingår vid nyutsättning		**215,00 kr** 172,00 kr	**215,00 kr** 172,00 kr
	Gravitationslås	Årstaxa			**250,00 kr** 200,00 kr	**250,00 kr** 200,00 kr

Taxa 2027

SLAMAVSKILJARE, SLUTNA TANKAR OCH FETTAVSKILJARE

Ordinarie schemalagd tömning om högst 3 m^3
Fastighetsägaren ansvar för att anläggningen är synlig och att det finns framkomlig väg.
Nedanstående priser avser under ordinarie arbetstid. Övrig tid tillkommer jourtillägg.
I priset ingår behandlingsavgift, max 3 m^3.

Slamavskiljare, deltömning	Intervall	Exkl moms	Inkl moms
Ordinarie tur	1 ggr/ år	984,00 kr	1 230,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Udda år	984,00 kr	1 230,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Jämna år	984,00 kr	1 230,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vart 3:e år	Vart 3:e år	984,00 kr	1 230,00 kr
Extra tömning slamavskiljare, deltömning			
Tömning inom 5 arbetsdagar		1 136,00 kr	1 420,00 kr
Tömning inom 2 arbetsdagar		1 384,00 kr	1 730,00 kr
Tömning inom 24 timmar		1 656,00 kr	2 070,00 kr
Tömning inom 2 timmar		2 216,00 kr	2 770,00 kr

Slamavskiljare, heltömning	Intervall	Exkl moms	Inkl moms
Ordinarie tur	1 ggr/ år	1 288,00 kr	1 610,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Udda år	1 288,00 kr	1 610,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Jämna år	1 288,00 kr	1 610,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vart 3:e år	Vart 3:e år	1 288,00 kr	1 610,00 kr
Extra tömning slamavskiljare, heltömning			
Tömning inom 5 arbetsdagar		1 440,00 kr	1 800,00 kr
Tömning inom 2 arbetsdagar		1 688,00 kr	2 110,00 kr
Tömning inom 24 timmar		1 960,00 kr	2 450,00 kr
Tömning inom 2 timmar		2 520,00 kr	3 150,00 kr

Slutna tankar	Exkl moms	Inkl moms
Tömning inom 5 arbetsdagar	1 720,00 kr	2 150,00 kr
Tömning inom 2 arbetsdagar	1 968,00 kr	2 460,00 kr
Tömning inom 24 timmar	2 240,00 kr	2 800,00 kr
Tömning inom 2 timmar	2 800,00 kr	3 500,00 kr
Uppsamlingsheat vid årets slut, gäller tankar som ej tömts under innevarande år	0,00 kr	0,00 kr

Minireningsverk	Intervall	Exkl moms	Inkl moms
Ordinarie tur	1 ggr per år	1 172,00 kr	1 465,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Jämna år	1 172,00 kr	1 465,00 kr
Ordinarie tur, dispens på tömning vartannat år	Udda år	1 172,00 kr	1 465,00 kr
Extra tömning minireningsverk		**Exkl moms**	**Inkl moms**
Tömning inom 5 dagar		1 324,00 kr	1 655,00 kr
Tömning inom 2 dagar		1 572,00 kr	1 965,00 kr
Tömning inom 24 timmar		1 844,00 kr	2 305,00 kr
Tömning inom 2 timmar		2 404,00 kr	3 005,00 kr

Torrklosett	Exkl moms	Inkl moms
Torrklosett <1 m³, tömning och rengöring, inom 2 dagar	1 472,00 kr	1 840,00 kr
Torrklosett 1-3 m³, tömning och rengöring, inom 2 dagar	2 204,00 kr	2 755,00 kr
Torrklosett <1 m³, tömning och rengöring, inom 24 timmar	1 744,00 kr	2 180,00 kr
Torrklosett 1-3 m³, tömning och rengöring, inom , inom 24 timmar	2 476,00 kr	3 095,00 kr
Torrklosett <1 m³, tömning och rengöring, inom 2 timmar	2 304,00 kr	2 880,00 kr
Torrklosett 1-3 m³, tömning och rengöring, inom 2 timmar	3 036,00 kr	3 795,00 kr

Tillägg	Exkl moms	Inkl moms
Större fettavskiljare än 2000 liter tillkommer per påbörjad m³	1 948,00 kr	2 435,00 kr
Större slammängd än 3000 liter tillkommer per påbörjad m³	364,00 kr	455,00 kr
Tömning på bestämt klockslag, 0700-0900 och 1300-1500, påslag	232,00 kr	290,00 kr
Framkörningsavgift vid hinder eller ej åtkomlig brunn	572,00 kr	715,00 kr
Slanglängd över 10 m, per 10 m intervall	156,00 kr	195,00 kr
Timtid slamsugning ord arbetstid	1 652,00 kr	2 065,00 kr
Tillägg för öppning av tungt lock	432,00 kr	540,00 kr

Samtidig tömning av spillvattenbrunn	Exkl moms	Inkl moms
Samtidig tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 5 dagar	492,00 kr	615,00 kr
Större slammängd än 500 liter tillkommer per påbörjad m³	616,00 kr	770,00 kr

Enstaka tömning av spillvattenbrunn	Exkl moms	Inkl moms
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 5 dagar	868,00 kr	1 085,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 2 dagar	1 268,00 kr	1 585,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 24 dagar	1 540,00 kr	1 925,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter inom 2h	2 100,00 kr	2 625,00 kr
Enstaka tömning av spillvattenbrunn, max 500 liter jourtömning	6 052,00 kr	7 565,00 kr

Jourtömning utanför ordinarie arbetstider	Exkl moms	Inkl moms
Jourtömning slamavskiljare	7 340,00 kr	9 175,00 kr
Jourtömning sluten tank	7 620,00 kr	9 525,00 kr
Jourtömning minireningsverk	7 220,00 kr	9 025,00 kr

tömning av portabla utomhustoaletter		Exkl moms	Inkl moms
Tömning av portabla utomhustoaletter, inom 24 timmar	per timme	1 540,00 kr	1 925,00 kr
Behandlingskostnad slam	per m3	304,00 kr	380,00 kr
Tilläggsavgift, tömning inom 2 timmar		2 772,00 kr	3 465,00 kr
Tömning, inom 24 timmar, utanför ordinarie arbetstid, enkel	per timme	2 036,00 kr	2 545,00 kr

Fosforfilter	Exkl moms	Inkl moms
tömning inklusive omhändertagande	4 532,00 kr	5 665,00 kr

Abonnemang fettavskiljare

Fettavskiljare	Exkl moms	Inkl moms	
Ordinarie tömning 100 liter fettavskiljare	996,00 kr	1 245,00 kr	Föreslås upphöra
Ordinarie tömning 500 liter fettavskiljare	996,00 kr	1 245,00 kr	
Ordinarie tömning 1000 liter fettavskiljare	1 232,00 kr	1 540,00 kr	
Ordinarie tömning 2000 liter fettavskiljare	1 632,00 kr	2 040,00 kr	

Enstaka tömning fettavskiljare

Fettavskiljare	Exkl moms	Inkl moms	
Tömning max 100 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 148,00 kr	1 435,00 kr	Föreslås upphöra
Tömning max 500 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 148,00 kr	1 435,00 kr	
Tömning max 1000 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 384,00 kr	1 730,00 kr	
Tömning max 2000 liter, tömning inom 5 arbetsdagar	1 784,00 kr	2 230,00 kr	

Fettavskiljare	Exkl moms	Inkl moms	
Tömning max 100 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	1 396,00 kr	1 745,00 kr	Föreslås upphöra
Tömning max 500 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	1 396,00 kr	1 745,00 kr	
Tömning max 1000 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	1 632,00 kr	2 040,00 kr	
Tömning max 2000 liter, tömning inom 2 arbetsdagar	2 032,00 kr	2 540,00 kr	

Fettavskiljare	Exkl moms	Inkl moms	
Tömning max 100 liter, tömning inom 24 timmar	1 668,00 kr	2 085,00 kr	Föreslås upphöra
Tömning max 500 liter, tömning inom 24 timmar	1 668,00 kr	2 085,00 kr	
Tömning max 1000 liter, tömning inom 24 timmar	1 904,00 kr	2 380,00 kr	
Tömning max 2000 liter, tömning inom 24 timmar	2 304,00 kr	2 880,00 kr	

TRÄDGÅRDSAVFALL, GROVAVFALL, FARLIGT AVFALL, ELAVFALL

Taxa 2027

Trädgårdsavfall	Exkl moms	Inkl moms
Hämtning av trädgårdsavfall i kärl 370 liter, 19 hämtningar mars-nov	1 104,00 kr	1 380,00 kr
Extra hämtning av trädgårdsavfall i kärl 370 liter, inom 5 2 arbetsdagar (under säsong)	200,00 kr	250,00 kr

Grovavfallshämtning	Exkl moms	Inkl moms
Hämtning av textilavfall - Max 10 kolli, vardera max 25 kg och längd 1,8 meter	388,00 kr	485,00 kr
Hämtning av grovavfall - Max 10 kolli, vardera max 25 kg och längd 1,8 meter	388,00 kr	485,00 kr
Hämtning av grovavfall, kranbil - Max 10 kolli, vardera max 250 kg och längd 2,5 meter	932,00 kr	1 165,00 kr
Information Hämtning av grovavfall görs inom 2 veckor från beställning, avfallet placeras vid tomtgränsen eller annan plats enligt överenskommelse.		

Hyra 10m3 grovavfallscontainer 1-7 dagar	Exkl moms	Inkl moms
I priset ingår, utsättning, hemtag, hyra och vid hemtag tömning och behandlingsavgift	3 568,00 kr	4 460,00 kr
Extra veckohyra av container, per påbörjad vecka	152,00 kr	190,00 kr
Extra tömning av behållare inom 2 timmar, behandlingsavgift tillkommer	2 272,00 kr	2 840,00 kr
Extra tömning av behållare inom 24 timmar, behandlingsavgift tillkommer	1 628,00 kr	2 035,00 kr
Extra tömning av behållare inom 2 arbetsdagar, behandlingsavgift tillkommer	952,00 kr	1 190,00 kr
Extra tömning av behållare, jourtömning utanför ordinarie arbetstid, behandlingsavgift tillkommer	2 760,00 kr	3 450,00 kr
Bomkörning, kostnad då leverans varit blockerad	940,00 kr	1 175,00 kr

Elavfall och kyl/frys
Information Kyl och frys från hushåll kan lämnas på återviningscentral Kostnaden ingår i renhållningsavgiften Hushållens övriga elavfall lämnas på återvinningscentraler, kostnadsfritt

Farligt avfall
Hushållens farliga avfall lämnas kostnadsfritt på våra återvinningscentraler.

Hushållens bygg- och rivningsavfall		Exkl moms	Taxa
Information Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i yrkesmässig verksamhet är ett avfall under kommunalt ansvar. Mängder upp till 2 m3 lämnas på ÅVC. Mängder över 2 m3 lämnas mot en avgift på VMAB anläggning i Mörrum			
trä, obehandlat	per ton	435,00 kr	543,75 kr
trä, behandlat	per ton	650,00 kr	812,50 kr
trä, impregnerat	per ton	2 295,00 kr	2 868,75 kr
mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten,	per ton	2 145,00 kr	2 681,25 kr
metall,	per ton	0,00 kr	0,00 kr
glas,	per ton	1 950,00 kr	2 437,50 kr
plast,	per ton	2 996,00 kr	3 745,00 kr
gips	per ton	2 145,00 kr	2 681,25 kr
osorterat bygg- och rivningsavfall	per ton	2 145,00 kr	2 681,25 kr

8- 10m3 grovavfallscontainer för hushållens bygg- och rivningsavfall, liftdumper, öppen	Exkl moms	*Inkl moms*
Utsättning av container, 8 - 10 m3	1 168,00 kr	***1 460,00 kr***
Hemtag med tömning av container*	1 168,00 kr	***1 460,00 kr***
Hyra av container, 8 - 10 m3 container, daghyra	116,00 kr	***145,00 kr***
Hyra av container, 8-10 m3 container, veckohyra	348,00 kr	***435,00 kr***
Budningstömning, inom en arbetsdag*	1 748,00 kr	***2 185,00 kr***
Budningstömning, inom två arbetsdagar*	1 400,00 kr	***1 750,00 kr***

*Behandlingsavgift för avfall tillkommer enligt ovan

Returpapper/Tidningar

Behållare	Intervall	2027 Exl moms	2027 Taxa inkl moms	Anmärkning
8m3 container	13	9 368,00 kr	11 710,00 kr	
140 l kärl	13	260,00 kr	325,00 kr	
190 l kärl	13	292,00 kr	365,00 kr	
240 l kärl	13	356,00 kr	445,00 kr	
500 l kärl	13	644,00 kr	805,00 kr	Ej nyutsättning
140 l kärl	26	876,00 kr	1 095,00 kr	
190 l kärl	26	876,00 kr	1 095,00 kr	
240 l kärl	26	876,00 kr	1 095,00 kr	
500 l kärl	26	1 160,00 kr	1 450,00 kr	Ej nyutsättning
8m3 container	26	12 732,00 kr	15 915,00 kr	
140 l kärl	52	2 060,00 kr	2 575,00 kr	
190 l kärl	52	2 060,00 kr	2 575,00 kr	
240 l kärl	52	2 156,00 kr	2 695,00 kr	
500 l kärl	52	2 568,00 kr	3 210,00 kr	Ej nyutsättning
8m3 container	52	22 692,00 kr	28 365,00 kr	

Behållare	Fraktion	Intervall	kommentar	2027 taxa Exl moms	2027 taxa inkl moms	Anmärkning
190 l kärl	Pappersförp	26		- kr	- kr	
240 l kärl	Pappersförp	26		- kr	- kr	
370 l kärl	Pappersförp	26		- kr	- kr	
660 l kärl	Pappersförp	26		- kr	- kr	Ingen nyutsättning
190 l kärl	Pappersförp	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
240 l kärl	Pappersförp	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
370 l kärl	Pappersförp	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
660 l kärl	Pappersförp	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Ingen nyutsättning
140 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	
240 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	
370 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	
240 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	
500 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	Ej Olofström
660 l kärl	Plastförp	26		- kr	- kr	Ej Olofström
240 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ingen nyutsättning, enbart OFM
370 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ingen nyutsättning, enbart OFM
550 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ej Olofström
660 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ej Olofström
240 l kärl	Plastförp	52		- kr	- kr	Ingen nyutsättning, enbart OFM
140 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	
190 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	
240 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	
370 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	
500 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	Ej Olofström
660 l kärl	Metallförp	13		- kr	- kr	Ej Olofström
140 l kärl	Ofärgat glas	13		- kr	- kr	
190 l kärl	Ofärgat glas	13		- kr	- kr	
140 l kärl	Ofärgat glas	26		- kr	- kr	
190 l kärl	Ofärgat glas	26		- kr	- kr	
140 l kärl	Ofärgat glas	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
190 l kärl	Ofärgat glas	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
140 l kärl	Ofärgat glas	bud		- kr	- kr	budar sedan tömning, skall debiteras under taxa: ÅTERV1DX
190 l kärl	Ofärgat glas	bud		- kr	- kr	
140 l kärl	Färgat glas	13		- kr	- kr	
190 l kärl	Färgat glas	13		- kr	- kr	
140 l kärl	Färgat glas	26		- kr	- kr	
190 l kärl	Färgat glas	26		- kr	- kr	
140 l kärl	Färgat glas	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
190 l kärl	Färgat glas	52	Undvik 52-t	- kr	- kr	Undvik 52-t
140 l kärl	Färgat glas	1		- kr	- kr	Kund har kärl på fastighet och budar sedan tömning, skall debiteras under taxa: ÅTERV1DX eller ÅTERV3DX
190 l kärl	Färgat glas	1		- kr	- kr	
Batteribox	Batteri	1		528 kr	660 kr	
Extra tömn 1 dag	Samtliga	1		324 kr	405 kr	
Extra tömn 3 dag	Samtliga	1		144 kr	180 kr	

Taxan avser förpackningar som hämtas från hushåll enligt förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar

Containerhantering, tillfälliga uppdrag

Samtliga priser avser ordinarie tömning
För tömning på bestämd tidpunkt liknande tilkommer VMAB:s merkostnader
Nedanstående priser avser under ordinarie arbetstid. Övrig tid tillkommer jourtillägg.
Till priset tillkommer behandlingsavgift

Container hushållsavfall oregelbundna uppdrag som festivaler	Exkl moms	Inkl moms
Tömning container 4-5 m3	908,00 kr	1 135,00 kr
Tömning container 6-8 m3	992,00 kr	1 240,00 kr
Tömning container 10 m3	992,00 kr	1 240,00 kr
Utsättning, hemtagning container 4-5 m3	896,00 kr	1 120,00 kr
Utsättning, hemtagning container 6-8 m3	896,00 kr	1 120,00 kr
Utsättning, hemtagning container 10 m3	896,00 kr	1 120,00 kr
Hyra container/vecka (per påbörjad vecka)	896,00 kr	1 120,00 kr

Lastväxlarflak hushållsavfall oregelbundna uppdrag som festivaler	Exkl moms	Inkl moms
Tömning lastväxlarflak 12 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Tömning lastväxlarflak 22 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Tömning lastväxlarflak 35-40 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Utsättning, hemtagning lastväxlarflak 12 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Utsättning, hemtagning lastväxlarflak 22 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Utsättning, hemtagning lastväxlarflak 35-40 m3	1 080,00 kr	1 350,00 kr
Uyra lastväxlarflak 12 m3/vecka (per påbörjad vecka)	452,00 kr	565,00 kr
Hyra lastväxlarflak 22 m3/vecka (per påbörjad vecka)	536,00 kr	670,00 kr
Hyra lastväxlarflak 35-40 m3/vecka (per påbörjad vecka)	620,00 kr	775,00 kr

Kärlhantering, tillfälliga uppdrag

Samtliga priser avser ordinarie tömning
För tömning på bestämd tidpunkt liknande tilkommer VMAB:s merkostnader
Nedanstående priser avser under ordinarie arbetstid. Övrig tid tillkommer jourtillägg.
Behandlingsavgift ingår i priset.
Kostnaden är uppdelad i fast och rörlig del

Större evenemang faktureras efter faktisk kostnad

Kärl, alla fraktioner, oregelbundna uppdrag som festivaler	Exkl moms	Inkl moms
Fast kostnad, hantering 1-15 kärl	1 456,00 kr	1 820,00 kr
Rörlig kostnad, kostnad per kärl	284,00 kr	355,00 kr

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-11-03 Diarienummer: 2026/2577-5

Nämnd
Kommunstyrelsen **2026-11-10**

Handläggare
Namn: Roger Jönsson
Titel: Infrastruktur och Näringslivschef

Yttrande över förslag till beslut om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att
1. Avlägga yttrande enligt förvaltningens bedömning och,
2. Tillsända Länsstyrelsen Blekinge detta som sitt eget.

Ärendebeskrivning
Länsstyrelsen Blekinge har berett Olofströms kommun möjlighet att yttra sig över förslag till beslut gällande miljötillsyn och överlåtelse av tillsynsansvar till Miljöförbundet Blekinge Väst enligt miljöbalken.

Kommunfullmäktige har tidigare ansökt hos Länsstyrelsen Blekinge om överlåtelse av tillsynsansvar – dnr. 2025/2531 – genom ett förslag från Förbundsdirektionen för Miljöförbundet Blekinge Väst.

Bedömning

Olofströms kommun har tagit del av Länsstyrelsen Blekinges förslag till beslut om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken till Miljöförbundet Blekinge Väst, daterat den 27 oktober 2026.

Kommunen är positiv till att tidigare överlåtelsebeslut aktualiseras och ersätts med ett samlat beslut som tydliggör ansvarsfördelningen mellan Länsstyrelsen och Miljöförbundet.

Efter samråd med Miljöförbundet Blekinge Väst vill kommunen framföra följande synpunkter.

Överlåtelse av tillsyn över framtida verksamheter

Kommunfullmäktiges begäran omfattade även nya tillståndspliktiga verksamheter och verksamheter som övergår från lägre prövningsnivå till tillståndsplikt.

Länsstyrelsens förslag innebär att överlåtelsen huvudsakligen sker på objektsnivå, med undantag för vissa särskilt angivna verksamhetsbranscher.

Kommunen konstaterar att denna avgränsning innebär att nya överlåtelsebeslut kan behöva begäras fortlöpande. Ett huvudsakligt syfte med kommunernas framställan har varit att åstadkomma en tydlig, samlad och långsiktigt hållbar

ansvarsfördelning och därigenom minska behovet av återkommande administrativa processer.

Kommunen önskar därför att Länsstyrelsen ytterligare överväger möjligheten till en bredare, branschvis överlåtelse enligt 1 kap. 19 § miljötillsynsförordningen samt förtydligar skälen för den föreslagna avgränsningen.

Tillsyn över invasiva främmande arter

Kommunen konstaterar att beslutstexten inte tydligt anger den geografiska och verksamhetsanknutna avgränsningen av tillsynsansvaret för invasiva landlevande växter.

Kommunens begäran avser tillsyn inom anläggningsområden för de verksamheter där Miljöförbundet övertagit tillsynsansvaret samt anmälningspliktiga verksamheter.

Kommunen anser att beslutet bör förtydligas så att det uttryckligen framgår att överlåtelsen omfattar anläggningsområden för berörda A-, B- och C-verksamheter, i enlighet med den ursprungliga framställan.

Förorenade områden

I beslutets första punkt avseende förorenade områden begränsas överlåtelsen till föroreningar från pågående miljöfarliga verksamheter med beteckningen B.

Kommunen önskar ett förtydligande av om denna begränsning är avsiktlig, eftersom den kan innebära att tillsynen enligt 10 kap. miljöbalken inte följer tillsynsansvaret enligt 9 kap. för vissa tillståndspliktiga A-verksamheter.

Kommunen anser att ansvarsfördelningen bör utformas så att tillsynsansvaret blir tydligt och ändamålsenligt.

Förteckning över nedlagda deponier

Miljöförbundet har vid genomgång av bilagan uppmärksammat att objektet Hällaryd, Åryd A, MIFO-id F1082-0629, fastigheten Åryd 1:135, saknas i förteckningen.

Kommunen önskar att Länsstyrelsen kontrollerar om utelämnandet är avsiktligt eller om bilagan behöver kompletteras.

Beslutets omfattning

Beslutsförslaget innehåller formuleringen att Länsstyrelsen avslår ansökan i övrigt.

Kommunen anser att det bör framgå tydligare vilka delar av framställan som inte omfattas av överlåtelsen. Detta är särskilt angeläget beträffande tillsynen över invasiva främmande arter och förorenade områden.

Sammanfattande ställningstagande

Olofströms kommun tillstyrker huvudinriktningen i förslaget till beslut om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken.

Kommunen anser dock att ovanstående frågor bör förtydligas och beaktas inför Länsstyrelsens slutliga beslut.

Kommunen framhåller särskilt vikten av en rättssäker, effektiv och långsiktigt hållbar ansvarsfördelning som minimerar behovet av återkommande

överlåtelsebeslut och skapar goda förutsättningar för såväl tillsynsmyndigheten som berörda verksamhetsutövare.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Perspektiven har inte beaktats i framtagandet av yttrandet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Specificera vilka underlag som redovisas

Beslutet skickas till
Länsstyrelsen Blekinge
Infrastruktur och Näringslivschef R.J

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Olofströms kommun
Kommunstyrelsen

Förslag till beslut om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Beslut

Länsstyrelsen Blekinge län beslutar att överlåta tillsynsansvar enligt nedan till Miljöförbundet Blekinge Väst från och med **1 januari 2027.** Tillsynen överlåts till förbundsdirektionen som är den förtroendevalda nämnden för förvaltningen.

I och med detta beslut upphör tidigare beslut att gälla:
2005-12-19, dnr 504-5092-05.

2014-04-28, dnr 503-1576-2014

2014-06-11, dnr 503-2134-2014

2015-03-09, dnr 503-2320-2014

Miljöfarliga verksamheter, 9 kap. miljöbalken

1. Miljöfarliga verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med beteckning A och B, med undantag för verksamheterna i tabellen nedan:

Verksamheter	**Anläggningsnummer**
AAK Sweden AB	1082-104
Volvo Personvagnar AB	1060-103
Air Liquide Gas AB	1082-215
DP World Logistics Sweden AB	1082-208
Stillerydshamn	1082-210
Gasturbinen G13	1082-156

UTKAST

- Samt undantag för Seveso-verksamheter som omfattas av den högre kravnivån enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

2. Miljöfarliga verksamheter befintliga såsom nya utifrån miljöprövningsförordningens (2013:251) verksamhetskoder:

   - Jordbruk med tillståndsplikt B och verksamhetskoder 1.10-i samt 1.11.

   - Täkter med tillståndsplikt B och verksamhetskoder 10.10, 10.11 och 10.20.

   - Vindkraftverk med tillståndsplikt B och verksamhetskoder 40.90 och 40.95.

Förorenade områden,10 kap. miljöbalken

1. Förorenade områden, där föroreningar härrör från pågående miljöfarlig verksamhet med beteckningen B i Miljöprövningsförordningen (2013:251) för de anläggningar som omfattas av detta överlåtelsebeslut enligt ovan.

2. Förorenade områden, där föroreningarna härrör från nedlagda miljöfarliga verksamheter med beteckning A eller B enligt Miljöprövningsförordningen (2013:251) för äldre nedlagda deponier (deponier nedlagda före den 16 juli 2001). Med dagens regler skulle dessa klassas som tillståndspliktig verksamhet enligt Miljöprövningsförordningen.
   Se bilaga 1 för en detaljerad lista med dessa deponier.

3. Tillsynen över förorenade områden, där föroreningarna härrör från verksamheter som klassas ner från att vara tillståndspliktiga (A eller B) verksamheter till anmälningspliktiga (C) verksamheter.

Invasiva arter, 8 kap. miljöbalken

1. Tillsynen över invasiva, landlevande växter enligt Europaparlamentet och rådets förordning och förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (EU) nr 1143/2014.

Nämnden ska snarast meddela Länsstyrelsen om organisation, resurser eller kompetensförsörjning för tillsyn förändras mer än tillfälligt.

Länsstyrelsen avslår ansökan i övrigt.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Karlshamns-, Sölvesborgs- och Olofströms kommuner har begärt hos Länsstyrelsen Blekinge att genom Miljöförbundet Blekinge väst överta tillsyn enligt miljöbalken.

Kommunerna har i samråd med Länsstyrelsen kommit fram till att det är lämpligt att aktualisera och uppdatera befintligt, delvis föråldrat beslut gällande överlåtelse av tillsynsansvaret enligt miljöbalken. På grund av förändrad lagstiftning har det blivit alltmer otydligt och svårt att tillämpa.

Miljöfarliga verksamheter, 9 kap. miljöbalken

Kommunerna önskar befästa den fördelning av tillsynsansvar mellan Länsstyrelsen och Miljöförbundet som finns idag. Kommunerna önskar även att justera tillsynsansvaret för några verksamheter där Länsstyrelsen idag är tillsynsmyndighet. Kommunerna önskar underlätta fördelningen av tillsynsansvaret för tillkommande framtida tillståndspliktiga verksamheter i kommunerna.

Kommunerna begär därför att länsstyrelsen skall överlåta tillsynen enligt miljöbalken för befintliga B-anläggningar där kommunen idag är tillsynsmyndighet, samt framtida tillkommande B-anläggningar med undantag för Seveso-verksamheter.

I begäran vill Miljöförbundet överta tillsynen över Stillerydshamnen, Karlshamns Hamn AB, anläggningsnummer 1082-210.

Förorenade områden, 10 kap. miljöbalken

Kommunen har idag tillsyn över samtliga förorenade områden som är kopplade till miljöfarlig verksamhet där man tagit över tillsynen. I och med aktuell begäran önskar kommunen även få tillsynsansvar för de förorenade områden som härstammar från de pågående verksamheter för vilka man tar över tillsynen för i och med detta

beslut. Överlåtelsen bör omfatta tillsyn över förorenade områden, där föroreningarna härrör från pågående miljöfarlig verksamhet med beteckning B i Miljöprövningsförordningen (2013:251) och där tillsynen överlåtits enligt punkten/punkterna ovan.

Tillsyn över äldre nedlagda deponier som är nedlagda före den 16 juli 2001, de omfattas därmed inte av deponeringsförordningen. Se vidare 38§ deponeringsförordningen. Bilaga 1 har en förteckning över alla deponier som överlåts.

För pågående verksamheter som överlåts från Länsstyrelsen till kommunen, eller där verksamheter klassas ner från att vara tillståndspliktiga (A- eller B-) verksamheter till anmälningspliktiga (C-) verksamheter, överförs tillsynsansvaret för förorenade områden till kommunen.

Invasiva arter

Kommunerna vill ta över tillsynen över invasiva, landlevande växter enligt Europaparlamentet och rådets förordning och förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (EU) nr 1143/2014. Tillsynen avser anläggningsområdet för de verksamheter där Miljöförbundet övertagit tillsynsansvaret. Begäran om överlåtelse av tillsyn gäller också verksamheter som är anmälningspliktiga enligt miljöförprövningsförordningen.

Motivering till beslutet

Överlåtelse miljöfarliga verksamheter, miljöbalken 9 kap.

Förbundsdirektionen i Miljöförbundet väst har sedan många år tillbaka bedrivit tillsynen över flertalet tillståndspliktiga verksamheter i Karlshamns-, Sölvesborgs- och Olofströms kommun. Vi bedömer att förbundet uppfyller samtliga de krav som anges i 1 kap 6–12 och 20 §§ miljötillsynsförordningen och som vi ska ta hänsyn till vid sin prövning av begäran av överlåtelse av tillsyn.

Förbundsdirektionen har i Miljöförbundet västs organisation en fristående plats och vi bedömer därför att risk för jäv på nämndnivå inte ska behöva uppkomma.

Karlshamns-, Sölvesborgs och Olofströms kommun har valt att ansöka om all ny b-tillsyn i framtiden (förutom Seveso). Vi har valt

att utfärda beslutet främst på objektsnivå. Vad det gäller jordbruk, täkter och vindkraft så har vi däremot utfärdat beslutet på branschnivå. Det sistnämnda har vi gjort då vi anser att Miljöförbundet väst har en god kompetens inom dessa områden samt en större lokal kännedom för dessa branscher. I nuläget blir det ingen skillnad i antalet överlåtna tillsynsobjekt jämfört med tidigare beslut.

Skillnaden att överlåta på objektsnivå är att om en nyetablerad tillståndspliktig verksamhet får ett tillstånd enligt miljöbalken kommer den inte per automatik tillfalla Miljöförbundet väst som tillsynsobjekt. Kommunfullmäktige kan alltid ansöka till Länsstyrelsen om att få ta över tillsynen för en ny verksamhet.

Förorenade områden, 10 kap. miljöbalken

Vi anser att Miljöförbundet väst har kompetens och resurser att sköta tillsynen över förorenade områden. Med detta beslut överlåter vi till förbundet tillsynen enligt 10 kapitlet miljöbalken för de anläggningar som omfattas av detta överlåtelsebeslut samt tillsyn av deponier enligt bilaga 1.

Invasiva arter

Vi anser att överlåtelse av tillsynsansvaret över invasiva arter enligt beslutet förenklar tillsynen och gör ansvarsområdena tydliga.

Vi följer upp Miljöförbundet västs tillsyn bland annat genom att granska beslutade styrdokument. Vi anser att kommunen har visat de har goda förutsättningar att utöva tillsyn på aktuella tillsynsobjekt utifrån resurser, kompetens, styrdokument och förbundets organisation. Begäran innebär i praktiken en liten förändring mot tidigare. Vi bedömer därför att kommunen uppfyller de kriterier som anges i 1 kap 20 § miljötillsynsförordningen och att tillsynen ska överlåtas enligt inlämnad begäran.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Bestämmelser om fördelning av tillsynsansvar och överlåtelse av tillsynsansvar finns i **Miljötillsynsförordningen (2011:13).**

Enligt **2 kap. 29 §** 1. Miljötillsynsförordningen har länsstyrelsen, med några undantag, ansvar för tillsyn över verksamheter som är

tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) och bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet.

Enligt miljötillsynsförordningen **1 kap. 18 §** får en statlig operativ tillsynsmyndighet överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen, om kommunfullmäktige begär det. En överlåtelse av uppgiften att utöva operativ tillsyn ska enligt 1 kap. 19 § avse 1. en viss typ av tillsynsobjekt, 2. en viss typ av tillsynsobjekt med undantag för ett visst eller vissa tillsynsobjekt, eller 3. ett visst tillsynsobjekt.

I 1 kap 20 § miljötillsynsförordningen framgår att den myndighet som prövar om uppgiften att utöva operativ tillsyn kan överlåtas, vid sin prövning ska ta hänsyn till:

1. omfattningen av tillsynsobjektens miljöpåverkan,

2. den kommunala nämndens förutsättningar för att uppfylla kraven i 6–12 §§,

3. den kommunala nämndens förutsättningar för att utöva tillsyn över tillsynsobjektens hantering av kemiska produkter i den utsträckning sådan hantering förekommer,

4. kommunens interna ansvarsfördelning för drift av och tillsyn över kommunala verksamheter,

5. myndighetens egna förutsättningar för att fortsättningsvis kunna ge effektiv tillsynsvägledning i frågor som rör tillsynsobjekten,

6. möjligheten att inom ett län utöva en effektiv tillsyn, och

7. övriga frågor av betydelse för överlåtelse av tillsynsuppgiften.

När det gäller tillsyn över kommunala verksamheter får tillsynsuppgiften inte överlåtas om kommunen har en nämndorganisation som strider mot 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (2017:725) eller om kommunens interna ansvarsfördelning för drift och tillsyn av andra organisatoriska skäl inte är lämplig med hänsyn till förutsättningarna för en effektiv tillsyn. Förordning (2020:647).

Information

Eftersom överlåtelse inte får ske om nämnd eller organisationen strider mot 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen behöver nämnden snarast meddela länsstyrelsen om organisationen förändras eller resurser och kompetensförsörjning mer än tillfälligt avviker från ansökan inför detta beslut.

Nämnden förväntas avge yttrande till Miljöprövningsdelegationen i tillståndsärenden gällande de verksamheter för vilka tillsynsansvaret har överlåtits.

Återrapportering av överlåten tillsyn behöver göras till Länsstyrelsen på begäran. Till exempel behöver nämnden sammanställa de uppgifter som behövs för att Länsstyrelsen ska kunna fullfölja nationella återrapporteringskrav enligt olika EU-direktiv.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsrådet Helena Morgonsköld med miljöskyddshandläggare Emma Adriansson som föredragande.

Länsstyrelsen Blekinge

Datum
2026-10-27

Diarienummer
5638-2026

Olofströms kommun
Kommunstyrelsen

Följebrev om förslag till beslut

Bifogad handling kommer att vara underlag för Länsstyrelsens beslut om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken.

Innan Länsstyrelsen beslutar i frågan får ni tillfälle att yttra er i ärendet. Ert yttrande ska ha kommit in till oss **senast den 11 december 2026.**

Ni kan lämna dina uppgifter på något av följande sätt.

Använd vår e-tjänst komplettering eller yttrande i ärende.
I e-tjänsten väljer ni Länsstyrelsen Blekinge och anger ärendes diarienummer. Ni hittar e-tjänsten på www.lansstyrelsen.se. Skriv *yttrande* i sökrutan och tryck på sök.

Skicka e-post till blekinge@lansstyrelsen.se. Skriv diarienummer och *yttrande* i ämnesraden.

Skicka ett vanligt brev till Länsstyrelsen Blekinge, 371 86 Karlskrona.

Observera att ni bara behöver skicka in era dokument en gång.

Ärendet kan komma att avgöras även om ni inte yttrar er.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-224 00 00 eller via e-post blekinge@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer i ämnesraden för e-post.

Nedlagda deponier där Miljöförbundet Blekinge Väst är tillsynsmyndighet

Objektnamn	MIFO-id	Kommun	Fastighet
Karlshamn, Kv. Spiggen	F1082-0023	KARLSHAMN	KARLSHAMN 2:1; SPIGGEN 5; SPIGGEN 6
Mörrum, GustavstorpSkörsemo (GSK)	F1082-0037	KARLSHAMN	GUSTAVSTORP 1:1
Karlshamn, HorsarydStilleryd (HST)	F1082-0055	KARLSHAMN	HORSARYD 2:41
Asarum, Tostarp (TOS)	F1082-0056	KARLSHAMN	TOSTARP 3:41; TOSTARP 4:69
Hällaryd, TrensumHällaryd (THÄ)	F1082-0057	KARLSHAMN	TRÄNSUM 8:3
Karlshamn, Hunnemara (HUN)	F1082-0058	KARLSHAMN	KARLSHAMN 5:1; PILEN 1; PILEN 3; PILEN 7
Stilleryds Raffinaderi	F1082-0059	KARLSHAMN	STILLERYD 2:49
Ej namngivet 1266	F1082-0159	KARLSHAMN	MÄRSERUM 4:9
Ej namngivet 1267	F1082-0160	KARLSHAMN	STRÖMMA 1:7
Ej namngivet 1268	F1082-0161	KARLSHAMN	STRÖMMA 1:7
Asarum södra (ASÖ)	F1082-0597	KARLSHAMN	ASARUM 40:1; ASARUM 40:227; ASARUM 40:228
Asarum, Kurrebodahålan (KUR)	F1082-0598	KARLSHAMN	ASARUM 33:1
Asarum, Stenbacka (STE)	F1082-0599	KARLSHAMN	ASARUM 3:2
Asarum, Sämjan (SÄM)	F1082-0600	KARLSHAMN	RIDDAREN 1
Hällaryd, Elisberg A (ELA)	F1082-0601	KARLSHAMN	KÄLLABY 1:15
Hällaryd, Elisberg B (ELB)	F1082-0602	KARLSHAMN	HÄLLARYD 2:3
Hällaryd, Matvik (MAT)	F1082-0603	KARLSHAMN	MATVIK 1:39

Objektnamn	MIFO-id	Kommun	Fastighet
Trensums grusgrav (TRG)	F1082-0604	KARLSHAMN	TRÄNSUM 17:1
Hällaryd, Åryd B (ÅRB)	F1082-0605	KARLSHAMN	ÅRYD 1:135
Karlshamn, Elvsberg (ELV)	F1082-0607	KARLSHAMN	KRISTINEBERG 10
Karlshamn, Hunnemara grusgrop (HUG)	F1082-0608	KARLSHAMN	KARLSHAMN 5:1
Karlshamn, Hästhagen (KHÄ)	F1082-0609	KARLSHAMN	KARLSHAMN 3:5
Karlshamn, Sternö (STÖ)	F1082-0610	KARLSHAMN	KARLSHAMN 8:1
Karlshamn, Sternöhållet (KST)	F1082-0611	KARLSHAMN	KILEN 1
Karlshamn, söder om epidemisjukhuset (KEP)	F1082-0612	KARLSHAMN	KARLSHAMN 2:1
Karlshamn, vid realskolan (KRS)	F1082-0613	KARLSHAMN	KARLSHAMN 5:1
Karlshamn/SJ (KSJ)	F1082-0614	KARLSHAMN	KARLSHAMN 6:1
Mörrum, Björkenäs (BJÖ)	F1082-0615	KARLSHAMN	MÖRRUMS-BJÖRKENÄS 1:31
Mörrum, Borgen (BOR)	F1082-0616	KARLSHAMN	MÖRRUM 14:13
Mörrum, norr om mejeriet (MÖC)	F1082-0617	KARLSHAMN	MÖRRUM 84:2
Mörrums Ryd (MÖR)	F1082-0618	KARLSHAMN	MÖRRUM 14:17
Svängsta, Öjavad A, soptipp (ÖJA)	F1082-0619	KARLSHAMN	ÖJAVAD 2:187
Asarum, Gungvala (GVA)	F1082-0620	KARLSHAMN	GUNGVALA 16:2
Karlshamn, vid sockerbrukets infart (KSB)	F1082-0622	KARLSHAMN	SOCKERBRUKET 19
Mörrum, Kalamosse (MKF)	F1082-0625	KARLSHAMN	MÖRRUM 12:80
Svängsta, Hejan (SHE)	F1082-0626	KARLSHAMN	ÖJAVAD 2:153
Svängsta, Urfabriken (SUR)	F1082-0627	KARLSHAMN	MÖLLEGÅRDEN 1:19
Svängsta, Öjavad 2 (ÖJ2)	F1082-0628	KARLSHAMN	ÖJAVAD 1:43

Objektnamn	MIFO-id	Kommun	Fastighet
Mörrum, Gustavstorp, norr om (NGU)	F1082-0631	KARLSHAMN	RUAN 1:2
Kyrkhult, Vilshult, Union barkdeponi (UBB)	F1060-0007	OLOFSTRÖM	KULLAN 1:92
Kyrkhult, Isagyl (ISA)	F1060-0023	OLOFSTRÖM	TULSEBODA 1:107
Jämshög, Norra Rödhult (NRÖ)	F1060-0025	OLOFSTRÖM	NORRA RÖDHULT 1:63
Olofström, Skrapsjötippen (SKR)	F1060-0026	OLOFSTRÖM	HOLJE 5:106
Olofström, Odasjöslätt (ODA)	F1060-0027	OLOFSTRÖM	HOLJE 6:201; HOLJE 6:210
Olofström, Norra Sjötorpet (NSJ)	F1060-0028	OLOFSTRÖM	HOLJE 5:106
Kyrkhult, Vilshultstippen (VIL)	F1060-0029	OLOFSTRÖM	VILSHULT 1:31
Ej namngivet 1833	F1060-0120	OLOFSTRÖM	JÄMSHÖG 28:1
Olofström, Oredsvägen (ORE)	F1060-0122	OLOFSTRÖM	HOLJE 109:1
Jämshög, Gränum, vägen mot Rislycke (GRI)	F1060-0318	OLOFSTRÖM	GRÄNUM 9:9
Kyrkhult, Vilshult, Union barkdeponi A (UBA)	F1060-0319	OLOFSTRÖM	KULLAN 1:21
Hovmansbygd, gjuterideponi	F1060-0325	SÖLVESBORG	EBBEMÅLA 1:38
Mjällby, Torsö (TOR)	F1083-0146	SÖLVESBORG	ISTABY 44:2
Mjällby, Hanö (HAN)	F1083-0147	SÖLVESBORG	HANÖ 1:102; HANÖ 1:76
Mjällby, Istaby (IST)	F1083-0150	SÖLVESBORG	SAMFÄLLIGHET
Mjällby, Västra Näs (VNÄ)	F1083-0151	SÖLVESBORG	SIRETORP 5:33
Mjällby, Getabjär (GET), inkl industrideponi	F1083-0152	SÖLVESBORG	HOSABY 10:17; HOSABY 2:30; HOSABY 22:5
Mjällby, Tallparken/Torrahem/Hagalund (TAL)	F1083-0153	SÖLVESBORG	HÖRBY S:16; HÖRBY S:16>1
Sölvesborg, Slottet (SLO)	F1083-0155	SÖLVESBORG	SÖLVESBORG 4:14

Objektnamn	MIFO-id	Kommun	Fastighet
Sölvesborg, Hjortakroken/Tivoli (HJK)	F1083-0156	SÖLVESBORG	EKORREN 8; HALLONET 8; SÖLVESBORG 5:56
Gammalstorp, Norje (NOR)	F1083-0159	SÖLVESBORG	NORJE 67:1
Ej namngivet 1688	F1083-0160	SÖLVESBORG	ÖRLYCKE 1:48
Ej namngivet 1689	F1083-0161	SÖLVESBORG	SÖLVE 18:4
Ej namngivet 1690	F1083-0162	SÖLVESBORG	SÖLVE 5:28
Sölvesborg, Sölve grustag (SÖG)	F1083-0191	SÖLVESBORG	SÖLVE 5:28; SÖLVE 5:39
Mjällby, Getabjär industrideponi (GIN)	F1083-0352	SÖLVESBORG	HOSABY 10:17
Mjällby, Hällevik (HÄL)	F1083-0353	SÖLVESBORG	STIBY 9:87
Mjällby, Hörby nr 5 (HÖ5)	F1083-0354	SÖLVESBORG	SAMFÄLLIGHET
Mjällby, Hörvik, Hosaby 3 (HO3)	F1083-0355	SÖLVESBORG	HOSABY 3:29; SÖLVESBORG 1:42
Mjällby, Lörby (LÖR)	F1083-0356	SÖLVESBORG	LÖRBY 16:2
Mjällby, Nogersund (NOG)	F1083-0357	SÖLVESBORG	SKÖNABÄCK 1:39
Sölvesborg, Oxen (OXE)	F1083-0358	SÖLVESBORG	SÖLVESBORG 5:84
Mjällby, Djupekås (DJU)	F1083-0362	SÖLVESBORG	LÖRBY 47:1
Sölvesborg, Sölve 23, bakom militärförrådet (S23)	F1083-0365	SÖLVESBORG	SÖLVE 15:3
Sölve, nuv fsth Sölve 15:3 (SÖL)	F1083-0366	SÖLVESBORG	SÖLVE 15:3
Mjällby, Hörvik, Hosaby 17 (H17)	F1083-0367	SÖLVESBORG	HOSABY 20:21>10
Sölvesborg, Sopan/Grusan (SOP)	F1083-0368	SÖLVESBORG	FINLAND 19; SÖLVESBORG 4:2
Mjällby, Hörvik, Nabben (HNA)	F1083-0370	SÖLVESBORG	HOSABY S:2
Sölvesborg, Sotarens håla (SOT)	F1083-0373	SÖLVESBORG	KAPRIFOLEN 3
Brobygge Sölvesborg 3:5	F1083-0380	SÖLVESBORG	SÖLVESBORG 3:5

Aktuell information från kommunledningsförvaltningen

Förslag till beslut

Informationen antecknas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Övergripande

Administrativa avdelningen

Den nya valberedningen har tillträtt och arbetar nu med att bereda alla kommande val och tillsättningar för nämnder, bolag, förbund osv.

Många väntar på mötesdatum för politiska möten och deadlines inför dessa. Eftersom nya styret ser över sammanträdesplanen i sin helhet är det inte klart ännu. Mycket pekar även på att nämnderna kan få andra dagar än tidigare år. Vi återkommer så snart vi har beslut.

Medborgarcenter har haft besök av sina motsvarigheter i länet. Ett både uppskattat och givande besök.

Ekonomiavdelningen

Arbete med budget 2027 pågår.

Arbete med månadsuppföljning och prognos 2026 pågår.

Revision av intern kontroll pågår.

IT-avdelningen

Nytt ärendehanteringssystem på plats!

Snabb hantering av allvarlig sårbarhet - När en allvarlig PHP-sårbarhet uppmärksammades i oktober agerade vi omgående. Redan morgonen därpå hade vi åtgärdat de berörda systemen i vår egen drift. Därefter har vi arbetat med att följa upp hur våra externa systemleverantörer och

molntjänster hanterat sårbarheten. Här har kommunens systemförvaltare varit till stor hjälp, och samarbetet har fungerat mycket bra!

Utbildningar i Excel och Teams för all personal.

Nya plattor till våra förtroendevalda - Vi har haft flera tillfällen med öppet hus där förtroendevalda kunnat få hjälp med att byta ut sina iPads och komma igång med de nya. Det har varit trevliga möten och, vad vi förstår, uppskattad hjälp!

Kostavdelningen

Flytten för Ekeryd centralkök till Holjgården är genomfört. Flytten gick bra, nu ska/behöver det jobbas in nya rutiner i nytt kök. Planering för öppning av restaurangdelen på Holjegården är igång.

Upphandling av frukt, grönt, ägg och mejeri är igång.

Medarbetare som jobbar mycket med diet och anpassad kost för äldre har gått en halvdags utbildning i mag-tarm kost. Uppföljning på den utbildningen sker nu i vecka 46

Den 23/10 firade vi att skolmaten fyllde 80 år. Vi bjöd våra gäster på hemgjord köttfärslimpa med kokt potatis, gräddsås, pressgurka och tillbehör. Flera av skolorna hade gjort ett kollage med skolmatens resa, från 80 år tillbaka till vart vi är nu.

Alla medarbetare i kosten har gått en utbildning i livsmedelshygien under lovet.

Lokalvårdsavdelningen

Under oktober har vi arbetat med utökat städ på Brännaregårdsskolan och förskolan där. Utvärderingen visar att den avsatta tiden inte räcker till, och någon form av förändring behövs för att möta städbehovet.

Höstlovet är en period då vi ofta genomför storstädning på skolor och förskolor. Höstens ankomst innebär också andra städbehov än under sommaren, när mer smuts och löv följer med in.

Plan- och byggavdelningen

Bygg

Påminnelser och anmodan om att söka slutbesked i återstående oavslutade ärenden från 2021. Betar av äldre ärenden parallellt med det dagliga ordinarie arbetet. Fortskrider på ett bra sätt.

Karta/GIS

Övergången från tidigare kartsystemet Geosecma till nya Gaida är genomfört.

Plan

Vi är inne i ett utvecklingsarbete gällande samhällsbyggnadsprocessen där en översyn påbörjats hur vi arbetar med detaljplaner/exploateringsprojekt med ekonomi och genomförande i fokus.

Detaljplan för Vilshult station nu ute på samråd.

Detaljplan EBP industriområde. Länsstyrelsen överprövade detaljplanen och vill att vi ska ta fram en skyfallsutredning för översvämningsrisken. Skyfallsutredningen är under utredning och görs av Sweco och levereras i november.

Detaljplan Västra bommareviken är på väg ut på granskning.

Stabsavdelningen

Kommunikation

- Vår kommunikatör med ansvarig för webb och intranät började den 2 november. Vi välkomnar Paulina till Olofströms kommun!
- Kommunikation stöttar upp utbildningsförvaltningen med framtagning av orienteringsskyltar.
- Planering pågår för årets sista invånarkampanj där syftet är att öka invånarstoltheten genom att lyfta Olofströms attraktiva värden och det som gör kommunen till en bra plats att bo, verka och besöka.

Beredskap

- Vi har haft visning av/information om skyddsrum i Holjegården under tillfällena för öppet hus, där invånarna också fick information om hemberedskap. Det var ett stort intresse för skyddsrummet och beredskapen kring detta, och många var förbryllade över att varje person ska klara sig på 0,75 kvm.
- Vi har haft en seminarieövning med bl.a. Livsmedelsverket, Karlshamns kommun och Lidl kring hur larmkedjan fungerar vid användning av de mobila reservkraftverken ämnade till livsmedelsbutikerna. Vi deltog också test av reservkraftverk och reservkraftsintag hos Kyrkhults lanthandel, och det gick utan anmärkning. Kyrkhults lanthandel är en av butikerna som fick ekonomiskt stöd från Livsmedelsverket att koppla in reservkraftsintag. Även Lidl fick det och har installerat intaget i Olofströmsbutiken.
- Den 3 november deltog vi i en regional krisövning kopplat till vatten och avlopp.

- Vecka 47 och 48 deltar vi i nationella övningen ÖTF (Övning För Totalförsvaret). Fokuset är på informationsdelning och att kedjorna mellan olika aktörer fungerar.

- Tjänsten som beredskaps- och säkerhetssamordnaren är nu ute, i och med att Jimmy slutade i månadsskiftet september/oktober. Per har hoppat in på deltid som vikarie under tiden vi rekryterar en permanent ersättare.

Brottsförebyggande arbete

Ett flertalet ärenden av skadegörelse av fordon har inkommit till Polisen, i form av stenkastning från bron/viadukten mellan kommunhuset och Volvo södra. Kommunen har satt in åtgärder i form av informationsutskick till föräldrar, ökat vuxennärvaron i form av fältning under höstlovet mm. Polisen har också satt upp en tillfällig kamera i området.

EU-samordning

- Efter intensiva månader med planering och genomförande av publika aktiviteter inom Leader-projekten ”Selma och Harry ToR” samt ”Jämshögs bokby” ändrar arbetet karaktär och fokus ligger på ekonomisk redovisning och rapportering. Båda projekten kommer att delredovisas under 2026 och slutrapporteras i april respektive augusti 2027.

- Växtverket ingår i ett Erasmus+ projekt där Fritidsgården i Emmaboda är projektägare. Den 29 oktober arrangerades ett kulturevent i Olofström som startar med två workshopspass på eftermiddagen och fortsätter med DJ och artistuppträdande under kvällen. Projektet är ett led i att öka kunskapen om Erasmus+, inriktningen informellt lärande, med svensk koordinator på MUCF i Växjö.

Flyktingmottagning

- Vi har fått anvisningsbeslut från Migrationsverket att ta emot ytterligare en nyanländ skyddsbehövande/ukrainare. Det är verkställt sedan slutet av oktober, och vi har nu totalt två skyddsbehövande som vi ordnat boende för (Migrationsverket har det övriga ansvaret för dem).

- För 2027 års kommuntal (antal personer vi ska ta emot för bosättning) är förslaget noll att ta emot avseende skyddsbehövande och kvotflyktingar. Slutligt beslut tar Migrationsverket i december.

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-11-02 Diarienummer: 2026/2530-2

Nämnd
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Anna-Karin Johansen
Titel: Administrativ chef

Regler för arvoden och arvodesbelopp

Förslag till beslut

Nya arvodesregler antas att gälla från 2027-01-01

Arvodesbelopp….

Ärendebeskrivning
Arvodesberedningen bestående av sammankallande Ingeborg Braun (S), Tommy Holmgren (SD) och Pirjo Veteli (S) har tillsammans med representanter från tjänsteorganisationen lagt fram förslag på uppdaterade arvodesregler och arvoden.

Uppdateringen av arvodesregler tar bland annat med:
Att personalutskottet försvinner vid årsskiftet 2026/2027.
Att överförmyndaren ersätts av en överförmyndarnämnd tillsammans med Karlshamns och Ronnebys kommuner vid årsskiftet 2026/2027.
Förslag på nya arvodesregler bifogas och ändringar framgår med strykningar och färgmarkeringar. § 7 och § 9 b kan komma att ändras vid personalutskottets möte efter förslag från HR-chefen.

Arvodesbeloppet lämnas från arvodesberedingen i två förslag.
1. Nya arvoden antas utifrån kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige vad gäller ny nämndstruktur (KS § 185, dnr 2026/1213). Förslaget lämnar arvodena oförändrade förutom ett tillägg vad gäller andre vice ordförande i överförmyndarnämnd med ett fast arvode på 6 procent. Förslaget från kommunstyrelsen innebär även en strykning av arvoden kopplade till kommunstyrelsens personalutskott.

2. Nya arvoden antas enligt bilagt förslag från nya styret (M, SD, KD). Förslaget utgår från nya styrets förslag på ny nämndstruktur som kommer att lyftas vid kommunfullmäktige sammanträde 2026-10-26.

Nya styret lämnar följande sammanfattning av ändringar av fasta arvoden:
• De fasta arvodena för andra vice ordförande i bygg- och trafiknämnden, utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden tas bort. I utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden hänger förändringen delvis samman med att respektive arbetsutskott avvecklas. Social- och äldrenämnden behåller andra vice ordförande.

• Kommunstyrelsens personalutskott (KSPU) avvecklas. Därmed tas både ordförandens fasta arvode på 9 procent och vice ordförandens fasta arvode på 5 procent bort.
• De fasta arvodena för övriga styrelseledamöter i Olofströms Kraft och Olofströmshus tas bort. Arvodena till ordförande, vice ordförande och förtroendevalda revisorer består.
• Det fasta arvodet för valberedningens ordförande tas bort.
• Kommunrevisorernas fasta arvoden behålls oförändrade. Ordförande har 6 procent, vice ordförande 4 procent och fyra övriga ledamöter vardera 3 procent.
• Gruppledararvode införs med 5 procent för vart och ett av de sex partierna.
• Oppositionsledararvodet höjs från 8 till 15 procent.

Även detta förslag har med ett nytt arvode på 6 % för 2:e vice ordförande i överförmyndarnämnden.

Finansiering
Båda förslagen innebär en minskning av kostnader för arvoden som kommer att lyftas in i budgetprocessen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet avser främst en uppdatering av befintliga regler och arvodesnivåer och bedöms inte medföra några väsentliga konsekvenser ur ett jämställdhets- eller barnperspektiv.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Arvodesregler med markerade ändringar
Förslag på arvodesbelopp (M), (SD) och (KD)

Beslutet skickas till
Gruppledare
Arvodessamordnare
Lön
Kommunikation

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Regler för ersättning till förtroendevalda Olofström
2 Nya styrets förslag - Politiska_arvoden_Olofstrom_2027_omraknat

Regler för ersättning till förtroendevalda Olofströms kommun

Fastställt av: Kommunfullmäktige
Fastställt: KF§ XXX/2026

Ansvarig för revidering: Adm. avd.
Gäller för: förtroendevalda i kommun och bolag

Ersätter: KF§158/2023

Giltighetstid: tillsvidare

Regler för ersättning till förtroendevalda i Olofströms kommun

Dessa bestämmelser gäller för de förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen.

För förtroendevalda som fullgör uppdrag på heltid eller minst 40 % av heltid gäller endast 2 § 2a § 2b § samt 7-8 §§ och 17-18 §§.

1 § Ersättningsberättigade sammanträden, förrättningar mm

Tjänstgörande ledamöter, tjänstgörande ~~/kallade~~ ersättare samt kallade ersättare ~~överförmyndare med ersättare~~ har rätt till ersättning enligt vad som närmare anges i 3-6 §§ och 8-18 §§ för:

a) Protokollförda sammanträden med kommunfullmäktige, nämnd/kommunstyrelse och dess utskott, bolagsstyrelser samt vid revisorernas sammanträden.

b) Partigruppmöten, som hålls i direkt anslutning till sammanträde med kommunstyrelse eller nämnd.

c) Konferens, informationsmöte, studiebesök, uppdrag som kontaktperson, studieresa, förhandling, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet som har direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget. För att ersättning skall betalas gäller att nämnd/ordföranden godkänt aktiviteten genom protokollfört möte. ~~Kommunstyrelsens personalutskotts ordförande /vice ordförande godkänner för överförmyndare med ersättare.~~

d) Överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det den förtroendevalde själv tillhör.

e) Sammankomst med kommunalt samrådsorgan/intressesammansatt organ, råd eller dylikt exempelvis koncernövergripande möte eller utbildningar.

f) Överläggning med utomstående myndighet eller organisation under förutsättning att nämnd/ordföranden har godkänt överläggningen.

g) ~~Myndighetsbeslut, som ej är delegerbara, fattade av överförmyndare och överförmyndares ersättare.~~

Ledamöter som är arvoderade med minst 40 % kan inte få ersättning alls enligt 1 §.

2 § Årsarvode

Förtroendevalda som fullgör sina uppdrag på heltid eller minst 40 % av heltid har rätt till årsarvode med belopp som fullmäktige beslutat enligt bilaga 1.

Årsarvoderade förtroendevalda har rätt till ledigheter på samma villkor som anställda. Ledigheten skall förläggas på sådant sätt, att uppdraget kan fullgöras.

Timarvode eller inställelsearvode betalas inte till årsarvoderade enligt denna paragraf för några sammanträden, förrättningar och dylikt med kommunkoncernen dvs förvaltningarna och de helägda bolagen.

2 § a Vid sjukskrivning

Vid sjukskrivning upp till 14 dagar görs inget avdrag från årsarvode. Vid sjukskrivning from dag 15 behandlas sjukskrivningen på samma vis som för kommunanställda och följer reglerna i Allmänna bestämmelser dvs karensdag, 14 dagars ersättning av årsarvodet motsvarande 80% (arbetsgivarinträde) samt 10% ersättning upp till dag 90.

Dessutom gäller reglerna i AB enligt § 28 mom 7.

Ersättare för heltidsarvoderad inträder vid behov upp till 14 dagar utan extra ersättning. Vid sjukskrivning överstigande 14 dagar inträder ersättare 100% då sjukskrivningen för ordinarie årsarvoderad är 100% eller 75%. Ersättning för ersättare utgår då med 100% av årsarvodet.

Därefter följer ersättares årsarvode samma procentsats som ordinarie årsarvoderads sjukskrivningsgrad dvs 50% sjukskrivning ersätts med 50% av heltidsarvodet och 25% sjukskrivning ersätts med 25% av heltidsarvodet.

2 § b Vid semester, föräldraledighet och övrig tjänstledighet för årsarvoderad

Årsarvoderad har rätt till semester, föräldraledighet och övriga tjänstledighet på samma vis som för kommunanställda. Vid dessa typer av ledighet görs inget avdrag från årsarvodet då ledigheten understiger eller är 30 dagar. För ersättare som inträder vid behov utgår ingen extra ersättning.

Vid ledigheter över 30 dagar görs avdrag i förhållande till den procentsats som ledigheten avser. Vid dessa ledigheter över 30 dagar utges ersättning till ersättare i samma omfattning som ledigheten motsvarar. För ledighet motsvarande 100% utges ersättning till ersättaren med 100%, för ledighet motsvarande 75% utges ersättning med 75%, för ledighet motsvarande 60% utges 60% ersättning till ersättaren osv.

3 § Begränsat årsarvode

Förtroendevalda som fullgör sina uppdrag på mindre än 40 % av heltid har rätt till begränsat årsarvode i den utsträckning som fullmäktige beslutat enligt bilaga 1 för arvodesbelopp. Förtroendevald med flera begränsade årsarvoden som sammanlagt överstiger 40% följer regler för begränsat årsarvode.

Ingen förtroendevald med begränsat årsarvode kan arvoderas mer än 100 % i Olofströms kommunkoncern.

Inom ramen för arvodet ingår följande arbetsuppgifter:

a) Rutinmässig uppföljning av förvaltningens arbete.

b) Överläggning med tjänsteman eller annan anställd.

c) Genomgång och beredning av ärenden med sekreterare, föredragande eller annan anställd i anledning av sammanträde, besiktning, förrättning, rekrytering eller dylikt.

d) Besök på förvaltningar för information, utanordning eller påskrift av handling, underskrift av protokoll i egenskap av ordförande eller justerande.

e) Mottagning av allmänheten, telefonsamtal och dylikt.

f) Utövande av delegationsbeslut.

g) Restid i anledning av ovan uppräknade åtgärder inom Olofströms kommun. Resekostnader ersätts enligt § 8.

h) Övriga uppgifter som till sin karaktär är likartade med de inom a-g ovan angivna uppgifterna. Till exempel om man inom nämnd/styrelse utser specifik arbetsgrupp, workshops inom egna området och dialogmöten.

3a Vid sjukskrivning

Vid sjukskrivning upp till 14 dagar görs inget avdrag från årsarvode. Ersättare inträder vid behov upp till 14 dagar utan extra ersättning. Vid sjukskrivning överstigande 14 dagar då årsarvoderad ej kan fullgöra sina åtaganden inträder ersättare 100% då sjukskrivningen för ordinarie årsarvoderad är 100% eller 75%. Ersättning för ersättare utgår då med 100% av årsarvodet.

Därefter följer ersättares årsarvode samma procentsats som ordinarie årsarvoderads sjukskrivningsgrad dvs 50% sjukskrivning ersätts med 50% och 25% sjukskrivning ersätts med 25%. Meddelandeansvar finns hos den förtroendevalda

3b Vid semester, föräldraledighet och övrig tjänstledighet

Vid dessa typer av ledighet görs inget avdrag från årsarvodet då ledigheten understiger eller är 30 dagar. För ersättare som inträder vid behov utgår ingen extra ersättning.

Vid ledigheter över 30 dagar görs avdrag i förhållande till den procentsats som ledigheten avser. Vid dessa ledigheter över 30 dagar utges ersättning till ersättare i samma omfattning som ledigheten motsvarar. För ledighet motsvarande 100% utges ersättning till ersättaren med 100%, för ledighet motsvarande 75% utges ersättning med 75%, för ledighet motsvarande 60% utges 60% ersättning till ersättaren osv.

4 § Arvoden för sammanträden samt grundarvode

För sammanträden och förrättningar enligt § 1 utgår grundarvode enligt bilaga 2. Grundarvodet inkluderar inställelse- och inläsningsarvode. Därefter utgår arvode per påbörjad halvtimme enligt bilaga 2.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst utbetalas enligt § 5 och arvode för kommunfullmäktiges sammanträden utbetalas enligt § 6.

5 § Timersättning – ersättning för förlorad arbetsinkomst

Förtroendevald har rätt till timersättning för förlorad arbetsinkomst för det antal timmar som sammanträde enligt § 1 pågår. Med arbetsinkomst jämställs ersättning från arbetslöshetskassa. Ersättningen för förlorad arbetsinkomst utgår i enlighet med styrkt förlorad arbetsinkomst.

Rätten till ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst kan, vid särskilda arbetsförhållanden, utöver sammanträdestiden även omfatta nödvändig ledighet i anslutning till sammanträdet.

Ersättning utgår i enlighet med arbetsgivarintyg från ordinarie arbetsgivare alternativt intyg från arbetslöshetskassa. För egenföretagare utgår ersättning för förlorad arbetsinkomst i enlighet med senast anmälda årsinkomst till Försäkringskassan. Ersättning ska beräknas enligt Försäkringskassans sjukpenninggrundande inkomst delat på 12 månader delat på 165 timmar, intyg krävs.

Blanketten fullmakt/intyg lämnas in av förtroendevald, vid ny lönesättning där timlön framgår. Retroaktivitet gäller, dock skall den nya lönen anmälas inom en månad från det att den förtroendevalde fått kännedom om lönejusteringen.

6 § Arvoden och ersättning för sammanträden på kvällstid

För kvällssammanträden (sammanträde som påbörjas kl 19.00 eller senare) utgår arvode inkluderande inställelse- och inläsningsarvode enligt bilaga 2.

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår för styrkt förlorad arbetsinkomst i enlighet med § 5.

För sammanträden som är förberedelse för kommunfullmäktige inklusive valberedning och hålls i anslutning till kommunfullmäktiges sammanträde, utbetalas endast ett kvällsarvode, vilket inkluderar arvode för kommunfullmäktige.

7 § Kommunal pension

~~För årsarvoderade förtroendevalda med uppdrag om minst 40 % av heltid finns särskilda bestämmelser om kommunal pension i det kommunala pensionsreglementet.~~

För pensionsbestämmelser till förtroendevalda tillämpas OPF-KR 26 i sin helhet. (Det kommer ju antas i Fullmäktige)
Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller

senare.
Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.
Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning.
Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.
Pensionsförmåner enligt OPF-KR 26 är avgiftsbestämd pensionsbehållning, sjukpension och efterlevandeskydd.

8 § Resekostnader

Kostnader för resor till och från sammanträden eller motsvarande ersätts enligt de grunder som fastställts för kommunens arbetstagare i det kommunala bilersättningsavtalet om avståndet från den förtroendevaldes fasta bostad eller hans arbetsplats till sammanträdesplatsen överstiger 5 kilometer. Ersättning för resekostnader~~, färdtidsersättning~~ och traktamente vid sammanträde ~~utom~~ utanför kommunen utgår enligt de grunder som fastställts för kommunens arbetstagare. ~~Förtroendevalds sammanträdestid likställs med schemalagd arbetstid. Färdtidsersättning utgår för möten utanför Olofströms kommun om ingen annan ersättning utgår.~~

För förtroendevald som på grund av arbetsförhållanden påbörjar eller avslutar resa till sammanträde eller annan förrättning inom eller utanför kommunen, utges kilometerersättning enkel resa för resa som annars inte skulle gjorts.

För förtroendevalda som fullgör sina uppdrag på heltid eller på minst 40 % av heltid utgår reseersättning endast för tjänstgöring utanför ordinarie arbetsplats, d.v.s. reseersättning utgår inte för resor från mantalsskrivningsadressen till den arvoderande arbetsplatsen. Reseersättning utbetalas för resor till andra förrättningsställen från den arvoderande arbetsplatsen.

9 § a Förlorad semesterförmån

På arvodet tillkommer anmälda förlorade semesterförmåner med belopp som är i enlighet med respektive förtroendevalds anställningsavtal. Anmälan görs av den förtroendevalde på blanketten fullmakt/intyg

9 § b Förlorad pensionsförmån

~~Förtroendevald som anmäler förlorad pensionsförmån, tillgodoräknas pensionsavgift i enlighet med SKR, Sveriges kommuner och regioner uppräkning.~~

Ersättningen utgår i form av årliga avgifter till tjänstepensionsförsäkring.

Den årliga avgiften är 6 % av den sammanlagda ersättningen för förlorad arbetsinkomst under året som den förtroendevalde erhållit vid fullgörande av förtroendeuppdrag i kommunen samt på det begränsade årsarvodet.

I de fall den förtroendevalda kan styrka en faktisk högre förlorad pensionsförmån än 6 % på förlorad arbetsinkomst ska i stället den styrkta summan avsättas, upp till och med maximalt ett inkomstbasbelopp.

Pensionsavgifterna sätts in på en pensionsförsäkring i KPA. Genom betalning av årliga avgifter har kommunen fullgjort sin lagliga skyldighet att ersätta den förtroendevalde för förlorad pensionsförmån.

Avsättning sker ej om summan som ska avsättas är lägre än 200 kronor/kalenderår.

10 § Barntillsynskostnader

Ersättning betalas för kostnader för barntillsyn, som uppkommit till följd av förtroendevalds deltagande vid sammanträden eller motsvarande, under förutsättning att barnet normalt vårdas i den förtroendevaldes familj och under kalenderåret inte hunnit fylla tio år. Om särskilda skäl föreligger kan ersättning utges även för äldre barn.

Ersättning betalas inte för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller av annan närstående och inte heller för tid då barnet vistas i den kommunala barnomsorgen. Ersättning betalas med högst det belopp som kommunfullmäktige beslutat enligt bilaga 2.

11 § Kostnader för vård och tillsyn av funktionshindrad eller svårt sjuk

Ersättning betalas för vårdkostnader, som uppkommit till följd av förtroendevalds deltagande vid sammanträden eller motsvarande, för vård och tillsyn av funktionshindrad eller svårt sjuk person som normalt vistas i den förtroendevaldes bostad. Ersättning betalas dock med högst det belopp som kommunfullmäktige beslutat enligt bilaga 2. Ersättning betalas inte för tillsyn, som utförts av egen familjemedlem eller av annan närstående.

12 § Funktionshindrad förtroendevalds särskilda kostnader

Ersättning betalas till funktionshindrad förtroendevald för de särskilda kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträden eller motsvarande och som inte ersätts på annat sätt. Häri ingår kostnader för t.ex. resor, ledsagare, tolk, hjälp med inläsning och uppläsning av handlingar och liknande. Ersättning betalas dock med högst det belopp som kommunfullmäktige beslutat enligt bilaga 2.

13 § Riktlinjer för e-post, läsplatta och telefon.

Förtroendevalda följer i stort samma regler som anställda kring e-post, läsplatta och telefon. ~~Se bilaga 4.~~ Vilka dessa är går närmare att läsa om i ”regler för service och tillgänglighet” samt ”regler och riktlinjer för informationssäkerhet”.

14 § Övriga kostnader

För andra kostnader än som avses i 8 – 13 §§ betalas ersättning om den förtroendevalde kan visa att särskilda skäl förelegat för dessa kostnader.

Ersättning utbetalas inte om den förtroendevalde haft rimliga möjligheter att genom omdisponering av arbete eller på annat sätt kunnat förhindra att kostnaderna uppkom.

15 § Hur man begär ersättning

Årsarvode samt begränsat årsarvode betalas ut utan föregående anmälan.

För att få ersättning enligt 5 § skall den förtroendevalde styrka sina förluster. Begäran om ersättning för förlorad arbetsinkomst, arvoden, reseersättning och dylikt skall rapporteras av den förtroendevalda inom fyra månader på anvisat sätt.

16 § Tolkning av bestämmelser

Frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser avgörs och bestäms av kommunstyrelsens ~~personalutskott~~ arbetsutskott. Vid behov lämnas ytterligare anvisningar.

17 § Utbetalning

Årsarvoden betalas med en tolftedel per månad. Övriga ekonomiska förmåner betalas normalt en gång per månad.

18 § Årlig uppräkning av ersättningar

Arvodet räknas upp i relation till riksdagsarvodet. Uppräkning sker årligen den 1:e januari.

19 § Delegering

Delegationer på området fastställs av kommunstyrelsen i dess delegationsordning.

~~Följande delegationer har beslutats av KS §127 2022.~~

~~**1.13 Arvodesregler**~~

~~Personalutskottet: Tolkning och tillämpning av arvodesregler för förtroendevalda i svårtolkade ärenden.~~

~~Arvodessamordnare: Tolkning och tillämpning av arvodesregler för förtroendevalda i ärenden av mindre betydelse.~~

~~Personalutskottet: Inom utskottet utse arvodesberedning.~~

~~**5.5 Kurser för förtroendevalda**~~

~~Arbetsutskottet: Förtroendevaldas deltagande i kurser, konferenser, grundutbildning och förvaltningsspecifika frågor. Avser rätt till arvode samt eventuell deltagaravgift.~~

~~Förvaltningschef: Undantag från 5.5 första punkten görs för utbildningar och möten där förvaltningschef kallar inom den egna nämndens verksamhet, kommunchef för kommun- eller koncernövergripande möten och utbildningar.~~

~~Kommunstyrelsens ordförande: Förtroendevaldas deltagande i kurser, konferenser, grundutbildning och förvaltningsspecifika frågor anordnade av partierna.~~

Bilaga 1 och 2 (samma dokument) Arvodesersättning.

Handlingsplan för avvikelse förlorad arbetsförtjänst och arvode uppdateras och beslutas separat och tillgängliggörs i anslutning till detta regelverk.

~~Bilaga 4 Riktlinjer för e-post (uppdateras längre fram även för läsplatta och telefon)~~

Förslag till politiska arvoden 2027

Olofströms kommun | Förändrad politisk organisation och arvodesmodell

Inriktning

Förslaget innebär en mindre politisk organisation med färre nämndplatser, färre arbetsutskott och färre fasta arvoden. Samtidigt införs ett likvärdigt gruppledararvode till samtliga partier i kommunfullmäktige och oppositionsledararvodet förstärks.

Förändringar av nämndernas storlek

Organ	Nuvarande	Föreslaget
Kommunstyrelsen (KS)	13	11
Utbildningsnämnden (UBN)	11	9
Social- och äldrenämnden (SÄN)	11	9
Kultur- och fritidsnämnden	9	7
Bygg- och trafiknämnden	9	7

Arbetsutskotten i utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsens personalutskott (KSPU) avvecklas. Därmed upphör utskottens särskilda ersättningar för sammanträden och förlorad arbetsförtjänst.

Förändringar av fasta arvoden

- De fasta arvodena för andra vice ordförande i bygg- och trafiknämnden, utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden tas bort. I utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden hänger förändringen delvis samman med att respektive arbetsutskott avvecklas. Social- och äldrenämnden behåller andra vice ordförande.
- Kommunstyrelsens personalutskott (KSPU) avvecklas. Därmed tas både ordförandens fasta arvode på 9 procent och vice ordförandens fasta arvode på 5 procent bort, totalt 136 752 kr per år.
- De fasta arvodena för övriga styrelseledamöter i Olofströms Kraft och Olofströmshus tas bort. Arvodena till ordförande, vice ordförande och förtroendevalda revisorer består.
- Det fasta arvodet för valberedningens ordförande tas bort.
- Kommunrevisorernas fasta arvoden behålls oförändrade. Ordförande har 6 procent, vice ordförande 4 procent och fyra övriga ledamöter vardera 3 procent.
- Gruppledararvode införs med 5 procent för vart och ett av de sex partierna. Oppositionsledararvodet höjs från 8 till 15 procent.

Bedömd ekonomisk effekt

360 853 kr per år i preliminär nettobesparing för kommunkoncernen

Tjänstemännens uppskattning är att minskningen av nämndernas storlek sparar 197 200 kr per år. I bilaga 3 särredovisas den ekonomiska effekten för kommunen och de kommunala bolagen. Sammantaget beräknas kommunkoncernen spara 360 853 kr per år.

Bilaga 1 | Fasta arvoden

Begränsade arvoden per månad. Föreslagna belopp redovisas i 2026 års nivå. Procenttalen avser kommunstyrelsens ordförandes arvode (81 400 kr per månad).

Kommunfullmäktige

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Ordförande	8 954	11 %
1:e vice ordförande	3 256	4 %
2:e vice ordförande	3 256	4 %

Kommunstyrelsen inklusive KSAU

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Ordförande, heltid	81 400	100 %
1:e vice ordförande	10 582	13 %
2:e vice ordförande	8 954	11 %

Bygg- och trafiknämnden

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Ordförande	8 954	11 %
Vice ordförande	4 070	5 %

Social- och äldrenämnden

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Ordförande	21 978	27 %
1:e vice ordförande	8 140	10 %
2:e vice ordförande	8 140	10 %

Utbildningsnämnden

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Ordförande	21 164	26 %
Vice ordförande	7 326	9 %

Kultur- och fritidsnämnden

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Ordförande	9 768	12 %
Vice ordförande	4 884	6 %

Vanämnden

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Ordförande, valår	4 070	5 %

Övriga uppdrag

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Gemensam överförmyndarnämnd, 2:e vice ordförande	4 884	6 %

Kommunrevisionen

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Ordförande	4 884	6 %
Vice ordförande	3 256	4 %
Fyra övriga ledamöter, vardera	2 442	3 %

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Tre ledamöter utanför KS presidium, vardera	4 884	6 %

Partier och opposition

Uppdrag	Kr/månad	Andel
Gruppledararvode, per parti	4 070	5 %
Oppositionsledararvode	12 210	15 %

Bilaga 1 | Kommunala bolag och val

Fasta månadsarvoden enligt förslaget, beräknade i 2026 års nivå.

Olofströms Kraft

Uppdrag	Arvode, kr	Andel
Ordförande	13 024	16 %
Vice ordförande	4 884	6 %
Förtroendevalda revisorer	814	1 %

Olofströmshus

Uppdrag	Arvode, kr	Andel
Ordförande	13 024	16 %
Vice ordförande	4 884	6 %
Förtroendevalda revisorer	814	1 %

Inga fasta arvoden föreslås för övriga styrelseledamöter i Olofströms Kraft eller Olofströmshus. För moderbolagets ordförande och ledamöter anges inga belopp i underlaget och därför föreslås inga nya belopp här.

Bilaga 2 | Sammanträdesarvoden och ersättningar

Belopp i 2026 års nivå. Ersättningen för särskilda akuta åtgärder inom socialnämndens presidium tas bort; övriga ersättningsnivåer i tabellen är oförändrade.

Typ av ersättning	Belopp, kr	Andel
Sammanträdesarvode, första timmen	465	0,57 %
Därefter per påbörjad halvtimme	78	0,10 %
Kommunfullmäktiges kvällssammanträden	934	1,15 %
Barntillsynskostnader[1]	274	0,34 %
Vård och tillsyn av person med funktionsnedsättning[1]	274	0,34 %
Kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning[1]	274	0,34 %

[1] Skattefri kostnadsersättning, högsta ersättning per timme.

Bilaga 3 | Ekonomisk konsekvensberäkning

Årseffekter i 2026 års nivå. Timarvoden bygger på utfall 2025. Plus anger besparing, minus ökad kostnad. Tidigare överförmyndararvoden på 68 376 kr per år räknas som besparing när uppdragen upphör 2027. Uppskattningen för mindre nämnder och ersättningar från avvecklade AU förutsätts inte överlappa.

Förändring	Årlig effekt, kr	Kommentar
KOMMUNEN		
Tre borttagna fasta andra vicearvoden	+195 360 kr	UBN och kultur avvecklar även AU
KSPU: ordförandearvode	+87 912 kr	9 % av heltidsarvodet
KSPU: vice ordförandearvode	+48 840 kr	5 % av heltidsarvodet
Borttaget arvode för valberedningens ordförande	+19 536 kr	2 % i tidigare modell
Minskade nämndsstorlekar	+197 200 kr	Tjänstemännens uppskattning
Gruppledararvode för sex partier	−293 040 kr	5 % per parti
Höjt oppositionsledararvode	−68 376 kr	Från 8 % till 15 %
Avvecklade AU: timarvoden och förlorad arbetsförtjänst	+105 045 kr	Utbetalt 2025 för KSPU, KOFAU och UBNAU
Upphörda fasta arvoden för överförmyndare och ersättare	+68 376 kr	4 070 + 1 628 kr per månad
Ytterligare en ledamot i KSAU	−58 608 kr	6 % per månad
Gemensam överförmyndarnämnd, 2:e vice ordförande	−58 608 kr	6 % per månad
Kommunens netto	243 637 kr	Beräknad årseffekt
KOMMUNALA BOLAG		
Borttagna fasta arvoden för övriga bolagsledamöter	+117 216 kr	Olofströms Kraft och Olofströmshus
Bolagens netto	117 216 kr	Beräknad årseffekt
KOMMUNKONCERNEN		
Total nettobesparing	360 853 kr	Kommunen och kommunala bolag
Slopat särskilt arvode för akuta åtgärder i SÄN	Ej beräknat	Saknar historiskt utfall

Fördelning och politisk representation

Oppositionens samlade fasta arvoden ökar från 53 till 55 procent av kommunstyrelsens ordförandes heltidsarvode. Det motsvarar en ökning med 1 628 kr per månad och 19 536 kr per år. Beräkningen förutsätter att tre gruppledararvoden och de berörda kvarvarande presidieposterna tillfaller oppositionen. För oppositionsledaren som också är gruppledare blir arvodet 20 procent mot tidigare 8 procent. I normalfallet är även oppositionsledaren 2:e vice ordförande i KS och uppnår då en total fast arvodering om 31%. Oppositionsledaren skulle även kunna ta rollen som 2:e vice ordförande i SÄN och därmed uppnå en total fast arvodering om 41%.

Fasta arvoden för oppositionen	Tidigare	Föreslaget
Andel av heltidsarvode	53 %	55 %
Sammanlagt per månad	43 142 kr	44 770 kr
Sammanlagt per år	517 704 kr	537 240 kr
Förändring per år		**+19 536 kr**

Kommunstyrelsens personalutskott

KSPU § 35/2026

KS 2026/2086

§ 35/2026 Antagande av OPF-KR 26 samt upphörande av tillämpningsanvisningar för OPF-KL

Kommunstyrelsens personalutskotts beslut:

Personalutskottets förslag till kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

1. De centralt reviderade och uppdaterade bestämmelserna om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KR 26, med tillhörande föreliggande bilagor antas och ersätter OPF-KR 25 (KF § 136/2025).

2. Gäller från och med 15 oktober 2026.

3. I samband med att OPF-KR 26 antas så upphör KS § 130/2019 de lokala tillämpningsanvisningarna för OPF-KL 18 om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, som även varit tillämpliga på OPF-KR 25.

4. Medel hänvisas från nämndernas befintliga ramar.

5. Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet som har delegerat detta till personalutskottet enligt reglementet för styrelse och nämnder § 44 2:a stycket, KF § 133/2025.

Ärendebeskrivning

HR-chef Cecilia Tallkvist redovisar ärendet.

Sveriges Kommuner och Regioners styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KR) för att kunna tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett (eller flera) uppdrag efter valet 2026 eller senare.

Den nya versionen benämns OPF-KR 26. Förslag till OPF-KR 26 är utformat med utgångspunkt att ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och därför kräver särskilda villkor anpassade för uppdraget.

SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum tidigast från och med 15 oktober 2026.

Förslag till lokala beslut I enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners styrelses beslut föreslås: att anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) med tillhörande bilagor.

OPF-KR 26 är fortsatt indelat i fyra kapitel; inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Förslaget innehåller i korthet följande förändringar:
Kapitel 2, bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda.

- En ny § 2a införs som ger rätt till att neka omställningsstöd om den förtroendevalde döms till fängelse i två år eller mer.
- Tid i uppdrag hos annan uppdragsgivare som tillämpar OPF-KR 26 eller tidigare får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd.
- Samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd förändras i §7. Omställningsstöden föreslås samordnas med all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd. Av administrativa skäl föreslås att från samordningen undanta ett fribelopp som per månad motsvarar en tolftedel av samma års prisbasbelopp.
- Kapitel 3, pensionsbestämmelser
- Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte. I tidigare versioner av OPF-KR justerades beloppet årligen genom indexering, men denna rutin har av administrativa skäl tagits bort.
- En möjlighet till kortare utbetalningstid av pensionsbehållningen om minst 10 år har införts.
- Tidigaste ålder för uttag av pensionsbehållning har justerats till 62 år.
- En regel om automatisk utbetalning av pensionsbehållningen vid 70 år har också införts. Detta för att pensionsbehållningen inte ska glömmas bort.
- Sambobegreppet förtydligas med hänvisning till sambolagen i § 11, efterlevandeskydd.
- Kapitel 4, familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall
- I §3 införs en regel om att endast ett helt familjeskydd kan falla ut oavsett om man har flera uppdrag hos flera uppdragsgivare.
- I ny anmärkning till § 4 har sambobegreppet förtydligats.

Kommentaren till OPF-KR 26 har reviderats i syfte att förtydliga och öka dess vägledande funktion.

De nya kommentarerna innebär att de lokala tillämpningsreglerna för Olofströms kommun inte längre behövs.

Övrigt
En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga med nya delningstal har införts och ersätter den tidigare från 2014. Föreliggande bilaga har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen ska räknas upp i högre åldrar.

Yttrande/Bedömning
SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum tidigast från och med 15 oktober 2026.

Förslag till lokala beslut I enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners styrelses beslut föreslås: att anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) med tillhörande bilagor.

Finansiering
Medel hänvisas från nämndernas befintliga ramar.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
En bärande tanke med OPF är att bestämmelserna ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och därmed har bestämmelserna i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Cirkulär OPF-KR 26
OPF-KR 26 förslag till bestämmelser
Kommentarer till OPF-KR 26
Delningstal OPF-KR 26
Tillämpningsanvisningar för OPF-KL 18

Slutligt beslut skickas till
HR-chef C.T
Ekonomichef K.A
Administrativ chef A-K.J
Arvordessamordnare C.T
Nämnderna
Förvaltningschefer

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-16 Diarienummer: 2026/2086-1

Nämnd
Kommunstyrelsens personalutskott **2026-10-09**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Cecilia Tallkvist
Titel: HR-chef

Antagande av OPF-KR 26 samt upphörande av tillämpningsanvisningar för OPF-KL

Förslag till beslut

Personalutskottets förslag till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige beslutar:

De centralt reviderade och uppdaterade bestämmelserna om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KR 26, med tillhörande bilagor antas och ersätter OPF-KR 25 (KF § 136/2025).

Gäller från och med 15 oktober 2026.

I samband med att OPF-KR 26 antas så upphör KS § 130/2019 de lokala tillämpningsanvisningarna för OPF-KL 18 om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, som även varit tillämpliga på OPF-KR 25.

Medel hänvisas från nämndernas befintliga ramar.

Ärendebeskrivning
Sveriges Kommuner och Regioners styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KR) för att kunna tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett (eller flera) uppdrag efter valet 2026 eller senare.

Den nya versionen benämns OPF-KR 26. Förslag till OPF-KR 26 är utformat med utgångspunkt att ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och därför kräver särskilda villkor anpassade för uppdraget.

SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum tidigast från och med 15 oktober 2026.
Förslag till lokala beslut I enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners styrelses beslut föreslås: att anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) med tillhörande bilagor.

OPF-KR 26 är fortsatt indelat i fyra kapitel; inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Förslaget innehåller i korthet följande förändringar:

Kapitel 2, bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda.

- En ny § 2a införs som ger rätt till att neka omställningsstöd om den förtroendevalde döms till fängelse i två år eller mer.
- Tid i uppdrag hos annan uppdragsgivare som tillämpar OPF-KR 26 eller tidigare får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd.
- Samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd förändras i §7. Omställningsstöden föreslås samordnas med all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd. Av administrativa skäl föreslås att från samordningen undanta ett fribelopp som per månad motsvarar en tolftedel av samma års prisbasbelopp.

Kapitel 3, pensionsbestämmelser

- Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte. I tidigare versioner av OPF-KR justerades beloppet årligen genom indexering, men denna rutin har av administrativa skäl tagits bort.
- En möjlighet till kortare utbetalningstid av pensionsbehållningen om minst 10 år har införts.
- Tidigaste ålder för uttag av pensionsbehållning har justerats till 62 år.
- En regel om automatisk utbetalning av pensionsbehållningen vid 70 år har också införts. Detta för att pensionsbehållningen inte ska glömmas bort.
- Sambobegreppet förtydligas med hänvisning till sambolagen i § 11, efterlevandeskydd.

Kapitel 4, familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

- I §3 införs en regel om att endast ett helt familjeskydd kan falla ut oavsett om man har flera uppdrag hos flera uppdragsgivare.
- I ny anmärkning till § 4 har sambobegreppet förtydligats.

Kommentaren till OPF-KR 26
Kommentaren till OPF-KR 26 har reviderats i syfte att förtydliga och öka dess vägledande funktion.
De nya kommentarerna innebär att de lokala tillämpningsreglerna för Olofströms kommun inte längre behövs.

Övrigt
En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga med nya delningstal har införts och ersätter den tidigare från 2014. Föreliggande bilaga har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen ska räknas upp i högre åldrar.

<u>Yttrande/Bedömning</u>
SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum tidigast från och med 15 oktober 2026.

Förslag till lokala beslut I enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners styrelses beslut föreslås: att anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) med tillhörande bilagor.

Finansiering

Medel hänvisas från nämndernas befintliga ramar.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

En bärande tanke med OPF är att bestämmelserna ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och därmed har bestämmelserna i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Cirkulär OPF-KR 26
OPF-KR 26 förslag till bestämmelser
Kommentarer till OPF-KR 26
Delningstal OPF-KR 26
Tillämpningsanvisningar för OPF-KL 18

Slutligt beslut skickas till

HR-chef C.T
Ekonomichef K.A
Administrativ chef A-K.J
Arvordessamordnare C.T
Nämnderna

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 Cirkulär - OPF-KR 26
2 OPF - KR 26
3 Kommentarer till OPF-KR 26
4 Delningstal OPF-KR 26
5 Tillämpningsanvisningar för OPF-KL18

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr:	25:64
Diarienr:	SKR2025/03580
Handläggare:	Victoria Bergner
Ämnesord:	Förtroendevalda, Pension
Avdelning:	Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet:	Förhandlingssektionen
Extern medverkan:	-
Datum:	2025-12-10
Mottagare:	Kommunstyrelsen, Regionstyrelsen
Rubrik:	Cirkulär - OPF-KR 26
Ersätter:	-
Bilagor:	Bilaga 1 - OPF-KR 26 Bilaga 2 - Kommentar till OPF-KR 26 Bilaga 3 - Delningstal OPF-KR 26

Sammanfattning

SKR:s styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser för omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda – OPF-KR 26. Reglerna gäller för uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare och är indelade i fyra kapitel: inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd.

Följande förändringar införs:
Omställningsstöd: En ny regel införs som utesluter omställningsstöd vid fängelsedom på två år eller mer.
Tid hos annan uppdragsgivare får räknas in i kvalifikationstid.
Samordning med all inkomst redan från första året, med fribelopp motsvarande en tolftedel av prisbasbeloppet.

Pension:
Ingen utbetalning av belopp under 250 kr per år.
Kortare utbetalningstid (minst 10 år) möjlig.
Tidigaste uttag vid 62 år, automatisk utbetalning vid 70 år.
Sambobegreppet förtydligas.

Familjeskydd:
Endast ett helt familjeskydd kan betalas ut, även vid flera uppdrag.
Sambobegreppet klargörs.

En ny **försäkringsteknisk bilaga** med uppdaterade delningstal samt en reviderad **kommentar** som förtydligar och stärker dokumentets vägledande funktion är också antagna.

Sveriges Kommuner och Regioner
info@skr.se, www.skr.se
Post: 118 82 Stockholm *Besök:* Hornsgatan 20
Tfn: 08-452 70 00 *Org nr:* 222000-0315

OPF-KR 26

Sveriges Kommuner och Regioners styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KR) för att kunna tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett (eller flera) uppdrag efter valet 2026 eller senare. Den nya versionen benämns OPF-KR 26.

Förslag till OPF-KR 26 är utformat med utgångspunkt att ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och därför kräver särskilda villkor anpassade för uppdraget.

OPF-KR 26 är fortsatt indelat i fyra kapitel; inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Förslaget innehåller i korthet följande förändringar:

Kapitel 2, bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda.

En ny § 2a införs som ger rätt till att neka omställningsstöd om den förtroendevalde döms till fängelse i två år eller mer.

Tid i uppdrag hos annan uppdragsgivare som tillämpar OPF-KR 26 eller tidigare får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd förändras i §7. Omställningsstöden föreslås samordnas med all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd. Av administrativa skäl föreslås att från samordningen undanta ett fribelopp som per månad motsvarar en tolftedel av samma års prisbasbelopp.

Kapitel 3, pensionsbestämmelser

Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte. I tidigare versioner av OPF-KR justerades beloppet årligen genom indexering, men denna rutin har av administrativa skäl tagits bort.

En möjlighet till kortare utbetalningstid av pensionsbehållningen om minst 10 år har införts.

Tidigaste ålder för uttag av pensionsbehållning har justerats till 62 år.

En regel om automatisk utbetalning av pensionsbehållningen vid 70 år har också införts. Detta för att pensionsbehållningen inte ska glömmas bort.

Sambobegreppet förtydligas med hänvisning till sambolagen i § 11, efterlevandeskydd.

Kapitel 4, familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

I §3 införs en regel om att endast ett helt familjeskydd kan falla ut oavsett om man har flera uppdrag hos flera uppdragsgivare.

I ny anmärkning till § 4 har sambobegreppet förtydligats.

Kommentaren till OPF-KR 26

Kommentaren till OPF-KR 26 har reviderats i syfte att förtydliga och öka dess vägledande funktion.

Övrigt

En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga med nya delningstal har införts och ersätter den tidigare från 2014. Bilagan har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen ska räknas upp i högre åldrar.

SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum tidigast från och med 15 oktober 2026.

Förslag till lokala beslut

I enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners styrelses beslut föreslås:

att anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) med tillhörande bilagor.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Victoria Bergner.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för arbetsgivarpolitik

Jeanette Hedberg

Victoria Bergner

Bilagor:
Bilaga 1 - OPF-KR 26
Bilaga 2 - Kommentar till OPF-KR 26
Bilaga 3 - Delningstal OPF-KR 26

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Allmänt om bestämmelserna

Ett förtroendeuppdrag utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och medför behov av anpassade villkor. Enligt 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) avses med förtroendevald den som har valts till ett uppdrag av fullmäktige, nämnd eller annan kommunal myndighet.

Uppdraget utgör inte en anställning, och den förtroendevalde har därför inte ett anställningsförhållande med kommunen eller regionen. Arbetsrättslig lagstiftning som reglerar exempelvis arbetstid, semester och anställningsskydd är därmed inte tillämplig.

Eftersom ett anställningsförhållande inte föreligger kan den förtroendevalde inte omfattas av bestämmelserna om tjänstepension, då sådan pension enligt 28 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) endast får tryggas inom ramen för ett anställningsförhållande.

Förtroendeuppdraget innebär också att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund innehåller OPF-KR 26 bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna antas lokalt av fullmäktige i kommun, region eller kommunalförbund och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 indelas i fyra kapitel:

1. Inledande bestämmelser
    - Lokal pensionsmyndighet
    - Ändringar av och tillägg till bestämmelserna
2. Omställningsstöd
    - Aktiva omställningsinsatser
    - Ekonomiskt omställningsstöd

- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

3. Pensionsbestämmelser
    - Avgiftsbestämd pensionsbehållning
    - Sjukpension
    - Efterlevandeskydd
4. Familjeskydd
    - Familjeskydd till efterlevande vuxen
    - Familjeskydd till efterlevande barn

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KR 26 antas ska en lokal pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Den förtroendevalde är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte ska beviljas omställningsstöd enligt §§ 3-5 i detta reglemente om den förtroendevalde har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.

Anmärkning

Avseende nekad rätt till omställningsstöd utifrån ej beviljad ansvarsfrihet, se anmärkning till § 2a (sid 12) i *Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26).*

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när den förtroendevalde lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun, region och kommunalförbund har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva

omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den

förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde. Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Samtliga inkomster, med undantag för kapitalinkomster, ska anses utgöra förvärvsinkomster.

Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolftedel av samma års prisbasbelopp.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller erhåller annan ersättning än förvärvsinkomst enligt första stycket, får den lokala pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som bedöms skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till samt beräkna omfattningen av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde

skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i nära anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

a. avgiftsbestämd pensionsbehållning

b. sjukpension

c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, motsvarande sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som under ledighet till

följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där

den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11. Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 6 sker månadsvis och livsvarigt. Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av pensionsbehållningen, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Utbetalning får tidigast påbörjas från den tidpunkt då den förtroendevalde enligt 58 kap. 1§ Socialförsäkringsbalken (2010:110) har rätt att ta ut allmän pension, minus två år.

Ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pensionsbehållningen utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till

pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen avgår från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).

2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Anmärkningar

Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen (2003:376).

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (2005:104).

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte

fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KR 26 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen, och
- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,

b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10,

rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Anmärkningar

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde,

eller

b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolftedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Inledning

I kommentaren till OPF-KR 26 behandlas de föreslagna bestämmelserna om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda. Kommentaren följer samma struktur som OPF-KR 26.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller i vissa delar även för förtroendevalda som tidigare inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga har införts och ersätter den tidigare från 2014. Bilagan har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen räknas upp i högre åldrar.

Kommuner, regioner och kommunalförbund som ännu inte har antagit OPF-KR (eller tidigare OPF-KL) bör notera att de framtagna kommentarerna och riktlinjerna för tillämpning bygger på antagandet att OPF-KL 14, OPF-KL 18 och/eller OPF-KR 25 redan är antagna.

SKR rekommenderar att OPF-KR 26 antas med ikraftträdande den 15 oktober 2026. Datumet är valt för att sammanfalla med starten av en ny mandatperiod. Syftet är att undvika förändringar av villkor under pågående mandatperiod och skapa förutsägbarhet och likvärdighet för de förtroendevalda.

Definitioner och förklaringar i OPF-KR 26

Förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725)	*”Med förtroendevalda avses i denna lag ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, de som fullgör förtroendeuppdrag som anges i 2 § första stycket samt revisorer.* *Med förtroendevalda avses också ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen, förbundsstyrelsen eller någon annan nämnd, de beslutande församlingarnas beredningar samt revisorer i ett kommunalförbund.”*
Fullmäktige	Med fullmäktige avses kommunfullmäktige, regionfullmäktige samt förbundsfullmäktige.

Lokal pensionsmyndighet	Det beslutande organ, eller funktion, som ska ha till uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Den lokala pensionsmyndigheten kan vara fullmäktige eller kommunstyrelsen men kan också delegeras till exempelvis arvodesberedningen eller tjänstefunktion.
Fullgör uppdrag på betydande del av heltid	Med *betydande del av heltid*, avses sammanlagt minst 40 procent av en heltidstjänst. Att *betydande del* anges till 40 procent är en uttolkning av kommunallagen.
Förvärvsinkomst	Med förvärvsinkomst, och andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, avses sådana inkomstslag som anges - i 59 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) t.ex. sjukpenning, föräldrapenningförmåner, inkomstrelaterad sjuk- och aktivitetsersättning samt enligt Skatteverkets definition av förvärvsinkomst. All annan inkomst än kapitalinkomst är förvärvsinkomst. De vanligaste förvärvsinkomsterna är en på basis av ett arbetsförhållande erhållen lön och en inkomst som ska jämställas med denna samt pension. Även en i stället för denna inkomst erhållen inkomst, förmån eller ersättning, t.ex. arbetslöshetsdagpenning och dagtraktamente av olycksfallsförsäkring, är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomsten ansluter sig dock inte alltid till utförande av arbete, eftersom även t.ex. en förtäckt dividend är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomst är enligt rättspraxisen också en garantiprovision (HFD 1994/2895). Av resultatet av näringsverksamhet och jordbruk kan även en del vara

	förvärvsinkomst. Av dessa inkomster avskiljs först kapitalinkomstandelen och resten beskattas som förvärvsinkomst. Även inkomstandelen för en delägare i en sammanslutning och den dividend som ett annat bolag än ett börsbolag har utbetalat indelas i en kapital- och förvärvsinkomstandel.
Pensionsgrundande inkomst	Den förtroendevaldes årsarvoden, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.
Mandatperiod	En mandatperiod är den period den förtroendevalde har sitt uppdrag. I Sverige utgör en politisk mandatperiod oftast fyra år och mandatperioden för kommunfullmäktige löper mellan valen från och med den 15 oktober valåret (kap 5 § 9 första stycket kommunallagen).

Cirkulär och övrig information avseende OPF-KR/KL

Cirkulär 25:64 – OPF-KR 26

Cirkulär 24:63 – OPF-KR 25

Cirkulär 18:31 – OPF-KL 18

Cirkulär 13:75 – OPF-KL 14

Arbetsgivarnytt nr 31/14

Arbetsgivarnytt nr 28/12

Övergripande om bestämmelserna

OPF-KR 26 omfattar förtroendevald som avses 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund.

OPF-KR 26 är utformat för tillämpning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund. För att bestämmelserna ska äga giltighet krävs ett lokalt antagande av fullmäktige. OPF-KR 26 utgår från den enskilda kommunen, regionen eller kommunalförbundet. Med ”tidigare uppdrag” avses i kommentaren uppdrag hos samma uppdragsgivare och ska inte sammanblandas med uppdrag hos annan uppdragsgivare.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Kommunala aktiebolag

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas inte av bestämmelserna i OPF-KR 26, villkor för styrelseledamöter regleras i första hand genom aktiebolagslagen. Det är dock möjligt att besluta om en modell som ger förmåner eller nivåer liknande OPF-KR 26 även för kommunala aktiebolag. Om ett sådant beslut fattas måste man beakta att aktiebolagslagen och kommunallagen är två separata regelverk med olika krav och principer. Konsekvenserna av att införa OPF-KR 26-liknande villkor inom ramen för aktiebolagslagen har inte utretts, vilket innebär att rättsliga och praktiska effekter är mycket osäkra.

Om en kommun eller region ändå väljer att slå samman uppdrag och ersättningar för förtroendeuppdrag och styrelsearbete i kommunala aktiebolag rekommenderas att en ersättningspolicy utarbetas och dokumenteras som tillägg till OPF-KR 26. Tillägget bör tydligt beskriva hur OPF-KR 26 ska tillämpas, inklusive om förmåner som omställningsstöd omfattar hela uppdraget – även den del som avser styrelsearbete i kommunala aktiebolag.

Bestämmelserna är indelade i fyra kapitel; inledande bestämmelser, bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Att inneha ett förtroendeuppdrag är förenat med särskilda förutsättningar. Ett politiskt uppdrag utgör inte en anställning, och den förtroendevalde är således inte anställd av kommunen, regionen eller kommunalförbund. Den förtroendevalde omfattas därför inte av bestämmelser i lagstiftning som reglerar arbetsmarknaden, exempelvis semester, arbetstid, anställningsskydd eller tjänstepension. Förtroendeuppdraget innebär att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund är det rimligt att den som lämnar ett förtroendeuppdrag också erbjuds stöd för att hitta en ny väg tillbaka till arbetslivet. Med hänsyn till att de förtroendevalda har olika bakgrund och varierande förutsättningar är det av vikt att säkerställa att adekvata stöd- och återgångsmöjligheter finns.

Omställningsbestämmelserna i OPF-KR 26 syftar till en aktiv omställning genom riktade insatser och tidsbegränsade ekonomiska stöd, med målet att öka möjligheterna för individen att utvecklas och gå vidare i sin karriär efter slutfört uppdrag.

I OPF-KR 26 justeras samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Omställningsstöden ska samordnas med

all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd.

I OPF-KR 26 införs även förslag till regler om nekad rätt till omställningsstöd. Fullmäktige ges möjlighet att besluta att en förtroendevald inte ska ha rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5 i bestämmelserna.

Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna för sektorns förtroendevalda klassificeras inte som tjänstepensionsförsäkring eftersom det inte föreligger något anställningsförhållande mellan kommunen, regionen eller kommunalförbundet och den förtroendevalde. För att möjliggöra tjänstepension för förtroendevalda krävs en ändring av nuvarande skattelagstiftning. Förmånerna i pensionsbestämmelserna motsvarar i stora delar pensionsavtalet AKAP-KR och strukturen i regelverket följer av AKAP-KR. Intjänandet till den avgiftsbestämda pensionsbehållningen bygger på en livsinkomstprincip i uppdraget.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av bestämmelserna finns inte. Bestämmelserna gäller inte om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § lagen om anställningsskydd (LAS) angiven ålder.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

I OPF-KR 26 finns också ett familjeskydd. Familjeskyddet syftar till att de förtroendevalda i huvudsak ska ha samma skydd för efterlevande som anställda i sektorn.

Tidigare pensionssystem och övergångsbestämmelser

Förtroendevaldas pensionsvillkor i kommuner och regioner regleras utifrån olika pensionsbestämmelser som har förändrats över tid.

Vilket regelverk som gäller beror både på när uppdraget påbörjades och när och hur kommunen eller regionen antog nya bestämmelser. Äldre reglementen, såsom PBF (Pensionsbestämmelser för förtroendevalda) och PRF-KL (Pensionsreglemente för förtroendevalda i kommuner och landsting), bygger på förmånsbestämda principer där pensionen baseras på slutlig inkomst och tid i uppdraget. Senare regelverk, exempelvis OPF-KR 26, utgår istället från en livsinkomstprincip i uppdraget/uppdragen.

Tillämpning

Intjänande enligt äldre reglementen och OPF-KR 26 är kopplat till den organisation där uppdraget utförs. Vid nytt uppdrag hos ny uppdragsgivare bör OPF-KR 26 tillämpas.

De äldre reglerna upphör att gälla för en förtroendevald som frånträder sitt uppdrag utan att vara berättigad till pensionsförmån enligt dessa. Om rätt till pensionsförmån föreligger, fortsätter de äldre bestämmelserna att gälla (t.ex. PBF § 1 mom. 3).

Bestämmelserna bör inte medföra att det är mer förmånligt att helt avstå från fortsatta politiska uppdrag än att kvarstå som förtroendevald i mindre omfattning. Därför bör uppbärande av avgångsersättning inte hindra att den förtroendevalde omfattas av OPF-KR 26 och tjänar in förmåner parallellt. Om rätt till egenpension enligt äldre reglementen föreligger på grund av uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund, bör frågan om denna rätt utgör hinder för intjänande enligt OPF-KR 26 regleras i tillämpningsanvisningar.

En förtroendevald som före införandet av OPF-KR 26 omfattades av äldre reglementen och hade ett uppdrag om minst 40 procent av heltid, kan fortsätta att omfattas av dessa så länge uppdraget kvarstår med minst samma omfattning. Om uppdraget minskar till under 40 procent och den förtroendevalde saknar rätt till visstidspension, sjukpension eller ålderspension enligt de äldre reglerna, kan den förtroendevalde istället omfattas av OPF-KR 26.

Övergång från äldre regelverk till OPF-KR 26

De tidigare förmånsbestämda regelverken, såsom PBF och PRF-KL, skiljer sig väsentligt från det nuvarande avgiftsbestämda regelverket OPF-KR 26. I ett förmånsbestämt system är pensionen kopplad till en viss nivå baserad på slutlön (arvode) och tjänstetid, medan pensionen i ett avgiftsbestämt system styrs av storleken på ”inbetalda” avgifter (till en pensionsbehållning) och värdeutveckling över tid.

En förtroendevald som omfattas av äldre regelverk kan, efter att tidigare pensionsförmåner har värderats och en noggrann bedömning av lämpligheten har gjorts, övergå till OPF-KR 26 genom överenskommelse med uppdragsgivaren. Det rekommenderas att en skriftlig överenskommelse upprättas mellan uppdragsgivaren och den förtroendevalde, där konsekvenserna av övergången tydligt framgår.

Eftersom regelverken bygger på olika grundprinciper bör ett byte mellan dessa endast ske på initiativ av den enskilde förtroendevalde och med stor försiktighet. En övergång kan få betydande konsekvenser för den framtida pensionsförmånen.

Kommunen eller regionen bör tillsammans med den förtroendevalde värdera tidigare intjänade pensionsrättigheter och jämföra med OPF-KR 26. Resultatet bör redovisas till den förtroendevalde. En sådan redovisning ska baseras på individuella förutsättningar, såsom ålder, tjänstetid och planerade framtida uppdrag.

SKR kommer under våren 2026 att ta fram ett förslag till riktlinjer för hur en övergång mellan regelverken kan genomföras.

OPF-KR/KL har tidigare inte samordnats med äldre reglementen, men vissa äldre reglementen kan samordnas med OPF-KR 26 (samt tidigare versioner), exempelvis PBF § 2 mom. 3.

Detaljerad genomgång av paragrafer i OPF-KR 26

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

Fullmäktige beslutar om en lokal ”pensionsmyndighet” som ansvarar för att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Den lokala pensionsmyndigheten kan utgöras av fullmäktige eller kommunstyrelsen, men uppgiften kan även delegeras till exempelvis arvodesberedningen eller en tjänstefunktion.

Syftet med en lokal pensionsmyndighet är att säkerställa en enhetlig, rättssäker och transparent hantering av frågor som rör de förtroendevaldas pensionsrätt, familjeskydd och eventuella omställning. Eftersom OPF-KR 26 tillämpas lokalt och kan ge upphov till individuella bedömningar – till exempel vid avgångar, övergångar mellan uppdrag eller tolkning av särskilda villkor – behöver det finnas en tydligt angiven instans som fattar beslut i sådana ärenden.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Gällande ändringar och tillägg till bestämmelserna så är den förtroendevalde som tillträtt vid valet 2014 eller senare skyldig att följa de ändringar som följer av OPF-KR 26 samt de eventuella ändringar och tillägg till bestämmelserna som fullmäktige beslutar.

Kapitel 2 Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Bestämmelserna om omställningsstöd syftar till att stärka den förtroendevaldes möjligheter att övergå mellan uppdragstid och arbetsliv. Grundprincipen är att samtliga omställningsstöd ska betraktas som tidsbegränsade insatser som underlättar återgång i arbete.

Omställningsfonden (organisationsnummer 802012-0963) kan uppdras att hantera den förtroendevaldes omställning. Fonden har till uppgift att stödja förtroendevalda som lämnar sina politiska uppdrag, med särskilt fokus på att underlätta återgången till arbetslivet efter uppdragstiden.

Varje kommun, region och kommunalförbund svarar för kostnaden för de olika omställningsstöden. I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Administrationen av aktivt omställningsstöd kan över tid komma att utvecklas eller kompletteras. Det pågår en utredning kring möjligheten att införa en försäkringslösning.

Kommunen, regionen eller kommunalförbundet kan även uppdra åt annan aktör än Omställningsfonden att tillhandahålla motsvarande stöd.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om de olika omställningsstöden gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid. Olika kommuner, regioner och kommunalförbund har olika förutsättningar, exempelvis beroende på storlek, för omfattningen av förtroendeuppdragen vilket kan beaktas i samband med fastställandet av det lokala regelverket.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Rätt till omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde aktivt medverkar i omställningsarbetet i syfte att så snart som möjligt erhålla en ny försörjning genom

anställning eller eget företagande. Medverkan innefattar bland annat att söka arbete, delta i relevanta insatser samt i övrigt vidta åtgärder som kan främja återgång i arbete eller etablering av näringsverksamhet. Om pensionsmyndigheten finner att den förtroendevalde inte uppfyller dessa krav får myndigheten besluta att omställningsstödet ska reduceras eller upphöra.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Rekommendationen är att rätten till omställningsstöd ska vara starkt skyddad och stå helt fri från otillbörlig påverkan. Det är inte tillåtet, varken direkt eller indirekt, att påverka en förtroendevalds tjänsteutövning, exempelvis genom att försöka få den förtroendevalde att fatta andra beslut eller kringgå regler genom utnyttjande av rätten till omställningsstöd.

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte har rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5, om det finns särskilt skäl i enlighet med 4 kap. 9 § kommunallagen. Sådant särskilt skäl föreligger om den förtroendevalde dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft. Förtroendevald är skyldig att meddela lagakraft vunnen dom till den lokala pensionsmyndigheten.

Om den förtroendevalde genom lagakraftvunnen dom dömts till fängelse i lägst två år, ska utbetalt omställningsstöd återbetalas. Överenskommelse kan träffas om att utbetalning av stöd tills vidare ska anstå till dess att dom har meddelats och vunnit laga kraft. Det föreslagna tillägget avseende nekad rätt till omställningsstöd syftar till att ge fullmäktige ett handlingsutrymme i sådana mycket särskilda fall.

Nekad rätt till omställningsstöd ställer höga krav på:

- att brott ska vara fastslaget genom dom som vunnit laga kraft.
- att beslut om nekad rätt till omställningsstöd ska föregås av beredning och att den förtroendevalde ska få möjlighet att yttra sig.
- att beslutet om nekad rätt till omställningsstöd kan överklagas enligt kommunallagen.

SKR: s anmärkning till § 2a

SKR bedömer att det föreligger svårigheter att koppla en förtroendevalds rätt till omställningsstöd till nekad ansvarsfrihet, även i de fall ansvarsfrihet har nekats på grund av allvarliga brister i uppdraget, såsom ekonomiska oegentligheter, brottsliga handlingar av lägre grad eller andra betydande regelöverträdelser.

SKR:s bedömning är att det finns flera omständigheter som talar emot att nekad ansvarsfrihet ska kunna utgöra grund för nekad rätt till omställningsstöd. Ansvarsprövningen innebär som huvudregel en kollektiv bedömning, vilket innebär att ett beslut om att inte bevilja ansvarsfrihet normalt omfattar samtliga ledamöter i det

politiska organet. Det är således ovanligt att beslutet enbart riktas mot enskilda ledamöter.

SKR bedömer vidare att en ordning där nekad ansvarsfrihet leder till nekad rätt till omställningsstöd kan innebära risk för otillbörlig användning. En sådan bestämmelse skulle kunna komma att tillämpas av andra skäl än att hantera faktiska brister i uppdraget.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Bestämmelserna om aktiva omställningsinsatser gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Det finns inte fastställt vilka aktiva insatser en förtroendevald kan få eller hur mycket en insats får kosta. Tanken med aktiva omställningssinsatser är att de ska vara individuellt anpassade och kan exempelvis bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning. Det är upp till respektive fullmäktige att fastställa eventuell kostnadsram och vad som ska gälla utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar. Ledning kan hämtas från Omställningsfonden eller andra system för omställning på arbetsmarknaden avseende exempelvis typ av insatser och kostnadsram.

Omställningsfonden kan ges i uppdrag att ombesörja den aktiva omställningsinsatsen. Kontaktuppgifter till Omställningsfonden är 08-452 79 98 eller info@omstallningsfonden.se.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Det är därför viktigt att det ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Utbetalning och samordning

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd kan utbetalas som längst under tre år och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder .

Ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode under det senaste året gånger tolv. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Även om det ekonomiska omställningsstödet som huvudregel ska upphöra om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av ett uppdrag överstigande 40 procent av en heltid så är inte syftet att det ekonomiska omställningsstödet ska hindra att ta nya politiska uppdrag. Om en förtroendevald med ekonomiskt omställningsstöd på nytt blir innehavare av uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund med en lägre omfattning eller lägre ersättning än i tidigare uppdrag så kan omställningsstödet i sådana fall justeras i motsvarande omfattning. Pensionsmyndigheten kan således fatta

beslut om att istället för att omställningsstödet helt ska upphöra omreglera det ekonomiska omställningsstödet.

Exempel 1: Kommunalråd A hade uppdrag med omfattning om 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet A ett nytt uppdrag med en omfattning av 100 % men med väsentligt lägre ersättning i jämförelse med det ursprungliga uppdraget. Det ekonomiska omställningsstödet kan då samordnas enligt samordningsreglerna i § 6 och fortsatt utbetalas.

Exempel 2: Kommunalråd B hade uppdrag med omfattning 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet B ett nytt uppdrag med en omfattning av 40 % av en heltid. Det ekonomiska omställningsstödet kan då justeras utifrån det nya uppdraget samt i övrigt samordnas enligt samordningsreglerna i § 6.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning. SKR ser att tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26 (eller tidigare OPF-KR/KL) bör kunna tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomisk- samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd, under förutsättning att det tidigare uppdraget innehafts inom två år före det pågående uppdraget. Det åligger den förtroendevalde att i samband med ansökan och redovisning skriftligen begära tillgodoräkning av tidigare uppdrag samt styrka dessa med relevanta underlag. Tillgodoräkning kan beviljas endast under förutsättning att omställningsstöd inte har utgått från den tidigare uppdragsgivaren, detta i syfte att säkerställa att dubbla förmåner inte uppstår.

När tillgodoräkning beviljas bör kostnadsansvaret fördelas mellan nuvarande och tidigare uppdragsgivare. Denna konstruktion bidrar till en rättvis och balanserad förmån och säkerställer att kostnaderna fördelas på ett ansvarsfullt sätt.

Genom att möjliggöra tillgodoräkning skapas förutsättningar för ökad rörlighet mellan uppdrag, vilket gör det enklare för förtroendevalda att byta uppdragsgivare utan att förlora intjänade rättigheter. Detta bidrar till att behålla och utveckla erfarenhet och kunskap inom det politiska systemet. På så sätt främjas kvaliteten i det demokratiska arbetet och bidrar till att säkra tillgången på engagerade och kompetenta förtroendevalda.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid hos (i första hand samma uppdragsgivare) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Viktigt är därför att det förlängda ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Villkor

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

Utbetalning och samordning

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört.

Det innebär att förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan sökas av och utges till förtroendevald:

a. som fyllt motsvarande lägsta ålder för uttag av allmän pension,

b. lämnat sitt (sina) uppdrag och

c. i direkt anslutning fått ekonomiskt omställningsstöd utbetalt från avgångstidpunkten.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder .

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

Samma principer som anges i § 4 om ekonomiskt omställningsstöd bör tillämpas även vid förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Det innebär att hantering av kvalifikationstid och eventuell kostnadsfördelning bör överenskommas vid byte av uppdragsgivare. För detaljerade regler om tillgodoräkning hänvisas till § 4.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolftedel av samma års prisbasbelopp.

Samordning bör ske enligt kontantprincipen, dvs. det år inkomsten erhålls eller är tillgängligt för lyftning.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst enligt ovan, kan pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp, motsvarande den inkomst som kan anses vara skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd, enligt §§ 4 och 5.

En förtroendevald är även skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna aktiva omställningsinsatser enligt § 3.

För att pensionsmyndigheten ska kunna bedöma samordningsbelopp enligt § 6 ska den förtroendevalde lämna uppgifter om samordningsbara ersättningar, inkomster m.m. Denna uppgiftsskyldighet gäller under hela den tid som omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 betalas ut. Ändrade inkomstförhållanden m.m. ska anmälas så att rätt belopp kan betalas ut. Om uppgifter inte lämnas, eller felaktiga uppgifter lämnas, kan pensionsmyndigheten besluta att minska stödet i skälig omfattning eller att rätten till omställningsstöd ska upphöra.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

För att få rätt till de olika omställningsstöden enligt §§ 3-5 krävs skriftlig ansökan, enligt de anvisningar som den lokala pensionsmyndigheten tagit fram.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3–5 ska lämnas i nära anslutning till att uppdraget avslutas eller reduceras. Med nära anslutning avses en tidsperiod om högst sex månader från uppdragets avslut eller reducering.

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs även att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3 Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna kännetecknas av följande principer:

Avgiftsbestämd pensionsbehållning innebär en samlad pensionsbehållning som grundar sig på årliga insättningar av ”pensionsavgifter” och att dessa avgifter uttrycks som en procentuell andel av den förtroendevaldes pensionsgrundande årsinkomst. Den avgiftsbestämda pensionsbehållningen benämns även som avgiftsbestämd ålderspension.

Livsinkomstprincipen är utgångspunkt för pensionsintjänandet exempelvis beräknas pensionsavgifterna på årsarvode och sammanträdesersättning oavsett uppdragets/uppdragens omfattning.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Pensionsbestämmelserna gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Förtroendevald omfattas av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 3 samt efterlevandeskydd enligt § 11 oavsett uppdragets omfattning. Sjukpension enligt § 10 gäller dock endast för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av pensionsbestämmelserna finns inte. Däremot så gäller inte pensionsbestämmelserna för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmånerna omfattar avgiftsbestämd pensionsbehållning, sjukpension samt efterlevandeskydd.

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

Ingen samordning görs med andra pensionssystem avseende den avgiftsbestämda pensionsbehållningen.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

I den pensionsgrundande inkomsten ingår den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar. Pensionsgrundande inkomst begränsas, på samma sätt som i pensionsavtalet AKAP-KR, till 30 inkomstbasbelopp.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning. Utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst är inte en pensionsgrundande inkomst men det är dock inte ovanligt att denna ersättning schablonmässigt räknas upp för att kompensera den enskildes pensionsförlust i hans eller hennes ordinarie anställning (se Arbetsgivarnytt nr 28/12). Detta procentuella påslag ska inte förväxlas med en pensionsavsättning som görs i enlighet med OPF-KR 26.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som fått avdrag från sitt arvode på grund av ledighet för sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet ska den pensionsgrundande inkomsten omräknas/höjas med vad som avdragits.

Det finns inget hinder för att förtroendevald kan avstå en del av arvodet och i stället få motsvarande belopp tillgodoräknat i sin pensionsbehållning (s.k. arvodesväxling).

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. I det fall förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

Någon nedre åldersgräns för tillgodoräknande av pensionsavgift finns inte och det finns heller inte någon övre åldersgräns. Men observera att pensionsbestämmelserna i OPF-KR 26 inte gäller om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den

förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

Pensionsavgiften beräknas varje kalenderårsskifte och ska avsättas till en pensionsbehållning (§ 6) som förvaltas i kommunen, regionen eller kommunalförbundet. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan förtroendevald inte välja en placering av pensionsavgiften till en tjänstepensionsförsäkring. Med tjänstepensionsförsäkring avses en pensionsförsäkring som har samband med tjänst och som den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att betala samtliga premier för.

Det är möjligt att göra bruttoavdrag på arvodet i syfte att göra en större avsättning till pensionsbehållningen.

Vid avsättning till pensionsbehållningen kostnadsförs den särskilda löneskatten, men betalas först när pensionen betalas ut.

Pensionsavgift vid sjuk- eller aktivitetsersättning

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen) d.v.s. avgiften avsätts proportionellt till graden av arbetsoförmåga. Formuleringen ”nedsatt arbetsförmåga i uppdraget” ska inte anses vara en begränsning av denna princip.

Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10.

Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning (§ 6).

För förtroendevald som får rätt till partiell sjuk- eller aktivitetsersättning, och på grund av detta måste lämna ett uppdrag vars omfattning överstiger den grad av sjuk- eller aktivitetsersättning som beviljats, är det möjligt att genom lokalt beslut avsätta pensionsavgift i förhållande till det inkomstbortfall som frånträdandet orsakar. Det bör beaktas att en avsättning som inte grundar sig på graden till arbetsoförmåga kan, om den förtroendevalde påbörjar en anställning i vilken han eller hon får pensionsavsättning, resultera i avsättningar som överstiger vad som skulle intjänats vid heltidsarbete. Av den anledningen rekommenderas att beslut om avsättning i förhållande till inkomstbortfallet tidsbegränsas till att omfatta enbart mandatperioden.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Det innebär att avgifterna behålls av respektive kommun, region eller kommunalförbund och att ett kapital byggs upp. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Uppräkning innan utbetalning

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet (IBB). Regleringen utgör en värdesäkring och är inte avsedd att ge en relativ utveckling. Således ska beloppet endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

För tid innan pensionsbehållningen börjar betalas ut ska pensionsbehållningen räknas upp för ett kalenderår (t) genom att multipliceras med kvoten av inkomstbasbeloppet (IBB) för kalenderåret (t+1) dividerat med inkomstbasbeloppet för kalenderåret (T). Uppräkning sker vid utgången av kalenderåret (t+1).

Börjar pensionsbehållningen betalas ut under kalenderåret (t+1) ska pensionsbehållningen istället räknas upp genom att multipliceras med en tolftedel av det enligt ovan beräknade värdet multiplicerat med antalet kalendermånader under kalenderåret (t+1) innan pensionsbehållningen börjar betalas ut. Uppräkningen sker vid utgången av den kalendermånad som närmast föregår den då pensionsbehållningen börjar betalas ut. Pensionsbehållning enligt OPF-KR 26 ska därefter räknas om i samma grad som gällande IBB ändrats i förhållande till IBB för det kalenderår då pensionen började betalas ut.

För omräkning/uppräkning under utbetalningstid se § 8 nedan.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Uttagsålder/tidpunkt

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, dvs. pensionsbehållningen enligt § 6, kan göras tidigast från den tidpunkt då allmän pension enligt SFB minus två år kan utbetalas. Utbetalningstidpunkt av avgiftsbestämd pensionsbehållning kommer på så

sätt att följa de eventuella ändringar som sker i lagstiftning om tidigaste uttagstidpunkt av allmän pension.

Ansökan

Ansökan om avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Utbetalningstid

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning sker månadsvis och livsvarigt till och med den månad den förtroendevalde avlider.

Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Omräkning/uppräkning

När den avgiftsbestämda pensionsbehållningen ska betalas ut ska det totala kapitalet räknas om till ett månadsbelopp. Vid omräkningen ska man bland annat beakta en förväntad ränta/avkastning under utbetalningstiden samt hur länge individen förväntas leva (själva förmånen utbetalas dock i normalfallet livsvarigt). Den antagna räntan är 1,6 % per år (samma räntesats som tillämpas vid beräkning av allmän pension).

För att förenkla omräkningen har SKR tagit fram så kallade delningstal, som är beräknade utifrån dessa antaganden. Dessa delningstal är könsneutrala.

Vid beräkningen av pensionen under uttagsåret räknas först pensionsbehållningen upp i takt med förändringen av inkomstbasbeloppet (med tolftedelar fram till uttagstidpunkten). Därefter delas den uppräknade behållningen med delningstalet, i vilket förskottsräntan redan är inräknad.

Om det tillkommer en pensionsavgift räknas även denna först upp i förhållande till inkomstbasbeloppets förändring. Därefter divideras den tillkommande pensionsbehållningen med delningstalet (inklusive förskottsräntan) och det framräknade beloppet läggs till på utbetalande pensionen.

Engångsersättning

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension gäller endast för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Dessutom krävs att den förtroendevalde i samband med detta befrias från uppdraget före mandatperiodens utgång med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Beräkning

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utbetalas till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension bör utges i proportion till den tidigare uppdragsgraden med hänsyn till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning. Vid beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning måste således även ursprunglig och eventuellt kvarvarande omfattning på uppdraget fastställas.

Om en förtroendevald har ett uppdrag på 100 procent och sedan avgår p.g.a. att sjuk- eller aktivitetsersättning beviljats med 50 procent så ska sjukpensionen baseras på halva årsarvodet.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är mindre än uppdragets omfattning så bör sjukpension beräknas i relation till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning dividerat med uppdragets omfattning.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är högre än uppdragets omfattning så kan sjukpensionen inte överstiga uppdragets omfattning.

Beräkning av pensionsgrundande inkomst

Den pensionsgrundande inkomsten fastställs året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Därefter indexeras den pensionsgrundande inkomsten med prisbasbeloppet och beloppet ska endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

Värdesäkring

Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Efterskydd

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p.g.a. sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Pensionsbehållningen enligt § 6 innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd. Med ”efterlevandeskydd” avses att vid dödsfall så får den förtroendevaldes efterlevande värdet av intjänad pensionsbehållning utbetalt. Beloppets storlek bestäms av hur stor pensionsbehållningen är innan dödsfallet och om den avgiftsbestämda pensionsbehållningen har börjat betalas ut till den förtroendevalde eller inte. Efterlevandeskyddet liknar det återbetalningsskydd som anställda kan välja för det pensionskapital som är inbetalt i en tjänstepensionsförsäkring. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan dock efterlevandeskyddet inte tecknas i en faktisk tjänstepensionsförsäkring.

Vid förtroendevalds dödsfall betalas det sparade kapital som finns i pensions-behållningen ut under fem år till i första hand make/maka, registrerad partner, sambo och i andra hand till barn. Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Engångsersättning

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

För den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (FAL) angående påföljd i pensionsförmånshänseende.

§ 13 Finansiering

Kommun, region och kommunalförbund svarar för utfästelser enligt dessa pensionsbestämmelser.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd.

Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall syftar till att ge de förtroendevalda ett liknande skydd vid dennes dödsfall som de anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund har. Med ”familjeskydd” avses en fastställd förmån som vid dödsfall utbetalas till den förtroendevaldes efterlevande.

§ 2 Rätt till familjeskydd

Familjeskydd består av två delar, dels familjeskydd till efterlevande vuxen, dels familjeskydd till efterlevande barn. Med barn avses arvsberättigat barn eller det barn som den förtroendevalde tagit emot i sitt hem i adoptionssyfte.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall bör ses som en ”försäkringsliknande” konstruktion. Annan kan uppdras att administrera familjeskyddet.

Om den förtroendevalde har en samtidig anställning med rätt till annat motsvarande skydd ska rätten till familjeskydd bedömas av den lokala pensionsmyndigheten.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,

b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/fränträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/maka, registrerad partner eller sambo som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde,

eller

b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolftedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Delningstal OPF-KR 26

Förskottsränta 1,6%, inga belastningar
Finansinspektionens livslängdsantaganden enligt RIPS 2021
Generation 60 tal
Hänsyn till linjär dödlighet från 97

Dödsfall före pensionsålder garanterad utbetalning i 5 år

Delningstal
4,8067

	Livsvarig utan återbetalnings-skydd/garanti	Livsvarig med 20 års utbetalnings-garanti
	Kvinna 50% Man 50%	Kvinna 50% Man 50%
Uttagsålder	**Delningstal**	**Delningstal**
6011	22,2576	23,264
6100	22,2092	23,2242
6101	22,1608	23,1845
6102	22,1124	23,1449
6103	22,0639	23,1053
6104	22,0154	23,0658
6105	21,9669	23,0263
6106	21,9183	22,9868
6107	21,8697	22,9475
6108	21,821	22,9081
6109	21,7724	22,8688
6110	21,7236	22,8296
6111	21,6749	22,7904
6200	21,6261	22,7513
6201	21,5773	22,7123
6202	21,5284	22,6733
6203	21,4796	22,6344
6204	21,4306	22,5955
6205	21,3817	22,5567
6206	21,3327	22,5179
6207	21,2837	22,4793
6208	21,2346	22,4406
6209	21,1855	22,4021
6210	21,1364	22,3636
6211	21,0873	22,3252
6300	21,0381	22,2869
6301	20,9889	22,2486

6302	20,9397	22,2104
6303	20,8904	22,1722
6304	20,8411	22,1342
6305	20,7918	22,0962
6306	20,7424	22,0583
6307	20,693	22,0205
6308	20,6436	21,9827
6309	20,5941	21,945
6310	20,5446	21,9075
6311	20,4951	21,8699
6400	20,4456	21,8325
6401	20,396	21,7952
6402	20,3464	21,7579
6403	20,2968	21,7207
6404	20,2472	21,6836
6405	20,1975	21,6466
6406	20,1478	21,6097
6407	20,0981	21,5729
6408	20,0483	21,5362
6409	19,9985	21,4995
6410	19,9487	21,463
6411	19,8989	21,4265
6500	19,849	21,3902
6501	19,7991	21,3539
6502	19,7492	21,3178
6503	19,6993	21,2817
6504	19,6493	21,2457
6505	19,5994	21,2099
6506	19,5494	21,1741
6507	19,4993	21,1385
6508	19,4493	21,1029
6509	19,3992	21,0675
6510	19,3491	21,0321
6511	19,299	20,9969
6600	19,2489	20,9618
6601	19,1987	20,9268
6602	19,1485	20,8919
6603	19,0983	20,8571
6604	19,0481	20,8224
6605	18,9978	20,7879
6606	18,9476	20,7534
6607	18,8973	20,7191
6608	18,847	20,6849
6609	18,7967	20,6509
6610	18,7464	20,6169
6611	18,696	20,5831
6700	18,6456	20,5493

6701	18,5952	20,5158
6702	18,5448	20,4823
6703	18,4944	20,449
6704	18,444	20,4158
6705	18,3935	20,3827
6706	18,343	20,3497
6707	18,2926	20,3169
6708	18,2421	20,2843
6709	18,1915	20,2517
6710	18,141	20,2193
6711	18,0905	20,187
6800	18,0399	20,1549
6801	17,9894	20,1229
6802	17,9388	20,0911
6803	17,8882	20,0593
6804	17,8376	20,0278
6805	17,787	19,9963
6806	17,7363	19,9651
6807	17,6857	19,9339
6808	17,635	19,9029
6809	17,5844	19,8721
6810	17,5337	19,8414
6811	17,483	19,8109
6900	17,4323	19,7805
6901	17,3817	19,7503
6902	17,331	19,7202
6903	17,2802	19,6903
6904	17,2295	19,6605
6905	17,1788	19,6309
6906	17,1281	19,6014
6907	17,0773	19,5721
6908	17,0266	19,543
6909	16,9759	19,514
6910	16,9251	19,4852
6911	16,8744	19,4566
7000	16,8236	19,4281
7001	16,7728	19,3998
7002	16,7221	19,3716
7003	16,6713	19,3436
7004	16,6205	19,3158
7005	16,5698	19,2882
7006	16,519	19,2607
7007	16,4682	19,2334
7008	16,4175	19,2063
7009	16,3667	19,1794
7010	16,3159	19,1526
7011	16,2651	19,126

7100	16,2144	19,0996
7101	16,1636	19,0733
7102	16,1129	19,0472
7103	16,0621	19,0214
7104	16,0113	18,9956
7105	15,9606	18,9701
7106	15,9098	18,9448
7107	15,8591	18,9196
7108	15,8084	18,8946
7109	15,7576	18,8698
7110	15,7069	18,8452
7111	15,6562	18,8208
7200	15,6055	18,7966
7201	15,5548	18,7725
7202	15,5041	18,7486
7203	15,4534	18,725
7204	15,4027	18,7015
7205	15,3521	18,6782
7206	15,3014	18,6551
7207	15,2508	18,6322
7208	15,2001	18,6094
7209	15,1495	18,5869
7210	15,0989	18,5646
7211	15,0483	18,5424
7300	14,9977	18,5205
7301	14,9471	18,4987
7302	14,8966	18,4772
7303	14,846	18,4558
7304	14,7955	18,4346
7305	14,745	18,4136
7306	14,6945	18,3929
7307	14,6441	18,3723
7308	14,5936	18,3519
7309	14,5432	18,3317
7310	14,4927	18,3117
7311	14,4423	18,2919
7400	14,392	18,2723
7401	14,3416	18,2529
7402	14,2913	18,2337
7403	14,2409	18,2147
7404	14,1906	18,1959
7405	14,1404	18,1773
7406	14,0901	18,1589
7407	14,0399	18,1407
7408	13,9897	18,1227
7409	13,9395	18,1049
7410	13,8894	18,0873

7411	13,8392	18,0699
7500	13,7891	18,0527
7501	13,7391	18,0357
7502	13,689	18,0189
7503	13,639	18,0023
7504	13,589	17,9859
7505	13,539	17,9697
7506	13,4891	17,9537
7507	13,4392	17,9379
7508	13,3894	17,9222
7509	13,3395	17,9068
7510	13,2897	17,8916
7511	13,2399	17,8766
7600	13,1902	17,8617
7601	13,1405	17,8471
7602	13,0908	17,8326
7603	13,0412	17,8184
7604	12,9916	17,8043
7605	12,942	17,7905
7606	12,8925	17,7768
7607	12,843	17,7633
7608	12,7936	17,7501
7609	12,7441	17,737
7610	12,6948	17,7241
7611	12,6454	17,7113
7700	12,5962	17,6988
7701	12,5469	17,6865
7702	12,4977	17,6743
7703	12,4485	17,6624
7704	12,3994	17,6506
7705	12,3503	17,639
7706	12,3013	17,6276
7707	12,2523	17,6164
7708	12,2033	17,6053
7709	12,1544	17,5945
7710	12,1056	17,5838
7711	12,0568	17,5733
7800	12,008	17,563
7801	11,9593	17,5528
7802	11,9107	17,5429
7803	11,862	17,5331
7804	11,8135	17,5235
7805	11,765	17,514
7806	11,7165	17,5048
7807	11,6681	17,4957
7808	11,6198	17,4867
7809	11,5714	17,478

7810	11,5232	17,4694
7811	11,475	17,461
7900	11,4269	17,4527
7901	11,3788	17,4446
7902	11,3308	17,4367
7903	11,2828	17,4289
7904	11,2349	17,4212
7905	11,187	17,4138
7906	11,1393	17,4065
7907	11,0915	17,3993
7908	11,0439	17,3923
7909	10,9962	17,3854
7910	10,9487	17,3787
7911	10,9012	17,3721
8000	10,8538	17,3657

RIPS 21 (version 2021) Ett nytt livslängdsantagande infördes 2021 genom beslut i SKR:s styrelse 23 april. Det nya antagandet bygger på data för kommunsektorns egna anställdas dödlighet och inkomster. Vid skattning av dödlighetsparametrar har också en annan metod tillämpats, så kallad ekonomisk dödlighet, vilken beaktar skillnader i dödlighet för anställda i olika inkomstskikt.

Dödlighet och efterlevandepension

Dödlighetsintensiteten μx per år vid åldern x år antas vara given av följande formler:

$\mu_x = a + b * e^{cx}$ för $x \leq 97$

$\mu_x = \mu_{97} + 0{,}03 * (x - 97)$ för $x > 97$

De så kallade Makehamparametrarna a, b och c beror på kön och födelseår enligt:

Tabell 1: Makehamparametrar för kvinnor respektive män

Födelseår	-1919	1920 -1929	1930 -1939	1940 -1949	1950 -1959	1960 -1969	1970 -1979	1980-
Kvinnor								
$a * 10^3$	13,0	13,0	5,6	1,9	1,1	1,0	0,9	0,8
$b * 10^6$	0,530	0,530	0,793	1,219	1,382	1,161	0,846	0,781
c	0,137	0,137	0,132	0,126	0,123	0,123	0,125	0,125

Födelseår	-1919	1920 -1929	1930 -1939	1940 -1949	1950 -1959	1960 -1969	1970 -1979	1980-
Män								
$a*10^3$	61,5	20,5	8,9	3,2	1,5	1,0	0,8	0,8
$b*10^6$	0,206	0,206	0,334	0,528	0,622	0,575	0,587	0,552
c	0,148	0,151	0,145	0,138	0,134	0,133	0,131	0,130

Tillämpningsanvisningar för OPF-KL18

Fastställt av: KS
Fastställt:
Ersätter: -

Ansvarig för revidering: HR-chef
Gäller för: Förtroendevalda Olofström
Giltighetstid: Tills vidare

Tillämpningsanvisningar för OPF-KL18

I samarbete med

KPA PENSION

Innehållsförteckning

1. Allmänt....3
1.1. Definitioner....3
1.2. Pensionsmyndighet....3
1.3. Ansökan om förmåner....3
1.4. Uppgiftsskyldighet....3
1.5. Omfattning....3
1.5.1. Förtroendevald som innehaft uppdrag hos annan huvudman....3
2. Information....4
3. Omställningsstöd enligt OPF-KL18....4
3.1. Aktiva omställningsinsatser....4
3.1.1. Riktlinjer för aktiva omställningsinsatser....4
3.1.2. Ansökan....4
3.1.3. Beslut....5
3.2. Ekonomiskt omställningsstöd....5
3.2.1. Starttidpunkt för ekonomiskt omställningsstöd....5
3.2.2. Ansökan....5
3.2.3. Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning....5
3.2.4. Samordning....6
3.2.5. Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd....6
3.2.6. Retroaktiv utbetalning....6
3.3. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd....6
3.3.1. Regler för förlängt ekonomiskt omställningsstöd....7
3.3.2. Ansökan....7
3.3.3. Retroaktiv utbetalning....7
4. Pensionsbestämmelser enligt OPF-KL18....7
4.1. Ålderspension....7
4.1.1. Utökat uppdrag under mandatperioden efter uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder....7
4.1.2. Små pensionsavgifter....7
4.1.3. Pensionsinformation....8
4.1.4. Ansökan....8
4.2. Efterlevandeskydd....8
4.2.1. Ansökan om att ta bort efterlevandeskydd....8
4.2.2. Ansökan om utbetalning av efterlevandeskydd....8
4.3. Sjukpension....8
4.3.1. Ansökan....8
4.4. Familjeskydd....8
4.4.1. Ansökan....9

1. Allmänt

OPF-KL18 har antagit av kommunfullmäktige att gälla från 1 januari 2019. Dessa tillhörande tillämpningsanvisningsar har antagits av kommunstyrelsen den _____

Tillämpningsanvisningarnas syfte är att precisera och underlätta tillämpningen av OPF-KL18 i Olofströms kommun. De innehåller även en sammanfattning av förmåner och villkor.

1.1. Definitioner

Med fritidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag sammanlagt omfattar mindre än 40 procent av heltid.

Med deltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag är på deltid men omfattar sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Med heltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar heltid.

1.2. Pensionsmyndighet

Kommunstyrelsens personalutskott är pensionsmyndighet och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KL18s regler inom ramen för dessa tillämpningsanvisningar.

1.3. Ansökan om förmåner

Ansökan om förmåner enligt OPF-KL18 görs hos kommunens HR-avdelning på det sätt som pensionsmyndigheten bestämmer. Ansökan ska vara skriftlig.

1.4. Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalda är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär och som behövs för att kunna bedöma rätten till, samt beräkna förmåner.

Utebliven uppgift enligt kommunens anvisningar medför att utbetalning inte sker eller att pågående utbetalning stoppas.

1.5. Omfattning

OPF-KL18 gäller endast förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen som fullgör uppdrag i Olofströms kommun. Bestämmelserna är alltså inte tillämpliga på personer som kommunen utser till att fullgöra uppdrag hos andra juridiska personer, som till exempel bolag eller samverkansorgan.

1.5.1. Förtroendevald som innehaft uppdrag hos annan huvudman

Vid beslut om vilket regelverk som är tillämpligt för respektive förtroendevald bortses från nuvarande eller tidigare uppdrag hos andra huvudmän än Olofströms kommun.

Kommunstyrelsens personalutskott kan i undantagsfall besluta, efter ansökan från den förtroendevalde, att uppdragstid hos annan huvudman än Olofströms kommun ska tillgodoräknas för OPF-KL18. Ett sådant beslut kan endast fattas om

- den förtroendevalde omfattats av rätten till omställningsstöd enligt OPF-KL18 i det tidigare uppdraget, och
- uppdraget i Olofströms kommun sker i direkt anslutning till tidigare uppdrag, och
- överenskommelse om eventuell kostnadsfördelning sker mellan Olofströmskommun och den tidigare huvudmannen.

2. Information

I samband med hel- eller deltidspolitikers tillträde och avgång från sitt uppdrag, lämnas särskild information om rutiner för ansökan om pensions- och omställningsförmåner.

Minst en gång, dock max två gånger per mandatperiod arrangeras ett informationsmöte för kommunens förtroendevalda.

3. Omställningsstöd enligt OPF-KL18

Aktiva omställningsinsatser och ekonomiskt omställningsstöd kan komma ifråga för hel- och deltidspolitiker som omfattas av OPF-KL18. Omställningsbestämmelserna syftar till att det ekonomiska omställningsstödet ska kunna kombineras med aktiva omställningsinsatser.

När längden på sammanhängande uppdragstid ska bedömas, anses inte föräldraledighet, ledighet för sjukdom, studieledighet eller liknande som avbrott i uppdragstiden. Utgångspunkten vid bedömning är att den lagstadgade ledigheten som medarbetare i kommunen har rätt till har även den förtroendevalda.

3.1. Aktiva omställningsinsatser

Rätt till aktiva omställningsinsatser har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Olofströms kommun, och
- har minst fyra års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i kommunen, och
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Aktiva omställningsinsatser kan bland annat fås genom Omställningsfonden.

3.1.1. Riktlinjer för aktiva omställningsinsatser

Förtroendevalda ska erbjudas möjlighet till aktiva omställningsinsatser på liknande sätt och i liknande omfattning som gäller för anställda i Olofströms kommun.

Förslag på aktiva omställningsinsatser kan tas fram av den enskilde, kommunen eller annan som kommunen anlitar.

Exempel på aktiva omställningsinsatser kan vara: Rådgivning och vägledning, kompletterande studiestöd, kostnader för kortare utbildning eller praktik, finansiering av kurslitteratur, hjälp med att starta eget.

Insatserna ska ha påbörjats inom 3 månader efter avgången. Insatsen ska vara avslutad inom 12 månader.

Kommunstyrelsens personalutskott kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

De aktiva omställningsinsatserna har en maxkostnad om 2 prisbasbelopp.

3.1.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka om aktiv omställningsinsats senast en månad efter avgången från uppdraget. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns. Ansökan ska skickas skriftligt till kommunens HR-avdelning.

3.1.3. Beslut

Kommunstyrelsens personalutskott fattar beslut om aktiva omställningsinsatser.

3.2. Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Olofströms kommun, och
- har minst ett års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i kommunen, och
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Den förtroendevalda har rätt till tre månaders ekonomiskt omställningsstöd per fullgjort år i uppdraget. Under de två första åren är stödet 85 procent av tidigare arvode, och det tredje året 60 procent. Ekonomiskt omställningsstöd kan som längst betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Ekonomiskt omställningsstöd beräknas och utbetalas av kommunen. Det utbetalade beloppet är preliminärt och avräkning kan komma att ske vid senare utbetalningstillfälle.

3.2.1. Starttidpunkt för ekonomiskt omställningsstöd

Den tidsperiod som den förtroendevalda har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa den första i månaden efter avgången från det uppdrag som gett rätt till förmånen. Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag i enskilda fall.

3.2.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska skriftligt ansöka om ekonomiskt omställningsstöd senast två månader efter rätten till ekonomiskt omställningsstöd inträder. Ansökan ska inlämnas till HR-avdelningen hos kommunen.

3.2.3. Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs från första dagen med ekonomiskt omställningsstöd. Pensionsmyndigheten kan för en viss period bevilja undantag från kravet på egen aktivitet om kravet i det enskilda fallet framstår som oskäligt.

För att ha rätt till ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalda

- är inskriven på arbetsförmedlingen, eller
- bedriver studier som berättigar till ledighet enligt studieledighetslagen, eller
- har nytt arbete, eller
- återgått till tidigare arbete, eller
- har nytt förtroendeuppdrag enligt 4 kap 1 § kommunallagen hos annan huvudman

I samband med ansökan om förmån ska den förtroendevalda intyga att denna kommer att uppfylla kravet på egen aktivitet.

Om den förtroendevalda inte uppfyller kraven på egen aktivitet, blir denna skyldig att återbetala hela eller delar av det utbetalda omställningsstödet. Beslut om återbetalning fattas av pensionsmyndigheten.

Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag i enskilda fall.

3.2.4. Samordning

Vid samordning av ekonomiskt omställningsstöd som beviljats deltidssysselsatt förtroendevald ska hänsyn tas till detta. Samordning sker enligt kontantprincipen, det vill säga utifrån tidpunkten då samordningsbar inkomst betalats ut, inte när den tjänats in.

Det första årets utbetalning av ekonomisk omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster.

Under andra och tredje utbetalningsåret ska omställningsstödet samordnas (minskas) med förvärvsinkomst. Samordningen sker varje månad. Från samordningen undantas dock först ett belopp som per månad motsvarar 1/12 av samma års prisbasbelopp.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen, kommunalt bolag, landstinget/regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Den förtroendevalda ska från och med den första månaden med ekonomiskt omställnings-stöd lämna inkomstuppgift. Detta ska göras till kommunens HR-avdelning på anvisat sätt senast den 12:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut. Inkomstuppgift ska lämnas även de månader då förvärvsinkomsten är noll kronor.

Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut. Om inkomstuppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän inkomstuppgiften har kommit kommunen tillhanda.

3.2.5. Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd

Om den förtroendevalda under tiden med ekonomiskt omställningsstöd utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst, kan pensionsmyndigheten besluta att minska det ekonomiska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

Pensionsmyndigheten kan också helt dra in det ekonomiska omställningsstödet om den förtroendevalda inte beviljats ansvarsfrihet, dömts för brott som medfört att denna skilts från förtroendeuppdraget i Olofströms kommun med stöd av 4 kap 9 § kommunallagen, eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det är sannolikt att den förtroendevalda skulle ha skiljts från uppdraget om denna fortfarande innehaft det.

3.2.6. Retroaktiv utbetalning

Ingen retroaktiv utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd.

Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag i enskilda fall.

3.3. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Olofströms kommun, och
- har minst åtta års sammanhängande uppdragstid kommunen, och
- inte har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan som tidigast betalas ut från uttagsåldern för allmän pension och i direkt anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd upphört. Stödet är 60 procent av tidigare arvode. Som längst kan det betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

3.3.1. Regler för förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Samma regler som för ekonomiskt omställningsstöd gäller även för förlängt ekonomiskt omställningsstöd, med följande undantag:

- Det förlängda omställningsstödet beviljas och betalas ut för ett år i taget.
- Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs under hela den tid den förtroendevalda har rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd.
- Inget fribelopp finns vid samordning med förvärvsinkomst.

3.3.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka om förlängt ekonomiskt omställningsstöd senast två månader innan rätten till förlängt ekonomiskt omställningsstöd inträder.

För fortsatt utbetalning efter en beviljad period med förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs förnyad ansökan senast två månader innan den nya utbetalningsperioden ska påbörjas.

3.3.3. Retroaktiv utbetalning

Samma regler gäller som beträffande retroaktiv utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd.

4. Pensionsbestämmelser enligt OPF-KL18

Pensionsbestämmelserna enligt OPF-KL18 gäller alla förtroendevalda med undantag av dem som vid tillträdet av uppdrag i Olofströms kommun:

- omfattas av PBF eller annat motsvarande regelverk, på grund av uppdrag hos Olofströms kommun, eller
- har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Pensionsmyndigheten kan i enskilt fall besluta att OPF-KL18 ändå ska gälla, och bestämmer i så fall villkoren för detta.

4.1. Ålderspension

Kommunen sätter årligen av pensionsavgifter, beräknade på den förtroendevaldas pensionsgrundande årsarvode, till en pensionsbehållning i kommunens balans¬räkning. Pensionsbehållningens värde ökas årligen med inkomstbasbeloppets utveckling.

4.1.1. Utökat uppdrag under mandatperioden efter uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder

Om en förtroendevald får utökat uppdrag efter denna uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder under den mandatperiod denna uppnår ovan angiven ålder, räknas hela det nya arvodet som pensionsgrundande mandatperioden ut.

4.1.2. Små pensionsavgifter

Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 3 procent av det årets inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontant året efter intjänandet i stället för att sättas av till en pensionsbehållning. Ersättningen betalas inte ut om beloppet understiger 200 kronor

avseende ett kalenderår. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kronor årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

4.1.3. Pensionsinformation

Den förtroendevalda får information från KPA Pension om sin ålderspension enligt OPF-KL18, pensionsgrundande inkomst, avsättning av pensionsavgift och pensionsbehållning. Förtroendevalda kan även kontakta KPA vid frågor, på följande mailadress: fortroendevalda@kpa.se

4.1.4. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos kommunen om utbetalning av ålderspension senast två månader före önskad utbetalning. Utbetalningen görs av KPA Pension.

4.2. Efterlevandeskydd

Ålderspensionen innehåller ett efterlevandeskydd. Det innebär att pensionsbehållningen betalas ut till efterlevande.

Ersättning enligt efterlevandeskyddet beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

4.2.1. Ansökan om att ta bort efterlevandeskydd

Den förtroendevalda ska samtidigt med ansökan om utbetalning av ålderspension ange om efterlevandeskyddet ska upphöra.

4.2.2. Ansökan om utbetalning av efterlevandeskydd

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos kommunen om utbetalning av efterlevandeskydd. Ansökan ska ske senast sex månader efter inträffat dödsfall. Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsgräns.

4.3. Sjukpension

Sjukpension enligt OPF-KL18 betalas ut under den tid den förtroendevalda har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning. Gäller förtroendevalda med 40 procent eller mer av heltid.

En förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om sjuk- eller aktivitetsersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag eller anställning med pensionsrätt.

Under tid med sjukpension ska kommunen fortsätta att sätta av pensionsavgifter för ålderspension.

Sjukpensionen beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

4.3.1. Ansökan

Den förtroendevalda ska skriftligt ansöka hos kommunen om utbetalning av sjukpension senast tre månader efter beviljad sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

4.4. Familjeskydd

Familjeskydd kan betalas ut till efterlevande i samband med den förtroendevaldas dödsfall. Gäller förtroendevalda med 40 procent eller mer av heltid.

Familjeskydd/efterlevandepension beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

4.4.1. Ansökan

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos kommunen om utbetalning av familjeskydd/efterlevandepension. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 162/2026

KS 2026/2365

§ 162/2026 VA-taxa 2027 Olofströms kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Godkännande av VA-taxa gällande fr.o.m. 2027-01-01.

VA-taxan höjs med 10%.

Ärendebeskrivning
Anders Strage (SBVT) och Björn Bergstrand, VD Olofströms Kraft AB föredrar i ärendet.

Olofströms Kraft AB:s styrelse fattar beslut om förslaget 2026-10-08.

För att möta ökade driftkostnader och framtida investeringsbehov vid renings-verket föreslås en justering av VA-taxan.

Motiveringen till höjningen är stigande drift och underhållskostnader men också fondering. Genom att fondera en del av intäkterna säkerställs att kapital finns tillgängligt när investeringen för att uppnå krav i reningsverket genomförs.

Detta ger stabila taxenivåer över tid.

Styrelsen föreslås besluta att till Olofströms kommun, kommunfullmäktige rekommendera att höja VA-taxan med i genomsnitt 10 % från och med 2027-01-01. Av denna höjning ska 5 % fonderas för framtida investering i nytt reningsverk.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Inköpssamordnare
OKAB
SBVT
Hemsidan

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-07 Diarienummer: 2026/2365-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Mikael Särnevång
Titel: Inköpssamordnare

VA-taxa 2027 Olofströms kommun

Förslag till beslut
Godkännande av VA-taxa gällande fr.o.m. 2027-01-01.
Olofströms Kraft AB:s styrelse fattar beslut om förslaget 2026-10-08.

Ärendebeskrivning
För att möta ökade driftkostnader och framtida investeringsbehov vid reningsverket föreslås en justering av VA-taxan.

Motiveringen till höjningen är stigande drift och underhållskostnader men också fondering. Genom att fondera en del av intäkterna säkerställs att kapital finns tillgängligt när investeringen för att uppnå krav i reningsverket genomförs. Detta ger stabila taxenivåer över tid.

Styrelsen föreslås besluta att till Olofströms kommun, kommunfullmäktige rekommendera att höja VA-taxan med i genomsnitt 10 % från och med 2027-01-01. Av denna höjning ska 5 % fonderas för framtida investering i nytt reningsverk.

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Nr f Beslutsärende VA-taxa 2027-01-01.pdf

Beslutsärende - Höjning av VA-taxan 2027-01-01

För att möta ökade driftkostnader och framtida investeringsbehov vid reningsverket föreslås en justering av VA-taxan.

Motiveringen till höjningen är stigande drift och underhållskostnader men också fondering. Genom att fondera en del av intäkterna säkerställs att kapital finns tillgängligt när investeringen för att uppnå krav i reningsverket genomförs. Detta ger stabila taxenivåer över tid.

Styrelsen föreslås besluta att till Olofströms Kommun, kommunfullmäktige rekommendera att höja VA-taxan med i genomsnitt **10 %** från och med 2027-01-01. Av denna höjning ska **5 % fonderas** för framtida investering i nytt reningsverk.

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar att till kommunfullmäktige rekommendera att höja VA-taxan med **10 %** från 2027-01-01, varav **5 %** avsätts till fond för framtida investering i nytt reningsverk.

Björn Bergstrand 2026-09-28

KSAU § 164/2026

KS 2026/2166

§ 164/2026 Taxa myndighetsutövning Räddningstjänsten Västra Blekinge år 2027

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige fastställer 2027 års timtaxa till 1330 kronor per timme för myndighetsutövning inom Räddningstjänsten Västra Blekinge.
Timtaxan samt taxan i övrigt antas i enlighet med förbundsdirektionens förslag.

Ärendebeskrivning
Direktionen för kommunalförbundet Räddningstjänsten Västra Blekinge har hemställt till medlemskommunerna att fastställa 2027 års taxa för myndighetsutövande.

Yttrande/Bedömning
Av förbundsdirektionens skrivelse framgår bland annat att en översyn av förbundets taxa genomförts. Den rörliga avgiften (timtaxan) är i dagsläget 1290 kr/timme inom Räddningstjänsten Västra Blekinge, och efter reglering med 3,2 % i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) föreslås 1330 kr som timtaxa för år 2027.
En ändring föreslås även angående debiteringen av den rörliga avgiften. I tidigare myndighetstaxa har det angivits att den rörliga avgiften, både i tillsyns- och tillståndsärenden, ska debiteras per påbörjad timme. I myndighetstaxan för 2027 föreslås en ändring till att debitering ska ske per påbörjad halvtimme för att bättre motsvara den faktiskt nedlagda tiden.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ej aktuellt.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Taxa för myndighetsutövning 2027 Räddningstjänsten Västra Blekinge
Direktion Taxa myndighet år 2027 Räddningstjänsten Västra Blekinge

Beslutet skickas till
Räddningsförbundets direktion Räddningstjänsten Västra Blekinge
Övriga medlemskommuner
Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-09-09 Diarienummer: 2026/2166-4

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Alexander Kouzmine
Titel: Plan och byggchef

Taxa myndighetsutövning Räddningstjänsten Västra Blekinge år 2027

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige fastställer 2027 års timtaxa till 1330 kronor per timme för myndighetsutövning inom Räddningstjänsten Västra Blekinge.
Timtaxan samt taxan i övrigt antas i enlighet med förbundsdirektionens förslag.

Ärendebeskrivning
Direktionen för kommunalförbundet Räddningstjänsten Västra Blekinge har hemställt till medlemskommunerna att fastställa 2027 års taxa för myndighetsutövande.

Yttrande/Bedömning
Av förbundsdirektionens skrivelse framgår bland annat att en översyn av förbundets taxa genomförts. Den rörliga avgiften (timtaxan) är i dagsläget 1290 kr/timme
inom Räddningstjänsten Västra Blekinge, och efter reglering med 3,2 % i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) föreslås 1330 kr som timtaxa för år 2027.
En ändring föreslås även angående debiteringen av den rörliga avgiften. I tidigare myndighetstaxa har det angivits att den rörliga avgiften, både i tillsyns- och tillståndsärenden, ska debiteras per påbörjad timme. I myndighetstaxan för 2027 föreslås en ändring till att debitering ska ske per påbörjad halvtimme för att bättre motsvara den faktiskt nedlagda tiden.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ej aktuellt.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Taxa för myndighetsutövning 2027 Räddningstjänsten Västra Blekinge
Direktion Taxa myndighet år 2027 Räddningstjänsten Västra Blekinge

Beslutet skickas till
Räddningsförbundets direktion Räddningstjänsten Västra Blekinge
Övriga medlemskommuner
Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 Direktion Taxa myndighet år 2027 Räddningstjänsten Västra Blekinge

2 Taxa för myndighetsutövning 2027 Räddningstjänsten Västra Blekinge

RVB § 1624

Taxa myndighet år 2027

Beslutsunderlag taxa för myndighetsutövning år 2027
Grundavgiften för en tillsyn är beräknad på handläggningskostnad per timme (timtaxa) vilken i sin tur är framtagen enligt SKR:s beräkningsmodell. Grundavgiften ska innefatta förberedelse, transport och efterarbete. Avgiften indexregleras årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Index (PKV 2026-02-26) är satt till 3,2. Detta medför att den rörliga avgiften (timtaxan) för 2027 blir 1330 kronor. Även handläggningsfaktorerna för tillstånd hantering av brandfarlig och explosiv vara baseras på rörlig avgift och avgiften för en faktor kommer därför också att bli 1330 kronor.

Debitering av rörlig avgift
En mindre ändring föreslås angående debiteringen av den rörliga avgiften. I tidigare myndighetstaxa har det angivits att den rörliga avgiften, både i tillsyns- och tillståndsärenden, ska debiteras per påbörjad timme. I myndighetstaxan för 2027 föreslås en ändring till att debitering ska ske per påbörjad halvtimme istället för att bättre motsvara den faktiskt nedlagda tiden.

Beslut
Direktionen beslutar att fastställa taxa för myndighetsutövning år 2027 enligt framlagt förslag samt överlämna den till respektive medlemskommun för beslut i kommunfullmäktige.

Räddningstjänsten Västra Blekinge

Beslutad:
KF §
KF §
KF §

TAXA FÖR MYNDIGHETSUTÖVNING ~~2026~~ 2027

Då Räddningstjänsten Västra Blekinge är ett kommunalförbund omfattas inte denna typ av myndighet av undantagen för att bedriva momsfri myndighetsutövning enligt momslagen 4 kap. 6 §. Därför tillkommer mervärdesskatt på myndighetsutövning då den klassas som ekonomisk verksamhet.

Delar av räddningstjänstens verksamhet är inte skattefinansierad, därav måste en avgift tas ut för vissa ärenden. Exempel på sådana ärenden är tillsyner och tillstånd. Taxan har beräknats enligt underlag som Sveriges Kommuner och Regioner ger ut. Taxan är fastställd av förbundets medlemskommuner och motsvarar vår självkostnad.

Ändring av taxan
Räddningstjänstens direktion beslutar om justering av beloppen i taxa för myndighetsutövning samt det belopp som ska utgå per timme handläggningstid i taxan med hänsyn till prisutvecklingen under förutsättning att kommunfullmäktige har beslutat att delegera uppgiften till direktionen.

Rörlig avgift (timtaxa)
Handläggningskostnad per timme (benämns rörlig avgift i taxan) är framtagen enligt SKR:s beräkningsmodell. Avgiften indexregleras årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Rörlig avgift (timtaxa) för år ~~2026~~ 2027 är ~~1290~~ 1330 kr/timme.

Betalning av avgift
Avgift enligt denna taxa betalas av sökanden/beställaren av tillstånd eller hos den där tillsynen genomförts mot faktura när denne tillställts Räddningstjänstens beslut eller efter genomförd tillsyn. Betalas inte avgift vid i fakturan angiven förfallodag utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Avgift för avslagsbeslut återbetalas om beslutet upphävs inom ett år. Avräkning ska ske mot eventuell avgift som ska utgå för den aktuella åtgärden.

Tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO) samt enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) vid byggnader eller andra anläggningar

Grundavgift, motsvarar 3 arbetstimmar (förberedelse, transport och efterarbete)	~~3870~~ 3990 kr/tillsyn
Rörlig avgift (tid för tillsynsbesöket)	~~1290~~ kr 1330 kr/timme

Samordnad tillsyn
Räddningstjänsten ska i de fall det är möjligt genomföra tillsyn enligt både LSO och LBE vid samma tillfälle. Samordnad tillsyn debiteras som ett ärende enligt ovan.

Mängdtillsyn
I vissa fall genomförs tillsyn på mindre omfattande anläggningar och ett flertal objekt, med samma fastighetsägare eller nyttjanderättshavare, besöks då vid samma tillfälle. Exempel på detta är badplatser där ett flertal platser oftast planeras in samma dag. Vid en sådan tillsyn debiteras faktisk rörlig avgift för tillsynsärendet i sin helhet.

Mer omfattande tillsynsbesök
Vid mer omfattande tillsyn debiteras faktisk rörlig avgift för tillsynsärendet i sin helhet. Faktisk tid dokumenteras i ärendet.

Tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO) samt enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) vid en anläggning med farlig verksamhet (2 kap 4 §)

Vid denna typ av verksamhet debiteras faktisk rörlig avgift för förberedelse, tillsynsbesök och efterarbete.

Rörlig avgift	~~1936~~ kr 2 000 kr/timme

I avgift för förberedelse ingår uppstart/bokning av ärende, genomgång av objektet och handlingar relaterade till detta (tidigare tillsyner, tillstånd enligt LBE, riskanalys m.m.) och transport.

I avgift för efterarbete ingår tjänsteanteckning, inhämtning av information, kommunicering till verksamheten, beslut (föreläggande eller avslut), och dokumentation i verksamhetssystem

Allmänna villkor för samtliga tillsynsärenden

- Varje påbörjad halvtimme debiteras enligt fastställd avgift
- I de fall återbesök är nödvändigt att genomföra debiteras rörlig avgift (faktisk timtaxa) för besöket
- I de fall avtalade möten inte avbokas senast 24 h före utsatt tid debiteras en timme

Tillståndsprövning enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

För tillståndsprövning enligt 16 § LBE utgår ersättning enligt denna taxa. Räddningstjänsten Västra Blekinge använder en avgiftsmodell med rörlig avgift (löpande kostnad för faktiskt nedlagd handläggningstid) med en fast timtaxa, för tillståndsprövning enligt lag (2010:1011) om brandfarlig och explosiva varor.

Tidsåtgången för tillståndsärende är beroende av ett objekts omfattning och komplexitet. För tydlighet för Räddningstjänsten Västra Blekinge följande nivåindelning av olika typer av verksamheter/byggnader för en bedömning av genomsnittlig handläggningstid och därigenom en kostnadsuppskattning. **Kostnadsuppskattningen är just en uppskattning vilket innebär att kostnaden för tillstånd prövningen kan komma att bli både lägre och högre beroende på tidsåtgången i det specifika ärendet.**

Tillstånd delas in i två huvudtyper: tillstånd brandfarlig vara och tillstånd explosiv vara. Eftersom handläggningsprocessen för dessa två huvudtyperna skiljer sig åt i vissa avseenden redovisas de var för sig. Kostnaderna i tabellerna nedan utgår från timtaxan för år ~~2026~~ 2027 som är ~~1290~~ 1330 kronor (exklusive moms) per timme. Debiteringen utgår från påbörjad halvtimme.

Nivåindelning av LBE-objekt (brandfarliga varor)

Nivå 1
Restaurang, skola, bergvärmeanläggning

Nivå 2
Försäljningsställe hantering av brandfarlig vara, verkstad, bensinstation bemannad, bensinstation obemannad, mindre industri, byggarbetsplats, enskild eller enstaka vårdavdelningar

Nivå 3
Omfattande hantering (ex. depåer, 2:4, industri), Sjukhus, mindre laboratorium

Nivå 4
Mycket omfattande hantering (ex. stor industri, större depåer, 2:4-verksamheter hamn), paraplytillstånd (stora anläggningar med spridd hantering, exempelvis laboratorium), köpcentrum/gallerior (fastighetsgemensamma system)

Brandfarlig vara
Tabellen nedan visar genomsnittlig tids- och kostnadsuppskattning för tillståndsärenden enligt LBE brandfarlig vara.

Nivå	Genomsnittlig handläggningstid (timmar)	Genomsnittskostnad (kronor exklusive moms)	Genomsnittskostnad (kronor inklusive moms)
1	7	~~9030~~ 9310	~~11288~~ 11638
2	9	~~11610~~ 11970	~~14513~~ 14963
3	13	~~16770~~ 17290	~~20963~~ 21613
4	16	~~20640~~ 21280	~~25800~~ 26600
Mindre förändring befintligt tillstånd / Avvisning	3	~~3870~~ 3990	~~4838~~ 4988

Explosiv vara

Tabellen nedan visar genomsnittlig tids- och kostnadsuppskattning för tillståndsärenden LBE explosiv vara.

Typ av tillstånd	Genomsnittlig handläggningstid (timmar)	Genomsnittskostnad (kronor exklusive moms)	Genomsnittskostnad (kronor inklusive moms)
Explosiv - tillstånd	7	~~9030~~ 9310	~~11288~~ 11638
Explosiv – tillstånd (förnyat utan ändringar)	6	~~7740~~ 7980	~~9675~~ 9975
PU, Stenspräckare < 5 kg	4	~~5160~~ 5320	~~6450~~ 6650
Godkännande av föreståndare	3	~~3870~~ 3990	~~4838~~ 4988
Godkännande av deltagare 1–5 personer	1	~~1290~~ 1330	~~1613~~ 1663
Godkännande av deltagare 6–10 personer	2	~~2580~~ 2660	~~3225~~ 3325
Godkännande av deltagare explosiv vara, 11 personer eller fler	3	~~3870~~ 3990	~~4838~~ 4988
Anmälningsskyldighet användning explosiva	1	~~1290~~ 1330	~~1613~~ 1663
Mindre förändring befintligt tillstånd / Avvisning	3	~~3870~~ 3990	~~4838~~ 4988

Allmänt villkor för samtliga tillståndsärenden

- Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när ärendet inkommer.

KSAU § 165/2026

KS 2026/2270

§ 165/2026 Tillägg i taxa för tillsyn och handläggning enligt alkohollagen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige beslutar:

att anta taxa för utbildning i ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark enligt föreliggande handling.

Ärendebeskrivning

Ett förslag till taxa för utbildning i ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark har räknats fram. Taxan presenteras i sin helhet i föreliggande handling.

I Blekinge län har arbetet med ansvarsfull alkoholservering enligt STAD-modellen pågått sedan år 2004. Arbetet i länet styrs av Glasklartgruppen som består av Länsstyrelsen Blekinge, alkoholhandläggare från länets samtliga kommuner, Polismyndigheten, Studenthälsan vid Blekinge tekniska högskola, Region Blekinge och länets två restaurangskolor. Arbetet har genom Glasklartgruppen anpassats till regionens förutsättningar. Varje år har två utbildningstillfällen i ansvarsfull alkoholservering erbjudits tillståndshavarna i Blekinge. Utbildningarna har arrangerats hos lokala krögare som har ombesörjt lokal, utrustning och förtäring under två heldagar.

Under början av år 2026 har Glasklartgruppen uppdaterat utbildningsmaterialet. Uppdateringen har bland annat inneburit att materialet för utbildningen i krogar mot knark har kunnat vävas in i de olika passen. På så vis erbjuds numera både ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark vid samma tillfälle och kan numer genomföras utan externa aktörer, vilket medfört förändringar i kostnaderna. Tidigare avgift per deltagare har varit 1150 kr varav 300 kr har gått till värdkrögaren för att erbjuda förtäring i form av förmiddagsfika, lunch och eftermiddagsfika för de två utbildningsdagarna. Den nu framräknade taxan är baserad på de faktiska omkostnader som det innebär för värdkrögaren per deltagare för att erbjuda förmiddagsfika för två dagar samt lunch för en dag. Detta då det nya utbildningsmaterialet även inneburit att utbildningen kan genomföras på en och en halv dag istället för två. Efter offertförfrågningar har det framkommit att 450 kr är i enighet med de omkostnader det faktiskt innebär för värdkrögaren.

Avgiften för utbildningen har fram till år 2026 hanterats av Länsstyrelsen men ska fortsättningsvis hanteras av kommunerna. Västra och östra Blekinges kommuner turas om att erbjuda samtliga krögare i länet utbildningen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet

Beslutet bedöms inte påverka barn, varken direkt eller indirekt i förhållande till vad barnkonventionen föreskriver gällande barns rättigheter.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Förslag till taxa för handläggning och tillsyn enligt alkohollagen, med tillägg för utbildningskostnaden markerad.

Beslutet skickas till:
Tillståndsenheten västra Blekinge

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-10-06

Dnr
2026/2270-1.3.1.4

Tillägg i taxa för tillsyn och handläggning enligt alkohollagen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

att anta taxa för utbildning i ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark enligt föreliggande handling.

Ärendebeskrivning

Ett förslag till taxa för utbildning i ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark har räknats fram. Taxan presenteras i sin helhet i föreliggande handling.

I Blekinge län har arbetet med ansvarsfull alkoholservering enligt STAD-modellen pågått sedan år 2004. Arbetet i länet styrs av Glasklartgruppen som består av Länsstyrelsen Blekinge, alkoholhandläggare från länets samtliga kommuner, Polismyndigheten, Studenthälsan vid Blekinge tekniska högskola, Region Blekinge och länets två restaurangskolor. Arbetet har genom Glasklartgruppen anpassats till regionens förutsättningar. Varje år har två utbildningstillfällen i ansvarsfull alkoholservering erbjudits tillståndshavarna i Blekinge. Utbildningarna har arrangerats hos lokala krögare som har ombesörjt lokal, utrustning och förtäring under två heldagar.

Under början av år 2026 har Glasklartgruppen uppdaterat utbildningsmaterialet. Uppdateringen har bland annat inneburit att materialet för utbildningen i krogar mot knark har kunnat vävas in i de olika passen. På så vis erbjuds numera både ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark vid samma tillfälle och kan numer genomföras utan externa aktörer, vilket medfört förändringar i kostnaderna. Tidigare avgift per deltagare har varit 1150 kr varav 300 kr har gått till värdkrögaren för att erbjuda förtäring i form av förmiddagsfika, lunch och eftermiddagsfika för de två utbildningsdagarna. Den nu framräknade taxan är baserad på de faktiska omkostnader som det innebär för värdkrögaren per deltagare för att erbjuda förmiddagsfika för två dagar samt lunch för en dag. Detta då det nya utbildningsmaterialet även inneburit att utbildningen kan genomföras på en och en halv dag istället för två. Efter offertförfrågningar har det framkommit att 450 kr är i enighet med de omkostnader det faktiskt innebär för värdkrögaren.

Avgiften för utbildningen har fram till år 2026 hanterats av Länsstyrelsen men ska fortsättningsvis hanteras av kommunerna. Västra och östra

Blekinges kommuner turas om att erbjuda samtliga krögare i länet utbildningen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet

Beslutet bedöms inte påverka barn, varken direkt eller indirekt i förhållande till vad barnkonventionen föreskriver gällande barns rättigheter.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Förslag till taxa för handläggning och tillsyn enligt alkohollagen, med tillägg för utbildningskostnaden markerad.

Beslutet skickas till:
Kommunchef I.R
Tillståndsenheten västra Blekinge
Hemsidan

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1	Förslag till revidering av taxa, tillägg för utbildning i AAS och KMK Olofström.rtf

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Handläggare
Tillståndsenheten

Dnr
2026/xxx

Till kommunstyrelsen

Taxa för utbildning i Ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunfullmäktige att besluta

att anta taxa för utbildning i ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark.

Sammanfattning

Ett förslag till taxa för utbildning i ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark har räknats fram.

I Blekinge län har arbetet med ansvarsfull alkoholservering enligt STAD-modellen pågått sedan år 2004. Arbetet i länet styrs av Glasklartgruppen som består av Länsstyrelsen Blekinge, alkoholhandläggare från länets samtliga kommuner, Polismyndigheten, Studenthälsan vid Blekinge tekniska högskola, Region Blekinge och länets två restaurangskolor. Arbetet har genom Glasklartgruppen anpassats till regionens förutsättningar. Varje år har två utbildningstillfällen i ansvarsfull alkoholservering erbjudits tillståndshavarna i Blekinge. Utbildningarna har arrangerats hos lokala krögare som har ombesörjt lokal, utrustning och förtäring under två heldagar.

Under början av år 2026 har Glasklartgruppen uppdaterat utbildningsmaterialet. Uppdateringen har bland annat inneburit att materialet för utbildningen i krogar mot knark har kunnat vävas in i de olika passen. På så vis erbjuds numera både ansvarsfull alkoholservering och krogar mot knark vid samma tillfälle och kan numer genomföras utan externa aktörer, vilket medfört förändringar i kostnaderna. Tidigare avgift per deltagare har varit 1150 kr varav 300 kr har gått till värdkrögaren för att erbjuda förtäring i form av förmiddagsfika, lunch och eftermiddagsfika för de två utbildningsdagarna. Den nu framräknade taxan är baserad på de faktiska omkostnader som det innebär för värdkrögaren per deltagare för att erbjuda förmiddagsfika för två dagar samt lunch för en dag. Detta då det nya utbildningsmaterialet även inneburit att utbildningen kan genomföras på en och en halv dag istället för två. Efter offertförfrågningar har det framkommit att 450 kr är i enighet med de omkostnader det faktiskt innebär för värdkrögaren.

Avgiften för utbildningen har fram till år 2026 hanterats av Länsstyrelsen men ska fortsättningsvis hanteras av kommunerna. Västra och östra Blekinges kommuner turas om att erbjuda samtliga krögare i länet utbildningen.

Beaktan av barnperspektivet

Beslutet bedöms inte påverka barn, varken direkt eller indirekt i förhållande till vad barnkonventionen föreskriver gällande barns rättigheter.

Beslutsunderlag
Alkoholhandläggare Anna Dahlqvist Staafs tjänsteskrivelse, daterad 2026-09-21
Förslag till tillägg i taxa för handläggning och tillsyn enligt alkohollagen, med tillägg för utbildningskostnaden markerad

Olofströms kommun
2026-09-21

Tillståndsenheten västra Blekinge

Beslutet skickas till
Kommundirektör Iréne Robertsson
Tillståndsenheten västra Blekinge
Författningssamlingen
Tillståndsenheten västra Blekinge

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 180/2026

KS 2026/2286

§ 180/2026 Antagande av nya riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige beslutar:

att anta nya riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter.

Riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter antagna av KF 2021-02-09 § 36 upphör därmed att gälla.

Ärendebeskrivning

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen (2010:1622) ska Sveriges kommuner tillhandahålla information om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen.

Under år 2025 och 2026 har det skett ändringar i alkohollagen vilket kräver justering av riktlinjerna. Dels har det tillkommit ett nytt kapitel i lagstiftningen vad gäller gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Det har även tagits ett beslut om att slopa alkohollagens köks- och matkrav.

De nya riktlinjerna ska förtydliga alkohollagens gällande bestämmelser. De delar som har justerats har gul- och rödmarkerats i dokumentet.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet:

Beslutet bedöms inte påverka barn, varken direkt eller indirekt i förhållande till vad barnkonventionen föreskriver gällande barns rättigheter.

Beslutsunderlag

Tillståndsenheten västra Blekinges tjänsteskrivelse, 2026-09-24
Förslag på riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter drycker

Beslutet skickas till:
Tillståndsenheten västra Blekinge
Hemsidan

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-10-06

Dnr
2026/2286-1.3.1.1

Antagande av nya riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

att anta nya riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter.

Riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter antagna av KF 2021-02-09 § 36 upphör därmed att gälla.

Ärendebeskrivning

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen (2010:1622) ska Sveriges kommuner tillhandahålla information om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen.

Under år 2025 och 2026 har det skett ändringar i alkohollagen vilket kräver justering av riktlinjerna. Dels har det tillkommit ett nytt kapitel i lagstiftningen vad gäller gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Det har även tagits ett beslut om att slopa alkohollagens köks- och matkrav.

De nya riktlinjerna ska förtydliga alkohollagens gällande bestämmelser. De delar som har justerats har gul- och rödmarkerats i dokumentet.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet:

Beslutet bedöms inte påverka barn, varken direkt eller indirekt i förhållande till vad barnkonventionen föreskriver gällande barns rättigheter.

Beslutsunderlag

Tillståndsenheten västra Blekinges tjänsteskrivelse, 2026-09-24
Förslag på riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter drycker

Beslutet skickas till:
Tillståndsenheten västra Blekinge
Hemsidan

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Förslag på riktlinjer ht 2026.doc

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Olofströms kommuns riktlinjer för

servering och försäljning av alkoholhaltiga ~~drycker~~ produkter

Riktlinjer antagna av kommunfullmäktige 2014-02-10, reviderade 2016-12-06, 2021-02-09, 2026-xx-xx

Postadress
Socialkontoret
Box 302
293 24 OLOFSTRÖM

Telefon
0454-932 10

Telefax
0454-937 58

Bankgiro
151-7317

Postgiro
11 00 40-3

Innehåll

1. Inledning ..... s. 3

2. Olofströms kommuns riktlinjer för ~~alkoholservering~~ servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter ..... s. 3

~~2.1 Olika typer av serveringstillstånd och drycker ..... s. 4~~

~~2.1.1 Undantag från tillståndsplikten ..... s. 4~~

~~2.1.2 Olika drycker ..... s. 5~~

2.1 Handläggningstider ..... s. 5

2.2 Ansökningsavgift ..... s. 6

~~2.4 Hantering av ansökan ..... s. 6~~

~~2.4.1 Remissyttrande ..... s. 6~~

2.3 Kunskapsprov ..... s. 8

2.4 Serverings- och försäljningsansvarig personal ..... s. 9

2.5 Serverings- och försäljningstider ..... s. 9

2.6 Alkoholpolitiska olägenheter ..... s. 10

~~2.7 Kökskrav och matutbud ..... s. 10~~

~~2.8 Serveringslokalens och uteserveringens utformning ..... s. 11~~

2.7 Tillfälligt tillstånd till allmänheten ~~och slutna sällskap~~ ..... s. 12

~~2.9.1 Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten ..... s. 12~~

~~2.9.2 Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap ..... s. 12~~

~~2.10 Gemensamt serveringsutrymme ..... s. 13~~

~~2.11 Trafikservering till allmänheten ..... s. 13~~

2.9 ~~Paus- och provsmakningstillstånd~~ Mängd alkohol vid provsmakning ..... s. 13

~~2.13 Serveringstillstånd för cateringföretag ..... s. 14~~

~~**3. Övrigt ..... s. 15**~~

~~3.1 Marknadsföring ..... s. 15~~

~~**4.2 Alkohol- och drogpolicy på restaurangen ..... s. 15**~~

~~**4. Detaljhandel/servering av folköl ..... s. 16**~~

3. Kommunens tillsynsverksamhet ..... s. 17

3.1 Tillsynsavgifter ..... s. 18

~~5.2 Sanktioner ..... s. 19~~

1. Inledning

Enligt ~~8 kap. 9 §~~ alkohollagen (2010:1622) ska Sveriges kommuner tillhandahålla information om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen. Det väsentliga syftet med kommunens riktlinjer är att klargöra vad som förväntas av den som söker eller redan har ett serveringstillstånd/försäljningstillstånd samt för att tillförsäkra likabehandling av ansökningar om serverings- och försäljningstillstånd inom kommunen. Förutom riktlinjer upprättar kommunerna även en årlig tillsynsplan som beskriver det planerade tillsynsarbetet.

Alkohollagstiftningen är i första hand en social skyddslagstiftning och dess huvudsakliga syfte och mål är att begränsa alkoholens skadeverkningar. Samhällets alkoholpolitik ska begränsa konsumtionen av alkohol och motverka alkoholskador, detsamma gäller för serveringspolitiken.

Kommunen är som Tillstånds- och tillsynsenhet ansvarig för att se till att ~~restaurangnäringen~~ berörda verksamheter lever upp till alkohollagens regler, ~~särskilt när det gäller att undvika att minderåriga får tillgång till alkohol.~~ Tydliga riktlinjer är en del av detta ansvar. Som grund för bedömning och tolkning av alkohollagen följer Olofströms kommun Folkhälsomyndighetens rekommendationer om hur de olika bestämmelserna i alkohollagen ska tillämpas. I Olofströms kommun är Kommunstyrelsen ansvarig för tillstånds- och tillsynsfrågorna. Tillstånds- och tillsynsärenden handläggas enligt alkohollagen av kommunens alkoholhandläggare.

2. ~~Alkoholservering i Olofströms kommun~~ Olofströms riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga produkter

~~En ansökan om serveringstillstånd granskas utifrån alkohollagens bestämmelser. Enligt 8 kap. 12 § alkohollagen får serveringstillstånd endast tilldelas den som kan uppvisa personlig och ekonomisk lämplighet för utövande av verksamheten. Vidare framgår det i alkohollagens 8 kap. 15 § att serveringsstället måste ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen vid stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten samt tillhandahålla tillredd mat med undantag för paus- och provsmakningstillstånd. Serveringsstället ska även vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt.~~

~~Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen kan en ansökan om serveringstillstånd avslås trots att de grundläggande kraven om lämplighet och lokal är tillfredsställda om serveringen kan befaras orsaka missförhållanden i frågor om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. En ansökan om stadigvarande serveringstillstånd får aldrig bifallas utan att ett yttrande från Polismyndigheten har inhämtats. Samma sak gäller för tillfälliga tillstånd där arrangemang är riktade mot allmänheten, om det inte rör sig om ett evenemang av endast obetydlig omfattning. Polismyndighetens yttrande är med andra ord av stor vikt när det gäller ordningsläget i området. Miljöförbundets bedömning i frågor om risken att störning uppkommer för närboende är också av betydelse i tillståndsprövningen särskilt vid bedömning utanför den så kallade normaltiden kl. 11.00–01.00.~~

Alkoholservering/alkoholförsäljning ska ingå i ett seriöst sammanhang. ~~Särskild måttfullhet ska iakttas vid~~ ansökningar om serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang och tillställningar som främst riktar sig till barn och ungaa~~domar~~ bedöms restriktiv i enighet med barnkonventionen och alkohollagens krav på målgruppens skydd mot alkoholens skadeverkningar. Verksamheter som kan sammankopplas med organiserad brottslighet beviljas inte något serveringstillstånd/försäljningstillstånd. En individuell prövning ska göras i vart enskilt fall.

Det är tillståndshavaren som ansvarar för att ingen diskriminering sker på eller i omedelbar anslutning till serverings-/försäljningsstället. Diskriminering på grund av kön, sexuell läggning, funktionsnedsättning, nationellt eller etniskt ursprung eller könsöverskridande identitet kan vid en fällande dom leda till återkallelse av ett serverings-/försäljningstillstånd. Olofströms kommun ska arbeta för att motverka ~~olaga~~ diskriminering ~~i samband med restaurangbesök och med detta förhindra att någon blir särbehandlad och exempelvis nekas inträde till restauranger~~. Olofströms kommun ska dessutom, tillsammans med tillståndshavarna, arbeta aktivt för att förebygga och förhindra att gäster och personal blir sexuellt ofredande på ~~restaurangerna~~ serverings- och försäljningsställena i kommunen.

~~Det är också tillståndshavaren som ska se till att det finns ett tillstånd för offentlig tillställning enligt ordningslagen då detta krävs, exempelvis vid spel- och dansunderhållning. I ett sådant tillstånd kan antalet förordnade ordningsvakter regleras om Polismyndigheten anser det vara befogat. Kommunen kan också enligt alkohollagen, om det föreligger ett behov för upprätthållande av ordning och nykterhet på serveringsstället, villkora en tillståndshavare att ha ett visst antal ordningsvakter och/eller entrévärdar på plats.~~

Vid servering av alkoholdrycker ska serveringspersonal se till att måttfullhet iakttas och att störning på grund av oordning eller onykterhet undviks. Det är inte förenligt med alkohollagens krav på återhållsam alkoholservering att servera helflaskor med spritdrycker, ölhinkar, öltunnor, shotbrickor, drinkvagn eller liknande. Om tillexempel hela flaskor med spritdrycker förekommer får denna dryck endast serveras genom bordsservering, det vill säg att serveringspersonalen serverar drycken i gästernas glas och lämnar inte kvar flaskan på bordet. Alternativt att personal ständigt finns på plats intill sällskapet för att överblicka alkoholförtäringen.

~~2.1 Olika typer av serveringstillstånd och drycker~~

~~I alkohollagen förekommer det olika serveringstillstånd som antingen är stadigvarande eller tillfälliga och inriktade mot allmänheten eller ett slutet sällskap. Mer utförlig information om vilka handlingar som ska bifogas för respektive serveringstillstånd framgår i kommunens e-tjänstfunktion som går att finna på hemsidan. Viktigt att tänka på är att den som söker ett serveringstillstånd enligt alkohollagen måste vara minst 20 år gammal och både personligt och ekonomiskt skötsam.~~
~~Följande tillstånd kan sökas:~~

- ~~Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten~~
- ~~Stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap~~
- ~~Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten~~
- ~~Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap~~

- ~~Servering till allmänheten för gemensamt serveringutrymme~~
- ~~Trafikservering till allmänheten~~
- ~~Pausservering~~
- ~~Provsmakningsservering~~
- ~~Cateringtillstånd~~

~~För dem som har stadigvarande serveringstillstånd finns det även möjlighet att ansöka om stadigvarande eller tillfällig ändring i upprättat tillståndsbevis, exempelvis utökad serveringsyta eller förlängd serveringstid.~~

~~2.1.1 Undantag från tillståndsplikten~~

~~Undantag från tillståndsplikten görs om samtliga av följande kriterier är uppfyllda, servering ordnas:~~

~~1. vid ett enstaka tillfälle till vissa i förväg bestämda personer,~~
~~2. utan vinstintresse och utan kostnader för deltagarna än själva kostnaden för inköp av dryckerna, samt~~
~~3. i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.~~

~~2.1.2 Olika drycker~~

~~Definitioner av alkoholdrycker förtydligas i alkohollagen. Sprit är en vätska som framställs genom destillering eller annan kemisk process som innehåller alkohol. Begreppet vin förbehålls en dryck som har framställts genom jäsning av druvor eller druvsaft. Till vin ska även räknas vin som i produktionen har tillsats spritdryck framställd av vinprodukter och som har en alkoholhalt som understiger 22 %. Drycker som framställs genom jäsning av frukt, bär eller andra växtdelar benämns andra jästa alkoholdrycker. Öl är en jäst dryck som produceras genom torkat eller rostad malt. Ett alkoholdryckslikнande preparat är ett alkoholhaltigt preparat som ur konsumtionssynpunkt kan jämställas med alkoholdrycker eller annars kan antas användas som berusningsmedel. Alkoholhaltig glass är ett exempel på en produkt som kan ingå i denna kategori.~~

~~Vid servering av alkoholdrycker ska serveringspersonal se till att måttfullhet iakttas och att störning på grund av oordning eller onykterhet undviks. Det är inte förenligt med alkohollagens krav på återhållsam alkoholservering enligt 8 kap. 20 §, att servera helflaskor med spritdrycker, ölhinkar, öltunnor, shotbrickor, drinkvagn eller liknande. Om tillexempel hela flaskor med spritdrycker förekommer får denna dryck endast serveras genom bordsservering, det vill säg att serveringspersonalen serverar drycken i gästernas glas och lämnar inte kvar flaskan på bordet. Alternativt att personal ständigt finns på plats intill sällskapet för att överblicka alkoholförtäringen.~~

2.1 Handläggningstider

~~Enligt 5 § alkoholförordningen (2010:1636) ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en **fullständig** ansökan har inkommit till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökande om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.~~

Ansökan/anmälan om serverings- och/eller försäljningstillstånd görs via en ~~länsgemensam~~ e-tjänst ~~som går att hitta~~ på kommunens hemsida. Det går även ~~bra~~ att ta kontakt med Tillståndsenheten västra Blekinge för vägledning inför en ansökan/anmälan. Till ansökan/anmälan ska bifogas de handlingar som efterfrågas. ~~Ett tillståndsärende kan inte avgöras förrän ansökan är komplett och avgörs inte förrän ansökningsavgiften är betald.~~ Det är sökandens ansvar att se till att handlingarna är fullständiga. Om efterfrågade handlingar inte inkommer inom utsatt tid kan ärendet likväl komma att avgöras. Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökande om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

TYP AV ANSÖKAN	HANDLÄGGNINGSTID
Ansökan om nytt stadigvarande serveringstillstånd.	6 veckor
Förändring av befintligt serveringstillstånd, till exempel utökad tid eller utvidgad yta.	6 veckor
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, exempelvis under festivaler, vid pausservering och vid provsmakning.	6 veckor
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd för slutet sällskap.	~~10 arbetsdagar~~ 6 veckor
Servering till allmänheten för gemensamt serveringutrymme.	6 veckor
Trafikservering.	6 veckor
Gårdsförsäljning	6 veckor

2.2 Ansökningsavgift

Enligt ~~8 kap. 10 §~~ alkohollagen ska en ansökan om serveringstillstånd och/eller tillstånd för gårdsförsäljning göras skriftligen. Kommunen får ta ut avgift för prövningen enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

Ansökningsavgiften faktureras sökande och ska betalas innan ett beslut kan fattas ~~handläggning av ansökan påbörjas~~. Avgiften återbetalas inte i de fall då en ansökan avslås eller avskrivs. Uppgifter om ansöknings- och tillsynsavgifter går att hitta på kommunens hemsida.

~~2.4 Hantering av ansökan~~

~~1. Ansökan inkommer, diarieförs och blir en offentlig handling.~~
~~2. Debiteringsunderlag för ansökningsavgiften upprättas och en faktura skickas till sökanden.~~
~~3. Remisser upprättas och skickas till berörda instanser som normalt sett ska inkomma med ett yttrande till kommunen inom 10-15 arbetsdagar.~~
~~4. Kunskapsprov avläggs vid behov.~~

5. Handläggningen startar med att alkoholhandläggaren granskar de handlingar och yttranden som inkommer. Begär komplettering, besöker serveringslokalen och samtalar med sökande om olika frågor om detta behövs.
6. Informationen sammanställs i en utredning som leder till ett beslut och ett tillståndsbevis upprättas i de fall då serveringstillstånd tillstyrkt. Beslut som tas enligt kommunens delegationsordning redovisas för Kommunstyrelsen vid nästkommande sammanträde.
7. Alkoholhandläggaren genomför en digital expediering av beslutshandlingar till sökande, Folkhälsomyndigheten, Länsstyrelsen och till i övrigt berörda myndigheter.

2.4.1 Remissyttranden

Vid ansökan om serveringstillstånd inhämtar Tillståndsenheten yttranden från olika instanser som är av vikt för tillståndsprövningen.

- Polismyndigheten

I alkohollagen föreskrivs att Polismyndighetens yttrande ska inhämtas och väger därför tungt vid kommunens bedömning av eventuella villkor för serveringstillståndet och vilka bestämmelser som ska gälla. Alkohollagen ställer höga krav på tillståndshavarens personliga skötsamhet.

Polismyndigheten yttrar sig i frågor om;

1. Vandel
2. Sökt serveringstid
3. Ordningsstörningar vid serveringsstället
4. Krav på förordnade ordningsvakter
5. Tillstånd till offentlig tillställning (danstillstånd)

Vid användning av mark till uteservering eller vid annat nyttjande av allmän mark ska Polismyndighetens tillstånd sökas för begagnande av offentlig plats.

- Räddningstjänsten

Prövning av brandsäkerhet görs av Räddningstjänsten. Lokaler där serveringstillstånd gäller ska vara lämpliga för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt. Brandskyddskravet, som tidigare bara gällde lokaler med stadigvarande tillstånd till allmänheten, innefattar nu även lokaler med stadigvarande servering till slutna sällskap (8 kap. 16 § alkohollagen). Eftersom matkravet finns i alkohollagen ska serveringsstället vara försett med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. Det är också viktigt att sökande anger maxantalet personer som får vistas i lokalen.

Vid ansökan om serveringstillstånd där samlingstält ska nyttjas, exempelvis under festivaler eller liknande, ska sökande inkomma med en ifylld anmälningsblankett för samlingstält och även uppvisa ett aktuellt godkännandebevis för tältduken. I det fall sökande ska använda sig av gasol ska även en anmälningsblankett för detta ändamål upprättas och skickas till Räddningstjänsten innan serveringstillstånd kan beviljas.

- Miljöförbundet

~~Miljöförbundet är ytterligare en remissinstans som kommunen hämtar yttrande ifrån bland annat för att tillförsäkra att lokalen är registrerad som livsmedelsanläggning. Kommunen får då bland annat uppgifter om vilken typ av verksamhet anläggningen är registrerad för. Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004, är en grundläggande förutsättning för restaurangverksamhet att lokalen är registrerad som livsmedelsanläggning, vilket innebär att de livsmedelshygieniska krav som gäller inom EU ska vara uppfyllda och garanterar att lokal och utrustning håller en viss standard.~~

~~Tillståndsenheten ska ta hänsyn till om ansökan/anmälan kan befaras orsaka missförhållanden i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. För att kunna göra en tillfredsställande prövning av dessa faktorer skickas bland annat remiss till Miljöförbundet som ombeds ta ställning till risk för missförhållanden i samband med den sökta verksamheten, en åsikt kring den sökta serveringstiden samt eventuellt andra hinder som skulle kunna orsaka särskild risk för människors hälsa, exempelvis buller- och/eller närboendestörning.~~

~~- Skatteverket~~

~~För att kontrollera sökandes ekonomiska skötsamhet inhämtar Tillståndsenheten information från Skatteverket som yttrar sig i frågor om;~~
~~1. Restföringar~~
~~2. Betalningsuppmaningar~~
~~3. Beslut om kontrollavgift~~
~~4. Inkomst av kapital, över- och underskott av näringsverksamhet, inkomst av tjänst, förekomst av F-skattsedel samt huruvida företrädare för bolaget har deklarerat eller inte.~~

~~Alkohollagen ställer höga krav på tillståndshavarens ekonomiska skötsamhet. Ett krav, likt personlig skötsamhet, som ständigt kvarstår under den tid som tillståndshavaren har ett gällande serveringstillstånd.~~

2.3 Kunskapsprov

~~Som en del av bedömningen av sökandes personliga lämplighet för att inneha ett serveringstillstånd kan ett kunskapsprov i alkohollagen behöva avläggas. Kunskapsprov för serveringstillstånd, med undantag för paus- och provsmakningsservering, innefattar fyra delmoment. Prov som avser ansökan om tillstånd för stadigvarande servering till allmänheten och för stadigvarande cateringverksamhet för slutna sällskap består av 60 frågor. Prov som avser ansökan om tillstånd för tillfällig servering till allmänheten och för stadigvarande servering till slutna sällskap ska bestå av 44 frågor. Prov som avser ansökan om tillstånd för tillfällig servering till slutna sällskap ska bestå av 28 frågor. Kunskapsprov för pausservering och för provsmakning av alkoholdrycker omfattar tre delmoment. Provet består av 28 frågor.~~

Olofströms kommun använder sig av prov framtagna av Folkhälsomyndigheten för prövning av sökandes kunskaper i alkohollagstiftningen. Provet är digitalt med flervalsfrågor där sökande har flera olika givna svarsalternativ.

Kunskapsprovet kan utföras muntligen eller med hjälp av tolk om sökande inte behärskar något av de språk som provet erbjuds på eller om sökande har påtagliga läs- eller skrivsvårigheter som kan styrkas. Tiden för proven är högst 90 minuter och vid muntligt prov eller användning av tolk högst 120 minuter. Sökande har sammanlagt tre tillfällen på sig att klara provet därefter ska ansökan avslås. ~~Sökanden har i detta fall, om så önskas, möjlighet att inkomma med ny ansökan för att få göra provet ytterligare tre gånger. I Olofströms kommun görs provet efter tidsbeställning hos Tillståndsenheten västra Blekinge.~~ Finns behov av tolk ska detta meddelas ~~cirka~~ senast 10 arbetsdagar innan provet önskas avläggas.

~~Provets omfattning varierar beroende på vilken typ av ansökan som efterfrågas. Provet är uppdelat i olika moment och det gäller att ha minst 75 % rätt svar i varje delmoment för att bli godkänd.~~

~~Undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprovet:~~

1. ~~Tidigare har avlagt prov och har tillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan.~~
2. ~~Inte har tillstånd men som högst tre år före en ny ansökan inges har avlagt godkänt kunskapsprov som minst motsvarar den nya ansökan.~~
3. ~~Inte har avlagt prov men som i samma kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och vars kunskaper det inte finns några skäl att ifrågasätta, eller~~
4. ~~Inte har avlagt prov men som i annan kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och kan dokumenteras flera års erfarenhet utan anmärkningar.~~

Kommunen kan hindra en sökande från att genomgå prov om hans eller hennes uppträdande är sådant att det inte är möjligt att genomföra provet på ett tillförlitligt sätt. ~~Sökande~~ Provskrivaren ska ~~dessutom~~ alltid kunna visa upp en giltig legitimation i samband med avläggandet av kunskapsprovet.

2.4 Serverings- och försäljningsansvarig personal

~~Det är endast den som är anställd av tillståndshavaren eller inhyrd av bemanningsföretag som får anlitas som kök- och/eller serveringspersonal eller för uppgifter som rör ordning och nykterhet. Undantag gäller dock för ordningsvakter som är förordnade enligt lagen om ordningsvakter och i vissa fall även restaurangelever.~~

~~Den som är serveringsansvarig ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften. I övrigt finns ingen åldersbestämmelser för serveringspersonalen enligt alkohollagen. Det är tillståndshavaren som utser de personer som ska vara serveringsansvariga och de personer ska veta vad rollen innebär och ha ett tillsynsansvar över serveringsstället då tillståndshavaren själv inte kan vara på plats. Dessa personer ska tillståndshavaren anmäla in till kommunen, vilket enklast görs med hjälp av kommunens e-tjänst som går att finna på hemsidan. Här har en tillståndshavare möjlighet att fortlöpande anmäla/avanmäla serveringsansvarig personal. Det är dessutom viktigt att all serveringspersonal vet om att de bär ett personligt ansvar när de serverar alkoholdrycker. Det är alltså den som serverar som ska kontrollera gästens berusningsnivå samt dess ålder. Skulle en serveringspersonal servera en märkbart påverkad gäst eller en minderårig person alkohol så är det hen som bär det personliga ansvaret och den som ställs inför rätta. Olovlig dryckeshantering kan~~

~~innebära böter eller fängelse i upp till sex månader. I slutändan kan även serveringsställets tillståndsbevis äventyras om upprepade ordnings- och nykterhetsproblem uppstår.~~

Tillståndsenheten västra Blekinge ~~i Olofströms kommun ser gärna~~ rekommenderar att anmäld serveringsansvarig personal ~~har gått~~ genomgår en utbildning i Ansvarsfull alkoholservering eller motsvarande. ~~I samarbete med Länsstyrelsen i Blekinge, Polismyndigheten, Blekinge tekniska högskola och Blekinge läns kommuner erbjuds utbildning i Ansvarsfull alkoholservering (AAS) vid två tillfällen varje år.~~ Detta är en årligt återkommande kurs som vänder sig till tillståndshavare och serveringspersonal ~~i hela Blekinge~~.

2.5 Serverings- och försäljningstider

Bestämmelserna i ~~8 kap. 19 §~~ alkohollagen om serveringstider syftar till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning.

Normal serveringstid i Olofströms kommun är mellan klockan 11.00 och 01.00. Serveringsytorna ska vara utrymda senast 30 minuter efter serveringstidens utgång. Efter särskild prövning kan serveringstid till klockan 02.00 medges, då skickas bland annat remiss till Polismyndighet och Miljöförbund för att kontrollera att inga olägenheter med den senare ansökta serveringstiden förekommer. En noggrann prövning ska göras i varje enskilt fall.

Försäljningstid för gårdsförsäljning är mellan kl. 10:00 och 20:00.

2.6 Alkoholpolitiska olägenheter

~~Om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd enligt 8 kap. 17 § vägras även om övriga krav som ställs upp i lagen är uppfyllda.~~

~~Avsikten med bestämmelsen är att tillståndsmyndigheten vid hanteringen av ansökningar om serveringstillstånd ska göra en bedömning av riskerna för sådana olägenheter och sådan särskild risk för människors hälsa. I förarbetena till motsvarande bestämmelse i den förra alkohollagen uttalas att Polismyndighetens yttrande om ordningsläget i området för den tilltänkta etableringen liksom Miljöförvaltningens bedömning av risken för att störningar uppkommer för närboende till restaurangen ska tillmätas stor vikt vid tillståndsprövningen (prop. 1994/95:89 s. 105 f.). I förarbetena nämns vidare att det ska vara möjligt för kommunerna att förhindra restaurangetablering med alkoholservering i särskilt känsliga områden såsom bostadsområden, i närhet av skolor, eller i områden med känd missbruksproblematik eller i närhet av institutioner för missbrukare eller liknande verksamheter (prop. 1994/95:89 s. 105 f. och prop. 2009/10:125 s.170). Vidare framgår även att kommunen kan tillexempel i alkoholpolitiska program precisera vilka allmänna kriterier kommunen avser att tillämpa vid bedömning av om en servering kan orsaka alkoholpolitiska olägenheter. En individuell prövning måste dock alltid ske med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Ett eventuellt avslag på en ansökan kan inte enbart grundas på att det kommunala alkoholpolitiska programmet förbjuder etablering på ett visst angivet sätt eller en viss angiven plats.~~

Enligt alkohollagen kan serveringstillstånd/försäljningstillstånd vägras om serveringen/försäljningen kan befaras medföra olägenheter ur alkoholpolitisk synvinkel. Med alkoholpolitiska olägenheter avses att en etablering av ett serveringsställe eller en gårdsbutik med serverings- eller försäljningstillstånd riskerar att medföra problem för samhället. Problemen kan vara av social, alkoholpolitisk eller ordningsmässig art. Kommunen måste alltid bedöma om serveringen/försäljningen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Exempel på alkoholpolitiska olägenheter kan vara:

- De fall där Polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till ordningsproblem på serveringsstället/försäljningsstället eller i dess närmaste omgivning.
- De fall där Miljöförbundet avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts eller riskerar att utsättas för bullerstörningar ~~från serveringsstället~~.
- De fall där kommunen har kännedom om missförhållanden på serveringsstället/försäljningsstället eller angående tillståndshavarens/sökandens personliga och/eller ekonomiska lämplighet.
- Ansökningar i områden där nya/ytterligare serveringstillstånd/försäljningstillstånd kan befaras orsaka alkoholpolitiska olägenheter. Kommunen ska särskilt beakta närhet till idrottsplatser, skolor och annan verksamhet som berör barn och ungdom.
- Ansökningar som avser alkoholservering/alkoholförsäljning i och/eller i närheten av idrottsanläggningar ska särskilt beaktas.
- Serveringstillstånd/Försäljningstillstånd ska inte medges till verksamheter som kan sammankopplas med organiserad brottslighet.

Om en eller flera av ovanstående faktorer föreligger kan serveringstillstånd/försäljningstillstånd vägras även om alkohollagens övriga krav är uppfyllda. En individuell prövning måste dock alltid göras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

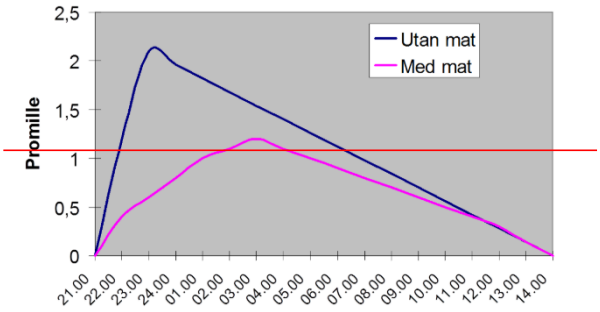
~~2.7 Kökskrav och matutbud~~

~~I 8 kap. 15 § alkohollagen finns bestämmelser om vilka krav som ställs på serveringsställets kök och matutbud. Det finns olika krav beroende på vilken typ av serveringstillstånd det är fråga om.~~

~~Matservering är ett elementärt krav för att kunna erhålla och behålla ett serveringstillstånd. Ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten får endast beviljas om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt erbjuder lagad eller på annat sätt tillredd mat under hela serveringstiden. Med ”lagad eller tillredd” mat innebär att råvaror på något vis har förädlats. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23.00 får matutbudet inskränkas till ett mindre antal enklare rätter, exempelvis i form av en pubmeny. Det ska råda en god standard över den allmänna köksutrustningen. Ny matlagningsteknik, som tillexempel sous-vide, ska inte omöjliggöra en restaurang från att få serveringstillstånd. Utrustningen måste dock hålla en~~

viss nivå. Som exempel anges i prop. 2009/10:125 s. 103 att en vanlig lägenhetsspis eller mikrovågsugn för uppvärmning av prefabricerade maträtter fortfarande inte är att anse som tillräcklig utrustning.

En cateringverksamhet måste också ha tillgång till ett eget kök för tillredning av mat för att få ett stadigvarande serveringstillstånd. Köket måste dock inte vara beläget i den kommun ansökan avser. Vid tillfällig servering och vid servering till slutna sällskap finns inget kökskrav, serveringsstället ska dock kunna tillhandahålla sina gäster tillredd mat. Något krav om matservering finns inte vid paus- och/eller provsmakningstillstånd som omnämns mer i detalj i avsnitt 2.12.

Diagrammet visar den stora skillnaden i promillehalt mellan att dricka på tom mage och tillsammans med mat.

2.8 Serveringslokalens och uteserveringens utformning

Enligt alkohollagens 8 kap. 14 § ska serveringstillstånd omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. För att tydliggöra vilket områden som utgör serveringsyta ska ritning och hyres- eller köpekontrakt bifogas till ansökan om serveringstillstånd. Lokalen ska vara överblickbar, detta på grund av att tillståndshavaren med personal ska kunna utöva tillsyn över serveringen under hela serveringstiden.

Serveringstillstånd kan beviljas för uteservering då den är anlagd i direkt anslutning till befintligt serveringsställe med serveringstillstånd. Uteserveringen ska vara ett avgränsat område och serveringsansvarig personal ska kunna överblicka området för att kunna upprätthålla en tillfredsställande tillsyn över serveringsytan. Serveringstillstånd kan meddelas med villkor om bordsservering i de fall det anses nödvändigt med hänsyn tagen till överblickbarheten på serveringsområdet. Fri passage på gator om tre meters bredd ska följas, detta för att säkerställa utryckningsfordons framkomlighet.

Markupplåtelse ska ha beviljats av kommunen eller privat värd, för gatumark krävs även Polismyndighetens tillstånd. Kommunen ska även, i de fall det krävs, ha meddelat bygglov för uteserveringen.

Serveringstiden på uteserveringar följer den serveringstid som gäller inomhus. Om alkoholpolitiska olägenheter i form av ordningsstörningar föreligger kan serveringstiden för uteserveringen begränsas.

2.7 Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap

Enligt 8 kap. 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle. Kravet på matutbud för tillfälligt tillstånd och för servering i slutet sällskap framgår av 8 kap. 15 § tredje stycket.

2.9.1 Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten kan beviljas för servering vid evenemang som vänder sig till allmänheten, vid pausservering och provsmakning.
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten kan gälla för stora till små festivaler och även enstaka evenemang. Det är en förutsättning för tillfällig servering att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet eller av stadigvarande karaktär.

Utifrån praxis kan denna tidsperiod vara allt från en enstaka dag till maximalt ett par månader. En ansökan som avser tillfälligt serveringstillstånd för en längre sammanhängande period, där maxtid är tre månader, är endast tillåtet att tillstyrka tillstyrks vid ett tillfälle. Därefter har sökande möjlighet att ansöka om tillfälligt serveringstillstånd för max 15 tillfällen per år för ett angivet serveringsställe, alternativt ansöka om ett stadigvarande serveringstillstånd.

Precis som för ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten ska sökande vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet med vad som framgår i alkohollagens 8 kap. 12 §. Detta innebär att Tillståndsenheten skickar ut remisser till berörda myndigheter och kallar dessutom sökande till ett kunskapsprov om detta krävs.

2.9.2 Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap

Ett slutet sällskap är en begränsad grupp av personer med någon form av ömsesidigt intresse, exempelvis föreningar, företag eller liknande, där personerna som ska delta är kända på förhand. Dessa personer ska innan tillställningen börjar finnas noterade på en gästlista eller liknande som kan visas upp för Tillståndsenheten om detta efterfrågas. Det ska med andra ord inte gå att lösa medlemskap i entrén till ett slutet evenemang. För servering till slutet sällskap får det inte vara ett arrangemang som uppfattas som offentlig enligt ordningslagen. Flera slutna sällskap tillsammans kan aldrig utgöra ett slutet sällskap.

Tillredd mat måste kunna tillhandahållas, i ansökan ska sökande ange vilken typ av mat som kommer att serveras. Ett skäligt påslag, minst 25 %, ska göras på inköpspriset av alkoholdryckerna. Alkoholdrycker får endast inhandlas från monopolet Systembolaget. Sökande av tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap måste också kunna uppvisa kunskaper i alkohollagen genom att avlägga ett kunskapsprov om detta krävs. Remiss till Polismyndigheten och Miljöförbundet kan skickas om ansökan avser serveringstid efter kl. 01.00 eller om tveksamheter i övrigt föreligger.

2.10 Gemensamt serveringsutrymme

I alkohollagens 8 kap. 14 § andra stycke finns det möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme, det vill säg att tillståndshavarna kan få tillstånd att servera på samma yta.

Gemensamt serveringsutrymme kan exempelvis förekomma vid festivaler och i köpcentra, på så kallade mattorg. Vid en ansökan gäller det då att:

- Varje restaurang ska ha ett eget serveringstillstånd med den sökta serveringstiden, det är dock möjligt att ansöka om eget serveringstillstånd samtidigt med en gemensam ansökan.
- Alla tillståndshavare ska tillsammans ansöka om gemensamt serveringsutrymme.
- Serveringsutrymmet ska vara överblickbart och klart avgränsat från övriga områden.
- Den serveringstid som samtliga deltagande tillståndshavare har är vanligen den som beviljas för det gemensamma serveringsutrymmet.
- Kommunen kan komma att villkora om ordningsvakter och/eller bordsservering om det bedöms att behov för detta föreligger.
- Tillståndshavarna ansvarar gemensamt för att ordning och nykterhet råder.
- Mat ska finnas tillgängligt under hela serveringstiden.

2.11 Trafikservering till allmänheten

Enligt 8 kap. 1 § alkohollagen ska serveringstillstånd som avser servering i inrikes trafik på fartyg, luftfartyg eller järnvägståg (trafikservering), meddelas den kommun där det företag som vill bedriva serveringen har sitt säte, eller där den person som vill bedriva serveringen har sitt hemvist. Har företaget inte säte inom landet eller personen inte hemvist inom landet, meddelas tillstånd av Stockholms stad.

2.9 Paus- och provsmakningstillstånd Mängd alkohol vid provsmakning

För ett paus- och provsmakningstillstånd finns det inget matkrav. Alkoholdrycker får vid pausservering endast erbjudas under pauser i föreställningen i foajé till teater eller konsertlokal och utbudet får endast bestå av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker. Restriktivitet för beviljande av pausserveringstillstånd ska gälla vid ungdomsarrangemang.

Vin- och whiskymässor eller liknande arrangemang där det förekommer provsmakning av alkohol är tillställningar som har kommit att bli allt vanligare i takt med ett ökat intresse för kvaliteten på olika alkoholdrycker. Enligt 8 kap. 6 § alkohollagen får anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, alkoholdrycksliknande preparat, starköl eller andra jästa alkoholdrycker vid tillställningar riktade till allmänheten beviljas under förutsättning att:

1. arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som inkluderar de drycker som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum.
2. de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och erhåller ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker som avses erbjudas.

Tillståndshavare som avses i första stycket 1 ska innan arrangemanget äger rum göra en anmälan till kommunen.

~~Enligt 8 kap. 7 § alkohollagen har den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd rätt att, efter anmälan till kommunen, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna.~~

I alkohollagens förarbeten~~, prop. 2009/10:125 s.113,~~ anges följande: ”Vid provsmakning av en dryck ges normalt en mycket liten mängd, oftast motsvarande en matsked eller mindre.” ~~Förarbetena skiljer inte på olika typer av alkoholdrycker som till exempel spritdrycker och starköl.~~ Alkohollagens syfte med att kunna erbjuda provsmakning av alkoholdrycker är att provsmakaren ska ges möjlighet att göra en bedömning av dryckens kvalitet och smak. ~~Tillståndsenheten i västra Blekinge har tagit del av en promemoria som har upprättats av Göteborgs stad. Här framkommer en omvandling av volymen som kan erbjudas vid provsmakning i förhållande till dryckens alkoholprocent.~~ Genom att utgå ifrån att en matsked gäller för sprit (40 %) kan sedan volymen som erbjuds vid en provsmakning omvandlas utifrån dryckens alkoholprocent, detta enligt tabellen nedan.

Starköl (5 %):	= 15 cl
Andra jästa alkoholdrycker (5 %):	= 15 cl
Vin (12 %):	= 5 cl
Sprit (40 %):	= 1,5 cl

För dryckeskategorin alkoholdryckslikna preparat finns ingen angiven volym. Detta med anledning av att dessa produkter kan variera och alkoholhalt skilja sig i förhållande till varandra. En enskild bedömning kring volymen ska göras utifrån det aktuella preparatet när en ansökan/anmälan inkommer till kommunen.

Antalet enheter vid ett provsmakningsevenemang begränsas till åtta stycken.
Detta ~~anses vara en bra nivå~~ för att kunna prova ett antal olika drycker/produkter men ändå hålla konsumtionen på en ~~rimlig~~ godtagbar nivå. Antalet enheter ~~vid provsmakning ska också~~ begränsas även ur ett konkurrenshänseende för att ~~det~~ inte ~~ska~~ likställas med begreppet servering av alkohol.

Detta är de volymer och enheter som Olofströms kommun förhåller sig till när det gäller provsmakning av alkohol ~~enligt 8 kap. 6, 7 §§~~ för att kunna uppfylla avsikten med att göra en ändamålsenlig bedömning av dryckens/produktens kvalitet och smak. Om förtydligande sker på lagstiftningsområdet eller om mer klargörande praxis fastställs som avviker från vad som här anges kommer de att följas av kommunen.

~~2.13 Serveringstillstånd för cateringföretag~~

~~Enligt 8 kap. 4 § alkohollagen kan den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap meddelas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle anmäls till och godkänns av kommunen. Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få stadigvarande serveringstillstånd.~~

~~Vid en ansökan om cateringtillstånd görs en fullständig prövning av sökandes vandel och ekonomi. För denna typ av serveringstillstånd krävs inte att bolagets cateringkök är beläget~~

i samma kommun som ansökan avser. Med catering menas här servering av färdiglagad mat och av alkoholdrycker på beställning av slutna sällskap som antingen äger rum i förhyrd lokal eller i hemmet. Tillståndshavaren kan efter meddelat tillstånd anmäla catering till Tillståndsenheten som då endast kontrollerar att lokaler som är avsedda till allmänheten uppfyller alkohollagens krav enligt 8 kap. 16 § vad gäller lämpliga ur brandsäkerhetssynpunkt.

3. Övrigt

3.1 Marknadsföring

> Enligt alkohollagens 7 kap. 1 § ska särskild måttfullhet iakttas vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter. Reklam eller annan marknadsföringsåtgärd får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av alkohol.
> Marknadsföring får inte rikta sig särskilt till eller skildra barn eller ungdomar som inte har fyllt 25 år.

Det förekommer på många serveringsställen så kallad Happy Hour vilket, enligt Folkhälsomyndigheten, är en acceptabel marknadsföring i de fall då serveringsstället marknadsför att Happy Hour även inkluderar mat och alkoholfria drycker. Huvudregeln är att vid prisreducering på alkoholdrycker måste även motsvarande prisnedsättning ske på utbudet i övrigt när detta marknadsförs. Det är alltså inte tillåtet att endast marknadsföra en prisreducering av alkoholdrycker. Marknadsföring av alkoholdrycker får aldrig vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk.

För mer ingående information kring marknadsföring av alkoholdrycker besök gärna Konsumentverkets hemsida eller kontakta kommunens Tillståndsenhet.

3.2 Alkohol- och drogpolicy på restaurangen

För att underlätta det praktiska och vardagliga arbetet med alkoholservering på en restaurang kan restaurangägare tillsammans med sin personal utforma en alkohol- och drogpolicy. I policyn kan riktlinjer skrivas ner för att få en trivsam miljö på restaurangen. Dessa riktlinjer kan gälla gentemot gästerna, de anställda och i förhållande till gäster. En policy kan vara ett bra verktyg för att uppnå en samsyn ifråga om hur serveringen ska skötas på ett ansvarsfullt sätt.

När policyn är antagen kan den sättas upp i till exempel entrén, baren, garderoben och på toaletten för att tydliggöra för gästen vilka regler som gäller på restaurangen. En tydlig policy underlättar för den anställde i de fall diskussioner med gäster uppstår, den anställde kan hänvisa till policyn som stöd för det han eller hon säger. Dokumentet kan tillexempel innehålla rutiner för hur restaurangen förebygger överservering samt hur personalen hanterar berusade gäster: onyktra gäster avvisas, vi serverar inte någon som vid förfrågan inte kan visa upp en giltig legitimation, hot och våld mot personal och gäster medför avvisning och/eller polisanmälan.

När det gäller anställda kan policyn innebära riktlinjer för hur man ska uppträda gentemot gäster, vilka skyldigheter man har som anställd, vilka krav arbetsgivaren kan ställa på de anställda. Vidare kan policyn innehålla ett förtydligande av vilka skyldigheter som ligger på den anställde och vilka som ligger på arbetsgivaren. Arbetsgivaren kan ställa kravet att om den anställde bryter mot policyn kan detta ytterst leda till att anställningen ifrågasätts. Exempel på riktlinjer kan vara följande: den anställde får inte förtära alkohol under arbetstid, den anställde ska avstå från användning av narkotika, efterfester i serveringslokaler är inte tillåtna.

Kommunens Tillståndsenhet kan vara en samtalspartner när restaurangägare med personal utformar en alkohol- och drogpolicy för sin verksamhet.

4. Detaljhandel/servering av folköl

Folköl är detsamma som öl klass II. Folköl är en maltdryck med en alkoholhalt mellan 2,25- 3,5 %. Det finns inte något särskilt tillstånd att söka för den som vill utöva försäljning/servering av folköl. En anmälan om försäljning/servering måste dock göras till kommunen, vilket enklast görs via kommunens e-tjänst som går att finna på hemsidan. Den som bedriver detaljhandel/servering av folköl ska enligt lag utföra särskild tillsyn över försäljningen/serveringen. För denna tillsyn ska det finnas ett lämpligt program utformat för verksamheten, ett egenkontrollprogram. Programmet ska arbetas fram av den som är ansvarig för butiken/serveringsstället där det tydligt framgår hur denne med övrig personal ska arbeta för att rättsreglerna följs. Anmälningsblankett tillsammans med egenkontrollprogram ska skickas in till kommunen innan försäljning/servering får påbörjas. Det är viktigt att alla försäljnings-/serveringsställen har en kopia på programmet tillgängligt eftersom detta ska kunna visas upp vid tillsynsbesök.

Folköl får inte säljas eller serveras till någon som är under 18 år eller till någon som man misstänker ska överlämna varan till en annan person som ännu inte har fyllt 18 år (langning). Det är den som lämnar ut folkölen som ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått rätt ålder. Varje försäljnings-/serveringsställe ska ha minst en tydlig skylt om åldersgränsen 18 år i anslutning till kassan.

Marknadsföring av folköl får inte, precis som för all alkoholdryck, vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk.

För att försäljning och servering av folköl ska vara tillåten är det en förutsättning att ett tillräckligt brett matutbud finns tillgängligt. Verksamheten ska bedrivas i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnaden som är godkända enligt föreskrifterna som meddelats med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2204 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien och som är avsedda för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat. Ett försäljningsställe ska kunna erbjuda ett flertal olika livsmedelsprodukter som tillexempel, mejerier, charkvaror, torrvaror, grönsaker, frukt, konserver och djupfrysta varor. Som livsmedel räknas även pizzor, piroger, smörgåsar samt portioner av hämtmat. Övriga produkter som kan finnas i en butik som exempelvis godis, glass, lättdrycker och kex anses inte vara matvaror. Undantag gäller vid försäljning på tillverkningsställen, här ställs inget krav om matutbud.

~~På ett serveringsställe där folköl erbjuds ska det finnas enklare förtäring att tillgå. Serveringsstället måste ha sin verksamhet registrerad som livsmedelsanläggning. En anmälan för detta ska skickas in till Miljöförbundet Blekinge väst. Folkölen ska öppnas samt serveras av personal på plats. Det är alltså inte tillåtet för en gäst att ta med sig folköl från ett renodlat serveringsställe utan den ska förtäras på plats.~~

3. Kommunens tillsynsverksamhet

Kommunen har enligt alkohollagen ~~9 kapitel 2,3 §§~~ tillsynsansvar för de ytor där servering, försäljning samt marknadsföring av alkoholhaltiga drycker/produkter förekommer. För att tillämpa denna bestämmelse arbetar Olofströms kommun med tre tillsynsformer:

Förebyggande tillsyn är inriktat på upplysning och utbildning, exempelvis undervisning i Ansvarsfull alkoholservering och Krogar mot knark som kommunen erbjuder årligen ~~vid två tillfällen varje år~~. ~~Olofströms kommun ingår dessutom i nätverksgruppen Glasklart som är en samverkan mellan Blekinges krogar och myndigheter.~~ Till den förebyggande tillsynen inkluderas även den skriftliga och muntliga information som Tillståndsenheten västra Blekinge ~~kontinuerligt vid behov skickar ut~~ framför till tillståndshavarna vid behov. ~~via e-post och framför i samband med tillsynsbesök.~~

Olofströms kommun genomför dessutom *inre tillsyn* vid ansökan/anmälan om serveringstillstånd/försäljningstillstånd. Detta sker ~~på ett~~ administrativt ~~plan~~ i form av remisser och underrättelser från myndigheter som Polis, ~~Räddningstjänsten,~~ Miljöförbund, Kronofogdemyndigheten och Skatteverket. I vissa fall remitteras även Räddningstjänsten. Detta är en granskning som genomförs för att kontrollera om tillståndshavaren ~~den sökande~~ fortsatt uppfyller alkohollagens krav vad gäller personlig och ekonomisk lämplighet. Kraven på personlig och ekonomisk skötsamhet kvarstår även efter det att tillstånd har beviljats, vilket gör att kommunen även fortlöpande granskar befintliga tillståndshavare. Till den inre tillsynen räknas också en kontinuerlig bevakning av serveringsställenas/försäljningsställenas marknadsföring av alkoholdrycker/alkoholprodukter i annonser, sociala medier och dylikt.

Yttre tillsyn ~~kallas det~~ är besök som sker på plats på serveringsstället/försäljningsstället för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enighet med alkohollagens bestämmelser. Kommunstyrelsen är ansvariga för tillsynsarbetet i Olofströms kommun ~~men själva~~ och utförandet genomförs av inspektörer från Miljöförbundet Blekinge väst. Kommunens alkoholhandläggare medverkar ~~också~~ vid vissa yttre tillsynsbesök. Vid dessa besök har tillsynspersonal rätt till tillträde i lokaler och rätt att ta del av bokföring och andra handlingar som berör verksamheten. En ~~skriftlig dokumentation, en~~ tillsynsrapport, ska upprättas efter varje tillsynstillfälle för att sammanfatta besöket. Denna rapport skickas ~~sedan~~ till berörd tillståndshavare och även till Olofströms kommun för diarieföring. *Samordnad tillsyn* ~~kan också ske, vilket~~ innebär att kommunen tillsammans med andra myndigheter som Polisen, Skatteverket, Miljöförbundet, Tullverket, Länsstyrelsen och/eller Räddningstjänsten gör en gemensam tillsyn på serveringsstället/försäljningsstället.

Antalet tillsynsbesök varierar beroende på vilken typ av verksamhet ~~som restaurangen~~ serveringsstället bedriver. Ett nöjesställe får i regel fler besök än ~~vad~~ en ~~mer renodlad~~

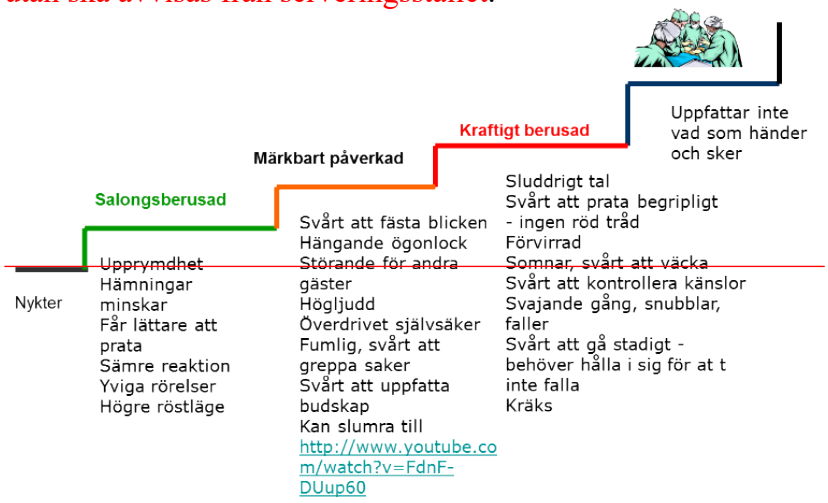
restaurang ~~får~~. Detta eftersom en mer ungdomlig publik ofta rör sig på nattklubbar och barer. Dessa verksamheter har också ofta en större omsättning av alkohol.
Varje gårdsbutik med försäljningstillstånd ska få ett årligt besök.

Miljöförbundet Blekinge väst upprättar, i dialog med kommunens alkoholhandläggare, årligen en tillsynsplan som omfattar kommunens samtliga stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten, försäljningstillstånd samt ~~vanligt~~ återkommande tillfälliga serveringstillstånd ~~(ex. festivaler).~~ Efter upprättandet fastställs planen av Kommunstyrelsen som ~~också~~ efter varje årsslut delges uppgifter om utfört tillsynsarbete.

I Olofströms kommun är det även Kommunstyrelsen som ansvarar för den omedelbara tillsynen över bestämmelserna om försäljning/servering av folköl. Inkommen anmälan samt egenkontrollprogram diarieförs i Olofströms kommun och en kopia ~~på dessa dokument ska~~ skickas till Miljöförbundet Blekinge väst som ~~ansvarar för att~~ upprättar en bekräftelse på anmälan som skickas till berörd näringsidkare.

Miljöförbundet Blekinge väst tar~~, precis som för serveringstillstånden,~~ fram en tillsynsplan över de ställen med folköl som under året ska besökas. ~~Varje anmält försäljningsställe ska få minst ett årligt tillsynsbesök.~~ Planen ska ~~sedan~~ årligen återrapporteras till Kommunstyrelsen för redogörelse av det utförda tillsynsarbetet. Tillsyn för servering/försäljning av folköl genomförs av ~~inspektörer från~~ Miljöförbundet Blekinge väst. ~~som~~ efter varje besök ~~ska~~ upprättas en tillsynsrapport som ~~de~~ expedieras till berörd näringsidkare. ~~Rapporten skickas även till~~ samt till Olofströms kommun för diarieföring. Kommunens alkoholhandläggare ansvarar för att handlägga eventuella sanktionsärenden.

~~Vid yttre tillsyn görs bedömning av gästernas berusningsnivå, då används berusningstrappan som illustreras nedan. En märkbart påverkad gäst får inte förtära alkohol utan ska avvisas från serveringsstället~~.

3.1 Tillsynsavgift

Enligt ~~8 kap. 10 §~~ alkohollagen har kommunen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har serverings- och/eller försäljningstillstånd. ~~Detta är en~~ taxan ~~som har~~ fastställs av Kommunfullmäktige och ~~som~~ betalas årligen.

Tillsynsavgiften för serveringstillstånd består av ~~två delar,~~ en fast och en rörlig del. Den fasta delen debiteras årligen alla tillståndshavare av ett stadigvarande serveringstillstånd. Den rörliga delen räknas fram utifrån den restaurangrapport som alla tillståndshavare med ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten årligen ska fylla i och skicka in till Folkhälsomyndigheten. Utifrån den omsättning som tillståndshavaren redovisar i rapporten omvandlas sedan den rörliga tillsynsavgiften. ~~Detta innebär att de serveringsställen som har en högre omsättning av alkoholdrycker får en högre tillsynstaxa. Enligt kommunens tillsynsplan, som årligen fastställs av ansvarig chef, framgår att de serveringsställen som har en mer ungdomlig publik och där det i regel är en större alkoholomsättning, exempelvis på nattklubbar och pubar, ska besökas mer frekvent. Dessa serveringsställen får därför fler tillsynsbesök än vad en mer renodlad restaurang får.~~

Kommunen har även rätt att ta ut en tillsynsavgift av den som bedriver försäljning/servering av folköl. ~~Detta är en~~ taxan ~~som har~~ fastställs av Kommunfullmäktige och ~~som~~ betalas årligen.

~~Information om de olika avgifterna finns att tillgå på kommunens hemsida eller hos Tillståndsenheten.~~

~~5.2 Sanktioner~~

~~Enligt 9 kap. 17 § alkohollagen får en kommun meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarligare fall eller vid upprepade försummelser, en varning om denne inte:~~

1. ~~fullgör de krav som gäller för tillståndets meddelande, eller~~
2. ~~följer de regler som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.~~

~~En kommun ska, enligt 9 kap. 18 § alkohollagen, återkalla ett tillstånd om~~

1. ~~tillståndet inte längre används,~~
2. ~~det med tillståndshavarens vetskap har figurerat brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har agerat, eller~~
3. ~~tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande handling, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de omständigheter som föranlett varningen har rättats till.~~

~~Om flera tillståndshavare har använt ett gemensamt serveringsutrymme, enligt 8 kap. 14 § andra stycket, får tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas, om det inte kan klargöras vilken tillståndshavare som är ansvarig för det inträffade som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.~~

~~Erinran är den lägsta sanktionsnivån som kan nyttjas vid lindrigare förseelser. I allvarligare fall, dock inte i sådan grad att återkallelse synes nödvändig, ska istället varning utfärdas.~~

~~Det kan till exempel handla om upprepade förseelser som inte åtgärdas av tillståndshavaren eller brister i ekonomisk och/eller personlig lämplighet. Om tillståndshavaren tidigare har erhållit en eller flera varningar som inte rättas till ska kommunen överväga att återkalla serveringstillståndet. Vid en sådan bedömning ska hänsyn tas till varningens/varningarnas karaktär samt vilken tid som har förseglat mellan de inträffade händelserna. Det kan dock förekomma situationer då återkallelse kan ske med omedelbar verkan, utan att någon varning har utfärdats tidigare, detta enligt alkohollagen 9 kap. 18 § som nämnts i rutan ovan. Serveringstillstånd för gemensam serveringsyta kan återkallas om ordningsstörning förekommer, vilket innebär att varje tillståndshavare då har rätt att avgränsa sin egen serveringsyta.~~

~~Kommunen kan förbjuda detaljhandel med eller servering av folköl eller delge en varning om reglerna inte följs. Förbud kan meddelas för antingen sex eller tolvmånader, beroende på om lagöverträdelsen upprepas eller anses som en allvarlig underlåtelse.~~

~~Beslut om avslag och andra negativa avgöranden kan prövas i förvaltningsdomstol, som avgör mål i de fall Kommunstyrelsen och motpart inte är överens.~~

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 170/2026

KS 2026/2429

§ 170/2026 Omsättning av lån Olofströms kommun 2027

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under år 2027 har rätt att omsätta lån, d.v.s. låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2027.

Ärendebeskrivning
Karl Andrae, ekonomichef, föredrar i ärendet.

Kommunens lån med lånenummer 825.431.675-8 hos Sparbanken i Blekinge kommer att förfalla under 2027. Lånet är när detta skrivs på 31 839 030 men kommer att amorteras ned till 31 589 030 kr innan det förfaller till betalning 2027-09-30.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet gäller inte barn eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Ekonomichefen

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-09 Diarienummer: 2026/2429-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Karl Andrae
Titel: Ekonomichef - biträdande kommunchef

Omsättning av lån Olofströms kommun 2027

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under år 2027 har rätt att omsätta lån, d.v.s. låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2027.

Ärendebeskrivning

Kommunens lån med lånenummer 825.431.675-8 hos Sparbanken i Blekinge kommer att förfalla under 2027. Lånet är när detta skrivs på 31 839 030 men kommer att amorteras ned till 31 589 030 kr innan det förfaller till betalning 2027-09-30.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet gäller inte barn eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Ekonomichefen

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 171/2026

KS 2026/2430

§ 171/2026 Nyupplåning Olofströms kommun 2027

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under år 2027 har rätt att nyupplåna, d.v.s. öka kommunens skulder under år 2027 med totalt 83,2 mkr.

Ärendebeskrivning
Karl Andrae, ekonomichef, föredrar i ärendet.

Kommunens balans- och investeringsbudget visar på ett behov av nyupplåning på 83,2 mkr. Bakgrunden är en investeringsbudget för 2027 inklusive kvarvarande investeringar från 2026 på 127,8 mkr.

Yttrande/Bedömning
Kassaflödet är beräknat enligt nedanstående:

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet gäller inte barn eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Ekonomichefen

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-09 Diarienummer: 2026/2430-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Karl Andrae
Titel: Ekonomichef - biträdande kommunche

Nyupplåning Olofströms kommun 2027

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under år 2027 har rätt att nyupplåna, d.v.s. öka kommunens skulder under år 2027 med totalt 71,2 mkr.

Ärendebeskrivning

Kommunens balans- och investeringsbudget visar på ett behov av nyupplåning på 71,2 mkr. Bakgrunden är en investeringsbudget för 2027 inklusive kvarvarande investeringar från 2026 på 116,1 mkr.

Yttrande/Bedömning
Kassaflödet är beräknat enligt nedanstående:

Rad	Budget 2027
	Mkr
Löpande verksamhet	
Resultat före ränta på årets nya upplåning	10,4
Ränta på årets nyupplåning	-1,2
Resultat inkl. ränta på årets nyupplåning	**9,1**
Återläggning avskrivningar/nedskrivningar	52,4
Återläggning upplösning statlig medfinansiering	4,8
Förändring pensionsavsättning	0,0
Förändring andra avsättningar exkl. statlig medfinansiering	0,0
Förändring fordringar	-1,9
Förändring exploateringsverksamhet	0,0
Förändring kortfristiga rörelseskulder	4,0
Kassaflöde från löpande verksamhet	**68,3**
Investeringsverksamhet	
Nettoinvesteringar	-116,1
Förändring finansiella anläggningstillgångar	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamhet	**-116,1**
Statlig medfinansiering	
Utbetalningar statlig medfinansiering	0,0
Kassaflöde från statlig medfinansiering	**0,0**
Kassaflöde före finansiering	**-47,8**
Finansieringsverksamhet	
Nyupplåning	71,2
Amortering banklån	-11,8
Amortering leasingskuld	-13,3
Refinansiering – upptagna lån	31,5
Återbetalning förfallande lån	-31,5
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**46,1**
Årets kassaflöde	**-1,6**
Likvida medel vid årets början	51,6
Likvida medel vid årets slut	**50,0**

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet gäller inte barn eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Ekonomichefen

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 118/2026

KS 2026/1862

§ 118/2026 Fastställande av borgensvolym för 2027, avser hel-/delägda bolag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen föreslår:

Kommunfullmäktige beslutar:

Såsom för egen skuld ingår Olofströms kommun borgen för Olofströmshus AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 710,0 mkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp.

Såsom för egen skuld ingår Olofströms kommun borgen för Olofströms Kraft AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 311,0 mkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp.

Såsom för egen skuld ingår Olofströms kommun borgen för Västblekinge Miljö AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 32,375 mkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp.

Ärendebeskrivning

Karl Andrae, ekonomichef, föredrar i ärendet.

Enligt kommunens finanspolicy paragraf 4.4 beviljas ny borgen i princip endast till hel- eller delägda kommunala bolag; dock ej någon omprövning av äldre beslut till annan.

Nytt beslut om borgensutrymme tas årligen för att förenkla hänvisning till aktuellt borgensbeslut vid omsättning av befintliga lån och ökar alltså inte kommunens totala borgensåtagande utan är en formalitet till den del det inte avser förändrade borgensåtaganden.

För Olofströmshus AB är förslaget till borgensvolym oförändrat jämfört med KF:s beslut den den 2025-11-24.

För Olofströms Kraft AB är förslaget till borgensvolym oförändrat jämfört med KF:s beslut den 2025-11-24.

För Västblekinge Miljö AB är förslaget till borgensvolym oförändrat jämfört med KF:s beslut den 2025-11-24.

Vid KF den 2010-06-07 fastställdes i §42 att ”Till framtida beslutsunderlag för borgensutrymme för kommunala bolag ska bolagets tillgångar redovisas”. Tillgångarna per 2025-12-31 redovisas nedan.

Yttrande/Bedömning
Behovet av borgensutrymme har stämts av med de kommunala bolagen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet gäller inte barn.
Ärendet gäller inte jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Ekonomichefen, kommunchefen, Olofströms Kraft, Olofströmshus, Västblekinge Miljö AB

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-08-28 Diarienummer: 2026/1862-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-08-25**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Karl Andrae
Titel: Ekonomichef - biträdande kommunchef

Fastställande av borgensvolym för 2027, avser hel-/delägda bolag

Förslag till beslut
Såsom för egen skuld ingår Olofströms kommun borgen för Olofströmshus AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 710,0 mkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp.

Såsom för egen skuld ingår Olofströms kommun borgen för Olofströms Kraft AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 311,0 mkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp.

Såsom för egen skuld ingår Olofströms kommun borgen för Västblekinge Miljö AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 32,375 mkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunens finanspolicy paragraf 4.4 beviljas ny borgen i princip endast till hel- eller delägda kommunala bolag; dock ej någon omprövning av äldre beslut till annan.

Nytt beslut om borgensutrymme tas årligen för att förenkla hänvisning till aktuellt borgensbeslut vid omsättning av befintliga lån och ökar alltså inte kommunens totala borgensåtagande utan är en formalitet till den del det inte avser förändrade borgensåtaganden.

För Olofströmshus AB är förslaget till borgensvolym oförändrat jämfört med KF:s beslut den den 2025-11-24.

För Olofströms Kraft AB är förslaget till borgensvolym oförändrat jämfört med KF:s beslut den 2025-11-24.

För Västblekinge Miljö AB är förslaget till borgensvolym oförändrat jämfört med KF:s beslut den 2025-11-24.

Vid KF den 2010-06-07 fastställdes i §42 att ”Till framtida beslutsunderlag för borgensutrymme för kommunala bolag ska bolagets tillgångar redovisas”. Tillgångarna per 2025-12-31 redovisas nedan.

BALANSRÄKNING	HH	Ohus	OKAB koncern	**Summa bolag HH**
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar			12 602	12 602
			0	
Materiella anläggningstillgångar			0	
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		673 590	44 940	718 530
Pågående investeringar		3 057	42 481	45 538
Maskiner och inventarier	0	12 740	718 827	731 567
Summa	0	689 387	806 248	1 495 635
Finansiella anläggningstillgångar	274 408	15 829	9 676	299 913
Summa anläggningstillgångar	**274 408**	**705 216**	**828 526**	**1 808 150**
Omsättningstillgångar				
Exploateringsverksamhet o råvaror	0	244	4 415	4 659
Fordringar	0	65 725	61 805	127 530
Kassa och bank	1 374	29 198	14 579	45 151
Summa omsättningstillgångar	**1 374**	**95 167**	**80 799**	**177 340**
SUMMA TILLGÅNGAR	**275 782**	**800 383**	**909 325**	**1 985 490**

Yttrande/Bedömning
Behovet av borgensutrymme har stämts av med de kommunala bolagen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet gäller inte barn.
Ärendet gäller inte jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Ekonomichefen, kommunchefen, Olofströms Kraft, Olofströmshus, Västblekinge Miljö AB

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

§ 175/2026 Borgensavgift 2027 för kommunens bolag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Borgensavgiften 2027 för Olofströmshus fastställs till 0,54%
Borgensavgiften 2027 för Olofströms Kraft AB fastställs till 0,40%
Borgensavgiften 2027 för Västblekinge Miljö AB fastställs till 0,44%

Ärendebeskrivning
Karl Andrae, ekonomichef, föredrar i ärendet.

Söderberg och Partners som upphandlats som finansiell rådgivare till både kommunen och de kommunala bolagen har tagit fram en modell för att beräkna borgensavgift med hänsyn tagen till respektive bolags finansiella status för att nå en marknadsmässig avgift. Modellen användes i Olofströms kommun för första gången för budgetåret 2019.

Nivåerna föreslås förändras enligt följande till budgetåret 2027:
Olofströmshus sänks från 0,70% till 0,54%.
Olofströms Kraft sänks från 0,45% till 0,40%.
Västblekinge Miljö höjs från 0,42% till 0,44%.

Samtliga tre ägarkommuner för VMAB använder sedan 2021 Söderberg och Partners för att beräkna nivån på borgensavgiften.

Att fastslå borgensavgifterna beräknade enligt modellen gör att kommunen kan känna sig trygg med att nivån på borgensavgifterna är marknadsmässiga och därmed svarar upp mot EU:s statsstödsregler men att de också håller sig inom den nivå som Skatteverket accepterar utan att det räknas som förtäckt utdelning. Modellen är väl etablerad och används av ca 90 kommuner i landet. I Blekinge används modellen utöver Olofström även i Karlskrona, Karlshamn och Sölvesborg.

Yttrande/Bedömning
Om en kommun tecknar borgen för ett lån som ett kommunalt bolag tar upp, krävs det enligt EU-lagstiftningen avseende statsstöd att kommunen ersätts i form av en borgensavgift. Det är enligt lag inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera dotterbolagens finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag utan kommunalt ägande. Borgensavgift skall således beräknas på marknadsmässiga grunder.

Rättsfall visar att kraven utifrån EU-lagstiftningen åtminstone ligger på årligen satta borgensavgifter differentierade utifrån varje bolags ekonomiska situation.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet gäller inte barn eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Bilagor

Beslutet skickas till
Kommunchef
Ekonomichef
Olofströmshus AB
Olofströms Kraft AB
Västblekinge Miljö AB

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-07-08 Diarienummer: 2026/1832-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Karl Andrae
Titel: Ekonomichef - biträdande kommunchef

Borgensavgift 2027 för kommunens bolag

Förslag till beslut

Borgensavgiften 2027 för Olofströmshus fastställs till 0,54%
Borgensavgiften 2027 för Olofströms Kraft AB fastställs till 0,40%
Borgensavgiften 2027 för Västblekinge Miljö AB fastställs till 0,44%

Ärendebeskrivning
Söderberg och Partners som upphandlats som finansiell rådgivare till både kommunen och de kommunala bolagen har tagit fram en modell för att beräkna borgensavgift med hänsyn tagen till respektive bolags finansiella status för att nå en marknadsmässig avgift. Modellen användes i Olofströms kommun för första gången för budgetåret 2019.

Nivåerna föreslås förändras enligt följande till budgetåret 2027:
Olofströmshus sänks från 0,70% till 0,54%.
Olofströms Kraft sänks från 0,45% till 0,40%.
Västblekinge Miljö höjs från 0,42% till 0,44%.

Samtliga tre ägarkommuner för VMAB använder sedan 2021 Söderberg och Partners för att beräkna nivån på borgensavgiften.

Att fastslå borgensavgifterna beräknade enligt modellen gör att kommunen kan känna sig trygg med att nivån på borgensavgifterna är marknadsmässiga och därmed svarar upp mot EU:s statsstödsregler men att de också håller sig inom den nivå som Skatteverket accepterar utan att det räknas som förtäckt utdelning. Modellen är väl etablerad och används av ca 90 kommuner i landet. I Blekinge används modellen utöver Olofström även i Karlskrona, Karlshamn och Sölvesborg.

Yttrande/Bedömning
Om en kommun tecknar borgen för ett lån som ett kommunalt bolag tar upp, krävs det enligt EU-lagstiftningen avseende statsstöd att kommunen ersätts i form av en borgensavgift. Det är enligt lag inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera dotterbolagens finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag utan kommunalt ägande. Borgensavgift skall således beräknas på marknadsmässiga grunder.

Rättsfall visar att kraven utifrån EU-lagstiftningen åtminstone ligger på årligen satta borgensavgifter differentierade utifrån varje bolags ekonomiska situation.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet gäller inte barn eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Bilagor

Beslutet skickas till
Ekonomichef, Olofströms Kraft, Olofströmshus, Västblekinge Miljö AB

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1	Olofströms Kraft AB 2026-03-30
2	Olofströmshus AB 2026-03-30
3	Västblekinge Miljö AB 2026-05-05

Söderberg & Partners

2026-03-30

RAPPORT BORGENSAVGIFTER

Olofströms Kraft AB

Resultat

Borgensavgiften har beräknats till **0,40%**.

Denna rapport är framtagen för att bistå med ett beslutsunderlag avseende fastställande av påslag för interna lån alternativt borgensavgift. Beräkningsmodellen utgår från vad motsvarande privatägda bolag skulle kunna låna till på egna meriter och utgår från aktuella och relevanta marknadsnoteringar samt det enskilda bolagets individuella kreditvärdighet.

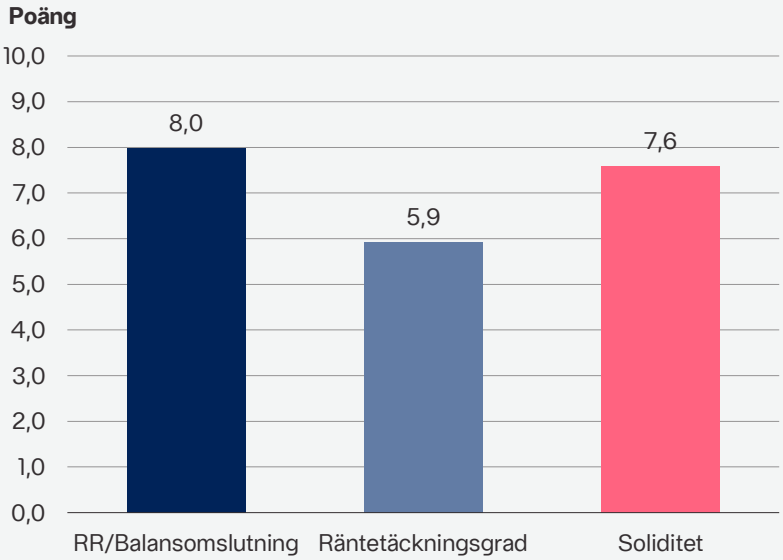
Individuell justering

För att erhålla rätt nivå inom räntespannet görs en analys av bolagets finansiella status. Det jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige som har ett tillgångsvärde över 100 miljon SEK.

Den finansiella statusen erhålls genom att jämföra följande tre nyckeltal:

- **Rörelseresultat/Balansomslutning** – resultat före räntenetto och skatt i förhållande till totala tillgångar, vilket speglar bolagets lönsamhet.
- **Räntetäckningsgrad** – resultat före räntenetto i förhållande till räntekostnader, vilket speglar bolagets förmåga att täcka räntekostnader.
- **Soliditet** – justerat eget kapital i förhållande till totalt kapital, vilket speglar bolagets betalningsförmåga på lång sikt.

Finansiell status – Olofströms Kraft AB

5,0%
RR/Balansomslutning

5,5 ggr
Räntetäckningsgrad

43,0%
Soliditet

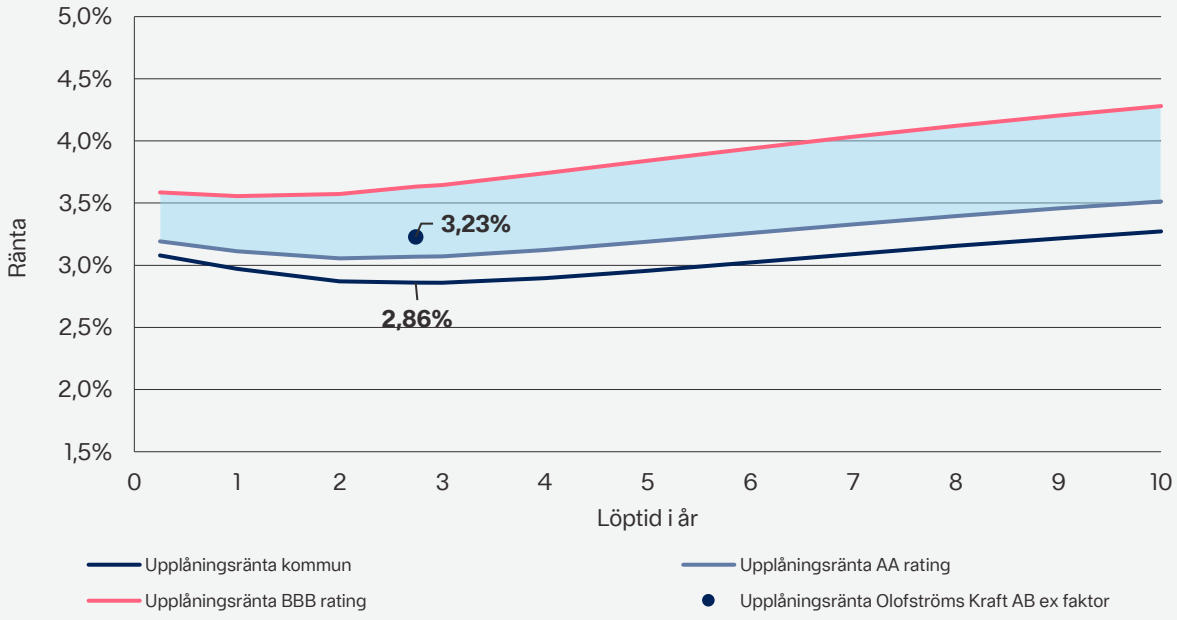
Räntekurvor

Olofströms Kraft AB har erhållit **21,5 poäng** av 30 möjliga. Det innebär att **28,4%** av räntespannet adderas på AA-kurvan och bildar bolagets räntekurva. Avgiften grundar sig sedan på bolagets aktuella kapitalbindning, som uppgår till **2,7 år**.

Genomsnittliga räntekurvor

Nedan diagram illustrerar den genomsnittliga upplåningskostnaden senaste 36 månaderna för:

1. Kommuner
2. Svenska bolag med AA-rating
3. Svenska bolag med BBB-rating
4. Bolaget

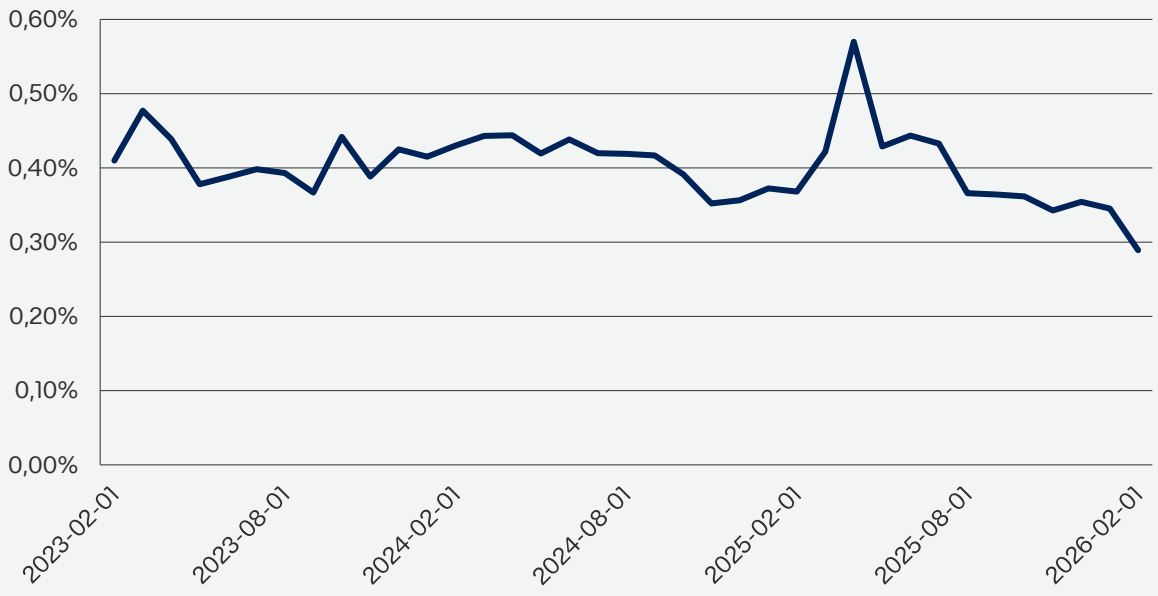

Differensen mellan bolagsräntan (3,23%) och kommunräntan (2,86%) för den givna kapitalbindningstiden utgör grunden för borgensavgiften. Därefter tas hänsyn till bolagets storlek (mätt i omsättning) vilket innebär att avgiften multipliceras med faktorn 1,1.

Slutgiltiga borgensavgiften för Olofströms Kraft AB är beräknad till 0,40%.

Avgift över tid

Avgiften förändras över tid beroende på att förutsättningarna på marknaden förändras. Nedan illustreras utvecklingen av borgensavgiften de senaste tre åren.

Appendix

1. Regelverk

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själv och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs att kommunen skall ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är enligt lag inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag utan kommunalt ägande. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Påslaget får varken vara för högt eller för lågt då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder.

2. Metod marginalberäkning

Beräkning av borgensavgift respektive räntepåslag som tar sin utgångspunkt från publikt tillgänglig marknadsdata vilket sedan justeras individuellt per bolag baserat på dess finansiella status. Modellen baseras på följande parametrar:

- Genomsnittlig ränta på kommunens externa lån, inklusive eventuella derivat
- En bolagsspecifik marginal, där marginalen ska motsvara en marknadsmässig ränteskillnad gentemot kommunens upplåning och vad motsvarande privata bolag skulle kunna låna till på egna meriter.

För att identifiera rätt nivå på det bolagsspecifika påslaget görs detta i fler steg. Till att börja med tas utgångspunkten i olika räntekurvor vilka motsvarar upplåningskostnaden för bolag med en liknande kreditvärdighet. Genom detta erhålles marknadsmässiga nivåer, samt adekvata relationer mellan upplåningskostnaden för låntagare med olika kreditvärdighet. Följande tre räntekurvor används:

- Räntekurva kommun: obligationer utgivna av kommuner/regioner
- Räntekurva AA: obligationer utgivna av svenska bolag med AA-rating
- Räntekurva BBB: obligationer utgivna av svenska bolag med BBB-rating

Modellen utgår från att ett kommunalt bolag inte kan ha högre kreditvärdighet än AA, och ligger därför på eller över AA-kurvan. För att erhålla rätt nivå inom spannet av AA- och BBB-kurvan görs en analys av det individuella bolagets finansiella status som jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige. När räntenivån för det enskilda bolaget räknats fram jämförs det med kommunkurvan och skillnaden ger ett påslag. Därtill görs en justering beroende av bolagets omsättning. Därefter görs en genomsnittsberäkning av påslaget de senaste tre åren. Det genomsnittsberäknade påslaget läggs sedan på den faktiska upplåningskostnaden för kommunen.

2.1 Marknadsräntor

För att beräkna marknadsräntor utgår vi från obligationer utgivna i SEK av emittenter med olika nivåer av kreditvärdighet (rating). Detta innebär att modellen erhåller relevanta nivåer för samtliga räntenivåer för olika kreditkategorier anpassade efter svenska förhållanden.

Disclaimer

Som grund för denna rapport har källor använts som i god tro har bedömts vara tillförlitliga. Söderberg & Partners kan inte garantera riktigheten i denna information eller ta på sig något ansvar för fullständighet. Söderberg & Partners ansvarar inte för direkta eller indirekta skador eller förluster, inklusive men inte begränsat till, förlorad och utebliven vinst, som kan uppkomma till följd av användandet av denna rapport eller dess innehåll. Mottagaren ansvarar helt för eventuellt vidare användande av innehållet i denna rapport såsom underlag till bokföring, publicering av finansiell information, beräkning av nyckeltal och riskmått mm.

Söderberg & Partners Wealth Management AB:s behandling av personuppgifter sker i enlighet med Bolagets dataskyddspolicy, se ”Så behandlar Söderberg & Partners dina personuppgifter” på www.soderbergpartners.se.

Söderberg & Partners

soderbergpartners.se

Söderberg & Partners

2026-03-30

RAPPORT BORGENSAVGIFTER

Olofströmshus AB

Resultat

Borgensavgiften har beräknats till **0,54%**.

Denna rapport är framtagen för att bistå med ett beslutsunderlag avseende fastställande av påslag för interna lån alternativt borgensavgift. Beräkningsmodellen utgår från vad motsvarande privatägda bolag skulle kunna låna till på egna meriter och utgår från aktuella och relevanta marknadsnoteringar samt det enskilda bolagets individuella kreditvärdighet.

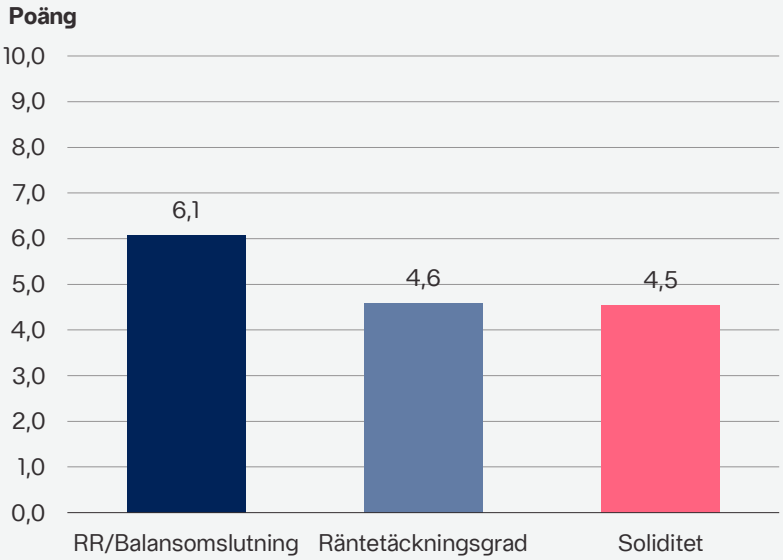
Individuell justering

För att erhålla rätt nivå inom räntespannet görs en analys av bolagets finansiella status. Det jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige som har ett tillgångsvärde över 100 miljon SEK.

Den finansiella statusen erhålls genom att jämföra följande tre nyckeltal:

- **Rörelseresultat/Balansomslutning** – resultat före räntenetto och skatt i förhållande till totala tillgångar, vilket speglar bolagets lönsamhet.
- **Räntetäckningsgrad** – resultat före räntenetto i förhållande till räntekostnader, vilket speglar bolagets förmåga att täcka räntekostnader.
- **Soliditet** – justerat eget kapital i förhållande till totalt kapital, vilket speglar bolagets betalningsförmåga på lång sikt.

Finansiell status – Olofströmshus AB

3,1%
RR/Balansomslutning

1,4 ggr
Räntetäckningsgrad

20,7%
Soliditet

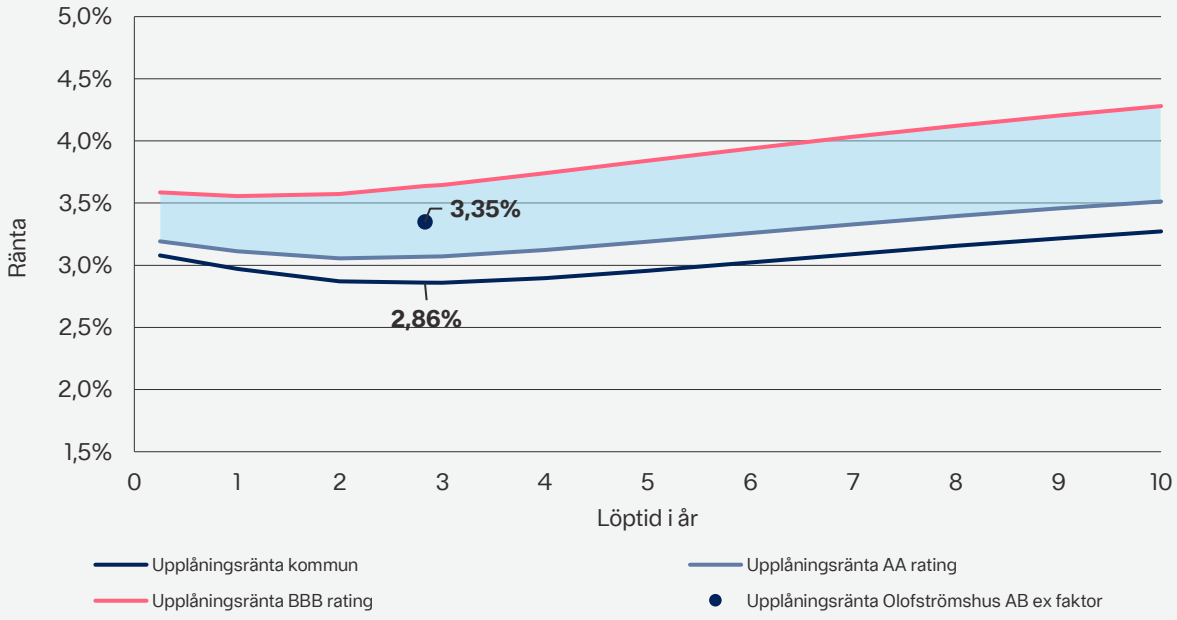
Räntekurvor

Olofströmshus AB har erhållit **15,2 poäng** av 30 möjliga. Det innebär att **49,3%** av räntespannet adderas på AA-kurvan och bildar bolagets räntekurva. Avgiften grundar sig sedan på bolagets aktuella kapitalbindning, som uppgår till **2,8 år**.

Genomsnittliga räntekurvor

Nedan diagram illustrerar den genomsnittliga upplåningskostnaden senaste 36 månaderna för:

1. Kommuner
2. Svenska bolag med AA-rating
3. Svenska bolag med BBB-rating
4. Bolaget

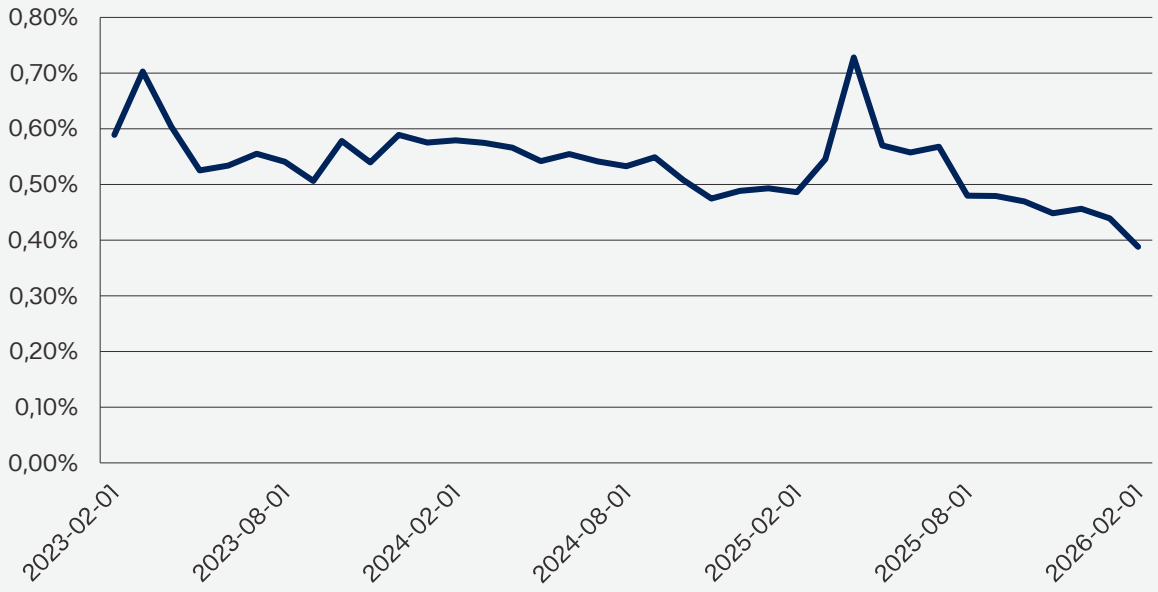

Differensen mellan bolagsräntan (3,35%) och kommunräntan (2,86%) för den givna kapitalbindningstiden utgör grunden för borgensavgiften. Därefter tas hänsyn till bolagets storlek (mätt i omsättning) vilket innebär att avgiften multipliceras med faktorn 1,1.

Slutgiltiga borgensavgiften för Olofströmshus AB är beräknad till 0,54%.

Avgift över tid

Avgiften förändras över tid beroende på att förutsättningarna på marknaden förändras. Nedan illustreras utvecklingen av borgensavgiften de senaste tre åren.

Appendix

1. Regelverk

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själv och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs att kommunen skall ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är enligt lag inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag utan kommunalt ägande. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Påslaget får varken vara för högt eller för lågt då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder.

2. Metod marginalberäkning

Beräkning av borgensavgift respektive räntepåslag som tar sin utgångspunkt från publikt tillgänglig marknadsdata vilket sedan justeras individuellt per bolag baserat på dess finansiella status. Modellen baseras på följande parametrar:

- Genomsnittlig ränta på kommunens externa lån, inklusive eventuella derivat
- En bolagsspecifik marginal, där marginalen ska motsvara en marknadsmässig ränteskillnad gentemot kommunens upplåning och vad motsvarande privata bolag skulle kunna låna till på egna meriter.

För att identifiera rätt nivå på det bolagsspecifika påslaget görs detta i fler steg. Till att börja med tas utgångspunkten i olika räntekurvor vilka motsvarar upplåningskostnaden för bolag med en liknande kreditvärdighet. Genom detta erhålles marknadsmässiga nivåer, samt adekvata relationer mellan upplåningskostnaden för låntagare med olika kreditvärdighet. Följande tre räntekurvor används:

- Räntekurva kommun: obligationer utgivna av kommuner/regioner
- Räntekurva AA: obligationer utgivna av svenska bolag med AA-rating
- Räntekurva BBB: obligationer utgivna av svenska bolag med BBB-rating

Modellen utgår från att ett kommunalt bolag inte kan ha högre kreditvärdighet än AA, och ligger därför på eller över AA-kurvan. För att erhålla rätt nivå inom spannet av AA- och BBB-kurvan görs en analys av det individuella bolagets finansiella status som jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige. När räntenivån för det enskilda bolaget räknats fram jämförs det med kommunkurvan och skillnaden ger ett påslag. Därtill görs en justering beroende av bolagets omsättning. Därefter görs en genomsnittsberäkning av påslaget de senaste tre åren. Det genomsnittsberäknade påslaget läggs sedan på den faktiska upplåningskostnaden för kommunen.

2.1 Marknadsräntor

För att beräkna marknadsräntor utgår vi från obligationer utgivna i SEK av emittenter med olika nivåer av kreditvärdighet (rating). Detta innebär att modellen erhåller relevanta nivåer för samtliga räntenivåer för olika kreditkategorier anpassade efter svenska förhållanden.

Disclaimer

Som grund för denna rapport har källor använts som i god tro har bedömts vara tillförlitliga. Söderberg & Partners kan inte garantera riktigheten i denna information eller ta på sig något ansvar för fullständighet. Söderberg & Partners ansvarar inte för direkta eller indirekta skador eller förluster, inklusive men inte begränsat till, förlorad och utebliven vinst, som kan uppkomma till följd av användandet av denna rapport eller dess innehåll. Mottagaren ansvarar helt för eventuellt vidare användande av innehållet i denna rapport såsom underlag till bokföring, publicering av finansiell information, beräkning av nyckeltal och riskmått mm.

Söderberg & Partners Wealth Management AB:s behandling av personuppgifter sker i enlighet med Bolagets dataskyddspolicy, se ”Så behandlar Söderberg & Partners dina personuppgifter” på www.soderbergpartners.se.

Söderberg & Partners

soderbergpartners.se

Söderberg & Partners

2026-05-05

RAPPORT BORGENSAVGIFTER

Västblekinge Miljö AB

Resultat

Borgensavgiften har beräknats till **0,44%**.

Denna rapport är framtagen för att bistå med ett beslutsunderlag avseende fastställande av påslag för interna lån alternativt borgensavgift. Beräkningsmodellen utgår från vad motsvarande privatägda bolag skulle kunna låna till på egna meriter och utgår från aktuella och relevanta marknadsnoteringar samt det enskilda bolagets individuella kreditvärdighet.

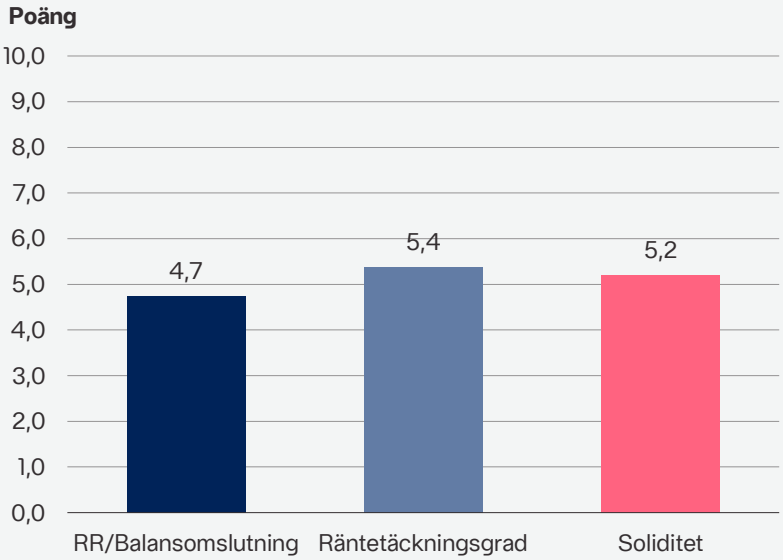
Individuell justering

För att erhålla rätt nivå inom räntespannet görs en analys av bolagets finansiella status. Det jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige som har ett tillgångsvärde över 100 miljon SEK.

Den finansiella statusen erhålls genom att jämföra följande tre nyckeltal:

- **Rörelseresultat/Balansomslutning** – resultat före räntenetto och skatt i förhållande till totala tillgångar, vilket speglar bolagets lönsamhet.
- **Räntetäckningsgrad** – resultat före räntenetto i förhållande till räntekostnader, vilket speglar bolagets förmåga att täcka räntekostnader.
- **Soliditet** – justerat eget kapital i förhållande till totalt kapital, vilket speglar bolagets betalningsförmåga på lång sikt.

Finansiell status – Västblekinge Miljö AB

1,9%
RR/Balansomslutning

3,2 ggr
Räntetäckningsgrad

23,6%
Soliditet

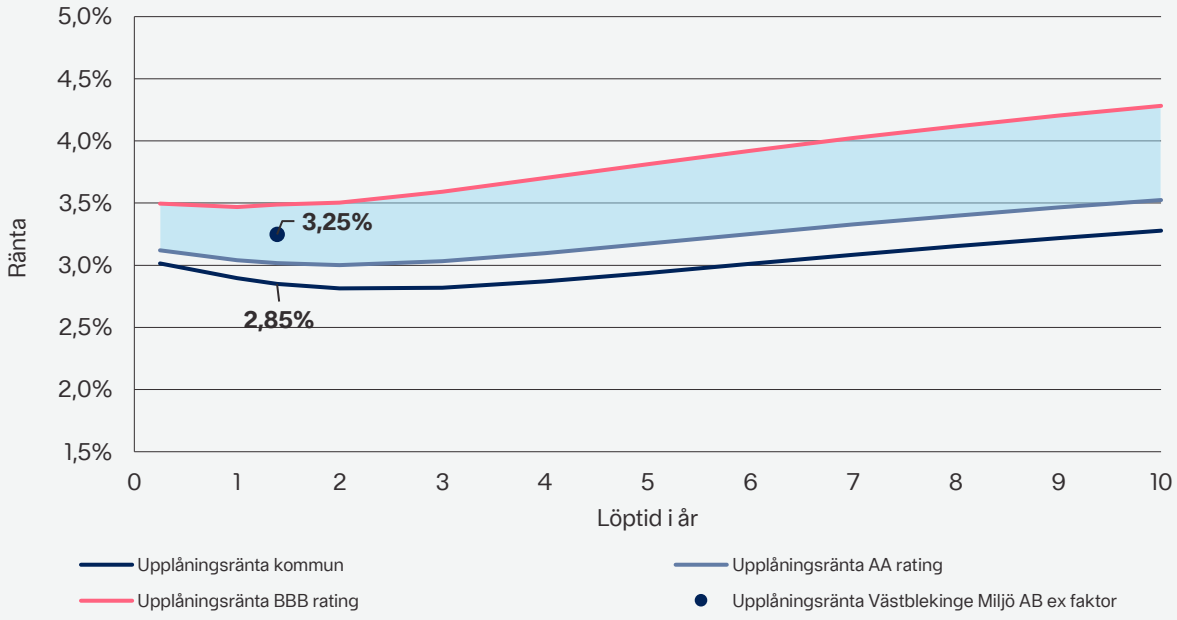
Räntekurvor

Västblekinge Miljö AB har erhållit **15,3 poäng** av 30 möjliga. Det innebär att **48,9%** av räntespannet adderas på AA-kurvan och bildar bolagets räntekurva. Avgiften grundar sig sedan på bolagets aktuella kapitalbindning, som uppgår till **1,4 år**.

Genomsnittliga räntekurvor

Nedan diagram illustrerar den genomsnittliga upplåningskostnaden senaste 36 månaderna för:

1. Kommuner
2. Svenska bolag med AA-rating
3. Svenska bolag med BBB-rating
4. Bolaget

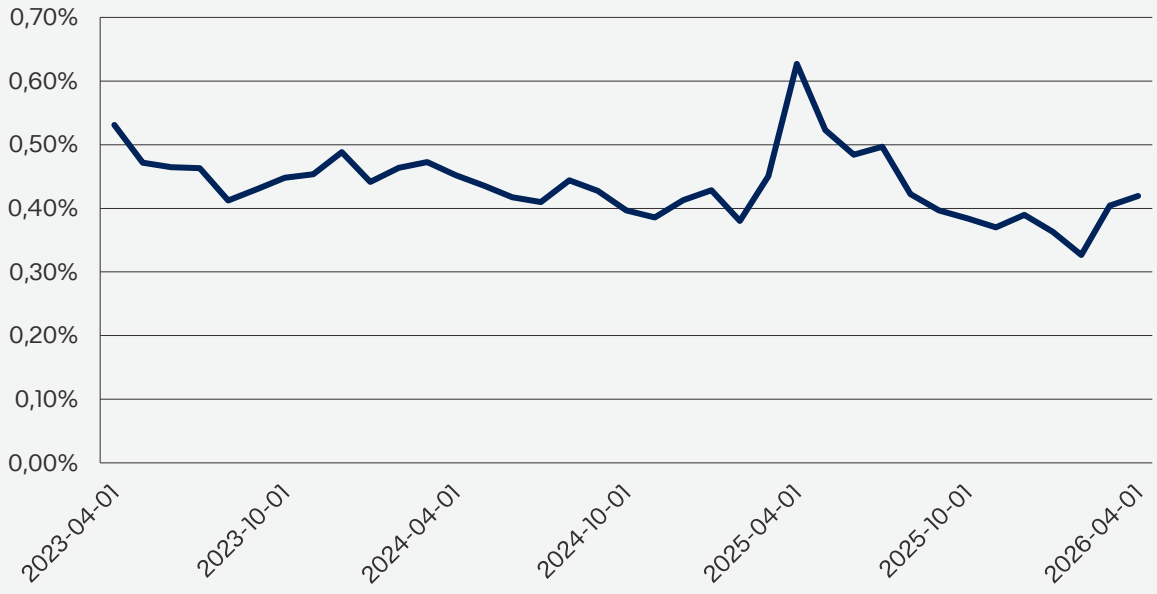

Differensen mellan bolagsräntan (3,25%) och kommunräntan (2,85%) för den givna kapitalbindningstiden utgör grunden för borgensavgiften. Därefter tas hänsyn till bolagets storlek (mätt i omsättning) vilket innebär att avgiften multipliceras med faktorn 1,1.

Slutgiltiga borgensavgiften för Västblekinge Miljö AB är beräknad till 0,44%.

Avgift över tid

Avgiften förändras över tid beroende på att förutsättningarna på marknaden förändras. Nedan illustreras utvecklingen av borgensavgiften de senaste tre åren.

Appendix

1. Regelverk

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själv och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs att kommunen skall ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är enligt lag inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag utan kommunalt ägande. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Påslaget får varken vara för högt eller för lågt då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder.

2. Metod marginalberäkning

Beräkning av borgensavgift respektive räntepåslag som tar sin utgångspunkt från publikt tillgänglig marknadsdata vilket sedan justeras individuellt per bolag baserat på dess finansiella status. Modellen baseras på följande parametrar:

- Genomsnittlig ränta på kommunens externa lån, inklusive eventuella derivat
- En bolagsspecifik marginal, där marginalen ska motsvara en marknadsmässig ränteskillnad gentemot kommunens upplåning och vad motsvarande privata bolag skulle kunna låna till på egna meriter.

För att identifiera rätt nivå på det bolagsspecifika påslaget görs detta i fler steg. Till att börja med tas utgångspunkten i olika räntekurvor vilka motsvarar upplåningskostnaden för bolag med en liknande kreditvärdighet. Genom detta erhålles marknadsmässiga nivåer, samt adekvata relationer mellan upplåningskostnaden för låntagare med olika kreditvärdighet. Följande tre räntekurvor används:

- Räntekurva kommun: obligationer utgivna av kommuner/regioner
- Räntekurva AA: obligationer utgivna av svenska bolag med AA-rating
- Räntekurva BBB: obligationer utgivna av svenska bolag med BBB-rating

Modellen utgår från att ett kommunalt bolag inte kan ha högre kreditvärdighet än AA, och ligger därför på eller över AA-kurvan. För att erhålla rätt nivå inom spannet av AA- och BBB-kurvan görs en analys av det individuella bolagets finansiella status som jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige. När räntenivån för det enskilda bolaget räknats fram jämförs det med kommunkurvan och skillnaden ger ett påslag. Därtill görs en justering beroende av bolagets omsättning. Därefter görs en genomsnittsberäkning av påslaget de senaste tre åren. Det genomsnittsberäknade påslaget läggs sedan på den faktiska upplåningskostnaden för kommunen.

2.1 Marknadsräntor

För att beräkna marknadsräntor utgår vi från obligationer utgivna i SEK av emittenter med olika nivåer av kreditvärdighet (rating). Detta innebär att modellen erhåller relevanta nivåer för samtliga räntenivåer för olika kreditkategorier anpassade efter svenska förhållanden.

Disclaimer

Som grund för denna rapport har källor använts som i god tro har bedömts vara tillförlitliga. Söderberg & Partners kan inte garantera riktigheten i denna information eller ta på sig något ansvar för fullständighet. Söderberg & Partners ansvarar inte för direkta eller indirekta skador eller förluster, inklusive men inte begränsat till, förlorad och utebliven vinst, som kan uppkomma till följd av användandet av denna rapport eller dess innehåll. Mottagaren ansvarar helt för eventuellt vidare användande av innehållet i denna rapport såsom underlag till bokföring, publicering av finansiell information, beräkning av nyckeltal och riskmått mm.

Söderberg & Partners Wealth Management AB:s behandling av personuppgifter sker i enlighet med Bolagets dataskyddspolicy, se ”Så behandlar Söderberg & Partners dina personuppgifter” på www.soderbergpartners.se.

Söderberg & Partners

soderbergpartners.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 176/2026

KS 2026/707

§ 176/2026 Uppdatering av investeringspolicy

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige beslutar:

Förslaget till investeringspolicy antas och därmed upphör kommunfullmäktiges beslut §114/2024 att gälla.

Ärendebeskrivning
Karl Andrae, ekonomichef, föredrar i ärendet.

Enligt beslut i KS §92/2026 gavs följande uppdrag:
”Ekonomichefen ges i uppdrag att uppdatera investeringspolicyn på sista sidan punkt 2 där 1 mkr sänks till 0,5 mkr: Policyn beslutas därefter av kommunfullmäktige.”

Yttrande/Bedömning
Beslutet togs för att investeringspolicyn ska följa det beslut på nivå kommunstyrelsen bestämt för när investeringsprojekt behöver igångsättningsbeslut av Ksau.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet gäller varken barn- eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Förslag till uppdaterad investeringspolicy
Kommunstyrelsens beslut §92/2026

Beslutet skickas till
Ekonomichef

Förvaltningschefer
Fastighetschef
Chef för näringsliv och infrastruktur
Plan- och byggchef

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-09-23 Diarienummer: 2026/707-5

Nämnd

Kommunstyrelsens arbetsutskott	**2026-10-13**
Kommunstyrelsen	**2026-11-10**
Kommunfullmäktige	**2026-11-30**

Handläggare
Namn: Karl Andrae
Titel: Ekonomichef - biträdande kommunchef

Uppdatering av investeringspolicy

Förslag till beslut

Förslaget till investeringspolicy antas och därmed upphör kommunfullmäktiges beslut §114/2024 att gälla.

Ärendebeskrivning
Enligt beslut i KS §92/2026 gavs följande uppdrag:
”Ekonomichefen ges i uppdrag att uppdatera investeringspolicyn på sista sidan punkt 2 där 1 mkr sänks till 0,5 mkr: Policyn beslutas därefter av kommunfullmäktige.”

Yttrande/Bedömning
Beslutet togs för att investeringspolicyn ska följa det beslut på nivå kommunstyrelsen bestämt för när investeringsprojekt behöver igångsättningsbeslut av Ksau.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet gäller varken barn- eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Förslag till uppdaterad investeringspolicy
Kommunstyrelsens beslut §92/2026

Beslutet skickas till
Ekonomichef, förvaltningschefer, fastighetschef, chef för näringsliv och infrastruktur, plan- och byggchef

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Investeringspolicy2026

2 Beslut KS § 92/2026 Rutiner för igångsättningsbeslut för löpande investeringsprojekt inklusive projektbyten

Policy

Fastställt av: Ansvarig för revidering: Ekonomichef
Fastställt: Gäller för: Kommunen
Ersätter: KF §114/2024 Giltighetstid: Tills vidare

Investeringspolicy

Investeringspolicyn är ett ramverk för kommunen. Här anges vad en investering är, hur den skall behandlas i den ekonomiska redovisningen och vilka ekonomiska styrprinciper som gäller för investeringar.

Syfte

Syftet med investeringspolicyn är att definiera enhetliga riktlinjer och ramar för investeringar inom Olofströms kommun. Avsikten är att rationalisera och säkerställa ekonomiprocessen avseende investeringar och leda till en likformig behandling.

Regelverk för investeringar

Anläggningstillgångar delas in i:

1. Mark, byggnader och tekniska anläggningar

2. Maskiner och inventarier

3. Övriga materiella anläggningstillgångar

Vid bestämning av ekonomisk livslängd för anläggningstillgångar skall Rådet för kommunal redovisnings idéskrift om avskrivningar vara vägledande.

Eftersom avskrivningarna ska spegla hur tillgångars värde och/eller servicepotential successivt förbrukas, måste skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång beaktas. Förväntas skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter vara väsentlig, ska tillgången delas upp på dessa. Respektive komponent ska skrivas av separat. Återanskaffning av komponent redovisas som anskaffning av ny anläggningstillgång, och eventuellt kvarvarande redovisat värde för den ersatta enheten kostnadsförs.

Vid fastställande om en anskaffning skall betraktas som driftkostnad eller investering skall som riktlinjer gälla:

En investering innebär anskaffande av anläggningstillgångar som har en ekonomisk livslängd på minst tre år. Värdet på maskiner och inventarier skall överstiga ett halvt basbelopp och fastigheter och anläggningar skall överstiga ett basbelopp. Denna beloppsgräns utgår från det skattemässiga regelverket enligt inkomstskattelagen och är utgångspunkten för I RKR:s information om inventarier av mindre värde. Ingår inventariet som ett led i en större investering beräknas värdet utifrån inventariernas sammanlagda anskaffningsvärde.

Aktivering av tillgångarna ska ske månadsvis så snart ett projekt är färdigställt.

Mark

Olofström kommuns obebyggda markinnehav och förvärv av obebyggd mark ska inte avskrivas då mark förutsätts ha en obegränsad livslängd och ett bestående värde. Om en fastighet har förvärvats genom inköp och består av både mark och byggnad fördelas inköpsvärdet på mark och byggnad genom proportionering utifrån till exempel taxeringsvärdet.

Rekommenderad proportionering är inte alltid tillämpbar vid denna typ av förvärv då markvärdet i många fall är av underordnad betydelse. Marken skall dock alltid registreras i anläggningsregistret men till vilket värde bestäms utifrån förvärvets natur.

Exploateringar

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, förädla och iordningställa kommunens mark för infrastruktur, gator, parker, VA (ligger i Olofströms Kraft AB) samt för bostads- och/eller industriområden.

Exploateringsfastigheter ska klassificeras som omsättningstillgång.

Anskaffningsvärde

Huvudregeln vid värdering av anläggningstillgångar är att de skall tas upp till belopp motsvarande utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning. I anskaffningsvärdet ska samtliga utgifter vid förvärvet eller tillverkningen inräknas. Indirekta kostnader såsom administration får inte ingå i anskaffningsvärdet om de inte är direkt hänförbara till anskaffningen.

Ombyggnader, standardförbättringar och reparationer

När det gäller ombyggnader så hör dessa till kategorin tillkommande utgifter. Dessa ska betraktas som investeringar till den del tillgångens prestanda förbättras i förhållande till den nivå som gällde då den ursprungligen anskaffades. Alla andra tillkommande utgifter för tillgången skall i princip redovisas som kostnader i den period de uppkommer. Se dock avsnittet utrangering nedan.

Om den tillkommande utgiften innebär en väsentlig verksamhetsförändring skall utgiften betraktas som en investering. Väsentlig verksamhetsförändring kan vara lokalanpassning till en ny pedagogisk inriktning grundad på nationell plan, ändring av lokalanvändningen från barnomsorg till äldreomsorg m.m. Standardhöjningen bedöms alltså inte enbart utifrån en byggteknisk aspekt utan även från en verksamhetsaspekt. Detta får dock aldrig medföra att anläggningens bokförda värde överstiger anläggningens verkliga värde (marknadsvärde/nyanskaffningsvärde).

Till driftredovisningen hänförs icke värdehöjande reparationer och underhåll av t ex byggnader, anläggningar, motorfordon, vägar, ledningar, p-platser, parker, lekplatser, trafiksignaler m m om syftet är att bibehålla anläggningen i dess ursprungliga skick.

Utrangering

Utrangering ska ske enligt följande:

- Vid upprättande av årsbokslut ska årlig genomgång av anläggningsregistret vara klart och då ska vara säkerställt att

anläggningarna som finns upptagna inte är uttjänta och används i verksamheterna. Om en fastighet inte längre används och bedöms sakna värde tillämpas istället nedskrivning – se punkten nedan.

- Vid aktivering ska kontrolleras om tillgången är en ersättningsinvestering.
- Om ersättningsinvesteringar aktiveras ska ackumulerade ursprungliga anskaffningsvärden respektive ackumulerade avskrivningar utrangeras så att dessa värden nollas såväl brutto som netto i redovisningen samt får värdet noll i anläggningsregistret. Eventuella restvärden kommer därmed att påverka resultatet för den period de utrangeras.

Nedskrivning

En prövning av nedskrivnings- eller återföringsbehov görs enligt RKR:s rekommendation om nedskrivningar i två steg.

I första steget görs en bedömning av om det finns indikationer som ger anledning till en prövning av tillgångens värde. Om så är fallet, görs det i ett andra steg en beräkning av till gångens återvinningsvärde som sedan jämförs med redovisat värde.

Om det på balansdagen finns minst en av följande indikationer på att en tillgång har minskat i värde, ska en prövning av tillgångens värde göras:

• Tillgången används inte, och beslut har fattats om att avveckla tillgången.

• Tekniska eller legala förändringar har gjort att tillgången inte längre kan användas för sitt ursprungliga ändamål.

• Tillgången har åsamkats fysiska skador som sänker dess värde och årliga servicepotential.

Avyttring

Beslut om försäljning av anläggningstillgångar eller omsättningstillgångar av större värde fattas alltid av kommunfullmäktige eller i enlighet med fastställda reglementen, delegationsordning eller annat beslut. Beslut om att avyttra eller kassera anläggningstillgång skall rapporteras till ekonomiavdelningen.

Internränta

Enligt SKR ska varje kommun beräkna en internränta utifrån den egna genomsnittliga räntekostnaden för sin egen upplåning i samband med framtagande av budget. Denna beräkning görs av ekonomiavdelningen.

Redovisning och investeringsbudget

Varje nämnd och styrelse erhåller i samband med att kommunfullmäktige fastställer budget för det kommande verksamhetsåret, med tillhörande planeringsår, investeringsramar för hela planeringsperioden.

- Drift- och kapitalkostnadskonsekvenser till följd av investeringen ska tas fram i samband med att investeringskalkyleringen görs. Tillkommande och avgående kapitaltjänstkostnader påverkar respektive nämnds ram enligt ramfördelningsmodellen men kan justeras vid budgetbeslutet.
- Investeringar överstigande 0,5 mkr skall åtföljas av en driftskostnadskalkyl och utbetalningsplan samt andra för investeringsbeslutet väsentliga uppgifter innan igångsättningstillstånd lämnas av KSAU.
- Nämnd själv kan fatta beslut om en investering inom ramen för nämnden av kommunfullmäktige beslutad ram för löpande investeringar.
- Avvikelser från beslutade investeringsanslag rapporteras till kommunstyrelsen senast i samband med uppföljningarna och skall vid negativa avvikelser innehålla förslag till omprioritering mellan övriga projekt. Större avvikelser ska omedelbart rapporteras till KS.

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Protokoll 1(5)
Sammanträdesdatum
2026-05-26

Kommunstyrelsen

Plats: lokal Olofström, Kommunhuset

Tid: 14:00 - 17:00

§ 82-120

Beslutande:		**Ersättare för:**	
Christoffer Danielsson	(S)		
Rolf Jönsson	(C)		
Tommy Holmgren	(SD)		
Pirjo Veteli	(S)		
Håkan Assarsson	(S)		
Dan Orvegren	(S)	Ola Claesson	
Ingeborg Braun	(S)		
Malin Åman	(C)		T.om. kl. 16.55. Ersätts § 120 av Bogdanka Sublja (S)
Roal Bencic	(SD)		
Robert Andersson	(SD)	Max Nielsen	
Patrik Krupa	(M)		
Torsten Cairenius	(M)		
Glenn Bengtsson	(KD)		

Övriga deltagare:
Iréne Robertsson, kommunchef
Anna-Karin Johansen, sekreterare
Lisa Palmkvist, Olofströmshus § 82-83
Björn Bergstrand, Olofströms kraft § 84
Roger Jönsson, infrastruktur och näringslivschef § 85
Cecilia Tallkvist, HR-chef § 86
Fanny Lennartsson, driftchef § 87
Karl Andrae, ekonomichef § 88-94
Bogdanka Sublja (S)
Alfred Appelros (M)
Ingrid Brånsjö (KD)

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Anna-Karin Johansen

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Christoffer Danielsson

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Ingeborg Braun

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

§ 92/2026 Rutiner för igångsättningsbeslut för löpande investeringsprojekt inklusive projektbyten

Kommunstyrelsens beslut:

Ekonomichefen ges i uppdrag att uppdatera investeringspolicyn på sista sidan punkt 2 där 1 mkr sänks till 0,5 mkr: Policyn beslutas därefter av kommunfullmäktige.

I övrigt tas informationen till dagens protokoll.

Ärendebeskrivning

Karl Andrae, ekonomichef redovisar i ärendet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott tog beslut den 2025-10-21 att ge kommunchefen och ekonomichefen i uppdrag att ta fram rutiner för igångsättningsbeslut för löpande investeringsbeslut inklusive komponentbyten.

Vidare gavs i uppdrag att gå igenom hela investeringsbudgeten med förslag på revidering utifrån vad som är helt nödvändigt, vad som kan avvaktas med och vad som kan tas bort.

Arbetsutskottet beslutade 2026-04-28 att ge ekonomichefen i uppdrag att påminna berörda parter om de regler för igångsättningsbeslut som finns inklusive gräns från 500 tkr. Denna påminnelse har gått ut.

Yttrande/Bedömning

Av kommunens investeringspolicy antagen av KF 2024-10-21 framgår på sista sidan punkt två att: ”Investeringar överstigande 1 mkr skall åtföljas av en driftskostnadskalkyl och utbetalningsplan samt andra för investeringsbeslutet väsentliga uppgifter innan igångsättningstillstånd lämnas av KSAU.”

Det görs ingen åtskillnad av om investeringen tillhör ett löpande projekt eller är ett komponentbyte. Det finns alltså redan beslut taget av KF när igångsättningsbeslut krävs i KSau. Däremot behöver påminnelse om detta gå ut för att säkerställa att rutinen följs.

Vad gäller investeringsbudgeten har samtliga investeringsprojekt gåtts igenom i tät dialog med politiken innan budgetbeslutet togs i KF den 2025-11-24. Vid beaktande av såväl byggnadsteknisk hänsyn som av politiken prioriterade projekt fastslogs budgeten därefter av KF.

En genomgång av kommunens samtliga fastigheter har gjorts med hänsyn till teknisk status och ska efter godkännande av kommunchef överlämnas för politiskt ställningstagande. I det politiska ställningstagandet kommer att behöva beaktas såväl teknisk status som gällande och kommande verksamhetsbehov samt politiska prioriteringar.

Kommunchefen och ekonomichefen föreslår därför i detta läge inte någon justering av 2026 års investeringsbudget. Vi rekommenderar att uppdraget av översyn av investeringar lyfts igen i en bredare kontext när dokumentet över byggnadernas tekniska status har presenterats för politiken.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet gäller inte barn och heller inte jämställdhet

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Ekonomichef
Förvaltningschefer
Chef för fastighet- och driftservice
Entreprenadupphandlare
Ekonom M.A
Fastighetsamordnare

§ 177/2026 Bekräftelse av åtaganden inom Kommuninvest

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Att Olofströms kommun bekräftar att ingången borgensförbindelse av den 9 april 2009 (”Borgensförbindelsen”), vari Olofströms kommun åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) (”Kommuninvest”) förpliktelser, alltjämt gäller samt att Kommuninvest äger företräda Olofströms kommun genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests nuvarande och blivande borgenärer.

Att Olofströms kommun bekräftar att regressavtalet undertecknat av Olofströms kommun den 1 juli 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alltjämt gäller.

Att Olofströms kommun bekräftar att garantiavtalet undertecknat av Olofströms kommun den 1 juli 2011, vari Olofströms kommuns ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alltjämt gäller.

Att utse Iréne Robertsson och Karl Andrae att för Olofströms kommuns räkning underteckna alla handlingar med anledning av detta beslut.

Ärendebeskrivning
Karl Andrae, ekonomichef, föredrar i ärendet.

Kommuninvest har uppmärksammat Olofströms kommun på behovet av att på nytt bekräfta kommunens borgensförbindelse samt tillhörande regress- och garantiavtal.

Olofströms kommun utfärdade den 9 april 2009 en borgensförbindelse till Kommuninvest i Sverige AB. Genom borgensförbindelsen har kommunen åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Borgensförbindelsen bekräftades senast genom beslut av kommunfullmäktige den 12 februari 2018.

Kommunen har därutöver den 1 juli 2011 undertecknat dels ett regressavtal som reglerar det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar, dels ett garantiavtal som reglerar medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat.

Borgensåtaganden har en begränsad giltighetstid och behöver därför återkommande bekräftas genom beslut av kommunfullmäktige. Kommuninvest tillämpar ett gemensamt

förfarande där borgensförbindelsen, regressavtalet och garantiavtalet bekräftas vid samma tillfälle.

Kommuninvest har därför begärt att Olofströms kommun fattar beslut om att de tidigare ingångna åtagandena alltjämt gäller. Efter att kommunfullmäktiges beslut har vunnit laga kraft ska en särskild bekräftelse undertecknas av de företrädare som kommunfullmäktige utser.

Yttrande/Bedömning
Borgensförbindelsen och de tillhörande avtalen utgör en del av de åtaganden som följer av kommunens medlemskap i Kommuninvest Ekonomisk förening. För att säkerställa att åtagandena även fortsättningsvis är giltiga behöver kommunen genom kommunfullmäktiges beslut bekräfta borgensförbindelsen, regressavtalet och garantiavtalet.

Ärendet innebär inte att kommunen ingår några nya åtaganden utan att tidigare ingångna åtaganden bekräftas. Kommuninvest har angett vilken beslutsformulering som ska användas för att dokumentationen ska vara enhetlig för samtliga medlemmar.

Mot denna bakgrund föreslås kommunfullmäktige bekräfta att borgensförbindelsen, regressavtalet och garantiavtalet alltjämt gäller samt utse behöriga företrädare att underteckna de handlingar som krävs med anledning av beslutet.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Ärendet gäller varken barn eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Följebrev från Kommuninvest

Beslutet skickas till
Advokatfirman Lindahl/Karin Pöhner

Kommunchef
Ekonomichef

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-02 Diarienummer: 2026/2360-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Karl Andrae
Titel: Ekonomichef - biträdande kommunchef

Bekräftelse av åtaganden inom Kommuninvest

Förslag till beslut

Att Olofströms kommun bekräftar att ingången borgensförbindelse av den 9 april 2009 (”Borgensförbindelsen”), vari Olofströms kommun åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) (”Kommuninvest”) förpliktelser, alltjämt gäller samt att Kommuninvest äger företräda Olofströms kommun genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests nuvarande och blivande borgenärer.

Att Olofströms kommun bekräftar att regressavtalet undertecknat av Olofströms kommun den 1 juli 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alltjämt gäller.

Att Olofströms kommun bekräftar att garantiavtalet undertecknat av Olofströms kommun den 1 juli 2011, vari Olofströms kommuns ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alltjämt gäller.

Att utse Iréne Robertsson och Karl Andrae att för Olofströms kommuns räkning underteckna alla handlingar med anledning av detta beslut.

Ärendebeskrivning

Kommuninvest har uppmärksammat Olofströms kommun på behovet av att på nytt bekräfta kommunens borgensförbindelse samt tillhörande regress- och garantiavtal.

Olofströms kommun utfärdade den 9 april 2009 en borgensförbindelse till Kommuninvest i Sverige AB. Genom borgensförbindelsen har kommunen åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Borgensförbindelsen bekräftades senast genom beslut av kommunfullmäktige den 12 februari 2018.

Kommunen har därutöver den 1 juli 2011 undertecknat dels ett regressavtal som reglerar det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar, dels ett garantiavtal som reglerar medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat.

Borgensåtaganden har en begränsad giltighetstid och behöver därför återkommande bekräftas genom beslut av kommunfullmäktige. Kommuninvest tillämpar ett gemensamt förfarande där borgensförbindelsen, regressavtalet och garantiavtalet bekräftas vid samma tillfälle.

Kommuninvest har därför begärt att Olofströms kommun fattar beslut om att de tidigare ingångna åtagandena alltjämt gäller. Efter att kommunfullmäktiges beslut har vunnit laga kraft ska en särskild bekräftelse undertecknas av de företrädare som kommunfullmäktige utser.

Yttrande/Bedömning

Borgensförbindelsen och de tillhörande avtalen utgör en del av de åtaganden som följer av kommunens medlemskap i Kommuninvest Ekonomisk förening. För att säkerställa att åtagandena även fortsättningsvis är giltiga behöver kommunen genom kommunfullmäktiges beslut bekräfta borgensförbindelsen, regressavtalet och garantiavtalet.

Ärendet innebär inte att kommunen ingår några nya åtaganden utan att tidigare ingångna åtaganden bekräftas. Kommuninvest har angett vilken beslutsformulering som ska användas för att dokumentationen ska vara enhetlig för samtliga medlemmar.

Mot denna bakgrund föreslås kommunfullmäktige bekräfta att borgensförbindelsen, regressavtalet och garantiavtalet alltjämt gäller samt utse behöriga företrädare att underteckna de handlingar som krävs med anledning av beslutet.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet gäller varken barn eller jämställdhet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Följebrev från Kommuninvest

Beslutet skickas till
Advokatfirman Lindahl/Karin Pöhner, Kommunchef, Ekonomichef

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Följebrev KI andra bekräftelse Olofströms kommun(18866083.1)

KOMMUNINVEST

Olofströms kommun
Att: Karl Andrae
Box 302
293 24 Olofström

2026-09-01

Angående borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat

Vi skriver till dig som kontaktperson för Olofströms kommun som är medlem i Kommuninvest Ekonomisk förening ("Föreningen").

Föreningens upplånings- och utlåningsverksamhet bedrivs i det av Föreningen helägda dotterbolaget Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("Kommuninvest"). För att Kommuninvest i sin upplåning ska få bästa möjliga kreditvillkor på lånemarknaden återfinns i Föreningens stadgar som villkor för medlemskap, att samtliga medlemmar enligt separat tecknad borgensförbindelse ska ansvara solidariskt såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Samtliga medlemmar har tecknat borgensförbindelse. Olofströms kommun utfärdade sin borgensförbindelse den 9 april 2009 och har bekräftat densamma genom beslut av fullmäktige den 12 februari 2018.

Samtliga kommunala borgensförbindelser förvaras hos Kommuninvest. Vid Kommuninvests upptagande av lån på lånemarknaden presenteras borgensförbindelserna för långivaren. I den praktiska hanteringen vid företeende av borgensförbindelser i samband med Kommuninvests upplåning företräder således Kommuninvest medlemmarna gentemot långivarna.

Ett borgensåtagande är enligt lag endast giltigt i tio år från den dag då åtagandet ingicks, alternativt från den dag då borgensåtagandet bekräftats genom beslut av fullmäktige. Giltighetstiden för Olofströms kommuns borgensåtagande kommer således inom kort att löpa ut. Med hänsyn till att borgensförbindelsen utgör ett av villkoren för medlemskap i Föreningen och den betydelse borgensförbindelserna har för Kommuninvests verksamhet är det av mycket stor vikt att Olofströms kommun innan borgensförbindelsens giltighetstid löper ut på nytt fattar ett beslut i fullmäktige, på det sätt som anges nedan, som bekräftar att borgensförbindelsen alltjämt är gällande, samt därefter undertecknar en separat sådan bekräftelse av borgensförbindelsen. När detta har skett har borgensåtagandet förlängts ytterligare en tioårsperiod.

Samtliga medlemmar har, utöver borgensförbindelsen, tecknat ett separat regressavtal ("Regressavtalet") med Kommuninvest samt ett avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat ("Garantiavtalet"). Även dessa avtal är av avgörande betydelse för medlemskap i Föreningen samt av stor vikt för Kommuninvests

verksamhet. Olofströms kommun undertecknade Regressavtalet den 1 juli 2011 och Garantiavtalet den 1 juli 2011. Även dessa avtal riskerar att bli ogiltiga efter tio år och måste därför, inom denna tid, bekräftas i enlighet med vad som ovan angivits för borgensförbindelsen.

För att underlätta för medlemmarna har beslutats att tillämpa ett gemensamt förfarande för samtliga bekräftelser och att Regressavtalet och Garantiavtalet således ska bekräftas i samband med borgensförbindelsen. På så sätt måste endast en bekräftelse göras, som omfattar såväl borgensförbindelsen som avtalen ("Bekräftelsen").

Vi har uppdragit åt Advokatfirman Lindahl att biträda oss i arbetet rörande borgensbekräftelserna och vid frågor rörande dessa ber vi er därför att kontakta Karin Pöhner på Advokatfirman Lindahl via telefon 019 - 20 89 00 eller via e-post karin.pohner@lindahl.se.

En checklista har upprättats över åtgärder som ska vidtas vid tecknandet av Bekräftelsen. För att enhetlighet i dokumentationen för samtliga medlemmar (i dagsläget 298 st) ska uppnås är det viktigt att samtliga medlemmar följer checklistan.

Olofströms kommun ska vidta följande åtgärder.

1. Fullmäktige ska fatta ett beslut med följande lydelse:
   Fullmäktige beslutar

   Att Olofströms kommun bekräftar att ingången borgensförbindelse av den 9 april 2009 ("Borgensförbindelsen"), vari Olofströms kommun åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) ("Kommuninvest") förpliktelser, alltjämt gäller samt att Kommuninvest äger företräda Olofströms kommun genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests nuvarande och blivande borgenärer.

   Att Olofströms kommun bekräftar att regressavtalet undertecknat av Olofströms kommun den 1 juli 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alltjämt gäller.

   Att Olofströms kommun bekräftar att garantiavtalet undertecknat av Olofströms kommun den 1 juli 2011, vari Olofströms kommuns ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alltjämt gäller.

   Att utse [NN] och [NN] att för Olofströms kommuns räkning underteckna alla handlingar med anledning av detta beslut.

2. Protokoll från fullmäktiges möte (innehållande beslutet om att bekräfta ingången Borgensförbindelse, Regressavtalet samt Garantiavtalet) ska anslås på Olofströms kommuns anslagstavla i enlighet med reglerna i kommunallagen.

   Observera att justeringen av ett protokoll ska anslås i tre veckor från den dag det sattes upp. Eftersom protokollet ska vara anslaget under hela denna tid får det tas ned först dagen efter att tre veckor passerat (justeringen av protokollet ska således i praktiken ha anslagits tre veckor + 1 dag räknat med dagen det sattes upp). Som tumregel gäller därför att om protokollet exempelvis anslås en måndag ska det tas ned en tisdag tre

veckor senare. Observera även att förlängning av anslagstiden måste ske då sista dagen i fristen infaller på en lördag, en allmän helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton. Kontakta gärna Advokatfirman Lindahl (kontaktuppgifter ovan) om ni har några frågor med anledning av detta.

3. Olofströms kommun ska därefter till Advokatfirman Lindahl (via e-post till karin.pohner@lindahl.se) översända följande:
   a) Lagakraftvunnet protokoll
      Kopia av lagakraftvunnet protokoll med fullmäktiges beslut enligt punkten 1 ovan.
   b) Anslagsbevis (enligt punkten 2 ovan)
   c) Kontaktuppgifter inför signering av Bekräftelsen
      Bekräftelsen enligt bilaga 1 ska undertecknas av de två företrädare för Olofströms kommun som fullmäktige bemyndigat i sitt beslut. Mot bakgrund av att Bekräftelsen signeras digitalt med BankID ska Advokatfirman Lindahl tillställas namn, person-nummer och e-postadress till de två företrädarna.
      För det fall företrädare inte namngivits i beslutet, och bemyndigandet endast avser innehavaren av viss befattning, ska bifogas underlag som visar att företrädaren innehade ifrågavarande befattning vid tiden för undertecknandet.
4. Advokatfirman Lindahl skickar ut Bekräftelsen via e-post för digital signering.

Kommuninvest önskar att handlingar enligt ovan tillställs Advokatfirman Lindahl senast den 31 maj 2027.

Galit Saar

Chef Juridik och Inköp

KOMMUNINVEST I SVERIGE AB (PUBL)

Bekräftelse av borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat samt fullmakt att kommunicera borgensförbindelse

Härmed bekräftas

- att ingången borgensförbindelse av den 9 april 2009 ("Borgensförbindelsen"), vari Olofströms kommun åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) ("Kommuninvest") förpliktelser, alltjämt gäller;

- att Kommuninvest äger företräda Olofströms kommun genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests borgenärer och blivande borgenärer;

- att regressavtalet undertecknat av Olofströms kommun den 1 juli 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alltjämt gäller; samt

- att garantiavtalet undertecknat av Olofströms kommun den 1 juli 2011, vari Olofströms kommuns ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alltjämt gäller.

För Olofströms kommun

_____ _____

[NN] [NN]

Företrädare för Olofströms kommun enligt beslut

Företrädare för Olofströms kommun enligt beslut

KSAU § 184/2026

KS 2026/2408

§ 184/2026 Avsiktsförklaring om att erbjuda Bromölla kommun delägarskap i VMAB

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige antar avsiktsförklaring om att erbjuda Bromölla kommun att ingå som delägare i Västblekinge Miljö AB.

Ärendebeskrivning
Ägarkommunerna för Västblekinge Miljö AB avser att teckna en avsiktsförklaring om att erbjuda Bromölla kommun att ingå som delägare. Avsiktsförklaringen ger en tydlighet i det fortsatta utredningsarbetet för såväl ägarkommunerna och bolaget som för Bromölla kommun.

2025-05-07 fattar Bromölla kommuns kommunstyrelse beslut om att skicka en formell förfrågan om delägarskap i Västblekinge Miljö AB till ägarkommunerna.
Ägarkommunerna, har i och med bildandet av Västblekinge Miljö AB, bedömt att ett utökat samarbete inom det kommunala ansvaret för insamling, transport och behandling av kommunalt avfall skapar långsiktiga verksamhetsmässiga, ekonomiska och kompetensmässiga fördelar. Mot denna bakgrund avser parterna att utreda och förbereda förutsättningarna för att utöka ägarkretsen genom att erbjuda Bromölla kommun att inträda som delägare i Västblekinge Miljö AB. Inom området finns redan avtalad samverkan mellan Bromölla kommun och Västblekinge Miljö AB.

Yttrande/Bedömning
Inför ett eventuellt inträde ska parterna gemensamt analysera ägarandelar, bolagsordning, aktieägaravtal, ekonomiska konsekvenser, verksamhetsövergångar, investeringar, personalfrågor och övriga juridiska och organisatoriska förutsättningar.

Parterna avser att under 2027 genomföra utredningar, analyser och förhandlingar för att möjliggöra ställningstagande till Bromölla kommuns inträde. Avsiktsförklaringen uttrycker parternas gemensamma ambition och är inte juridiskt bindande, med undantag för bestämmelser om sekretess eller andra särskilt överenskomna villkor, om sådana senare beslutas.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Förslaget innebär inte någon påverkan vad gäller barnrätts- och jämställdhetsperspektiv.

Beslutsunderlag

KSAU § 184/2026

KS 2026/2408

Tjänsteskrivelse
Avtal

Beslutet skickas till
Bromölla kommun

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-07 Diarienummer: 2026/2408-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Iréne Robertsson
Titel: Förvaltningschef

Avsiktsförklaring om att erbjuda Bromölla kommun delägarskap i VMAB

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige antar avsiktsförklaring om att erbjuda Bromölla kommun att ingå som delägare i Västblekinge Miljö AB.

Ärendebeskrivning
Ägarkommunerna för Västblekinge Miljö AB avser att teckna en avsiktsförklaring om att erbjuda Bromölla kommun att ingå som delägare. Avsiktsförklaringen ger en tydlighet i det fortsatta utredningsarbetet för såväl ägarkommunerna och bolaget som för Bromölla kommun.

2025-05-07 fattar Bromölla kommuns kommunstyrelse beslut om att skicka en formell förfrågan om delägarskap i Västblekinge Miljö AB till ägarkommunerna. Ägarkommunerna, har i och med bildandet av Västblekinge Miljö AB, bedömt att ett utökat samarbete inom det kommunala ansvaret för insamling, transport och behandling av kommunalt avfall skapar långsiktiga verksamhetsmässiga, ekonomiska och kompetensmässiga fördelar. Mot denna bakgrund avser parterna att utreda och förbereda förutsättningarna för att utöka ägarkretsen genom att erbjuda Bromölla kommun att inträda som delägare i Västblekinge Miljö AB. Inom området finns redan avtalad samverkan mellan Bromölla kommun och Västblekinge Miljö AB.

Yttrande/Bedömning
Inför ett eventuellt inträde ska parterna gemensamt analysera ägarandelar, bolagsordning, aktieägaravtal, ekonomiska konsekvenser, verksamhetsövergångar, investeringar, personalfrågor och övriga juridiska och organisatoriska förutsättningar.

Parterna avser att under 2027 genomföra utredningar, analyser och förhandlingar för att möjliggöra ställningstagande till Bromölla kommuns inträde. Avsiktsförklaringen uttrycker parternas gemensamma ambition och är inte juridiskt bindande, med undantag för bestämmelser om sekretess eller andra särskilt överenskomna villkor, om sådana senare beslutas.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Förslaget innebär inte någon påverkan vad gäller barnrätts- och jämställdhetsperspektiv.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Avtal

Beslutet skickas till
Bromölla kommun
Sölvesborgs kommun
Karlshamns kommun

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Avsiktsförklaring om att erbjuda Bromölla kommun

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-07 Diarienummer: 2026/2408-1

Avsiktsförklaring om att erbjuda Bromölla kommun

Denna avsiktsförklaring har upprättats mellan Karlshamns kommun, Olofströms kommun och Sölvesborgs kommun (nedan gemensamt benämnda Ägarkommunerna) och Bromölla kommun. Syftet är att ange parternas gemensamma inriktning om att Bromölla kommun ska ingå som delägare i Västblekinge Miljö AB.

1. Bakgrund

Ägarkommunerna, har i och med bildandet av Västblekinge Miljö AB, bedömt att ett utökat samarbete inom det kommunala ansvaret för insamling, transport och behandling av kommunalt avfall skapar långsiktiga verksamhetsmässiga, ekonomiska och kompetensmässiga fördelar. Mot denna bakgrund avser parterna att utreda och förbereda förutsättningarna för att utöka ägarkretsen genom att erbjuda Bromölla kommun att inträda som delägare i Västblekinge Miljö AB. Inom området finns redan avtalad samverkan mellan Bromölla kommun och Västblekinge Miljö AB.

2. Gemensam avsikt

Parterna är överens om att verka för att Bromölla kommun erbjuds delägarskap i bolaget på villkor som är skäliga för samtliga ägare och som långsiktigt stärker bolagets verksamhet.

3. Utredningsområden

Inför ett eventuellt inträde ska parterna gemensamt analysera ägarandelar, bolagsordning, aktieägaravtal, ekonomiska konsekvenser, verksamhetsövergångar, investeringar, personalfrågor och övriga juridiska och organisatoriska förutsättningar.

4. Beslutsprocess

Genomförandet förutsätter erforderliga politiska beslut i respektive ägarkommuns fullmäktige samt Bromölla kommuns fullmäktige. Ägarna beslutar om ett ägardirektiv som ger bolaget uppdraget att fatta erforderliga beslut för att ta emot Bromölla kommun som ny delägare

5. Tidsplan

Parterna avser att under 2027 genomföra erforderliga analyser och förhandlingar för att möjliggöra ställningstagande till Bromölla kommuns inträde.

6. Icke bindande karaktär

Denna avsiktsförklaring uttrycker parternas gemensamma ambition och är inte juridiskt bindande, med undantag för bestämmelser om sekretess eller andra särskilt överenskomna villkor, om sådana senare beslutas.

202X-XX-XX

Sölvesborgs kommun

Olofströms kommun

Karlshamns kommun

Bromölla kommun

§ 183/2026 Västblekinge Miljö AB - Uppdrag till Västblekinge Miljö AB om försäljning av biogasanläggning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:
Kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige beslutar uppdra åt Västblekinge Miljö AB (VMAB/bolaget)

att inleda avyttringen av den del av bolaget som utgörs av dess biogasanläggning.

att bolaget återkommer till respektive ägarkommuns fullmäktige för slutligt ställningstagande innan en affär slutförs.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga ägarkommuner fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning
Biogasanläggningen i Mörrum har funnits sedan 2013 och omvandlar matavfall till fordonsgas och biogödsel. VMAB har tagit fram underlag för möjliga framtidsscenarion för verksamheten.
Västblekinge Miljö AB:s biogasverksamhet står inför ett strategiskt vägval varför bolaget i - Framtidsscenarion för VMAB:s biogasverksamhet, har delgett ägarkommunerna tre olika scenarier:

- att utveckla verksamheten,
- att bibehålla den som den är idag eller
- att avveckla den helt.

Bolaget anger att underhållsbehov, marknadspotential och investeringsmöjligheter behöver vägas mot ekonomiska och samhälleliga faktorer.
Samverkansorganet Blekinge Väst har på uppdrag av respektive fullmäktige att samordna ägarstyrningen av gemensamma bolag och förbund. Blekinge väst har under 2026 gett VMAB uppdraget att gå vidare med en försäljning av biogasanläggningen.

Yttrande/Bedömning
Ägarkommunerna har uttryckt sin vilja till att avyttra biogasanläggningen inom VMAB. Skälet är att anläggningen har behov av investeringsåtgärder. Ägarnas bedömning är att investeringar och drift av biogasproduktionen bäst hanteras av extern aktör och ger därför

bolaget i uppdrag att avyttra biogasanläggningen. Bolaget ska utreda på vilket sätt det är möjligt samt hantera en försäljning som gynnar bolaget såväl som ägarna.
Innan försäljning genomförs så ska VMAB inhämta beslut från respektive ägarkommuns fullmäktige.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Beslutet har ingen direkt eller indirekt påverkan på jämställdhet eller barn- och ungdomar.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Västblekinge Miljö AB

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-07 Diarienummer: 2026/2394-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Iréne Robertsson
Titel: Förvaltningschef

Västblekinge Miljö AB - Uppdrag till Västblekinge Miljö AB om försäljning av biogasanläggning

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar uppdra åt Västblekinge Miljö AB (VMAB/bolaget)

att inleda avyttringen av den del av bolaget som utgörs av dess biogasanläggning.

att bolaget återkommer till respektive ägarkommuns fullmäktige för slutligt ställningstagande innan en affär slutförs.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga ägarkommuner fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning
Biogasanläggningen i Mörrum har funnits sedan 2013 och omvandlar matavfall till fordonsgas och biogödsel. VMAB har tagit fram underlag för möjliga framtidsscenarion för verksamheten.
Västblekinge Miljö AB:s biogasverksamhet står inför ett strategiskt vägval varför bolaget i - Framtidsscenarion för VMAB:s biogasverksamhet, har delgett ägarkommunerna tre olika scenarier:

- att utveckla verksamheten,
- att bibehålla den som den är idag eller
- att avveckla den helt.

Bolaget anger att underhållsbehov, marknadspotential och investeringsmöjligheter behöver vägas mot ekonomiska och samhälleliga faktorer.
Samverkansorganet Blekinge Väst har på uppdrag av respektive fullmäktige att samordna ägarstyrningen av gemensamma bolag och förbund. Blekinge väst har under 2026 gett VMAB uppdraget att gå vidare med en försäljning av biogasanläggningen.

Yttrande/Bedömning
Ägarkommunerna har uttryckt sin vilja till att avyttra biogasanläggningen inom VMAB. Skälet är att anläggningen har behov av investeringsåtgärder. Ägarnas bedömning är att investeringar och drift av biogasproduktionen bäst hanteras av extern aktör och ger därför bolaget i uppdrag att avyttra biogasanläggningen. Bolaget ska utreda på vilket sätt det är möjligt samt hantera en försäljning som gynnar bolaget såväl som ägarna.

Innan försäljning genomförs så ska VMAB inhämta beslut från respektive ägarkommuns fullmäktige.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Beslutet har ingen direkt eller indirekt påverkan på jämställdhet eller barn- och ungdomar.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Västblekinge Miljö AB
Sölvesborgs kommun
Karlshamns kommun
Ekonomiavdelningen

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

KSAU § 125/2026

KS 2026/1687

§ 125/2026 Hemställan från Olofströmshus AB om försäljning av fastigheten Kyrkhult 1:34.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan förslag till beslut.

Yrkanden
Ordföranden yrkar på att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen utan förslag till beslut med hänvisning att samtliga har tid att diskutera frågan i respektive partigrupp.

Beslutsgång
Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot yrkanden och finner att kommunstyrelsen beslutar att lämna ärendet utan förslag till beslut.

Ärendebeskrivning
Öjvind Hatt, plan- och byggchef, föredrar i ärendet.

Olofströmshus AB har inkommit med en hemställan till Olofströms kommun om försäljning, med hänvisning till att fastigheten är i behov av så pass omfattande underhåll, att det inte är ekonomiskt motiverat att genomföra dessa investeringar.

Yttrande/Bedömning
Förvaltningen har inget att invända mot en försäljning.
Följande bör dock uppmärksammas:

1. OHAB äger även Kyrkhult 1:82, som funktionellt sett ingår i Kyrkhult 1:34. Fastigheterna bör därför säljas tillsammans.
2. En mindre del av Kyrkhult 1:34 är planlagt för allmänt ändamål enligt 1964 års byggnadsplan (K9) och kan därför inte bebyggas utan planändring.

Kyrkhult 1:34 har enligt fastighetsregistret sammanförts i en bebyggd småhusenhet tillsammans med Kyrkhult 1:82, med ett åsatt taxeringsvärde på 561 tkr.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

- Konsekvenserna av beslutet utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv bedöms som neutrala, och beslutet har därför inte föregåtts av dialog med ev. berörda grupper.
- Konsekvenserna av beslutet utifrån ett jämställdhetsperspektiv för kvinnor/flickor, män/pojkar och/eller icke binära bedöms som neutrala.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Hemställan från Olofströmshus AB.

Beslutet skickas till
Olofströmshus AB

Kommunstyrelsen

KS § 144/2026 KS 2026/1687

§ 144/2026 Hemställan från Olofströmshus AB om försäljning av fastigheten Kyrkhult 1:34.

Kommunstyrelsens beslut:

Patrik Krupa (M), Roal Bencic (SD) och Max Nielsen (SD) anmäler jäv och lämnar rummet.

Ärendet bordläggs.

Yrkanden

Ordföranden yrkar på att ärendet ska bordläggas.

Torsten Cairenius (M) yrkar att hemställan om försäljning ska godkännas.

Beslutsgång
Ordföranden ställer bordläggning mot Torsten Cairenius yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar att bordlägga ärendet.

Omröstning:
Omröstning begärs och utfaller med tio röster för att bordlägga och tre röster för att bevilja hemställan.
Ja= bordläggning
Nej = bevilja hemställan

Namn	JA	NEJ	AVSTÅR
Rolf Jönsson (C)	x		
Tommy Holmgren (SD)		x	
Ingeborg Braun (S)	x		
Ola Claesson (S)	x		
Pirjo Veteli (S)	x		

Håkan Assarsson (S)	x		
Malin Åman (C)	x		
Andreas Brovall (C)	x		
Robert Andersson (SD)		x	
Dan Orvegren (S)	x		
Torsten Cairenius (M)	x		
Glenn Bengtsson (KD)		x	
Christoffer Danielsson (S)	x		
TOTALT	10	3	0

Ärendebeskrivning
Öjvind Hatt, plan- och bygg, föredrar i ärendet.

Olofströmshus AB har inkommit med en hemställan till Olofströms kommun om försäljning, med hänvisning till att fastigheten är i behov av så pass omfattande underhåll, att det inte är ekonomiskt motiverat att genomföra dessa investeringar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade ärendet 2026-08-25 och beslutade att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan beslutsförslag.

Yttrande/Bedömning
Förvaltningen har inget att invända mot en försäljning.
Följande bör dock uppmärksammas:

1. OHAB äger även Kyrkhult 1:82, som funktionellt sett ingår i Kyrkhult 1:34. Fastigheterna bör därför säljas tillsammans.
2. En mindre del av Kyrkhult 1:34 är planlagt för allmänt ändamål enligt 1964 års byggnadsplan (K9) och kan därför inte bebyggas utan planändring.

Kyrkhult 1:34 har enligt fastighetsregistret sammanförts i en bebyggd småhusenhet tillsammans med Kyrkhult 1:82, med ett åsatt taxeringsvärde på 561 tkr.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

- Konsekvenserna av beslutet utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv bedöms som neutrala, och beslutet har därför inte föregåtts av dialog med ev. berörda grupper.
- Konsekvenserna av beslutet utifrån ett jämställdhetsperspektiv för kvinnor/flickor, män/pojkar och/eller icke binära bedöms som neutrala.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Hemställan från Olofströmshus AB.

Slutligt beslut skickas till
Olofströmshus AB

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-08-18 Diarienummer: 2026/1687-5

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-08-25**
Kommunstyrelsen **2026-09-01**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**

Handläggare
Namn: Öjvind Hatt
Titel: Samhällsutvecklingschef

Hemställan från Olofströmshus AB om försäljning av fastigheten Kyrkhult 1:34.

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen tillstyrker hemställan från Olofströmshus AB om försäljning av fastigheten Kyrkhult 1:34.

Ärendebeskrivning
Olofströmshus AB har inkommit med en hemställan till Olofströms kommun om försäljning, med hänvisning till att fastigheten är i behov av så pass omfattande underhåll, att det inte är ekonomiskt motiverat att genomföra dessa investeringar.

Yttrande/Bedömning
Förvaltningen har inget att invända mot en försäljning.
Följande bör dock uppmärksammas:

1. OHAB äger även Kyrkhult 1:82, som funktionellt sett ingår i Kyrkhult 1:34. Fastigheterna bör därför säljas tillsammans.
2. En mindre del av Kyrkhult 1:34 är planlagt för allmänt ändamål enligt 1964 års byggnadsplan (K9) och kan därför inte bebyggas utan planändring.

Kyrkhult 1:34 har enligt fastighetsregistret sammanförts i en bebyggd småhusenhet tillsammans med Kyrkhult 1:82, med ett åsatt taxeringsvärde på 561 tkr.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

- Konsekvenserna av beslutet utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv bedöms som neutrala, och beslutet har därför inte föregåtts av dialog med ev. berörda grupper.
- Konsekvenserna av beslutet utifrån ett jämställdhetsperspektiv för kvinnor/flickor, män/pojkar och/eller icke binära bedöms som neutrala.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Hemställan från Olofströmshus AB.

Beslutet skickas till
Olofströmshus AB

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 Protokoll samt försäljning av fastighet Kyrkhult 1_34
2 Kyrkhult_1-34_1-82_dnr_2026-1687
3 Kyrkhult_1-34_1-82_översikt

Protokoll styrelsemöte Olofströmshus AB

Datum: **2026-06-12 kl. 13:00 – 14.20** **Nr. 2026-4**

Plats: Solgården, Ådalsvägen 1, Olofström

Deltagare:

Beslutande
Kjell Olofsson, ordf
Marianne Lundström
Kent Kullman
Magnus Larsson
Max Nielsen
Suppleanter
Roal Bencic, deltog till kl. 13.40

Övriga
Lisa Palmkvist VD
Mårten Bengtsson §5.4-5.5
Linda Eriksson, §5.2
Helen Gunnarsson §5.1

Britt-Marie Rosén, §1-5
James Sandstedt, §1-5

§ 1 Mötets öppnande
Ordförande öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

§ 2 Val av justeringsledamot
Kent Kullman

§ 3 Godkännande av dagordningen
Dagordningen godkändes.

§ 4 Föregående protokoll
Föregående protokoll godkändes.

§ 5 Rapporter

5.1 Marknad
Marknad- & IT-chefen redovisade rapport.
Styrelsen godkände rapporten.

5.2 Personal och hållbarhet
HR-chefen redovisade rapport.
Styrelsen godkände rapporten.

5.3 Investeringar och pågående projekt
Fastighetschefen redovisade rapport.
Styrelsen godkände rapporten.

5.4 Ekonomiska läget med periodrapport och prognos
Ekonomichefen redovisade rapport.
Styrelsen godkände rapporten.

5.5 Likviditet och upplåning
Ekonomichefen redovisade rapport.
Styrelsen godkände rapporten.

5.6 Övriga rapporter
Ordförande och VD redovisade rapport.
Styrelsen godkände rapporten.

5.7 Ev. information från revisorer
Ingen redovisning

§6 Beslutsärende
6.1 Hantering av fastighet Holje 116:2, se bilaga.
Styrelsen beslutar **att** godkänna förslaget om hantering av fastighet.

6.2 Hantering av fastighet Holje 2:398, se bilaga.
Styrelsen beslutar **att** godkänna förslaget om hantering av fastighet.

6.3 Hantering av fastighet Kyrkhult 1:34, se bilaga.
Styrelsen beslutar **att** godkänna förslaget om hantering av fastighet.

§ 7 Övriga frågor
Inga övriga frågor.

§ 8 Nästa sammanträde
Fredag 18 september kl 13.00, Solgården, Ådalsvägen 1.

§ 9 Avslutning
Ordförande avslutade mötet och tackade för visat intresse.

Vid protokollet

Lisa Palmkvist – 2026-06-12

Justeras

Kjell Olofsson – 2026-06-12

Kent Kullman – 2026-06-17

Olofström 2026-05-29

Styrelsen

6.3 Hantering av fastighet Kyrkhult 1:34

Olofströmshus AB äger fastigheten belägen på Olofströmsvägen 12 i Kyrkhult. Fastigheten utgörs av ett bostadshus som för närvarande är uthyrt och har en befintlig hyresgäst.

Fastigheten omfattar cirka 80 kvm byggnadsarea (BYA), varav cirka **60 kvm utgör boarea** (BOA). Det **bokförda värdet uppgår till 129 077 kronor.**

Fastigheten är i behov av omfattande underhåll. Med hänsyn till den hyresintäkt som fastigheten ger bedöms det inte ekonomiskt motiverat att genomföra dessa investeringar.

Enligt Olofströms kommuns *ägardirektiv för direkt och indirekt ägda bolag* ska verksamheten bedrivas enligt affärsmässiga principer. Mot denna bakgrund bedöms det vara mer ändamålsenligt att avyttra fastigheten än att behålla den och genomföra det underhåll som krävs.

Se ” BILAGA 1, Hantering av fastighet Kyrkhult 1:34” för mer information om fastigheten.

Förslag till beslut:

att skicka förslag om försäljning av fastighet Kyrkhult 1:34 till kommunfullmäktige för ställningstagande i frågan.

Lisa Palmkvist, VD
Olofströmshus AB

Olofström 2026-05-29

Styrelsen

6.3 BILAGA 1, Hantering av fastighet Kyrkhult 1:34

Byggår: Tidigt 1900-tal.

BOA: 60 kvm

BYA: 80 kvm

Tomt: 1572 kvm

Drift: Elpanna.

Stort underhållsbehov.

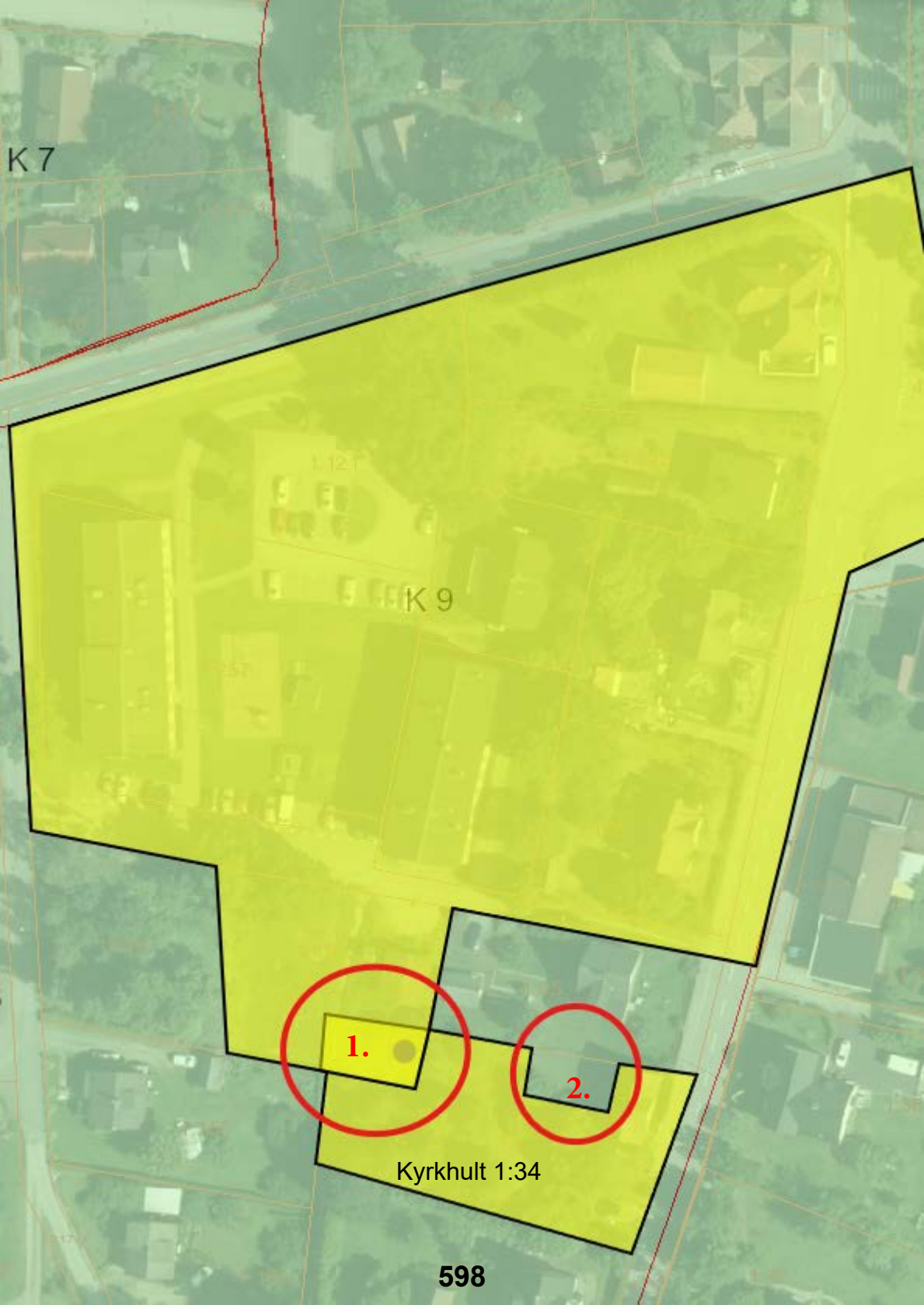
Bokfört värde: 129 077 kr.

1:257
1:105
s:17
1
1:213
1:112
1:36
2
1:136
1:238
1:35
1:82
Olofström Kyrkhult 1:34
1:155
s:17
1
1:128
1:160
1:33
1:42

K 7
K 9
1.
2.
Kyrkhult 1:34

Översiktskarta Kyrkullt 1:34 och 1:82

juni 29, 2026

5 0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 [m]

1:1 000

KSAU § 174/2026

KS 2026/2293

§ 174/2026 Hantering av aktivitetsstöd - jobb till 25 - samt ekonomiskt bistånd avseende etablering

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen beslutar att nettokostnaden för aktivitetsstödet överförs till kommunstyrelsens ansvar efter godkännande av kommunchefen

Kommunstyrelsen beslutar att kostnaden för ekonomiskt bistånd avseende etablering fortsatt överförs till kommunstyrelsens ansvar efter godkännande av kommunchefen

Ärendebeskrivning
Karl Andrae, ekonomichef, föredrar i ärendet.

Social- och äldrenämnden beslutade den 23 september 2026, § 135, att kostnader och intäkter för satsningen Jobb till 25 ska konteras på verksamhet 60 inom social- och funktionsstödsförvaltningens ansvar. Nämnden beslutade samtidigt att föreslå kommunstyrelsen att nettokostnaden för satsningen överförs till kommunstyrelsens ansvar efter godkännande av kommunchefen, på motsvarande sätt som ekonomiskt bistånd hänförligt till etablering.

Jobb till 25 är en arbetsmarknadssatsning riktad till kommuninvånare som är långtidsarbetslösa och uppbär ekonomiskt bistånd. Satsningen innebär att 25 personer erbjuds utvecklingstjänster inom kommunala verksamheter under 2027. Anställningarna omfattar 75 procent arbete och kombineras med kompetenshöjande insatser. Syftet är att stärka deltagarnas möjligheter till egen försörjning och samtidigt bidra till kommunens kompetensförsörjning.

Den beräknade lönekostnaden för utvecklingstjänsterna uppgår till cirka 7,5 mkr. Finansieringen bygger huvudsakligen på anställningsstöd från Arbetsförmedlingen, kommunens ordinarie budget för subventionerade anställningar samt medel från verksamhet 60.

Beslutsförslaget om att kommunstyrelsen beslutar att kostnaden för ekonomiskt bistånd avseende etablering fortsatt överförs till Kommunstyrelsens ansvar efter godkännande av kommunchefen har lagts med i detta ärende för att ha besluten samlade i ett och samma ärende. Detta sätt att arbeta är i enlighet med hur det hanteras idag.

KSAU § 174/2026

KS 2026/2293

Yttrande/Bedömning
Verksamhet 60 omfattar statliga ersättningar kopplade till mottagande och etablering av nyanlända. Enligt social- och äldrenämndens underlag har en betydande andel av målgruppen för Jobb till 25 bakgrund som nyanlända eller tidigare nyanlända. Satsningens inriktning på arbetsmarknadsetablering, kompetensutveckling och ökad självförsörjning bedöms därför vara förenlig med ändamålet för dessa medel.

För att skapa en enhetlig hantering föreslås att nettokostnaden för satsningen hanteras på motsvarande sätt som kostnader för ekonomiskt bistånd hänförliga till etablering. Överföring till kommunstyrelsens ansvar sker efter godkännande av kommunchefen. Därigenom behålls kontrollen över användningen av verksamhet 60-medlen samtidigt som finansieringen av satsningen kan hanteras inom befintliga tillgängliga medel.

Finansiering
Medel hänvisas från verksamhet 60.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Barnrättsperspektivet har beaktats. Satsningen riktar sig till vuxna kommuninvånare men kan indirekt påverka barn och unga genom att vårdnadshavare får ökade möjligheter till arbete och egen försörjning. Detta kan bidra till ökad ekonomisk och social trygghet i hushållen. Några direkta negativa konsekvenser för barn och unga har inte identifierats. Av beslutsunderlaget framgår inte att någon särskild dialog med barn och unga eller andra berörda grupper har genomförts inför beslutet.

Jämställdhetsperspektivet har beaktats. Den identifierade målgruppen består av både kvinnor och män och deltagande i satsningen ska utgå från individuella förutsättningar och behov. Satsningen bedöms kunna stärka möjligheterna till egen försörjning oavsett kön. Det är samtidigt angeläget att följa upp deltagandet och resultatet utifrån kön för att säkerställa att kvinnor och män ges likvärdiga möjligheter att ta del av satsningen.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Beslutsprotokoll från Social- och äldrenämnden
Underlag för beslutet i Social- och äldrenämnden

Beslutet skickas till
Social- och äldrenämnden

Kommunchef
Ekonomichef
Ekonom J.N

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-09-30 Diarienummer: 2026/2293-3

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**

Handläggare
Namn: Karl Andrae
Titel: Ekonomichef - biträdande kommunchef

Hantering av aktivitetsstöd - jobb till 25 - samt ekonomiskt bistånd avseende etablering

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att nettokostnaden för aktivitetsstödet överförs till Kommunstyrelsens ansvar efter godkännande av kommunchefen

Kommunstyrelsen beslutar att kostnaden för ekonomiskt bistånd avseende etablering fortsatt överförs till Kommunstyrelsens ansvar efter godkännande av kommunchefen

Ärendebeskrivning
Social- och äldrenämnden beslutade den 23 september 2026, § 135, att kostnader och intäkter för satsningen Jobb till 25 ska konteras på verksamhet 60 inom social- och funktionsstödsförvaltningens ansvar. Nämnden beslutade samtidigt att föreslå kommunstyrelsen att nettokostnaden för satsningen överförs till kommunstyrelsens ansvar efter godkännande av kommunchefen, på motsvarande sätt som ekonomiskt bistånd hänförligt till etablering.

Jobb till 25 är en arbetsmarknadssatsning riktad till kommuninvånare som är långtidsarbetslösa och uppbär ekonomiskt bistånd. Satsningen innebär att 25 personer erbjuds utvecklingstjänster inom kommunala verksamheter under 2027. Anställningarna omfattar 75 procent arbete och kombineras med kompetenshöjande insatser. Syftet är att stärka deltagarnas möjligheter till egen försörjning och samtidigt bidra till kommunens kompetensförsörjning.

Den beräknade lönekostnaden för utvecklingstjänsterna uppgår till cirka 7,5 mkr. Finansieringen bygger huvudsakligen på anställningsstöd från Arbetsförmedlingen, kommunens ordinarie budget för subventionerade anställningar samt medel från verksamhet 60.

Beslutsförslaget om att kommunstyrelsen beslutar att kostnaden för ekonomiskt bistånd avseende etablering fortsatt överförs till Kommunstyrelsens ansvar efter godkännande av kommunchefen har lagts med i detta ärende för att ha besluten samlade i ett och samma ärende. Detta sätt att arbeta är i enlighet med hur det hanteras idag.

Yttrande/Bedömning

Verksamhet 60 omfattar statliga ersättningar kopplade till mottagande och etablering av nyanlända. Enligt social- och äldrenämndens underlag har en

betydande andel av målgruppen för Jobb till 25 bakgrund som nyanlända eller tidigare nyanlända. Satsningens inriktning på arbetsmarknadsetablering, kompetensutveckling och ökad självförsörjning bedöms därför vara förenlig med ändamålet för dessa medel.

För att skapa en enhetlig hantering föreslås att nettokostnaden för satsningen hanteras på motsvarande sätt som kostnader för ekonomiskt bistånd hänförliga till etablering. Överföring till kommunstyrelsens ansvar sker efter godkännande av kommunchefen. Därigenom behålls kontrollen över användningen av verksamhet 60-medlen samtidigt som finansieringen av satsningen kan hanteras inom befintliga tillgängliga medel.

Finansiering
Medel hänvisas från verksamhet 60.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Barnrättsperspektivet har beaktats. Satsningen riktar sig till vuxna kommuninvånare men kan indirekt påverka barn och unga genom att vårdnadshavare får ökade möjligheter till arbete och egen försörjning. Detta kan bidra till ökad ekonomisk och social trygghet i hushållen. Några direkta negativa konsekvenser för barn och unga har inte identifierats. Av beslutsunderlaget framgår inte att någon särskild dialog med barn och unga eller andra berörda grupper har genomförts inför beslutet.

Jämställdhetsperspektivet har beaktats. Den identifierade målgruppen består av både kvinnor och män och deltagande i satsningen ska utgå från individuella förutsättningar och behov. Satsningen bedöms kunna stärka möjligheterna till egen försörjning oavsett kön. Det är samtidigt angeläget att följa upp deltagandet och resultatet utifrån kön för att säkerställa att kvinnor och män ges likvärdiga möjligheter att ta del av satsningen.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Beslutsprotokoll från Social- och äldrenämnden
Underlag för beslutet i Social- och äldrenämnden

Beslutet skickas till
Social- och äldrenämnden, kommunchef, ekonomichef, ekonom Johan Ny

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Beslut SÄN § 135 2026 Jobb till 25 - jobbsatsning för långtidsarbetslösa kommuninvånare.PDF
2 Jobb till 25 - underlag till SÄN

Social- och äldrenämnden

Plats: Socialkontoret, tredje våningen

Tid: 13:00 - 14:50

§ 129-147

Beslutande:		**Ersättare för:**	
Marie Rosén	(S)		
Karin Nordvall	(C)		
Birgitta Gustavi	(M)	Patrik Krupa	
Eva Johnsson	(S)		
Kaj Torikka	(S)		
Mirela Atovic	(S)		
Bertil Thomasson	(C)		
Britta Lindgren	(M)		
Max Nielsen	(SD)		
Pia Freij	(SD)		Frånvarande. Ej ersatt.
Annika Eriksson Bencic	(SD)	Susanne Sjöberg	

Övriga närvarande:
Branislav Nikolic, förvaltningschef
Nihad Hodzic, förvaltningschef
Cecilia Roskvist, sekreterare
Anna Larsson, MAR § 130
Vendela Johansson, SAS § 133
Sam Svensson, enhetschef § 134
Pernilla Andersson, förvaltningsekonom § 136-141
Nedjo Diljkan (S)
Marina Johansson (C)
Kerstin Nilsson (M)

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Cecilia Roskvist

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Marie Rosén

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Britta Lindgren

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis:	Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

§ 135/2026 Jobb till 25 - jobbsatsning för långtidsarbetslösa kommuninvånare

Social- och äldrenämndens beslut:

Social- och äldrenämnden beslutar att kostnader och intäkter för Jobbsatsningen konteras på verksamhet 60 inom social- och funktionsstödsförvaltningens ansvar.

Social- och äldrenämnden beslutar vidare att föreslå kommunstyrelsen att nettokostnaden för Jobbsatsningen överförs till kommunstyrelsens ansvar efter godkännande av kommunchefen på motsvarande sätt som ekonomiskt bistånd hänförligt till etablering.

Ärendebeskrivning

Social- och funktionsstödsförvaltningen har tagit fram förslaget ”Jobb till 25” mot bakgrund av ökade kostnader för ekonomiskt bistånd och behovet av att stärka möjligheterna till egen försörjning för långtidsarbetslösa kommuninvånare. Satsningen innebär att 25 personer erbjuds utvecklingstjänster inom kommunala verksamheter där arbete kombineras med kompetensutveckling, med målsättningen att fler ska nå självförsörjning samtidigt som kommunens kompetensförsörjning stärks.

Yttrande/Bedömning

Förvaltningen bedömer att satsningen bidrar till minskat beroende av försörjningsstöd, ökad sysselsättning och förbättrad kompetensförsörjning inom kommunens verksamheter. Satsningen bedöms även ge positiva sociala och ekonomiska effekter på både kort och lång sikt.

Finansiering

Satsningen beräknas medföra lönekostnader om cirka 7,5 mnkr under 2027 för 25 utvecklingstjänster. Finansieringen föreslås ske genom en kombination av statliga anställningsstöd från Arbetsförmedlingen, ordinarie budget för subventionerade anställningar samt verksamhet 60-medel. Förvaltningens bedömning är att statliga anställningsstöd kommer att finansiera en betydande del av lönekostnaderna och att resterande finansiering kan hanteras inom befintliga budgetramar och tillgängliga verksamhet 60-medel. Satsningen bedöms samtidigt medföra minskade kostnader för ekonomiskt bistånd och på sikt ökade skatteintäkter genom att fler kommuninvånare når egen försörjning.

En del av finansieringen föreslås ske genom så kallade verksamhet 60-medel, vilka består av statliga ersättningar kopplade till mottagande och etablering av nyanlända. Förvaltningens analys visar att en betydande andel av den aktuella målgruppen har bakgrund som nyanlända eller tidigare nyanlända och därmed omfattas av insatser som syftar till etablering på arbetsmarknaden. Användningen av verksamhet 60-medel bedöms därför ligga i linje med medlens syfte att främja självförsörjning, kompetensutveckling och arbetsmarknadsetablering. Genom att använda cirka 1,7 mnkr av dessa medel möjliggörs genomförandet av satsningen utan att medel behöver omfördelas från ekonomiskt bistånd.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrättsperspektivet har beaktats. Fler vårdnadshavare i arbete bedöms bidra till ökad ekonomisk och social trygghet för barn och unga. Någon negativ påverkan har inte identifierats.

Jämställdhetsperspektivet har beaktats genom att satsningen riktar sig till både kvinnor och män utifrån individuella förutsättningar och syftar till att stärka möjligheterna till egen försörjning för samtliga deltagare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Jobb till 25 - underlag till SÄN

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Förvaltningschef BN
Enhetschef SS

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Jobb till 25

Jobbsatsning för långtidsarbetslösa kommuninvånare

Olofströmsmodellen – 25 utvecklingstjänster för framtidens arbetskraft

1.Bakgrund

Kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd har ökat kraftigt de senaste åren. Utbetalningarna för 2025 visar en negativ kostnadsvvikelse mot budget om drygt 3,8 Mkr. Kostnaderna för 2025 har budgeterats till 1,3 Mkr med utfallet har blivit nästan 5,2 Mkr.

Målgruppen för jobbsatsningen utgörs av de 73 individer som uppbär försörjningsstöd. Gruppen kännetecknas av en komplex och sammansatt problematik där många personer har flera samtidiga utmaningar som påverkar möjligheterna till egen försörjning och etablering på arbetsmarknaden. Av de 73 individerna är 43 män (59 procent) och 30 kvinnor (41 procent).

En betydande andel av målgruppen har hälsorelaterade eller sociala hinder. Drygt en tredjedel, 34 procent, har en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF), medan 29 procent har psykisk ohälsa. Vidare är 23 procent sjukskrivna och 19 procent har pågående insatser från Region Blekinge. Språksvårigheter förekommer hos 30 procent av individerna, vilket kan försvåra både arbetsmarknadsetablering och deltagande i olika stödinsatser.

Målgruppen präglas också av en omfattande social problematik. Nästan en tredjedel, 32 procent, har andra insatser enligt socialtjänstlagen och 23 procent har ekonomiska skulder. Tidigare beroendeproblematik förekommer hos 27 procent av individerna, medan 5 procent har ett pågående beroende. Även tidigare kriminalitet förekommer hos 18 procent av gruppen.

Sammantaget visar analysen att målgruppen står relativt långt från arbetsmarknaden och ofta har flera parallella behov som behöver mötas samtidigt. För att jobbsatsningen ska ge god effekt krävs därför ett individanpassat arbetssätt med nära samverkan mellan kommunens verksamheter, hälso- och sjukvården, Arbetsförmedlingen och andra berörda aktörer. Många individer behöver inte enbart stöd för att få ett arbete, utan även insatser som stärker hälsa, språkkunskaper, social situation och arbetsförmåga över tid.

2.Olofströms kommun vill skapa framtidstro genom utvecklingstjänster

Olofströms kommun har en växande grupp invånare som uppbär ekonomiskt bistånd och står mycket långt från arbetsmarknaden. Det handlar om personer som ofta har varit arbetslösa i flera år, saknar formell utbildning, har låg tilltro till sin egen förmåga och som i dag omfattas av de traditionella arbetsmarknadsinsatserna. Samtidigt står kommunen inför stora kompetensförsörjningsutmaningar inom äldreomsorg, LSS, lokalvård, måltidsservice och socialt förebyggande arbete.

Ett av Olofströms kommuns strategiska mål ”Jobb till 1000” är inriktat på att skapa 1000 nya jobb och främja hållbar tillväxt. Jobbsatsningen ”Jobb till 25” är ett led i detta arbete. I Olofströms kommun och Social- och äldrenämnden ser vi varje människa som resurs. Vi ser ett behov av att tänka nytt – att skapa insatser som både stärker individens möjligheter och samtidigt löser konkreta behov i kommunens verksamheter. Vi vill göra detta via anställningar som kombinerar arbete med lärande, handledning och kompetensutveckling. Anställningar som bygger självkänsla, skapar stolthet och öppnar dörrar till framtida yrken.

2.1 Vad är en utvecklingstjänst?

En utvecklingstjänst är en särskilt utformad anställning i kommunal verksamhet, riktad till personer som står långt från arbetsmarknaden. Det är inte praktik. Det är inte en åtgärd. Det är ett jobb – men ett jobb med inbyggd utveckling. Det som är oerhört viktigt med dessa tjänster är att de aldrig får användas för att täcka ordinarie personalens frånvaro utan får endast användas som extra resurser i kommunala verksamheter.

Utvecklingstjänsterna i Olofströms kommun är inte bara anställningar – de är också en väg in i yrkeslivet genom strukturerad kompetensutveckling. Varje utvecklingstjänst omfattar en anställning på 75 % av heltid, där individen får lön för sitt arbete i kommunal verksamhet. Den återstående tiden, motsvarande 25 %, är avsatt för teoretiska studier eller en kompetenshöjande insats. Målet är att deltagaren ska ha genomfört en kompetnshöjande insats under anställningstiden och därmed stå bättre rustad för fortsatt arbete eller studier. Den kompetenshöjande insatsen är kopplad till det yrkesområde där deltagaren är anställd, exempelvis omvårdnandsassistent inom vård och omsorg, stödbiträde inom funktionsstöd, lokalvårdare, måltidsbiträde, parkarbetare.

Genom att kombinera anställning med kompetenshöjande insatser och lärande skapas en hållbar modell för kompetensförsörjning inom kommunens verksamheter, samtidigt som individer som tidigare stått långt från arbetsmarknaden får en reell chans att etablera sig i arbetslivet.

Detta går även hand i hand med intentionerna i den nya lagen om aktivitetskrav som förväntas träda i kraft den 1 juli 2026, enligt regeringens lagrådsremiss. Aktivitetskravet innebär att personer som får försörjningsstöd ska delta i aktiviteter som stärker deras möjligheter till arbete eller studier. Syftet är att öka självförsörjningen och skapa en mer enhetlig tillämpning i landet. Kommunen ansvarar för att erbjuda relevanta aktiviteter och följa upp deltagandet.

2.2 Utvecklingstjänster – en lösning på dubbla samhällsutmaningar

I Olofströms kommun skapar vi inte bara arbetstillfällen – vi skapar lösningar. Genom utvecklingstjänster erbjuder vi människor som stått utanför arbetsmarknaden en verklig chans till arbete, kompetens och framtidstro. Men vi nöjer oss inte där.

Varje utvecklingstjänst är strategiskt utformad för att samtidigt möta ett konkret behov i våra kommunala verksamheter. Det kan handla om att minska ensamhet bland äldre, öka tryggheten i bostadsområden, förbättra sopsortering, avlasta vårdpersonal eller skapa en bättre måltidsmiljö i skolan. Det innebär att varje tjänst löser två samhällsutmaningar i ett: den bryter långtidsarbetslöshet och utanförskap – och stärker välfärden där den bäst behövs.

Nedan följer exempel på några utvecklingstjänster:

1. Trivselvärd inom äldreomsorg, t.ex.Holjegården
Skapar social samvaro genom samtal, promenader, högläsning och enklare aktiviteter. Minskar ensamhet och psykisk ohälsa bland äldre – samtidigt som individen får en trygg och meningsfull väg in i arbetslivet.

2. Omsorgsassistent i hemtjänst eller funktionsstöd
Stöttar vårdpersonal med enklare uppgifter som bäddning, påfyllning av förråd, sällskap och enklare ärenden. Avlastar en pressad omsorgsverksamhet och ger deltagaren en konkret väg in i vård- och omsorgsyrken.

3. Måltidsvärd i skola eller omsorg (t.ex. på Holjegården)
Ansvarar för dukning, servering, disk och trivsel kring måltider. Skapar lugnare måltidsmiljöer och minskar risken för undernäring – samtidigt som deltagaren får erfarenhet av köksarbete och service.

4. Lokalvårdsassistent eller medarbetare i tvätteriet på Holjegården.
Utför enklare städuppgifter, påfyllning av material och ordningshållning i gemensamma utrymmen. Förbättrar hygien och arbetsmiljö i skolor och vårdboenden – samtidigt som deltagaren får praktisk erfarenhet inom lokalvård. Arbetar man på tvätteriet på Holjegården är det följande arbetsuppgifter som förekommer: sortering av textilier,maskintvätt och programval, torkning och mangling.

5. Aktivitetsstödjare i dagverksamhet
Medverkar i planering och genomförande av fritidsaktiviteter för äldre eller personer med funktionsnedsättning. Ökar livskvaliteten för brukare och ger deltagaren erfarenhet av socialt arbete i en trygg miljö.

6. Trygghetsvärd i bostadsområden
Ronderar bostadsområden, hälsar på boende, rapporterar otrygga platser och skapar kontakt med ungdomar. Ökar tryggheten i offentliga miljöer och ger deltagaren en roll som positiv förebild och samhällsresurs.

7. *Miljövärd i flerfamiljshus*
Håller ordning i miljörum, informerar om sopsortering och hjälper boende att sortera rätt. Minskar nedskräpning och förbättrar återvinningen – samtidigt som deltagaren får en meningsfull arbetsroll med miljöfokus.

8. Parkvärd/utemiljövärd
Sköter enklare parkunderhåll, plockar skräp, vattnar växter och möter besökare. Förbättrar utemiljöer och ökar trivseln i det offentliga rummet – samtidigt som deltagaren får arbetslivserfarenhet.

9. Skolgårdsvärd
Närvarande under raster, uppmuntrar till lek och rörelse, förebygger konflikter. Ökar tryggheten och den fysiska aktiviteten bland barn – samtidigt som deltagaren får en roll i barn- och ungdomsverksamhet.

10. Kulturassistent eller servicearbetare på Fritidsbanken
Stöttar vid evenemang, förbereder lokaler, välkomnar besökare och hjälper deltagare. Ökar tillgången till kultur och sociala mötesplatser – samtidigt som deltagaren får erfarenhet av bemötande och evenemangsarbete.

Som servicearbetare på Fritidsbanken tar emot, sorterar och lånar ut sport- och fritidsutrustning till allmänheten. Arbetar med att rengöra, reparera och göra utrustning klar för utlåning. Möter besökare, hjälper dem att hitta rätt utrustning och håller ordning i lokalen.

11. Digital stödperson för äldre
Hjälper äldre att använda mobiltelefoner, datorer och e-tjänster. Minskar digitalt utanförskap och stärker äldres självständighet – samtidigt som deltagaren får en roll som pedagog och teknisk vägledare.

12. Cykelvärd
Underhåller kommunens lånecyklar, informerar om cykelvägar och främjar hållbart resande. Bidrar till folkhälsa och miljö – samtidigt som deltagaren får teknisk och praktisk erfarenhet i en växande sektor.

13. Återbruksassistent
Sorterar och tar emot återbruksmaterial, informerar om återanvändning och cirkulär ekonomi. Minskar avfallsmängder och främjar hållbar konsumtion – samtidigt som deltagaren får erfarenhet av logistik och kundkontakt.

14. Fritidsstödjare för barn med särskilda behov
Stöttar barn i fritidsverksamhet, skapar trygghet och hjälper till med inkludering i aktiviteter. Ökar delaktighet för barn med särskilda behov – samtidigt som deltagaren får erfarenhet av pedagogiskt arbete och relationsskapande.

15. Badvärd
Skapar trygghet och trivsel vid kommunens badplatser och simhallar. Rollen bidrar till ökad säkerhet, främjar folkhälsa och ger invånare en positiv upplevelse av kommunens rekreationsmiljöer.

3.Övergripande mål och förväntade utfall

Det övergripande målet är att 25 personer med försörjningsstöd ska erbjudas en utvecklingstjänst under en ettårig anställningsperiod. Dessa tjänster är riktiga anställningar i kommunal verksamhet, men med ett särskilt pedagogiskt och socialt stöd, samt 25 % av arbetstiden avsatt för kompetenshöjande insatser.

För att säkerställa att utvecklingstjänsterna leder till varaktig förändring har kommunen definierat tre centrala mål:

1.Minst 25 personer ska påbörja och fullfölja en utvecklingstjänst.
Detta är ett grundläggande kvantitativt mål som säkerställer att jobbsatsningen når tillräcklig skala. Det innebär att minst 25 individer ska ha en aktiv anställning inom ramen för utvecklingstjänstmodellen under år 2027.

2.Minst 50 % av deltagarna ska genomgå en kompetenshöjande insats under anställningstiden.
Målet är att deltagaren ska ha genomfört en kompetnshöjande insats under anställningstiden och därmed stå bättre rustad för fortsatt arbete eller studier. Den kompetenshöjande insatsen är kopplad till det yrkesområde där deltagaren är anställd.

3.Minst 50 % av deltagarna ska vara självförsörjande efter avslutad utvecklingstjänst.
Självförsörjning definieras här som att individen har gått vidare till anställning, reguljär utbildning kombination av arbete och studier utan fortsatt behov av försörjningsstöd eller gått vidare till andra arbetsmarknadspolitiska program utan fortsatt behov av försörjningsstöd (t.ex A-kassa). Detta är det mest centrala effektmålet och visar på insatsens långsiktiga påverkan.

Samtliga anställda i satsningen, som har en subventionerad anställningsform som är A-kassegrundande, kommer att ha rätt till ersättning från A-kassa ifall de inte blir självförsörjande via arbete eller studier. Det är nystartsjobb, etableringsjobb, alla former av lönebidrag (inklusive trygghetsanställning) som är a-kassegrundande, medan introduktions- och instegsjobb inte ger rätt till A-kassa.

Typ av subventionerad anställningsform	**A-kassegrundande**
Lönebidrag (alla former)	Ja
Nystartsjobb	Ja
Etableringsjobb	Ja
Trygghetsanställning	Ja
Introduktionsjobb	Nej
Instegsjobb	Nej

Av de 25 personer som anställs är det realistiskt att minst 50% har en anställning som är a-kassegrundande, medan ungefär 50% har en anställning som inte ger rätt till a-kassa. Detta beror på att stödformer som lönebidrag, nystartsjobb, etableringsjobb och trygghetsanställning räknas som förvärvsarbete och därmed är a-kassegrundande, medan introduktionsjobb och instegsjobb inte är det.

3.1 Satsningens olika faser

Här är en översiktlig beskrivning av de olika faserna i satsningen från kartläggning till avslut.

Fas 1: Kartläggning och målgruppsidentifiering (mars 2026 – maj 2026)
Satsningen inleds med en noggrann kartläggning av målgruppen. Det handlar om personer som står mycket långt från arbetsmarknaden, uppbär försörjningsstöd, har låg utbildningsnivå, bristande arbetslivserfarenhet och ibland med sociala eller språkliga hinder.

I samverkan mellan kommunens arbetsmarknadsenhet, socialtjänst och Arbetsförmedlingen identifieras individer som:

- Har varit arbetslösa under längre tid och uppbär försörjningsstöd
- Bedöms ha behov av ett förstärkt stöd för att närma sig arbetsmarknaden.
- Bedöms vara i behov av fortsatt försörjningsstöd under ytterligare 1 år om de inte erhåller en utvecklingstjänst
- Har rätt till anställningsstöd enligt Arbetsförmedlingens regelverk (t.ex. introduktionsjobb, särskilt anställningsstöd, nystartsjobb, lönebidrag mfl.).

Parallellt görs en analys av vilka kommunala verksamheter som har behov av förstärkning inom service, omsorg, måltid, lokalvård, trygghet eller miljö – och där utvecklingstjänster kan bidra till att lösa konkreta utmaningar.

Fas 2: Matchning och förberedelse (juni 2026-december 2026)
När målgruppen är identifierad sker en individuell matchning mellan deltagare och lämplig utvecklingstjänst. Detta sker genom:

- Intervjuer och samtal med deltagaren.
- Bedömning av intresse, förmåga och tidigare erfarenheter.
- Dialog med berörd verksamhet för att säkerställa rätt förutsättningar.
- Deltagaren får stöd med att bli medlem i en A-kassa om man redan inte är medlem

Deltagaren får därefter ta del av en **förberedelsefas** som inkluderar:

- Strukturerad förberedelse med fokus på att stärka basala kompetenser
- Introduktion till arbetsplatsen och arbetsuppgifterna.
- Arbetspraktik inför anställning
- Information om vikten av att delta i en kompetenshöjande insats och vad som förväntas under anställningen.
- Upprättande av en individuell utvecklingsplan.

Innan deltagarna påbörjar sin utvecklingstjänst genomgår de en strukturerad förberedelsefas med fokus på att stärka basala kompetenser – de grundläggande färdigheter och förhållningssätt som krävs i alla typer av arbeten. Denna fas är avgörande för att deltagarna ska få en trygg och hållbar start i sin anställning.

Målsättningen är att få en samlad bild av deltagarens arbetslivskompetens, personliga egenskaper och utvecklingsbehov. Genom samtal, observationer och praktiska övningar kartläggs deltagarens förmåga inom områden som punktlighet, samarbetsförmåga, bemötande, flexibilitet, noggrannhet och uthållighet.

Deltagarna får konkret återkoppling på sina styrkor och utvecklingsområden, vilket skapar motivation och tydliggör vad som krävs för att lyckas i arbetslivet. Samtidigt får handledare och arbetsgivare en tydlig bild av deltagarens förutsättningar, vilket underlättar matchningen till rätt utvecklingstjänst. Förberedelsefasen fungerar därmed som en kvalitetssäkring – både för individen och arbetsgivaren och ökar sannolikheten för att anställningen ska bli framgångsrik, meningsfull och leda vidare till självförsörjning.

Fas 3: Anställning och introduktion (januari 2027)
Deltagaren anställs i en utvecklingstjänst på 75 % av heltid, med lön enligt gällande kollektivavtal. Anställningen sker i kommunal regi, med tydlig arbetsbeskrivning och tillgång till handledare på arbetsplatsen.

Under introduktionen får deltagaren:

- Praktisk vägledning i arbetsuppgifterna.
- Tillgång till en arbetsplatsmentor eller handledare.
- Regelbunden uppföljning av arbetsmarknadssekreterare.

Fas 4: Kompetenshöjande insats under anställningen (januari 2027-december 2027)
Utöver arbetet deltar deltagaren i en kompetenshöjande insats under anställningen på 25 %.
Målet är att deltagaren ska ha genomfört en kompetnshöjande insats under anställningstiden och därmed stå bättre rustad för fortsatt arbete eller studier. Den kompetenshöjande insatsen är kopplad till det yrkesområde där deltagaren är anställd, exempelvis:

- Serviceassistent inom vård och omsorg.
- Lokalvårdare.
- Måltidsbiträde.
- Parkarbetare.

De kompetenshöjande insatserna kan vara:

- En arbetsmarknadsutbildning via Arbetsmarknadsenheten
- En yrkes- eller lärlingsutbildning via Vuxenutbildningen
- Annan individanpassad kompetenshöjande insats

Fas 5: Uppföljning och stöd under anställningen
Under hela anställningstiden sker regelbunden uppföljning av:

- Närvaro och prestation på arbetsplatsen.
- Deltagande i kompetenshöjande insats.
- Utveckling i förhållande till den individuella utvecklingsplanen.

Stödet ges av en arbetsmarknadssekreterare som fungerar som länk mellan deltagare, arbetsplats och utbildningsanordnare.

Fas 6: Avslut och övergång till nästa steg

Mot slutet av anställningen påbörjas en avslutsfas med fokus på övergång till nästa steg. Det kan innebära:

- Stöd i att söka arbete inom kommunen eller på den öppna arbetsmarknaden.
- Fortsatt utbildning
- Samverkan med Arbetsförmedlingen för fortsatt matchning.

Deltagaren får ett intyg/betyg över genomförd utvecklingstjänst och kompetenshöjande insats, samt ett avslutande samtal där framtida mål och behov identifieras.

3.2 Konsekvensmekanism vid vägran att delta i utvecklingstjänst

För att säkerställa att satsningen på utvecklingstjänster får full effekt och når de uppsatta målen, kommer Olofströms kommun att utforma en tydlig och rättssäker konsekvensmekanism för individer som erbjuds en utvecklingstjänst men väljer att tacka nej utan godtagbara skäl.

Utvecklingstjänsterna är en viktig del av kommunens strategi för att bryta långtidsarbetslöshet och skapa vägar till självförsörjning. De är riktiga anställningar i kommunal verksamhet, kombinerade med utbildning och stöd, och utgör därmed en reell möjlighet till inträde på arbetsmarknaden. Därför är det också rimligt att ställa krav på deltagande.

Konsekvensmekanismens grundprincip kommer att vara att alla individer som uppbär försörjningsstöd och bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande ska, om de erbjuds en utvecklingstjänst, delta fullt ut. Att tacka nej utan godtagbara skäl betraktas som bristande medverkan i arbetslivsinriktade insatser.

Konsekvenser vid vägran att delta:

1. *Skriftlig varning*: Vid första vägran ges en skriftlig varning. Individen informeras om att fortsatt vägran kan leda till reducerat eller indraget försörjningsstöd.
2. *Reducerat eller indraget försörjningsstöd*: Om individen fortsatt vägrar delta utan godtagbara skäl, kan försörjningsstödet reduceras eller helt dras in, i enlighet med bestämmelserna i socialtjänstlagen (SoL).
3. *Avstängning från andra kommunala insatser*: Individen kan tillfälligt uteslutas från andra arbetsmarknadsinsatser, såsom praktik, utbildningsstöd eller coachning, tills samarbetsvilja visas.

<u>Godtagbara skäl att tacka nej</u>

För att konsekvenser inte ska utlösas krävs att individen har ett sakligt och dokumenterat skäl, till exempel:

- Medicinska hinder (styrkta med läkarintyg)
- Pågående vård- eller behandlingsinsats
- Akut familjesituation
- Språkliga eller kognitiva hinder som gör tjänsten olämplig (bedöms av arbetsmarknadsenheten)

<u>Vägen tillbaka</u>

Konsekvensmekanismen är inte straffande, den är aktiverande. Individen har alltid möjlighet att:

- Återinträda i insatsen genom att tacka ja till en ny utvecklingstjänst.
- Få tillbaka fullt försörjningsstöd (fram till dess att individen blir självförsörjande via lön) om individen visar vilja att delta och följer utvecklingsplanen.

4.Ekonomi

Satsningen på utvecklingstjänster i Olofströms kommun är inte bara socialt motiverad – den är också ekonomiskt genomtänkt och långsiktigt hållbar. Genom att kombinera riktiga anställningar med utbildning, handledning och samhällsnyttiga arbetsuppgifter skapas en modell som både stärker individens väg till självförsörjning och genererar ekonomiska vinster för kommunen och samhället i stort.

4.1 Totala kostnader

Den största utgiftsposten i satsningen är lönekostnaderna för de 25 utvecklingstjänsterna. Varje deltagare anställs på 75 % av heltid under ett år, med lön och sociala avgifter inkluderade. Den totala lönekostnaden för hela gruppen uppgår till **7,5 Mkr**. Detta inkluderar samtliga personalkostnader kopplade till anställningarna.

Utöver lönekostnader kan det tillkomma vissa administrativa kostnader för samordning, handledning och utbildningsinsatser, men dessa hanteras inom ramen för kommunens befintliga resurser.

4.2 Ekonomiska effekter

Satsningen genererar flera typer av intäkter och besparingar:

1.Minskade kostnader för försörjningsstöd
Genom att 25 personer går från försörjningsstöd till anställning minskar kommunens utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Den beräknade besparingen uppgår till **2,85 Mkr** under ett år. Detta är en direkt effekt av att deltagarna får egen inkomst och därmed inte längre är beroende av ekonomiskt stöd från kommunen.

2.Anställningsstöd från Arbetsförmedlingen
En stor majoritet av deltagarna bedöms vara berättigade till statliga anställningsstöd, såsom nystarsjobb, etableringsjobb, utvecklingsanställning, introduktionsjobb eller lönebidragsanställning.

Arbetsförmedlingen lämnar oftast lönebidrag med en bidragsnivå om 60 eller 70 procent för lönekostnader upp till en bruttolön på 20.000 kr/mån vid heltidsarbete. Om den anställda arbetar deltid minskas beloppet i förhållande till arbetstiden. De bidragsgrundande lönekostnaderna är bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön, de avgifter som hör till bruttolönen enligt socialavgiftslagen (2000:980) och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift samt den av Arbetsförmedlingen fastställda schablonen för premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar eller likvärdiga försäkringar. Det slutgiltiga bidragsbeloppet fastställs när bidraget lämnas och beräknas utifrån den lön som redovisas till Skatteverket i arbetsgivardeklarationen på individnivå.

Eftersom det finns väldigt många olika parametrar som kan påverka storleken på anställningsstödet från Arbetsförmedlingen är utgångspunkten för den ekonomiska kalkylen att anställningsstöden kommer att täcka upp till 55 % av lönekostnaden. Den totala intäkten från Arbetsförmedlingen beräknas till **4,1 Mkr**.

3.Kommunalskatt från deltagarna
Även om deltagarna anställs på 75 %, genererar deras löner skatteintäkter till kommunen. Med en genomsnittlig kommunalskatt på cirka 33 %, och en genomsnittlig månadslön på 75 % av heltid, beräknas netto av ökat skatteunderlag och minskad inkomstutjämning till **200 tkr** under ett år.

5.Finansiering av jobbsatsningen

Jobbsatsningen innebär flera ekonomiska risktaganden. Den mest centrala risken är att kommunen behöver göra en aktiv växling av budgetmedel från ekonomiskt bistånd till att finansiera jobbsatsningen under 2027. Detta innebär att man omfördelar medel från en lagstyrd kostnadspost om ca 2,85 mkr till en utvecklingsinsats som bygger på prognoser och antaganden om framtida besparingar. Om färre deltagare än väntat lämnar försörjningsstöd, eller om återflödet till bistånd blir högre än beräknat, kan den frigjorda besparingen bli lägre än det som ligger till grund för kalkylen.

Ytterligare en risk är att nettoeffekten av ökat skatteunderlag och minskad inkomstutjämning inte syns tydligt i jobbsatsningens budget, eftersom denna påverkan ligger ”inbäddad” i de ordinarie skatteintäkterna. Det innebär att även om satsningen faktiskt genererar ökade skatteintäkter, kan dessa effekter vara svåra att isolera och följa upp, vilket gör att den positiva delen av kalkylen riskerar att inte bli synlig i det ekonomiska resultatet. Detta skapar en osäkerhet i hur stor del av den beräknade självfinansieringen som i praktiken kan följas och verifieras i bokslutet.

När det gäller statliga anställningsstöd är det förhållandevis säker inkomstkälla förutsatt att jobbsatsningen planeras i god tid och tillsammans med Arbetsförmedlingen. Genom god planering tillsammans med Arbetsförmedlingen säkerställer kommunen att rätta ersättningsnivåer beviljas, att endast stödberättigade individer erbjuds anställning samt att beslut om anställningsstöd fattas i god tid. Erfarenhetsmässigt är det snarare regel än undantag att Arbetsförmedlingen även beviljar merkostnadsersättning i samband med vissa subventionerade anställningar. Denna intäkt har dock inte tagits med i den ekonoiska kalkylen. Merkostnadsersättningen, i de fall den beviljas, kommer att tillfalla de kommunala arbetsplatserna som har valt att ta en emot individer på utvecklingstjänst.

Sammanfattningsvis innebär satsningen ett medvetet ekonomiskt risktagande i synnerhet om budgetmedel för ekonomiskt bistånd måste växlas och eftersom vissa effekter ligger inbyggda i skatteintäkterna och är svåra att synliggöra. Samtidigt är riskerna hanterbara, men kräver tydlig styrning och uppföljning för att säkerställa att satsningen ger det förväntade ekonomiska utfallet.

Olofströms kommun arbetar redan idag tillsammans med Arbetsförmedlingen med olika typer av subventionerade anställningar och har avsatt budget för ändamålet för 2026 om 1,67 Mkr. Dessa medel har under de senaste åren inte använts fullt ut. Budget för ändamålet kommer att vara av motsvarande storlek för år 2027. Kommunen får även statlig ersättning för kostnader kopplade till mottagande av asylsökande och nyanlända. Ersättningarna kan vara både schablonbaserade och ansökningsbaserade, och täcker bland annat boende, skola, omsorg, mottagande av ensamkommande barn men även vissa kompetenshöjande insatser för att de nyanlända och före detta nyanlända ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. I Olofströms kommun kallas dessa medel för ”verksamhet 60-medel”.

För att genomföra satsningen med minimala risktaganden krävs det att budgetmedel från ekonomiskt bistånd för 2027 (motsvarande 2,85 mkr) inte växlas för att att finansiera jobbsatsningen. Liknande gäller den beräknade nettoeffekten av ökat skatteunderlag och minskad inkomstutjämning (200 tkr). Eftersom denna inte tydligt kan följas upp i jobbsatsningens budget, bör den inte räknas som intäkt i kalkylen. Med andra ord bör beräknade intäkter och besparingar om totalt 3,05 mkr undantas från den ekonomiska beräkningen.

Kommunens ordinarie budget för subventionerade anställningar om 1,67 Mkr kan redan täcka en del av jobbsatsningen. Resterande finansiella medel som behövs för att genomföra jobbsatsningen (utan att behöva växla budgetmedel från ekonomiskt bistånd) behöver finansieras på ett annat sätt. Eftersom preliminära analyser visar att en betydande andel individer som förväntas bli aktuella för jobbsatsningen är eller har kommit till landet eller kommunen som flyktingar är det fullt möjligt och lämpligt att använda ”verksamhet 60-medel” för att delvis finansiera jobbsatsningen. Den ekonomiska beräkningen nedan visar att det behövs **ca 1,7 mkr från verksamhet 60-mede**l för att finansiera jobbsatsningen. Dessa medel beräknas generera minskade kostnader av ekonomiskt bistånd och ökade skatteintäkter om totalt 3,05 mkr för år 2027 och 1,42 mkr för år 2028.

Utvecklingstjänster Olofströms kommun	**2027**	**2028**
Lönekostnader 25 tjänster	-7 525 389 kr*	-
Delsumma kostnader i projektet	**-7 525 389 kr**	-
Anställningsstöd från AF	+4 138 964 kr**	-
Ingångsavdrag (sänkt arbetsgivaravgift)	-	-
Merkostnadsersättning från AF	-	-
Netto av ökat skatteunderlag och minskad inkomstutjämning	-	-
Ordinarie budget subventionerade anställningar	+ 1 670 000 kr	-
Verksamhet 60-medel	+1 716 425 kr***	-
Delsumma intäkter	**+ 7 525 389 kr**	**-**
Resultat Utvecklingstjänster	**0 kr**	**0 kr**
Jobbsatningens effekter: Minskade kostnader ekonomiskt bistånd (jmf prognos)	+2 850 000 kr****	+1 425 000 kr*****
Jobbsatsningens effekter: Netto av ökat skatteunderlag och minskad inkomstutjämning	+200 000 kr	
Totalt effekt Jobbsatsningen	**+3 050 000 kr**	**+1 425 000 kr**

*Baserat på heltidsbruttolön om 23.275 kr/mån (95% av lägsta lön 24 500 kr) 75%, PO 43,7%
**Baserat på att anställningsstöden täcker 55% av lönekostnaderna (varierar beroende på typ av anställning
*** Baserat på kalkyl och några antaganden
****Baserat på förväntade minskade kostnader för ekonomiskt bistånd om 9500 kr/hushåll/mån
*****Baserat på att 50% av deltagarna blir självförsörjande år 2028 via A-kassa, arbete, studier mfl.
! Det finns redan avsatta budgetmedel om ca 1,76 Mkr/år att arbeta med subventionerade anställningar

6. Indirekta och långsiktiga effekter

Utöver de direkta ekonomiska effekterna skapar satsningen betydande långsiktiga värden som ytterligare stärker kalkylen:

1.Minskade framtida stödbehov
När individer får arbete, utbildning och stärkt självkänsla minskar risken för återgång till försörjningsstöd, långvarig arbetslöshet eller andra kommunala insatser. Det skapar en varaktig effekt på kommunens sociala kostnader.

2.Kompetensförsörjning till välfärden
Utvecklingstjänsterna är utformade för att möta faktiska behov inom äldreomsorg, måltidsservice, lokalvård och trygghet. Att introducera och utbilda nya medarbetare i dessa roller är ett mycket viktigt steg i kommunens kompetensförsörjning.

3.Ökad trygghet och trivsel i offentliga miljöer
Genom tjänster som trygghetsvärdar, parkvärdar och miljövärdar förbättras den upplevda tryggheten och trivseln i kommunen. Det kan leda till minskad skadegörelse, färre trygghetsrelaterade insatser och ökad attraktivitet för boende och besökare.

4. Stärkt uppväxtmiljö och förbättrade livschanser för barn

När föräldrar får arbete och struktur i vardagen minskar den ekonomiska och sociala stressen i hemmet. Det skapar en tryggare uppväxtmiljö för barnen och minskar risken för framtida stödbehov.

I tjänst,

Branislav Nikolic
Förvaltningschef
Social- och funktionsstödsförvaltningen

Sam Svensson
Enhetschef Arbetsmarknadsenheten

§ 178/2026 Justering av delegationsordning och delegat - 6.1, 6.5 och 6.6

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen beslutar att justera Kommunstyrelsens delegationsordning enligt följande under kapitel 6 – Fast egendom, och enligt beskrivning i förvaltningens bedömning

Delegationen för justeringarna lämnas till Chef Infrastruktur och Näringsliv. Mark- och Etableringssamordnare får delegation för delar av föreslagna ändringar.

Ärendebeskrivning
Chef Infrastruktur och Näringsliv samt Mark- och Etableringssamordnare lyfter delegationer för att få en enklare process, kortare ledtider och tydlighet gentemot andra parter.

Dialog har förts med Kommunchefen.

Yttrande/Bedömning
Delegationen avser löpande ärenden inom kommunens mark-, exploaterings- och fastighetsverksamhet och ska utövas inom ramen för gällande lagstiftning, kommunens mål, budget, riktlinjer och övriga styrande beslut. Ärenden av principiell beskaffenhet, av större ekonomisk eller strategisk betydelse eller som avviker från fastställda riktlinjer ska inte avgöras med stöd av delegationen utan hänskjutas till behörig beslutsnivå.

Ansöka om lantmäteriförrättningar och företräda kommunen vid lantmäteriförrättningar – Chef Infrastruktur och Näringsliv, Mark- och etableringssamordnare
Motivering: Kommunen är återkommande part i lantmäteriförrättningar som rör kommunens fastigheter, markinnehav och genomförande av beslutade detaljplaner och exploateringsåtgärder. Delegationen möjliggör att ansökningar, kompletteringar, kontakter med Lantmäteriet och kommunens representation vid förrättningar kan hanteras direkt av ansvariga tjänstepersoner. Detta minskar ledtider och administrativ belastning samt skapar en tydligare koppling mellan kommunens markförvaltning, exploatering och den pågående förrättningen.
Förändring/Ersätter: punkten 6.5. Ändrad delegat.

Ansöka om och besluta om ärenden gällande lagfart, inteckningar och andra inskrivningsärenden – Chef Infrastruktur och Näringsliv, Mark- och etableringssamordnare
Motivering: Lagfarts-, intecknings- och andra inskrivningsärenden är återkommande administrativa åtgärder i samband med kommunens fastighetsinnehav, fastighetsförvärv, försäljningar och exploateringsverksamhet. Delegationen ger ansvariga tjänstepersoner möjlighet att fullfölja beslutade fastighetsaffärer och hantera nödvändiga inskrivningsåtgärder

utan att varje enskilt administrativt ärende behöver lyftas till högre beslutsnivå. Detta ger en effektivare process och minskar risken för onödiga förseningar i fastighetsärenden.
Förändring/Ersätter: punkten är ny.

Lämna medgivande till bebyggelse närmare än 4,5 meter från tomtgräns till kommunens fastighet – Chef Infrastruktur och Näringsliv, Mark- och etableringssamordnare
Motivering: Förfrågningar om medgivande till placering av byggnad närmare kommunens fastighetsgräns än 4,5 meter är vanligt förekommande och behöver ofta hanteras skyndsamt inom ramen för kommunens fastighetsägarroll. Delegationen möjliggör en samlad och professionell bedömning utifrån kommunens markägarintresse, framtida markanvändning, tillgänglighet, drift och underhåll samt eventuella planer för kommunens fastighet. Genom att beslutet fattas av ansvarig tjänsteperson kan handläggningen effektiviseras och likartade ärenden hanteras enhetligt.
Förändring/Ersätter: Ändrad delegat under sista meningen i 6.1.

Markupplåtelse av kommunens mark med servitut, nyttjanderätt eller arrende – Chef Infrastruktur och Näringsliv
Motivering: Upplåtelser av kommunal mark genom servitut, nyttjanderätt och arrende är en naturlig del av kommunens löpande markförvaltning och exploateringsverksamhet. Delegationen skapar förutsättningar för att hantera markupplåtelser effektivt och med kortare handläggningstider. Ansvarig chef kan samtidigt väga samman juridiska, ekonomiska, tekniska och långsiktiga markstrategiska aspekter.
Förändring/Ersätter: punkten 6.3, samt skrivning under 6.1 ”*Upplåtelse av allmän platsmark*”, ”*Upplåtelse genom arrende eller annan nyttjanderätt upp till två år*”, *Upplåtelse genom arrende eller annan nyttjanderätt över två år*”, ”*Upplåtelse av lägenhetsarrende*”, ”*Upplåtelse genom arrende eller annan nyttjanderätt över två år för laddinfrastruktur på allmän plats*”. Ändrad delegat

Köp, försäljning, byte samt överenskommelse om fastighetsreglering av fast egendom till en beloppsgräns om 1 basbelopp – Chef Infrastruktur och Näringsliv
Motivering: En begränsad delegation för mindre fastighetsaffärer och fastighetsregleringar skapar möjlighet att hantera mindre markfrågor snabbt och kostnadseffektivt. Sådana ärenden kan exempelvis avse mindre markområden, justeringar av fastighetsgränser eller kompletterande markförvärv/-försäljningar där den ekonomiska omfattningen är begränsad. Delegationen minskar antalet rutinmässiga ärenden som behöver behandlas på högre beslutsnivå och frigör politisk och administrativ tid för ärenden av större ekonomisk eller strategisk betydelse. Beloppsgränsen innebär samtidigt en tydlig avgränsning av delegationen.
Förändring/Ersätter: punkten under 6.6, ”*Överlåtelse av mark för bebyggelse enligt av fullmäktige beslutat pris*”, ”*Överlåtelse av upptill 200 kvadratmeter för utökning av befintlig villatomt samt begära lantmäteriförrättning*”., ”*Överlåtelse av bebyggd fastighet som inte är av strategisk betydelse för kommunen, under förutsättning att köpeskillingen överstiger det bokförda värdet*”. Ändrad delegat

KSAU § 178/2026

KS 2026/2374

Köp, försäljning, byte samt överenskommelse om fastighetsreglering av fast egendom över en beloppsgräns om 1 basbelopp till en beloppsgräns om 10 basbelopp – Kommunchef
Motivering: Avser delegation för fastighetsaffärer och fastighetsregleringar av större karaktär upp till en beloppsgräns.
Förändring/Ersätter: punkten under 6.6, ”*Överlåtelse av mark för bebyggelse enligt av fullmäktige beslutat pris*”, ”*Överlåtelse av upptill 200 kvadratmeter för utökning av befintlig villatomt samt begära lantmäteriförrättning*”., ”*Överlåtelse av bebyggd fastighet som inte är av strategisk betydelse för kommunen, under förutsättning att köpeskillingen överstiger det bokförda värdet*”.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Perspektiven bedöms inte påverkas i och med ändringen i delegationsordningen.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Specificera vilka underlag som redovisas

Beslutet skickas till
Kommunchef I.R
Chef Infrastruktur och Näringslivschef R.J
Mark- och Etableringssamordnare E.S
Administrativ chef AK. J
Plan- och Byggavdelningen

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-06 Diarienummer: 2026/2374-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**

Handläggare
Namn: Roger Jönsson
Titel: Infrastruktur och Näringslivschef

Justering av delegationsordning och delegat - 6.1, 6.5 och 6.6

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar att justera Kommunstyrelsens delegationsordning enligt följande under kapitel 6 – Fast egendom, och enligt beskrivning i förvaltningens bedömning

Delegationen för justeringarna lämnas till Chef Infrastruktur och Näringsliv. Mark- och Etableringssamordnare får delegation för delar av föreslagna ändringar.

Ärendebeskrivning
Chef Infrastruktur och Näringsliv samt Mark- och Etableringssamordnare lyfter delegationer för att få en enklare process, kortare ledtider och tydlighet gentemot andra parter.

Dialog har förts med Kommunchefen.

Yttrande/Bedömning
Delegationen avser löpande ärenden inom kommunens mark-, exploaterings- och fastighetsverksamhet och ska utövas inom ramen för gällande lagstiftning, kommunens mål, budget, riktlinjer och övriga styrande beslut. Ärenden av principiell beskaffenhet, av större ekonomisk eller strategisk betydelse eller som avviker från fastställda riktlinjer ska inte avgöras med stöd av delegationen utan hänskjutas till behörig beslutsnivå.

Ansöka om lantmäteriförrättningar och företräda kommunen vid lantmäteriförrättningar – Chef Infrastruktur och Näringsliv, Mark- och etableringssamordnare
Motivering: Kommunen är återkommande part i lantmäteriförrättningar som rör kommunens fastigheter, markinnehav och genomförande av beslutade detaljplaner och exploateringsåtgärder. Delegationen möjliggör att ansökningar, kompletteringar, kontakter med Lantmäteriet och kommunens representation vid förrättningar kan hanteras direkt av ansvariga tjänstepersoner. Detta minskar ledtider och administrativ belastning samt skapar en tydligare koppling mellan kommunens markförvaltning, exploatering och den pågående förrättningen.
Förändring/Ersätter: punkten 6.5. Ändrad delegat.

Ansöka om och besluta om ärenden gällande lagfart, inteckningar och andra inskrivningsärenden – Chef Infrastruktur och Näringsliv, Mark- och etableringssamordnare

Motivering: Lagfarts-, intecknings- och andra inskrivningsärenden är återkommande administrativa åtgärder i samband med kommunens fastighetsinnehav, fastighetsförvärv, försäljningar och exploateringsverksamhet. Delegationen ger ansvariga tjänstepersoner möjlighet att fullfölja beslutade fastighetsaffärer och hantera nödvändiga inskrivningsåtgärder utan att varje enskilt administrativt ärende behöver lyftas till högre beslutsnivå. Detta ger en effektivare process och minskar risken för onödiga förseningar i fastighetsärenden.
Förändring/Ersätter: punkten är ny.

Lämna medgivande till bebyggelse närmare än 4,5 meter från tomtgräns till kommunens fastighet – Chef Infrastruktur och Näringsliv, Mark- och etableringssamordnare
Motivering: Förfrågningar om medgivande till placering av byggnad närmare kommunens fastighetsgräns än 4,5 meter är vanligt förekommande och behöver ofta hanteras skyndsamt inom ramen för kommunens fastighetsägarroll. Delegationen möjliggör en samlad och professionell bedömning utifrån kommunens markägarintresse, framtida markanvändning, tillgänglighet, drift och underhåll samt eventuella planer för kommunens fastighet. Genom att beslutet fattas av ansvarig tjänsteperson kan handläggningen effektiviseras och likartade ärenden hanteras enhetligt.
Förändring/Ersätter: Ändrad delegat under sista meningen i 6.1.

Markupplåtelse av kommunens mark med servitut, nyttjanderätt eller arrende – Chef Infrastruktur och Näringsliv
Motivering: Upplåtelser av kommunal mark genom servitut, nyttjanderätt och arrende är en naturlig del av kommunens löpande markförvaltning och exploateringsverksamhet. Delegationen skapar förutsättningar för att hantera markupplåtelser effektivt och med kortare handläggningstider. Ansvarig chef kan samtidigt väga samman juridiska, ekonomiska, tekniska och långsiktiga markstrategiska aspekter.
Förändring/Ersätter: punkten 6.3, samt skrivning under 6.1 ”*Upplåtelse av allmän platsmark*”, ”*Upplåtelse genom arrende eller annan nyttjanderätt upp till två år*”, *Upplåtelse genom arrende eller annan nyttjanderätt över två år*”, ”*Upplåtelse av lägenhetsarrende*”, ”*Upplåtelse genom arrende eller annan nyttjanderätt över två år för laddinfrastruktur på allmän plats*”. Ändrad delegat

Köp, försäljning, byte samt överenskommelse om fastighetsreglering av fast egendom till en beloppsgräns om 1 basbelopp – Chef Infrastruktur och Näringsliv
Motivering: En begränsad delegation för mindre fastighetsaffärer och fastighetsregleringar skapar möjlighet att hantera mindre markfrågor snabbt och kostnadseffektivt. Sådana ärenden kan exempelvis avse mindre markområden, justeringar av fastighetsgränser eller kompletterande markförvärv/-försäljningar där den ekonomiska omfattningen är begränsad. Delegationen minskar antalet rutinmässiga ärenden som behöver behandlas på högre beslutsnivå och frigör politisk och administrativ tid för ärenden av större ekonomisk eller strategisk betydelse. Beloppsgränsen innebär samtidigt en tydlig avgränsning av delegationen.
Förändring/Ersätter: punkten under 6.6, ”*Överlåtelse av mark för bebyggelse enligt av fullmäktige beslutat pris*”, ”*Överlåtelse av upptill 200 kvadratmeter för utökning av befintlig villatomt samt begära lantmäteriförrättning*”., ”*Överlåtelse av bebyggd fastighet som inte är av strategisk betydelse för kommunen, under förutsättning att köpeskillingen överstiger det bokförda värdet*”. Ändrad delegat

Köp, försäljning, byte samt överenskommelse om fastighetsreglering av fast egendom över en beloppsgräns om 1 basbelopp till en beloppsgräns om 10 basbelopp – Kommunchef
Motivering: Avser delegation för fastighetsaffärer och fastighetsregleringar av större karaktär upp till en beloppsgräns.
Förändring/Ersätter: punkten under 6.6, ”*Överlåtelse av mark för bebyggelse enligt av fullmäktige beslutat pris*”, ”*Överlåtelse av upptill 200 kvadratmeter för utökning av befintlig villatomt samt begära lantmäteriförrättning*”., ”*Överlåtelse av bebyggd fastighet som inte är av strategisk betydelse för kommunen, under förutsättning att köpeskillingen överstiger det bokförda värdet*”.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Perspektiven bedöms inte påverkas i och med ändringen i delegationsordningen.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Specificera vilka underlag som redovisas

Beslutet skickas till
Kommunchef I.R
Chef Infrastruktur och Näringslivschef R.J
Mark- och Etableringssamordnare E.S
Administrativ chef AK. J
Plan- och Byggavdelningen

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Beslutad delegationsordning kommunstyrelsen 2025-09-02 rev 2026.pdf

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Delegation för kommunstyrelsen

Fastställt av: Kommunstyrelsen
Fastställt: KS 2025-09-02 § 149,
rev 2026-09-01 § 167
Ersätter: KS § 250 2023-12-12 med rev.

Ansvarig för revidering: Administrativa avd.

Gäller för: Kommunstyrelsen
Giltighetstid: Tills vidare

Inledning
Kommunfullmäktige, KF § 106/2019, reviderad KF § 71/2022, har i gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna uppdragit till styrelsen att fatta beslut i efterföljande ärendegrupper.

Kommunstyrelsen får uppdra åt ledamot, ersättare eller anställd att besluta på styrelsens vägnar så kallad delegationsrätt.

Vidaredelegering
Kommunstyrelsen ger förvaltningscheferna rätt att enligt kommunallagen 7 kap 6 § i sin tur vidaredelegera åt annan anställd. Delegaten ska vara medveten om vilka policydokument, riktlinjer och instruktioner som gäller för uppdraget. Vidaredelegering får endast ske i ett steg och besluten ska anmälas till kommunstyrelsen och förvaltningschefen.

Vad är delegation?
Delegation enligt kommunallagen (6 kap 33-38 §§), innebär att rätten att besluta i ett visst ärende eller i en grupp av ärenden, flyttas över till någon annan. Den som har sådan rätt kallas delegat.

Delegaten företräder kommunstyrelsen, så att delegatens beslut ses som styrelsens beslut. Beslutet kan överklagas genom laglighetsprövning eller förvaltningsbesvär.

Kommunstyrelsen kan inte ändra delegatens beslut, men kan återkalla delegationsuppdraget. Styrelsen kan också ta över ett ärende och fatta beslut, förutsatt att delegaten ännu inte har fattat något beslut.

Delegaten har redovisningsansvar till kommunstyrelsen.

Rätt att besluta på delegation innebär inte att delegaten är skyldig att besluta. Om delegaten anser ärendet vara svårbedömt eller av annan orsak inte vill besluta, kan ärendet alltid föras upp till kommunstyrelsen för beslut.
Delegat avgör själv när eller om delegationen ska användas. Utskott ska hänskjuta delegerat ärende till styrelsen om minst två av utskottets ledamöter begär det undantaget individärenden.

Delegationsbeslut fattas inom ramen för aktuell lagstiftning, och i enlighet med Kommunfullmäktiges och Kommunstyrelsens antagna riktlinjer och fattade beslut.

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Viktigt
Beslut får inte fattas utan delegering

Om en anställd fattar ett beslut utan stöd av ett delegeringsuppdrag kan ett sådant beslut inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte kan sägas existera i kommunallagens mening. Kommunen kan dock bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i sådant fall även driva ärendet via allmän domstol.

Jäv
Delegat får inte fatta beslut i ärende där hen är jävig.

Brådskande ärende
En nämnd får uppdra åt ordförande eller annan ledamot som nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärende som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Vid varje ny mandatperiod beslutas vilka personer som utses av nämnden.

Ersättare för delegat
Ärenden delegerade till ordförande handläggs vid dennes förhinder av vice ordförande. Ärenden delegerade till förvaltningschef handläggs vid dennes förhinder av biträdande förvaltningschef. Ärenden delegerade till personalutskottets ordförande handläggs vid förhinder av kommunstyrelsens ordförande. Vid förhinder för övriga delegater övertas beslutanderätten av den som förordnats som vikarie på delegatens tjänst. Om vikarie inte har förordnats övertas beslutanderätten av den som är delegatens närmaste chef. Som allmän princip gäller att ersättare inte bör besluta i viktiga ärenden om beslutet utan större nackdel kan vänta till delegaten återkommer.

Förbud mot att delegera till utskott eller tjänsteperson
Följande slag av ärenden får enligt 6 kap. 38 § kommunallagen inte delegeras:

1. Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.
2. Framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats.
3. Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
4. Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtits till nämnden.
5. Ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Punkt 5 hänvisar till exempel till de speciallagstiftningar bl. a. socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) - där preciseringar finns av vilka beslut som får delegeras.

Ärenden som är av principiell beskaffenhet eller som annars är av större vikt beslutas av nämnden. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen och ofta där politiska bedömningar blir avgörande. Någon klar gräns för vad som är möjligt att delegera eller ej finns inte. En bedömning görs utifrån hur ofta ärendena förekommer, kommunens storlek, budgetomslutning, förvaltningens/verksamhetens storlek och organisation.

Brådskande ärende som inte kan avvakta nämndens avgörande får beslutas av ordförande eller annan ledamot utsedd av styrelsen. Sådana beslut ska anmäla vid styrelsens nästa sammanträde.

Anmälan av delegationsbeslut
Enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 40 § ska beslut som fattats med stöd av delegation anmälas till nämnden i den ordning som nämnden bestämmer. I delegationsordningen finns för tydlighets skull även ärenden som ses som verkställighet, detta framgår i så fall under notering. Dessa ärenden behöver inte anmälas.

Delegaten ansvarar för att samtliga delegationsbeslut anmäls till nämnden skyndsamt. Delegationsbesluten redovisas under särskild punkt på ärendelistan. Beslut från arbetsutskottet och personalutskottet anmäls till kommunstyrelsen via protokollen.

Viktigt. Delegationsbeslut som fattas utan anmälan till nämnd vinner inte laga kraft dvs går fortsatt att överklaga.

Delegationsbeslut eller verkställighet?
Gränsen för vad som är ett delegationsbeslut och vad som är ren verkställighet kan vara svår att definiera. Ett delegationsbeslut innebär att den beslutande är tvungen att självständigt göra ett aktivt övervägande bland flera alternativ. Beslutsfattaren gör en bedömning och väljer sedan ett utav alternativen. Ren verkställighet är all form av förberedande eller verkställande uppgifter som den anställde utför utifrån sin tjänst som anställd. I dessa fall baseras ofta ställningstagandet på tidigare nämndbeslut, lagar, riktlinjer, avtal eller liknande dokument. Den anställde gör alltså inte en egen självständig bedömning utan verkställer endast åtgärder utifrån redan beslutade styrdokument eller lagar.

Exempel på verkställighet är:
arbetstidens förläggning enligt gällande avtal och lagstiftning
beslut om semester och annan ledighet
deltagande i kurser och konferenser för anställda

lönerevision inom budgeterad ram och kommunala riktlinjer
handläggning enligt Lagen om anställningsskydd, LAS
utfärda tjänstgöringsbetyg

Beslut av rent förberedande eller verkställande art kan inte överklagas (13 kap 2 § 2 p KL).

Överklagande
Delegationsbeslut kan överklagas antingen genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär.
Överklaganstiden löper tre veckor från den dag justering av nämndens protokoll har tillkännagivits på kommunens digitala anslagstavla.

Vid myndighetsutövning ska beslutsfattare meddela besvärshänvisning då beslut går sökande emot och kan överklagas. Överklaganstiden löper tre veckor från den dag klagande fått del av beslutet. Yttrande över överklagan skall avges av den som fattat beslutet.
Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar även rätt att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av delegationsbeslut.

Undertecknande av handlingar
Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet om inte annat anges i beslutet eller i ett särskilt beslut om vem som har rätt att underteckna och kontrasignera handlingar.

Undantag
Vid strejk, force majeure, kris, större olycka, svår påfrestning och krig kan denna beslutsordning upphävas helt eller delvis.

1	**Frågor som rör personal och förtroendevalda - kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för all personal**			
Nr	**Ärende**	**Lagrum**	**Delegat**	**Anmärkning**
1.1	**Lag- och avtalsfrågor**			
	Besluta om lokala kollektivavtal, utöver Allmänna Bestämmelser AB, överenskommelser eller på annat sätt reglera frågor om förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess medarbetare.		Personalutskottet	Överenskommelser som tecknas av SKR undertecknas av HR medarbetare KLF och meddelas PU.
	Besluta om lokala kollektivavtal och avtal med stöd i Allmänna Bestämmelser AB			Verkställighet. Överenskommelser som tecknas av SKR undertecknas av ~~HR-medarbetare KLF~~ i första hand HR-chef i andra hand HR-strateg/HR-specialist och meddelas PU.
1.2	**Föreskrifter**			
	Besluta om övergripande föreskrifter och anvisningar i frågor som gäller förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess medarbetare samt förtroendevalda.		Personalutskottet	
1.3	**Förhandling**			
	Förhandlingar enligt lagen (FML, 1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen, lagen (LAS, 1982:80) om anställningsskydd, lagen (MBL, 1976:580) om medbestämmande i arbetslivet samt annan arbetsrättslig lagstiftning utanför samverkan.			HR.chef/HR-strateg. Verkställighet

	Beslut enligt lagen (FML, 1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen, lagen (LAS, 1982:80) om anställningsskydd, lagen (MBL, 1976:580) om medbestämmande i arbetslivet samt annan arbetsrättslig lagstiftning utanför samverkan.		Kommunchef/ förvaltningschef	Dialog ska ske med HR-chef/Förhandlingsansvarig HR-strateg KLF
	Samverkan (AML och 11 § MBL)			Ansvarig chef. Verkställighet
	Besluta om stridsåtgärd		Personalutskottet	
1.4	**Anställning**			
	Anställa personal			Kommunchef/förvaltningschef. Verkställighet. Återrekryteringsprövning ska alltid ske när en tjänst blir vakant. I prövningen ingår, att kontrollera med HR, om den vakanta tjänsten behövs för fullgörande av arbetsgivarens rehabiliterings- och omplaceringsskyldighet. ~~Redovisning ska ske för KS årligen av utvecklingen av antalet antställda och sysselsättningsgrad per AID-kod.~~
	Anställning av förvaltningschef		Kommunstyrelsens ordförande	Efter samråd med kommunchef, berört nämndspresidie och KSPUs presidie.
	Ersätta förvaltningschef vid vakans eller ledighet om ersättare saknas inom den egna förvaltningen.			Kommunchef. Verkställighet

1.5	**Arbetsmiljö**			
	Uppgiftsfördelning av arbetsmiljöuppgifter. Separat uppgiftsfördelning ska finnas		Kommunchef	Kommunchef ges delegationen att fördela arbetsmiljöuppgiften för hela kommunorganisationen och kan sedan delegera vidare till förvaltningschefer samt till chefer inom kommunledningsförvaltningen. Förvaltningschefer kan i sin tur fördela arbetmiljöuppgifterna vidare inom sina respektive förvaltningar.
1.6	**Disciplinpåföljd (skriftlig varning)**			
	Disciplinåtgärder avseende:			
	a) förvaltningschef		a) Kommunstyrelsens ordförande	Dialog ska ske med HR-chef/HR-strateg/HR-specialist
	b) annan anställd		b) Kommunchef/ Förvaltningschef	Dialog ska ske med HR-chef/HR-strateg/HR-specialist
1.7	**Avstängning**			
	Avstängning från arbetet med eller utan löneavdrag:			
	a) Förvaltningschef		a) Kommunstyrelsens ordförande	Dialog ska ske med HR-chef/HR-strateg/HR-specialist
	b) Annan anställd		b) Kommunchef/ förvaltningschef	Dialog ska ske med HR-chef/HR-strateg/HR-specialist
	Avstängning en dag vid akut händelse			Ansvarig chef. Verkställighet. T.ex. vid uppenbar drogpåverkan. Dialog ska ske med förvaltningens HR
1.8	**Omplacering**			
	Beslut om omplacering över förvaltningsgränser för genomförande av rehabiliterings- eller anpassningsåtgärder samt arbetsbrist.			~~HR-chef i samråd med kommunchef~~. HR-chef/HR-strateg/HR-specialist i samråd med berörda chefer och förvaltningschefer. Verkställighet

	Förflyttning i enlighet med Allmänna Bestämmelser inom förvaltningen			Kommunchef/förvaltningschef i dialog med förvaltningens HR. Verkställighet
1.9	**Avveckling av personal**			
	Uppsägning av:			
	a) förvaltningschef		Kommunstyrelsens ordförande	Dialog bör ske med HR-chef
	b) annan personal på grund av:			
	- arbetsbrist		Kommunchef/ förvaltningschef	Dialog ska ske med HR-chef/HR-strateg/HR-specialist.
	- personliga skäl		Kommunchef/ förvaltningschef upp till sex månader. Däröver personalutskottets ordförande.	Dialog ska ske med HR-chef/HR-strateg/HR-specialist
	Avskedande av:			
	a) förvaltningschef		Kommunstyrelsens ordförande	Dialog ska ske med HR-chef/HR-strateg/HR-specialist
	b) annan personal		Kommunchef/förvaltningschef	Dialog ska ske med HR-chef/HR-strateg/HR-specialist
	Besluta om särskild avtalspension före 65 år och i övrigt besluta om avvikelse från pensionsavtalets huvudregler		Personalutskottet	
1.10	**Överenskommelser**			
	Överenkommelser om upphörande av anställning		Över sex månader personalutskottets ordförande.	Kommunchef/ förvaltningschef upp till sex månader. Verkställighet.

1.11	**Lönesättning**			
	Årlig löneöversyn av förvaltningschefer		Personalutskottet	
	Besluta om löneutrymmen vid löneöversyns-förhandlingar		Personalutskottet	
	Beslut om lönesättning vid nyanställning förvaltningschef		Kommunstyrelsens ordförande	
	Beslut om lönesättning vid nyanställning			Kommunchef/förvaltningschef. Vid behov i dialog med förvaltningens HR. Verkställighet.
	Beslut om ny lön vid löneöversyn			Kommunchef/förvaltningschef. Vid behov i dialog med förvaltningens HR. Verkställighet.
	Löneöversyn överläggning/förhandling			HR-chef i samråd med kommunchef. Verkställighet
1.12	**Inhyrd personal/bemanningsföretag**			
	Beslut om att hyra in personal från bemanningsföretag		Kommunchef	Hanteras via e-tjänst för konsultanmälan.
1.13	**Bisyssla**			
	Beslut om förbud att utöva bisyssla.		Kommunchef/ förvaltningschef	
	Beslut om förbud att utöva bisyssla i oklara fall eller där medarbetaren överklagat beslutet		Personalutskottet	
1.14	**Övervakning**			
	Beslut om kontroll av loggning av integritetskänslig art			Kommunchef. Verkställighet
1.15	**Arvodesregler**			
	Tolkning och tillämpning av arvodesregler för förtroendevald i svårtolkade ärenden		Personalutskottet	
	Tolkning och tillämpning av arvodesregler för förtroendevald i ärenden av mindre betydelse			Arvodesamordnare. Verkställighet

2	**Ekonomi**			
Nr	**Ärende**	**Lagrum**	**Delegat**	**Anmärkning**
2.1	**Attestanter**			
	Utse beslutsattestanter enligt gällande attestreglemente.		Ekonomichef	Återrapporteras årligen.
2.2	**Försäljning/utrangering av material**			
	Utköp av egen mobil/iPad efter värdering av IT			Ansvarig chef. Verkställighet.
	Försäljning/utrangering av material, inventarier och liknande			Ansvarig chef. Verkställighet. Överflödigt material ska hanteras enligt "Regler för försäljning och utrangering av inventarier och utrustning" antagen av KS.
2.3	**Ersättningsanspråk/skadestånd**			
	Upp till 1 prisbasbelopp			Kommunchef/förvaltningschef. Verkställighet. Försäkringsbolaget utreder anspråket
	Upp till 3 prisbasbelopp		Kommunchef	Försäkringsbolaget utreder anspråket
2.4	**Fordringar**			
	Inkassering/indrivning samt ansökan om betalningsföreläggande och handräckning vid myndigheter och domstolar samt andra åtgärder för reglering av kommunens utestående fordringar.			Ekonomichef. Verkställighet
	Avskrivning av fordring efter iakttagande av fastställda kravrutiner		Ekonomichef	

Ekonomiska ärenden specifika för kommunstyrelsens verksamhet:				
2.5	**Stiftelser**			
	Placering av donationsmedel.		Ekonomichef	
2.6	**Pantbrev m.m.**			
	Uttagande, utsträckning, nedsättning, dödande, sammanföring och relaxation av inteckning samt utbyte av pantbrev och liknande åtgärder		Ekonomichef	
2.7	**Lån/krediter**			
	Nyteckning, omskrivning, omsättning och inlösen av lån inom ram			Ekonomichef. Verkställighet. Hantering efter politiskt beslut.

3	Upphandling			
Nr	**Ärende**	**Lagrum**	**Delegat**	**Anmärkning**
3.1	**Förvaltningsspecifik upphandling**			
	Direktupphandling från 10 tkr upp till 100 tkr			Ansvarig avdelningschef. Verkställighet. Eventuella allmänna handlingar registreras i diariet men behöver ej anmälas till KS.
	Direktupphandling från 100 tkr upp till 700 tkr			Ansvarig avdelningschef . Verkställighet. Ska registreras i diariet men behöver ej anmälas till KS.
	Upphandlingar från 700 tkr upp till 2 000 tkr.		Kommunchef/ förvaltningschef	
	Upphandlingar över 2 000 tkr.		Kommunstyrelsens arbetsutskott	Rätt att underteckna efter beslut kommunchef/förvaltningschef. Berörd nämnd ska informeras. Godkännande av förfrågningsunderlag beslutas av KSAU. Val av leverantör är verkställighet men informeras om vid nästkommande KSAU.

3.2	**Förvaltningsövergripande upphandling**			
	Direktupphandling från 10 tkr upp till 100 tkr			Ansvarig avdelningschef. Verkställighet. Eventuella allmänna handlingar registreras i diariet men behöver ej anmälas till KS.
	Direktupphandling från 100 tkr upp till 700 tkr			Inköpssamordnare/entreprenadupphandlare. Verkställighet. Ska registreras i diariet men behöver ej anmälas till KS.
	Upphandlingar från 700 tkr upp till 2 000 tkr.		Inköpssamordnare/ entreprenadupphandlare	
	Upphandlingar över 2 000 tkr		Kommunstyrelsens arbetsutskott	Rätt att underteckna efter beslut inköpssamordnare/ entreprenadupphandlare. Berörd nämnd ska informeras. Godkännande av förfrågningsunderlag beslutas av KSAU. Val av leverantör är verkställighet men informeras om vid nästkommande KSAU.

3.3	**Förnyad konkurrensutsättning (FKU)**			
	Upp till 2 000 tkr			Ansvarig avdelningschef inom ramen för budgeten. Verkställighet
	över 2 000 tkr			Verkställighet inom budget. Val av leverantör informeras om vid nästkommande KSAU.
3.4	**Deltagande i upphandlingar via Adda Inköpscentral, HBV, Kammarkollegiet och Regioner etc.**			
	Anmäla avrop, bekräftelse att vara avropsberättigad, lämna fullmakt att delta i upphandling.		Inköpssamordnare/ entreprenadupphandlare	Nedre gräns för anmälan är 2 000 tkr

4	**Allmänna ärenden**			
Nr	**Ärende**	**Lagrum**	**Delegat**	**Anmärkning**
4.1	**Neka utlämnande av/ besluta om radering eller ändring av allmän handling**			
	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmänna handlingar samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande	6 kap. 7 § m.fl. offentlighets och sekretesslagen	Kommunchef/ förvaltningschef	
	Beslut om ingripande rättelse (dvs ej kontaktuppgifter eller liknande)	Artikel 16 och 19 GDPR	Kommunchef/ förvaltningschef	
	Beslut om att glömma registrerad	Artikel 17 och 19 GDPR	Kommunchef/ förvaltningschef	
	Beslut om rätt till begränsning av behandling	Artikel 18 GDPR	Kommunchef/ förvaltningschef	
	Beslut att avvisa begäran om registerutdrag	Artikel 15 GDPR	Kommunchef/ förvaltningschef	
4.2	**Anmälan av incident**			
	Beslut om anmälan av personuppgiftsincident till Integritetsskyddsmyndigheten. Delegationen innefattar också rätt om att besluta att inte anmäla en personuppgiftsincident	Artikel 86-88 GDPR	Administrativ chef	Samråd med dataskyddsombud
	Beslut kring anmälan av incident till MSB		IT-chef	Samråd bör ske med berörd systemförvaltare och informationsägare.
4.3	**Rättstidsprövning**			
	Prövning av att överklagande kommit i rätt tid	45 § FL		Nämndsekreteraren eller ansvarig handläggare. Verkställighet

4.4	**Omprövning/rättelse**			
	Besluta om omprövning av överklagat beslut ska ske.	39 § förvaltningslagen	Kommunchef/ förvaltningschef	
	Rättelse av skrivfel och liknande i beslut.	36 § FL		Nämndsekreteraren eller ansvarig handläggare. Verkställighet. Ändringen ska signeras.
	Ändring av delegationsbeslut	37-38 § FL	Delegat i ursprungsärendet	
4.5	**Avvisande av talan**			
	Avvisande av för sent inkommet överklagande	45 § förvaltningslagen	Kommunchef/ förvaltningschef	
	Avvisande av ombud och biträde	14 § förvaltningslagen	Kommunchef/ förvaltningschef	
4.6	**Föra kommunens talan**			
	Vid laglighetsprövning	13 kap KL	Kommunchef	
	Föra kommunens talan inför domstol eller andra myndigheter samt vid förrättningar av olika slag.		Kommunchef/ förvaltningschef. Inköpssamordnare/entreprenadupphandlare får föra talan i den del som avser upphandling.	
	Utfärda fullmakt för annan att föra talan eller företräda kommunen inför domstol eller annan myndighet		Kommunchef/ förvaltningschef	
	Att anta eller förkasta förlikning eller annan överenskommelse i mål eller ärende som inte är av väsentlig betydelse för kommunen eller omfattar ett ekonomiskt värde överstigande tre prisbasbelopp vid domstol, annan myndighet eller annan förhandling.		Kommunchef/ förvaltningschef	

4.7	**Brådskande ärenden**			
	Besluta på kommunstyrelsens vägnar i ärenden som är så brådskande att kommunstyrelsens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska anmälas vid kommunstyrelsens nästa sammanträde. Rätten att fatta beslut i brådskande ärende gäller även beslut som har delegerats till utskotten i de fall då utskottets eller styrelsens avgörande inte kan avvaktas.	6 kap 39 § kommunallagen	Kommunstyrelsens ordförande	Det ska framgå varför kommunstyrelsens avgörande inte kan inväntas.
	Besluta om yttranden i brådskande fall då kommunstyrelsens beslut inte kan avvaktas.	6 kap 39 § kommunallagen	Kommunstyrelsens arbetsutskott	
4.8	**Avtal**			
	Underteckna avtal och andra rättshandlingar inkl. personuppgiftsbiträdesavtal avseende löpande ärenden inom det egna verksamhetsområdet upp till 700 tkr			Ansvarig avdelningschef. Verkställighet. Gäller så tillvida att inte leverantören kräver underskrift av firmatecknare. Ska registreras till diariet men behöver ej anmälas till KS.
	Underteckna avtal och andra rättshandlingar inkl. personuppgiftsbiträdesavtal avseende löpande ärenden över 700 tkr		Kommunchef/ förvaltningschef	
	Hyresavtal med en årlig kostnad upp till fyra prisbasbelopp alternativt en hyreshöjning på max tio procent.			Kommunchef/Förvaltningschef. Verkställighet. Alla därutöver hanteras av kommunstyrelsen men anmäls till ansvarig nämnd.
4.9	**Kurser för förtroendevalda**			
	Förtroendemännens deltagande i kurser, konferenser, grundutbildning och förvaltningsspecifika frågor.		Arbetsutskottet	Avser rätt till arvode samt eventuell deltagaravgift, förlorad arbetsförtjänst samt kilometerersättning
	Undantag från 4.9 första punkten görs för utbildningar och möten där förvaltningschef kallar inom den egna nämndens verksamhet, kommunchef för kommun- eller koncernövergripande möten och utbildningar.			Kommunchef/förvaltningschef. Verkställighet
	Förtroendemännens deltagande i kurser, konferenser, grundutbildning och förvaltningsspecifika frågor anordnade av partierna			Kommunstyrelsens ordförande. Verkställighet

5	**Allmänna ärenden specifika för kommunstyrelsen**			
Nr	**Ärende**	**Lagrum**	**Delegat**	**Anmärkning**
5.1	**Kommunvapen**			
	Tillstånd att använda kommunvapen		Kommunikationsansvarig	
5.2	**Serveringstillstånd m.m.**			
	Beslut avseende serveringstillstånd av positiv karaktär.	8 kap. alkohollagen	Alkoholhandläggare	Enligt 9 kap 37 § får en kommun ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun. Kommuner och region får inom ramen för avtalssamverkan, med de begränsningar som följer av 6 kap. 38 §, komma överens om att uppdra åt en anställd i den andra kommunen att besluta på kommunens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. I så fall tillämpas 7 kap. 4-8 §§.
	Beslut avseende gårdsförsäljningstillstånd av positiv karaktär.	5a kap. alkohollagen	Alkoholhandläggare	

	Övriga beslut enligt alkohollagen än de som angetts ovan utom återkallelse av serveringstillstånd och gårdsförsäljningstillstånd.		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Återkallelse av serveringstillstånd på egen begäran.		Alkoholhandläggare	
	Återkallelse av serveringstillstånd när tillståndet inte lägre utnyttjas.		Alkoholhandläggare	Avser när verksamhet överlåts eller upphör.
	Avge yttrande till lotteriinspektionen om anordnande av automatspel		Alkoholhandläggare	Lag om anordnande av visst automatspel (1982:636)
	Fastställande av tillsynsplan stadigvarande serveringstillstånd, fastställande av tillsynsplan folköl (klass II) samt fastställande av tillsynsplan gårdsförsäljningstillstånd.		Kommunchef	
	Förlängd utredningstid i ärenden rörande serveringstillstånd enligt 5 § alkoholförordningen.		Alkoholhandläggare	
5.3	**Hemvärn**			
	Yttrande angående antagande av hemvärnsmän		Kommunchef	
5.4	**Posthantering**			
	Fullmakter avseende posthantering			Adminsitrativ chef. Verkställighet
5.5	**Kommunala råd**			
	Utse externa deltagare till de politiska råden		Kommunstyrelsens arbetsutskott	Seniorrådet, ungdomsrådet, funktionsstödsrådet och näringslivsrådet

5.6	**Arvodesberedning**			
	Inom personalutskottet utse arvodesberedning		Personalutskottet	
5.7	**Lokala ordningsföreskrifter**			
	Undantag från § 14 i lokala ordningsföreskrifterna (hundar)		Kommunstyrelsens ordförande	

6	**Fast egendom**			
Nr	**Ärende**	**Lagrum**	**Delegat**	**Anmärkning**
6.1	**Upplåtelse**			
	Upplåtelse av allmän platsmark		Chef infrastruktur och näringsliv	Tillfällig upplåtelse är verkställighet
	Upplåtelse genom arrende eller annan nyttjanderätt upp till två år.		Kommunchef	
	Upplåtelse genom arrende eller annan nyttjanderätt över två år.		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Upplåtelse genom arrende eller annan nyttjanderätt över två år för laddinfrastruktur på allmän plats		Chef infrastruktur och näringsliv	
	Upplåtelse av lägenhetsarrende.		Kommunchef	Under två år verkställighet
	Lämna medgivande till bebyggelse närmre än 4,5 meter från tomtgräns till kommunens fastighet.		Kommunchef	
6.2	**Uthyrning**			
	Uthyrning av bostäder och andra lokaler i kommunens fastigheter till marknadspris			Fastighetschef. Verkställighet
6.3	**Servitut**			
	Ingå avtal om servitut		Chef infrastruktur och näringsliv	
6.4	**Jakträtt**			
	Upplåtelse av jakträtt		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
6.5	**Företräda kommunen**			
	Företräda kommunen vid förrättningar enligt fastighetsbildningslagen (1970:988), anläggningslagen (1973:1149) och ledningsrättslagen (1973:1144), samt belasta eller tillförsäkra kommunens fastigheter rätt till servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt vid angivna förrättningar.		Kommunchef	

6.6	**Förvärv, avyttring eller byte av fast egendom**			
	Överlåtelse av mark för bebyggelse enligt av fullmäktige beslutat pris.		Kommunchef	
	Överlåtelse av upp till 200 kvadratmeter för utökning av befintlig villatomt samt begära lantmäteriförrättning.		Kommunchef	
	Överlåtelse av bebyggd fastighet som inte är av strategisk betydelse för kommunen, under förutsättning att köpeskillingen överstiger det bokförda värdet.		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Markanvisningsavtal som inte är av strategisk natur eller som följer av den inriktning som är politiskt beslutad för området		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
6.7	**Namnsättning**			
	Beslut om namnsättning av vägar, broar, verksamhetsbyggnader, torg och liknande		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
6.8	**Belägenhetsadresser**			
	Nya och ändrade belägenhetsadresser			Ansvarig handläggare. Verkställighet
6.9	**Byggnation nära allmän platsmark**			
	Huvudmannen för den allmänna platsen kan i vissa situationer lämna det skriftliga medgivande som krävs för att åtgärden ska kunna omfattas av undantaget från bygglovsplikt.		Kommunchef	

7	**Fysisk planering**			
Nr	**Ärende**	**Lagrum**	**Delegat**	**Anmärkning**
7.1	**Planprogram**			
	Besluta om planuppdrag, samråd och granskning		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
7.2	**Områdesbestämmelser**			
	Besluta om uppdrag, samråd, granskning och antagande		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
7.3	**Detaljplan**			
	Vid standardförfarande: Besluta om planuppdrag.		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Vid standardförfarande: Besluta om samråd		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Vid standardförfarande: Besluta om granskning		kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Vid utökat förfarande: Besluta om planuppdrag		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Vid utökat förfarande: Beslut om samråd och granskning		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Vid begränsat standardförfarande: Besluta om planuppdrag. Delegeringen avser inte befogenhet att påbörja detaljplaner som är av stor vikt eller har principiell betydelse		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Vid begränsat standardförfarande: Besluta om samråd		Kommunstyrelsens arbetsutskott	
7.4	**Övrigt**			
	Beslut om planbesked samt beslut om att tillåta privat initiativtagare att begära yttrande (planeringsbesked) från länsstyrelsen.	5 kap 2, 5, 5b § PBL	Kommunstyrelsens arbetsutskott	
	Besluta om att stifta överenskommelse med sökande att planbesked får lämnas senare än inom fyra månader	5 kap 4§ PBL	Ansvarig handläggare	

	Besluta om samrådstid och granskningstid för ärende rörande planprogram, områdesbestämmelser, detaljplan			Ansvarig handläggare. Verkställighet
	Ansöka om lantmäteriförrättning, lagfart eller annan inskrivning i fastighetsregistret	FBL	Plan- och byggchef	
	Beslut om att begära planeringsbesked från länsstyrelsen			Ansvarig handläggare. Verkställighet
	Beslut om genomförande av detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan	5 kap 11 a § PBL	Plan- och byggchef	

§ 179/2026 Kommunal Biblioteksplan 2027-2030

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige beslutar:

Biblioteksplanen för Olofströms kommun 2027 - 2030 godkänns.

Ärendebeskrivning

Ärendet har beretts i kultur- och fritidsnämnden § 58/2026 och i utbildningsnämnden § 71/2026.

Nuvarande biblioteksplan upphör att gälla 2026-12-31.

Kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. (Bibliotekslag 2013:801 17 §). Biblioteksplanen
antas av kommunfullmäktige efter förslag via kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden och kommunstyrelsen.

Planen syftar dels till att översiktligt beskriva den biblioteksverksamhet som bedrivs i Olofströms kommuns regi, dels till att peka ut inriktningen för verksamheten framöver. I den kommunala biblioteksverksamheten ingår såväl folk- som skolbiblioteken. Samarbeten med andra bibliotek på kommunal, regional och nationell nivå ska beskrivas i planen.

Planen inleds med fyra kapitel som beskriver bakgrund, lagar och styrdokument, lokala förutsättningar samt samverkan. Därefter följer ett avsnitt om folkbiblioteket med fokus på verksamhetens ändamål, kommuninvånarnas synpunkter samt mål och prioriteringar för folkbiblioteken. I kapitlet om skolbiblioteket behandlas elevernas och personalens uppfattningar om skolbiblioteken, verksamhetens ändamål,
mål och aktiviteter samt ansvarsfördelning och särskilda undantag. Planen avslutas med ett kapitel om uppföljning och utvärdering.

Förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030 har tagits
fram i samverkan mellan tjänstepersoner från folkbiblioteken, kommunledningsförvaltningen och skolbiblioteken, utbildningsförvaltningen.

Olika målgrupper ges möjlighet att yttra sig om förslaget till ny biblioteksplan genom ett remissförfarande. Remissen skickas bland annat till skolbiblioteksrådet och rektorer samt till olika verksamheter och grupper kopplade till folkbibliotekens verksamhet, såsom Språkstegenätverket, Seniorrådet, Kulturavdelningen, Finska föreningen och olika kulturföreningar.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Enligt bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. När det handlar om skolbiblioteken är barn och ungdomar den givna målgruppen för verksamheten. En konsekvens utifrån detta är att barn- och ungdomsperspektivet tydligt ska framgå i planens skrivningar.

Barn- och ungdomsperspektivet ska beaktas på olika sätt under arbetet med framtagandet av planen och utkast ska gå på remiss till t.ex. ungdomsråd, kulturcrew och elevråd.

Det framgår av bibliotekslagen att biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Det ställer krav på bibliotekens sätt att tillgängliggöra och presentera verksamhet och innehåll. När det handlar om att nyttja bibliotekens utbud ser vi att det finns skillnader mellan könen. Den kommunala biblioteksplanen kan vara ett styrdokument som stöder arbetet för att göra biblioteken tillgängliga för fler och kan bidra till att jämna ut de skillnader som finns mellan kön.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
KFN § 58/2026
UBN § 71/2026
Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027-2030

Beslutet skickas till:
Bibliotekarier A.F, E.S med uppdrag publicering hemsida/insida
KFN
UBN

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-10-06

Dnr
2025/2650-1.9.1

Kommunal Biblioteksplan 2027-2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige beslutar:

Biblioteksplanen för Olofströms kommun 2027 - 2030 godkänns.

Ärendebeskrivning

Ärendet har beretts i kultur- och fritidsnämnden § 58/2026 och i utbildningsnämnden § 71/2026.

Nuvarande biblioteksplan upphör att gälla 2026-12-31.

Kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. (Bibliotekslag 2013:801 17 §). Biblioteksplanen antas av kommunfullmäktige efter förslag via kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden och kommunstyrelsen.

Planen syftar dels till att översiktligt beskriva den biblioteksverksamhet som bedrivs i Olofströms kommuns regi, dels till att peka ut inriktningen för verksamheten framöver. I den kommunala biblioteksverksamheten ingår såväl folk- som skolbiblioteken. Samarbeten med andra bibliotek på kommunal, regional och nationell nivå ska beskrivas i planen.

Planen inleds med fyra kapitel som beskriver bakgrund, lagar och styrdokument, lokala förutsättningar samt samverkan. Därefter följer ett avsnitt om folkbiblioteket med fokus på verksamhetens ändamål, kommuninvånarnas synpunkter samt mål och prioriteringar för folkbiblioteken. I kapitlet om skolbiblioteket behandlas elevernas och personalens uppfattningar om skolbiblioteken, verksamhetens ändamål, mål och aktiviteter samt ansvarsfördelning och särskilda undantag. Planen avslutas med ett kapitel om uppföljning och utvärdering.

Förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030 har tagits fram i samverkan mellan tjänstepersoner från folkbiblioteken, kommunledningsförvaltningen och skolbiblioteken, utbildningsförvaltningen.

Olika målgrupper ges möjlighet att yttra sig om förslaget till ny biblioteksplan genom ett remissförfarande. Remissen skickas bland annat till skolbiblioteksrådet och rektorer samt till olika verksamheter och grupper kopplade till folkbibliotekens verksamhet, såsom Språkstegenätverket,

Seniorrådet, Kulturavdelningen, Finska föreningen och olika kulturföreningar.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Enligt bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. När det handlar om skolbiblioteken är barn och ungdomar den givna målgruppen för verksamheten. En konsekvens utifrån detta är att barn- och ungdomsperspektivet tydligt ska framgå i planens skrivningar.

Barn- och ungdomsperspektivet ska beaktas på olika sätt under arbetet med framtagandet av planen och utkast ska gå på remiss till t.ex. ungdomsråd, kulturcrew och elevråd.

Det framgår av bibliotekslagen att biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Det ställer krav på bibliotekens sätt att tillgängliggöra och presentera verksamhet och innehåll. När det handlar om att nyttja bibliotekens utbud ser vi att det finns skillnader mellan könen. Den kommunala biblioteksplanen kan vara ett styrdokument som stöder arbetet för att göra biblioteken tillgängliga för fler och kan bidra till att jämna ut de skillnader som finns mellan kön.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
KFN § 58/2026
UBN § 71/2026
Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027-2030

Beslutet skickas till:
Bibliotekarier A.F, E.S med uppdrag publicering hemsida/insida
KFN
UBN

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1	Utkast Olofströms kommuns biblioteksplan 2027-2030
2	Beslut KFN § 58 Förslag Kommunal Biblioteksplan 2027-2030.PDF
3	Beslut UBN § 71 2026 Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027-2030.PDF

Fastställt av:

Fastställt den:

Ersätter: Biblioteksplan 2023–2026

Ansvarig för revidering: Bibliotekschef

Gäller för: Olofströms kommun

Giltighetstid: 31 december 2030

Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030

Innehållsförteckning

1. Bakgrund **2**
2. Lagar och styrdokument **2**
3. Lokala förutsättningar **2**
4. Samverkan **3**
5. Folkbiblioteket **3**
5.1 Folkbibliotekets ändamål 3
5.2 Vad tycker kommuninvånarna om folkbiblioteket? 3
5.3 Mål och prioriteringar för folkbiblioteken 4
6. Skolbiblioteket **7**
6.1 Vad tycker kommunens elever och personal om sitt skolbibliotek? 8
6.2 Skolbibliotekets ändamål 8
6.3 Hur uppnår skolbiblioteksverksamheten sitt ändamål? 9
6.4 Vilka mål och aktiviteter finns för skolbiblioteket? 10
6.5 Särskilda undantag 11
6.6 Ansvarsfördelning 11
7. Uppföljning och utvärdering **12**

UTKAST

1. Bakgrund

Enligt bibliotekslagen ska varje kommun ta fram en biblioteksplan som beskriver hur den kommunala biblioteksverksamheten är organiserad och hur den ska utvecklas. Syftet är att alla invånare ska få tillgång till en likvärdig och kvalitativ biblioteksservice.

Olofströms kommuns biblioteksplan omfattar både folkbibliotek och skolbibliotek. I kommunen finns tre folkbibliotek: ett huvudbibliotek i Olofström samt två mindre bibliotek i Jämshög och Kyrkhult. Skolbibliotek finns på kommunens skolor, som omfattar sex grundskolor och en gymnasieskola. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteken, medan utbildningsnämnden ansvarar för skolbiblioteken.

Biblioteksplanen beskriver kommunens biblioteksverksamhet samt de prioriterade utvecklingsområden som ska vägleda arbetet under de kommande åren. Den har tagits fram i samarbete mellan representanter för folk- och skolbiblioteken och antas av kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, kommunstyrelsen samt kommunfullmäktige.

2. Lagar och styrdokument

Den kommunala biblioteksplanen utgår från bibliotekslagen, som beskriver bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Tillsammans med bibliotekslagen utgör skollagen och läroplanerna grunden för skolbibliotekens uppdrag. Planen förhåller sig också till den regionala biblioteksplanen för Region Blekinge och Kronoberg, som anger inriktningen för samarbete och utveckling för folkbiblioteken i regionerna.

Barnkonventionen, lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt diskrimineringslagen är viktiga utgångspunkter i arbetet med delaktighet, likvärdig tillgång och att motverka diskriminering. Sveriges nationella AI-strategi är ett annat styrdokument som påverkar bibliotekens utveckling och utformning.

Olofströms kommuns vision och mål påverkar också biblioteksplanens innehåll. Visionen utgår från att människor ska kunna bo, verka och utvecklas i hela kommunen genom hela livet. De tre strategiska målinriktningarna är Nära till allt, Barnen i centrum samt Jobb till 1000.

3. Lokala förutsättningar

Olofströms kommun ligger naturskönt i västra Blekinge och har omkring 13 000 invånare. Kommunen har ett starkt industriellt arv, där tillverkningsindustrin har haft och fortfarande har stor betydelse. Volvo Cars har en större produktionsanläggning i Olofström.

Olofströms kommun är Region Blekinges litterära nod. Det litterära arvet har kopplingar till bland andra Harry Martinson och Sven Edvin Salje. I kommunen finns också en internationell bokby, Jämshögs bokby, som är ett lokalt initiativ med fokus på läsning och litteratur.

Många kommuninvånare har ett annat modersmål än svenska. De största språkgrupperna, utöver svenska, är arabiska, finska, språk från forna Jugoslavien och polska. Till följd av arbetskraftsinvandring under senare delen av 1900-talet finns en stor andel invånare som tillhör den sverigefinska nationella minoriteten. I kommunen finns en aktiv finsk förening.

Kommunens demografiska profil visar att andelen äldre är högre än i riket i stort, och att färre invånare har eftergymnasial utbildning jämfört med riksgenomsnittet. Det innebär att biblioteket har ett viktigt uppdrag när det gäller tillgänglighet, språkstöd, digital delaktighet, stöd till vuxenstuderande samt läsfrämjande insatser för både barn och vuxna.

4. Samverkan

Biblioteksslagen betonar vikten av samverkan mellan landets bibliotek för att ge alla tillgång till gemensamma resurser.

I Olofströms kommun samarbetar folk- och skolbiblioteken för att stärka barns och ungas läslust samt deras tillgång till litteratur. Genom gemensamma satsningar främjas läsning, språkutveckling och lärande.

Olofströms folkbibliotek ingår i Blekingebiblioteken, ett samarbete mellan folkbiblioteken i Karlshamn, Ronneby, Sölvesborg och Olofström. Genom en gemensam katalog, webbplats och ett gemensamt lånekort får invånarna tillgång till fler bibliotek och ett större medieutbud. Samarbetet omfattar även gemensamma arbetsgrupper och insatser för kompetensutveckling.

Den regionala verksamheten Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg stöttar folkbiblioteken genom utvecklingsarbete och samordning. Målet är en likvärdig och tillgänglig biblioteksservice av hög kvalitet i hela regionen.

Genom nationella samarbeten med bland annat Sveriges depåbibliotek och lånecentral, Kungliga biblioteket, Myndigheten för tillgängliga medier och Mångspråkiga lånecentralen kan biblioteken erbjuda talböcker, litteratur på flera språk och andra medier som ökar tillgängligheten och breddar utbudet.

5. Folkbiblioteket

5.1 Folkbibliotekets ändamål

Biblioteken ska enligt biblioteksslagen verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och stödja fri åsiktsbildning. Biblioteksverksamheten ska stärka litteraturens ställning och främja intresset för bildning, utbildning, forskning och kultur. Biblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade efter användarnas behov. Utbudet av böcker, medier och tjänster ska vara brett och kvalitativt.

Biblioteken ska särskilt uppmärksamma barn och unga samt de prioriterade grupperna enligt biblioteksslagen: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska. Detta innebär att biblioteken ska ägna dessa grupper särskild uppmärksamhet i syfte att tillgodose tillgång till litteratur, information, kunskap och kultur på lika villkor.

5.2 Vad tycker kommuninvånarna om folkbiblioteket?

Inför framtagandet av biblioteksplanen har Olofströms biblioteksbesökare och olika målgrupper getts möjlighet att lämna synpunkter via enkäter. Dessa visar hur biblioteket används samt vilka utvecklingsbehov som finns.

Folkbiblioteket beskrivs som en viktig, trygg och tillgänglig plats som används för boklån, läsning av böcker och tidningar, studier, informationssökning, socialt umgänge och återhämtning. Det fungerar också som plats för bokcirklar och andra arrangemang. Vidare omnämns IT-vägledning, utskrifter och möjligheten till digitala möten i bibliotekets lokaler. Biblioteket lyfts som en viktig plats för barnfamiljer och som stöd i förskolans arbete genom sagostunder och läsfrämjande samarbeten. I Jämshög och Kyrkhult betonas god tillgänglighet och närhet samt stor uppskattning för meröppet.

Utbudet av böcker och medier upplevs överlag som bra eller mycket bra, men det finns även önskemål om fler aktuella titlar, bland annat på engelska. Möjligheten att lämna inköpsförslag nämns som positivt.

Program och aktiviteter upplevs främst som bra, men det finns önskemål om fler arrangemang för både barn och vuxna såsom föreläsningar, boktipskvällar och musikcafé. Det framkommer även att information om aktiviteter ibland inte når fram.

Biblioteket beskrivs vidare som en plats för lugn, trygghet och studiero, med behov av fler sittplatser, studiemiljöer och inspirerande ytor för vuxna. Det finns även önskemål om café- eller fikahörna, fler eluttag, förbättrad möblering samt en barnhörna i Kyrkhult.

Personalens bemötande beskrivs genomgående som trevligt, hjälpsamt och serviceinriktat.

5.3 Mål och prioriteringar för folkbiblioteken

Utifrån styrdokument, lokala förutsättningar och omvärldsbevakning har fyra övergripande områden valts ut. Till varje område finns ett antal prioriterade utvecklingsområden. De fyra områdena är Barn och unga, Prioriterade grupper, Litteratur och läsning samt Demokrati och delaktighet.

Barn och unga

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga i enlighet med bibliotekslagen och barnkonventionen. Uppdraget handlar om att främja barns och ungas språkutveckling och läsning samt att ge tillgång till litteratur, information, kunskap och kultur. Läsningens egenvärde, läslust och fantasi är också en del av bibliotekens uppdrag. Särskilt viktiga är insatser som stärker språkutvecklingen tidigt i livet. Biblioteken ska även bidra till att barn och unga utvecklar sin förmåga att använda och förstå information, inklusive digital kompetens.

En viktig del av uppdraget är att tillgodose barn och ungas rätt till delaktighet och inflytande samt att verksamheten utformas utifrån deras behov i dialog med målgruppen. Ett behov av att utveckla verksamheten för unga har identifierats och ett arbete pågår. Utbudet av medier och arrangemang för barn och unga ska vara brett och varierat, och biblioteken ska säkerställa likvärdig tillgång till utbudet.

Folkbiblioteket arbetar läsfrämjande i samverkan med till exempel förskola, skola och barnhälsovård. Arbetet har en kompensatorisk funktion för att bidra till mer jämlika uppväxtvillkor.

Inom ramen för *Språkstegen* sker ett långsiktigt samarbete i Blekinge och Kronobergs län med fokus på små barns språkutveckling. Arbetet bedrivs i samverkan mellan bibliotek, barnhälsovård, logopedi och förskola och riktar sig till föräldrar genom tidiga insatser som stödjer språkutveckling och läsning. Genom gemensamma och återkommande insatser stärks förutsättningarna för barns språkutveckling från tidig ålder, till exempel genom kapprumsbibliotek på förskolor och besök på biblioteket för föräldragrupper.

Biblioteket samverkar också med skolan genom flera läsfrämjande insatser, såsom biblioteksbesök för klasser, bokprat, författarbesök och uppsökande verksamhet för anpassad grundskola. Samarbetet omfattar även samordning av ett nätverk för skolbibliotekarier och skolbiblioteksansvariga. Biblioteken i Jämshög och Kyrkhult har ett fördjupat samarbete med skolorna på orterna när det gäller det läsfrämjande arbetet.

Prioriterade utvecklingsområden

- Arbeta för att öka barn och ungas delaktighet och inflytande.
- Stärka verksamheten för unga utifrån deras behov och inflytande.
- Upprätthålla och vidareutveckla arbetet med Språkstegen.
- Upprätthålla och vidareutveckla strukturer för samarbetet med skolan kring läsfrämjande insatser med fokus på läslust och fritidsläsning.

Prioriterade grupper

Enligt bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt prioriterade grupper: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter samt personer med annat modersmål än svenska.

Uppdraget innebär att tillgodose de prioriterade gruppernas rätt till tillgång till information, kunskap och kultur på lika villkor. Det handlar både om innehåll och om hur verksamheten utformas. För personer med funktionsnedsättning innebär det att tillgängliga format som till exempel talböcker och lättläst litteratur ska finnas, liksom att information och tjänster ska vara begripliga och möjliga att ta del av. För personer med annat modersmål än svenska innebär uppdraget att erbjuda medier på olika språk samt att arbeta aktivt med språkstöd.

Biblioteken ska säkerställa att bemötande, lokaler och digitala tjänster är tillgängliga för alla oavsett funktionsförmåga. Tillgänglighet handlar även om information och kommunikation, där biblioteken ska arbeta på ett sätt som gör det möjligt för fler att förstå och ta del av utbudet. Samverkan med andra verksamheter och aktörer är också centralt för att nå ut och skapa bättre förutsättningar för delaktighet.

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna. De nationella minoriteterna omfattar judar, romer, urfolket samer, sverigefinnar och tornedalingar. De nationella minoritetsspråken – jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli – ska skyddas och främjas. Detta förstärks i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, där det bland annat framgår att det allmänna ska verka för att dessa språk och kulturer bevaras och utvecklas samt att individers möjlighet att använda sitt språk ska främjas.

Bibliotekens uppdrag innebär att nationella minoriteters språk och kultur synliggörs och görs tillgängliga i verksamheten. Det omfattar att erbjuda medier på minoritetsspråken samt att

UTKAST

uppmärksamma minoriteternas kultur och perspektiv i bibliotekens utbud och aktiviteter. Arbetet utgår från att nationella minoriteters språk och kultur är en viktig del av bibliotekens verksamhet även när efterfrågan är begränsad.

Prioriterade utvecklingsområden

- Stärka den fysiska, intellektuella och kommunikativa tillgängligheten för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning har likvärdig tillgång till kunskap, information och kultur.
- Följa och vidareutveckla handlingsplanen för arbetet med nationella minoriteter för att säkerställa att deras språk och kultur synliggörs och görs tillgängliga i verksamheten.

Litteratur och läsning

Enligt bibliotekslagen ska biblioteken främja litteraturens ställning och stimulera intresset för läsning. Förmågan att ta del av information är grundläggande i ett demokratiskt samhälle, och där spelar läsning och språkutveckling en avgörande roll. Läsning är en förutsättning för jämlik delaktighet, och folkbiblioteken har en nyckelroll i detta arbete. Läsning har också ett värde i sig. Genom litteraturen får människor nya perspektiv, konstnärliga upplevelser och möjligheter till personlig utveckling.

Det läsfrämjande uppdraget börjar med de yngsta kommuninvånarna. Språkutvecklingen grundläggs tidigt genom samtal, högläsning och berättande. Folkbiblioteken har en viktig roll i det läsfrämjande arbetet för barn och unga tillsammans med familjer, barnhälsovård, förskola och skola.

Biblioteken ska inte bara tillhandahålla ett allsidigt och kvalitativt mediebestånd utan också erbjuda mötesplatser där litteraturen kan upplevas och diskuteras, till exempel författarsamtal och bokcirklar. Ett större utbud av litteraturevenemang är något som efterfrågas i det underlag som inkommit från kommuninvånarna. Uppdraget innebär riktade insatser där barn och unga prioriteras, men där även vuxna är en viktig målgrupp. Att Olofströms kommun är Blekinges litterära nod är också en drivkraft för en aktiv och långsiktig läs- och litteraturfrämjande verksamhet i samverkan med andra aktörer.

Folkbibliotekets arbete med litteratur och läsning ska vara både brett och riktat, med fokus på tidiga insatser. Det ska inspirera till läsning i alla åldrar och ge tillgång till ett allsidigt och kvalitativt utbud av medier i olika format, där kommuninvånarna har möjlighet att påverka inköpen.

Prioriterade utvecklingsområden

- Undersöka hur ett varierat utbud av läs- och litteraturfrämjande aktiviteter på alla tre biblioteken kan se ut.
- Tillsammans med olika aktörer utveckla Jämshögs internationella bokby och Olofström som regionens litterära nod.

Demokrati och delaktighet

Enligt bibliotekslagen ska biblioteken verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Verksamheten ska vara tillgänglig för alla och främja delaktighet i samhället. Det innebär att biblioteken ska vara öppna och inkluderande mötesplatser där människor kan ta del av kunskap, uttrycka åsikter och delta i samhällsutvecklingen. Genom ett brett programinnehåll ska biblioteken erbjuda mötesplatser för samtal, kunskap och kultur, med respekt för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och alla människors lika värde.

Biblioteken ska främja mångfald genom att uppmärksamma olika behov och förutsättningar. Alla har rätt att känna sig välkomna och inkluderade, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Biblioteken ska stärka delaktighet och inflytande genom att ge invånare möjlighet att påverka innehåll och program. Dialog med både användare och icke-användare är viktig, liksom uppsökande verksamhet och samverkan med andra aktörer.

Digital delaktighet är en central del av bibliotekens demokratiska uppdrag, och en viktig del av arbetet är att motverka digitalt utanförskap genom vägledning och stöd. Det ligger i linje med Sveriges nationella AI-strategi, där digital kompetens och förståelse för ny teknik ses som avgörande för deltagande i samhället. Här lyfts också vikten av miljöer för lärande och stöd, där biblioteken kan fungera som arenor. Biblioteken ska erbjuda teknik som möjliggör användning av samhällets digitala utbud och tjänster.

Studerande ska ges tillgång till litteratur, studieplatser och en god lärmiljö på biblioteken. I underlagen till biblioteksplanen framkommer en tydlig efterfrågan på studieplatser. Detta stärker förutsättningarna för studier och livslångt lärande, vilket kan höja utbildningsnivån i kommunen och förbättra möjligheterna på arbetsmarknaden och därmed delaktigheten i samhället.

Vid kris ska biblioteket så långt som möjligt fortsätta sin ordinarie verksamhet och bidra med tillgång till tillförlitlig information, nyheter och samhällsinformation samt motverka desinformation. Genom att vara en trygg mötesplats stärker biblioteket demokratin och invånarnas motståndskraft. Biblioteket ska även värna kulturarvet och stödja kunskap om krisberedskap, i samverkan med andra aktörer och myndigheter

Biblioteken ska följa utvecklingen i samhället och anpassas efter förändringar som digital utveckling, nya medievanor och invånarnas behov. Personalens kompetens ska utvecklas löpande genom fortbildning och erfarenhetsutbyte för att hålla en hög kvalitet och möta framtidens krav.

Prioriterade utvecklingsområden

- Stärka tillgången till studieplatser och goda lärmiljöer på biblioteken för att möta efterfrågan och främja studier, livslångt lärande och ökad delaktighet i samhället.
- Stärka bibliotekets krisberedskap för att säkerställa fortsatt verksamhet, tillgång till tillförlitlig information och motståndskraft mot desinformation i händelse av kris.

6. Skolbiblioteket

I Olofströms kommun finns sex förskolor och en öppen förskola i kommunal regi. Det finns sex kommunala grundskolor och på två av dessa finns anpassad grundskola. I kommunen finns två gymnasieskolor: kommunala Nordenbergs gymnasium och Klaragymnasiet som drivs av kommunförbundet Cura. I Jämshög finns en folkhögskola som har Lunds stift som huvudman.

Skolbiblioteket är en pedagogisk resurs som ska stödja elevernas lärande och bidra till ökad måluppfyllelse. Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek. Denna plan syftar till att tydliggöra skolbibliotekets roll i kommunens utbildningsverksamhet samt hur det samverkar med folkbiblioteken.

6.1 Vad tycker kommunens elever och personal om sitt skolbibliotek?

Inför framtagandet av biblioteksplanen har Olofströms kommuns elever och personal genom olika fokusgrupper getts möjlighet att lämna synpunkter via enkäter. Dessa visar hur kommunens skolbibliotek används idag samt vilka utvecklingsbehov som finns.

Personalen lyfter att det finns ett stort behov av fackutbildade skolbibliotekarier. Skolbibliotekarien beskrivs som viktig i arbetet med läsfrämjande, MIK (medie- och informationskunnighet) och som stöd till pedagoger vid planering. Specialpedagogerna lyfter särskilt behovet av stöd kring anpassade medier och digitala hjälpmedel.

Eleverna upplever skolbiblioteken som trivsamma med ett bra utbud, men har önskemål om tydligare och utvidgade öppettider (särskilt på raster), större möjlighet till självutlåning, fler böcker på engelska och andra språk samt fler sittplatser.

Sammantaget visar enkäterna att skolbiblioteken uppskattas, men att tillgänglighet och bemanning behöver stärkas.

6.2 Skolbibliotekets ändamål

Skolbibliotekets uppdrag beskrivs i bibliotekslagen, skollagen och de olika läroplanerna.

Skolbiblioteken ska enligt dessa styrdokument verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Skolbiblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Skolbiblioteken ska vara tillgängliga för alla elever.

Utöver detta ska skolbiblioteken främja elevernas läsande och deras medie- och informationskunnighet.

Skolbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning genom att utifrån deras behov erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

Det ska även ägnas särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken, andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska samt litteratur på lättläst svenska.

Enligt Skolverkets vägledning ska en skolbiblioteksplan beskriva och ange

- hur skolbiblioteksverksamheten ska uppnå sitt ändamål
- hur eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek och hur bemanningen ska säkras
- mål, visioner och aktiviteter
- särskilda skäl till eventuella undantag.

6.3 Hur uppnår skolbiblioteksverksamheten sitt ändamål?

Tillgänglighet

Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till ett anpassat skolbibliotek på sin skolenhet, med ett brett utbud av digitala och analoga medier för både elever och lärare.

I nuläget finns det skolbibliotek på samtliga av Olofströms kommuns grundskolor och på gymnasieskolan.

Under planperioden planeras följande utvecklingsinsatser:

- Alla skolenheter ska ha ett skolbibliotek i ändamålsenliga lokaler
- Ett gemensamt digitalt bibliotekssystem införs
- Samtliga skolbiblioteks bestånd ska registreras i bibliotekssystemet för att möjliggöra sökning och självutlåning för elever och personal

Ett anpassat och aktuellt bestånd

Skolbibliotekens bestånd ska vara aktuellt, allsidigt och anpassat till elevernas behov. Urvalet ska präglas av mångfald och bidra till både igenkänning och nya perspektiv.

Särskild prioritet ska ges till:

- Tillgängliga medier (talböcker, tecken som stöd med mera)
- Flerspråkighet och de svenska minoritetsspråken
- Lättläst litteratur

Inköp ska ske i samråd med elever och skolpersonal.

Hur får eleverna tillgång till bemannade skolbibliotek?

Från och med den 1 juli 2025 är det lag på att alla elever ska ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek.

I nuläget ser det ut så här:

- Gymnasiet och högstadiet har deltidsbemannade skolbibliotek med fackutbildade skolbibliotekarier
- F–6-skolorna har skolbiblioteksansvariga lärare

Målet är att:

- Öka andelen fackutbildade skolbibliotekarier
- Säkerställa likvärdig bemanning i kommunen

Planerade åtgärder:

- Delad skolbibliotekarietjänst mellan Brännaregårdsskolan och Vilboksskolan
- Utvecklat samarbete med folkbiblioteken i Jämshög, Kyrkhult och Gränum
- Successiv utökning av bemanning

UTKAST

6.4 Vilka mål och aktiviteter finns för skolbiblioteket?

Skolbiblioteken i Olofströms kommun ska vara en levande pedagogisk resurs som stödjer undervisningen, främjar läsning och stärker elevernas medie- och informationskunnighet.

Utifrån styrdokumenten som rör skolbiblioteken har skolbibliotekens mål delats in i tre fokusområden:

- Läsfrämjande
- MIK och digital kompetens
- Demokrati och delaktighet

Varje skolenhet kommer att upprätta en egen handlingsplan utifrån målen som utgår ifrån skolans resurser och behov samt åldern på eleverna.

Läsfrämjande

Målet är att öka elevernas läslust och läsförmåga genom att:

- Öka antalet bokprat, läsprojekt och besök på skolbiblioteket
- Utveckla samarbetet med folkbiblioteket och kulturavdelningen kring läs- och skrivfrämjande insatser, såsom skrivprojekt, bokprat och författarbesök

Medie- och informationskunnighet (MIK) och digital kompetens

Begreppet MIK är ett samlingsbegrepp för de kunskaper och förmågor som krävs för att hitta, värdera och analysera information i dagens digitala samhälle.

Skolbiblioteket ska stärka elevernas medie- och informationskunnighet genom att:

- Utveckla undervisningen i informationssökning, källkritik, AI och säker och ansvarsfull användning av internet
- Utveckla samarbetet med folkbiblioteket kring MIK för elever i äldre skolåldern, till exempel föreläsningar
- Vara ett stöd till lärare vid planering och samarbeten

Demokrati och delaktighet

Skolbiblioteken ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Målsättningen är att skolbiblioteket ska:

- Verka för elevinflytande (till exempel genom skolbiblioteksråd och inköpsförslag)
- Vara en inkluderande miljö för elever och personal

UTKAST

Skolbibliotekets medieinköp ska utgå från ett inkluderande och normmedvetet perspektiv i enlighet med diskrimineringslagen. Beståndet ska spegla och synliggöra variationer i kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

6.5 Särskilda undantag

På mindre skolenheter kan elevunderlaget påverka möjligheten till bemanning.

I dessa fall ges tillgång till skolbiblioteksfunktioner genom samverkan med närliggande skolor samt folkbibliotek och anpassade lösningar.

6.6 Ansvarsfördelning

För att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av skolans pedagogiska arbete krävs en tydlig struktur för ansvar.

Roller och ansvar

Huvudman och förvaltning: Ansvarar för att skapa en likvärdig verksamhet, tillhandahålla gemensamma digitala system och verka för ökad bemanning av fackutbildade bibliotekarier. Huvudmannen tillser även fortbildning och kompetensutveckling för kommunens skolbibliotekarier och biblioteksansvariga.

Rektor: Leder utvecklingen på den egna skolenheten, avsätter budget och ser till att skolbiblioteket är en integrerad del av det systematiska kvalitetsarbetet. Rektor skapar förutsättningar för ett nära samarbete mellan bibliotekarie och skolpersonal.

Skolbibliotekarie: Ansvarar för bibliotekets dagliga drift, såsom inköp, gallring och skyltning. Planerar och genomför pedagogiska insatser i samarbete med lärare samt driver utvecklingen av biblioteksverksamheten på skolan. Skolbibliotekarien deltar även i folkbibliotekets nätverk för kompetensutveckling.

Skolbiblioteksansvarig: Ansvarar för bibliotekets basfunktioner, vilket inkluderar registrering av böcker, återlämning, uppsättning och skyltning. Vid skolor som saknar fackutbildad bibliotekarie ansvarar den biblioteksansvarige även för medieinköp. Rollen innefattar även deltagande i folkbibliotekets nätverk för kompetensutveckling.

Lärare/ skolpersonal: Integrerar bibliotekets resurser som en naturlig del av undervisningen. Samarbetar aktivt med skolbibliotekarien kring läsfrämjande insatser samt medie- och informationskunnighet (MIK).

UTKAST

7. Uppföljning och utvärdering

Biblioteksplanen följs upp årligen och revideras vart fjärde år. Uppföljningen genomförs av representanter från kultur- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen som en del av verksamheternas kvalitetsarbete. Årligen rapporteras statistik till Kungliga biblioteket och folk- respektive skolbibliotekens utlånings- och beståndsstatistik analyseras.

I kommunens system för kvalitetsarbete skrivs handlingsplaner för folkbibliotekens prioriterade utvecklingsområden. Dessa följs upp regelbundet och justeras årligen.

Handlingsplaner upprättas på varje skolenhet och följs upp årligen av skolbibliotekarie eller skolbiblioteksansvarig tillsammans med ansvarig rektor. Skolbiblioteket ingår som en del i den ordinarie kvalitetsrapporten för varje skolverksamhet och följs upp en gång per år. Gemensam dialog förs mellan kommunens rektorsgrupp och representant/representanter från skolbiblioteken som en gång per år följer upp skolbibliotekens utveckling och måluppfyllelse.

UTKAST

Kultur- och fritidsnämnd

Plats: Lokal Klockrike, Kulturhuset

Tid: 13:30 - 14:50

§ 53-69

Beslutande:		**Ersättare för:**	
Jens Lönquist-Roos	(S)		Ersätts § 63 av Mikael Johnsson (SD). Mirela Atovic (S) tjänstgör § 63 som ordförande.
Mirela Atovic	(S)		
Roal Bencic	(SD)		
Johan Stjernquist	(S)		
Anders Olsson	(S)	Izabela Sabo	
Benita Eriksson	(C)		Ersätts § 60 av Mikael Johnsson (SD)
Sirpa Jensen	(M)		
Sebastian Ramberg	(M)	Anna Rasmussen	
Annika Eriksson Bencic	(SD)		

Övriga deltagare:
Karl Andrae, ställföreträdande kommunchef
Anna-Karin Johansen, sekreterare
Louise Håkansson, ekonom § 53-57
Ann-Charlotte Fandén, bibliotekarie § 58
Lena Nilsson, fritidskonsulent § 59
Anna Thorén, fritidsutvecklare § 60-63
Mikael Johnsson (SD)

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Anna-Karin Johansen

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Jens Lönquist-Roos

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Mirela Atovic

Elektronisk underskrift

Sirpa Jensen

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

§ 58/2026 Förslag Kommunal Biblioteksplan 2027-2030

Kultur- och fritidsnämnds beslut:

Biblioteksplanen för Olofströms kommun 2027 - 2030 godkänns

Biblioteksplanen överlämnas till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendebeskrivning
Ärendet föredras av Ann-Charlotte Fandén bibliotekarie.

Bibliotekschef lyfter ärendet med anledning av att nuvarande kommunala biblioteksplan upphör att gälla 2026-12-31. Kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. (Bibliotekslag 2013:801 17 §). Biblioteksplanen antas av kommunfullmäktige efter förslag via kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden och kommunstyrelsen.

Planen syftar dels till att översiktligt beskriva den biblioteksverksamhet som bedrivs i Olofströms kommuns regi, dels till att peka ut inriktningen för verksamheten framöver. I den kommunala biblioteksverksamheten ingår såväl folk- som skolbiblioteken. Samarbeten med andra bibliotek på kommunal, regional och nationell nivå ska beskrivas i planen.

Planen inleds med fyra kapitel som beskriver bakgrund, lagar och styrdokument, lokala förutsättningar samt samverkan. Därefter följer ett avsnitt om folkbiblioteket med fokus på verksamhetens ändamål, kommuninvånarnas synpunkter samt mål och prioriteringar för folkbiblioteken. I kapitlet om skolbiblioteket behandlas elevernas och personalens uppfattningar om skolbiblioteken, verksamhetens ändamål, mål och aktiviteter samt ansvarsfördelning och särskilda undantag. Planen avslutas med ett kapitel om uppföljning och utvärdering.

Förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030 har tagits fram i samverkan mellan tjänstepersoner från folkbiblioteken, kommunledningsförvaltningen och skolbiblioteken, utbildningsförvaltningen.

Olika målgrupper ges möjlighet att yttra sig om förslaget till ny biblioteksplan genom ett remissförfarande. Remissen skickas bland annat till skolbiblioteksrådet och rektorer samt till olika verksamheter och grupper kopplade till folkbibliotekens verksamhet, såsom Språkstegenätverket, Seniorrådet, Kulturavdelningen, Finska föreningen och olika kulturföreningar.

I remissförfarandet har Nordenbergs gymnasium framfört att biblioteksplanen inte bör utvärderas separat utan som en del av den ordinarie kvalitetsrapporteringen. Detta ligger i

linje med förslagets avsnitt om uppföljning, där skolbiblioteket ingår i den ordinarie kvalitetsrapporten för respektive skolverksamhet och följs upp årligen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Enligt bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. När det handlar om skolbiblioteken är barn och ungdomar den givna målgruppen för verksamheten. En konsekvens utifrån detta är att barn- och ungdomsperspektivet tydligt ska framgå i planens skrivningar.

Barn- och ungdomsperspektivet ska beaktas på olika sätt under arbetet med framtagandet av planen och utkast ska gå på remiss till t.ex. ungdomsråd, kulturcrew och elevråd.

Det framgår av bibliotekslagen att biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Det ställer krav på bibliotekens sätt att tillgängliggöra och presentera verksamhet och innehåll. När det handlar om att nyttja bibliotekens utbud ser vi att det finns skillnader mellan könen. Den kommunala biblioteksplanen kan vara ett styrdokument som stöder arbetet för att göra biblioteken tillgängliga för fler och kan bidra till att jämna ut de skillnader som finns mellan kön.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Beslut
Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030

Beslutet skickas till
Bibliotekarier A.F, E.S
Kommunstyrelsen

Utbildningsnämnden

Plats: Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid: 09:00 - 12:13

Paragraf 69-86

Beslutande:		**Ersättare för:**
Tamam Abou-Hamidan	(S)	
Malin Åman	(C)	
Peter Stenberg	(SD)	
Hans Jonsson	(S)	
Mikael Fexby	(S)	
Marita Orvegren	(S)	
Bea Magnstedt	(C)	Thomas Eriksson
Annika Eriksson Bencic	(SD)	
Robert Andersson	(SD)	
Marianne Eriksson	(M)	
Ingrid Brånsjö	(KD)	

Övriga deltagare:
Patrik Håkansson, förvaltningschef
Ann Magnusson, förvaltningssekreterare
Daniel Stjernquist, kvalitetsutvecklare
Ingela Porter, ekonom §§73-76
Louise Håkansson, ekonom §§69-76
Diana Peteh (S)
Per-Erik Öhrn (KD)
Roal Bencic (SD)

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Ann Magnusson

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Tamam Abou-Hamidan

Justerande: *Elektronisk underskrift*

Elektronisk underskrift
Ingrid Brånsjö

Anslagsbevis:	Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

§ 71/2026 Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027-2030

Utbildningsnämndens beslut:

Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030 godkänns.

Ärendebeskrivning
Enligt bibliotekslagen ska varje kommun anta en biblioteksplan. Förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030 omfattar såväl folkbiblioteksverksamheten som skolbiblioteksverksamheten. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteken och Utbildningsnämnden för skolbiblioteken.

Planen har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från kultur- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen, med stöd av Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg. Synpunkter har inhämtats från kommuninvånare, kommunanställda och elever genom enkäter och materialet har därefter varit på remiss. Skolbiblioteksdelen har även diskuterats i rektorsgruppen tillsammans med ansvarig representant från folkbiblioteket.

Biblioteksplanen beskriver nuläge, mål och prioriterade utvecklingsområden för perioden 2027–2030. För Utbildningsnämndens ansvarsområde är planens avsnitt om skolbibliotek särskilt relevant.

Yttrande/Bedömning
Förvaltningen bedömer att förslaget ger en tydlig inriktning för skolbiblioteksverksamheten och förtydligar skolbibliotekets roll som pedagogisk resurs i undervisningen. Planen anger hur tillgång, mediebestånd och bemanning ska utvecklas samt tydliggör ansvarsfördelningen mellan huvudman/förvaltning, rektor, skolbibliotekarie, skolbiblioteksansvarig och lärare/skolpersonal.

För skolbiblioteken anges tre fokusområden: läsfrämjande, medie- och informationskunnighet (MIK) och digital kompetens samt demokrati och delaktighet. Varje skolenhet ska utifrån de gemensamma målen upprätta en egen handlingsplan med hänsyn till skolans resurser, behov och elevernas ålder.

Planen anger också en ambition att öka andelen fackutbildade skolbibliotekarier och säkerställa en mer likvärdig bemanning. Som en del i detta arbete finns redan en fackutbildad skolbibliotekarie anställd på heltid, med tjänsten fördelad mellan Brännaregårdsskolan och Vilboksskolan. Därutöver lyfter planen utvecklat samarbete med folkbiblioteken samt fortsatt utveckling av bemanningen.

I remissförfarandet har Nordenbergs gymnasium framfört att biblioteksplanen inte bör utvärderas separat utan som en del av den ordinarie kvalitetsrapporteringen. Detta ligger i linje med förslagets avsnitt om uppföljning, där skolbiblioteket ingår i den ordinarie kvalitetsrapporten för respektive skolverksamhet och följs upp årligen.

Sammantaget bedömer utbildningsförvaltningen att förslaget ger en ändamålsenlig grund för det fortsatta arbetet med att utveckla en likvärdig och pedagogiskt integrerad skolbiblioteksverksamhet.

Finansiering
Planen innehåller utvecklingsinsatser som kan medföra kostnader, bland annat avseende bemanning, bibliotekssystem, mediebestånd och lokaler. Genomförandet behöver därför ske inom ramen för respektive verksamhets budget och ordinarie budgetprocess. Eventuella åtgärder som kräver utökad finansiering får hanteras i särskild ordning.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Skolbiblioteksverksamheten riktar sig direkt till barn och unga och planen har därför ett tydligt barnrättsperspektiv. Elever har getts möjlighet att lämna synpunkter i samband med framtagandet. Planens inriktning på likvärdig tillgång, tillgängliga och flerspråkiga medier, läsfrämjande arbete samt elevinflytande bedöms stärka barns och ungas möjligheter till lärande och delaktighet.

Ur ett jämställdhetsperspektiv betonas att skolbibliotekens mediebestånd ska präglas av mångfald och ett inkluderande och normmedvetet perspektiv. Planen bedöms därmed bidra till att skolbibliotekens resurser och verksamhet är tillgängliga och relevanta för elever med olika behov och förutsättningar.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030

Beslutet skickas till
Förvaltningschef P.H

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 181/2026

KS 2026/517

§ 181/2026 Partistöd 2027

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunfullmäktige beslutar:

Grundstöd: 10 000 kronor per parti i kommunfullmäktige.

Mandatstöd: 20 000 kronor per mandat.

Redovisning ska ske i enlighet med regler för partistöd senast 30 juni efterföljande år.

Patrik Krupa (M) och Tommy Holmgren (SD) deltar inte i beslutet.

Yrkanden
Ordföranden yrkar på oförändrat partistöd.

Beslutsgång
Ordföranden finner att kommunstyrelsens arbetsutskott har ett förslag till beslut och beslutar om oförändrat partistöd.

Ärendebeskrivning

De politiska partier som sitter med i kommunfullmäktige får ekonomiskt bidrag i ett kommunalt partistöd. Bidraget fås under förutsättning att regler för partistöd följs.

Partistödet används till partiernas verksamhet och regleras av kommunallagen som ger kommunfullmäktige rätt att besluta om partistödet för partier i kommunfullmäktige. Det finns ingen skyldighet att ge partistöd.

Partistödet består av - ett grundstöd, som uppgår till X kronor per parti och år, samt - ett mandatstöd, som uppgår till Y kronor per mandat och år.
X och Y fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med beslut om budget.

2026 är grundstödet 10 000 kronor per parti i kommunfullmäktige och mandatstödet är 20 000 kr per mandat. Inget mandatstöd utgår för tomma platser.

Partierna har 2027 följande antal mandat:
Socialdemokraterna 15 mandat

Moderaterna, 14 mandat
Sverigedemokraterna 9 mandat
Centerpartiet, 6 mandat
Vänsterpartiet, 3 mandat
Kristdemokraterna, 2 mandat

Redovisning från partierna:

Samtliga partier har lämnat in redovisning av hur partistöd 2025 använts.

Finansiering

Partistöd budgeteras för i budget 2027.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet har inte bedömts påverkas i detta ärende.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Regler för partistöd

Beslutet skickas till:
Administrativ chef A.J
Ekonom A.S
Gruppledare samtliga partier i KF

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-06 Diarienummer: 2026/517-8

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Anna-Karin Johansen
Titel: Administrativ chef

Partistöd 2027

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

Grundstöd:

Mandatstöd:

Redovisning ska ske i enlighet med regler för partistöd senast 30 juni efterföljande år.

Ärendebeskrivning

De politiska partier som sitter med i kommunfullmäktige får ekonomiskt bidrag i ett kommunalt partistöd. Bidraget fås under förutsättning att regler för partistöd följs.

Partistödet används till partiernas verksamhet och regleras av kommunallagen som ger kommunfullmäktige rätt att besluta om partistödet för partier i kommunfullmäktige. Det finns ingen skyldighet att ge partistöd.

Partistödet består av - ett grundstöd, som uppgår till X kronor per parti och år, samt - ett mandatstöd, som uppgår till Y kronor per mandat och år.
X och Y fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med beslut om budget.

2026 är grundstödet 10 000 kronor per parti i kommunfullmäktige och mandatstödet är 20 000 kr per mandat. Inget mandatstöd utgår för tomma platser.

Partierna har 2027 följande antal mandat:
Socialdemokraterna 15 mandat
Moderaterna, 14 mandat
Sverigedemokraterna 9 mandat
Centerpartiet, 6 mandat
Vänsterpartiet, 3 mandat
Kristdemokraterna, 2 mandat

Redovisning från partierna:

Samtliga partier har lämnat in redovisning av hur partistöd 2025 använts.

Finansiering

Partistöd budgeteras för i budget 2027.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet har inte bedömts påverkas i detta ärende.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Regler för partistöd

Beslutet skickas till:
Administrativ chef A.J
Ekonom A.S
Gruppledare samtliga partier i KF

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Regler-for-kommunalt-partistod

Regler
Fastställt av: Kommunfullmäktige
Fastställt: 2024-04-29 KF § 40
Ersätter: KF § 150, 2018
Ansvarig för revidering: Administrativ chef
Gäller för: partier i kommunfullmäktige
Giltighetstid: Tillsvidare

Regler för kommunalt partistöd Olofströms kommun

I kommunallagen (2017:725) finns de grundläggande bestämmelserna om kommunalt partistöd. I Olofströms kommun ska därutöver följande gälla.

1 § Rätt till partistöd

Det lokala partistödet i Olofströms kommun utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. 29 § i kommunallagen.

2 § Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av
- ett grundstöd, som uppgår till X kronor per parti och år, samt
- ett mandatstöd, som uppgår till Y kronor per mandat och år.

X och Y fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med beslut om budget.

3 § Fördelning av partistöd

Vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap vallagen (2005:837).
Partistöd utgår under kvarstående del av år då representationen upphört.

4 § Redovisning och granskning

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska lämnas senast i juni månad.

Redovisningen ska lämnas på därtill framtagen blankett. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Redovisningen ska särskilt visa att partistödet enbart använts för att stärka den kommunala demokratin.

5 § Årlig utbetalning

Partistöd betalas ut årligen i förskott under januari månad efter beslut av fullmäktige.

Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till kommunstyrelsen inom föreskriven tid utbetalas inget stöd för nästkommande år.

KSAU § 182/2026

KS 2026/2397

§ 182/2026 Ordning för inkallelse av ersättare år 2027-2030

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Ärendet lämnas till kommunstyrelsens utan förslag till inkallelseordning av ersättare till tjänstgöring ska gälla för kommunens samtliga nämnder, styrelser och helägda bolag för tiden 2027-2030:

Yrkanden

Ordföranden yrkar att beslutet hänskjuts till kommunstyrelsen och att kommunstyrelsens arbetsutskott därmed inte lämnar något förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att kommunstyrelsens arbetsutskott har ett förslag till beslut och beslutar att lämna ärendet till kommunstyrelsen utan förslag till beslut.

Ärendebeskrivning

Om ledamot är förhindrad att delta ska ersättare kallas i enlighet med reglemente och övriga bestämmelser.

Om ersättare behöver kallas från annat parti ska partiordning användas enligt beslut i detta dokument.

Inkallelseordningen bör gälla i kommunstyrelse, nämnder, utskott och helägda bolag.

För mandatperioden 2022-2026 har fördelningen varit som följer:

För ledamot tillhörande nedan partigrupp	Inträder ersättare i nedan angiven partigruppordning
S	S, C, V, KD, M, SD
C	C, S, M, KD, V, SD
SD	SD, M, KD, C, S, V
M	M, SD, KD, C, S, V
KD	KD, M, SD, C, S, V
V	V, S, C, KD, M

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Neutral påverkan

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Specificera vilka underlag som redovisas

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder
Helägda bolag

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-10-06 Diarienummer: 2026/2397-1

Nämnd
Kommunstyrelsens arbetsutskott **2026-10-13**
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Anna-Karin Johansen
Titel: Administrativ chef

Ordning för inkallelse av ersättare år 2027-2030

Förslag till beslut

Följande inkallelseordning av ersättare till tjänstgöring ska gälla för kommunens samtliga nämnder, styrelser och helägda bolag för tiden 2027-2030:

S:

M:

SD:

C:

V:

KD:

Ärendebeskrivning
Om ledamot är förhindrad att delta ska ersättare kallas i enlighet med reglemente och övriga bestämmelser.

Om ersättare behöver kallas från annat parti ska partiordning användas enligt beslut i detta dokument.

Inkallelseordningen bör gälla i kommunstyrelse, nämnder, utskott och helägda bolag.

För mandatperioden 2022-2026 har fördelningen varit som följer:

För ledamot tillhörande nedan partigrupp	Inträder ersättare i nedan angiven partigruppordning
S	S, C, V, KD, M, SD
C	C, S, M, KD, V, SD
SD	SD, M, KD, C, S, V
M	M, SD, KD, C, S, V
KD	KD, M, SD, C, S, V
V	V, S, C, KD, M

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Neutral påverkan

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Specificera vilka underlag som redovisas

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder
Helägda bolag

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-11-04

Dnr
2026/1213-1.3.1.1

Utökning av antal ledamöter och ersättare i kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott utökat från sex ledamöter till sju ledamöter.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade § 91/2026 om ny nämndstruktur som bl.a. innebar en ändring av storleken på flera nämnder och kommunstyrelsens arbetsutskott. Arbetsutskottet utökades från fem ledamöter till sex ledamöter. Nya styret önskar en förändring av antalet ledamöter och ersättare i kommunstyrelsens arbetsutskott från sex till sju.

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Valberedningen

VB § 27/2026 KS 2026/1531

§ 27/2026 Val av kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-2030

Valberedningens beslut:

Valberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta:

Följande sex ledamöter och sex ersättare utses till kommunstyrelsens arbetsutskott från 10 november 2026 till och med 31 december 2030.

Ledamöter

Patrik Krupa (M)
Alfred Appelros (M)
Tommy Holmgren (SD)
Christoffer Danielsson (S)
Ingeborg Braun (S)
Marie Rosén (S)

Ersättare

Marianne Eriksson (M)
Britta Lindgren (M)
Max Nielsen (SD)
Håkan Assarsson (S)
Bogdanka Sublja (S)
Tamam Abou Hamidan (S)

Ordförande: Patrik Krupa (M)

1:e vice ordförande: Alfred Appelros (M)

2:e vice ordförande: Christoffer Danielsson (S)

Ärendebeskrivning

Val av sex ledamöter och sex ersättare ska genomföras till kommunstyrelsens arbetsutskott varav en ordförande, en 1:e vice ordförande och en 2:e vice ordf. fr.o.m. 10 november 2026 t.o.m. 31 december 2030.

Fördelning av platserna utgår från valresultat och valteknisk samverkan.

Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna samverkar och har tilldelats plats ett, tre och fem. Totalt tre platser.

VB § 27/2026 KS 2026/1531

Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet samverkar och har tilldelats mandat två, fyra och sex. Totalt tre platser.

Båda partigrupperingarna tilldelas samma antal ersättarplatser som antal ledamöter.

Krisledningsnämnden är personunion med kommunstyrelsens arbetsutskott enligt reglemente för krisledningsnämnden 2 § (KF § 152/2006).

Beslutet skickas till:
De valda
Sekreterare KSAU
Förtroendemannaregister
HR
Kommunikation
IT

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-10-27

Dnr
2026/1531-1.2.5

Val av kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-2030

Förslag till beslut

Följande sex ledamöter och sex ersättare utses till kommunstyrelsens arbetsutskott från 10 november 2026 till och med 31 december 2030.

Ledamöter

Ersättare

Ordförande:

1:e vice ordförande:

2:e vice ordförande:

Ärendebeskrivning

Val av sex ledamöter och sex ersättare ska genomföras till kommunstyrelsens arbetsutskott varav en ordförande, 1:e vice ordförande och en 2:e vice ordf. fr.o.m. 10 november 2026 t.o.m. 31 december 2030.

Fördelning av platserna utgår från valresultat och valteknisk samverkan.

Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna samverkar och har tilldelats plats ett, tre och fem. Totalt tre platser.

Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet samverkar och har tilldelats mandat två, fyra och sex. Totalt tre platser.

Båda partigrupperingarna tilldelas samma antal ersättarplatser som antal ledamöter.

Krisledningsnämnden är personunion med kommunstyrelsens arbetsutskott enligt reglemente för krisledningsnämnden 2 § (KF § 152/2006).

Beslutet skickas till:
De valda
Sekreterare KSAU
Förtroendemannaregister

HR
Kommunikation
IT

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-2026

Olofströms kommun

Organisationer med uppdrag

2026-06-08

Kommunstyrelsens arbetsutskott

2023-01-01 - 2026-12-31

Box 302, 293 24 OLOFSTRÖM, Tel: 0454 - 930 00

Ordförande	
Christoffer Danielsson	(S)
1:e vice ordförande	
Rolf Jönsson	(C)
2:e vice ordförande	
Tommy Holmgren	(SD)
Ledamot	
Ingeborg Braun	(S)
Patrik Krupa	(M)
Ersättare	
Pirjo Veteli	(S)
Malin Åman	(C)
Ola Claesson	(S)
Max Nielsen	(SD)
Torsten Cairenius	(M)

Valberedningen

VB § 52/2026

KS 2026/1531

§ 52/2026 Vigselförrättare 2027-2030

Valberedningens beslut:

Valberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta:

Som vigselförrättare föreslås från 1 januari 2027 till 31 december 2030 följande:

Britta Lindgren (M)

Ärendet överlämnas i övrigt till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendebeskrivning

Till Länsstyrelsen ger Olofströms kommun förslag om lämpliga vigselförrättare, som sedan förordnas av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen önskar svar senast 23/11.

Ett prov ska genomföras innan man kan bli vigselförrättare, som Länsstyrelsen skickar ut.

I nuläget finns 7 vigselförrättare som är förordnade till 2026-12-31. Fördelningen av kvinnliga och manliga förrättare är jämn.

Nytt inför 1/1-2027 är att när vigseln är klar så kan vigselprotokollet upprättas digitalt via en e-tjänst av vigselförrättaren, som Länsstyrelsen har lanserat. Detta kan inte överlåtas till administrativt stöd som tillhandahållits i vissa kommuner för att vigselförrättaren loggar in med sin egen e-legitimation.

Information om detta har länsstyrelsen skickat ut den 15 juli 2026 till nuvarande registrerade vigselförrättare.

Detta är för att underlätta hanteringen av vigselprotokoll både för kommunen och länsstyrelsen t.ex. att kommunen ej behöver upprätta protokoll i pappersformat för att sparas och sedan skickas in brevledes, spara porto. Hanteringen av ersättningen förenklas, som länsstyrelsen betalar ut 1 gång om året.

Arvode
inget kommunalt arvode utgår. Länsstyrelsen arvoderar med 110 kr/vigsel/dag. Vid mer än en vigsel på samma dag utgår 30 kr för efterföljande vigslar.

Beslutet skickas till:
Länsstyrelsen Blekinge län
Adm.chef KLF
Arvodessamordnare
Ansvarig för hanteringen av vigslar H.C.

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-10-28

Dnr
2026/1531-1.2.5

Vigselförrättare 2027-2030

Förslag till beslut

Som vigselförrättare föreslås från 1 januari 2027 till 31 december 2030 följande:

Ärendebeskrivning

Till Länsstyrelsen ger Olofströms kommun förslag om lämpliga vigselförrättare, som sedan förordnas av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen önskar svar senast 23/11.

Ett prov ska genomföras innan man kan bli vigselförrättare, som Länsstyrelsen skickar ut.

I nuläget finns 7 vigselförrättare som är förordnade till 2026-12-31. Fördelningen av kvinnliga och manliga förrättare är jämn.

Nytt inför 1/1-2027 är att när vigseln är klar så kan vigselprotokollet upprättas digitalt via en e-tjänst av vigselförrättaren, som Länsstyrelsen har lanserat. Detta kan inte överlåtas till administrativt stöd som tillhandahållits i vissa kommuner för att vigselförrättaren loggar in med sin egen e-legitimation.

Information om detta har länsstyrelsen skickat ut den 15 juli 2026 till nuvarande registrerade vigselförrättare.

Detta är för att underlätta hanteringen av vigselprotokoll både för kommunen och länsstyrelsen t.ex. att kommunen ej behöver upprätta protokoll i pappersformat för att sparas och sedan skickas in brevledes, spara porto. Hanteringen av ersättningen förenklas, som länsstyrelsen betalar ut 1 gång om året.

Arvode
inget kommunalt arvode utgår. Länsstyrelsen arvoderar med 110 kr/vigsel/dag. Vid mer än en vigsel på samma dag utgår 30 kr för efterföljande vigslar.

Beslutet skickas till:
Länsstyrelsen Blekinge län
Adm.chef KLF
Arvodessamordnare
Ansvarig för hanteringen av vigslar H.C.

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Vigselförrättare 2023-2026

Olofströms kommun

Organisationer med uppdrag

2026-07-30

Borgerlig vigselförrättare, registreringsförrättare

2023-01-01 - 2026-12-31

Registreringsförrättare

Iréne Robertsson	PPO
Morgan Bengtsson	S
Patrik Sjöstedt	S
Britta Lindgren	M
Anna-Karin Johansen	PPO
Tamam-Eugenia Abou-Hamidan	S
Christoffer Danielsson	S

Kommunledningsförvaltningen Datum: 2026-11-04 Diarienummer: 2026/1442-3

Nämnd
Kommunstyrelsen **2026-11-10**
Kommunfullmäktige **2026-11-30**

Handläggare
Namn: Ann-Sofie Belec
Titel: Huvudregistrator

Sammanträdesplan 2027 för kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Sammanträdesplan för år 2027 godkänns enligt nedan:

Måndagar kl.19.00 med undantag för budgetmötet som börjar kl. 18.00.
15 mars, 26 april årsr., 7 juni inv.budg., 11 okt, 8 nov, 6 dec. budget.

Ärendebeskrivning
Enligt fullmäktiges arbetsordning 5 § ska kommunfullmäktige anta sammanträdesplan för det kommande året senast vid årets sista möte, där dag och tid ska framgå.

Framlagt förslag till beslut finns enl. ovan.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
KFs ledamöter och ersättare
Sekreterare KF H.R
Registrator A-SB

Förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-11-04

Dnr
2026/217-1.2.3

Delegationsbeslut

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns.

Ärendebeskrivning

Ärendenr	H.nr	Innehåll
2026/2261	13	Information - Taxor och avgifter 2027 för Bygg- och trafiknämnden, Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Social- och äldrenämnden
2026/2423	9	Tillståndsbevis och delegationsbeslut – tillfälligt slutet sällskap
2026/696	14	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd på egen begäran avseende Lussans Delikatesser i Olofström

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:
1 Taxor och avgifter 2027 info

Information – Taxor och avgifter 2027 för Bygg- och trafiknämnden, Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Social- och äldrenämnden

Enligt beslut i Kommunfullmäktige 2009-11-23 KF § 82 har nedanstående taxor och avgifter debiterats till Bygg- och trafiknämnden, Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Social- och äldrenämnden. Resp. nämnd har fattat beslut.

Bygg- och trafiknämnden, BN § 44

Ansökan om transportsperser

Avgift för ansökan om transportsperser följer trafikverkets avgifter.

Utbildningsnämnden, Ubn § 81

Måltider

Måltidspriserna justeras varje år med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet, PKV. I år höjs måltidspriserna för åren 2026-2027 med 2,9%.

		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Personal fruktost och mellanmål i förskola		21	20	5,0%
Personal fruktost och mellanmål i fritids		21	20	5,0%
Fritidsgrupp lunch i förskola		25	22	4,5%

Utbildningsnämnden, Ubn § 81

Avgifter för kopior på betyg, examensbevis och utbildningsbevis

Priserna justeras varje år med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet, PKV. I år höjs avgifterna för åren 2026-2027 med 2,9%. Beloppet avrundas till närmaste hel krona.

		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Kopia betyg t.o.m. år 1996		140	135	3,7%
Kopia betyg fr.o.m. år 1997		140	135	3,7%
Utvandrarbrev av betyg till engelska		350	350	0,0%

Kultur- och fritidsnämnden, KFN § 55

Bibliotek

		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Reservationsavgift		0	0	0,0%
Fjärrlåneavgift		0	10	-100,0%
Fjärrlåneavgift för ej uthämtad beställning		0		
Anfakelsepris		60	60	-100,0%
Räkningsavgift		30	30	0,0%
Överbliviavgift				
Reapriss	dagar	3	3	
Barnmedia	kr/dag	2	2	0,0%
Film	kr/dag	2	2	0,0%
Barnmedia		0	0	0,0%
Enskiftningsavgift vuxen				
Vuxenmedia		250	250	0,0%
Pocket		50	50	0,0%
Barnmedia		0	0	0,0%
Musik-CD		150	150	0,0%
DVD		400	400	0,0%
TV-spel		400	400	0,0%
Tidskrift		50	50	0,0%
Enskiftningsavgift barn				
Vuxenmedia		250	250	0,0%
Barnmedia		0	0	0,0%
DVD		400	400	0,0%
TV-spel		400	400	0,0%
Tidskrift		50	50	0,0%

		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Pappersekasse		5	5	0,0%
Datautskrift och kopiering				
A4 svart		3	3	0,0%
A4 färg		6	6	0,0%
A3 svartvit		6	6	0,0%
A3 färg		8	8	0,0%
Förlorat lånekort				
Vuxen		20	20	0,0%
Barn		0	5	-100,0%

Kulturmeloden

Kulturhuset

Lokaltyp/år		Taxa 1			Taxa 2		
		2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring
Dahlén							
Helydag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)		2 370	2 310	2,6%	2 934	2 860	2,6%
Kvällt (kl. 17.00-21.30)		2 652	2 585	2,6%	3 273	3 190	2,6%
Helg		4 832	4 709	2,6%	5 930	5 780	2,6%
Foajén							
Helydag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)		1 241	1 210	2,6%	1 606	1 760	2,6%
Kvällt (kl. 17.00-21.30)		1 467	1 430	2,6%	2 088	2 035	2,6%
Helg		2 144	2 090	2,6%	3 273	3 190	2,6%
Klockrike							
Helydag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)		1 241	1 210	2,6%	1 606	1 760	2,6%
Kvällt (kl. 17.00-21.30)		1 467	1 430	2,6%	2 088	2 035	2,6%
Helg		2 144	2 090	2,6%	3 273	3 190	2,6%
Kåsel							
Helydag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)		0	0	0,0%	513	500	2,6%
Kvällt (kl. 17.00-21.30)		0	0	0,0%	513	500	2,6%
Helg		0	0	0,0%	513	500	2,6%
Södersjön							
Helydag (kl. 7.00-12.00 eller 13.00-17.00)		1 016	990	2,6%	1 580	1 540	2,6%
Kvällt (kl. 17.00-21.30)		1 116	1 088	2,6%	1 738	1 695	2,6%
Helg		1 746	1 705	2,6%	2 622	2 750	2,6%

Lokaltyp/år		Taxa 3			Taxa 4		
		2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring
Extra utrustning[1]							
Garderob	kr/dag	308	300	2,7%	308	300	2,7%
Högtalare	kr/dag	154	150	2,7%	308	300	2,7%
Lysmaskin/ljus (artist/ljus- /ljudstyrka)	kr/dag	1 540	1 500	2,7%	2 310	2 250	2,7%
Mikrofon	kr/dag	103	100	3,0%	154	150	2,7%
Mixpult	kr/dag	103	100	3,0%	154	150	2,7%

[1] Utöver den grundtaxerade som ingår i lokalhyran.

Taxa 3:
- Föreningar och organisationer som är bidragsberättigade.
- Föreningar och organisationer som verkar (eg till ungdomar under 20 år.
- Personers och handikappföreningar, kulturföreningar och studieförbund som är registrerade och bidragsberättigade.

Taxa 2:
- Företag, föreningar och organisationer som inte faller under taxa 1.

Övrigt:
- Enligt avtal (exempel regelbunden uthyrning) eller särskilt upplåtelseavtalsrätt.
- Gäller vid kommersiellt arrangemang med ett kommunalt, kulturellt eller idrottsligt inslag.

Vid arrangemang som kräver annan miljötering än standard, debiteras vattenförsörjningsavgift.

Konstrågan

Lokaltyp/år		Taxa 1			Taxa 2		
		2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring
Helydag	kr/dag	0	0	0,0%	339	330	2,7%

Scenen Hoja Park

Lokaltyp		Taxa 1		
		2027	2026	Ändring
Helydag	kr/dag	0	0	0,0%

Hyresgästen ansvarar för städning av scen och scenutrymmen. Både före och efter.

Övrigt
Hyra för annan part (företag, organisation etc.) enligt överenskommelse.
Kulturhuset tillämpar för stadshuset före och efter evenemanget. Kostnad för eventuell parkeblad tillkommer.

Fritidsverksamhet

Högstadieanläggning, skolbibliotekets kr per tillfälle, moms tillkommer		Hyra		
		2027	2026	Ändring
Förening, skolklass		228	222	2,7%
Verksamhet inom kommunen		228	222	2,7%
Förening, skolklass annan kommun		371	361	2,7%
Förening och liknande		571	557	2,5%

Hyror, kr per timme	Privat			Senior			Ungdom		
	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring
Idrottshallen									
Stora hallen	168	164	2,4%	116	113	2,7%	47	46	2,2%
Halv sal	100	97	3,1%	65	63	3,2%	30	29	3,4%
Matchvärdning				385	375	2,7%	385	375	2,7%
Arrangering - stora salen									
Helydag				1 390	1 355	2,6%	638	622	2,6%
Halvdag				638	622	2,6%	320	312	2,6%
Aktivitetshallen	100	97	3,1%	53	52	1,9%	30	29	3,4%
Gamlidhallen									
Stora salen	168	164	2,4%	116	113	2,7%	47	46	2,2%
Lilla salen	81	79	2,5%	53	52	1,9%	30	29	3,4%
Styrketräningsrum	81	79	2,5%	53	52	1,9%	30	29	3,4%
Matchvärdning				385	375	2,7%	385	375	2,7%
Arrangering - stora salen									
Helydag				1 163	1 134	2,6%	581	566	2,7%
Halvdag				581	566	2,7%	292	285	2,5%

Hyror, kr per timme	Privat			Senior			Ungdom		
	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring
Gymnastiksalar									
Sal	100	97	3,1%	53	52	1,9%	30	29	3,4%
Övernattningsbidrag/sal	kr/natt	581	566	2,7%	581	566	2,7%	581	566	2,7%
Skjutsplatsen									
Hall	100	97	3,1%	53	52	1,9%	30	29	3,4%
Fotbollsplaner/idrottsplatser									
Helydag				933	909	2,6%	465	453	2,6%
Helydag fotbollsplan, 11-m				465	453	2,6%	233	227	2,6%
Halvdag fotbollsplan, 11-m				233	227	2,6%	118	113	2,7%
Träning, fotbollsplan, 7-m				53	52	1,9%	18	18	0,0%
Match, fotbollsplan, 9-11-m-grus				442	441	0,2%	81	79	2,5%
Match, fotbollsplan, 9-11-m-gras				192	187	2,7%	81	79	2,5%
Match, fotbollsplan, 7-m-grus				192	187	2,7%	81	79	2,5%
Match, fotbollsplan, 7-m gras				53	52	1,9%	53	34	2,9%
Löperbanor				30	29	3,4%	30	29	3,4%
Gruvplan Gamlidhed förvaltgrupp/a	kr/dag	1 163	1 134	2,6%					
Ishallen									
Träningstaktad				233	227	2,6%	81	79	2,5%
Träningstid skola, enser ej hockeygymnasiet				81	79	2,5%			
Träningstid klubb							81	79	2,5%
Matchtid/med Div 1				2 910	2 836	2,6%			
Matchtid/med Div 2				2 328	2 269	2,6%			
Matchtid/med Div 3				1 746	1 702	2,6%			
Matchtid/med Div 4				872	850	2,6%			
Privatperson	465	453	2,6%						

Hyror, kr per timme	Privat			Senior			Ungdom		
	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring
Konstgräsplan, Brunnsängen									
Helydag (kl. 8.00-22.00)				1 163	1 134	2,6%			
Halvdag				581	566	2,7%			

		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Halvdag (kl. 8.00-22.00)		233	227	2,6%
Halvdag (kl. 8.00-18.00)		116	113	2,7%
Match		581	566	2,7%
Helger (kl. 20.30-22.00)		81	79	2,5%
Helg plan		18	17	5,9%
Övrig tid (före kl. 16.00)		116	113	2,7%
Helger (kl. 09.00-18.00)				
Helg		233	227	2,6%
Helg plan		116	113	2,7%
Match		581	566	2,7%

		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Halvdag		81	79	2,5%
Helg		40	39	2,6%
Match		581	566	2,7%

Anm.
Vid uthyrning som ligger utanför ovanstående tariffer fastställs hyran vid respektive tillfälle.

Simma lugna (6-årig ett-årsbidrag) ingår i avgiften för samtliga anläggningar.

Timmen är (45 min-21 oktober) samma avgifter som för fotbollsplaner.

Förvaringar, privatpersoner, skolor och föreningar utanför Olofströms kommun debiteras tredubbel ordinarie föreningstaxa på alla anläggningar/lokaler.

Höjdstadet

Entrékvartiler	Bad			Bad och gym- och träningsrum			Aktivitetspunkt		
	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring
Barn under 1 år[2]	0	0	0,0%						
Barn 1-6 år	45	45	0,0%						
Ungdom 10-17 år[3]	55	55	0,0%	85	85	0,0%	1 000	950	5,3%
Vuxna 18 år-	85	85	0,0%	110	95	15,8%	1 200	1 100	9,1%
Pensionär	45	45	0,0%	75	75	0,0%	900	850	5,9%

[2] Gäller utanför organiserad simundervisning.
[3] Gäller för ungdom och man 18 årsdagen, ungdomspris gäller endast för hobbybaserade med giltigt studentkort och för gymmedlemmar. Vid tävlande av ett aktivitetspunkt eller träning.

Rabattmöjligheter
Klippkort (bad eller bad och gym). Betala för 10 ggr (ordinarie pris x 10) och få 12 ggr.
Klippkort (bad, gym, träningspass och lift bada) Betala för 10 ggr (ordinarie pris x 10) och få 12 ggr.
Klippkorten gäller i 2 år från inköpsdatum.

Friskvårdsbidrag/gratis: Betala för ett personligt klippkort för friskvårdspengar. Klippkortet gäller i 1 år från inköpsdatum.

Periodkort	12 mån			6 mån			3 mån			1 mån		
	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring	2027	2026	Ändring
Periodkort												
Bad ovan	2 000	1 960	2,0%	1 380	1 350	2,2%	1 030	1 010	2,0%	430	410	2,4%
Bad och gym 10-17 år[4]	1 700	1 660	2,4%	1 150	1 125	2,2%	850	830	2,4%	360	350	2,9%
Bad från 1-3 år	1 000	980	2,0%	690	675	2,2%	520	505	3,0%	220	210	4,8%
Bad pensionär	1 410	1 380	2,2%	970	950	2,1%	730	720	1,4%	300	290	3,4%
Bad och gym	3 130	3 070	2,0%	2 110	2 070	1,9%	1 570	1 540	2,0%	570	560	1,8%
Bad och gym ungdom[4] (16-årsgräns)	1 800	1 760	2,3%	1 240	1 220	1,6%	910	890	2,2%	400	390	2,6%
Bad och gym pensionär	2 120	2 080	1,9%	1 560	1 470	2,0%	970	950	2,1%	410	400	2,5%
Periodkort Premium Bad och gym												
Bad och gym, träningsrum, lift bada, ingår. Vuxen	3 020	2 960	2,0%									
Ungdom	2 380	2 330	2,1%									
Pensionär och de med sjukintyg[5]	2 120	2 080	1,9%									
Periodkort Premium Bad och gym												
Bad och gym, träningsrum, lift bada, ingår. Vuxen	4 160	4 080	2,0%									
Ungdom	3 330	3 260	2,1%									
Pensionär och de med sjukintyg[5]	2 770	2 720	1,8%									

[4] Ung för dem som har arbetsbrist, särskilda sjukanledning eller vara giltigt för personer kvinnor skolmenningar och ringar eller vara utförare av försäkringsavtal eller liknande. Kontroll av avtalen gällande sjukanledning skall kunna styrkas.
[5] Kontroll av avtalen gällande sjukanledning skall kunna styrkas.

Innan finska besök i Höjdstadets gym ingår alltid ett introduktion. Det finns möjlighet till tillgång av fler åldersklass i gymmet. Ungdom som är 13 år fyllda, kan få tillgång från åldersklassen om 15 år för träning i gymmet. Detta under förutsättning att målsman underskriver medgivande för träning och att ungdomen har genomgått en introduktion, som ansvarar för ungdomen, under träning i gymmet.

Ungdomar under 18 år ska ha medföljande målsman vid tecking av medlemskap.

Aktiespansionär och de som har aktivitets- och sjukersättning ska visa upp en intygsmaterial tecknas och vara utförbar av försäkringskassa eller annan instans e-liknelser likvärdig läkares. Kontroll av avtalen gällande sjukanledning skall kunna styrkas.

Återlämning av armband sker senast en månad efter abonnemangets gått ut annars ingen återbetalning av depositionen. Gäller alla periodkort, klippkort samt arrangemang.

Uthyrning av lokaler och anläggningar exkl. moms tillkommer		Hyra		
		2027	2026	Ändring
25 m bassäng, hyra av bana[6]				
Extra föreningar i Olofströms kommun	kr/timme	140	130	7,7%
Föreningar utanför Olofströms kommun	kr/timme	300	250	20,0%
Privatperson och företag	kr/timme	400	360	11,1%
Varmvattenbassäng, återhämtning/ (utrymme) inter relaxavdelning[7]				
Hyra av bassäng, 1 personal	kr/timme	600	600	0,0%
Övrig uthyrning	kr/timme	900	810	11,1%
Uthyrning, utanför öppettider	kr/timme	1 500	1 420	5,6%
Extra personal[8]	kr/timme	800	770	3,9%
Uthyrning av hela simhallen[9] inkl. ordinarie badentré och kostnad för 1 personal[10]				
Föreningar	kr/timme	6 000	6 000	0,0%

[6] Max 15 personer/bana.
[7] Max 30 personer/timme – varmvattenbassäng, max 25 personer/timme i återhämtningsbad, max 12 personer/timme i relaxen.
[8] Ej badmästare.
[9] Vid uthyrning av simhall, badanläggning, max 25 personer/timme i återhämtningsbad, max 12 personer/timme i relaxen.
[10] Ej badmästare.

[4] Ung för dem som har arbetsbrist, särskilda sjukanledning eller vara giltigt för personer kvinnor skolmenningar och ringar eller vara utförare av försäkringsavtal eller liknande. Kontroll av avtalen gällande sjukanledning skall kunna styrkas.
[5] Kontroll av avtalen gällande sjukanledning skall kunna styrkas.
[6] Max 15 personer/bana.
[7] Max 30 personer/timme – varmvattenbassäng, max 25 personer/timme i återhämtningsbad, max 12 personer/timme i relaxen.
[8] Ej badmästare.
[9] Vid uthyrning av simhall, badanläggning, max 25 personer/timme i återhämtningsbad, max 12 personer/timme i relaxen.
[10] Ej badmästare.

Anbokning av hund tillåt (hela bluten eller del av bluten) eller badkattas, erfordrar 10 dagar innan aktivitetsstart, annars debiteras avgift för bokatthyrare.

Gym engångsentré[11]		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Ungdom 15-17 år		55	55	0,0%
Vuxna 18 år-		85	85	0,0%
Gym med engångs entréklippkort		65	65	0,0%
Pensionär		65	65	0,0%

[11] Gäller endast om du har periodkort för simning.

Aktivitet exkl. ordinarie badentré		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Ungdom 15-17 år		65	55	18,2%
Vuxna 18 år-		95	85	11,8%
Pensionär		65	65	0,0%

Vid missat pass två tillfällen per termin, 50 kr i avgift för att låsa upp bokningsbilden

Basbiz uppövervaker		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Basbiz spa[12]	kr/person	500	495	1,0%
Temabastlar[13]	kr/person	400	385	3,9%
IR basbiz[14]		50	45	9,1%

[12] Minimum 2 personer, 2,5 timme, inte badbastlingar med olika inomhuslingar, spa och mat.
[13] Minimum 2 personer. Höjdbastlar arrangeranas för allmänheten. Ej för privata kunder eller bolag. Arrangeranas anordnade av höjdbastlar med olika teman och aktiviteter.
[14] Olika teman med underhållning, aktiviteter, mat, bastlingar, mm. Bastlingar är ett ritual som består av olika element som "löylyä", "vihtomista" och "kylmää".

Övriga avgifter

		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Simundervisning				
Babysim från 3 mån-2 år	kr/gång/30 min	130	130	0,0%
Babysim 2 år-5 år	kr/gång/30 min	130	130	0,0%
Plask och lek från 6 år	kr/gång/30 min	130	130	0,0%
Simskola från 5 år	kr/gång/30 min	130	130	0,0%
Intensivsimskola från 5 år	kr/gång/ 4 30 min	600	600	0,0%
Vuxensimskola	kr/gång/30 min	130	130	0,0%
Sommarsimskola från 6 år[15]	14 tillfällen à 30 min	500	500	0,0%
Sommarsimskola 9-12 år[16]	10 tillfällen à 30 min	600	600	0,0%
Badkatter				
Badkatter[17]	kr/tidsperiode barn	155	150	3,3%
Badkatter med parkeringsbiljett på mernyn[18]	kr/tidsperiode barn	185	180	2,8%
Hyra av egen basskrog vid temabastlar[19]	kr/barnkatass	1 500	1 400	7,1%
Receptionen				
Privatbesökare, elevkort	kr/timme	800	750	6,7%
Privatbesökare, elevkort	kr/timme	800	750	6,7%
Föreläsning förening	kr/timme	1 100	1 050	4,8%
Introduktion, skola	kr/timme	800	750	6,7%
Hyra av lokal, skola	kr/timme	1 100	1 050	4,8%
Introduktion, föreningi (45 min inkl. badentré, max 20 deltagare)[20]		950	750	6,7%
Deposition entrébiljett		100	100	0,0%
Deposition åter i återlämnas senast 30 dagar efter avslutad abonnemangskurs.		100	100	0,0%
Förlorad biljett/nytt armband		0	0	0,0%

[15] Barn och ens mina år 1 - Max 10 barn/grupp.
[16] Max 6 barn/grupp.
[17] Max 20 barn/familj.
[18] Utöver ljusbiljettens samt max 20 barn/familj exkl. medföljande.
[19] Max 20 barn/familj exkl. de som är 20 deltagare.
[20] Inget i verksamhetsår.

Social- och äldrenämnden, SÄN § 139, 141

Transport av avlidna

Avgift tas ej med självkostnad.

Hyror i särskilt boende

Hyrorna beräknas med samma %-sats som Olofströmshus hjälper hyrorna med för motsvarande bostäder.

Resor inom funktionsstöd

Resor till och från daglig verksamhet enligt LSS inom funktionsstöd.
Avgift enligt förrättjänstresa inom Region Blekinge.

Resor till och från dagverksamhet för demensdrabbade individer

Avgift enligt förrättjänstresa inom Region Blekinge.

Pedagogiska måltider

		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Frukost		21	20	5,0%
Husmåltid		32	32	0,0%
Eftermål		7	7	0,0%
Kvällsmat		21	20	5,0%

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-10-29

Dnr
2026/215-1.2.7.3

Beslut fattade av kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns

Ärendebeskrivning

§ 161 Godkännande av ärendelista

§ 166 Godkännande av förfrågningsunderlag byggarbeten

§ 168 Godkännande av förfrågningsunderlag mejeriprodukter

§ 169 Godkännande av förfrågningsunderlag färsk frukt och bär, färska grönsaker, rotfrukter och
Ägg

§ 173 Begäran om utökad budget 2027 från kultur- och fritidsnämnden för fritidsbanken
BESLUT: Ärendet skjuts till den pågående budgetprocessen.
Informationen tas till dagens protokoll.

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-10-29

Dnr
2026/215-1.2.7.3

Beslut fattade av kommunstyrelsens personalutskott

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns.

Ärendebeskrivning

§ 31 Godkännande av ärendelista

§ 32 Redovisning av arbete med att minska timavlönades arbetade tid i förhållande till
totalt arbetad tid inom Funktionsstöd

§ 33 Återupptas - Löneprioritering ur budget 2026 - Undersköterskor
BESLUT:
1. Till undersköterskor inom Hemtjänst Västra ges en löneökning med 750 kr och inom Hemtjänst Östra ges en löneökning med 616 kr, ca 45 undersköterskor berörs, beloppet blir ca 185 000 kr inkl. PO- pålägg av de avsatta 400 000 kr.
2. Resterande medel fördelas av förvaltningschef Nihad Hodzic till undersköterskor utifrån prestationsbedömning.
3. Höjningen gäller från 1 juli år 2026. Utbetalning sker i december månad.

§ 34 Aktuellt från HR-avdelningen KSPU oktober

§ 36 Extrainsatt KSPU 29 oktober 2026
BELSUT: Ett extra möte sätts in med personalutskottet torsdag den 29 oktober kl.09.00. Mötet den 13 november ställs in.

§ 37 Arbetsgivarnytt KSPU 2026-10-09

§ 38 Meddelande cirkulär KSPU 2026-10-09

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

Medel till kommunstyrelsens förfogande

Förslag till beslut

Informationen antecknas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Avstämt 2026-10-31

Beslutsdatum	Beskrivning	Nämnd	Återstår av budget 2026
	Anslag budget 2026	-	5 000
	Reserveringar	-	
	Olofströmslägret för cirka 100 barn under två veckor	KFN	-150
	stöd i trygghetsboende		-700
	Stöd till enskilda vägar		-700
2025-05-20	KS § 81/2025 Utredning arbetsskor till vissa yrkesgrupper efter avrop		-500
2025-12-29	2025/3436-1 Tjänst kulturavdelningen	KFN	-135
2026-02-03	KS § 17/2026 Byte av ridunderlag i ridsportanläggning	KFN	-153
2026-02-03	KS § 18/2026 Olofströms bangolf	KFN	-500
2026-04-21	KS § 56/2026 Äskande av medel till valnänden för hantering av	KS	-60
2026-04-21	KS § 68/2026 Medel för återställande av skulptur.	KFN	-150
2026-06-09	KS § 140/2026 Begäran om anslag för inköp av stolar/stolsvagnar till	KFN	-111
2026-09-01	KS § 162/2026 Investeringsbidrag Olofströms brukhundsklubb	KFN	-170
2026-09-01	KS § 163/2026 Ansökan om bidrag till stiftelse - Fornebodastugan	KFN	-90
2026-09-01	KS § 164/2026 Investeringsbidrag Kyrkhults sportklubb	KFN	-250
2026-09-01	KS § 174/2026 Marknadsföring Rally-SM	KS	-61
Summa			**1 270**

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Kommunledningsförvaltningen

Datum
2026-11-04

Dnr
2026/215-1.2.7.3

Meddelande

Förslag till beslut

Informationen antecknas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Ärendenr	H.nr	Innehåll
2026/2562	1	Ny kommunranking – hur placerar sig er kommun?
2026/2596	1	Underrättelse om beviljat bygglov på grannfastighet för nybyggnad av telekommunikationsanläggning
2026/1451	8	Karlskrona kommun - Beslut kommunfullmäktige 260924 § 175 Omcertifiering av Vård- och omsorgscollege
2026/1451	6	Karlshamns kommun: [2026/1217] Beslut till omcertifiering av Vård- och omsorgscollege Blekinge

Beslutet skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor:

1 Ny kommunranking – hur placerar sig er kommun?
2 TDR huvudrapport.pdf
3 TDR samlade appendix 1.pdf
4 Underrättelse om beviljat bygglov på grannfastighet telekommunikationsanläggning Holje 2.283

Från: Leif Wågman[leif.wagman@gmail.com]
Skickat: 26.10.2026 08:32:28
Till: leif.wagman@gmail.com[leif.wagman@gmail.com]
Ämne: Ny kommunranking – hur placerar sig er kommun?

VARNING: Detta meddelande kommer utifrån och inte från någon inom Olofströms kommun. Klicka inte på några länkar eller öppna några bifogade filer om du inte känner igen avsändaren eller vet att innehållet är säkert.

Till kommunledningen

En ny, omfattande ranking av Sveriges samtliga 290 kommuner har nu publicerats.

TDR – Den panglossianska kommunen. En studie i varierande terräng bygger på 121 indikatorer från Kolada, fördelade på 13 områden. Dessa omfattar bland annat befolkning, arbetsmarknad, kommunal ekonomi, utbildning, företagande, miljö och tillgänglighet.

Hur placerar sig er kommun? Inom vilka områden är den stark respektive svag? Och hur påverkas placeringen om olika politiska prioriteringar får styra bedömningen?

Rapporten och dess appendix ger möjlighet att undersöka bland annat:

• Den egna kommunens totalplacering och placering inom 13 olika områden.
• Kommunens styrkor och svagheter i jämförelse med andra kommuner.
• Hur rangordningen förändras när olika politiska prioriteringar tillämpas.
• Hur resultaten förhåller sig till andra kommunrankingars resultat, medborgarbedömningar och flyttmönster.

Huvudrapporten (35 sidor) och appendixvolymen (145 sidor) bifogas som PDF-filer.
Huvudrapporten redovisar och diskuterar metod, resultat och slutsatser. Den fullständiga rangordningen finns i Appendix 1 och de 13 delindexen i Appendix 2.

Materialet får gärna vidarebefordras till kommunstyrelsens ledamöter, kommunledningen och andra som arbetar med kommunens styrning, uppföljning och utveckling.

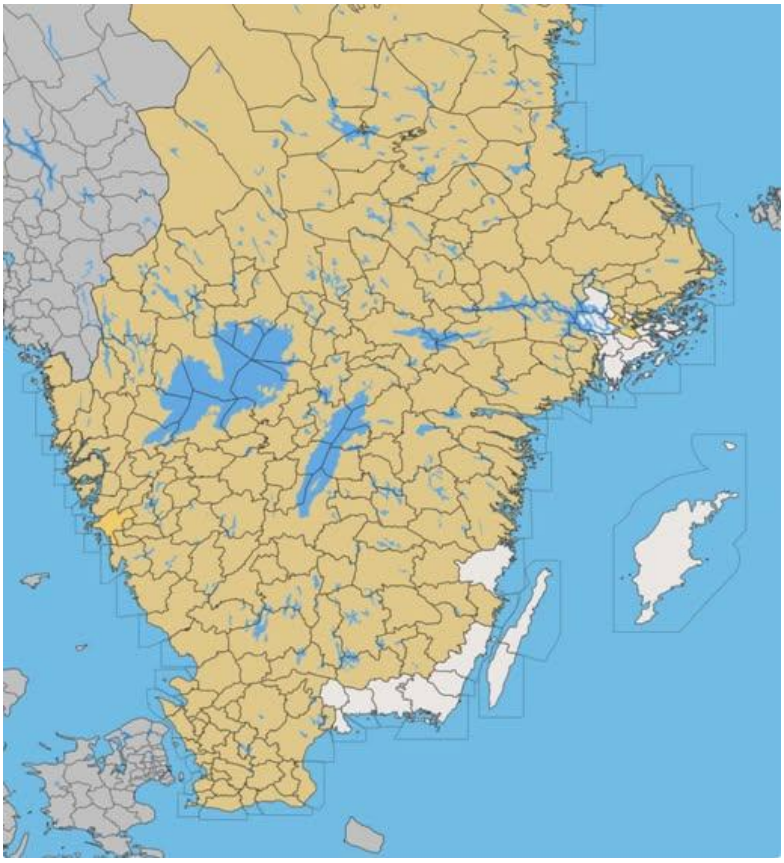
Med vänlig hälsning

Leif Wågman
Rankingproducent
Piteå

Blogg: https://raresize.blog
E-post: leif.wagman@gmail.com

TDR – Den panglossianska kommunen

En studie i varierande terräng

Leif Wågman

Piteå, hösten 2026

TDR – Den panglossianska kommunen

En studie i varierande terräng

Denna rapport har utarbetats på författarens eget initiativ och utan beställning, finansiering eller annan medverkan från extern aktör. Analyser, bedömningar och slutsatser är författarens egna.

Författare: Leif Wågman

Ort och datum: Piteå, hösten 2026

Föreslagen referens:

Wågman, L. (2026). TDR – Den panglossianska kommunen: En studie i varierande terräng.

© Leif Wågman och SRR* 2026. Rapporten får fritt citeras, spridas och användas under förutsättning att källa anges.

* Sveriges Rankingproducenters Riksförbund. Se Appendix 12.

Innehåll

Förord
1. Inledning 1
2. Metod 5
3. Den definitiva rangordningen 9
4. Alternativa viktmodeller 16
5. Extern validering 20
6. Jämförelser med andra rankingar 23
7. Den bästa kommunen – från rangordning till handling 26
8. Diskussion och slutsatser 28
Referenser 31

Appendix

Samtliga appendix återfinns i den separata volymen TDR – Den panglossianska kommunen: Appendix.

Appendix 1. TDR Total, PC1 och PC2
Appendix 2. TDR Total och 13 delindex
Appendix 3. Kommuntyper – klusteranalys
Appendix 3a. Dendrogram
Appendix 4. Metod för TDR
Appendix 5. Indikatorförteckning
Appendix 6. Exkluderade indikatorer
Appendix 7. Alternativa viktmodeller – vikter
Appendix 8. Alternativa viktmodeller – resultat
Appendix 9. Validering I – externa utfall och kontrollvariabler
Appendix 10. Validering II – jämförelse med andra kommunrankingar
Appendix 11. Geografiskt appendix – riks- och regionkartor
Appendix 12. Principer, krav och lagar för kommunrankingar

Förord

”We are all in the Big Bang Gang”
– Philomena Cunk

Människan lever på ett litet, överbefolkat klot som rör sig genom universum. Sedan århundraden har hon ägnat sig åt att mäta, väga och jämföra saker i sin omgivning. Från en tidig, närmast antik bestämning av jordens omkrets har mätandet efterhand utvidgats till planeternas avstånd, stjärnornas ljusstyrka och galaxernas utbredning. Numera sker detta till betydande kostnader.

På jorden är intresset inte mindre. Bergens höjd, havens djup, stormakternas militära styrka, ekonomiernas storlek och bilarnas hästkrafter mäts och jämförs. Människan tycks befinna sig i ständig tävlan med naturen, med andra människor och med sig själv. En särskilt egenartad företeelse är elitidrotten, där enorma resurser ägnas åt evenemang som organiseras kring att springa fortare, kasta längre, hoppa högre eller med fötterna föra en boll i mål.

Man skulle kunna tro att Sveriges kommuner, med sina omfattande och betydelsefulla samhällsuppdrag, borde vara förskonade från tävlingshetsen. Så är inte fallet. Kommunerna konkurrerar alltmer om invånare, skattekraft, arbetstillfällen och företagsetableringar. En omfattande flora av rankingar har därmed vuxit fram, där kommuner jämförs och rangordnas efter företagsklimat, skola, ekonomi, miljö, trygghet, välfärd och åtskilligt annat.

Resultaten är vanligtvis inte samstämmiga. En kommun kan vara bland de bästa i en ranking och betydligt sämre i en annan. Placeringarna väcker trots variationerna uppmärksamhet, används i marknadsföring och kan bli föremål för politiska ambitioner. Vad rankingarna egentligen mäter är inte alltid tydligt. Inte heller vad de möjligen kan användas till. Man undrar dessutom: Vilken kommun är *egentligen* bäst?

Till denna samling fogas därför nu ytterligare en. Det kan ifrågasättas, men syftet är måhända unikt: att rangordna Sveriges kommuner utifrån ett stort antal empiriska indikatorer, där indikatorernas *naturliga* samvariation får bestämma deras relativa betydelse för rangordningen. Resultaten jämförs naturligtvis även med andra mått på kommunernas egenskaper. Det bör man göra. Genom sin särskilda förankring i kommunernas naturliga variation har denna ranking en bestämd fördel framför de övriga. Den har därför ambitionen att bli den slutgiltiga och definitiva. Därmed skulle behovet av ytterligare rankingar möjligen kunna upphöra.

Gislaved, hösten 2026
Leif Wågman

1. Inledning

1.1 Kommunrankingar

Sveriges kommuner är föremål för ett betydande antal återkommande jämförelser och rangordningar. De gäller bland annat ekonomi, kommunala verksamheter, företagsklimat och attraktivitet. Rankingarna produceras av myndigheter, intresseorganisationer, medier och andra aktörer. De bygger på olika datakällor och principer för urval och sammanvägning.

Rankingarna används som informations- och beslutsunderlag, i offentlig debatt och i kommunernas egen kommunikation. De kan också påverka politiska prioriteringar. En kommuns placering i en rangordning kan därmed på oklar grund påverka bilden av kommunen samt vilka frågor som uppmärksammas och tas på allvar.

Rankingarnas resultat är emellertid inte entydiga. En kommun kan placeras högt i en ranking och lågt i en annan. Skillnaderna beror bland annat på vilka egenskaper som mäts och hur observationerna vägs samman. Dessutom säger avståndet mellan två rangplaceringar ingenting om den verkliga storleken på skillnaderna mellan kommunerna. Frågor om rankingarnas konstruktion, tolkning och användning har behandlats i tidigare arbeten med särskilt fokus på en ranking av lokalt företagsklimat (Wågman, 2026a, 2026b, 2026c).

Kommuner kan bland annat bedömas utifrån strukturella förutsättningar, verksamheternas prestationer och resultat, invånarnas uppfattningar samt attraktivitet för människor och företag. Perspektiven är delvis överlappande, men beskriver olika förhållanden. En kommuns ekonomiska förutsättningar behöver exempelvis inte motsvaras av goda verksamhetsresultat, hög invånarnöjdhet eller attraktivitet för inflyttning.

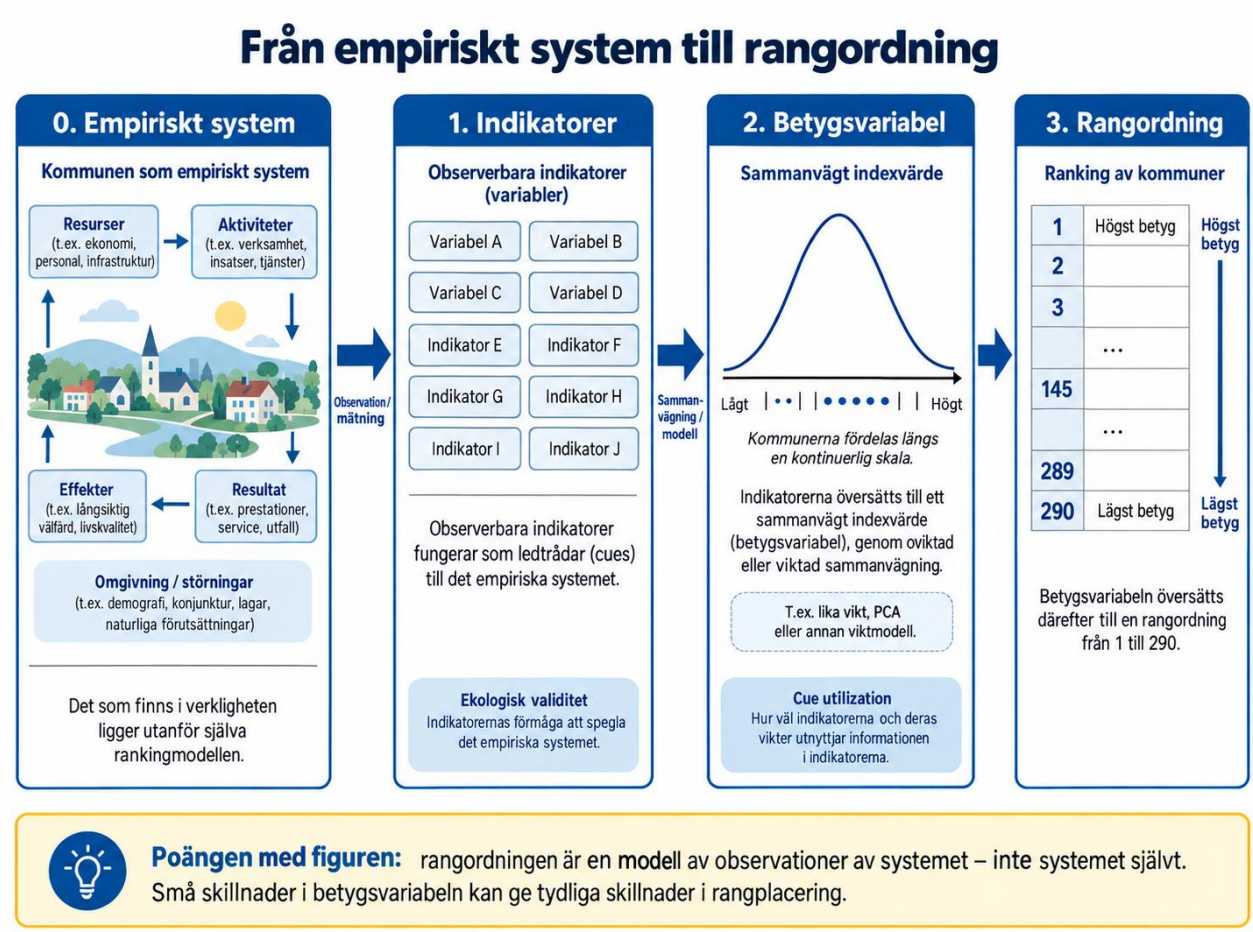
Det finns därför anledning att skilja mellan kommunen som geografiskt och socialt system och kommunen som politisk och administrativ organisation. Förhållandena påverkar varandra, men är inte liktydiga. En sammanfattande rangordning förutsätter dessutom värderingar av vilka egenskaper som är önskvärda och vilken betydelse de ska tillmätas. Befolkningstillväxt, kommunala kostnader och skattekraft kan exempelvis värderas olika beroende på perspektiv.

Frågan om vilken kommun som är bäst kan således inte besvaras enbart genom att sammanställa ett stort antal indikatorer. Den förutsätter också ett explicit ställningstagande till vad som egentligen menas med bäst.

1.2 Från verklighet till rangordning

Varje kommunranking förutsätter en rad teoretiska och metodiska ställningstaganden. Först måste det empiriska system som ska beskrivas avgränsas. Därefter ska relevanta egenskaper identifieras, observeras och mätas. Observationerna ska bearbetas och sammanvägas till ett index, vars värden slutligen används för att rangordna kommunerna. Processen illustreras i Figur 1.

Figur 1
Från empiriskt system till rangordning

Det empiriska systemet omfattar en komplex blandning av invånare, organisationer, resurser, aktiviteter och resultat. Systemets egenskaper kan endast i begränsad utsträckning beskrivas genom direkta observationer och enkla mätetal. Valet av indikatorer avgör vilka egenskaper som blir representerade i en specifik ranking. Flera indikatorer kan beskriva närliggande förhållanden, medan andra egenskaper helt kan sakna representation.

Indikatorerna måste också bearbetas och sammanvägas. Det kräver ställningstaganden till transformationer, skalor, riktningar och vikter. Vikterna kan bestämmas utifrån normativa prioriteringar eller indikatorernas empiriska samvariation. Det senare alternativet kan betecknas som panglossianskt i den meningen att den observerade verklighetens statistiska struktur får avgöra indikatorernas relativa betydelse. Även denna princip förutsätter emellertid värderingar genom valet av indikatorer och deras riktning.

Den sammanvägda indexvariabeln ger varje kommun ett värde enligt den valda modellen. När värdena sorteras erhålls så småningom en rangordning. Därmed förloras information om avstånden mellan kommunerna. Små skillnader i indexvärden kan därför motsvara stora skillnader i rangplacering och omvänt. Rangordningen beskriver relativa positioner, inte storleken på de empiriska skillnaderna.

En ranking är således resultatet av en serie ställningstaganden, vilkas konsekvenser i varierande utsträckning kan undersökas empiriskt. Dess användbarhet beror på vad den avser att beskriva och i vilken utsträckning den faktiskt gör det.

Konstruktion, användning och konsekvenser av sammansatta index och rankingar har behandlats i en omfattande forskningslitteratur. Några exempel är OECD och JRC (2008) om indikatorval, transformationer, viktning och sammanvägning; Saisana, Saltelli och Tarantola (2005) om osäkerhets- och känslighetsanalyser; Espeland och Sauder (2007) om rankingars påverkan på organisationers beteende; samt Bevan och Hood (2006) om resultatstyrning och anpassning till använda mått.

1.3 Syfte och frågeställningar

Svenska kommunrankingar bygger på skilda föreställningar om vad som kännetecknar en bra kommun och hur detta ska mätas. Skillnader i indikatorval, viktning och sammanvägning ger olika resultat. Det väcker frågan om det över huvud taget är möjligt att konstruera en ranking som på ett meningsfullt sätt ger en sann, definitiv och slutgiltig rangordning av Sveriges kommuner.

Som svar på denna fråga har The Definitive Ranking (TDR) utvecklats. TDR prövar möjligheterna och begränsningarna i att konstruera en sådan rangordning. Samtliga avgörande metodval måste då redovisas öppet och deras konsekvenser så långt möjligt även undersökas empiriskt.

TDR bygger uttryckligen på en panglossiansk princip[1] som andra rankingar tycks sakna. Världen är enligt principen i var stund så bra som den kan bli, eller åtminstone sådan som den är. Det finns därför skäl att låta dess observerade egenskaper och deras samvariation bestämma vad som ska tillmätas störst betydelse i en rangordning. Med denna utgångspunkt är avsikten att konstruera en definitiv och slutgiltig ranking av Sveriges kommuner. Andra uppfattningar om vad som kännetecknar en bra kommun torde dock fortsatt förekomma. Det är svårt att undvika.

Undersökningen behandlar följande frågor:

1. Hur kan en transparent ranking av Sveriges kommuner konstrueras med empiriskt bestämda vikter?

2. Vilka mönster i kommunernas egenskaper framträder genom en sådan konstruktion?

3. Hur förhåller sig den resulterande rangordningen till externa mått på kommunernas egenskaper, resultat och attraktivitet samt till andra kommunrankingar?

1 TDR:s grundläggande antagande innebär att verkligheten, dess empiriska representation och den slutliga rangordningen står i ett entydigt förhållande till varandra. Antagandet kan formellt specificeras som: V : I : X : R = 1 : 1 : 1 : 1; där V betecknar verkligheten, I indikatorerna, X den sammanvägda indexvariabeln och R rangordningen. Genom förkortning erhålls: V : R = 1 : 1. Verkligheten och rangordningen antas således stå i ett medierat ett-till-ett-förhållande. Därmed elimineras den informationsförlust och de kunskapsteoretiska problem som annars kan uppkomma vid övergången från verklighet till rangordning. TDR:s definitiva karaktär följer direkt av detta antagande och behöver alltså inte fastställas empiriskt. Liknande antaganden förefaller förekomma vid användningen av andra rankingar. TDR redovisar därför antagandet explicit.

4. I vilken utsträckning förändras resultaten om andra principer för viktning och prioritering tillämpas?

5. Vad kan resultaten säga om kommunernas förhållanden och möjligheterna att påverka dessa genom kommunal styrning?

Huvudrapporten ger en övergripande redovisning av undersökningens metod, resultat, validering och slutsatser. Datamaterial, metodval och analyser dokumenteras närmare i tolv appendix, som är avsedda att utgöra underlag för granskning och kontroll av resultaten.

2. Metod

2.1 Datamaterial och indikatorer

TDR omfattar samtliga Sveriges 290 kommuner. Det empiriska underlaget består av kommunvisa indikatorvärden hämtade från Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen)[2]. Datamaterialet laddades ned i slutet av september 2026. För varje indikator användes det senast tillgängliga värdet under perioden 2017–2025, i flertalet fall från 2025. TDR utgör därmed en tvärsnittsanalys baserad på de senaste tillgängliga observationerna av utvalda kommunegenskaper.

Det slutliga analysmaterialet omfattar 121 indikatorer[3] oturligt nog fördelade på 13 delindex. Indikatorerna representerar olika aspekter av kommunernas strukturella förutsättningar, verksamheter och resultat. Tyngdpunkten ligger på kommunen som geografiskt och socialt system, medan den kommunala organisationens verksamhet och resultat är mer begränsat representerade.

Indikatorerna grupperades efter sakligt innehåll. Tio delindex omfattar 10 indikatorer vardera, ett omfattar 11 indikatorer, medan TDR Ekonomi och TDR Välfärd omfattar fem vardera. Tabell 1 redovisar delindexen, antalet indikatorer och deras huvudsakliga innebörd.

Några delindex kräver särskilda kommentarer. TDR Arbetsmarknad beskriver invånarnas anknytning till arbetsmarknaden genom sysselsättning, arbetskraftsdeltagande och arbetslöshet. Det är därmed främst ett mått på befolkningens arbetsmarknadssituation, snarare än på den lokala arbetsmarknadens storlek. TDR Företagande beskriver i sin tur företagandets relativa betydelse för den lokala ekonomin genom bland annat företagsförekomst, nyföretagande och ekonomisk aktivitet. Delindexet ska därför skiljas från mått på lokalt företagsklimat eller näringslivets absoluta bärkraft. TDR Välfärd har en snävare innebörd än begreppet vanligtvis ges och omfattar fem indikatorer med huvudsaklig anknytning till äldreomsorg.

För varje indikator fastställdes en riktning. Hög sysselsättning, goda utbildningsresultat och hög medellivslängd betraktas exempelvis som gynnsamma utfall, medan hög arbetslöshet, brottslighet och ekonomisk utsatthet ses som ogynnsamma. Indikatorerna orienterades därefter så att högre värden motsvarar gynnsammare utfall. Samtliga indikatorer, deras Koladakoder, riktningar och motiven för inkludering redovisas i Appendix 5.

Konstruktionen inleddes med ett bruttourval om cirka 180 indikatorer. Dessa granskades med avseende på innehåll, datatäckning, jämförbarhet, samvariation och statistiska fördelningar. Vid stark överlappning prioriterades indikatorer med bredare innehåll, bättre datatäckning eller tydligare tolkning. Även extremvärden, skevhet, låg variation och takeffekter beaktades. Efter

2 Kolada förvaltas av Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Databasen innehåller nyckeltal för kommuner och regioner. Se www.kolada.se.

3 Antalet indikatorer fastställdes till 121, eftersom kvadratroten ur 121 är 11, vilket händelsevis sammanfaller med antalet spelare i ett fotbollslag.

granskning och gallring återstod 121 indikatorer. De 59 exkluderade indikatorerna och motiven för respektive beslut redovisas i Appendix 6.

Tabell 1
TDR:s delindex, antal indikatorer och huvudsaklig innebörd

Delindex	Antal	Tolkning
Befolkning	10	Demografisk vitalitet: åldersstruktur, befolkningsutveckling, flyttningar och prognoser.
Arbetsmarknad	10	Arbetsmarknadsanknytning och etablering: sysselsättning, arbetskraftsdeltagande och arbetslöshet, särskilt bland unga och utrikes födda.
Inkomster	10	Ekonomiskt välstånd och utsatthet: inkomstnivåer, inkomstfördelning och ekonomiskt bistånd.
Företagande	10	Företagandets relativa betydelse för den lokala ekonomin: företagsförekomst, nyföretagande, ekonomisk aktivitet och näringslivets struktur.
Bostäder	10	Bostadsmarknadens kapacitet och sociala funktion: bostadsproduktion, boendestandard och bostadssociala förhållanden.
Tillgänglighet och infrastruktur	10	Fysisk och digital tillgänglighet: kollektivtrafik, service och digital infrastruktur.
Utbildning	10	Utbildningsresultat och utbildningskapital: skolresultat och befolkningens utbildningsnivå.
Hälsa	10	Hälsa och ohälsa: sjukdomsutfall, levnadsvanor, självskattad hälsa och livslängd.
Trygghet	10	Trygghet och social robusthet: brottslighet, upplevd trygghet, social tillit och beredskap.
Miljö	11	Miljökvalitet och hållbarhet: utsläpp, resurshushållning, naturmiljö och omställning.
Kultur och fritid	10	Tillgång till och deltagande i kultur- och fritidsverksamheter.
Ekonomi	5	Kommunens finansiella robusthet: resultat, likviditet, soliditet, självfinansiering och skattesats.
Välfärd	5	Kvalitet och robusthet i äldreomsorgsnära välfärdsutfall: brukarbedömningar, kompetensförsörjning och vårdrelaterade resultat.
Totalt	**121**	

2.2 Bearbetning, viktning och sammanvägning

De valda indikatorerna bearbetades för att hantera skillnader i måttenheter och statistiska fördelningar. Vid behov genomfördes transformationer, bland annat logaritm- och rottransformationer. Därefter standardiserades samtliga indikatorer till medelvärdet 0 och standardavvikelsen 1.

Indikatorernas samvariation undersöktes genom korrelationsanalys och principalkomponentanalys (PCA). Den senare genomfördes separat för varje delindex på de ingående indikatorernas korrelationsmatris. Analysen identifierar linjära kombinationer av indikatorer som successivt förklarar så stor andel som möjligt av deras totala variation. Komponenter med egenvärden större än 1 behölls enligt Kaisers kriterium och viktades efter sin förklarade varians vid konstruktionen av respektive delindex.

I nästa steg genomfördes PCA på de 13 delindexen. Även här tillämpades Kaisers kriterium. De slutliga vikterna beräknades utifrån komponenternas förklarade varians och delindexens kvadrerade faktorladdningar.[4] Analysen resulterade i två komponenter som tillsammans förklarade 63,17 procent av den totala variationen.

TDR Index Total beräknades som en viktad summa av de 13 delindexen och standardiserades till medelvärdet 50 och standardavvikelsen 10. Kommunerna rangordnades därefter efter sina indexvärden.

Metoden redovisas i detalj i Appendix 4, indikatorspecifika transformationer i Appendix 5 och den fullständiga rangordningen i Appendix 1.

2.3 Utvärdering av TDR

TDR:s statistiska egenskaper, robusthet och externa validitet undersöktes genom en serie kompletterande analyser.

Den interna strukturen analyserades med PCA och hierarkisk klusteranalys. Den senare användes för att identifiera grupper av kommuner med likartade profiler över de 13 delindexen. Rangordningens känslighet för alternativa prioriteringar prövades också genom lika viktning, sex politiskt orienterade viktmodeller och genom att variera prioriteringarnas styrka.

Den externa validiteten undersöktes gentemot tre kriterier: medborgarnas bedömningar av sina kommuner (MBU), relativ attraktivitet (RA) och kommunala verksamhetsresultat (KKiK HoldOut). MBU bygger på fyra frågor ur SCB:s medborgarundersökning, RA på uppgifter om inrikes flyttningar och KKiK HoldOut på indikatorer från Kommunens kvalitet i korthet. Därutöver analyserades samband med bland annat politisk orientering, demografiska förhållanden och nettopendling. Analyserna omfattade korrelationer, partiella korrelationer och regressioner.

Jämförelserna med andra kommunrankingar omfattade deras inbördes samband, gemensamma statistiska struktur och förmåga att förklara variation i de externa kriterierna. Metoder och resultat redovisas närmare i Appendix 3 och 7–10.

TDR:s resultat påverkas av valet av indikatorer, riktningar, transformationer och metoden för sammanvägning. Trots detta kan TDR betraktas som den definitiva rankingen, eftersom indikatorernas naturliga samvariation har fått bestämma deras relativa betydelse.[5] Därmed har verkligheten själv fått avgöra vilken kommun som är bäst.

2.4 AI-användning och ansvar

AI har genomgående använts som interaktivt verktyg i arbetet med TDR. Projektets problemformulering, teoretiska utgångspunkter, metodval och tolkningar har utvecklats av författaren i nära

4 Metodvalet följer direkt av det tidigare redovisade antagandet i fotnot 1.

5 De alternativa viktmodellerna introducerades då det förmodligen kan finnas människor som finner denna proposition något dubiös.

samverkan med AI. AI har även använts för programmering, statistiska analyser och textbearbetning samt framställning av tabeller och figurer.

Arbetet har bedrivits iterativt genom en fortlöpande dialog där analyser och textförslag har granskats, ifrågasatts och omarbetats.[6]

AI har därmed fungerat som en komponent i ett interaktivt människa–AI-system som väsentligt ökat arbetets kapacitet och hastighet. Ingen särskild kvalitetsvinst har eftersträvats genom långsamhet.

Ansvaret för rapportens innehåll, metodval, tolkningar, eventuella fel och slutsatser är dock uteslutande författarens.

6 För en belysning av de matematiska och kognitionsvetenskapliga grunderna för mänskligt och artificiellt tänkande, av särskilt intresse vid utvecklingen av människa–AI-system, rekommenderas Griffiths, T. (2026). The Laws of Thought: The Quest for a Mathematical Theory of the Mind. New York: Henry Holt and Company. ISBN 9781250358356.

3. Den definitiva rangordningen

TDR har genom sin särskilda metod lyckats fastställa den definitiva rangordningen av Sveriges 290 kommuner. Rangordningen redovisas fullständigt i Appendix 1 och 2. Mer behöver egentligen inte sägas om rankingen i sig. Därmed är den grundläggande frågan om kommunernas inbördes placering avgjord, och uppmärksamheten kan istället riktas mot de empiriska förhållanden som rangordningen ytterst bygger på.

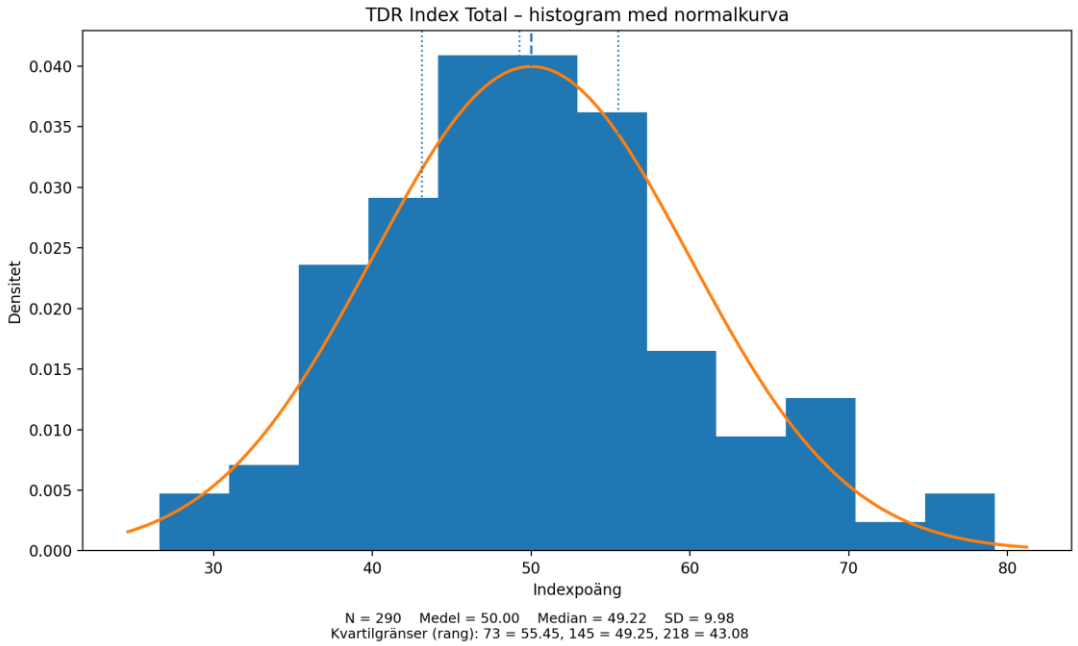
3.1 TDR Total

TDR Index Total är standardiserat till medelvärdet 50 och standardavvikelsen 10. Högre indexvärde innebär bättre placering i rangordningen.

Indexvärdena varierar från 26,59 till 79,20, med en median på 49,22. Fördelningen redovisas i Figur 2.

Kommunerna är samlade kring fördelningens mitt, medan antalet avtar mot ytterkanterna. Sambandet mellan indexvärde och rangplacering är därför inte linjärt. I mittfältet kan små skillnader i indexvärde motsvara stora skillnader i rangplacering. Ett exempel är gränsen mellan rang 145 och 146, där skillnaden endast uppgår till 0,06 indexenheter.

Figur 2
Fördelning av TDR Index Total för Sveriges 290 kommuner. Histogram med överlagrad normalkurva

Rangordningens övre del domineras av storstadsnära kommuner. De fem högst placerade är Täby, Danderyd, Lidingö, Nacka och Vellinge.[7] Bland de tio främsta återfinns åtta kommuner i Stockholms län.

7 Sveriges objektivt sett bästa kommun är alltså Täby. Det innebär även att Täby är den panglossianska kommunen.

I fördelningens mitt återfinns bland andra Örebro (rang 144), Berg (145), Botkyrka (146), Nordmaling (147) och Sölvesborg (148). Dessa kommuner har indexvärden mellan 49,12 och 49,47.

Längst ned i rangordningen återfinns kommuner som Högsby, Perstorp, Ljusnarsberg, Hällefors och Filipstad.

Kommuner med likartade totalindex kan emellertid ha olika profiler över de 13 delindexen.

3.2 Delindex och kommunprofiler

TDR:s 13 delindex ger en mer differentierad bild av kommunernas egenskaper än den sammanfattande rangordningen. Tabell 2 visar de tre kommunerna med högst respektive lägst värden inom varje delindex.

Tabell 2
Kommuner med de tre högsta respektive lägsta värdena per delindex

Delindex	Tre högsta	Tre lägsta
Befolkning	Knivsta, Upplands-Bro, Järfälla	Dorotea, Högsby, Haparanda
Arbetsmarknad	Gällivare, Piteå, Lerum	Gullspång, Östra Göinge, Säffle
Inkomster	Vellinge, Täby, Danderyd	Perstorp, Filipstad, Hällefors
Företagande	Eda, Strömstad, Malung-Sälen	Umeå, Göteborg, Gävle
Bostäder	Kiruna, Vallentuna, Boden	Norberg, Ragunda, Fagersta
Tillgänglighet/infrastruktur	Sundbyberg, Öckerö, Lidingö	Pajala, Överkalix, Ljusnarsberg
Utbildning	Danderyd, Lomma, Lidingö	Högsby, Bjuv, Malå
Hälsa	Danderyd, Lomma, Lidingö	Haparanda, Ljusnarsberg, Gullspång
Trygghet	Vaxholm, Öckerö, Karlsborg	Malmö, Järfälla, Helsingborg
Miljö	Danderyd, Nacka, Solna	Oxelösund, Överkalix, Grums
Kultur/fritid	Arjeplog, Malå, Dorotea	Hallsberg, Borlänge, Öckerö
Ekonomi	Lidingö, Täby, Sollentuna	Gotland, Bräcke, Malå
Välfärd	Högsby, Tanum, Ovanåker	Kiruna, Oxelösund, Enköping

Högsby återfinns bland de tre kommunerna med lägst värden på TDR Befolkning och TDR Utbildning, men har högst värde på TDR Välfärd. Kiruna har högst värde på TDR Bostäder och lägst på TDR Välfärd. Delindexens innebörd redovisas i avsnitt 2.1 och deras indikatorer i Appendix 5.

Tabell 3 jämför Sundbyberg och Vallentuna, två kommuner med nästan identiska totalindex men med stora skillnader mellan flera delindex.

Tabell 3
Sundbyberg och Vallentuna – rang och indexvärde vid likartat totalindex

Index	Sundbyberg rang	Indexvärde	Vallentuna rang	Indexvärde
TDR Total	17	67,9	19	67,8
Inkomster	51	59,6	15	66,9
Företagande	266	38,2	118	50,8
Bostäder	144	50,0	2	73,9
Tillgänglighet/infrastruktur	1	86,0	101	53,6
Trygghet	222	43,2	135	50,8
Miljö	7	77,3	31	62,8
Välfärd	218	43,2	61	58,1

Anmärkning. Delindexen har valts för att illustrera skillnader i kommunernas profiler. Rang 1 anger högsta indexvärde. Samtliga delindex redovisas i Appendix 2.

Skillnaden i TDR Total mellan dessa båda kommuner är endast 0,1 indexenheter och två rangplaceringar. Inom TDR Bostäder skiljer det däremot 23,9 indexenheter och 142 rangplaceringar, medan TDR Tillgänglighet/infrastruktur skiljer 32,4 indexenheter och 100 rangplaceringar.

3.3 Huvudkomponenter och kommuntyper

PCA av de 13 delindexen identifierade två huvudkomponenter som tillsammans förklarar 63,17 procent av variationen mellan kommunerna. Den första komponenten (PC1) förklarar 42,89 procent och den andra (PC2) 20,28 procent. Komponenterna beskriver två ortogonala dimensioner av kommunernas egenskaper.

PC1 har benämnts Strukturell kommunstyrka och sammanfattar framför allt variation inom utbildning, hälsa, inkomster, bostäder, miljö och tillgänglighet. PC2, Lokal dynamik och trygghet, fångar främst variation knuten till trygghet, företagande, arbetsmarknad och välfärd. Tabell 4 redovisar komponenternas förklarade varians samt de kommuner som har högst respektive lägst komponentvärden.

Tabell 4
Huvudkomponenternas förklarade varians samt kommuner med högsta och lägsta komponentvärden

	PC1 Strukturell kommunstyrka	PC2 Lokal dynamik och trygghet
Förklarad varians	42,89 %	20,28 %
Högst 1	Täby (6,52)	Arjeplog (4,98)
Högst 2	Danderyd (5,79)	Pajala (4,33)
Högst 3	Solna (5,62)	Härjedalen (3,69)
Lägst 1	Högsby (−5,70)	Malmö (−4,42)
Lägst 2	Filipstad (−4,96)	Borlänge (−3,76)
Lägst 3	Dorotea (−4,74)	Landskrona (−3,70)

Anmärkning. Värdena är komponentpoäng. Fullständiga värden och rangplaceringar redovisas i Appendix 1.

De två komponenterna ligger också till grund för TDR:s viktmodell. Inom tvåkomponentslösningen svarar PC1 för 67,90 procent och PC2 för 32,10 procent av den förklarade variansen.

En hierarkisk klusteranalys av de 13 delindexen genomfördes dessutom med Wards metod och euklidiska avstånd. Analysen identifierade fyra huvudkluster och åtta undertyper av kommuner med likartade profiler. Tabell 5 redovisar huvudklustrens storlek, genomsnittliga TDR-index och exempel på kommuner.

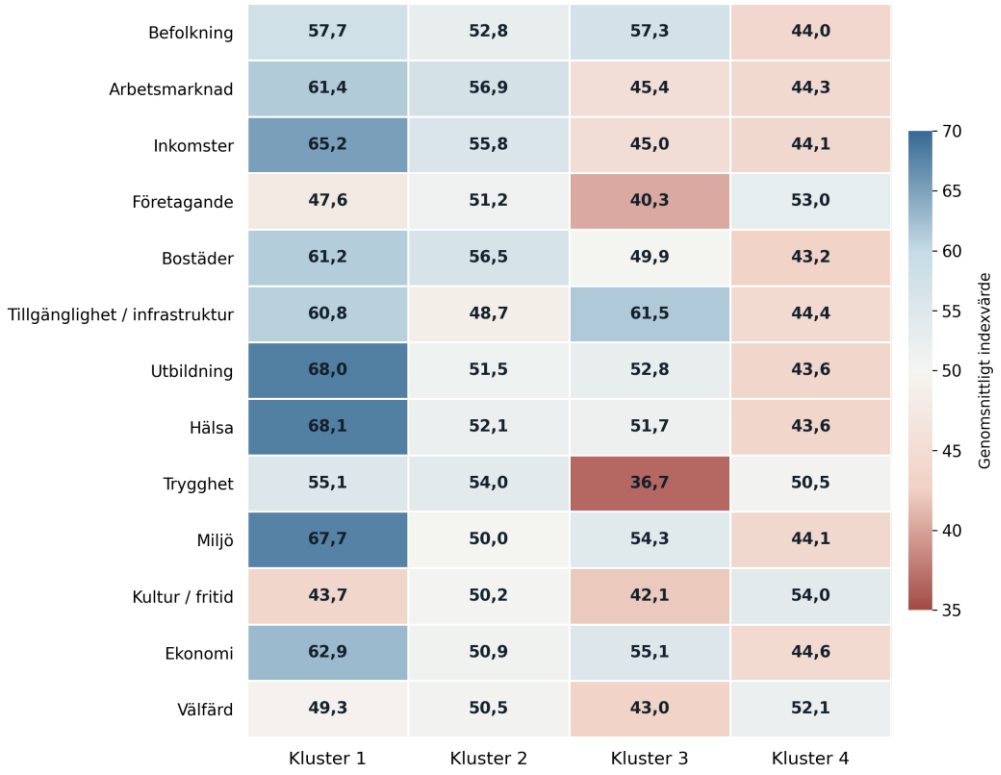
Tabell 5
Fyra huvudkluster av svenska kommuner

Kluster	Benämning	Antal	TDR medel	Exempel på kommuner
1	Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	34	68,10	Värmdö, Kungsbacka, Tyresö
2	Stabila små- och mellankommuner	81	54,51	Mark, Söderköping, Östhammar
3	Större regionala centra med sociala utmaningar	42	48,78	Växjö, Gävle, Norrköping
4	Mindre perifera kommuner med lokal styrka	133	43,01	Tierp, Arboga, Svenljunga

Anmärkning. Kommunexemplen är illustrativa. TDR medel avser gruppens genomsnittliga totalindex. Fullständig kommunförteckning återfinns i Appendix 3 och länsvis i Appendix 3.1.

Figur 3 visar huvudklustrens genomsnittliga värden på samtliga 13 delindex. Kluster 1 har höga värden inom framför allt TDR Hälsa, TDR Utbildning, TDR Miljö och TDR Inkomster, men lägre värden på TDR Företagande och TDR Kultur/fritid. Kluster 2 har en jämnare profil. Kluster 3 utmärks av relativt höga värden på TDR Tillgänglighet/infrastruktur och TDR Befolkning, men särskilt låga värden på TDR Trygghet och TDR Företagande. Kluster 4 har lägre värden på flera strukturella delindex, men relativt höga värden på TDR Kultur/fritid, TDR Företagande och TDR Välfärd.

Figur 3
Genomsnittliga delindexvärden för de fyra huvudklustren

Klustrens medelvärden på TDR Total varierar från 68,10 i kluster 1 till 43,01 i kluster 4. Skillnaden uppgår till 25,09 indexenheter.

Varje huvudkluster har vidare delats upp i två undertyper. Tabell 6 redovisar deras storlek, huvudsakliga kännetecken och exempel på kommuner.

Tabell 6
Åtta undertyper av svenska kommuner

Undertyp	Benämning	Antal	Exempel på kommuner
1A	Högpresterande storstadsnära kommuner	12	Sollentuna, Nacka, Solna
1B	Starka pendlings- och tillväxtkommuner	22	Lerum, Kungsbacka, Ekerö
2A	Småkommuner med lokalt företagande och välfärdsstyrka	28	Orust, Östhammar, Vadstena
2B	Stabila regionala små- och mellankommuner	53	Mark, Västervik, Skellefteå
3A	Starkare regionala centra	26	Växjö, Västerås, Göteborg
3B	Svagare regionala centra	16	Katrineholm, Nyköping, Eslöv
4A	Strukturellt stabila perifera kommuner	81	Arboga, Tierp, Svenljunga
4B	Glesa/perifera kommuner med lokal styrka	52	Färgelanda, Tingsryd, Strömsund

Anmärkning. Undertyperna är de två närmast underliggande grenarna inom respektive huvudkluster. Kommunexemplen är illustrativa. Fullständig redovisning finns i Appendix 3; länsvis kommunförteckning i Appendix 3.1.

Undertyperna visar ytterligare skillnader inom huvudklustren. Inom kluster 1 har grupp 1A relativt höga värden på TDR Miljö, TDR Ekonomi och TDR Utbildning, medan grupp 1B har relativt höga värden på TDR Bostäder, TDR Trygghet och TDR Befolkning. Fullständiga resultat och kommunernas klustertillhörighet redovisas i Appendix 3, medan ett dendrogram som visar hur kommunerna successivt grupperas i kluster återfinns i Appendix 3a.

3.4 Geografisk fördelning

Figur 4 visar den geografiska fördelningen av TDR Total. Varje kommun representeras av en punkt vid kommunhuvudortens geografiska koordinater. Färgerna anger rangkvartiler: grönt rang 1–73, gult 74–145, orange 146–218 och rött 219–290.

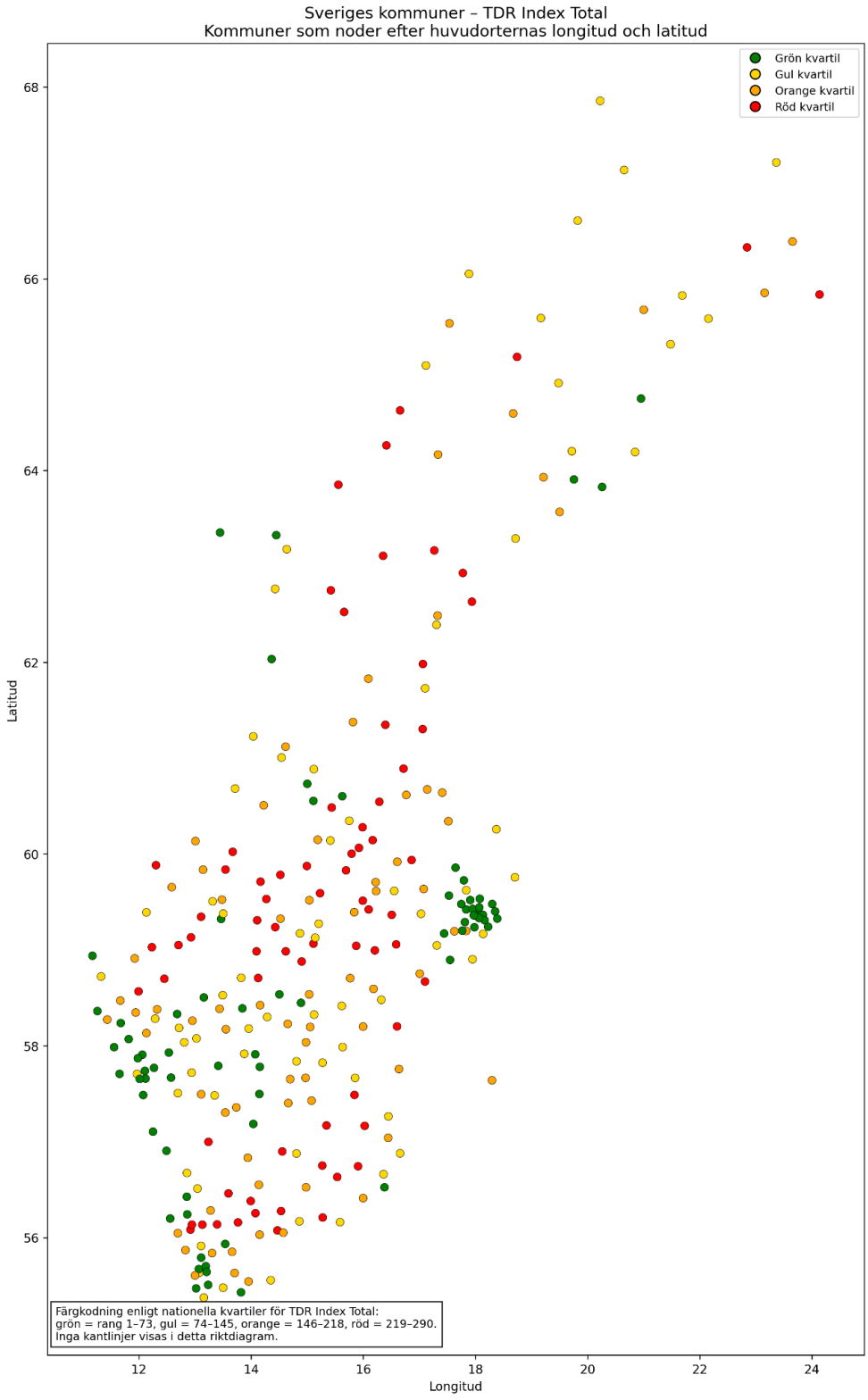
Kommuner i den övre kvartilen är koncentrerade till storstadsregionerna, särskilt kring Stockholm, men även till delar av Västsverige och Skåne. Ett sammanhängande stråk framträder dessutom genom delar av Jönköpings län, från Habo och Jönköping söderut mot Värnamo. Kommuner i den övre kvartilen förekommer också utanför dessa områden, bland annat Åre och Krokom i Jämtland, Leksand och Falun i Dalarna samt Umeå, Skellefteå och Vännäs i Västerbotten.

Kommuner i den nedre kvartilen återfinns framför allt i delar av Bergslagen, det inre av Svealand och södra Norrland. Den geografiska fördelningen uppvisar därmed både regionala koncentrationer och betydande variation mellan närliggande kommuner.

Regionala kartor med kommunnamn och rangplaceringar finns i Appendix 11.

Figur 4

Geografisk fördelning av TDR Total efter nationella rangkvartiler

4. Alternativa viktmodeller

4.1 Politikmodellen

TDR utgår, som tidigare nämnts, från panglossianska antaganden.[8] Världen antas vara som den är och i varje ögonblick så bra som den kan vara. Indikatorernas och delindexens vikter kan därför bestämmas utifrån deras empiriska samvariation.

Alla delar emellertid förmodligen inte denna uppfattning. Många anser att världen kan förbättras och att något därför måste göras. De mest optimistiska vill förbättra allt för alla och prioritera samtliga politikområden till 100 procent. Andra anser att vissa områden är viktigare än andra. Politik handlar då om prioriteringar, resurser och ambitionsnivå.

Detta kan uttryckas genom en kvasi-formell politikmodell. Kommunens förändring beskrivs som

$$\Delta X = P - D$$

där P betecknar organiserad politisk och administrativ påverkan och D eroderande och störande krafter.

Den politiska påverkan kan uttryckas som

$$P = \lambda \, \Sigma_i \, w_i \, p_i$$

med bivillkoren

$$\Sigma_i \, w_i = 1, \quad 0 \leq w_i \leq 1, \quad \lambda \geq 0$$

där w_i betecknar den relativa prioriteringen av politikområde i, p_i den faktiska insatsen och λ den samlade ambitionsnivån.

Prioriteringarna utgör ett nollsummespel: en ökad vikt för ett område kräver en minskad vikt för minst ett annat. Den samlade ambitionsnivån begränsas dessutom av tillgängliga resurser:

$$\Sigma_i \, r_i \leq R$$

där r_i betecknar resursåtgången inom område i och R den totala tillgängliga resursmängden. Ökad ambitionsnivå kräver därmed ökade resurser, omfördelning eller effektivare resursanvändning.

Modellen skiljer mellan politiska prioriteringar, faktiska insatser och ambitionsnivå. Den ger också en utgångspunkt för att undersöka hur skilda prioriteringar påverkar kommunernas rangordning.

I det följande tillämpas därför alternativa viktfördelningar på TDR:s 13 delindex. Kommunernas observerade värden hålls konstanta medan vikterna förändras. Modellerna och deras konstruktion redovisas i Appendix 7.

8 Se fotnot 1.

4.2 Viktmodeller och resultat

Sex alternativa viktmodeller konstruerades för att undersöka effekterna av politiska prioriteringar. Modellerna är idealtyper som uttrycker skilda uppfattningar om vilka kommunala förhållanden som bör tillmätas störst betydelse:

- Marknadsorienterad tillväxt: Prioriterar företagande, arbetsmarknad, inkomster, tillgänglighet och bostäder.
- Välfärd: Prioriterar utbildning, hälsa, trygghet och välfärd.
- 4K – kunskap, kultur, kreativitet och kommunikationer: Prioriterar utbildning, kultur och fritid, tillgänglighet och infrastruktur samt företagande. Modellen är inspirerad av Åke E. Anderssons 4K-perspektiv.[9]
- Miljö, hälsa och hållbarhet: Prioriterar miljö, hälsa, bostäder och trygghet.
- Ekonomiskt återhållsam: Prioriterar kommunal ekonomi, befolkning, arbetsmarknad och inkomster.
- Trygghet och ordning: Prioriterar trygghet samt ger förhållandevis hög vikt åt arbetsmarknad, utbildning, hälsa och välfärd.

Som jämförelse används TDR:s empiriskt bestämda vikter och en modell där samtliga 13 delindex ges samma vikt, 1/13. Den senare representerar principen allt åt alla, utan hänsyn till resurs-restriktioner.

De åtta viktmodellerna ger starkt samvarierande rangordningar. Spearmans rangkorrelation mellan TDR och alternativen varierar från 0,913 till 0,989, medan korrelationerna mellan indexvärdena varierar från 0,922 till 0,992.

Modellen med lika vikter ligger närmast TDR, med en rangkorrelation på 0,989 och en genomsnittlig absolut rangförskjutning på 9,1 placeringar. Fyrtio kommuner byter kvartil och nio av de tio högst placerade kommunerna i TDR återfinns även bland de tio främsta vid lika viktning.

Tabell 7 sammanfattar de politiska modellernas samband med TDR och konsekvenserna för kommunernas rangplaceringar.

9 Åke E. Andersson (1936–2021) var professor i regionalekonomi vid Umeå universitet 1979–1988 och chef för Institutet för framtidsstudier 1988–1998. Hans K-samhälle betonade kommunikationer, kunskap, konst och kreativitet. Källa: Institutet för framtidsstudier, ”Institutets historia” (www.iffs.se/om-oss/institutets-historia/).

Tabell 7
Alternativa viktmodeller jämförda med TDR

Viktmodell och huvudsaklig prioritering	Spearman ρ	Medel |Δrang|	Bytt kvartil	Gemensam topp 10
Lika vikt – allt åt alla	0,989	9,1	40	9
Marknadsorienterad tillväxt – företagande, arbete och inkomster	0,966	16,3	66	7
Välfärd – utbildning, hälsa och sociala villkor	0,929	22,5	77	8
4K – kunskap, kultur, kreativitet och kommunikationer	0,943	20,3	71	9
Miljö, hälsa och hållbarhet – ekologiska och sociala livsvillkor	0,970	14,5	54	9
Ekonomiskt återhållsam – kommunal ekonomi och försörjningsförutsättningar	0,913	25,7	85	9
Trygghet och ordning – trygghet och social stabilitet	0,915	25,9	102	7

Anmärkning. Spearman ρ avser rangkorrelation med TDR. Medel |Δrang| anger genomsnittlig absolut rangförskjutning. Bytt kvartil anger antalet kommuner som hamnar i en annan rangkvartil än i TDR. Gemensam topp 10 anger antalet kommuner bland de tio högst placerade i båda modellerna. Modellernas konstruktion, fullständiga viktfördelningar och resultat redovisas i Appendix 7–8.

De största förändringarna uppkommer med modellerna Trygghet och ordning samt Ekonomiskt återhållsam. Båda ger genomsnittliga rangförskjutningar på omkring 26 placeringar. I modellen Trygghet och ordning byter 102 kommuner kvartil, motsvarande 35 procent av samtliga kommuner.

De politiska viktmodellerna ger också olika rangordningar. Den lägsta rangkorrelationen, 0,764, återfinns mellan Ekonomiskt återhållsam och Trygghet och ordning. Mellan Ekonomiskt återhållsam och Välfärd är korrelationen 0,817 och mellan Marknadsorienterad tillväxt och Välfärd 0,851. Större överensstämmelse råder mellan Välfärd och Miljö, hälsa och hållbarhet (0,944) samt mellan Marknadsorienterad tillväxt och 4K (0,921).

Prioriteringarnas styrka undersöktes genom en känslighetsanalys med 4K-modellen. De fyra prioriterade delindexen tilldelades tillsammans 60, 75 respektive 90 procent av den totala vikten, med oförändrade inbördes viktförhållanden inom de prioriterade respektive övriga delindexen.

Starkare prioritering ger större avvikelser från TDR. Spearmans rangkorrelation sjunker från 0,943 vid 60 procents vikt till 0,866 vid 75 procent och 0,756 vid 90 procent. Den genomsnittliga absoluta rangförskjutningen ökar samtidigt från 20,3 till 44,1 placeringar och antalet kommuner som byter kvartil från 71 till 132.

Den genomsnittliga absoluta rangförskjutningen mellan 4K-modellens svagaste och starkaste varianter uppgår till 24,8 placeringar och 87 kommuner byter kvartil. Dorotea förbättrar sin placering från 146 till 32, medan Bollebygd faller från 123 till 238. Fullständiga resultat redovisas i Appendix 8.

Politikmodellen i avsnitt 4.1 tydliggör skillnaden mellan att förändra värderingen av ett tillstånd och att förändra tillståndet självt. Viktmodellerna förändrar värderingen omedelbart.

Förändringar av kommunernas faktiska förhållanden kräver däremot verkliga politiska och administrativa beslut, insatser, resurser och tid.

De alternativa viktmodellerna ger därmed flera definitiva rangordningar av samma kommunala verklighet.

5. Extern validering

5.1 Kriterier och samband

TDR:s externa validitet undersöktes genom jämförelser med tre mått på kommunernas egenskaper och resultat: medborgarnas bedömningar av sina kommuner (MBU), relativ attraktivitet (RA) och Kommunens kvalitet i korthet (KKiK).

MBU bygger på fyra frågor om medborgarnas bedömningar av kommunen. RA mäter kommunens attraktivitet utifrån relativ in- och utflyttning under perioden 2020–2025. För KKiK konstruerades ett särskilt HoldOut-index av 25 indikatorer, efter att åtta indikatorer som också ingår i TDR uteslutits. De tre kriterierna gör det möjligt att pröva om TDR samvarierar med medborgarnas subjektiva bedömningar, kommunernas förmåga att attrahera och behålla invånare och observerade resultat i kommunala verksamheter.

Analyserna omfattade även kommunernas åldersstruktur, nettopendling och politiska orientering längs höger–vänster- respektive GAL–TAN-dimensionen. Variablernas konstruktion, datatäckning och analysmetoder redovisas i Appendix 9.

TDR uppvisar positiva samband med samtliga tre kriterier. Korrelationen med MBU är 0,660, med RA 0,586 och med KKiK HoldOut 0,688.[10]

Huvudkomponenterna uppvisar delvis olika samband med valideringskriterierna. Strukturell kommunstyrka (PC1) har ett starkare samband med RA (r = 0,634) än Lokal dynamik och trygghet (PC2; r = 0,028). Båda komponenterna samvarierar positivt med MBU (PC1: r = 0,563; PC2: r = 0,327) och KKiK HoldOut (PC1: r = 0,616; PC2: r = 0,250). Sambandet med relativ attraktivitet är således i huvudsak knutet till kommunernas strukturella och socioekonomiska egenskaper snarare än till den lokala dynamik som PC2 beskriver.

Även sambanden med KKiK:s verksamhetsområden varierar. TDR har ett starkt samband med Barn och unga (r = 0,748), ett måttligt samband med Samhälle och miljö (r = 0,457) och ett svagt samband med Stöd och omsorg (r = 0,082).

De partiella sambanden mellan TDR, MBU och RA undersöktes genom att den tredje variabeln hölls konstant. Analysen visar i vilken utsträckning sambandet mellan två variabler kvarstår när deras gemensamma variation med en tredje variabel kontrolleras statistiskt.

Sambandet mellan TDR och MBU minskade från r = 0,660 till 0,563 och sambandet mellan TDR och RA från 0,586 till 0,436. Båda återstående sambanden var statistiskt signifikanta ($p < 0,001$).

Sambandet mellan MBU och RA minskade däremot från 0,422 till 0,068 när TDR hölls konstant. Det återstående sambandet var inte statistiskt signifikant ($p = 0,283$).

10 De redovisade sambanden har knappast uppstått genom en slump. Detta kan uppfattas som överraskande av personer med bestämda föreställningar om slumpmässighet. Se Falk, R., & Konold, C. (1997). Making sense of randomness: Implicit encoding as a basis for judgment. *Psychological Review, 104*(2), 301–318. https://doi.org/10.1037/0033-295X.104.2.301

Resultaten visar att TDR har självständiga statistiska samband med både medborgarnas bedömningar och relativ attraktivitet, medan samvariationen mellan MBU och RA till stor del är gemensam med TDR.

Fullständiga korrelationsmatriser, partiella analyser, uppgifter om datatäckning och motsvarande resultat för de 13 delindexen redovisas i Appendix 9, särskilt Tabell 9.5 och Figur 9.1.

5.2 Multivariata analyser

TDR:s samband med relativ attraktivitet (RA) och medborgarnas bedömningar (MBU) undersöktes genom multipel regressionsanalys. Syftet var att pröva om TDR har självständiga statistiska samband med dessa kriterier när hänsyn tas till kommunala verksamhetsresultat, det andra externa kriteriet samt strukturella och politiska förhållanden. Resultaten redovisas i Tabell 8.

Tabell 8
Regressionsmodeller för relativ attraktivitet och medborgarnas bedömningar

Förklaringsvariabel	RA (β)	MBU (β)
TDR Total	0,494***	0,090
MBU	0,128	—
RA	—	0,070
KKiK HoldOut	0,020	0,640***
Politisk höger–vänsterorientering	−0,143	0,147*
Politisk GAL–TAN-orientering	0,215*	−0,098
Medelålder	−0,207***	0,072
Nettopendling	−0,116*	−0,045
R^2	**0,396**	**0,669**

Anmärkning. Standardiserade regressionskoefficienter (β). N = 249 i båda modellerna. * p < 0,05; *** p < 0,001. Underlag: Appendix 9, tabellerna 9.6–9.7.

TDR uppvisar det starkaste självständiga sambandet med relativ attraktivitet (β = 0,494; p < 0,001). Även medelålder, nettopendling och politisk GAL–TAN-orientering har statistiskt signifikanta samband med RA. Modellen förklarar 39,6 procent av variationen. TDR tillför således information om kommunernas relativa attraktivitet utöver den som fångas av övriga variabler.

För medborgarnas bedömningar är resultatet annorlunda. Här har KKiK HoldOut det starkaste sambandet (β = 0,640; p < 0,001), medan TDR:s samband är svagt och inte statistiskt signifikant (β = 0,090; p = 0,272).[11] Modellen förklarar 66,9 procent av variationen i MBU.

TDR:s relativt starka bivariata samband med MBU (r = 0,660) kan därmed till betydande del hänföras till förhållanden som också fångas av KKiK HoldOut och övriga variabler i modellen. När dessa beaktas kvarstår inget statistiskt säkerställt självständigt samband mellan TDR och MBU.

11 Författaren till denna rapport förstår själv inte detta resultat. Det kan eventuellt komma att motivera ytterligare fördjupade och definitiva studier.

De åtta viktmodellernas samband med MBU, RA och KKiK HoldOut jämfördes också. Ingen modell hade starkast samband med samtliga tre kriterier. Exempelvis uppvisade 4K-modellen ett starkare samband med KKiK HoldOut än TDR, medan den marknadsorienterade modellen hade ett något starkare samband med RA. Valet av vikter påverkar således även rankingarnas externa samband.

TDR har alltså ett självständigt statistiskt samband med relativ attraktivitet, medan sambandet med medborgarnas bedömningar till stor del sammanfaller med de verksamhetsresultat och övriga förhållanden som ingår i regressionsmodellen.

Fullständiga regressionsresultat och jämförelser mellan viktmodellerna redovisas i Appendix 9, tabellerna 9.6–9.7 och 9.10–9.12.

6. Jämförelser med andra rankingar

TDR jämfördes med fyra andra kommunrankingar: Fokus Bäst att leva 2025, Sveriges miljöbästa kommun 2025, Svenskt Näringslivs ranking av det lokala företagsklimatet 2026 och Superkommun 2026.

Rankingarna representerar delvis olika perspektiv. Fokus behandlar kommunernas attraktivitet som platser att leva på, Sveriges miljöbästa kommun miljöarbete och hållbarhet och Svenskt Näringsliv lokalt företagsklimat. Superkommun har en bredare ansats med 154 indikatorer inom flera samhällsområden. TDR bygger på 121 indikatorer inom 13 delindex med empiriskt bestämda vikter.

Jämförelserna omfattar rankingarnas inbördes samband, gemensamma statistiska struktur, skillnader mellan kommunernas placeringar och samband med externa kriterier. Kommunatlas 2026, som bygger på sex indikatorer och omfattar 182 kommuner, ingår som en kompletterande metodisk jämförelse. Underlag, bearbetningar och fullständiga resultat redovisas i Appendix 10.

6.1 Rankingarnas samband och skillnader

Samtliga rangkorrelationer mellan TDR och de fyra övriga rankingarna är positiva, men varierar kraftigt i styrka. Det starkaste sambandet med TDR återfinns för Superkommun (ρ = 0,749). Sambanden med övriga rankingar är betydligt svagare.

Tabell 9
Rangkorrelationer mellan TDR och fyra andra kommunrankingar (Spearmans ρ)

Ranking	ρ
Superkommun	0,749
Fokus	0,325
Svenskt Näringsliv	0,275
Sveriges miljöbästa kommun	0,235

Även de externa rankingarnas inbördes samband varierar. Fokus och Superkommun uppvisar den högsta rangkorrelationen (ρ = 0,490), medan sambandet mellan Sveriges miljöbästa kommun och Svenskt Näringsliv är nära noll (ρ = 0,054).

En PCA av de fem rankingarnas indexvärden identifierade två komponenter som tillsammans förklarar 69,7 procent av variationen. Den första, Övergripande kommunal kvalitet, förklarar 48,9 procent och har positiva laddningar för samtliga rankingar. TDR och Superkommun har de högsta laddningarna (0,838 respektive 0,861). Den andra, Företagsklimat kontra miljö och livskvalitet, förklarar 20,8 procent och skiljer framför allt Svenskt Näringsliv från Sveriges miljöbästa kommun och Fokus.

Resultaten visar att rankingarna delar en gemensam statistisk dimension, men samtidigt fångar delvis skilda egenskaper hos kommunerna. Skillnaderna framträder särskilt tydligt vid jämförelser av enskilda kommuners rangplaceringar.

Åre har plats 25 i TDR men 270 i Fokus. För Trosa är motsvarande placeringar 23 och 263. Munkfors har däremot rang 277 i TDR, 30 i Fokus och 26 hos Svenskt Näringsliv. Staffanstorp har rang 13 i TDR men 267 i Sveriges miljöbästa kommun. Även mellan TDR och Superkommun förekommer stora skillnader, exempelvis för Mullsjö, som har rang 83 respektive 275.

Den genomsnittliga absoluta rangskillnaden mellan TDR och Superkommun är 46 placeringar. Motsvarande skillnad är 78 placeringar för Svenskt Näringsliv och Fokus samt 85 för Sveriges miljöbästa kommun. Trots det relativt starka sambandet mellan TDR och Superkommun skiljer sig rangplaceringarna med minst 100 positioner för 25 kommuner.

Rankingarnas överensstämmelse varierar också mellan kommunerna. Nacka och Danderyd får genomgående höga placeringar, medan Strömsund och Skinnskatteberg placeras lågt. För bland andra Munkfors, Rättvik och Katrineholm är spridningen mycket stor.

6.2 Extern validitet

Rankingarnas externa validitet undersöktes med samma tre kriterier som tidigare: medborgarnas bedömningar (MBU), relativ attraktivitet (RA) och kommunala verksamhetsresultat (KKiK HoldOut).

Samtliga fem rankingar uppvisar positiva samband med kriterierna. TDR uppvisar genomgående de starkaste korrelationerna, följt av Superkommun. Sambandet mellan TDR och MBU är 0,660, jämfört med 0,622 för Superkommun och 0,528 för Svenskt Näringsliv. För RA är motsvarande korrelationer 0,586, 0,523 och 0,284. Även för KKiK HoldOut har TDR det starkaste sambandet (r = 0,688).

För att undersöka om de andra rankingarna tillför information utöver TDR genomfördes analyser av inkrementell validitet. För varje kriterium beräknades först hur stor andel av variationen som förklaras av TDR. Därefter tillfördes en annan ranking och ökningen av förklaringsgraden beräknades.

För MBU förklarar TDR ensamt 43,6 procent av variationen. När Svenskt Näringslivs ranking tillförs ökar förklaringsgraden till 52,9 procent, ett tillskott på 9,3 procentenheter. Superkommun tillför 4,5 procentenheter och Fokus 2,5, medan Sveriges miljöbästa kommun inte ger något ytterligare förklaringsvärde.

För RA är tillskotten mindre. Superkommun ger det största och statistiskt signifikanta tillskottet, 1,9 procentenheter utöver TDR. De övriga rankingarnas bidrag är små och saknar statistisk signifikans.

För KKiK HoldOut tillför Fokus 5,1 procentenheter utöver TDR, Superkommun 3,5, Sveriges miljöbästa kommun 1,2 och Svenskt Näringsliv 0,7 procentenheter. Samtliga tillskott är statistiskt signifikanta.

Resultaten visar att TDR har starkast enskilda samband med samtliga tre kriterier, samtidigt som flera andra rankingar tillför självständig information.

Den definitiva rangordningen (TDR) har således ett omfattande empiriskt förklaringsvärde. Detta kan dock eventuellt i vissa avseenden förbättras genom att ytterligare rankingar beaktas.

Fullständiga resultat och beräkningsmetoder redovisas i Appendix 10.

6.3 Metodisk jämförelse

De undersökta rankingarna har olika metodiska förtjänster. Fokus har ett tydligt perspektiv på kommunernas attraktivitet. Sveriges miljöbästa kommun har en väl avgränsad inriktning. Svenskt Näringsliv använder egeninsamlad primärdata. Superkommun kombinerar ett brett indikatorurval med god empirisk validitet. Kommunatlas erbjuder en enkel sammanvägning av ett begränsat antal indikatorer.

Rankingarna skiljer sig samtidigt åt i metodtransparens, indikatorurval, viktning och möjligheter till oberoende granskning. Särskilt Superkommuns begränsade redovisning av indikatorer, kategorier och beräkningsprinciper försvårar en fullständig metodprövning.[12]

Sedvanliga metodkrav är dock eventuellt inte tillämpliga på journalistiska produkter, exempelvis Superkommun, oavsett deras anspråk på trovärdighet.

TDR är utformad för att uppfylla högt ställda krav på metodtransparens och empirisk prövning. Dess indikatorurval, riktningar och principer för sammanvägning bör emellertid granskas enligt samma metodkrav som andra rankingar. Det är det centrala skälet till att TDR begåvats med ett antal definitiva appendix. Krav som rimligen bör ställas på kommunrankingar och andra rankingar redovisas i Appendix 12.

12 Författaren har tagit AI till hjälp och letat. Letandet inkluderade besök på det lokala biblioteket för att se om uppgifterna möjligen fanns publicerade i Dagens Samhälles pappersupplaga.

7. Den bästa kommunen – från rangordning till handling

Bara en kommun kan vara bäst. Enligt TDR är det Täby. Vilken kommun som verkligen är bäst beror emellertid på vad som menas med bäst. En kommun kan vara bäst inom ett enskilt område utan att vara bäst sammantaget. Olika principer för sammanvägning av objektivt observerbara egenskaper kan dessutom ge olika resultat. Medborgarnas subjektiva bedömningar utgör ytterligare ett perspektiv. För en eller annan kan frågan om vilken kommun som är bäst eventuellt också reduceras till vilken som har den optimala sommartemperaturen eller de längsta sandstränderna.

Att en kommun har högre medelinkomst, lägre arbetslöshet eller bättre skolresultat än en annan kan fastställas empiriskt. Värderingen av dessa egenskaper förutsätter däremot normativa ställningstaganden. En sammanvägd rangordning är en av flera möjliga beslutsregler. Andra kan exempelvis bygga på minimikrav, särskilt prioriterade egenskaper eller den svagaste dimensionen.

Utöver kommunernas objektivt observerbara egenskaper kan invånarnas bedömningar och faktiska beteende användas som underlag för jämförelser. Invånarnas nöjdhet kan användas både som ett resultat att förklara och som ett kriterium för att bedöma kommunen. Flyttmönster ger information om kommunernas relativa attraktivitet, men påverkas också av människors möjligheter och restriktioner. Människor kan vara nöjda utan att stanna och stanna utan att vara nöjda.

TDR har ett relativt starkt samband med medborgarnas bedömningar (MBU; r = 0,660) och med relativ attraktivitet mätt genom flyttmönster (RA; r = 0,586). Sambandet mellan MBU och RA är svagare (r = 0,422) och försvinner nästan helt när TDR hålls konstant (r = 0,068). De tre perspektiven är således relaterade men, som bekant, inte liktydiga.

De olika perspektiven ger delvis olika bilder av kommunernas egenskaper. Vilket perspektiv som ska avgöra vilken kommun som är bäst blir därmed en fråga om bedömningsgrund. Om verkligheten är entydig borde emellertid också rangordningarna vara det. TDR har för sin del fastställt den definitiva rangordningen. Att andra rankingar, med andra indikatorer och principer för sammanvägning, kommer fram till andra resultat kan möjligen motivera ytterligare definitiva studier.

Därmed återstår frågan om vad vi egentligen får veta om kommunerna genom att rangordna dem. En rangplacering i sig medför trots allt ingen egentlig kunskap om någonting annat än rangplaceringen.

Att påverka kommunernas förhållanden är emellertid en annan fråga. Det kräver kunskap om vilka förändringar i resurser och aktiviteter som kan åstadkomma avsedda resultat och effekter. Följande principer kan vägleda sådana analyser:

1. Analysera kommunens profil. Utgå från de 13 delindexen och deras indikatorer. Totalindexet döljer betydande skillnader mellan kommunernas egenskaper.

2. Jämför med relevanta kommuner. Använd klusterindelningen för att identifiera kommuner med likartade förutsättningar. Undersök skillnader i indikatorer och verksamhetsresultat.

3. Skilj mellan ansvar och påverkbarhet. Identifiera vilka förhållanden kommunen ansvarar för och vilka den faktiskt kan påverka. Dessa sammanfaller endast delvis.

4. Identifiera påverkbara aktiviteter och resurser. Specificera vilka förändringar som kan förväntas leda till eftersträvade resultat och effekter. Pröva antagandena om orsakssamband.[13]

5. Pröva förändringarna mot resursrestriktionerna. Ange vilka resurser som krävs och hur de ska frigöras eller tillföras. Prioriteringar innebär att andra användningar av resurser måste vägas mot varandra.

Principerna förskjuter uppmärksamheten från rangplaceringarna till kommunernas faktiska förhållanden och möjligheterna att påverka dessa. Den avgörande frågan är vilka förändringar i resurser och aktiviteter som realistiskt kan förväntas leda till eftersträvade resultat och effekter. Det är på denna nivå som kommunala åtgärder bör formuleras, motiveras och utvärderas. Det kan inte upprepas för ofta.

[13] För en kanske alltför ingående framställning av problem och möjligheter att fastställa orsakssamband i empiriska undersökningar, se Cook, T. D. & Campbell, D. T. (1979). Quasi-Experimentation: Design & Analysis Issues for Field Settings. Boston: Houghton Mifflin. Se dock fotnot 1.

8. Diskussion och slutsatser

TDR har så fastställt den definitiva rangordningen av Sveriges 290 kommuner utifrån 121 indikatorer fördelade på 13 delindex. Undersökningen har dessutom identifierat systematiska samband mellan kommunernas egenskaper och prövat rangordningens samband med externa kriterier och andra rankingar.

Analyserna visar att kommunernas egenskaper varierar längs flera delvis oberoende dimensioner, som en sammanfattande rangordning sedan reducerar till en enda. Kommuner med näraliggande placeringar kan därmed ha mycket olika förutsättningar och resultat. Alternativa viktmodeller kan dessutom medföra betydande förskjutningar i rangordningen utan att någon kommuns faktiska förhållanden förändras.

Undersökningens viktigaste resultat ligger därför i de empiriska analyserna snarare än i den definitiva rangordningen. Rangordningen är dock fastställd.

8.1 Kommunernas rörelselagar

Kommunala förändringar förutsätter förändringar i resurser och aktiviteter. Förändringarnas genomslag beror också på kommunala systems tröghet och hur de svarar på försök till påverkan.

I Appendix 12 formuleras några kommunala rörelselagar. Tröghetslagen beskriver etablerade strukturers motstånd mot förändring. Accelerationslagen beskriver förhållandet mellan insats, systemegenskaper och förändringstakt. Lagen om reciprok verkan beskriver hur interventioner kan framkalla motreaktioner. Entropilagen anger att även upprätthållandet av etablerade tillstånd kräver resurser.

Observationslagen skiljer mellan vad kommunen säger sig göra och vad den faktiskt gör. Det är sällan samma sak. Skillnaden kan undersökas genom att granska faktiska resurser, aktiviteter, resultat och effekter.

Rörelselagarna kompletterar politikmodellen och de praktiska principerna i avsnitt 7.

8.2 Rankingproducenter och rankingkonsumenter

Den som offentliggör en kommunranking gör anspråk på att kunna bedöma och jämföra kommuners egenskaper. Detta medför krav på metod, dokumentation och empirisk prövning.

En seriös rankingproducent bör uppfylla fem grundläggande krav:

1. Tydligt syfte. Det ska framgå vad rankingen avser att mäta.
2. Redovisat empiriskt underlag. Indikatorer, definitioner, datakällor och urvalskriterier ska vara tillgängliga.
3. Transparent bearbetning. Transformationer, riktningar, vikter och beräkningsmetoder ska kunna granskas.
4. Prövad hållbarhet. Känslighetsanalyser, alternativa konstruktioner och externa jämförelser ska redovisas.
5. Reproducerbarhet. Resultaten ska kunna kontrolleras av oberoende granskare.

Kraven utvecklas i Appendix 12. TDR har utformats för att motsvara dem. Metoder, indikatorer, viktmodeller och valideringar redovisas i detalj i rapportens appendix.

Bland rankingkonsumenter kan också två idealtyper urskiljas. Den naiva rankingkonsumenten uppfattar rangplaceringen som ett direkt mått på kommunens egenskaper och tolkar förändrade placeringar som faktiska förändringar. Den insiktsfulla rankingkonsumenten granskar däremot rankingens konstruktion och underliggande data samt skiljer mellan förändringar i rangplacering och kommunens faktiska förhållanden.

Efterfrågan på entydiga besked om vilka kommuner som är bäst och sämst kan gynna rankingar där rangplaceringen framhävs på bekostnad av metodredovisning och analys. Producenter och konsumenter kan därmed ömsesidigt förstärka en förenklad bild av kommunernas förhållanden.

En insiktsfull användning av rankingar ställer emellertid särskilda krav på producenterna. Ansvaret för att tillhandahålla granskningsbar information ligger hos dem.

8.3 Metodologiska slutsatser

TDR visar att kommunrankingar kan konstrueras med ett godtyckligt antal indikatorer, omfattande metodredovisning och seriös empirisk prövning. Existerande rankingar bör kunna bedömas både utifrån sin konstruktion och sin förmåga att beskriva de förhållanden de avser att mäta.

Fortsatta analyser bör undersöka vilka förändringar i resurser och aktiviteter som under olika förutsättningar kan förväntas ge avsedda effekter. TDR:s delindex, indikatorer och klusterindelning ger underlag för sådana analyser av enskilda kommuner och jämförelser mellan kommuner med likartade förutsättningar.

Det finns också anledning att fortsätta granskningen av rankingarna själva. Skillnaderna mellan de undersökta rankingarnas metoder och resultat motiverar en systematisk bedömning av deras metodologiska kvalitet och empiriska giltighet.

En möjlig fortsättning är därför att rangordna rankingarna. Därefter kan det möjligen bli nödvändigt att rangordna dem som rangordnar rankingarna. Även denna verksamhet bör bli föremål för oberoende granskning.

8.4 Slutord

TDR har fullgjort sin uppgift. Sveriges 290 kommuner har rangordnats. Den bästa kommunen enligt rankingen har identifierats. Metoden har redovisats, resultaten har prövats och den definitiva rangordningen har fastställts.

Undersökningen har samtidigt visat att det omfattande empiriska underlaget om kommunernas faktiska egenskaper erbjuder betydligt större möjligheter till kunskap än deras placeringar i en rangordning.

Wittgenstein framhöll i *Tractatus logico-philosophicus* (6.54) att den som förstått hans satser till slut måste kasta bort stegen efter att ha klättrat upp på den.

TDR har nu byggt sin stege och klättrat upp på den. Rangordningen kan därför kastas bort. Det empiriska underlaget bör behållas.

Det finns mycket att tala om när det gäller Sveriges kommuner, deras problem och deras möjligheter. Om rangordningar kan man däremot tiga.

Referenser

Bevan, G., & Hood, C. (2006). What's measured is what matters: Targets and gaming in the English public health care system. Public Administration, 84(3), 517–538. https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.2006.00600.x

Espeland, W. N., & Sauder, M. (2007). Rankings and reactivity: How public measures recreate social worlds. American Journal of Sociology, 113(1), 1–40. https://doi.org/10.1086/517897

OECD/European Union/EC-JRC. (2008). Handbook on constructing composite indicators: Methodology and user guide. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/9789264043466-en

Saisana, M., Saltelli, A., & Tarantola, S. (2005). Uncertainty and sensitivity analysis techniques as tools for the quality assessment of composite indicators. Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics in Society), 168(2), 307–323. https://doi.org/10.1111/j.1467-985X.2005.00350.x

Wågman, L. (2026a). Att mäta företagsklimat: En kritisk granskning av Svenskt Näringslivs ranking av det lokala företagsklimatet. Egenpublicerad rapport.[14]

Wågman, L. (2026b). Vad kan en kommun göra åt sin ranking? Egenpublicerad artikel.[14]

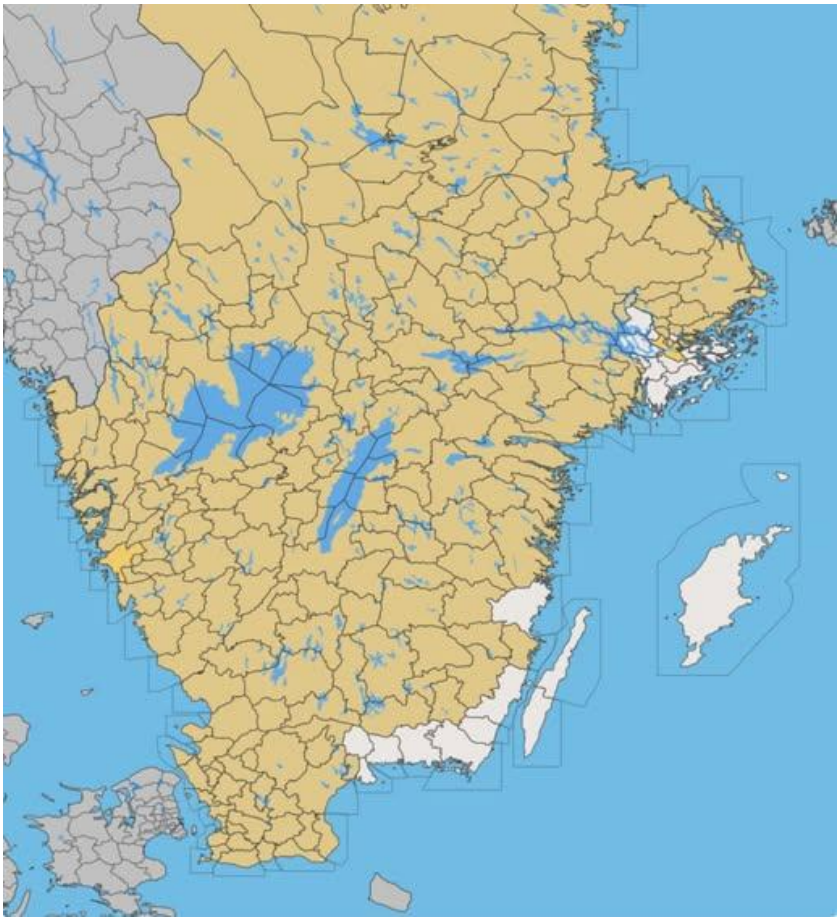
Wågman, L. (2026c). Vad är en bra kommun? En jämförelse mellan medborgaromdömen och flyttmönster. Egenpublicerat PM, 15 juni 2026.[14]

14 Författarens blogg: https://raresize.blog/

TDR – Den panglossianska kommunen

En studie i varierande terräng

APPENDIX

Leif Wågman

Piteå, hösten 2026

TDR – Den panglossianska kommunen

En studie i varierande terräng

Samlad appendixvolym

Denna volym innehåller appendix till huvudrapporten TDR – Den panglossianska kommunen: En studie i varierande terräng.

Volymen har utarbetats på författarens eget initiativ och utan beställning, finansiering eller annan medverkan från extern aktör. Analyser, bedömningar och slutsatser är författarens egna.

Författare: Leif Wågman

Ort och datum: Piteå, hösten 2026

Bibliografiska uppgifter

Huvudrapport

Wågman, L. (2026). TDR – Den panglossianska kommunen: En studie i varierande terräng.

Appendixvolym

Wågman, L. (2026). TDR – Den panglossianska kommunen: En studie i varierande terräng. Appendix.

© Leif Wågman och SRR* 2026. Materialet får fritt citeras, spridas och användas under förutsättning att källa anges.

** Sveriges Rankingproducenters Riksförbund. Se Appendix 12.*

Appendix 1. TDR Index Total, PC1 och PC2

Tabellen redovisar rang och indexvärde för TDR Index Total samt rang och komponentvärde för PC1 och PC2. Rang 1 anger högsta värde. PC1 benämns Strukturell kommunstyrka och fångar den breda gemensamma struktur som främst samvarierar med bland annat utbildning, hälsa, inkomster, bostäder, miljö och tillgänglighet. PC2 benämns Lokal dynamik och trygghet och fångar en mer specifik dimension med starka bidrag från trygghet, företagande, arbetsmarknad och välfärdsblock. TDR Index Total bygger på de två bärande komponenterna i PCA:n. PC1 och PC2 svarar för 42,89 respektive 20,28 procent av den totala variansen och ges därför vikterna 67,90 respektive 32,10 procent inom den behållna tvåkomponentslösningen. Dessa komponentvikter kombineras med kategoriernas kvadrerade faktorladdningar, vilket ger positiva empiriska kategorivikter som är oberoende av komponenternas godtyckliga teckenorientering. Ett rått totalindex beräknas som den viktade summan av de 13 kategoriindexen och standardiseras därefter till TDR Index Total = 50 + 10·z. Tabellen redovisar en kommun per rad, ordnad efter TDR Index Total. Rang och värde för PC1 och PC2 redovisas på samma rad. Kommunnamnet följs av länsbokstav. Färgkodningen bygger på rangkvartiler: grön 1–73, gul 74–145, orange 146–218 och röd 219–290. Länsbokstäverna följer SCB:s länsindelning 2026.

Kommun (län)	TDR rang	TDR värde	PC1 rang	PC1 värde	PC2 rang	PC2 värde
Täby (AB)	1	79.20	1	6.52	74	1.19
Danderyd (AB)	2	77.40	2	5.79	47	1.59
Lidingö (AB)	3	77.26	4	5.56	93	0.88
Nacka (AB)	4	75.89	5	5.54	84	1.04
Vellinge (M)	5	75.80	9	4.74	12	2.71
Lomma (M)	6	75.03	6	5.21	44	1.65
Vaxholm (AB)	7	72.63	24	3.76	10	2.76
Sollentuna (AB)	8	70.95	7	4.88	184	-0.56
Solna (AB)	9	70.52	3	5.62	220	-1.25
Österåker (AB)	10	69.57	12	4.59	92	0.88
Höganäs (M)	11	69.55	33	3.20	51	1.51
Kungsbacka (N)	12	68.63	15	4.19	52	1.50
Staffanstorp (M)	13	68.35	13	4.57	117	0.49
Öckerö (O)	14	68.33	32	3.26	33	1.97
Härryda (O)	15	68.26	21	3.79	58	1.41
Värmdö (AB)	16	67.95	19	3.89	69	1.29
Sundbyberg (AB)	17	67.95	8	4.87	256	-1.92
Mölndal (O)	18	67.90	10	4.61	159	-0.15
Vallentuna (AB)	19	67.84	18	3.89	66	1.30
Knivsta (C)	20	67.53	14	4.24	103	0.69
Lerum (O)	21	66.65	29	3.45	46	1.60
Ekerö (AB)	22	66.50	27	3.58	78	1.14
Trosa (D)	23	66.38	37	2.87	28	2.10
Kävlinge (M)	24	66.21	25	3.68	94	0.87
Åre (Z)	25	66.14	57	2.05	15	2.63
Kungälv (O)	26	65.86	23	3.78	91	0.89
Partille (O)	27	65.66	11	4.60	205	-0.83
Svedala (M)	28	65.19	26	3.58	101	0.74
Habo (F)	29	65.13	28	3.51	54	1.46
Tyresö (AB)	30	65.09	16	3.91	147	0.03
Mörbylånga (H)	31	64.20	50	2.41	26	2.19
Båstad (M)	32	63.58	47	2.48	45	1.65
Salem (AB)	33	63.35	17	3.90	182	-0.52
Tjörn (O)	34	63.26	46	2.52	39	1.72
Nykvarn (AB)	35	62.51	31	3.38	118	0.48

Kommun (län)	TDR rang	TDR värde	PC1 rang	PC1 värde	PC2 rang	PC2 värde
Ängelholm (M)	36	61.95	44	2.53	112	0.61
Leksand (W)	37	61.84	72	1.51	29	2.09
Varberg (N)	38	61.65	39	2.83	100	0.76
Stockholm (AB)	39	61.35	22	3.79	251	-1.83
Stenungsund (O)	40	60.82	63	1.91	64	1.33
Hammarö (S)	41	60.43	38	2.84	114	0.58
Ale (O)	42	60.39	40	2.77	139	0.10
Järfälla (AB)	43	60.23	20	3.88	270	-2.35
Krokom (Z)	44	60.06	85	1.19	20	2.50
Ystad (M)	45	59.98	48	2.45	143	0.06
Orust (O)	46	59.97	114	0.53	16	2.61
Umeå (AC)	47	59.64	36	2.98	207	-0.88
Lund (M)	48	59.61	41	2.73	231	-1.53
Huddinge (AB)	49	59.54	30	3.38	235	-1.67
Bollebygd (O)	50	58.83	53	2.33	59	1.39
Grästorp (O)	51	58.51	126	0.11	5	3.15
Sotenäs (O)	52	58.31	80	1.29	82	1.05
Alingsås (O)	53	58.24	58	2.05	156	-0.11
Höör (M)	54	58.06	59	2.00	128	0.31
Uppsala (C)	55	57.91	35	3.04	242	-1.77
Lidköping (O)	56	57.79	64	1.89	129	0.27
Håbo (C)	57	57.62	51	2.40	171	-0.37
Upplands-Bro (AB)	58	57.42	34	3.19	253	-1.85
Vaggeryd (F)	59	57.08	75	1.43	57	1.43
Strömstad (O)	60	56.94	125	0.12	42	1.67
Jönköping (F)	61	56.51	49	2.43	216	-1.16
Falkenberg (N)	62	56.38	81	1.29	135	0.20
Vadstena (E)	63	56.10	115	0.50	62	1.35
Skellefteå (AC)	64	55.95	65	1.88	137	0.15
Gagnef (W)	65	55.91	105	0.73	30	2.04
Värnamo (F)	66	55.74	82	1.25	122	0.45
Vännäs (AC)	67	55.73	84	1.23	105	0.67
Upplands Väsby (AB)	68	55.60	42	2.66	262	-2.19
Ulricehamn (O)	69	55.58	87	1.17	115	0.56
Skövde (O)	70	55.55	55	2.13	214	-1.06
Härjedalen (Z)	71	55.53	187	-1.10	3	3.69
Falun (W)	72	55.47	69	1.71	141	0.08
Karlsborg (O)	73	55.45	118	0.36	34	1.90
Karlstad (S)	74	55.18	45	2.53	248	-1.82
Piteå (BD)	75	55.08	74	1.44	107	0.65
Vårgårda (O)	76	55.02	101	0.83	95	0.85
Hjo (O)	77	54.88	97	0.91	111	0.61
Simrishamn (M)	78	54.83	140	-0.12	63	1.34
Tranemo (O)	79	54.81	133	0.01	50	1.52
Lekeberg (T)	80	54.75	77	1.39	86	0.97
Malung-Sälen (W)	81	54.74	151	-0.28	31	2.03
Kiruna (BD)	82	54.60	56	2.06	155	-0.11
Mullsjö (F)	83	54.44	102	0.81	77	1.15
Luleå (BD)	84	54.42	61	1.95	194	-0.66
Haninge (AB)	85	54.38	52	2.33	269	-2.35
Skurup (M)	86	54.30	78	1.34	178	-0.49

Kommun (län)	TDR rang	TDR värde	PC1 rang	PC1 värde	PC2 rang	PC2 värde
Ydre (E)	87	54.24	170	-0.69	6	3.10
Arjeplog (BD)	88	54.17	240	-2.36	1	4.98
Östhammar (C)	89	54.16	123	0.30	48	1.52
Linköping (E)	90	54.06	43	2.54	273	-2.52
Söderköping (E)	91	54.02	93	1.02	98	0.80
Östersund (Z)	92	54.01	79	1.29	197	-0.75
Jokkmokk (BD)	93	54.01	202	-1.37	4	3.21
Strängnäs (D)	94	53.87	89	1.15	162	-0.24
Tanum (O)	95	53.86	163	-0.49	18	2.56
Arvidsjaur (BD)	96	53.82	169	-0.68	7	3.03
Säter (W)	97	53.73	145	-0.16	35	1.86
Vindeln (AC)	98	53.58	166	-0.51	24	2.27
Aneby (F)	99	53.40	121	0.34	73	1.24
Gnesta (D)	100	53.26	149	-0.23	60	1.38
Halmstad (N)	101	53.12	70	1.70	246	-1.81
Karlskrona (K)	102	53.08	76	1.42	199	-0.78
Gällivare (BD)	103	53.07	68	1.80	136	0.16
Kalmar (H)	104	52.99	66	1.84	238	-1.69
Robertsfors (AC)	105	52.87	165	-0.50	9	2.78
Storuman (AC)	106	52.87	181	-1.02	19	2.53
Götene (O)	107	52.82	116	0.47	81	1.07
Oskarshamn (H)	108	52.68	109	0.69	145	0.05
Laholm (N)	109	52.53	111	0.64	124	0.37
Mark (O)	110	52.47	106	0.72	132	0.22
Göteborg (O)	111	52.33	54	2.14	284	-2.99
Boden (BD)	112	52.13	104	0.75	119	0.46
Växjö (G)	113	52.06	62	1.92	263	-2.20
Nynäshamn (AB)	114	51.86	96	0.93	215	-1.08
Mora (W)	115	51.58	113	0.60	123	0.41
Mariestad (O)	116	51.54	103	0.76	153	-0.10
Tidaholm (O)	117	51.54	139	-0.10	85	1.00
Örnsköldsvik (Y)	118	51.53	122	0.34	127	0.32
Kumla (T)	119	51.52	95	0.96	181	-0.51
Årjäng (S)	120	51.38	197	-1.32	11	2.74
Rättvik (W)	121	51.29	146	-0.19	89	0.95
Västerås (U)	122	51.11	60	1.98	275	-2.61
Borås (O)	123	51.09	88	1.15	239	-1.70
Kil (S)	124	51.06	156	-0.40	96	0.82
Burlöv (M)	125	50.84	73	1.47	276	-2.72
Norrtälje (AB)	126	50.79	117	0.44	176	-0.48
Borgholm (H)	127	50.71	188	-1.11	32	1.98
Hudiksvall (X)	128	50.57	141	-0.12	138	0.15
Pajala (BD)	129	50.16	241	-2.38	2	4.33
Svalöv (M)	130	50.16	98	0.88	179	-0.49
Kinda (E)	131	50.10	178	-0.92	38	1.78
Mjölby (E)	132	50.06	100	0.85	202	-0.81
Vimmerby (H)	133	50.02	159	-0.45	80	1.10
Norsjö (AC)	134	49.97	233	-2.00	13	2.66
Essunga (O)	135	49.93	228	-1.82	23	2.27
Älvdalen (W)	136	49.91	222	-1.69	17	2.60
Karlshamn (K)	137	49.90	144	-0.14	174	-0.43

Kommun (län)	TDR rang	TDR värde	PC1 rang	PC1 värde	PC2 rang	PC2 värde
Herrljunga (O)	138	49.73	134	-0.01	130	0.24
Trollhättan (O)	139	49.68	112	0.63	257	-2.00
Smedjebacken (W)	140	49.66	189	-1.14	67	1.29
Trelleborg (M)	141	49.64	94	1.01	244	-1.80
Sundsvall (Y)	142	49.54	107	0.71	211	-0.99
Sigtuna (AB)	143	49.50	90	1.13	271	-2.40
Örebro (T)	144	49.47	67	1.81	278	-2.77
Berg (Z)	145	49.25	231	-1.97	25	2.20
Botkyrka (AB)	146	49.19	83	1.23	280	-2.89
Nordmaling (AC)	147	49.16	194	-1.26	61	1.37
Sölvesborg (K)	148	49.12	148	-0.22	165	-0.31
Ljusdal (X)	149	49.06	206	-1.41	41	1.68
Gislaved (F)	150	49.03	152	-0.28	125	0.36
Vara (O)	151	48.98	200	-1.36	71	1.27
Arvika (S)	152	48.97	143	-0.13	166	-0.32
Enköping (C)	153	48.75	86	1.19	250	-1.83
Tibro (O)	154	48.64	147	-0.20	150	-0.06
Sjöbo (M)	155	48.61	142	-0.13	144	0.06
Helsingborg (M)	156	48.53	71	1.60	287	-3.63
Eksjö (F)	157	48.49	124	0.15	170	-0.37
Åtvidaberg (E)	158	48.45	132	0.01	146	0.03
Forshaga (S)	159	48.44	172	-0.73	152	-0.09
Lysekil (O)	160	48.21	184	-1.03	131	0.24
Vetlanda (F)	161	48.21	171	-0.69	120	0.46
Gotland (I)	162	48.11	173	-0.77	121	0.45
Sorsele (AC)	163	48.09	239	-2.18	8	2.79
Älmhult (G)	164	48.08	136	-0.02	177	-0.49
Nora (T)	165	47.95	186	-1.09	113	0.60
Sunne (S)	166	47.95	196	-1.30	49	1.52
Ovanåker (X)	167	47.89	214	-1.57	72	1.27
Tranås (F)	168	47.70	162	-0.48	189	-0.64
Uddevalla (O)	169	47.62	129	0.10	232	-1.55
Västervik (H)	170	47.62	131	0.02	180	-0.51
Övertorneå (BD)	171	47.54	256	-2.83	14	2.63
Gnosjö (F)	172	47.39	154	-0.33	108	0.64
Hörby (M)	173	47.23	138	-0.10	173	-0.40
Ödeshög (E)	174	47.23	191	-1.22	55	1.46
Karlskoga (T)	175	47.07	127	0.11	225	-1.40
Norrköping (E)	176	47.00	92	1.07	283	-2.94
Älvsbyn (BD)	177	46.92	207	-1.41	53	1.47
Gävle (X)	178	46.84	110	0.67	274	-2.55
Skara (O)	179	46.84	168	-0.56	200	-0.78
Eslöv (M)	180	46.76	120	0.35	243	-1.78
Torsås (H)	181	46.71	211	-1.52	88	0.97
Mönsterås (H)	182	46.47	227	-1.80	87	0.97
Boxholm (E)	183	46.24	190	-1.16	97	0.82
Dals-Ed (O)	184	46.23	252	-2.64	43	1.66
Falköping (O)	185	46.17	155	-0.39	201	-0.80
Torsby (S)	186	46.00	224	-1.72	83	1.05
Munkedal (O)	187	45.97	208	-1.47	102	0.69
Ljungby (G)	188	45.89	150	-0.24	190	-0.65

Kommun (län)	TDR rang	TDR värde	PC1 rang	PC1 värde	PC2 rang	PC2 värde
Åsele (AC)	189	45.88	254	-2.72	27	2.13
Malmö (M)	190	45.86	91	1.08	290	-4.42
Orsa (W)	191	45.83	174	-0.80	192	-0.65
Kalix (BD)	192	45.78	195	-1.30	75	1.18
Arboga (U)	193	45.76	180	-1.01	161	-0.21
Surahammar (U)	194	45.75	176	-0.90	158	-0.14
Hallstahammar (U)	195	45.74	128	0.10	233	-1.59
Tomelilla (M)	196	45.64	209	-1.49	151	-0.08
Bjurholm (AC)	197	45.50	221	-1.67	76	1.17
Lycksele (AC)	198	45.35	160	-0.47	167	-0.35
Södertälje (AB)	199	45.34	108	0.69	281	-2.92
Vänersborg (O)	200	45.24	135	-0.01	255	-1.88
Landskrona (M)	201	45.18	99	0.85	288	-3.70
Örkelljunga (M)	202	45.01	203	-1.37	175	-0.44
Kristianstad (M)	203	44.85	119	0.35	272	-2.44
Svenljunga (O)	204	44.79	210	-1.51	126	0.33
Nyköping (D)	205	44.78	130	0.08	267	-2.32
Motala (E)	206	44.42	137	-0.09	249	-1.82
Vansbro (W)	207	44.32	238	-2.16	70	1.28
Lilla Edet (O)	208	44.30	164	-0.49	206	-0.85
Tierp (C)	209	44.07	223	-1.69	149	0.01
Sandviken (X)	210	44.00	193	-1.26	210	-0.99
Sävsjö (F)	211	43.95	219	-1.65	157	-0.14
Sala (U)	212	43.93	183	-1.03	188	-0.61
Nässjö (F)	213	43.68	175	-0.85	226	-1.44
Älvkarleby (C)	214	43.57	167	-0.53	236	-1.68
Timrå (Y)	215	43.56	220	-1.67	148	0.03
Ludvika (W)	216	43.42	179	-0.99	217	-1.18
Finspång (E)	217	43.36	153	-0.32	228	-1.49
Tingsryd (G)	218	43.08	244	-2.42	109	0.62
Åmål (O)	219	42.89	246	-2.50	134	0.21
Askersund (T)	220	42.86	204	-1.38	99	0.77
Olofström (K)	221	42.82	217	-1.59	198	-0.77
Klippan (M)	222	42.74	182	-1.02	219	-1.21
Vilhelmina (AC)	223	42.44	258	-2.91	37	1.79
Oxelösund (D)	224	42.43	192	-1.23	259	-2.08
Osby (M)	225	42.23	212	-1.53	204	-0.83
Åstorp (M)	226	42.07	177	-0.91	261	-2.10
Heby (C)	227	42.07	225	-1.73	193	-0.66
Nordanstig (X)	228	41.85	232	-1.99	140	0.09
Eda (S)	229	41.64	276	-3.40	65	1.31
Mellerud (O)	230	41.51	245	-2.50	169	-0.36
Valdemarsvik (E)	231	41.44	247	-2.54	110	0.62
Ockelbo (X)	232	41.28	270	-3.28	36	1.83
Hallsberg (T)	233	41.27	157	-0.40	230	-1.50
Malå (AC)	234	41.22	279	-3.57	40	1.68
Töreboda (O)	235	40.69	243	-2.42	160	-0.19
Bollnäs (X)	236	40.68	237	-2.10	203	-0.82
Bjuv (M)	237	40.67	201	-1.37	260	-2.09
Markaryd (G)	238	40.62	234	-2.05	164	-0.30
Alvesta (G)	239	40.58	199	-1.35	222	-1.27

Kommun (län)	TDR rang	TDR värde	PC1 rang	PC1 värde	PC2 rang	PC2 värde
Ånge (Y)	240	40.37	269	-3.28	79	1.12
Bengtsfors (O)	241	40.30	271	-3.28	90	0.94
Bromölla (M)	242	40.28	213	-1.55	223	-1.31
Eskilstuna (D)	243	40.19	161	-0.47	286	-3.32
Överkalix (BD)	244	39.98	283	-4.22	21	2.49
Hässleholm (M)	245	39.93	158	-0.43	279	-2.84
Härnösand (Y)	246	39.74	216	-1.59	237	-1.69
Dorotea (AC)	247	39.54	288	-4.74	22	2.37
Lindesberg (T)	248	39.31	215	-1.58	209	-0.98
Hedemora (W)	249	39.27	236	-2.09	196	-0.67
Strömsund (Z)	250	39.25	263	-3.07	106	0.65
Uppvidinge (G)	251	39.13	251	-2.63	191	-0.65
Kungsör (U)	252	39.11	229	-1.89	224	-1.35
Kristinehamn (S)	253	38.99	218	-1.63	258	-2.07
Ronneby (K)	254	38.91	205	-1.38	268	-2.34
Emmaboda (H)	255	38.89	265	-3.14	133	0.21
Storfors (S)	256	38.88	266	-3.23	116	0.54
Sollefteå (Y)	257	38.49	242	-2.41	163	-0.29
Köping (U)	258	38.40	226	-1.79	245	-1.80
Katrineholm (D)	259	38.27	198	-1.33	277	-2.73
Hylte (N)	260	38.26	250	-2.60	195	-0.66
Nybro (H)	261	38.15	248	-2.59	208	-0.91
Grums (S)	262	38.08	257	-2.85	168	-0.35
Hofors (X)	263	38.02	253	-2.68	186	-0.61
Haparanda (BD)	264	37.79	277	-3.41	142	0.07
Färgelanda (O)	265	37.69	273	-3.30	154	-0.11
Avesta (W)	266	37.44	235	-2.08	254	-1.88
Hagfors (S)	267	37.20	274	-3.33	172	-0.39
Bräcke (Z)	268	36.85	282	-4.21	68	1.29
Ragunda (Z)	269	36.67	284	-4.24	56	1.44
Östra Göinge (M)	270	36.57	249	-2.60	241	-1.74
Lessebo (G)	271	36.51	230	-1.95	266	-2.31
Borlänge (W)	272	36.13	185	-1.04	289	-3.76
Vingåker (D)	273	35.83	275	-3.40	213	-1.01
Skinnskatteberg (U)	274	35.69	272	-3.30	187	-0.61
Säffle (S)	275	35.69	259	-2.94	218	-1.19
Hultsfred (H)	276	34.84	280	-3.91	183	-0.55
Munkfors (S)	277	34.74	261	-2.95	234	-1.62
Söderhamn (X)	278	34.54	268	-3.25	227	-1.46
Fagersta (U)	279	34.30	255	-2.82	282	-2.93
Kramfors (Y)	280	33.64	260	-2.94	221	-1.26
Laxå (T)	281	33.50	262	-2.99	185	-0.57
Flen (D)	282	32.92	267	-3.23	252	-1.84
Degerfors (T)	283	31.77	264	-3.08	264	-2.20
Norberg (U)	284	31.68	278	-3.48	240	-1.73
Gullspång (O)	285	30.55	285	-4.30	229	-1.49
Högsby (H)	286	30.40	290	-5.70	104	0.68
Perstorp (M)	287	28.09	281	-4.18	285	-3.11
Ljusnarsberg (T)	288	28.07	287	-4.55	212	-1.00
Hällefors (T)	289	27.59	286	-4.34	247	-1.82
Filipstad (S)	290	26.59	289	-4.96	265	-2.25

Appendix 2. TDR Index Total och delindex

Tabellen redovisar rang och indexvärde för TDR Index Total samt samtliga delindex. Kommunerna är listade i rangordning efter TDR Index Total (rang 1 = högsta indexvärde). I varje variabelcell anges rang överst och indexvärde underst. Färgkodningen visar kvartiler för respektive variabel: grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218 och röd = 219–290.

Delindex 1–5

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Täby	1 79.2	20 65.9	6 66.5	2 71.5	87 53.8	16 67.1
Danderyd	2 77.4	190 45.7	89 56.3	3 69.4	78 54.7	92 54.0
Lidingö	3 77.3	148 50.1	32 62.7	13 66.9	35 61.8	189 46.5
Nacka	4 75.9	21 65.6	36 62.4	9 67.5	93 53.4	12 68.3
Vellinge	5 75.8	77 56.3	23 63.8	1 73.6	38 61.1	52 59.2
Lomma	6 75.0	251 39.2	69 57.8	5 69.1	149 47.9	19 65.9
Vaxholm	7 72.6	271 35.2	52 59.8	16 66.6	62 57.3	109 52.7
Sollentuna	8 71.0	51 59.5	60 58.8	42 61.4	119 50.6	127 51.8
Solna	9 70.5	52 59.5	91 56.2	19 65.9	217 42.6	47 60.0
Österåker	10 69.6	8 68.5	34 62.5	12 67.2	64 56.5	7 69.1
Höganäs	11 69.6	54 59.3	114 53.1	49 59.8	45 60.1	14 67.8
Kungsbacka	12 68.6	107 53.5	12 65.3	6 68.9	210 43.2	4 71.2
Staffanstorp	13 68.4	14 66.9	11 65.4	10 67.3	239 40.4	5 69.8
Öckerö	14 68.3	195 45.5	22 63.8	4 69.3	131 49.7	15 67.8
Härryda	15 68.3	84 55.4	17 64.8	14 66.9	234 41.2	33 62.9
Värmdö	16 68.0	105 53.9	38 61.8	23 65.0	53 58.4	30 63.1
Sundbyberg	17 67.9	12 67.2	67 57.9	51 59.6	266 38.2	144 50.0
Mölndal	18 67.9	46 60.5	29 63.0	25 64.7	284 34.7	17 67.0
Vallentuna	19 67.8	74 56.6	48 60.3	15 66.9	118 50.8	2 73.9
Knivsta	20 67.5	1 77.8	9 65.7	26 64.2	97 53.0	18 66.2

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Lerum	21 66.6	78 56.2	3 67.9	8 67.5	161 46.8	31 63.0
Ekerö	22 66.5	127 51.7	82 56.8	36 62.4	91 53.5	9 68.6
Trosa	23 66.4	30 62.4	42 61.4	20 65.8	34 62.2	11 68.4
Kävlinge	24 66.2	99 54.2	62 58.6	22 65.3	148 48.0	73 56.2
Åre	25 66.1	10 67.4	41 61.4	60 57.9	8 76.1	36 62.0
Kungälv	26 65.9	6 69.9	26 63.3	18 66.1	194 44.8	22 64.7
Partille	27 65.7	27 62.6	39 61.6	28 63.8	209 43.3	27 64.1
Svedala	28 65.2	19 66.1	27 63.1	27 64.0	231 41.4	46 60.0
Habo	29 65.1	18 66.2	25 63.3	7 67.5	213 43.2	50 59.5
Tyresö	30 65.1	75 56.5	81 56.8	35 62.6	153 47.6	34 62.6
Mörbylånga	31 64.2	58 58.1	51 60.0	21 65.3	61 57.5	13 68.0
Båstad	32 63.6	48 59.9	128 52.0	50 59.7	39 60.9	20 65.4
Salem	33 63.4	93 54.8	14 65.2	34 63.2	280 36.7	88 55.2
Tjörn	34 63.3	194 45.5	46 61.2	32 63.4	136 48.9	42 60.7
Nykvarn	35 62.5	4 71.5	13 65.2	33 63.2	249 39.9	68 57.0
Ängelholm	36 62.0	37 61.4	65 58.4	43 61.2	171 46.3	45 60.3
Leksand	37 61.8	95 54.7	96 55.1	53 59.1	31 62.7	49 59.6
Varberg	38 61.7	23 64.8	31 62.8	37 62.4	180 45.9	24 64.3
Stockholm	39 61.3	94 54.8	133 51.7	106 54.0	142 48.4	163 48.3
Stenungsund	40 60.8	66 57.3	44 61.3	38 62.0	164 46.7	39 61.4
Hammarö	41 60.4	140 50.7	33 62.5	30 63.6	285 34.7	142 50.2
Ale	42 60.4	39 61.2	19 64.5	44 61.2	238 40.7	63 57.9
Järfälla	43 60.2	3 73.0	93 55.8	82 55.7	224 42.0	61 58.4
Krokom	44 60.1	47 60.3	16 65.0	58 58.3	106 52.1	48 59.8

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Ystad	45 60.0	42 60.9	107 53.8	47 60.2	152 47.6	26 64.1
Orust	46 60.0	121 52.2	94 55.7	66 57.4	54 58.3	57 58.8
Umeå	47 59.6	41 60.9	120 52.4	91 55.0	290 33.1	38 61.5
Lund	48 59.6	65 57.5	257 37.7	199 45.2	275 37.2	116 52.4
Huddinge	49 59.5	92 54.9	110 53.7	69 57.3	182 45.8	51 59.2
Bollebygd	50 58.8	98 54.6	37 62.2	11 67.2	267 38.0	37 61.9
Grästorp	51 58.5	159 48.9	79 57.2	48 59.8	48 59.0	62 58.3
Sotenäs	52 58.3	229 42.5	76 57.4	45 61.0	80 54.4	25 64.3
Alingsås	53 58.2	60 57.9	64 58.5	72 56.9	199 44.4	69 56.7
Höör	54 58.1	15 66.9	171 48.5	61 57.8	83 54.2	21 65.1
Uppsala	55 57.9	13 67.0	161 49.4	163 48.0	277 37.2	67 57.2
Lidköping	56 57.8	152 49.7	47 60.4	63 57.4	195 44.7	97 53.6
Håbo	57 57.6	29 62.5	63 58.5	24 64.9	174 46.1	40 61.2
Upplands-Bro	58 57.4	2 74.2	105 54.2	110 53.6	281 36.0	23 64.4
Vaggeryd	59 57.1	32 61.9	8 65.7	56 58.5	123 50.4	86 55.4
Strömstad	60 56.9	64 57.7	75 57.4	79 56.2	2 78.8	79 55.9
Jönköping	61 56.5	45 60.6	104 54.2	89 55.2	259 38.8	113 52.5
Falkenberg	62 56.4	50 59.6	103 54.3	105 54.1	85 53.9	82 55.7
Vadstena	63 56.1	85 55.3	56 59.1	113 53.2	98 52.8	100 53.3
Skellefteå	64 56.0	89 55.0	21 64.2	40 61.7	222 42.1	55 59.0
Gagnef	65 55.9	150 49.8	68 57.9	39 62.0	89 53.7	122 51.9
Värnamo	66 55.7	128 51.7	30 62.9	80 56.1	170 46.3	76 56.1
Vännäs	67 55.7	28 62.5	54 59.6	52 59.4	188 45.2	118 52.3
Upplands Väsby	68 55.6	17 66.3	102 54.4	71 57.0	221 42.4	181 46.9

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Ulricehamn	69 55.6	73 56.6	58 58.9	98 54.7	156 47.2	102 53.2
Skövde	70 55.6	43 60.7	77 57.4	62 57.6	287 34.4	115 52.4
Härjedalen	71 55.5	104 54.0	116 52.9	112 53.3	7 76.3	28 63.7
Falun	72 55.5	122 52.2	57 59.0	115 53.1	203 43.9	72 56.3
Karlsborg	73 55.4	103 54.0	156 49.7	99 54.7	139 48.7	87 55.3
Karlstad	74 55.2	33 61.9	151 50.0	186 46.5	258 38.9	53 59.2
Piteå	75 55.1	133 51.2	2 68.0	29 63.7	225 41.9	70 56.5
Vårgårda	76 55.0	26 63.3	40 61.4	74 56.8	114 51.1	74 56.2
Hjo	77 54.9	82 55.7	84 56.5	127 52.0	150 47.8	156 48.9
Simrishamn	78 54.8	224 42.9	144 50.6	176 47.0	28 64.2	105 52.9
Tranemo	79 54.8	113 53.1	50 60.0	111 53.6	183 45.8	154 49.1
Lekeberg	80 54.7	70 56.9	86 56.4	67 57.4	189 45.1	95 53.7
Malung-Sälen	81 54.7	191 45.6	43 61.3	133 51.5	3 78.0	10 68.4
Kiruna	82 54.6	172 47.4	5 67.2	31 63.4	122 50.5	1 76.3
Mullsjö	83 54.4	71 56.9	136 51.3	83 55.6	144 48.3	35 62.5
Luleå	84 54.4	68 57.1	24 63.4	55 58.6	276 37.2	108 52.8
Haninge	85 54.4	7 69.7	137 51.2	85 55.4	158 47.1	64 57.6
Skurup	86 54.3	5 71.2	201 45.5	84 55.6	101 52.4	29 63.3
Ydre	87 54.2	198 45.2	150 50.0	161 48.3	21 68.0	65 57.6
Arjeplog	88 54.2	277 33.1	20 64.3	41 61.6	10 74.9	239 41.0
Östhammar	89 54.2	129 51.6	87 56.4	46 60.5	134 49.2	93 54.0
Linköping	90 54.1	72 56.8	195 46.4	211 44.1	286 34.6	59 58.5
Söderköping	91 54.0	126 51.7	74 57.5	54 58.7	99 52.8	54 59.0
Östersund	92 54.0	109 53.4	61 58.6	123 52.2	162 46.8	137 50.7

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Jokkmokk	93 54.0	204 44.8	7 66.5	116 52.9	4 77.2	204 45.3
Strängnäs	94 53.9	36 61.7	134 51.6	102 54.6	143 48.4	58 58.8
Tanum	95 53.9	236 41.8	78 57.3	114 53.2	16 70.2	8 68.7
Arvidsjaur	96 53.8	237 41.7	90 56.3	65 57.4	75 54.8	153 49.1
Säter	97 53.7	112 53.1	80 57.1	87 55.4	135 49.2	120 52.2
Vindeln	98 53.6	118 52.3	15 65.0	101 54.6	57 58.0	107 52.8
Aneby	99 53.4	87 55.1	66 58.0	129 51.7	79 54.6	162 48.3
Gnesta	100 53.3	170 47.6	185 47.3	94 54.8	82 54.3	145 49.9
Halmstad	101 53.1	63 57.7	187 47.2	139 50.9	248 39.9	89 54.8
Karlskrona	102 53.1	187 46.1	143 50.6	92 55.0	227 41.6	71 56.3
Gällivare	103 53.1	161 48.6	1 79.3	17 66.1	257 38.9	131 51.4
Kalmar	104 53.0	31 62.3	183 47.7	121 52.5	262 38.6	160 48.4
Robertsfors	105 52.9	259 38.2	45 61.3	64 57.4	51 58.5	81 55.8
Storuman	106 52.9	274 33.5	108 53.8	81 55.9	9 75.8	75 56.2
Götene	107 52.8	145 50.3	55 59.5	57 58.4	169 46.3	192 46.3
Oskarshamn	108 52.7	184 46.1	97 55.1	138 51.0	220 42.4	201 45.4
Laholm	109 52.5	62 57.7	180 47.9	109 53.6	86 53.8	90 54.8
Mark	110 52.5	102 54.0	100 54.5	86 55.4	155 47.2	78 56.0
Göteborg	111 52.3	25 63.3	182 47.7	210 44.4	289 33.1	159 48.4
Boden	112 52.1	96 54.7	18 64.6	73 56.8	116 51.0	3 73.0
Växjö	113 52.1	35 61.8	190 47.1	201 45.1	268 37.9	94 53.7
Nynäshamn	114 51.9	22 65.1	196 46.4	130 51.6	103 52.2	121 52.1
Mora	115 51.6	220 43.3	35 62.4	70 57.2	127 50.0	66 57.2
Mariestad	116 51.5	162 48.3	106 54.1	88 55.2	283 35.0	80 55.8

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Tidaholm	117 51.5	136 50.9	101 54.4	132 51.5	140 48.6	96 53.7
Örnsköldsvik	118 51.5	178 46.9	92 55.9	97 54.7	192 44.9	170 48.0
Kumla	119 51.5	53 59.4	72 57.6	100 54.6	251 39.8	56 58.9
Årjäng	120 51.4	227 42.8	53 59.7	150 49.7	5 76.6	177 47.5
Rättvik	121 51.3	143 50.5	121 52.4	68 57.3	37 61.5	205 45.3
Västerås	122 51.1	34 61.8	178 48.0	169 47.6	265 38.4	134 51.2
Borås	123 51.1	86 55.2	164 48.9	154 49.1	244 40.1	99 53.4
Kil	124 51.1	142 50.6	199 46.0	140 50.8	130 49.8	202 45.3
Burlöv	125 50.8	9 67.7	214 43.5	168 47.6	108 51.7	91 54.5
Norrtälje	126 50.8	38 61.2	148 50.0	119 52.6	65 56.5	98 53.6
Borgholm	127 50.7	256 38.7	167 48.8	117 52.7	6 76.4	77 56.1
Hudiksvall	128 50.6	192 45.6	147 50.3	157 48.8	145 48.3	126 51.8
Pajala	129 50.2	258 38.5	10 65.6	59 58.1	23 66.0	150 49.3
Svalöv	130 50.2	81 55.7	191 47.1	78 56.2	218 42.5	32 62.9
Kinda	131 50.1	132 51.4	140 51.0	142 50.6	59 57.9	207 45.2
Mjölby	132 50.1	40 60.9	145 50.5	118 52.7	250 39.9	43 60.6
Vimmerby	133 50.0	168 47.8	109 53.7	76 56.2	52 58.5	165 48.2
Norsjö	134 50.0	276 33.4	49 60.2	75 56.6	77 54.7	278 31.0
Essunga	135 49.9	169 47.7	118 52.7	147 49.9	88 53.7	176 47.5
Älvdalen	136 49.9	260 38.0	169 48.8	135 51.3	22 66.3	6 69.4
Karlshamn	137 49.9	201 44.9	229 41.0	192 45.7	263 38.6	125 51.9
Herrljunga	138 49.7	110 53.4	71 57.7	108 53.8	94 53.2	119 52.2
Trollhättan	139 49.7	120 52.2	221 41.6	221 43.4	252 39.6	211 45.2
Smedjebacken	140 49.7	207 44.4	181 47.8	148 49.9	147 48.1	161 48.3

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Trelleborg	141 49.6	44 60.6	189 47.1	128 51.8	241 40.3	135 51.0
Sundsvall	142 49.5	167 47.9	98 54.9	136 51.3	236 40.8	110 52.6
Sigtuna	143 49.5	11 67.4	172 48.4	143 50.6	181 45.9	164 48.2
Örebro	144 49.5	67 57.2	168 48.8	224 43.1	260 38.7	83 55.6
Berg	145 49.2	115 52.6	122 52.3	208 44.5	12 73.2	245 40.6
Botkyrka	146 49.2	83 55.6	160 49.5	198 45.3	226 41.7	174 47.7
Nordmaling	147 49.2	156 49.3	111 53.4	93 54.9	117 51.0	266 34.9
Sölvesborg	148 49.1	175 47.3	234 40.3	95 54.8	124 50.3	101 53.2
Ljusdal	149 49.1	233 42.1	175 48.1	137 51.3	27 64.8	103 53.1
Gislaved	150 49.0	246 40.0	99 54.7	120 52.6	254 39.4	146 49.7
Vara	151 49.0	155 49.5	131 51.8	166 47.8	95 53.2	220 43.7
Arvika	152 49.0	215 43.6	139 51.1	162 48.1	201 44.1	182 46.9
Enköping	153 48.8	16 66.6	124 52.2	144 50.3	190 44.9	84 55.4
Tibro	154 48.6	100 54.1	125 52.2	187 46.4	211 43.2	173 47.7
Sjöbo	155 48.6	97 54.6	163 49.0	107 53.8	55 58.1	41 61.2
Helsingborg	156 48.5	57 58.5	250 38.6	245 40.4	247 40.0	151 49.2
Eksjö	157 48.5	137 50.9	154 49.8	243 40.7	206 43.7	44 60.4
Åtvidaberg	158 48.4	91 54.9	141 50.9	134 51.5	193 44.8	129 51.6
Forshaga	159 48.4	125 51.9	225 41.3	151 49.6	256 39.1	188 46.5
Lysekil	160 48.2	278 33.1	162 49.2	156 49.0	128 50.0	85 55.4
Vetlanda	161 48.2	163 48.2	174 48.2	227 42.9	113 51.3	123 51.9
Gotland	162 48.1	134 51.2	198 46.1	141 50.7	84 54.1	60 58.5
Sorsele	163 48.1	213 43.7	28 63.0	164 48.0	13 73.2	272 33.8
Älmhult	164 48.1	174 47.4	186 47.2	158 48.5	179 46.0	193 46.2

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Nora	165 48.0	193 45.6	112 53.2	185 46.6	104 52.2	237 41.1
Sunne	166 47.9	123 52.1	158 49.5	146 50.1	43 60.3	179 47.1
Ovanåker	167 47.9	209 44.3	203 45.2	204 45.0	191 44.9	259 39.4
Tranås	168 47.7	165 48.0	224 41.4	219 43.6	154 47.2	155 48.9
Uddevalla	169 47.6	141 50.7	157 49.6	190 45.9	204 43.7	238 41.1
Västervik	170 47.6	176 47.2	117 52.8	131 51.6	196 44.7	133 51.3
Övertorneå	171 47.5	261 37.7	155 49.7	184 46.6	11 74.1	249 40.3
Gnosjö	172 47.4	275 33.4	4 67.6	145 50.1	186 45.3	250 40.1
Hörby	173 47.2	154 49.5	209 44.5	96 54.8	69 55.8	112 52.5
Ödeshög	174 47.2	177 47.2	138 51.2	203 45.1	49 58.9	104 52.9
Karlskoga	175 47.1	139 50.8	130 51.9	212 44.1	229 41.6	117 52.3
Norrköping	176 47.0	111 53.2	200 45.9	226 42.9	261 38.6	136 50.9
Älvsbyn	177 46.9	173 47.4	88 56.4	122 52.3	56 58.1	148 49.4
Gävle	178 46.8	114 53.0	218 42.9	242 41.2	288 33.5	141 50.2
Skara	179 46.8	119 52.2	142 50.8	179 46.9	126 50.1	168 48.1
Eslöv	180 46.8	49 59.8	194 46.5	207 44.5	212 43.2	198 45.4
Torsås	181 46.7	232 42.3	252 38.4	172 47.2	50 58.6	111 52.6
Mönsterås	182 46.5	225 42.9	242 39.2	124 52.2	200 44.3	208 45.2
Boxholm	183 46.2	131 51.4	231 40.7	183 46.6	167 46.5	140 50.3
Dals-Ed	184 46.2	272 34.4	233 40.5	217 43.7	29 64.1	276 32.2
Falköping	185 46.2	166 47.9	192 46.8	239 41.6	177 46.0	138 50.7
Torsby	186 46.0	197 45.3	223 41.6	196 45.4	18 68.9	106 52.8
Munkedal	187 46.0	205 44.7	132 51.8	170 47.6	58 58.0	227 42.5
Ljungby	188 45.9	179 46.7	95 55.6	126 52.1	208 43.4	187 46.6

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Åsele	189 45.9	222 43.2	127 52.0	233 42.4	15 71.2	167 48.2
Malmö	190 45.9	24 64.7	266 35.9	284 29.2	255 39.1	186 46.7
Orsa	191 45.8	76 56.3	166 48.8	194 45.6	66 56.2	132 51.4
Kalix	192 45.8	230 42.5	59 58.8	90 55.1	90 53.7	185 46.7
Arboga	193 45.8	135 50.9	179 47.9	206 44.9	112 51.3	217 44.2
Surahammar	194 45.8	203 44.8	115 53.0	77 56.2	184 45.8	258 39.5
Hallstahammar	195 45.7	79 56.2	149 50.0	149 49.8	243 40.1	240 41.0
Tomelilla	196 45.6	147 50.2	227 41.1	173 47.1	24 65.9	191 46.3
Bjurholm	197 45.5	130 51.5	146 50.4	178 46.9	26 65.7	271 34.1
Lycksele	198 45.4	151 49.8	85 56.5	167 47.6	115 51.1	114 52.4
Södertälje	199 45.3	69 57.1	152 49.9	222 43.2	273 37.3	209 45.2
Vänersborg	200 45.2	106 53.9	206 44.8	213 43.9	264 38.4	214 44.5
Landskrona	201 45.2	61 57.8	244 39.1	229 42.6	279 36.7	128 51.7
Örkelljunga	202 45.0	116 52.3	228 41.1	182 46.7	100 52.6	233 41.8
Kristianstad	203 44.8	149 49.9	264 36.5	225 43.1	215 43.1	158 48.5
Svenljunga	204 44.8	181 46.5	129 51.9	180 46.8	74 55.0	206 45.3
Nyköping	205 44.8	88 55.0	219 42.1	215 43.7	207 43.6	184 46.8
Motala	206 44.4	185 46.1	208 44.5	189 45.9	272 37.4	152 49.2
Vansbro	207 44.3	211 44.2	70 57.7	153 49.1	81 54.4	224 42.9
Lilla Edet	208 44.3	59 58.1	113 53.1	104 54.1	172 46.2	270 34.5
Tierp	209 44.1	138 50.8	211 44.0	202 45.1	121 50.5	226 42.6
Sandviken	210 44.0	244 40.3	236 40.0	237 41.9	235 41.1	216 44.4
Sävsjö	211 43.9	146 50.2	241 39.3	260 37.3	157 47.1	234 41.8
Sala	212 43.9	199 45.0	126 52.1	159 48.5	110 51.6	203 45.3

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Nässjö	213 43.7	124 51.9	207 44.6	268 35.7	242 40.2	230 42.1
Älvkarleby	214 43.6	80 56.1	212 43.8	214 43.9	253 39.6	149 49.4
Timrå	215 43.6	216 43.6	153 49.8	125 52.1	160 46.9	147 49.6
Ludvika	216 43.4	144 50.5	177 48.0	271 34.6	278 37.1	166 48.2
Finspång	217 43.4	183 46.3	193 46.5	200 45.2	282 35.1	210 45.2
Tingsryd	218 43.1	249 39.4	245 39.0	228 42.6	32 62.7	251 39.8
Åmål	219 42.9	281 31.3	232 40.6	273 34.0	68 56.1	218 44.1
Askersund	220 42.9	164 48.2	83 56.7	103 54.5	109 51.7	124 51.9
Olofström	221 42.8	248 39.8	256 37.9	160 48.4	202 43.9	223 43.0
Klippan	222 42.7	101 54.1	240 39.6	175 47.1	163 46.8	196 45.8
Vilhelmina	223 42.4	265 36.6	123 52.2	205 44.9	25 65.8	190 46.4
Oxelösund	224 42.4	153 49.7	215 43.3	152 49.3	230 41.4	130 51.5
Osby	225 42.2	217 43.5	265 36.5	253 38.3	176 46.1	222 43.2
Åstorp	226 42.1	55 59.3	261 37.3	216 43.7	67 56.1	253 39.7
Heby	227 42.1	90 54.9	262 36.9	246 40.3	120 50.6	213 44.7
Nordanstig	228 41.8	171 47.6	247 38.9	171 47.5	60 57.7	143 50.0
Eda	229 41.6	239 41.1	253 38.4	241 41.3	1 79.3	232 41.8
Mellerud	230 41.5	189 45.8	277 32.8	251 39.0	33 62.2	255 39.6
Valdemarsvik	231 41.4	226 42.9	269 34.7	220 43.5	73 55.2	172 47.9
Ockelbo	232 41.3	240 40.8	135 51.6	259 37.4	41 60.6	241 40.8
Hallsberg	233 41.3	108 53.4	119 52.5	155 49.0	216 43.0	197 45.5
Malå	234 41.2	252 39.1	73 57.6	177 46.9	44 60.1	274 33.1
Töreboda	235 40.7	160 48.8	270 34.6	244 40.5	111 51.5	246 40.5
Bollnäs	236 40.7	234 42.0	267 35.2	258 37.5	125 50.2	228 42.3

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Bjuv	237 40.7	56 58.7	248 38.8	193 45.6	271 37.7	254 39.7
Markaryd	238 40.6	242 40.5	184 47.4	174 47.1	198 44.5	235 41.7
Alvesta	239 40.6	231 42.5	235 40.0	263 36.4	232 41.4	219 44.0
Ånge	240 40.4	212 43.8	217 43.1	165 47.8	46 59.6	180 46.9
Bengtsfors	241 40.3	280 31.8	243 39.2	256 37.6	47 59.4	183 46.9
Bromölla	242 40.3	219 43.4	273 34.4	195 45.5	237 40.8	178 47.4
Eskilstuna	243 40.2	158 49.0	220 41.7	279 31.0	269 37.9	171 47.9
Överkalix	244 40.0	214 43.7	159 49.5	197 45.3	20 68.1	275 33.0
Hässleholm	245 39.9	117 52.3	268 34.7	234 42.4	246 40.0	212 44.8
Härnösand	246 39.7	235 42.0	202 45.5	238 41.7	137 48.8	244 40.6
Dorotea	247 39.5	290 17.0	173 48.4	250 39.5	14 71.7	285 28.5
Lindesberg	248 39.3	200 44.9	165 48.9	218 43.6	245 40.0	225 42.8
Hedemora	249 39.3	228 42.8	188 47.1	232 42.4	185 45.4	199 45.4
Strömsund	250 39.3	269 35.6	238 39.8	261 37.1	36 61.5	256 39.6
Uppvidinge	251 39.1	266 36.2	258 37.6	255 38.0	146 48.2	139 50.7
Kungsör	252 39.1	157 49.1	255 38.1	247 39.8	228 41.6	231 41.8
Kristinehamn	253 39.0	238 41.2	254 38.1	257 37.6	197 44.6	200 45.4
Ronneby	254 38.9	223 43.2	282 31.5	265 36.1	274 37.3	236 41.2
Emmaboda	255 38.9	285 29.3	263 36.6	272 34.0	138 48.8	215 44.5
Storfors	256 38.9	262 37.3	276 33.6	188 46.1	70 55.6	175 47.5
Sollefteå	257 38.5	263 37.3	170 48.6	235 42.1	63 56.7	260 38.6
Köping	258 38.4	202 44.8	222 41.6	231 42.5	187 45.2	194 46.0
Katrineholm	259 38.3	208 44.3	251 38.5	267 35.9	219 42.5	247 40.5
Hylte	260 38.3	267 36.0	230 40.8	274 34.0	96 53.0	243 40.7

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Nybro	261 38.2	180 46.6	226 41.2	248 39.7	151 47.7	264 35.8
Grums	262 38.1	218 43.4	260 37.4	209 44.4	168 46.4	265 35.4
Hofors	263 38.0	247 39.9	249 38.7	181 46.8	205 43.7	242 40.7
Haparanda	264 37.8	288 27.1	216 43.1	236 42.0	19 68.5	261 37.4
Färgelanda	265 37.7	243 40.5	239 39.7	191 45.7	42 60.6	281 30.1
Avesta	266 37.4	182 46.3	210 44.3	249 39.6	159 47.1	268 34.6
Hagfors	267 37.2	186 46.1	280 32.1	254 38.1	92 53.4	267 34.9
Bräcke	268 36.8	255 38.8	197 46.1	264 36.1	40 60.7	252 39.7
Ragunda	269 36.7	188 45.8	204 45.0	223 43.1	17 69.0	289 25.1
Östra Göinge	270 36.6	282 31.2	289 23.1	270 34.7	233 41.3	169 48.1
Lessebo	271 36.5	279 32.8	237 39.9	278 31.7	166 46.6	262 37.2
Borlänge	272 36.1	221 43.2	213 43.7	283 29.8	270 37.9	221 43.6
Vingåker	273 35.8	254 38.8	283 28.6	269 34.9	105 52.2	229 42.2
Skinnskatteberg	274 35.7	210 44.3	271 34.6	240 41.3	133 49.3	284 28.6
Säffle	275 35.7	253 39.0	288 24.5	276 32.6	71 55.6	195 45.8
Hultsfred	276 34.8	257 38.6	281 31.5	275 33.9	72 55.3	277 32.2
Munkfors	277 34.7	206 44.7	246 39.0	252 38.7	175 46.1	282 29.7
Söderhamn	278 34.5	273 33.7	278 32.5	282 30.1	178 46.0	269 34.5
Fagersta	279 34.3	241 40.7	279 32.4	281 30.2	223 42.1	288 25.2
Kramfors	280 33.6	245 40.1	205 44.9	266 36.0	132 49.7	248 40.4
Laxå	281 33.5	264 37.0	176 48.1	230 42.6	165 46.7	283 28.6
Flen	282 32.9	283 30.4	272 34.6	287 27.4	102 52.4	157 48.5
Degerfors	283 31.8	196 45.3	275 33.8	280 30.5	214 43.1	257 39.5
Norberg	284 31.7	270 35.3	259 37.5	262 36.7	173 46.1	290 21.1

Kommun	TDR Total	Befolk-ning	Arbets-markn.	Inkoms-ter	Företag-ande	Bostä-der
Gullspång	285 30.5	268 35.8	290 22.4	277 31.8	76 54.8	279 30.7
Högsby	286 30.4	289 18.2	284 27.3	286 28.1	30 62.9	286 28.5
Perstorp	287 28.1	250 39.3	287 24.5	290 19.4	129 49.8	287 27.5
Ljusnarsberg	288 28.1	284 29.8	274 34.3	285 28.4	107 52.0	273 33.3
Hällefors	289 27.6	287 27.3	285 26.4	288 27.4	240 40.3	263 36.1
Filipstad	290 26.6	286 28.2	286 26.2	289 20.2	141 48.6	280 30.4

Appendix 2. TDR Index Total och delindex

Delindex 6–10

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Täby	1 79.2	32 62.7	4 80.8	4 76.8	91 55.0	9 74.7
Danderyd	2 77.4	61 57.7	1 88.7	1 91.6	88 55.3	1 89.9
Lidingö	3 77.3	3 72.9	3 80.9	3 79.8	98 54.4	5 77.9
Nacka	4 75.9	27 63.8	5 78.2	15 67.7	142 50.0	2 81.6
Vellinge	5 75.8	90 54.7	6 77.1	5 75.5	10 69.9	16 68.5
Lomma	6 75.0	22 65.2	2 82.1	2 80.2	6 72.0	12 71.5
Vaxholm	7 72.6	50 60.0	7 74.9	6 72.8	1 78.8	6 77.7
Sollentuna	8 71.0	6 72.5	8 73.8	14 68.4	250 38.9	4 78.3
Solna	9 70.5	4 72.6	10 72.7	10 70.0	256 38.0	3 79.6
Österåker	10 69.6	80 55.7	25 65.4	35 63.1	104 54.1	20 66.3
Höganäs	11 69.6	41 61.3	20 66.1	41 61.5	53 58.6	29 63.5
Kungsbacka	12 68.6	93 54.4	26 65.1	9 70.0	52 58.9	25 64.9
Staffanstorp	13 68.4	26 63.9	11 70.6	26 64.7	42 59.8	113 51.1
Öckerö	14 68.3	2 73.2	56 57.6	30 63.7	2 76.4	52 57.8
Härryda	15 68.3	66 57.1	17 67.3	23 65.2	69 56.8	27 64.0
Värmdö	16 68.0	83 55.2	22 65.8	7 70.8	80 55.8	22 65.7
Sundbyberg	17 67.9	1 86.0	31 62.8	13 68.6	222 43.2	7 77.3
Mölndal	18 67.9	13 68.8	23 65.7	20 66.4	134 50.8	15 69.8
Vallentuna	19 67.8	101 53.6	24 65.6	36 62.7	135 50.8	31 62.8
Knivsta	20 67.5	78 55.9	37 60.6	29 63.8	93 54.9	23 65.6
Lerum	21 66.6	73 56.5	36 61.1	27 64.5	48 59.2	28 63.9
Ekerö	22 66.5	67 56.9	16 68.4	11 69.4	86 55.4	17 67.7

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Trosa	23 66.4	117 51.5	54 57.8	65 56.6	30 62.1	21 65.8
Kävlinge	24 66.2	97 53.8	12 69.9	25 65.0	71 56.6	34 61.8
Åre	25 66.1	141 50.0	38 60.6	32 63.5	67 57.1	60 56.4
Kungälv	26 65.9	120 51.4	40 60.5	16 67.5	99 54.4	26 64.4
Partille	27 65.7	17 67.0	29 63.1	37 62.3	197 45.5	11 72.4
Svedala	28 65.2	87 54.9	15 68.5	39 61.6	94 54.9	88 53.3
Habo	29 65.1	168 47.9	34 61.5	18 67.0	26 63.4	30 63.1
Tyresö	30 65.1	45 60.9	33 61.8	21 66.3	129 51.3	8 76.9
Mörbylånga	31 64.2	144 50.0	19 66.8	46 60.1	41 59.8	132 49.3
Båstad	32 63.6	186 46.1	44 59.5	31 63.6	57 57.9	18 66.5
Salem	33 63.4	24 64.5	30 63.1	28 64.1	181 46.8	19 66.5
Tjörn	34 63.3	91 54.6	60 57.0	22 65.8	7 71.7	36 61.4
Nykvarn	35 62.5	133 50.8	39 60.6	38 61.9	90 55.1	44 59.0
Ängelholm	36 62.0	82 55.3	57 57.1	40 61.6	170 47.8	42 59.6
Leksand	37 61.8	202 44.6	58 57.1	43 60.9	37 60.9	130 49.5
Varberg	38 61.7	99 53.7	59 57.1	24 65.1	85 55.6	103 51.8
Stockholm	39 61.3	23 64.6	13 69.8	12 68.7	285 30.6	10 74.2
Stenungsund	40 60.8	96 54.0	42 60.0	60 57.3	84 55.6	185 45.9
Hammarö	41 60.4	57 58.5	14 69.1	19 66.5	15 66.8	109 51.3
Ale	42 60.4	54 59.3	62 56.5	71 55.8	126 51.9	51 57.9
Järfälla	43 60.2	9 69.5	50 58.6	54 58.5	289 27.0	13 70.7
Krokom	44 60.1	223 42.6	81 54.4	53 58.9	31 62.1	69 55.1
Ystad	45 60.0	59 58.2	41 60.4	58 57.8	133 50.9	124 49.9
Orust	46 60.0	163 48.3	122 50.5	61 57.2	35 61.5	66 55.8

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Umeå	47 59.6	38 61.8	21 65.9	33 63.5	141 50.1	41 59.6
Lund	48 59.6	11 69.0	9 73.5	8 70.5	172 47.7	24 65.3
Huddinge	49 59.5	19 66.3	27 63.9	63 56.7	276 33.1	14 70.4
Bollebygd	50 58.8	233 41.7	69 56.1	45 60.5	27 63.0	143 48.6
Grästorp	51 58.5	249 39.8	72 55.6	98 52.9	36 61.0	80 54.3
Sotenäs	52 58.3	37 61.9	203 44.7	56 58.0	78 56.1	93 53.0
Alingsås	53 58.2	46 60.6	101 52.6	70 55.9	151 49.2	47 58.9
Höör	54 58.1	166 48.1	46 58.8	100 52.6	185 46.5	79 54.3
Uppsala	55 57.9	30 63.0	18 67.2	17 67.3	266 35.7	35 61.5
Lidköping	56 57.8	70 56.7	78 55.1	55 58.4	152 49.2	85 53.7
Håbo	57 57.6	65 57.2	132 49.5	123 51.1	162 48.2	33 61.9
Upplands-Bro	58 57.4	49 60.3	95 53.3	69 56.1	241 40.1	39 59.9
Vaggeryd	59 57.1	247 40.0	103 52.1	73 55.4	76 56.3	122 50.1
Strömstad	60 56.9	102 53.3	154 48.0	67 56.2	217 43.4	278 35.5
Jönköping	61 56.5	31 62.9	49 58.7	34 63.3	214 43.7	50 58.3
Falkenberg	62 56.4	74 56.3	111 51.2	44 60.5	159 48.5	157 48.0
Vadstena	63 56.1	146 49.7	120 50.8	171 46.8	58 57.8	38 60.2
Skellefteå	64 56.0	132 50.8	86 54.1	120 51.4	143 50.0	125 49.9
Gagnef	65 55.9	246 40.1	74 55.3	91 53.3	18 66.3	90 53.2
Värnamo	66 55.7	110 52.1	186 45.7	76 55.1	138 50.2	65 55.9
Vännäs	67 55.7	154 48.7	70 56.0	103 52.4	56 57.9	142 48.6
Upplands Väsby	68 55.6	8 69.8	65 56.2	68 56.2	252 38.4	83 53.9
Ulricehamn	69 55.6	119 51.4	180 46.3	79 54.9	72 56.6	107 51.5
Skövde	70 55.6	34 62.0	75 55.1	77 55.1	233 42.0	87 53.4

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Härjedalen	71 55.5	271 34.9	117 50.9	119 51.4	32 61.9	217 43.6
Falun	72 55.5	122 51.3	45 59.3	59 57.7	144 49.9	46 59.0
Karlsborg	73 55.4	216 43.2	108 51.4	126 51.1	3 74.1	78 54.3
Karlstad	74 55.2	33 62.1	35 61.2	48 59.9	220 43.3	48 58.5
Piteå	75 55.1	152 49.0	52 58.3	236 41.3	106 53.8	154 48.1
Vårgårda	76 55.0	148 49.3	227 43.0	117 51.5	73 56.5	116 50.7
Hjo	77 54.9	95 54.3	79 54.9	106 52.3	19 65.8	121 50.4
Simrishamn	78 54.8	121 51.4	90 53.7	80 54.7	64 57.2	156 48.0
Tranemo	79 54.8	147 49.5	162 47.5	108 52.1	68 56.9	173 46.6
Lekeberg	80 54.7	263 37.1	61 56.6	111 51.9	24 64.1	86 53.6
Malung-Sälen	81 54.7	187 46.0	170 47.1	216 43.1	189 45.9	119 50.5
Kiruna	82 54.6	123 51.3	165 47.3	164 47.7	119 52.4	272 36.7
Mullsjö	83 54.4	198 44.8	109 51.4	84 54.1	14 68.0	96 52.5
Luleå	84 54.4	71 56.7	32 61.9	87 54.0	183 46.8	252 41.2
Haninge	85 54.4	21 65.6	166 47.2	199 44.6	286 28.9	43 59.2
Skurup	86 54.3	88 54.8	77 55.1	190 45.1	157 48.8	240 42.3
Ydre	87 54.2	273 34.5	71 55.9	75 55.2	4 73.3	253 41.1
Arjeplog	88 54.2	287 28.6	151 48.2	220 42.9	11 69.2	213 43.8
Östhammar	89 54.2	218 43.1	212 43.9	130 50.6	34 61.5	112 51.2
Linköping	90 54.1	15 67.7	43 59.8	42 61.2	236 41.3	58 56.7
Söderköping	91 54.0	204 44.4	85 54.2	112 51.8	132 51.1	63 56.0
Östersund	92 54.0	52 59.5	97 53.1	83 54.4	249 38.9	70 55.0
Jokkmokk	93 54.0	256 38.9	147 48.4	175 46.4	60 57.5	220 43.4
Strängnäs	94 53.9	165 48.1	98 53.1	188 45.4	145 49.9	72 54.7

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Tanum	95 53.9	225 42.4	241 41.2	113 51.8	81 55.7	195 45.4
Arvidsjaur	96 53.8	280 32.3	51 58.4	243 40.4	8 71.3	169 46.9
Säter	97 53.7	250 39.8	94 53.4	160 47.8	47 59.3	135 49.1
Vindeln	98 53.6	232 41.7	199 44.9	194 45.0	29 62.6	210 44.0
Aneby	99 53.4	203 44.5	53 57.8	118 51.5	89 55.2	126 49.8
Gnesta	100 53.3	182 46.3	115 51.0	147 49.0	25 63.7	67 55.4
Halmstad	101 53.1	40 61.7	88 53.8	51 59.2	281 31.2	110 51.3
Karlskrona	102 53.1	53 59.3	55 57.8	78 54.9	209 44.2	62 56.2
Gällivare	103 53.1	201 44.7	192 45.3	128 50.8	136 50.3	247 41.6
Kalmar	104 53.0	42 61.3	28 63.5	52 59.1	259 37.7	117 50.7
Robertsfors	105 52.9	275 33.4	48 58.7	124 51.1	45 59.4	188 45.9
Storuman	106 52.9	227 42.2	158 47.7	132 50.1	50 59.1	230 42.8
Götene	107 52.8	221 42.7	144 48.6	93 53.2	79 55.9	128 49.7
Oskarshamn	108 52.7	94 54.3	89 53.7	96 53.1	108 53.6	99 52.2
Laholm	109 52.5	172 47.2	152 48.1	50 59.5	116 52.8	141 48.7
Mark	110 52.5	145 49.7	167 47.2	107 52.3	148 49.6	120 50.4
Göteborg	111 52.3	7 70.1	47 58.7	64 56.7	273 33.5	32 62.2
Boden	112 52.1	139 50.4	164 47.4	184 45.5	201 45.2	198 45.1
Växjö	113 52.1	51 59.9	64 56.3	57 57.8	261 37.3	37 60.4
Nynäshamn	114 51.9	81 55.7	116 50.9	105 52.3	246 39.6	209 44.0
Mora	115 51.6	131 50.9	160 47.6	161 47.8	117 52.5	73 54.6
Mariestad	116 51.5	107 52.8	146 48.6	95 53.1	158 48.8	108 51.5
Tidaholm	117 51.5	197 45.0	176 46.5	182 45.7	43 59.8	172 46.7
Örnsköldsvik	118 51.5	151 49.0	67 56.2	92 53.3	121 52.3	167 47.2

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Kumla	119 51.5	109 52.6	218 43.7	151 48.8	192 45.7	197 45.3
Årjäng	120 51.4	267 36.2	134 49.3	152 48.8	33 61.7	269 36.8
Rättvik	121 51.3	241 40.8	153 48.0	154 48.7	125 51.9	251 41.2
Västerås	122 51.1	55 58.8	84 54.2	49 59.8	283 31.0	56 57.3
Borås	123 51.1	43 61.2	107 51.5	88 53.8	274 33.4	54 57.4
Kil	124 51.1	164 48.2	102 52.5	166 47.5	16 66.7	159 48.0
Burlöv	125 50.8	12 68.9	149 48.3	141 49.5	264 36.4	176 46.4
Norrtälje	126 50.8	134 50.7	137 49.1	211 43.5	245 39.8	152 48.1
Borgholm	127 50.7	222 42.7	110 51.3	90 53.4	149 49.5	283 34.4
Hudiksvall	128 50.6	137 50.6	106 51.5	136 49.7	177 47.3	158 48.0
Pajala	129 50.2	290 26.8	148 48.4	232 41.6	9 70.7	282 34.6
Svalöv	130 50.2	192 45.5	173 47.0	143 49.3	156 48.9	89 53.3
Kinda	131 50.1	272 34.7	195 45.2	142 49.5	20 65.7	129 49.5
Mjölby	132 50.1	143 50.0	157 47.9	125 51.1	211 44.1	139 48.8
Vimmerby	133 50.0	219 43.0	138 49.1	145 49.1	113 53.2	227 43.0
Norsjö	134 50.0	242 40.7	163 47.4	254 39.4	5 73.2	232 42.7
Essunga	135 49.9	207 44.3	174 46.7	235 41.3	22 65.0	267 37.4
Älvdalen	136 49.9	234 41.6	286 32.6	186 45.4	28 62.9	202 44.8
Karlshamn	137 49.9	62 57.6	80 54.8	66 56.6	174 47.5	127 49.7
Herrljunga	138 49.7	142 50.0	216 43.8	159 48.1	110 53.3	246 41.7
Trollhättan	139 49.7	18 66.8	82 54.4	99 52.8	230 42.4	40 59.6
Smedjebacken	140 49.7	177 46.8	127 50.3	203 44.1	65 57.1	148 48.5
Trelleborg	141 49.6	39 61.7	130 49.5	201 44.2	173 47.7	166 47.3
Sundsvall	142 49.5	56 58.7	63 56.4	115 51.6	206 44.6	155 48.0

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Sigtuna	143 49.5	25 64.2	129 49.7	176 46.3	282 31.1	208 44.1
Örebro	144 49.5	44 61.1	76 55.1	62 56.9	272 33.6	53 57.5
Berg	145 49.2	258 38.3	222 43.3	134 50.0	38 60.4	211 43.9
Botkyrka	146 49.2	14 68.8	172 47.0	165 47.6	270 34.3	59 56.5
Nordmaling	147 49.2	205 44.4	201 44.8	150 48.8	13 68.8	161 47.9
Sölvesborg	148 49.1	85 55.1	125 50.4	177 46.1	199 45.4	140 48.8
Ljusdal	149 49.1	236 41.6	247 40.2	138 49.6	107 53.7	186 45.9
Gislaved	150 49.0	171 47.2	250 39.6	89 53.5	131 51.1	71 54.8
Vara	151 49.0	195 45.3	187 45.6	205 44.0	100 54.4	175 46.4
Arvika	152 49.0	113 51.7	118 50.9	202 44.1	118 52.4	76 54.5
Enköping	153 48.8	125 51.2	135 49.3	137 49.7	248 39.3	115 50.8
Tibro	154 48.6	156 48.7	217 43.7	167 47.2	109 53.3	144 48.6
Sjöbo	155 48.6	206 44.4	232 42.2	263 37.9	171 47.7	234 42.7
Helsingborg	156 48.5	20 65.9	66 56.2	104 52.4	288 27.5	45 59.0
Eksjö	157 48.5	196 45.1	87 53.9	85 54.1	203 44.7	145 48.5
Åtvidaberg	158 48.4	238 41.5	210 44.0	148 48.9	137 50.3	101 52.1
Forshaga	159 48.4	75 56.2	171 47.1	226 42.3	21 65.4	190 45.8
Lysekil	160 48.2	36 61.9	105 51.7	149 48.9	147 49.6	287 31.3
Vetlanda	161 48.2	200 44.7	208 44.1	74 55.3	122 52.3	178 46.2
Gotland	162 48.1	103 53.1	83 54.3	81 54.6	167 48.0	224 43.0
Sorsele	163 48.1	286 29.8	68 56.2	229 41.9	44 59.6	181 46.0
Älmhult	164 48.1	184 46.3	123 50.5	72 55.7	168 47.9	68 55.2
Nora	165 48.0	174 47.1	136 49.2	192 45.0	103 54.3	84 53.9
Sunne	166 47.9	270 35.0	188 45.5	140 49.5	46 59.4	271 36.7

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Ovanåker	167 47.9	183 46.3	119 50.9	162 47.8	17 66.4	163 47.7
Tranås	168 47.7	69 56.8	156 47.9	47 60.0	208 44.4	204 44.7
Uddevalla	169 47.6	47 60.4	113 51.1	155 48.6	257 38.0	75 54.5
Västervik	170 47.6	140 50.1	178 46.3	122 51.1	196 45.7	192 45.6
Övertorneå	171 47.5	277 33.2	246 40.8	266 37.8	51 58.9	196 45.3
Gnosjö	172 47.4	224 42.5	219 43.4	82 54.5	105 53.8	55 57.4
Hörby	173 47.2	235 41.6	114 51.0	181 45.8	227 42.8	170 46.9
Ödeshög	174 47.2	278 33.0	143 48.7	114 51.7	95 54.8	256 40.2
Karlskoga	175 47.1	58 58.3	182 46.1	173 46.7	193 45.7	146 48.5
Norrköping	176 47.0	35 62.0	99 53.0	139 49.5	279 31.8	118 50.5
Älvsbyn	177 46.9	268 35.7	91 53.6	272 36.4	112 53.3	221 43.3
Gävle	178 46.8	28 63.1	112 51.2	129 50.7	263 36.8	74 54.5
Skara	179 46.8	105 52.9	264 37.9	168 47.2	268 35.2	77 54.4
Eslöv	180 46.8	84 55.1	96 53.3	163 47.8	240 40.5	164 47.4
Torsås	181 46.7	189 45.7	92 53.5	172 46.7	74 56.5	206 44.4
Mönsterås	182 46.5	161 48.4	189 45.3	109 52.0	70 56.8	280 35.0
Boxholm	183 46.2	260 37.7	93 53.5	158 48.2	55 58.0	200 44.9
Dals-Ed	184 46.2	230 41.9	168 47.1	116 51.5	59 57.7	151 48.3
Falköping	185 46.2	135 50.7	150 48.3	127 51.0	224 43.1	123 50.0
Torsby	186 46.0	262 37.5	159 47.7	257 39.1	97 54.5	201 44.9
Munkedal	187 46.0	191 45.6	272 36.4	179 45.9	101 54.3	131 49.4
Ljungby	188 45.9	181 46.3	145 48.6	219 42.9	213 44.0	203 44.8
Åsele	189 45.9	274 33.6	193 45.3	193 45.0	198 45.5	174 46.5
Malmö	190 45.9	5 72.5	73 55.4	97 53.0	290 26.5	61 56.4

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Orsa	191 45.8	124 51.3	206 44.4	246 40.2	219 43.3	238 42.4
Kalix	192 45.8	239 41.5	141 48.7	251 39.8	61 57.5	262 38.5
Arboga	193 45.8	178 46.8	184 45.9	169 47.0	140 50.1	177 46.3
Surahammar	194 45.8	175 47.1	142 48.7	282 34.0	195 45.7	111 51.2
Hallstahammar	195 45.7	129 51.0	121 50.6	239 40.9	228 42.7	94 52.7
Tomelilla	196 45.6	194 45.4	245 40.8	223 42.4	229 42.6	241 42.0
Bjurholm	197 45.5	284 31.8	100 52.9	110 52.0	102 54.3	150 48.4
Lycksele	198 45.4	231 41.9	196 45.1	195 45.0	146 49.8	222 43.3
Södertälje	199 45.3	60 57.9	124 50.4	259 38.8	284 30.8	49 58.4
Vänersborg	200 45.2	68 56.9	161 47.6	133 50.1	251 38.7	91 53.2
Landskrona	201 45.2	16 67.2	126 50.4	234 41.4	287 28.7	114 50.9
Örkelljunga	202 45.0	159 48.4	270 36.9	183 45.6	205 44.6	286 32.6
Kristianstad	203 44.8	100 53.6	104 51.8	101 52.5	258 37.7	57 57.2
Svenljunga	204 44.8	229 42.0	242 41.2	214 43.4	221 43.3	171 46.9
Nyköping	205 44.8	77 56.1	133 49.3	156 48.2	267 35.4	95 52.6
Motala	206 44.4	98 53.8	205 44.6	146 49.0	234 41.5	92 53.1
Vansbro	207 44.3	265 36.7	255 39.2	225 42.3	161 48.3	165 47.4
Lilla Edet	208 44.3	190 45.6	225 43.0	227 42.2	207 44.5	105 51.7
Tierp	209 44.1	199 44.7	233 42.2	180 45.8	180 47.1	184 45.9
Sandviken	210 44.0	79 55.8	228 43.0	197 44.7	163 48.2	102 52.0
Sävsjö	211 43.9	176 46.9	131 49.5	121 51.2	66 57.1	242 42.0
Sala	212 43.9	157 48.5	229 42.9	185 45.5	260 37.5	162 47.8
Nässjö	213 43.7	106 52.8	200 44.8	135 50.0	200 45.3	104 51.7
Älvkarleby	214 43.6	76 56.2	191 45.3	228 41.9	239 40.5	199 44.9

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Timrå	215 43.6	86 55.0	179 46.3	249 39.9	123 52.2	281 34.7
Ludvika	216 43.4	118 51.5	231 42.2	218 43.0	184 46.7	82 54.1
Finspång	217 43.4	114 51.7	183 46.0	170 46.9	153 49.1	133 49.2
Tingsryd	218 43.1	254 39.1	214 43.8	204 44.0	155 49.1	160 48.0
Åmål	219 42.9	127 51.1	169 47.1	153 48.7	111 53.3	235 42.7
Askersund	220 42.9	283 31.9	280 34.7	157 48.2	115 52.9	243 41.9
Olofström	221 42.8	130 51.0	194 45.3	264 37.8	218 43.4	100 52.2
Klippan	222 42.7	180 46.4	181 46.1	261 38.3	215 43.6	194 45.5
Vilhelmina	223 42.4	276 33.3	248 40.1	240 40.9	77 56.2	270 36.7
Oxelösund	224 42.4	10 69.4	204 44.7	271 37.2	202 44.8	290 17.9
Osby	225 42.2	179 46.7	139 49.0	231 41.6	128 51.3	106 51.7
Åstorp	226 42.1	112 51.8	244 40.8	233 41.5	275 33.3	134 49.1
Heby	227 42.1	158 48.4	251 39.5	255 39.3	87 55.3	138 48.8
Nordanstig	228 41.8	244 40.4	249 39.8	283 33.9	40 59.9	216 43.6
Eda	229 41.6	252 39.5	268 37.3	256 39.1	54 58.0	284 34.4
Mellerud	230 41.5	160 48.4	223 43.2	248 40.0	187 46.3	214 43.7
Valdemarsvik	231 41.4	257 38.5	240 41.4	244 40.4	39 60.1	226 43.0
Ockelbo	232 41.3	281 32.0	269 36.9	217 43.1	63 57.2	153 48.1
Hallsberg	233 41.3	228 42.1	237 41.9	222 42.6	191 45.8	187 45.9
Malå	234 41.2	248 39.8	288 31.6	86 54.0	164 48.2	276 35.8
Töreboda	235 40.7	226 42.4	256 39.1	212 43.5	127 51.6	218 43.6
Bollnäs	236 40.7	115 51.7	128 50.1	237 41.2	179 47.1	212 43.9
Bjuv	237 40.7	72 56.6	289 30.7	274 35.9	216 43.5	98 52.4
Markaryd	238 40.6	209 44.2	279 34.9	210 43.6	130 51.2	233 42.7

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Alvesta	239 40.6	210 44.0	209 44.1	94 53.2	182 46.8	97 52.5
Ånge	240 40.4	266 36.3	283 33.9	265 37.8	188 46.0	249 41.3
Bengtsfors	241 40.3	220 42.9	220 43.4	247 40.0	82 55.7	257 40.0
Bromölla	242 40.3	149 49.2	207 44.3	191 45.1	194 45.7	260 39.2
Eskilstuna	243 40.2	48 60.4	155 48.0	213 43.4	280 31.8	81 54.2
Överkalix	244 40.0	289 27.3	281 34.7	284 33.0	12 69.2	289 27.9
Hässleholm	245 39.9	116 51.6	140 48.9	144 49.2	269 34.5	136 49.0
Härnösand	246 39.7	108 52.7	198 45.0	198 44.7	277 32.9	137 48.9
Dorotea	247 39.5	264 36.8	185 45.7	273 36.1	75 56.4	189 45.8
Lindesberg	248 39.3	237 41.6	259 38.8	238 41.1	169 47.8	191 45.7
Hedemora	249 39.3	213 43.8	266 37.3	250 39.8	186 46.5	229 42.8
Strömsund	250 39.3	279 32.4	253 39.3	209 43.7	120 52.4	193 45.5
Uppvidinge	251 39.1	173 47.1	271 36.7	230 41.6	238 40.7	180 46.0
Kungsör	252 39.1	188 45.8	276 35.8	200 44.3	160 48.3	179 46.1
Kristinehamn	253 39.0	92 54.4	226 43.0	276 35.6	225 43.0	183 45.9
Ronneby	254 38.9	138 50.5	235 42.1	131 50.5	265 36.1	64 55.9
Emmaboda	255 38.9	193 45.4	190 45.3	178 46.1	114 53.0	250 41.3
Storfors	256 38.9	240 41.4	234 42.1	281 34.2	124 52.1	248 41.5
Sollefteå	257 38.5	253 39.5	211 44.0	269 37.4	165 48.2	207 44.3
Köping	258 38.4	111 51.8	260 38.7	245 40.3	255 38.2	255 40.8
Katrineholm	259 38.3	64 57.2	236 42.0	207 43.9	253 38.4	168 47.1
Hylte	260 38.3	214 43.4	261 38.5	102 52.4	223 43.2	264 38.2
Nybro	261 38.2	162 48.3	215 43.8	189 45.2	243 39.8	244 41.9
Grums	262 38.1	208 44.3	213 43.9	267 37.6	83 55.6	288 30.7

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Hofors	263 38.0	155 48.7	262 38.3	260 38.5	176 47.3	223 43.1
Haparanda	264 37.8	212 43.9	202 44.8	290 27.7	262 37.2	239 42.3
Färgelanda	265 37.7	211 44.0	263 38.1	252 39.7	204 44.6	245 41.9
Avesta	266 37.4	104 52.9	238 41.8	224 42.3	254 38.3	274 36.5
Hagfors	267 37.2	245 40.3	221 43.3	285 32.0	92 54.9	268 37.4
Bräcke	268 36.8	269 35.1	175 46.5	270 37.2	139 50.2	263 38.4
Ragunda	269 36.7	285 31.2	278 34.9	275 35.9	23 64.8	277 35.7
Östra Göinge	270 36.6	153 49.0	277 35.1	196 44.9	226 42.9	147 48.5
Lessebo	271 36.5	128 51.1	177 46.3	187 45.4	247 39.5	182 46.0
Borlänge	272 36.1	29 63.1	224 43.1	208 43.8	278 32.9	205 44.7
Vingåker	273 35.8	136 50.6	275 35.8	268 37.4	96 54.8	279 35.4
Skinnskatteberg	274 35.7	261 37.5	282 34.7	287 30.7	62 57.4	215 43.7
Säffle	275 35.7	243 40.4	230 42.3	221 42.6	166 48.1	259 39.5
Hultsfred	276 34.8	217 43.1	243 41.0	253 39.6	210 44.2	266 37.8
Munkfors	277 34.7	185 46.2	258 39.0	279 34.7	232 42.1	275 36.3
Söderhamn	278 34.5	150 49.1	254 39.3	206 43.9	212 44.0	258 39.9
Fagersta	279 34.3	63 57.4	284 33.6	215 43.4	271 34.2	149 48.5
Kramfors	280 33.6	255 38.9	267 37.3	262 38.0	242 39.9	265 38.2
Laxå	281 33.5	282 31.9	239 41.5	241 40.9	178 47.1	261 38.5
Flen	282 32.9	126 51.1	257 39.0	242 40.6	244 39.8	254 41.0
Degerfors	283 31.8	169 47.7	285 33.4	277 35.4	150 49.2	231 42.8
Norberg	284 31.7	215 43.2	197 45.0	258 39.0	235 41.4	236 42.6
Gullspång	285 30.5	170 47.3	274 36.1	288 30.3	154 49.1	219 43.4
Högsby	286 30.4	259 37.8	290 25.5	174 46.6	49 59.2	285 33.3

Kommun	TDR Total	Tillg./ Infra	Utbild-ning	Hälsa	Trygg-het	Miljö
Perstorp	287 28.1	89 54.7	252 39.5	280 34.3	237 41.3	273 36.5
Ljusnarsberg	288 28.1	288 27.5	287 31.7	289 28.0	190 45.9	225 43.0
Hällefors	289 27.6	251 39.7	265 37.5	278 35.0	175 47.3	228 42.8
Filipstad	290 26.6	167 48.0	273 36.3	286 31.8	231 42.2	237 42.4

Appendix 2. TDR Index Total och delindex

Delindex 11–13

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Täby	1 79.2	187 45.6	2 81.4	190 46.1
Danderyd	2 77.4	106 52.3	9 68.3	174 47.7
Lidingö	3 77.3	188 45.5	1 84.8	135 50.9
Nacka	4 75.9	88 53.9	14 67.4	124 51.9
Vellinge	5 75.8	133 49.5	15 66.8	200 44.5
Lomma	6 75.0	141 49.2	8 69.4	273 36.0
Vaxholm	7 72.6	223 43.0	24 63.9	58 58.2
Sollentuna	8 71.0	85 54.5	3 78.8	125 51.9
Solna	9 70.5	171 46.5	4 78.7	219 43.1
Österåker	10 69.6	280 34.7	12 68.0	157 49.2
Höganäs	11 69.6	15 68.3	11 68.1	191 46.0
Kungsbacka	12 68.6	162 47.4	45 60.1	146 50.1
Staffanstorp	13 68.4	235 42.1	39 60.9	247 40.3
Öckerö	14 68.3	288 31.5	184 47.2	31 63.1
Härryda	15 68.3	78 55.7	21 64.3	51 59.0
Värmdö	16 68.0	261 38.5	25 63.9	154 49.3
Sundbyberg	17 67.9	159 47.6	27 63.7	218 43.2
Mölndal	18 67.9	146 48.4	52 58.2	156 49.3
Vallentuna	19 67.8	155 47.7	10 68.2	61 58.1
Knivsta	20 67.5	278 35.4	93 53.7	183 46.7
Lerum	21 66.6	208 44.4	96 53.5	62 58.0
Ekerö	22 66.5	217 43.6	100 53.0	149 49.7

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Trosa	23 66.4	224 42.9	113 51.5	88 55.2
Kävlinge	24 66.2	189 45.5	5 74.1	138 50.7
Åre	25 66.1	112 51.1	177 47.3	47 59.6
Kungälv	26 65.9	119 50.3	98 53.2	222 43.0
Partille	27 65.7	282 33.4	32 62.4	202 44.4
Svedala	28 65.2	160 47.5	20 65.4	91 55.0
Habo	29 65.1	273 35.8	109 52.2	55 58.6
Tyresö	30 65.1	269 37.2	69 55.7	167 48.7
Mörbylånga	31 64.2	158 47.6	153 48.8	79 56.1
Båstad	32 63.6	190 45.5	87 54.2	87 55.4
Salem	33 63.4	249 39.7	29 63.5	141 50.6
Tjörn	34 63.3	218 43.6	116 51.2	209 43.8
Nykvarn	35 62.5	260 38.6	73 55.5	106 53.5
Ängelholm	36 62.0	43 59.8	60 56.8	129 51.6
Leksand	37 61.8	33 61.9	19 65.6	188 46.2
Varberg	38 61.7	214 43.7	154 48.7	192 45.9
Stockholm	39 61.3	233 42.1	7 71.5	221 43.0
Stenungsund	40 60.8	61 57.8	88 54.2	99 54.4
Hammarö	41 60.4	284 32.5	192 47.0	169 48.6
Ale	42 60.4	242 40.9	67 55.9	89 55.1
Järfälla	43 60.2	267 37.3	38 60.9	145 50.3
Krokom	44 60.1	46 59.6	252 39.7	49 59.1
Ystad	45 60.0	111 51.3	55 57.3	246 40.4
Orust	46 60.0	26 64.9	198 46.6	6 69.4

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Umeå	47 59.6	51 59.2	123 50.6	285 30.1
Lund	48 59.6	58 58.2	79 54.8	220 43.1
Huddinge	49 59.5	250 39.6	30 62.7	208 43.8
Bollebygd	50 58.8	266 37.3	53 58.1	83 55.7
Grästorp	51 58.5	19 67.4	235 43.0	8 68.8
Sotenäs	52 58.3	194 45.3	130 50.3	65 57.2
Alingsås	53 58.2	147 48.4	86 54.3	112 52.5
Höör	54 58.1	241 41.0	51 58.3	50 59.0
Uppsala	55 57.9	174 46.0	103 52.7	164 48.8
Lidköping	56 57.8	204 44.7	33 62.4	43 60.6
Håbo	57 57.6	229 42.6	151 49.0	270 36.3
Upplands-Bro	58 57.4	227 42.8	40 60.8	254 39.0
Vaggeryd	59 57.1	166 46.9	78 55.1	108 53.2
Strömstad	60 56.9	83 54.8	94 53.5	48 59.2
Jönköping	61 56.5	237 41.9	161 48.3	186 46.4
Falkenberg	62 56.4	117 50.9	110 52.2	170 48.5
Vadstena	63 56.1	52 59.1	213 45.8	73 56.7
Skellefteå	64 56.0	143 49.0	64 56.3	260 38.2
Gagnef	65 55.9	240 41.2	205 46.2	76 56.3
Värnamo	66 55.7	65 57.4	74 55.4	199 44.6
Vännäs	67 55.7	74 56.0	211 45.8	267 36.8
Upplands Väsby	68 55.6	286 32.0	46 58.9	227 42.6
Ulricehamn	69 55.6	200 44.9	47 58.8	67 57.1
Skövde	70 55.6	173 46.2	66 56.1	97 54.6

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Härjedalen	71 55.5	24 65.2	281 32.6	22 64.6
Falun	72 55.5	222 43.1	179 47.3	159 49.1
Karlsborg	73 55.4	177 46.0	186 47.1	32 63.1
Karlstad	74 55.2	247 39.7	84 54.4	257 38.7
Piteå	75 55.1	149 48.2	83 54.4	229 42.4
Vårgårda	76 55.0	100 52.9	209 45.9	201 44.5
Hjo	77 54.9	252 39.5	168 48.1	123 52.0
Simrishamn	78 54.8	38 60.6	59 56.8	136 50.9
Tranemo	79 54.8	16 68.2	104 52.6	18 65.0
Lekeberg	80 54.7	281 34.3	48 58.7	117 52.2
Malung-Sälen	81 54.7	72 56.4	207 46.2	114 52.3
Kiruna	82 54.6	253 39.1	22 64.1	290 10.1
Mullsjö	83 54.4	192 45.3	258 38.2	242 40.9
Luleå	84 54.4	179 45.7	85 54.3	272 36.1
Haninge	85 54.4	264 38.0	13 67.7	172 48.1
Skurup	86 54.3	244 40.7	76 55.3	175 47.7
Ydre	87 54.2	178 46.0	163 48.3	17 65.1
Arjeplog	88 54.2	1 85.6	210 45.9	42 60.9
Östhammar	89 54.2	77 55.8	112 51.9	122 52.0
Linköping	90 54.1	257 38.9	35 61.4	252 39.3
Söderköping	91 54.0	231 42.5	232 43.6	177 47.4
Östersund	92 54.0	68 56.7	90 53.9	236 41.6
Jokkmokk	93 54.0	8 71.7	203 46.2	131 51.4
Strängnäs	94 53.9	37 61.0	62 56.4	286 27.3

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Tanum	95 53.9	202 44.8	204 46.2	2 71.2
Arvidsjaur	96 53.8	39 60.4	56 57.1	30 63.2
Säter	97 53.7	13 69.2	191 47.0	116 52.2
Vindeln	98 53.6	27 64.7	183 47.2	163 48.9
Aneby	99 53.4	251 39.5	219 44.9	11 68.1
Gnesta	100 53.3	47 59.4	195 46.7	155 49.3
Halmstad	101 53.1	87 53.9	26 63.7	161 49.0
Karlskrona	102 53.1	236 41.9	152 48.9	139 50.6
Gällivare	103 53.1	272 36.5	17 66.4	281 33.2
Kalmar	104 53.0	245 40.4	126 50.4	130 51.5
Robertsfors	105 52.9	44 59.7	254 39.6	120 52.0
Storuman	106 52.9	55 58.7	125 50.5	195 45.3
Götene	107 52.8	210 44.3	70 55.6	35 62.8
Oskarshamn	108 52.7	213 44.0	50 58.5	33 62.9
Laholm	109 52.5	268 37.3	172 47.8	72 56.9
Mark	110 52.5	196 45.0	117 51.1	86 55.5
Göteborg	111 52.3	164 47.3	102 52.7	253 39.3
Boden	112 52.1	134 49.5	274 34.1	266 37.0
Växjö	113 52.1	234 42.1	77 55.1	214 43.5
Nynäshamn	114 51.9	169 46.6	44 60.1	181 46.8
Mora	115 51.6	238 41.7	239 41.7	243 40.6
Mariestad	116 51.5	163 47.4	124 50.6	34 62.8
Tidaholm	117 51.5	130 49.6	63 56.4	46 60.0
Örnsköldsvik	118 51.5	49 59.2	174 47.7	263 37.7

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Kumla	119 51.5	151 48.1	61 56.7	148 50.0
Årjäng	120 51.4	157 47.6	108 52.3	56 58.5
Rättvik	121 51.3	129 49.6	18 65.8	151 49.5
Västerås	122 51.1	186 45.6	43 60.2	280 33.9
Borås	123 51.1	89 53.8	111 52.1	176 47.4
Kil	124 51.1	94 53.3	148 49.2	162 49.0
Burlöv	125 50.8	270 36.9	41 60.7	284 31.4
Norrtälje	126 50.8	212 44.1	57 57.1	105 53.5
Borgholm	127 50.7	201 44.8	139 49.6	23 64.3
Hudiksvall	128 50.6	35 61.1	68 55.8	119 52.0
Pajala	129 50.2	7 72.8	277 33.8	95 54.8
Svalöv	130 50.2	221 43.3	131 50.2	240 41.1
Kinda	131 50.1	104 52.4	143 49.4	102 53.8
Mjölby	132 50.1	132 49.5	182 47.2	230 42.2
Vimmerby	133 50.0	206 44.5	156 48.5	84 55.6
Norsjö	134 50.0	5 79.3	89 54.1	225 42.9
Essunga	135 49.9	9 70.0	218 45.0	12 67.8
Älvdalen	136 49.9	92 53.4	248 41.1	9 68.7
Karlshamn	137 49.9	25 65.0	199 46.4	70 56.9
Herrljunga	138 49.7	226 42.9	176 47.5	216 43.3
Trollhättan	139 49.7	93 53.3	162 48.3	205 44.2
Smedjebacken	140 49.7	29 62.9	208 46.0	5 70.0
Trelleborg	141 49.6	271 36.8	54 57.6	226 42.8
Sundsvall	142 49.5	176 46.0	247 41.2	259 38.2

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Sigtuna	143 49.5	258 38.6	34 61.5	168 48.6
Örebro	144 49.5	275 35.8	95 53.5	277 34.4
Berg	145 49.2	36 61.0	249 41.0	85 55.6
Botkyrka	146 49.2	205 44.6	31 62.6	278 34.3
Nordmaling	147 49.2	11 69.4	262 37.4	283 31.6
Sölvesborg	148 49.1	152 48.1	167 48.1	53 58.8
Ljusdal	149 49.1	79 55.4	181 47.2	38 62.3
Gislaved	150 49.0	56 58.4	114 51.4	77 56.1
Vara	151 49.0	32 62.0	158 48.4	4 70.1
Arvika	152 49.0	66 56.9	81 54.4	233 41.9
Enköping	153 48.8	220 43.4	165 48.2	288 21.8
Tibro	154 48.6	219 43.5	72 55.5	15 65.9
Sjöbo	155 48.6	262 38.3	36 61.1	121 52.0
Helsingborg	156 48.5	246 40.1	16 66.6	255 39.0
Eksjö	157 48.5	99 53.0	164 48.2	166 48.7
Åtvidaberg	158 48.4	197 45.0	115 51.4	94 54.8
Forshaga	159 48.4	40 60.3	180 47.3	180 46.8
Lysekil	160 48.2	30 62.8	215 45.7	152 49.3
Vetlanda	161 48.2	124 49.9	127 50.4	40 61.3
Gotland	162 48.1	90 53.6	290 14.0	184 46.6
Sorsele	163 48.1	28 64.2	268 35.6	193 45.8
Älmhult	164 48.1	82 54.9	193 46.9	271 36.2
Nora	165 48.0	31 62.6	250 40.8	189 46.1
Sunne	166 47.9	105 52.3	121 50.7	107 53.4

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Ovanåker	167 47.9	54 58.8	238 41.7	3 70.4
Tranås	168 47.7	115 51.0	220 44.8	45 60.2
Uddevalla	169 47.6	136 49.3	146 49.3	140 50.6
Västervik	170 47.6	193 45.3	138 49.6	185 46.5
Övertorneå	171 47.5	6 75.3	49 58.6	59 58.2
Gnosjö	172 47.4	263 38.0	224 44.5	101 54.0
Hörby	173 47.2	209 44.3	71 55.6	258 38.4
Ödeshög	174 47.2	126 49.9	190 47.0	64 57.6
Karlskoga	175 47.1	131 49.5	144 49.3	265 37.2
Norrköping	176 47.0	243 40.9	28 63.7	262 37.8
Älvsbyn	177 46.9	42 59.8	257 38.8	197 45.1
Gävle	178 46.8	216 43.7	82 54.4	128 51.7
Skara	179 46.8	73 56.3	142 49.4	75 56.4
Eslöv	180 46.8	259 38.6	105 52.6	160 49.0
Torsås	181 46.7	154 47.7	270 35.2	39 62.3
Mönsterås	182 46.5	23 65.5	227 43.9	10 68.6
Boxholm	183 46.2	150 48.1	253 39.7	14 66.2
Dals-Ed	184 46.2	10 69.5	200 46.4	28 63.4
Falköping	185 46.2	211 44.2	160 48.3	57 58.4
Torsby	186 46.0	127 49.7	132 50.1	142 50.5
Munkedal	187 46.0	215 43.7	202 46.3	37 62.5
Ljungby	188 45.9	144 48.6	80 54.7	238 41.3
Åsele	189 45.9	4 79.7	275 33.9	109 53.1
Malmö	190 45.9	230 42.5	58 57.1	275 35.1

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Orsa	191 45.8	142 49.1	171 47.9	206 44.0
Kalix	192 45.8	225 42.9	260 37.7	137 50.9
Arboga	193 45.8	80 55.1	206 46.2	217 43.2
Surahammar	194 45.8	86 54.4	129 50.3	132 51.2
Hallstahammar	195 45.7	182 45.7	106 52.5	251 39.4
Tomelilla	196 45.6	62 57.7	42 60.3	179 46.9
Bjurholm	197 45.5	69 56.6	282 32.2	276 34.4
Lycksele	198 45.4	138 49.3	170 47.9	287 23.3
Södertälje	199 45.3	228 42.6	37 61.0	248 40.3
Vänersborg	200 45.2	239 41.3	189 47.0	81 55.9
Landskrona	201 45.2	255 39.0	23 64.0	237 41.4
Örkelljunga	202 45.0	107 52.2	6 72.8	13 66.8
Kristianstad	203 44.8	254 39.1	101 52.9	269 36.4
Svenljunga	204 44.8	70 56.6	166 48.1	71 56.9
Nyköping	205 44.8	181 45.7	137 49.7	264 37.2
Motala	206 44.4	185 45.6	119 51.0	234 41.8
Vansbro	207 44.3	12 69.3	264 36.9	133 51.2
Lilla Edet	208 44.3	283 32.7	223 44.6	92 54.9
Tierp	209 44.1	41 60.2	231 43.6	82 55.7
Sandviken	210 44.0	67 56.7	118 51.1	78 56.1
Sävsjö	211 43.9	81 55.0	243 41.4	104 53.6
Sala	212 43.9	140 49.2	228 43.8	153 49.3
Nässjö	213 43.7	114 51.0	178 47.3	115 52.3
Älvkarleby	214 43.6	265 37.8	197 46.7	36 62.8

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Timrå	215 43.6	84 54.8	287 28.0	212 43.6
Ludvika	216 43.4	98 53.1	188 47.0	68 57.1
Finspång	217 43.4	285 32.4	141 49.4	100 54.1
Tingsryd	218 43.1	57 58.3	128 50.4	54 58.7
Åmål	219 42.9	22 66.7	236 42.8	171 48.2
Askersund	220 42.9	207 44.4	276 33.8	261 37.9
Olofström	221 42.8	59 58.2	149 49.2	60 58.1
Klippan	222 42.7	161 47.5	107 52.4	182 46.8
Vilhelmina	223 42.4	45 59.6	245 41.3	150 49.6
Oxelösund	224 42.4	14 68.3	135 49.8	289 13.8
Osby	225 42.2	145 48.5	136 49.7	98 54.4
Åstorp	226 42.1	277 35.5	65 56.2	110 53.0
Heby	227 42.1	248 39.7	241 41.6	52 59.0
Nordanstig	228 41.8	175 46.0	221 44.7	268 36.8
Eda	229 41.6	116 51.0	196 46.7	113 52.3
Mellerud	230 41.5	121 50.0	134 49.8	24 64.2
Valdemarsvik	231 41.4	120 50.3	237 42.3	74 56.7
Ockelbo	232 41.3	64 57.4	283 31.6	7 69.0
Hallsberg	233 41.3	290 28.0	185 47.1	279 34.2
Malå	234 41.2	2 83.1	288 21.7	213 43.5
Töreboda	235 40.7	118 50.3	194 46.9	19 64.8
Bollnäs	236 40.7	195 45.1	240 41.6	26 63.6
Bjuv	237 40.7	122 50.0	173 47.7	127 51.8
Markaryd	238 40.6	71 56.4	217 45.2	211 43.6

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Alvesta	239 40.6	125 49.9	234 43.1	232 42.0
Ånge	240 40.4	17 67.6	272 34.1	44 60.5
Bengtsfors	241 40.3	76 55.8	261 37.5	21 64.7
Bromölla	242 40.3	148 48.3	169 47.9	158 49.2
Eskilstuna	243 40.2	232 42.2	159 48.3	256 38.9
Överkalix	244 40.0	20 67.4	226 44.1	165 48.8
Hässleholm	245 39.9	287 31.5	212 45.8	228 42.6
Härnösand	246 39.7	113 51.1	263 37.4	239 41.2
Dorotea	247 39.5	3 81.6	284 31.0	118 52.0
Lindesberg	248 39.3	199 44.9	201 46.3	203 44.4
Hedemora	249 39.3	101 52.9	229 43.6	194 45.4
Strömsund	250 39.3	108 52.2	150 49.2	63 57.9
Uppvidinge	251 39.1	21 66.7	230 43.6	111 52.5
Kungsör	252 39.1	109 51.9	187 47.1	198 45.0
Kristinehamn	253 39.0	168 46.6	97 53.4	241 41.0
Ronneby	254 38.9	167 46.9	145 49.3	69 57.0
Emmaboda	255 38.9	50 59.2	265 36.4	27 63.4
Storfors	256 38.9	97 53.1	280 33.2	25 63.7
Sollefteå	257 38.5	203 44.7	246 41.3	249 39.7
Köping	258 38.4	139 49.3	222 44.6	245 40.5
Katrineholm	259 38.3	256 38.9	147 49.3	231 42.1
Hylte	260 38.3	91 53.6	157 48.5	134 51.2
Nybro	261 38.2	75 55.9	285 30.2	90 55.0
Grums	262 38.1	96 53.1	216 45.6	143 50.5

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Hofors	263 38.0	103 52.7	279 33.3	66 57.2
Haparanda	264 37.8	135 49.4	133 49.8	20 64.8
Färgelanda	265 37.7	102 52.7	269 35.5	93 54.8
Avesta	266 37.4	180 45.7	225 44.2	207 44.0
Hagfors	267 37.2	34 61.7	155 48.7	204 44.4
Bräcke	268 36.8	18 67.5	289 15.4	80 55.9
Ragunda	269 36.7	172 46.3	286 29.3	126 51.8
Östra Göinge	270 36.6	60 57.9	75 55.3	96 54.7
Lessebo	271 36.5	184 45.6	122 50.6	282 32.8
Borlänge	272 36.1	289 29.9	214 45.8	274 35.9
Vingåker	273 35.8	95 53.2	233 43.1	196 45.3
Skinnskatteberg	274 35.7	110 51.4	91 53.8	173 48.0
Säffle	275 35.7	156 47.7	140 49.5	215 43.4
Hultsfred	276 34.8	53 59.0	251 40.4	41 61.0
Munkfors	277 34.7	128 49.6	120 50.9	147 50.0
Söderhamn	278 34.5	153 48.1	175 47.6	29 63.3
Fagersta	279 34.3	48 59.3	99 53.2	187 46.3
Kramfors	280 33.6	198 44.9	242 41.5	224 42.9
Laxå	281 33.5	279 35.3	256 38.9	144 50.4
Flen	282 32.9	191 45.4	278 33.5	235 41.6
Degerfors	283 31.8	274 35.8	271 35.1	210 43.7
Norberg	284 31.7	123 50.0	267 36.3	244 40.5
Gullspång	285 30.5	276 35.6	259 37.7	16 65.7
Högsby	286 30.4	170 46.5	255 39.1	1 78.1

Kommun	TDR Total	Kultur/ Fritid	Ekonomi	Välfärd
Perstorp	287 28.1	165 47.2	244 41.4	250 39.5
Ljusnarsberg	288 28.1	183 45.7	92 53.8	103 53.6
Hällefors	289 27.6	137 49.3	266 36.3	178 47.3
Filipstad	290 26.6	63 57.7	273 34.1	223 42.9

Appendix 3. Klusteranalys av svenska kommuner

Vad appendixet innehåller. Appendixet redovisar en hierarkisk klusteranalys av samtliga 290 kommuner baserad på TDR:s 13 delindex, inklusive Befolkning. TDR Total och rangtal ingår inte i själva klustringen. Kommunerna grupperas först i fyra huvudgrupper. Varje huvudgrupp delas därefter i sina två omedelbara dottergrenar i Ward-trädet, vilket ger åtta hierarkiskt definierade undertyper. Euklidiskt avstånd och Wards länkmetod används. Tabellerna visar gruppstorlek, genomsnittlig TDR-rang och TDR-nivå, typiska kommuner samt de delindex som särskilt kännetecknar respektive grupp.

Tolkning. Klusterlösningen ska läsas som en typologi, inte som en ny ranking. Kommuner inom samma grupp har liknande profiler över de 13 delindexen, även när deras TDR Total skiljer sig. Undergrupperna beskriver nästa nivå i samma hierarki och är därför genuina underkategorier till de fyra huvudgrupperna.

Tabell 1. De fyra huvudgrupperna

Kluster	1
Benämning	Välmående tillväxt- och pendlingskommuner
N	34
Genomsnittlig TDR-rang	19,9
TDR-index, medel	68,10
Typiska kommuner	Värmdö, Kungsbacka, Tyresö, Ekerö, Kävlinge
Profil	Relativt starkt: 8 Hälsa, 7 Utbildning, 10 Miljö. Relativt svagt: 11 Kultur/Fritid, 4 Företagande, Välfärdsblock.

Kluster	2
Benämning	Stabila små- och mellankommuner
N	81
Genomsnittlig TDR-rang	92,5
TDR-index, medel	54,51
Typiska kommuner	Mark, Söderköping, Östhammar, Falkenberg, Ulricehamn
Profil	Relativt starkt: 2 Arbetsmarknad, 5 Bostäder, 3 Inkomster. Relativt svagt: 6 Tillgänglighet/Infrastruktur, 10 Miljö, 11 Kultur/Fritid.

Kluster	3
Benämning	Större regionala centra med sociala utmaningar
N	42
Genomsnittlig TDR-rang	152,3
TDR-index, medel	48,78
Typiska kommuner	Växjö, Gävle, Norrköping, Nyköping, Eslöv
Profil	Relativt starkt: 6 Tillgänglighet/Infrastruktur, 1 Befolkning, Ekonomiblock. Relativt svagt: 9 Trygghet, 4 Företagande, 11 Kultur/Fritid.

Kluster	4
Benämning	Mindre perifera kommuner med lokal styrka
N	133
Genomsnittlig TDR-rang	207,8
TDR-index, medel	43,01
Typiska kommuner	Tierp, Arboga, Svenljunga, Hedemora, Markaryd
Profil	Relativt starkt: 11 Kultur/Fritid, 4 Företagande, Välfärdsblock. Relativt svagt: 5 Bostäder, 8 Hälsa, 7 Utbildning.

Huvudgrupperna ordnar sig tydligt efter genomsnittlig TDR-nivå trots att TDR Total inte har använts som klustervariabel. Det betyder samtidigt inte att klustren bara är ranggrupper; profilerna skiljer sig systematiskt mellan kommuntyperna.

Tabell 2. Hierarkisk uppdelning i åtta undertyper

Undergrupp	1A
Benämning	Högpresterande storstadsnära kommuner
N	12
Genomsnittlig TDR-rang	12,5
TDR-index, medel	71,96
Typiska kommuner	Sollentuna, Nacka, Solna, Täby, Lidingö
Särdrag inom huvudgruppen	Högre än huvudgruppen främst i Miljö, Ekonomiblock, Utbildning; lägre främst i Bostäder, Trygghet, Befolkning.

Undergrupp	1B
Benämning	Starka pendlings- och tillväxtkommuner
N	22
Genomsnittlig TDR-rang	23,9
TDR-index, medel	65,99
Typiska kommuner	Lerum, Kungsbacka, Ekerö, Värmdö, Svedala
Särdrag inom huvudgruppen	Högre än huvudgruppen främst i Bostäder, Trygghet, Befolkning; lägre främst i Miljö, Ekonomiblock, Utbildning.

Undergrupp	2A
Benämning	Småkommuner med lokalt företagande och välfärdsstyrka
N	28
Genomsnittlig TDR-rang	79,1
TDR-index, medel	56,44
Typiska kommuner	Orust, Östhammar, Vadstena, Grästorp, Simrishamn
Särdrag inom huvudgruppen	Högre än huvudgruppen främst i Företagande, Välfärdsblock, Kultur/Fritid; lägre främst i Tillgänglighet/Infrastruktur, Befolkning, Ekonomiblock.

Undergrupp	2B
Benämning	Stabila regionala små- och mellankommuner
N	53
Genomsnittlig TDR-rang	99,5
TDR-index, medel	53,49
Typiska kommuner	Mark, Västervik, Skellefteå, Kumla, Falun
Särdrag inom huvudgruppen	Högre än huvudgruppen främst i Tillgänglighet/Infrastruktur, Befolkning, Ekonomiblock; lägre främst i Företagande, Välfärdsblock, Kultur/Fritid.

Undergrupp	3A
Benämning	Starkare regionala centra
N	26
Genomsnittlig TDR-rang	112,4
TDR-index, medel	52,46
Typiska kommuner	Växjö, Västerås, Göteborg, Örebro, Karlstad
Särdrag inom huvudgruppen	Högre än huvudgruppen främst i Befolkning, Hälsa, Utbildning; lägre främst i Välfärdsblock, Trygghet, Företagande.

Undergrupp	3B
Benämning	Svagare regionala centra
N	16
Genomsnittlig TDR-rang	217,2
TDR-index, medel	42,80
Typiska kommuner	Katrineholm, Nyköping, Eslöv, Vänersborg, Hässleholm
Särdrag inom huvudgruppen	Högre än huvudgruppen främst i Välfärdsblock, Trygghet, Företagande; lägre främst i Befolkning, Hälsa, Utbildning.

Undergrupp	4A
Benämning	Strukturellt stabila perifera kommuner
N	81
Genomsnittlig TDR-rang	187,1
TDR-index, medel	45,66
Typiska kommuner	Arboga, Tierp, Svenljunga, Sala, Vetlanda
Särdrag inom huvudgruppen	Högre än huvudgruppen främst i Befolkning, Bostäder, Inkomster; lägre främst i Företagande, Kultur/Fritid, Trygghet.

Undergrupp	4B
Benämning	Glesa/perifera kommuner med lokal styrka
N	52
Genomsnittlig TDR-rang	239,9
TDR-index, medel	38,89
Typiska kommuner	Färgelanda, Tingsryd, Strömsund, Hultsfred, Hylte
Särdrag inom huvudgruppen	Högre än huvudgruppen främst i Företagande, Kultur/Fritid, Trygghet; lägre främst i Befolkning, Bostäder, Inkomster.

Benämningarna är analytiska arbetsnamn. De bygger på respektive grupps profil och bör förstås deskriptivt. Kolumnen Särdrag inom huvudgruppen jämför varje undertyp med genomsnittet för dess egen huvudgrupp, inte med rikets samtliga kommuner.

Kommuner per undertyp

1A – Högpresterande storstadsnära kommuner (N=12)

Danderyd, Huddinge, Lidingö, Lomma, Nacka, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vaxholm, Vellinge

1B – Starka pendlings- och tillväxtkommuner (N=22)

Ekerö, Habo, Hammarö, Härryda, Knivsta, Kungsbacka, Kungälv, Kävlinge, Lerum, Mölndal, Nykvarn, Partille, Salem, Staffanstorp, Svedala, Tjörn, Tyresö, Vallentuna, Varberg, Värmdö, Öckerö, Österåker

2A – Småkommuner med lokalt företagande och välfärdsstyrka (N=28)

Arvidsjaur, Borgholm, Båstad, Gislaved, Grästorp, Härjedalen, Höganäs, Krokom, Leksand, Malung-Sälen, Mörbylånga, Orust, Robertsfors, Simrishamn, Storuman, Strömstad, Säter, Tanum, Tranemo, Trosa, Vadstena, Vindeln, Ydre, Älvdalen, Älvsbyn, Åre, Årjäng, Östhammar

2B – Stabila regionala små- och mellankommuner (N=53)

Ale, Alingsås, Aneby, Boden, Bollebygd, Enköping, Falkenberg, Falun, Gagnef, Gällivare, Götene, Hallstahammar, Hjo, Håbo, Karlsborg, Karlskoga, Karlskrona, Kiruna, Kumla, Laholm, Lekeberg, Lidköping, Ljungby, Luleå, Mariestad, Mark, Mjölby, Mora, Motala, Mullsjö, Oskarshamn, Oxelösund, Piteå, Skellefteå, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strängnäs, Sundsvall, Svalöv, Söderköping, Tibro, Tidaholm, Ulricehamn, Vaggeryd, Vännäs, Värnamo, Västervik, Vårgårda, Ystad, Ängelholm, Åtvidaberg, Östersund

3A – Starkare regionala centra (N=26)

Borås, Botkyrka, Burlöv, Göteborg, Halmstad, Haninge, Helsingborg, Järfälla, Jönköping, Kalmar, Karlstad, Landskrona, Linköping, Lund, Malmö, Norrköping, Sigtuna, Södertälje, Trollhättan, Umeå, Upplands Väsby, Upplands-Bro, Uppsala, Västerås, Växjö, Örebro

3B – Svagare regionala centra (N=16)

Borlänge, Eskilstuna, Eslöv, Finspång, Gävle, Hässleholm, Katrineholm, Kristianstad, Kristinehamn, Lessebo, Nyköping, Trelleborg, Uddevalla, Vänersborg, Älvkarleby, Åstorp

4A – Strukturellt stabila perifera kommuner (N=81)

Alvesta, Arboga, Arvika, Askersund, Avesta, Bengtsfors, Bjurholm, Bjuv, Bollnäs, Boxholm, Bromölla, Eksjö, Emmaboda, Essunga, Falköping, Forshaga, Gnesta, Gnosjö, Gotland, Hallsberg, Heby, Hedemora, Herrljunga, Hudiksvall, Härnösand, Hörby, Höör, Kalix, Karlshamn, Kil, Kinda, Klippan, Kungsör, Köping, Lilla Edet, Lindesberg, Ljusdal, Ludvika, Lycksele, Lysekil, Markaryd, Mellerud, Munkedal, Mönsterås, Nora, Nordmaling, Norrtälje, Nynäshamn, Nässjö, Olofström, Orsa, Osby, Ovanåker, Ronneby, Rättvik, Sala, Sandviken, Sjöbo, Skara, Skurup, Smedjebacken, Storfors, Sunne, Surahammar, Svenljunga, Sävsjö, Sölvesborg, Tierp, Timrå, Tomelilla, Torsås, Tranås, Töreboda, Valdemarsvik, Vara, Vetlanda, Vimmerby, Älmhult, Ödeshög, Örkelljunga, Örnsköldsvik

4B – Glesa/perifera kommuner med lokal styrka (N=52)

Arjeplog, Berg, Bräcke, Dals-Ed, Degerfors, Dorotea, Eda, Fagersta, Filipstad, Flen, Färgelanda, Grums, Gullspång, Hagfors, Haparanda, Hofors, Hultsfred, Hylte, Hällefors, Högsby, Jokkmokk, Kramfors, Laxå, Ljusnarsberg, Malå, Munkfors, Norberg, Nordanstig, Norsjö, Nybro, Ockelbo, Pajala, Perstorp, Ragunda, Skinnskatteberg, Sollefteå, Sorsele, Strömsund, Säffle, Söderhamn, Tingsryd, Torsby, Uppvidinge, Vansbro, Vilhelmina, Vingåker, Åmål, Ånge, Åsele, Östra Göinge, Överkalix, Övertorneå

Metodnot

Analysen omfattar 13 TDR-delindex på jämförbar indexskala. Hierarkisk klustring har genomförts med euklidiskt avstånd och Wards metod. Lösningar med 3–10 kluster jämfördes. Fyra huvudkluster valdes eftersom lösningen hade högst silhouette-värde och lägst Davies–Bouldin-index bland de prövade lösningarna, samtidigt som den gav en tolkningsbar struktur. Undergrupperna 1A–4B är inte en separat åttaklusterlösning, utan de två omedelbara dottergrenarna inom vart och ett av de fyra huvudklustren.

Appendix 3.1. Kommunernas klustertillhörighet länsvis

Syfte. Tabellen redovisar samtliga kommuner grupperade efter län och visar deras placering i den hierarkiska klusteranalysen. Huvudkluster avser fyrklusterlösningen och undertyp avser den omedelbara undergrenen inom respektive huvudkluster (1A–4B). TDR-rang redovisas som orienterande referens men har inte använts för att skapa klustren. Tabellen gör det möjligt att se om ett län domineras av en viss kommuntyp eller rymmer flera tydligt skilda profiler.

Länsindelning. Länstillhörigheten följer SCB:s kommun- och länsindelning 2026. Kommunerna är alfabetiskt ordnade inom respektive län.

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Stockholms län				
Botkyrka	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	146
Danderyd	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	2
Ekerö	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	22
Haninge	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	85
Huddinge	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	49
Järfälla	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	43
Lidingö	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	3
Nacka	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	4
Norrtälje	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	126
Nykvarn	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	35
Nynäshamn	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	114
Salem	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	33
Sigtuna	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	143
Sollentuna	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	8
Solna	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	9
Stockholm	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	39
Sundbyberg	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	17
Södertälje	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	199
Tyresö	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	30
Täby	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	1
Upplands Väsby	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	68

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Upplands-Bro	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	58
Vallentuna	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	19
Vaxholm	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	7
Värmdö	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	16
Österåker	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	10
Uppsala län				
Enköping	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	153
Heby	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	227
Håbo	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	57
Knivsta	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	20
Tierp	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	209
Uppsala	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	55
Älvkarleby	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	214
Östhammar	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	89
Södermanlands län				
Eskilstuna	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	243
Flen	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	282
Gnesta	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	100
Katrineholm	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	259
Nyköping	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	205
Oxelösund	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	224
Strängnäs	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	94
Trosa	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	23
Vingåker	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	273
Östergötlands län				
Boxholm	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	183
Finspång	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	217
Kinda	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	131
Linköping	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	90

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Mjölby	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	132
Motala	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	206
Norrköping	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	176
Söderköping	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	91
Vadstena	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	63
Valdemarsvik	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	231
Ydre	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	87
Åtvidaberg	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	158
Ödeshög	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	174
Jönköpings län				
Aneby	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	99
Eksjö	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	157
Gislaved	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	150
Gnosjö	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	172
Habo	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	29
Jönköping	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	61
Mullsjö	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	83
Nässjö	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	213
Sävsjö	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	211
Tranås	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	168
Vaggeryd	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	59
Vetlanda	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	161
Värnamo	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	66
Kronobergs län				
Alvesta	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	239
Lessebo	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	271
Ljungby	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	188
Markaryd	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	238

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Tingsryd	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	218
Uppvidinge	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	251
Växjö	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	113
Älmhult	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	164
Kalmar län				
Borgholm	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	127
Emmaboda	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	255
Hultsfred	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	276
Högsby	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	286
Kalmar	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	104
Mönsterås	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	182
Mörbylånga	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	31
Nybro	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	261
Oskarshamn	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	108
Torsås	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	181
Vimmerby	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	133
Västervik	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	170
Gotlands län				
Gotland	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	162
Blekinge län				
Karlshamn	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	137
Karlskrona	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	102
Olofström	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	221
Ronneby	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	254
Sölvesborg	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	148
Skåne län				
Bjuv	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	237
Bromölla	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	242
Burlöv	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	125

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Båstad	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	32
Eslöv	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	180
Helsingborg	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	156
Hässleholm	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	245
Höganäs	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	11
Hörby	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	173
Höör	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	54
Klippan	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	222
Kristianstad	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	203
Kävlinge	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	24
Landskrona	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	201
Lomma	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	6
Lund	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	48
Malmö	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	190
Osby	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	225
Perstorp	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	287
Simrishamn	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	78
Sjöbo	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	155
Skurup	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	86
Staffanstorp	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	13
Svalöv	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	130
Svedala	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	28
Tomelilla	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	196
Trelleborg	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	141
Vellinge	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1A	Högpresterande storstadsnära	5
Ystad	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	45
Ängelholm	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	36
Åstorp	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	226

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Örkelljunga	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	202
Östra Göinge	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	270
Hallands län				
Falkenberg	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	62
Halmstad	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	101
Hylte	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	260
Kungsbacka	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	12
Laholm	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	109
Varberg	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	38
Västra Götalands län				
Ale	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	42
Alingsås	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	53
Bengtsfors	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	241
Bollebygd	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	50
Borås	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	123
Dals-Ed	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	184
Essunga	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	135
Falköping	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	185
Färgelanda	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	265
Grästorp	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	51
Gullspång	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	285
Göteborg	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	111
Götene	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	107
Herrljunga	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	138
Hjo	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	77
Härryda	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	15
Karlsborg	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	73
Kungälv	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	26

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Lerum	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	21
Lidköping	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	56
Lilla Edet	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	208
Lysekil	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	160
Mariestad	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	116
Mark	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	110
Mellerud	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	230
Munkedal	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	187
Mölndal	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	18
Orust	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	46
Partille	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	27
Skara	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	179
Skövde	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	70
Sotenäs	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	52
Stenungsund	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	40
Strömstad	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	60
Svenljunga	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	204
Tanum	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	95
Tibro	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	154
Tidaholm	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	117
Tjörn	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	34
Tranemo	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	79
Trollhättan	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	139
Töreboda	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	235
Uddevalla	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	169
Ulricehamn	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	69
Vara	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	151
Vänersborg	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	200

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Vårgårda	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	76
Åmål	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	219
Öckerö	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	14
Värmlands län				
Arvika	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	152
Eda	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	229
Filipstad	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	290
Forshaga	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	159
Grums	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	262
Hagfors	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	267
Hammarö	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	1B	Starka pendlings-/tillväxtkommuner	41
Karlstad	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	74
Kil	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	124
Kristinehamn	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	253
Munkfors	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	277
Storfors	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	256
Sunne	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	166
Säffle	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	275
Torsby	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	186
Årjäng	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	120
Örebro län				
Askersund	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	220
Degerfors	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	283
Hallsberg	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	233
Hällefors	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	289
Karlskoga	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	175
Kumla	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	119
Laxå	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	281

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Lekeberg	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	80
Lindesberg	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	248
Ljusnarsberg	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	288
Nora	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	165
Örebro	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	144
Västmanlands län				
Arboga	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	193
Fagersta	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	279
Hallstahammar	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	195
Kungsör	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	252
Köping	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	258
Norberg	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	284
Sala	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	212
Skinnskatteberg	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	274
Surahammar	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	194
Västerås	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	122
Dalarnas län				
Avesta	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	266
Borlänge	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	272
Falun	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	72
Gagnef	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	65
Hedemora	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	249
Leksand	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	37
Ludvika	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	216
Malung-Sälen	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	81
Mora	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	115
Orsa	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	191
Rättvik	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	121

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Smedjebacken	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	140
Säter	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	97
Vansbro	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	207
Älvdalen	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	136
Gävleborgs län				
Bollnäs	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	236
Gävle	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3B	Svagare regionala centra	178
Hofors	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	263
Hudiksvall	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	128
Ljusdal	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	149
Nordanstig	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	228
Ockelbo	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	232
Ovanåker	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	167
Sandviken	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	210
Söderhamn	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	278
Västernorrlands län				
Härnösand	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	246
Kramfors	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	280
Sollefteå	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	257
Sundsvall	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	142
Timrå	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	215
Ånge	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	240
Örnsköldsvik	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	118
Jämtlands län				
Berg	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	145
Bräcke	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	268
Härjedalen	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	71
Krokom	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	44
Ragunda	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	269

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Strömsund	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	250
Åre	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	25
Östersund	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	92
Västerbottens län				
Bjurholm	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	197
Dorotea	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	247
Lycksele	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	198
Malå	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	234
Nordmaling	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	147
Norsjö	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	134
Robertsfors	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	105
Skellefteå	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	64
Sorsele	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	163
Storuman	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	106
Umeå	3 – Större regionala centra med sociala utmaningar	3A	Starkare regionala centra	47
Vilhelmina	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	223
Vindeln	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	98
Vännäs	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	67
Åsele	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	189
Norrbottens län				
Arjeplog	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	88
Arvidsjaur	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	96
Boden	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	112
Gällivare	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	103
Haparanda	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	264
Jokkmokk	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	93
Kalix	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4A	Strukturellt stabila perifera	192
Kiruna	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	82

Kommun	Huvudkluster	Undertyp	Undertyp – arbetsnamn	TDR-rang
Luleå	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	84
Pajala	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	129
Piteå	2 – Stabila små- och mellankommuner	2B	Stabila små-/mellankommuner	75
Älvsbyn	2 – Stabila små- och mellankommuner	2A	Lokalt företagande/välfärdsstyrka	177
Överkalix	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	244
Övertorneå	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4B	Glesa/perifera med lokal styrka	171

Länsvis sammanfattning

Som komplement till kommunregistret nedan sammanfattas för varje län vilken huvudgrupp som är vanligast. Detta är endast en beskrivning av fördelningen och ska inte tolkas som ett länsindex.

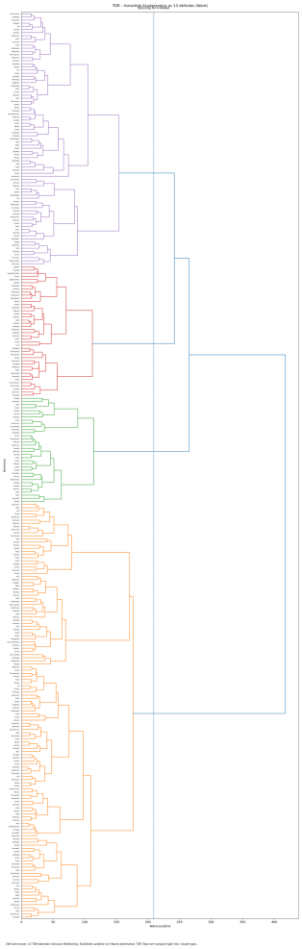
Län	N	Vanligaste huvudkluster	Antal	Andel
Stockholms län	26	1 – Välmående tillväxt- och pendlingskommuner	17	65 %
Uppsala län	8	2 – Stabila små- och mellankommuner	3	38 %
Södermanlands län	9	Delad: 2, 3, 4	3	33 %
Östergötlands län	13	2 – Stabila små- och mellankommuner	6	46 %
Jönköpings län	13	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	6	46 %
Kronobergs län	8	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	5	62 %
Kalmar län	12	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	7	58 %
Gotlands län	1	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	1	100 %
Blekinge län	5	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	4	80 %
Skåne län	33	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	12	36 %
Hallands län	6	Delad: 1, 2	2	33 %
Västra Götalands län	49	2 – Stabila små- och mellankommuner	21	43 %
Värmlands län	16	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	12	75 %
Örebro län	12	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	8	67 %
Västmanlands län	10	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	8	80 %
Dalarnas län	15	Delad: 2, 4	7	47 %
Gävleborgs län	10	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	9	90 %
Västernorrlands län	7	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	6	86 %
Jämtlands län	8	Delad: 2, 4	4	50 %
Västerbottens län	15	4 – Mindre perifera kommuner med lokal styrka	9	60 %
Norrbottens län	14	Delad: 2, 4	7	50 %

Appendix 3a. Dendrogram – hierarkisk klusteranalys

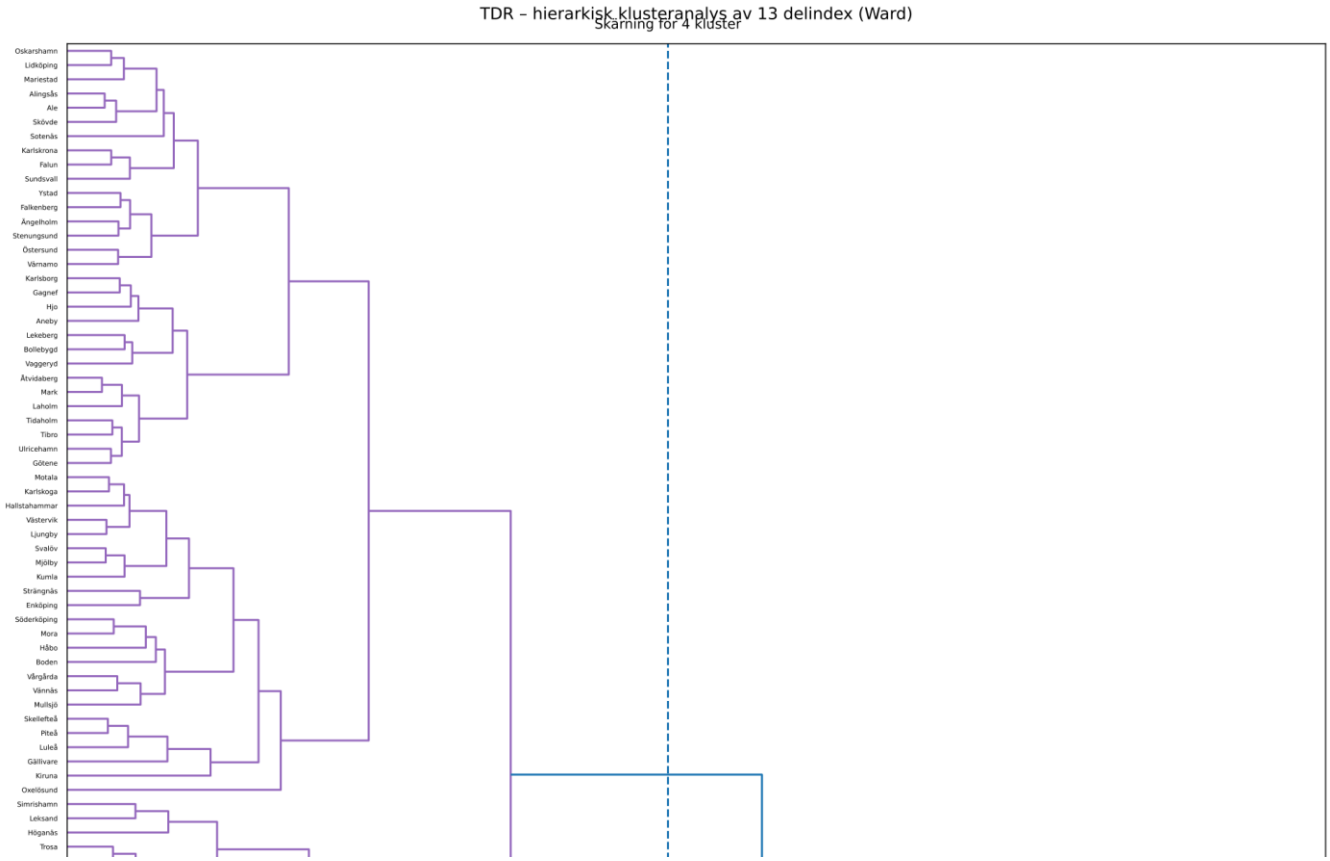
Figuren redovisar den hierarkiska klusteranalysen av Sveriges 290 kommuner. Analysen bygger på TDR:s 13 delindex, inklusive Befolkning. TDR Total och kommunernas rangtal ingår inte i klustringen. Euklidiskt avstånd och Wards länkmetod har använts.

Kommunerna återfinns längst till vänster. Grenarnas sammanfogning visar på vilken nivå grupper förenas; avståndet avläses horisontellt. Den streckade vertikala linjen markerar skärningen i fyra huvudkluster. Dendrogrammet visas först i helhet och därefter i fem förstoringar, uppifrån och ned. Samma horisontella avståndsskala används i samtliga utsnitt.

Figur 3a.1. Dendrogrammet i sin helhet (översikt).

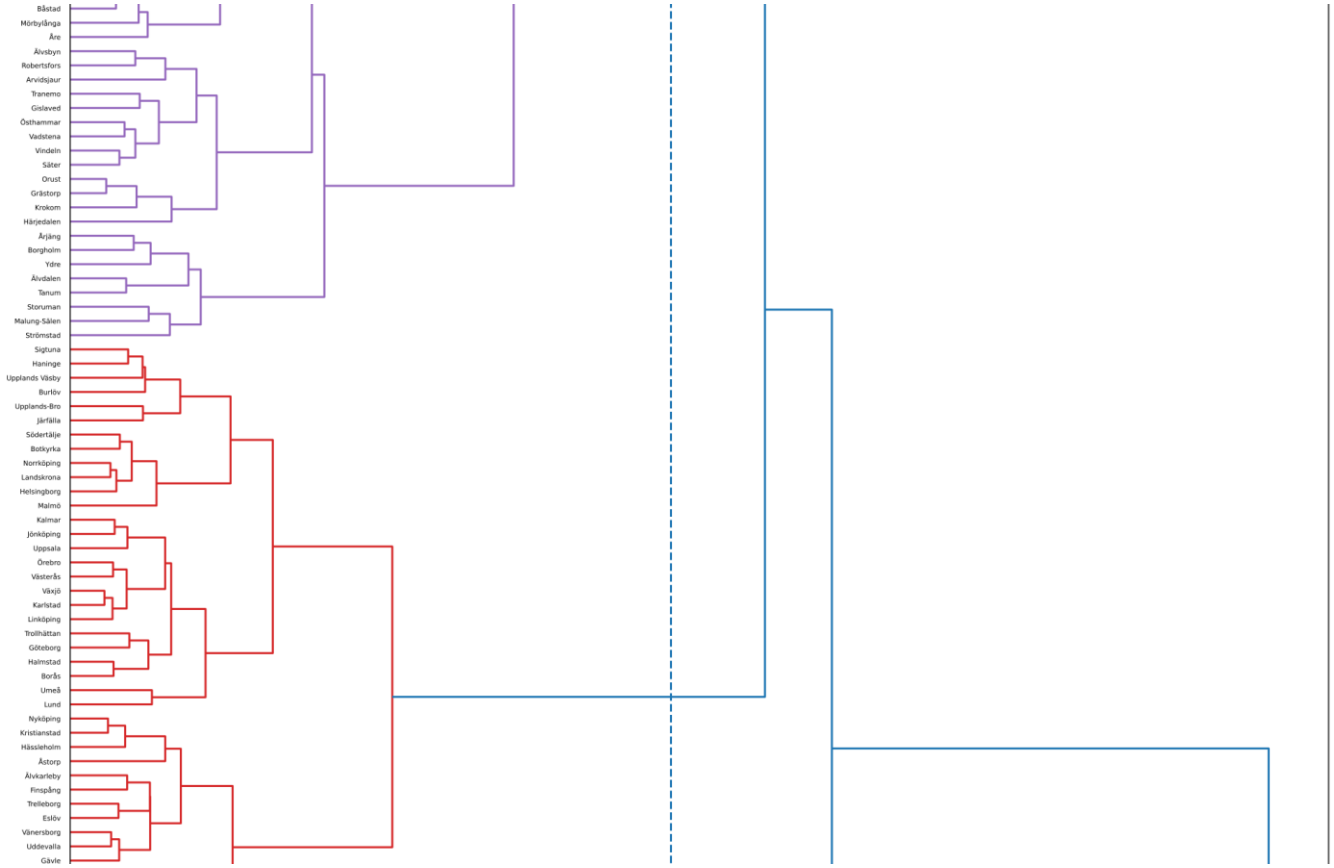

Figur 3a.2. Dendrogram – detalj 1 av 5 (uppifrån)

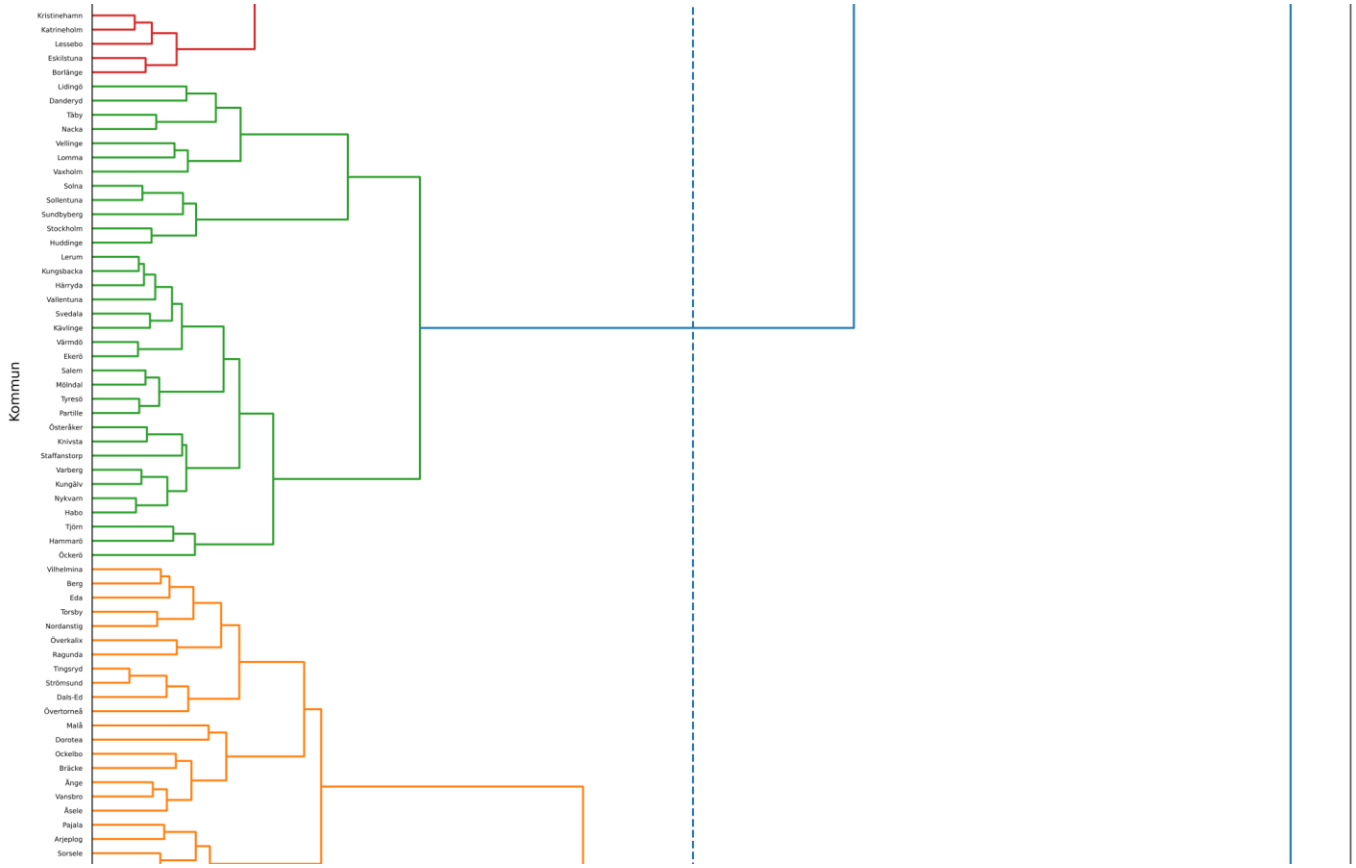
Utsnittet följer samma avståndsskala och ordning som helhetsfiguren.

Figur 3a.3. Dendrogram – detalj 2 av 5 (uppifrån)

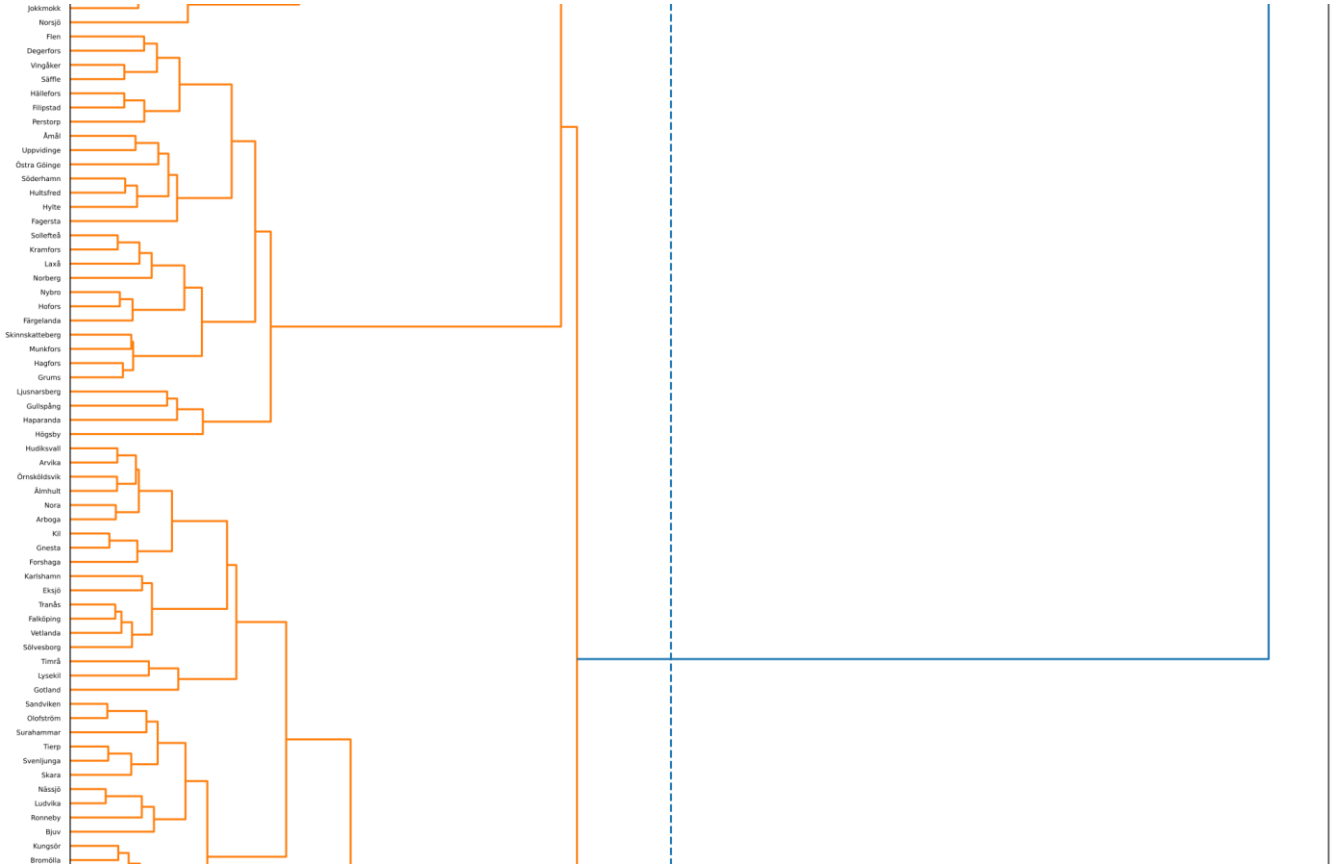
Utsnittet följer samma avståndsskala och ordning som helhetsfiguren.

Figur 3a.4. Dendrogram – detalj 3 av 5 (uppifrån)

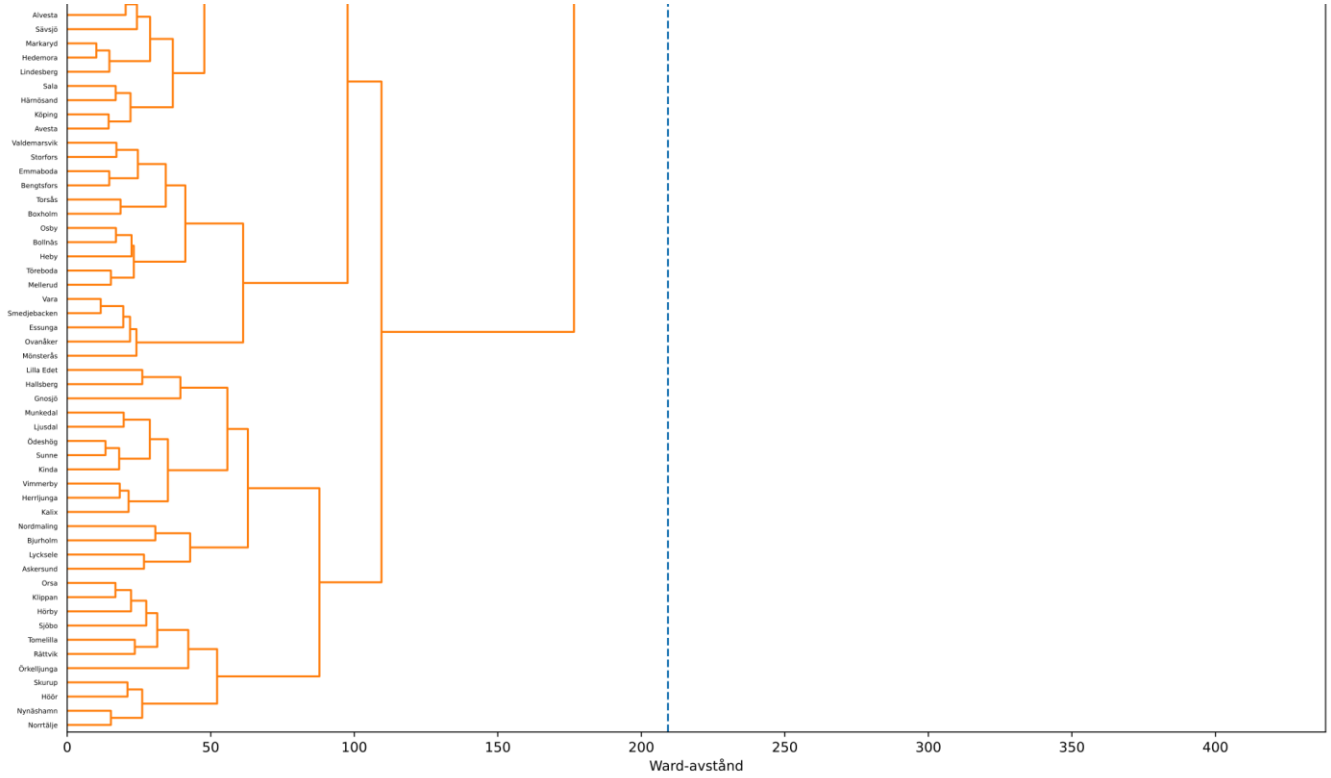
Utsnittet följer samma avståndsskala och ordning som helhetsfiguren.

Figur 3a.5. Dendrogram – detalj 4 av 5 (uppifrån)

Utsnittet följer samma avståndsskala och ordning som helhetsfiguren.

Figur 3a.6. Dendrogram – detalj 5 av 5 (uppifrån)

290 kommuner. 13 TDR-delindex inklusive Befolkning. Euklidiskt avstånd och Wards länkmetod. TDR Total och rangtal ingår inte i klustringen.

Utsnittet följer samma avståndsskala och ordning som helhetsfiguren.

Appendix 4

Metodbeskrivning för The Definitive Ranking (TDR)

Detta appendix beskriver den beräkningsmässiga konstruktionen av TDR från riktningskontrollerade indikatorer till slutligt totalindex och rangordning. Beskrivningen avser den slutliga analysmodellen med 290 kommuner och 13 delindex. Validering, alternativa normativa viktmodeller och jämförelser med externa rankingar ingår inte.

1. Analysenhet, datamängd och struktur

Analysenheten är kommun. Samtliga 290 svenska kommuner ingår i den slutliga analysfilen. TDR är hierarkiskt uppbyggt i två nivåer: indikatorer sammanförs först till kategoriindex (delindex), varefter 13 delindex sammanvägs till TDR Total.

De 13 delindexen är: Befolkning; Arbetsmarknad; Inkomster; Företagande; Bostäder; Tillgänglighet/Infrastruktur; Utbildning; Hälsa; Trygghet; Miljö; Kultur/Fritid; Välfärd/Robusthet – Ekonomiblock; samt Välfärd/Robusthet – Välfärdsblock.

Varje kategori har konstruerats enligt samma övergripande analyskedja. Kategorispecifika uppgifter om indikatorval, transformationer och eventuell hantering av saknade värden dokumenteras i respektive kategorimaterial.

2. Förbehandling av indikatorer

2.1 Bruttourval och slutligt indikatorurval

Utgångspunkten var ett bruttourval om cirka 180 kandidatindikatorer. Genom en successiv avgränsning reducerades detta till 121 indikatorer, vilka utgör TDR:s slutliga indikatoruppsättning. Urvalssteget föregick den statistiska sammanvägningen och fastställde därmed den datamängd som användes i de efterföljande korrelations- och PCA-analyserna.

Efter att den slutliga indikatoruppsättningen fastställts kontrollerades varje indikator med avseende på riktning, fördelning och datatäckning. Syftet var att skapa variabler som är jämförbara i riktning och lämpliga för korrelations- och PCA-analys.

2.2 Riktningskontroll

Samtliga indikatorer orienteras så att ett högre numeriskt värde representerar ett bättre utfall enligt den riktning som fastställts för indikatorn. Om en indikator ursprungligen är orienterad så att lägre värde är bättre, vänds den före fortsatt analys. Den enklaste vändningen är

$$x' = -x$$

En sådan teckenvändning ändrar inte indikatorns korrelationsstruktur annat än att tecknet på korrelationerna vänds. Rangordningen blir omvänd och den gemensamma indexriktningen kan därefter upprätthållas konsekvent.

2.3 Transformationer

Transformationer används när indikatorns fördelning motiverar detta. I utbildningskategorin logtransformeras exempelvis andelen med eftergymnasial utbildning enligt

$$x' = \ln(x)$$

Transformationen genomförs före standardisering och PCA. Den exakta transformationsregeln för varje indikator framgår av indikator- och kategoridokumentationen.

2.4 Saknade värden

Datatäckningen kontrolleras före den multivariata analysen. Hantering av saknade värden är kategorispecifik och dokumenteras i respektive kategorimaterial. Utbildningskategorin har full täckning för samtliga 10 indikatorer och kräver därför ingen imputering. Den slutliga filen med 13 delindex innehåller ett fullständigt kategoriindex för samtliga 290 kommuner.

3. Deskriptiv statistik och standardisering

För varje indikator beräknas deskriptiva fördelningsmått. Dessa omfattar n, antal och andel saknade värden, medelvärde, stickprovsstandardavvikelse, minimum, kvartiler, median, maximum, korrigerad stickprovsskevhet samt korrigerad excess kurtosis. Kvartiler beräknas med linjär interpolation på position (n - 1)p.

PCA:n genomförs på standardiserade indikatorer. För indikator i och kommun j beräknas z-värdet som

$$z_{ij} = (x_{ij} - \bar{x}_i) / s_i$$

där $\bar{x}_i$ är indikatorns medelvärde och s_i dess stickprovsstandardavvikelse.

Standardiseringen innebär att varje indikator går in i PCA:n med medelvärde 0 och standardavvikelse 1. PCA på de standardiserade variablerna är ekvivalent med PCA på deras korrelationsmatris.

4. Korrelationsanalys

Inom varje kategori beräknas Pearsons produktmomentkorrelation mellan de riktningskontrollerade och transformerade indikatorerna. Korrelationsmatrisen utgör underlag för PCA. För två variabler x och y beräknas korrelationen som

$$r_{xy} = \Sigma[(x_j - \bar{x})(y_j - \bar{y})] / \sqrt{\{\Sigma(x_j - \bar{x})^2 \cdot \Sigma(y_j - \bar{y})^2\}}$$

Korrelationsmatrisen används både som diagnostiskt underlag och som direkt indata till PCA. Inga rotationer används i den slutliga TDR-modellen.

5. PCA inom kategori

För varje kategori genomförs principal component analysis (PCA) på korrelationsmatrisen. Om en kategori innehåller p indikatorer ger analysen p ortogonala komponenter. För komponent k gäller eigenvärdesproblemet

$$R\, a_k = \lambda_k\, a_k$$

där R är korrelationsmatrisen, λ_k komponentens eigenvärde och a_k dess eigenvektor.

Komponentpoängen för kommun j kan skrivas

$$PC_{kj} = \Sigma_i\, a_{ik}\, z_{ij}$$

Faktorladdningen l_{ik} redovisas som korrelationen mellan indikator i och komponent k. För PCA på standardiserade variabler gäller sambandet

$$l_{ik} = a_{ik}\sqrt{\lambda_k}$$

Komponenternas tecken är matematiskt godtyckliga. Tecknen orienteras därför konsekvent för tolkning och beräkning. En samtidig teckenvändning av en komponent och dess koefficienter förändrar inte lösningens informationsinnehåll.

5.1 Urval av komponenter

Bärande komponenter väljs med Kaisers kriterium: komponenter med eigenvärde större än 1 behålls. Antalet behållna komponenter kan därför variera mellan kategorier. I utbildningskategorin behålls PC1 och PC2; de förklarar tillsammans 67,93 procent av total varians.

6. PCA-baserad viktning inom kategori

De behållna komponenterna viktas proportionellt mot sin förklarade varians inom den behållna lösningen. Om K komponenter behålls och λ_k är eigenvärdet för komponent k definieras komponentvikten som

$$\alpha_k = \lambda_k / \Sigma_{m=1}^{K} \lambda_m$$

Därmed gäller $\Sigma\alpha_k = 1$. Ett rått kategoriindex kan skrivas

$$I_j = \Sigma_{k=1}^{K} \alpha_k \, PC_{kj}$$

Eftersom varje komponent är en linjär kombination av de standardiserade indikatorerna kan samma index skrivas direkt som en indikatorform

$$I_j = \Sigma_i \, b_i \, z_{ij}, \quad \text{där} \quad b_i = \Sigma_{k=1}^{K} \alpha_k \, a_{ik}$$

Koefficienterna b_i kan därefter normaliseras till en explicit indikatorviktmodell med summan 1. Om $c = \Sigma_i \, b_i$ och $c > 0$ sätts

$$w_i = b_i / c, \quad \Sigma_i \, w_i = 1$$

Den normaliserade indikatorformen $I^* = \Sigma w_i z_i$ är en positiv linjär omskalning av I. Eftersom kategoriindexet i nästa steg z-standardiseras ger I och I^* samma standardiserade indexvärden och samma rangordning.

6.1 Exempel: utbildningskategorin

Utbildningskategorin omfattar 10 indikatorer. PC1 har eigenvärdet 5,6445 och PC2 eigenvärdet 1,1482. Komponentvikterna blir 0,8310 respektive 0,1690. Den behållna PC-modellen är därför

$$I = 0{,}8310 \cdot PC1 + 0{,}1690 \cdot PC2$$

Återräkning till de standardiserade indikatorerna ger en explicit indikatorviktmodell där vikterna summerar till 1. Denna procedur är den principiella modell som används för kategoriindexen; indikatorer, antal komponenter och erhållna vikter är kategorispecifika.

7. Skalning och rangordning av kategoriindex

Det råa kategoriindexet standardiseras över de 290 kommunerna och transformeras till TDR-skalan med medelvärde 50 och standardavvikelse 10:

$$TDR_category,j = 50 + 10 \cdot (I_j - \bar{I}) / s^I$$

Här är $\bar{I}$ medelvärdet och s^I stickprovsstandardavvikelsen för det råa kategoriindexet. En kommun med indexvärdet 50 ligger vid kommunmedelvärdet. En differens på 10 indexenheter motsvarar en standardavvikelse.

Kommunerna rangordnas fallande efter kategoriindexet. Rang 1 avser högsta indexvärde. Den slutliga gemensamma analysfilen innehåller kategoriindex och rang för samtliga 13 delindex och samtliga 290 kommuner.

8. Sammanvägning av 13 delindex till TDR Total

De 13 färdiga kategoriindexen sammanförs på kommunnamn. Därefter genomförs en ny PCA med kommun som analysenhet och kategoriindexen som variabler. PCA:n bygger på korrelationsmatrisen, vilket innebär att kategoriindexen behandlas som standardiserade variabler i den övergripande komponentanalysen.

I den slutliga modellen är PC1 och PC2 bärande enligt Kaisers kriterium. PC1 har eigenvärdet 5,5759 och förklarar 42,89 procent av total varians. PC2 har eigenvärdet 2,6359 och förklarar 20,28 procent. Tillsammans förklarar PC1 och PC2 63,17 procent av variationen i de 13 delindexen. PC3 har eigenvärdet 0,9581 och behålls därför inte.

8.1 Kategorivikter

Vid sammanvägningen till TDR Total används kvadrerade faktorladdningar. Syftet är att vikten ska uttrycka hur stor del av en kategoris standardiserade varians som fångas av de bärande komponenterna, oberoende av komponenternas godtyckliga teckenorientering.

Komponentvikten inom den behållna tvåkomponentslösningen definieras som

$$\alpha_k = \lambda_k / (\lambda_1 + \lambda_2), \quad k = 1, 2$$

För kategori j med laddning l_{jk} på komponent k definieras kategorivikten som

$$w_j = \Sigma_{k=1}^{2} \alpha_k \cdot (l_{jk}^2 / \lambda_k)$$

Eftersom $\alpha_k = \lambda_k/(\lambda_1+\lambda_2)$ kan uttrycket förenklas till

$$w_j = (l_{j1}^2 + l_{j2}^2) / (\lambda_1 + \lambda_2) = h_j^2 / (\lambda_1 + \lambda_2)$$

där h_j^2 är kommunaliteten för kategori j i den behållna tvåkomponentslösningen. Kategorivikterna är icke-negativa och summerar till 1.

Delindex	Vikt	Vikt (%)	Rang vikt
1 Befolkning	0.0710	7.10	10
2 Arbetsmarknad	0.0846	8.46	6
3 Inkomster	0.1050	10.50	1
4 Företagande	0.0719	7.19	9
5 Bostäder	0.0780	7.80	8
6 Tillgänglighet/Infrastruktur	0.0927	9.27	4
7 Utbildning	0.0929	9.29	3
8 Hälsa	0.0932	9.32	2

Delindex	Vikt	Vikt (%)	Rang vikt
9 Trygghet	0.0877	8.77	5
10 Miljö	0.0804	8.04	7
11 Kultur/Fritid	0.0462	4.62	12
12a Välfärd/Robusthet – Ekonomiblock	0.0645	6.45	11
12b Välfärd/Robusthet – Välfärdsblock	0.0321	3.21	13

9. Beräkning av TDR Total

Det råa totalindexet beräknas som det viktade medelvärdet av de 13 kategoriindexen. Om I_jc betecknar kategoriindexet för kommun j och kategori c gäller

$$\mathrm{TDR_raw,j} = \Sigma c_{=1}{}^{13}\ \mathrm{w_c}\ \mathrm{I_jc}$$

Det råa totalindexet standardiseras därefter över samtliga 290 kommuner och transformeras till samma indexskala som kategoriindexen:

$$\mathrm{TDR_Total,j} = 50 + 10 \cdot (\mathrm{TDR_raw,j} - \mathrm{T\bar{D}R_raw}) \,/\, \mathrm{s_raw}$$

TDR Total har således medelvärde 50 och standardavvikelse 10 i kommunpopulationen. Kommunerna rangordnas fallande efter TDR Total. Rang 1 avser högsta TDR Total.

10. PC1 och PC2 som kompletterande mått

Den övergripande PCA:n ger även separata PC1- och PC2-poäng. Poängen beräknas från standardiserade kategoriindex och PCA:ns komponentkoefficienter:

$$\mathrm{PC_{kj}} = \Sigma c\ \mathrm{a_c_k}\ \mathrm{z_c_j}$$

PC1 och PC2 är ortogonala och därmed okorrelerade i den använda PCA-lösningen. De redovisas separat med värde och rang som kompletterande beskrivningar av variationsstrukturen. De används inte som direkta additiva komponenter i TDR Total; totalindexets kategorivikter härleds i stället från de kvadrerade laddningarna på PC1 och PC2 enligt avsnitt 8.1.

11. Formell sammanfattning av beräkningskedjan

Steg	Definition
1. Riktningskontroll/transformation	$x \rightarrow x'$ enligt indikatorns fastställda riktning och vid behov fördelning.
2. Standardisering	$z_{ij} = (x_{ij} - \bar{x}_i)/s_i$.
3. PCA inom kategori	R $a_k = \lambda_k a_k$; komponenter med $\lambda_k > 1$ behålls.
4. PC-viktning inom kategori	$\alpha_k = \lambda_k / \Sigma\lambda_m$ för behållna komponenter.
5. Kategoriindex	$I_j = \Sigma\alpha_k PC_{kj} = \Sigma b_i z_{ij}$.
6. Kategoriskala	TDR_category = 50 + 10·z(I).
7. PCA av 13 delindex	PC1 och PC2 behålls; $\lambda_1 = 5{,}5759$ och $\lambda_2 = 2{,}6359$.

Steg	Definition
8. Kategorivikt i totalindex	$w_c = h_c^2/(\lambda_1+\lambda_2)$, $\Sigma w_c = 1$.
9. Rått totalindex	$TDR_{raw} = \Sigma w_c I_c$.
10. Slutskala	$TDR_{Total} = 50 + 10 \cdot z(TDR_{raw})$.
11. Rang	Fallande rangordning; rang 1 = högsta indexvärde.

12. Metodologiska egenskaper och avgränsningar

TDR:s viktning är empiriskt bestämd av samvariationen i den valda indikatoruppsättningen. Normativa ställningstaganden finns i urvalet av indikatorer, deras riktning och de transformationer som görs före analysen. Själva PCA-viktningen följer därefter den observerade korrelationsstrukturen.

PCA-vikter är datamängdsberoende. Om indikatoruppsättningen, tidsperioden eller kommunernas observerade värden ändras kan komponentstruktur, laddningar och vikter förändras. TDR 2026 ska därför tolkas som en definierad modell för den använda datamängden, inte som en tidsinvariant viktfunktion.

Kaiser-kriteriet används konsekvent som regel för komponenturval inom kategori och på totalnivå. Ingen rotationslösning används. På totalnivå används kvadrerade laddningar för att skapa icke-negativa kategorivikter som är invarianta mot komponenternas teckenorientering.

Indexskalan 50 + 10z är en linjär standardisering. Den påverkar inte kommunernas ordningsföljd. Detsamma gäller positiv linjär omskalning av ett råindex före slutlig z-standardisering.

13. Dokumentation och reproducerbarhet

Metoden är dokumenterad på tre nivåer: den slutliga analysmodellen för TDR Total, det gemensamma underlaget med 13 delindex samt kategorispecifik dokumentation av beräkningarna inom respektive delindex. Denna struktur gör det möjligt att följa beräkningskedjan från enskilda indikatorer till kategoriindex och vidare till TDR Total.

- Detaljer om enskilda indikatorers definitioner, datakällor, riktning och transformationer redovisas i indikatorförteckningen och i den kategorispecifika dokumentationen.
- Beräkningsstegen är definierade så att analysen kan reproduceras från den fastställda indikatoruppsättningen, givna transformationsregler, PCA-lösningar och viktformler.

Appendix 5. Kategoriuppdelad indikatorförteckning

TDR – The Definitive Ranking

Omfattning. Appendixet redovisar de 121 indikatorer som ingår i TDR:s 13 delindex. Det slutliga indikatorurvalet föregicks av ett bruttourval om cirka 180 kandidatindikatorer. Bruttourvalet reducerades genom saklig och statistisk prövning till den slutliga uppsättningen om 121 indikatorer.

Datakälla. Samtliga indikatorer i TDR har hämtats från Kolada. Indikatorbenämningar och måttdefinitioner utgår från Koladas redovisning; efter hämtning har indikatorerna bearbetats enligt de riktningar och transformationer som anges i detta appendix.

Övergripande urvalsprincip. Urvalet syftade till att täcka centrala sakdimensioner inom respektive kategori med kommunjämförbara mått, tillräcklig rikstäckning, tydlig tolkningsriktning och begränsad onödig redundans. Den multivariata analysen genomfördes därefter på den fastställda indikatoruppsättningen. Kolumnen ”Motiv för inkludering” anger indikatorns sakliga funktion i den slutliga uppsättningen; den ska inte tolkas som en separat kausal eller normativ värdering av indikatorn.

Riktning. Samtliga indikatorer orienteras så att högre bearbetat värde motsvarar ett bättre utfall i TDR-riktningen. ”Vänd” innebär därför att ett lägre råvärde bedöms som bättre och att tecknet inverteras. Icke-linjära transformationer används för att dämpa skevhet, extremvärdespåverkan eller takeffekter. Transformationen ändrar inte indikatorns sakliga riktning.

Notation: ln = naturlig logaritm; $\sqrt{x}$ = kvadratrot; $\sqrt[3]{x}$ = kubikrot; sign(x) = teckenfunktionen. Taktransformen för procentmått nära 100 definieras som $-\ln(1+(100-x))$.

Kategorier

1. Befolkning (10 indikatorer)
2. Arbetsmarknad (10 indikatorer)
3. Inkomster (10 indikatorer)
4. Företagande (10 indikatorer)
5. Bostäder (10 indikatorer)
6. Tillgänglighet och infrastruktur (10 indikatorer)
7. Utbildning (10 indikatorer)
8. Hälsa (10 indikatorer)
9. Trygghet (10 indikatorer)
10. Miljö (11 indikatorer)
11. Kultur och fritid (10 indikatorer)
12. Ekonomi (5 indikatorer)
13. Välfärd (5 indikatorer)

1. Befolkning

Delindexets tolkning. Delindexet mäter demografisk vitalitet. Ett högt värde kännetecknar kommuner med gynnsam åldersstruktur, befolkningstillväxt, positiva naturliga och migrationsrelaterade förändringar samt relativt gynnsamma befolkningsprognoser.

Urval och täckning. Urvalet täcker demografisk struktur, faktisk befolkningsförändring, naturlig befolkningsutveckling, flyttningsrörelser och framåtblickande demografisk utveckling. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Demografisk struktur		
N00927 – Demografisk försörjningskvot	Fångar balansen mellan försörjande och försörjda åldersgrupper och därmed en central strukturell demografisk belastning.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N01994 – Invånare 0-19 år, andel (%)	Fångar åldersstrukturens ungdomsinslag och kommunens demografiska återväxt.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Observerad befolkningsförändring		
N01958 – Befolkningsförändring under senaste femårsperioden, procent	Fångar den faktiska samlade befolkningsutvecklingen under en flerårsperiod och minskar betydelsen av enskilda års variation.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N02017 – Befolkningsförändring i åldersgruppen 1-5 år under den senaste femårsperioden, procent	Fångar aktuell utveckling i småbarnsgruppen, relevant för kortsiktig demografisk återväxt och servicebehov.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N02018 – Befolkningsförändring i åldersgruppen 6-15 år under den senaste femårsperioden, procent	Fångar utvecklingen i skolåldrarna och kompletterar den totala befolkningsförändringen.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Naturlig förändring och migration		
N02100 – Födelsenetto, andel (%)	Fångar den naturliga befolkningsförändringen oberoende av flyttningsrörelser.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N02101 – Inrikes flyttnetto, andel (%)	Fångar kommunens relativa attraktionskraft i den inhemska omflyttningen.	Teckenbevarande log: x' = sign(x)·ln(1+|x|).
N02102 – Utrikes flyttnetto, andel (%)	Fångar den internationella migrationens bidrag till den lokala befolkningsutvecklingen.	Teckenbevarande log: x' = sign(x)·ln(1+|x|).
Framskrivning		
N02838 – Framskrivning, förväntad förändring i antal invånare om 10 år, (%)	Tillför ett framåtblickande mått på kommunens förväntade totala demografiska utveckling.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N02839 – Framskrivning, förväntad förändring i antal invånare 0-19 år om 10 år, (%)	Tillför ett framåtblickande mått på utvecklingen i barn- och ungdomsgruppen.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.

2. Arbetsmarknad

Delindexets tolkning. Delindexet mäter arbetsmarknadsanknytning och etablering. Ett högt värde kännetecknar hög sysselsättning, hög etablering bland unga och utrikes födda samt låg arbetslöshet och låg andel unga utanför arbete och studier.

Urval och täckning. Urvalet kombinerar generell sysselsättning med etablering, arbetskraftsdeltagande och indikatorer för arbetslöshet och utsatthet, med särskild täckning av unga och utrikes födda. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Etablering och integration		
N00700 – Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, andel (%)	Mäter arbetsmarknadsetablering i en grupp där etableringsförmågan är särskilt informativ om den lokala arbetsmarknadens inkluderande kapacitet.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N00973 – Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	Mäter övergång från etableringsinsats till arbete eller studier och kompletterar beståndsmåtten på sysselsättning.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N02268 – Sysselsättningsgrad, utrikes födda 20-64 år, andel (%)	Fångar arbetsmarknadsintegration bland utrikes födda.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N02284 – Arbetskraftsdeltagande bland utrikes födda 20-64 år, befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), andel (%)	Mäter deltagande i arbetskraften och skiljer aktivitet från faktisk sysselsättning.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Sysselsättning och övergång till arbete/studier		
N02243 – Sysselsatta invånare 20-65 år, andel (%)	Ger ett brett huvudmått på faktisk arbetsmarknadsanknytning.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N18601 – Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter gymnasieexamen, hemkommun, andel (%)	Mäter långsiktigare övergång från gymnasieskola till arbete eller fortsatta studier.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Arbetslöshet och utanförskap		
N02797 – Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	Fångar ungas utanförskap från både utbildning och arbetsmarknad.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N03920 – Arbetslösa av befolkningen, 18-65 år, andel (%)	Ger ett generellt mått på arbetslöshet i arbetsför ålder.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N03935 – Arbetslösa av befolkningen, 18-24 år, andel (%)	Fångar arbetslöshet bland unga, en grupp med särskild etableringsrisk.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N03951 – Långtidsarbetslösa i befolkningen, 18-24 år, andel (%)	Fångar mer varaktig arbetsmarknadsutsatthet bland unga.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.

Teknisk anmärkning. Ingen icke-linjär transformation användes utöver riktningsvändning av negativa arbetsmarknadsutfall; procentskalorna behölls för transparens.

3. Inkomster

Delindexets tolkning. Delindexet mäter ekonomiskt välstånd och låg ekonomisk utsatthet. Ett högt värde förenar hög inkomstnivå, relativt jämn inkomstfördelning, liten låginkomstproblematik och begränsat behov av ekonomiskt bistånd.

Urval och täckning. Urvalet täcker inkomstnivå, inkomstfördelning, varaktig låg ekonomisk standard, ekonomiskt bistånd samt barns och vuxnas ekonomiska utsatthet. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Inkomstnivå och jämställdhet		
N00905 – Mediannettoinkomst, kr/inv 20+	Ger ett robust mått på den typiska inkomstnivån.	Logtransformerad: x' = ln(x).
N00952 – Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	Fångar könsskillnader i ekonomiska utfall.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Inkomstfördelning		
N00997 – Ginikoefficient – hushållens disponibla inkomster, index	Fångar inkomstspridning och kompletterar nivåmåtten.	Vänd och logtransformerad: x' = −ln(x).
Låg ekonomisk standard		
N01454 – Invånare 25+ med varaktigt låg ekonomisk standard (relativ), åldersstandardiserat, andel (%)	Fångar relativ och varaktig ekonomisk utsatthet.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N01455 – Invånare 25+ med varaktigt låg inkomststandard (absolut), åldersstandardiserat, andel (%)	Fångar absolut och varaktig ekonomisk utsatthet.	Vänd och kvadratrotstransformerad: x' = −√x.
N66077 – Invånare, 0-19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	Fångar barns och ungas ekonomiska utsatthet.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N66078 – Invånare, 20-64 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	Fångar ekonomisk utsatthet bland personer i arbetsför ålder.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
Ekonomiskt bistånd		
N31807 – Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av bef.	Mäter omfattningen av ekonomiskt bistånd i befolkningen.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N31816 – Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	Fångar mer uthållig ekonomisk utsatthet än ett enstaka biståndsmottagande.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
U31803 – Barn i befolkningen som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd, andel (%)	Tillför ett direkt mått på barns exponering för ekonomiskt bistånd.	Vänd och kvadratrotstransformerad: x' = −√x.

4. Företagande

Delindexets tolkning. Delindexet mäter ett flerdimensionellt lokalt näringslivs- och företagsklimat. Ett högt värde kan bygga på bred näringsstruktur, hög ekonomisk aktivitet, företagsförekomst och nyföretagande, gynnsamt företagsklimat och begränsade konkurser.

Urval och täckning. Urvalet täcker näringslivets bredd och omfattning, ekonomisk produktion, företagstäthet och nyföretagande, företagsklimat, handel samt negativ dynamik genom konkurser. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Näringslivets struktur och omfattning		
N45702 – Branschbredd, andel (%)	Fångar näringslivets diversifiering och därmed strukturell bredd.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N03702 – Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare	Mäter den lokala ekonomins produktion per invånare.	Logtransformerad: x' = ln(x).
N02205 – Sysselsatta i näringslivet, efter arbetsställets belägenhet, andel (%)	Fångar näringslivets relativa betydelse för den lokala sysselsättningen.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Företagstäthet och entreprenörskap		
N02252 – Egenföretagare, andel av totalt sysselsatta efter arbetsställets belägenhet (%)	Fångar entreprenörskapets relativa omfattning i sysselsättningen.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N45700 – Företagsförekomster, antal/1000 inv	Mäter företagstätheten i kommunen.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N00999 – Nystartade företag, antal/1000 inv, 16-64 år	Mäter nyföretagandets intensitet.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Företagsklimat och lokal marknad		
U07451 – Företagsklimat Insikt - Totalt, Index, gammal definition (-2024)	Tillför ett verksamhetsnära mått på företagens möte med kommunen.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N52002 – Försäljningsindex dagligvaruhandel, index	Fångar den lokala marknadens handelsmässiga dragningskraft och omsättning i relation till underlaget.	Dubbel logtransformering: x' = ln(ln(x)).
Företagsdynamik och sårbarhet		
N01006 – Företagskonkurser, antal anställda, antal/1000 inv, 16-64 år	Fångar konkursers arbetsmarknadsmässiga omfattning.	Vänd och logtransformerad: x' = −ln(1+x).
N00926 – Företagskonkurser, antal/1000 inv, 16-64 år	Fångar konkursfrekvensen bland företag.	Vänd och logtransformerad: x' = −ln(x).

Teknisk anmärkning. BRP logtransformerades; försäljningsindex dubbel-logtransformerades. Bortfall hanterades före PCA i kategoriunderlaget.

5. Bostäder

Delindexets tolkning. Delindexet mäter bostadsmarknadens kapacitet, utveckling och sociala funktion. Ett högt värde förenar bostadsproduktion och planberedskap med god boendestandard, begränsad ekonomisk boendeutsatthet och få allvarliga bostadssociala problem.

Urval och täckning. Urvalet täcker planering och nyproduktion, bostadsutbud och boyta, planprocessens funktion samt sociala bostadsutfall som trångboddhet, ansträngd boendeekonomi och vräkningar. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Planering och planberedskap		
N07925 – Bostäder som beviljats bygglov under de senaste två åren, antal/1000 inv	Mäter aktuell pipeline för framtida bostadsproduktion.	Logtransformerad: x' = ln(1+x).
N07924 – Bostäder som planlagts under de senaste två åren, antal/1000 inv	Mäter planberedskap och potentiellt framtida bostadsutbud.	Logtransformerad: x' = ln(1+x).
N07926 – Mediantid från planuppdrag till antagande under de senaste två åren, mediantid i månader	Fångar planprocessens tidsmässiga effektivitet.	Vänd och kubikrotstransformerad: x' = $-\sqrt[3]{x}$.
Bostadsproduktion		
N07951 – Färdigställda bostadsrätter i flerbostadshus, antal/1000 inv	Fångar faktisk produktion av en central upplåtelseform.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N07905 – Färdigställda bostäder i småhus, antal/1000 inv	Fångar faktisk småhusproduktion.	Kvadratrotstransformerad: x' = $\sqrt{x}$.
N07917 – Färdigställda bostäder, nybyggnad, antal/1000 inv	Ger ett sammanfattande mått på faktisk nyproduktion.	Fjärderotstransformerad: x' = x^(1/4).
Boendestandard		
N07912 – Genomsnittlig boyta, kvm/inv	Fångar en grundläggande aspekt av boendestandard och utrymme.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Bostadssociala villkor		
N66081 – Invånare med ansträngd boendeekonomi, andel (%)	Mäter ekonomisk belastning kopplad till boendet.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N07907 – Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	Mäter en central social och materiell boendeproblematik.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
U00958 – Verkställda vräkningar (avhysningar), antal/100 000 inv	Fångar ett allvarligt bostadssocialt utfall.	Vänd och kvadratrotstransformerad: x' = $-\sqrt{x}$.

Teknisk anmärkning. Planlagda bostäder och planläggningstid hade mindre bortfall som medianimputerades på den bearbetade skalan före PCA.

6. Tillgänglighet och infrastruktur

Delindexets tolkning. Delindexet mäter fysisk, lokal och digital tillgänglighet. Ett högt värde innebär god närhet till kollektivtrafik och vardagsservice, stark digital infrastruktur och i övrigt gynnsamma strukturella tillgänglighetsförhållanden.

Urval och täckning. Urvalet täcker kollektivtrafiknära boende, närhet till service och skola, cykelinfrastruktur, fast och mobil bredbandskapacitet samt ett kompletterande mått på bilberoende. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Närhet och vardagstillgänglighet		
N07412 – Befolkning, utanför tätort, i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	Fångar kollektivtrafiktillgänglighet även utanför tätorterna.	Kvadratrotstransformerad: $x' = \sqrt{x}$.
N07418 – Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	Ger ett brett mått på kollektivtrafikens geografiska räckvidd.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N07530 – Invånare med tillgång till dagligvarubutik inom 2 km, andel (%)	Mäter vardagsnära tillgång till grundläggande service.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N07531 – Invånare 0-16 år med tillgång till grundskola inom 2 km, andel (%)	Mäter barns och familjers geografiska tillgänglighet till grundskola.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Transportinfrastruktur och bilberoende		
N07806 – Cykelväg i kommunen, total, meter/inv	Fångar lokal infrastruktur för aktiv och hållbar mobilitet.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
U07917 – Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	Används som kompletterande strukturmått på bilberoende och fysisk tillgänglighet.	Vänd: $x' = -x$; lägre råvärde = bättre.
Digital infrastruktur		
N07918 – Hushåll med tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%)	Mäter tillgång till mycket hög fast digital kapacitet.	Taktransformerad: $x' = -\ln(1+(100-x))$; högre råvärde = bättre.
N07920 – Hushåll i glesbebyggt område med tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%)	Fångar digital jämlikhet och kapacitet i geografiskt svårare områden.	Taktransformerad: $x' = -\ln(1+(100-x))$; högre råvärde = bättre.
N90002 – Bredbandskollen, genomsnittligt mätresultat, nedströms, webb, Mbit/s	Fångar faktiskt uppmätt prestanda i fasta eller webbaserade bredbandsanslutningar.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N90004 – Bredbandskollen, genomsnittligt mätresultat, nedströms, mobil, Mbit/s	Fångar faktiskt uppmätt mobil datakapacitet.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.

Teknisk anmärkning. Gigabitmåtten taktransformerades för att reducera takeffekt nära 100 procent.

7. Utbildning

Delindexets tolkning. Delindexet mäter utbildningsresultat och utbildningskapital. Ett högt värde förenar goda resultat genom grundskola och gymnasium med hög utbildningsnivå i den vuxna befolkningen.

Urval och täckning. Urvalet följer utbildningskedjan från tidiga grundskoleresultat via årskurs 9 och gymnasiet till eftergymnasial utbildningsnivå i befolkningen. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Grundskolans resultat		
N15473 – Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i matematik, hemkommun, andel (%)	Fångar tidiga kunskapsresultat i matematik innan senare selektion och utbildningsövergångar.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N15472 – Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)	Fångar tidiga kunskapsresultat i svenska/svenska som andraspråk.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N15545 – Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, hemkommun, andel (%)	Fångar kunskapsresultat i mellanåren och kompletterar tidiga och sena grundskolemått.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N15508 – Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, hemkommun, andel (%)	Fångar bredden i måluppfyllelsen vid grundskolans slut.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N15507 – Elever i åk 9, meritvärde, hemkommun, genomsnitt (17 ämnen)	Fångar prestationsnivån vid grundskolans slut med större grad av variation än ett tröskelmått.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Gymnasiets resultat och genomströmning		
N17701 – Genomsnittlig betygspoäng, gymnasieelever med examen, hemkommun	Fångar gymnasieskolans prestationsnivå bland elever som tar examen.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N17445 – Gymnasieelever med examen inom 3 år, hemkommun, andel (%)	Fångar gymnasiets genomströmning och fullföljande.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N17473 – Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, hemkommun, andel (%)	Fångar övergångskapacitet från gymnasium till högre utbildning.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Befolkningens utbildningsnivå		
N01982 – Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	Mäter kommunens ackumulerade utbildningskapital i vuxen befolkning.	Logtransformerad: $x' = \ln(x)$.
N01984 – Invånare 25-64 år med förgymnasial utbildning, andel (%)	Fångar låg utbildningsnivå och kompletterar måttet på eftergymnasial utbildning.	Vänd: $x' = -x$; lägre råvärde = bättre.

8. Hälsa

Delindexets tolkning. Delindexet mäter en bred dimension av god hälsa och låg ohälsa. Ett högt värde förenar gynnsamma sjukdomsutfall, hälsobeteenden och självskattad hälsa med hög livslängd och lågt ohälsotal.

Urval och täckning. Urvalet kombinerar objektiva sjukdoms- och livslängdsmått med självrapporterat välbefinnande, levnadsvanor och ett arbetslivsrelaterat ohälsomått. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Sjukdomsutfall		
N60910 – Incidens av cancer, åldersstandardiserat, antal/100 000 inv	Fångar ett centralt åldersstandardiserat sjukdomsutfall.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N60920 – Incidens av hjärtinfarkter, åldersstandardiserat 20+ år, fyraårsmedelvärde, antal/100 000 inv	Fångar ett centralt åldersstandardiserat kardiovaskulärt sjukdomsutfall.	Vänd och logtransformerad: x' = −ln(x).
Självskattad och psykisk hälsa		
U01473 – Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	Tillför den psykiska hälsodimensionen.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
U01405 – Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Ger ett brett befolkningsbaserat mått på upplevd hälsa.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Levnadsvanor och riskfaktorer		
U01402 – Invånare 16-84 år som röker dagligen, andel (%)	Fångar en etablerad levnadsvana med stark koppling till framtida ohälsa.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
U01429 – Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)	Fångar en skyddande levnadsvana med bred hälsorelevans.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
U01411 – Invånare med fetma, andel (%)	Fångar en central riskfaktor för flera kroniska sjukdomar.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
Sammanfattande hälsoutfall		
N00925 – Medellivslängd kvinnor, år	Ger ett sammanfattande långsiktigt hälsoutfall för kvinnor.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N00923 – Medellivslängd män, år	Ger ett sammanfattande långsiktigt hälsoutfall för män.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N00957 – Ohälsotal, dagar	Fångar arbetslivsrelaterad och försäkringsregistrerad ohälsa.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.

Teknisk anmärkning. Mindre bortfall medianimputerades före PCA enligt kategoriunderlaget.

9. Trygghet

Delindexets tolkning. Delindexet mäter trygghet och social robusthet i bred mening. Ett högt värde innebär låg brottsbelastning och låg upplevd otrygghet, men också gynnsamma kompletterande utfall för social tillit, civilt deltagande och samhällelig beredskap.

Urval och täckning. Urvalet kombinerar registrerad brottslighet, upplevd trygghet och tillit med indikatorer på föreningsdeltagande, ambulansrespons, bränder och lokalt valdeltagande. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Registrerad brottslighet		
N07402 – Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i kommunen, antal/100 000 inv	Fångar en allvarlig form av våld i nära relation.	Vänd och logtransformerad: x' = −ln(1+x).
N07537 – Anmälda sexualbrott, antal/100 000 inv	Fångar en allvarlig brottskategori med tydlig trygghetsrelevans.	Vänd och logtransformerad: x' = −ln(x).
U07417 – Anmälda stöld- och tillgreppsbrott, antal/100 000 inv	Fångar vardagsnära egendomsbrottslighet.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
N07403 – Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	Fångar fysisk våldsbrottslighet.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
Upplevd trygghet och social tillit		
U01413 – Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	Fångar social tillit, en central dimension av social sammanhållning.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
U01420 – Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	Ger ett direkt befolkningsmått på upplevd otrygghet.	Vänd: x' = −x; lägre råvärde = bättre.
Socialt deltagande och sammanhållning		
U09800 – Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	Tillför ett mått på organiserat socialt deltagande bland barn och unga.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N05831 – Valdeltagande i det valdistrikt som hade lägst andel röstande i senaste kommunvalet, andel (%)	Fångar den lägsta lokala nivån av demokratiskt deltagande och därmed geografisk social robusthet.	Taktransformerad: x' = −ln(1+(100−x)); högre råvärde = bättre.
Samhällsskydd och respons		
U07443 – Responstid (tid från 112-samtal till första resurs är på plats) för ambulans, mediantid i minuter.	Fångar akut samhällsservice och förmåga till snabb medicinsk respons.	Vänd och logtransformerad: x' = −ln(x).
U07415 – Utvecklade bränder i byggnad, antal/1000 inv (-2023)	Fångar en konkret säkerhetsrisk i den byggda miljön.	Vänd och logtransformerad: x' = −ln(x).

Teknisk anmärkning. Kategorin är uttalat flerdimensionell; registrerad brottslighet kompletteras därför med upplevd trygghet, social tillit, delaktighet och samhällsskydd.

10. Miljö

Delindexets tolkning. Delindexet mäter miljömässig kvalitet och hållbarhet över flera delområden. Ett högt värde kan förena låg resurs- och utsläppsbelastning med god vattenstatus, skyddad natur, cirkulär avfallshantering och hållbar omställning.

Urval och täckning. Urvalet täcker markanvändning, transporter, avfall, vattenmiljö, naturskydd, energi, luftutsläpp, klimatpåverkan och ett sammanfattande hållbarhetsmått. Delindexet omfattar 11 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Mark och naturskydd		
N00403 – Ekologiskt brukad åkermark, andel (%)	Fångar en aspekt av miljöanpassad markanvändning i jordbruket.	Kvadratrotstransformerad: $x' = \sqrt{x}$.
N85054 – Skyddad natur totalt, andel (%)	Fångar omfattningen av formellt skyddade naturområden.	Logtransformerad: $x' = \ln(x)$.
Energi, transporter och utsläpp		
U00501 – Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)	Fångar omställningen av den lokala fordonsflottan.	Logtransformerad: $x' = \ln(x)$.
N45905 – Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv	Fångar energianvändningens resursbelastning per invånare.	Vänd och dubbelt logtransformerad: $x' = -\ln(\ln(x))$.
N85047 – Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg/inv	Fångar lokal och regional luftutsläppsbelastning.	Vänd och logtransformerad: $x' = -\ln(x)$.
N00401 – Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv	Fångar klimatpåverkan per invånare.	Vänd och logtransformerad: $x' = -\ln(x)$.
Avfall och cirkularitet		
U07801 – Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	Fångar resurs- och avfallsbelastning per invånare.	Vänd: $x' = -x$; lägre råvärde = bättre.
U07414 – Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	Fångar graden av cirkulär hantering av kommunalt avfall.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Vattenmiljö		
N85051 – Sjöar med god ekologisk status, andel (%)	Fångar kvaliteten i kommunens sjömiljöer.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N85052 – Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	Fångar kvaliteten i kommunens rinnande vatten.	Kvadratrotstransformerad: $x' = \sqrt{x}$.
Sammanfattande hållbarhet		
N00373 – Hållbarhet - Kommunindex	Tillför ett brett sammanfattande hållbarhetsmått som kompletterar de enskilda miljöindikatorerna.	Logtransformerad: $x' = \ln(x)$.

Teknisk anmärkning. För ekologisk åkermark sattes missing till 0 på transformerad skala vid strukturell frånvaro av relevant åkermark; vattendragsmåttet medianimputerades vid bortfall.

11. Kultur och fritid

Delindexets tolkning. Delindexet mäter tillgång till och faktiskt deltagande i kultur- och fritidsverksamhet. Ett högt värde innebär ett relativt starkt utbud och/eller hög användning av bibliotek, kulturskola, idrott och andra kultur- och fritidsresurser.

Urval och täckning. Urvalet kombinerar deltagande- och användningsmått med tillgång till centrala anläggningar och organiserade kultur- och fritidsverksamheter. Delindexet omfattar 10 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Bibliotek		
N09809 – Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, andel (%) av befolkningen	Fångar faktisk användning av biblioteksverksamheten i befolkningen.	Logtransformerad: x' = ln(x).
N09805 – Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år	Fångar bibliotekens verksamhet riktad till barn och unga.	Logtransformerad: x' = ln(x).
N09807 – Fysiska besök vid kommunala bibliotek, antal/inv	Fångar faktisk användningsintensitet i biblioteksverksamheten.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Kulturverksamhet		
N09888 – Elever i musik- eller kulturskola, 6-19 år, andel (%)	Fångar deltagande i kommunal kulturpedagogisk verksamhet.	Kvadratrotstransformerad: x' = √x.
N09701 – Studieförbundens deltagartimmar inom kultur, antal/inv	Fångar deltagande i organiserad folkbildnings- och kulturverksamhet.	Kvadratrotstransformerad: x' = √x.
Idrottsdeltagande		
U09800 – Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	Fångar faktiskt deltagande i organiserad föreningsidrott bland barn och unga.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Idrotts- och fritidsanläggningar		
U09709 – Fotbollsplaner, antal/10 000 inv	Fångar fysisk tillgång till en central idrottsanläggning.	Kvadratrotstransformerad: x' = √x.
U09717 – Idrottshallar, samtliga, antal/10 000 inv	Fångar fysisk kapacitet för inomhusidrott.	Logtransformerad: x' = ln(1+x).
N07961 – Inomhusbassänger, antal/100 000 inv	Fångar tillgång till badanläggningar.	Logtransformerad: x' = ln(1+x).
U09844 – Ishallar för ishockey och konståkning, antal/10 000 inv	Fångar fysisk kapacitet för isidrott.	Kvadratrotstransformerad: x' = √x.

Teknisk anmärkning. Kulturskola, idrottshallar och inomhusbassänger hade bortfall som medianimputerades på transformerad skala. Flera anläggningsmått är per capita och kan därför påverkas av kommunstorlek.

12. Ekonomi

Delindexets tolkning. Delindexet mäter kommunens finansiella robusthet. Ett högt värde kännetecknas av god likviditet, stark självfinansiering och soliditet, goda resultat samt, efter riktningsvändning, lägre kommunal skattesats.

Urval och täckning. Urvalet koncentreras till fem centrala finansiella mått som tillsammans fångar kortsiktig betalningsberedskap, investeringsförmåga, långsiktig finansiell styrka, resultat och skattebelastning. Delindexet omfattar 5 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Finansiell kapacitet och styrka		
N03109 – Kassalikviditet kommunkoncern, (%)	Fångar kortsiktig finansiell betalningsberedskap.	Logtransformerad: x' = ln(x).
N03103 – Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)	Fångar förmågan att finansiera investeringar med egna löpande resurser.	Teckenbevarande kubikrot: x' = sign(x)·|x|^(1/3).
N03034 – Soliditet inkl pensionsåtag. kommunkoncern, (%)	Fångar långsiktig finansiell styrka inklusive pensionsåtaganden.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
N03102 – Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, (%)	Fångar det löpande finansiella resultatet i relation till centrala intäkter.	Teckenbevarande kvadratrot: x' = sign(x)·√|x|.
Skattebelastning		
N00901 – Skattesats till kommun (%)	Fångar den kommunala skattebelastningen som en del av den finansiella profilen.	Vänd och logtransformerad: x' = −ln(x).

13. Välfärd

Delindexets tolkning. Delindexet mäter kvalitet och robusthet i centrala äldreomsorgsnära välfärdsutfall. Ett högt värde förenar positiva brukarbedömningar och god kompetensförsörjning med få fallskador och kort vårdtid som utskrivningsklar.

Urval och täckning. Urvalet kombinerar brukarupplevd kvalitet, personalens formella kompetens och två konkreta utfalls- och samverkansmått för äldre personer. Delindexet omfattar 5 indikatorer.

Indikator	Motiv för inkludering	Riktning / bearbetning
Brukarupplevd kvalitet		
U21468 – Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Fångar brukarnas samlade bedömning av hemtjänstens kvalitet.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
U23471 – Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Fångar brukarnas samlade bedömning av kvaliteten i särskilt boende.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Kompetens		
N23588 – Enhetsundersökningen, äldreomsorg - Omsorgspersonal som är undersköterska, vardagar i särskilt boende, äldreomsorg, andel (%)	Fångar den formella kompetensnivån i den dagliga omsorgen.	Oförändrad; högre råvärde = bättre.
Utfall och vårdsamverkan		
N20434 – Fallskador bland personer 80+, 3-årsm, antal vårdtillfällen/100 000 inv	Fångar ett konkret och allvarligt hälsoutfall bland äldre.	Vänd: $x' = -x$; lägre råvärde = bättre.
N20404 – Vårdtid som utskrivningsklar, antal dagar/inv 65+	Fångar samverkan och flöde mellan sjukhusvård och kommunala insatser efter utskrivningsklarhet.	Vänd och kvadratrotstransformerad: $x' = -\sqrt{x}$.

Teknisk anmärkning. Mindre bortfall hanterades genom medianimputering före PCA enligt kategoriunderlaget.

Appendix 6. Exkluderade indikatorer

TDR – The Definitive Ranking

Omfattning. Appendixet redovisar de 59 indikatorer som ingick i TDR:s bruttourval men exkluderades före den slutliga konstruktionen av de 13 delindexen. Bruttourvalet omfattade cirka 180 kandidatindikatorer. Efter saklig och statistisk prövning behölls 121 indikatorer och 59 exkluderades.

Datakälla. Samtliga kandidatindikatorer, såväl inkluderade som exkluderade, hämtades från Kolada. Indikatorbenämningar och kodbeteckningar återges enligt Koladas redovisning i urvalsunderlagen.

Övergripande exklusionsprincip. Exklusion gjordes när en indikator bedömdes tillföra otillräcklig ny information i förhållande till andra indikatorer, hade otillräcklig eller ojämn täckning, låg variation eller tydlig takeffekt, var särskilt extremvärdeskänslig, hade oklar tolkningsriktning eller datakvalitetsproblem, eller låg för långt från den sakliga avgränsningen för kategorin. I flera fall valdes ett bredare, aktuellare eller metodiskt mer jämförbart mått framför ett närliggande alternativ.

Redundans. Hög korrelation användes som ett viktigt men inte ensamt kriterium. När två eller flera mått i praktiken beskrev samma kommunstruktur behölls i regel det mått som hade bredare saklig innebörd, bättre täckning, högre aktualitet eller tydligare tolkning. Syftet var att undvika att ett snävt fenomen fick oproportionerlig vikt genom flera nästan duplicerade indikatorer.

Motiveringarnas status. Kolumnen ”Motivering” återger den sakliga och statistiska grund som användes vid urvalet. Angivna korrelationer avser jämförelser i det aktuella urvalsunderlaget. Exklusion innebär inte att indikatorn saknar informationsvärde i andra analyser; den innebär att indikatorn inte bedömdes behövas i den slutliga TDR-konstruktionen.

Kategorier

1. Befolkning (5 exkluderade)
2. Arbetsmarknad (5 exkluderade)
3. Inkomster (5 exkluderade)
4. Företagande (5 exkluderade)
5. Bostäder (5 exkluderade)
6. Tillgänglighet och infrastruktur (5 exkluderade)
7. Utbildning (5 exkluderade)
8. Hälsa (5 exkluderade)
9. Trygghet (4 exkluderade)
10. Miljö (5 exkluderade)
11. Kultur och fritid (5 exkluderade)
12. Ekonomi (3 exkluderade)
13. Välfärd (2 exkluderade)

1. Befolkning

Exklusionsprofil. Exklusionerna avser främst nästan duplicerade mått på försörjningsstruktur samt alternativa mått på befolkningsförändring och prognos.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Demografisk struktur		
N01961 – Invånare 20-64 år, andel (%)	Redundans	Nästan perfekt spegelbild av försörjningskvoten (r ≈ -0,99); mycket hög redundans.
N02847 – Framskrivning, förväntad försörjningskvot, 20-66 år, om 10 år	Redundans	Nästan duplicering av dagens försörjningskvot (r ≈ 0,98).
N02924 – Framskrivning, förväntad försörjningskvot om 5 år	Redundans	Nästan identisk med dagens och den tioåriga försörjningskvoten (r ≈ 0,99–1,00).
Befolkningsförändring och prognos		
N01963 – Befolkningsförändring sedan föregående år, procent	Redundans och årsvariation	Relativt redundant mot femårsförändring och särskilt inrikes flyttnetto; dessutom mer känslig för ett enskilt år.
N02840 – Framskrivning, förväntad förändring i antal invånare 20-66 år om 10 år, (%)	Redundans	Mycket starkt korrelerad med femårig befolkningsförändring och total framskrivning (r ≈ 0,93–0,96).

2. Arbetsmarknad

Exklusionsprofil. Exklusionerna reducerar dubblering inom sysselsättning, arbetskraftsdeltagande och arbetslöshet samt prioriterar bredare etableringsutfall.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Etablering		
N00971 – Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta (status efter 90 dagar), andel (%)	Redundans; bredare alternativ valdes	Starkt korrelerad med N00973 (r ≈ 0,86); N00973 har ett bredare utfall.
Sysselsättning och arbetskraft		
N02267 – Sysselsättningsgrad 20-64 år, andel (%)	Redundans	I praktiken identisk med N02243 (r ≈ 1,00); ren redundans.
N02285 – Arbetskraftsdeltagande totalt 20-64 år, befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), andel (%)	Redundans	Mycket starkt korrelerad med generell sysselsättning (r ≈ 0,92); tillför relativt lite efter N02243.
Arbetslöshet		
N02280 – Arbetslöshet, 20-64 år, befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), andel (%) (-2024)	Redundans	Nästan identisk med N03920 och N03926 (r ≈ 0,98); ett generellt arbetslöshetsmått räcker.
N03926 – Långtidsarbetslösa i befolkningen, 25-65 år, andel (%)	Redundans	Nästan perfekt korrelerad med total arbetslöshet (r ≈ 0,98); liten ny information på kommunnivå.

3. Inkomster

Exklusionsprofil. Exklusionerna avser överlappande inkomst- och biståndsmått samt ett självständigt men sämre täckt mått på ekonomisk kris.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Inkomstnivå		
N00906 – Sammanräknad förvärvsinkomst i åldern 20-64 år (median), kr	Redundans; bredare alternativ valdes	Nästan samma kommunstruktur som N00905 (r ≈ 0,95); N00905 är bredare som levnadsstandardmått.
U01803 – Invånare 18-64 år med låg inkomst, andel (%)	Redundans	Nästan identisk kommunstruktur med N66078 (r ≈ 0,97) och starkt korrelerad med N01454 (r ≈ 0,96).
Ekonomisk utsatthet och bistånd		
N31825 – Biståndsmottagare, ekonomiskt bistånd, 18+ år, andel (%) av befolkningen	Redundans	Mycket starkt korrelerad med N31807 (r ≈ 0,95) och N31816 (r ≈ 0,91); tillför liten ny information.
U01407 – Invånare 16-84 år som haft ekonomisk kris, andel (%)	Täckning och varierande observationsår	Informationsmässigt självständig men klart sämre täckning (255 av 290 kommuner) och varierande observationsår 2018–2024.
U31809 – Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	Redundans; bredare alternativ valdes	Stark överlappning med U31803 (r ≈ 0,88) och övriga biståndsmått; U31803 är bredare.

4. Företagande

Exklusionsprofil. Exklusionerna begränsar överlapp, extremvärdeskänslighet och mått som ligger närmare turism eller en enskild servicegren än det bredare företagandebegreppet.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Ekonomisk aktivitet		
N45703 – Företagens ekonomiska omsättning, tkr/inv	Redundans och extremvärdeskänslighet	Starkt korrelerad med BRP ($r \approx 0{,}85$) och mycket extremvärdeskänslig; BRP är ett mer etablerat övergripande mått.
Företagsklimat och service		
U07447 – Företagsklimat Insikt - Bygglov - Index	Begränsad täckning; bredare alternativ valdes	Begränsad täckning (215 kommuner) och delvis överlapp med det bredare U07451; totalindexet prioriteras.
Handel och besöksnäring		
N52004 – Försäljningsindex sällanköpsvaruhandel, index	Överlapp; representativt alternativ valdes	Korrelerar med dagligvaruindex ($r \approx 0{,}61$) och är mer känslig för regionala handelscentra; N52002 får representera handelsdimensionen.
N45850 – Gästnätter, antal nätter, totalt per invånare, antal/inv	Begreppslig avgränsning och täckning	Intressant men mer ett turismmått än generellt företagande; dessutom begränsad täckning (249 kommuner) och stor extremvärdeskänslighet.
Företagsdynamik		
N01004 – Nystartade arbetsställen, antal/1000 inv 16-64 år	Redundans	Överlappar både nystartade företag ($r \approx 0{,}73$) och företagstäthet ($r \approx 0{,}70$); N00999 är mer direkt som mått på nyföretagande.

5. Bostäder

Exklusionsprofil. Exklusionerna reducerar dubblering inom bostadsbyggande och planprocess samt avlägsnar ett innehållsligt relevant mått med otillräcklig kommuntäckning.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Bostadsbyggande		
N07906 – Färdigställda bostäder i flerbostadshus, nybyggnad, antal/1000inv	Redundans	Nästan identisk med N07917 (r ≈ 0,99); total nybyggnad är bredare.
N07950 – Färdigställda hyresrätter i flerbostadshus, antal/1000 inv	Redundans och risk för övervikt	Nästan duplicering av N07906/N07917 (r ≈ 0,96–0,97) och skulle ge flerbostadsbyggande oproportionerlig vikt.
Handläggning och planprocess		
N00820 – Handläggningstid (median) från inkommen ansökan till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	Otillräcklig täckning	Endast 114 kommuner har värde; täckningen är för svag för TDR trots hög innehållslig relevans.
N07927 – Mediantid från samrådsstart till antagande under de senaste två åren, mediantid i månader	Överlapp; bredare processmått valdes	Överlappar N07926 (r ≈ 0,54). N07926 täcker en större del av planprocessen.
Planberedskap		
N07923 – Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av alla gällande detaljplaner den 31/12, antal/1000 inv	Överlapp och aktualitet	Delvis överlapp med N07924 och varierande aktualitet; N07924 är mer direkt kopplad till faktisk planproduktion.

6. Tillgänglighet och infrastruktur

Exklusionsprofil. Exklusionerna avser överlappande kollektivtrafik- och bredbandsmått, låg variation/takeffekt samt ett cykelmått med täcknings- och datakvalitetsproblem.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Kollektivtrafik		
N07410 – Nytillkomna bostäder i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	Indirekt mått och aktualitet/täckning	Relevant men mer indirekt än befolkningens faktiska kollektivtrafiktillgänglighet; dessutom varierande aktualitet och viss bortfallstäckning.
N07419 – Befolkning, inom tätort, i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	Redundans	Mycket starkt korrelerad med N07418 ($r \approx 0{,}90$); N07418 är bredare eftersom hela kommunen omfattas.
Digital infrastruktur		
N07900 – Tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	Låg variation och överlapp	Nästan full täckning i hela landet och begränsad spridning; överlappar dessutom modernare gigabitmått.
N07919 – Hushåll i tätbebyggt område med tillgång till eller möjlighet i att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%)	Takeffekt/låg variation	Extrem takeffekt med mycket liten variation; tillför därför begränsad rangordningsinformation.
Cykelinfrastruktur		
U07458 – Kommunal cykelväg som snöröjs och halkbekämpas, andel (%)	Täckning och datakvalitet	Endast 183 kommuner och dessutom värden över 100 %, vilket väcker datakvalitetsfrågor.

7. Utbildning

Exklusionsprofil. Exklusionerna minskar ämnesmässig dubblering inom grundskolan och väljer striktare eller bättre täckta mått på gymnasie- och vuxenutbildningsutfall.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Grundskola, årskurs 6		
N15544 – Elever i åk 6 med lägst betyget E i engelska, hemkommun, andel (%)	Redundans inom ämnesblock	Överlappar tydligt med övriga åk 6-mått (r ≈ 0,64–0,66). Ett ämne räcker som representant.
N15546 – Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska inkl. svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)	Redundans inom ämnesblock	Stark överlappning inom åk 6-blocket; N15545 får representera denna nivå.
Grundskola, årskurs 9		
N15428 – Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	Redundans	Stark korrelation med både N15508 och N15507 (r ≈ 0,75–0,81). Tillför begränsat efter de bredare åk 9-måtten.
Gymnasium		
N17461 – Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	Överlapp; striktare alternativ valdes	Överlappar med examen inom 3 år (r ≈ 0,67). 3-årsmåttet är striktare och mer direkt.
Komvux		
N18961 – Kursdeltagare i komvux som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%) (-2024)	Täckning och varierande observationsår	Statistiskt självständig men sämre täckning (243 kommuner) och äldre/varierande senaste observationsår 2022–2024.

8. Hälsa

Exklusionsprofil. Exklusionerna minskar överlapp inom psykisk hälsa och sjukfrånvaro samt avgränsar bort ett mer perifert hälsomått.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Psykisk hälsa		
U01472 – Invånare 16-84 år som besväras av ängslan, oro och/eller ångest, andel (%)	Överlapp; kategoribalans	Relevant men psykisk hälsa representeras redan av U01473; exkluderas för att ge plats åt båda livslängdsmåtten.
U01471 – Invånare 16-84 år som känner sig stressade, andel (%)	Redundans	Överlappar tydligt med psykisk ohälsa, särskilt oro/ångest ($r \approx 0{,}61$).
Självskattad/tandhälsa		
U01414 – Invånare med bra självskattad tandhälsa, andel (%)	Begreppslig avgränsning	Relevant men mer perifer i en övergripande hälsokategori och delvis överlappande med allmän självskattad hälsa.
Sjukfrånvaro och ohälsa		
N00967 – Sjukpenningtalet, 15–69 år, dagar/arbetskraften	Redundans	Stark redundans mot ohälsotalet och nästan identiskt med N00938 ($r \approx 0{,}99$).
N00938 – Sjukpenningtalet, 16–64 år, dagar/registrerad försäkrad	Redundans	Nästan identiskt med N00967 ($r \approx 0{,}99$) och starkt korrelerat med N00957.

9. Trygghet

Exklusionsprofil. Exklusionerna gäller mått med svårtolkad relation till faktisk trygghet, indirekta socialkapitalmått samt ett överlappande valdeltagandemått.

Omfattning. 4 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Brott och kontrollverksamhet		
N07544 – Anmälda narkotikabrott, antal/100 000 inv	Svårtolkad indikator	Svårtolkad som direkt trygghetsmått eftersom nivån påverkas starkt av polisens kontroll- och ingripandeverksamhet.
Socialt stöd		
U01435 – Invånare med avsaknad av emotionellt stöd, andel (%)	Begreppslig avgränsning och täckning	Relevant för social utsatthet men mer perifert för trygghet; dessutom svagast täckning med 257 kommuner.
Socialt kapital och deltagande		
N09701 – Studieförbundens deltagartimmar inom kultur, antal/inv	Indirekt koppling	Kan indikera socialt kapital men kopplingen till trygghet är indirekt; idrottsdeltagandet är lättare att motivera.
Demokratiskt deltagande		
N05401 – Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)	Överlapp; svagaste-punkt-mått valdes	Överlappar N05831 ($r \approx 0{,}61$). Lägsta valdeltagande i något distrikt fångar kommunens svagaste punkt snarare än genomsnittet.

10. Miljö

Exklusionsprofil. Exklusionerna avser otillräcklig täckning, låg variation/takeffekter och överlappande utsläppsindikatorer.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Förnybar energi		
N45925 – Elproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)	Otillräcklig täckning	Endast 73 kommuner har värde; täckningen är för svag för TDR trots hög innehållslig relevans.
N45930 – Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)	Takeffekt/låg variation	Relativt god täckning men stark takeffekt med median nära 100 %, vilket ger begränsad diskrimineringsförmåga.
Vattenstatus		
N85053 – Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)	Takeffekt/låg variation och äldre data	Median 100 % och data från 2022; låg variation och begränsat rangordningsvärde.
Luftutsläpp		
N00517 – Utsläpp till luft av flyktiga organiska ämnen totalt, ton NMVOC/inv	Överlapp; mindre centralt mått	Överlappar energi-/utsläppsblocket och är mindre centralt än NOx och växthusgaser.
N85048 – Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv	Redundans	Relevant men korrelerar tydligt med NOx och delvis med andra geografiskt strukturerade miljömått; N85047 får representera lokal luftförorening.

11. Kultur och fritid

Exklusionsprofil. Exklusionerna avser mått med oklar riktning eller datakvalitet, absolut storlekseffekt, konceptuell felplacering samt risk för övervikt av biblioteksdimensionen.

Omfattning. 5 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Kulturskola		
N09892 – Genomsnittlig elevavgift i musik- eller kulturskola, kr/elever 6-19 år	Otydlig riktning, aktualitet och datakvalitet	Svårare att värdera entydigt som bra/dåligt, varierande aktualitet och ett negativt minimivärde som väcker datakvalitetsfrågor.
Bibliotek		
N09817 – Genomsnittlig öppettid per bibliotek och vecka	Täckning, extremvärden och aktualitet	Begränsad täckning, stora extremvärden och varierande observationsår. Biblioteksanvändning fångas bättre av andra mått.
N09801 – Lån från kommunala bibliotek, antal/inv	Risk för övervikt inom biblioteksblock	Bra indikator i sig, men bibliotek är redan representerat av låntagare, besök och barnaktiviteter; ytterligare biblioteksutfall skulle ge oproportionerlig vikt.
Övergripande index		
N00373 – Hållbarhet - Kommunindex	Begreppslig avgränsning	För generellt och konceptuellt främmande i Kultur/Fritid; riskerar att importera andra dimensioner i kategorin.
Idrottsanläggningar		
U09819 – Idrottshall 18x36 m till 22x42 m, antal	Kommunstorlekseffekt	Absolut antal ger tydlig kommunstorlekseffekt. U09717 per 10 000 invånare är metodiskt bättre för kommunjämförelse.

12. Ekonomi

Exklusionsprofil. Exklusionerna reducerar nära dubblering mellan kommun- och koncernmått samt begränsar extremvärdeskänslighet i resultatmåttet.

Omfattning. 3 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Likviditet		
N03105 – Kassalikviditet kommunen, (%)	Redundans; koncernmått valdes	Stark korrelation med N03109 (r ≈ 0,81). Koncernmåttet får representera likviditet.
Soliditet		
N03002 – Soliditet inkl pensionsåtag. kommun, (%)	Redundans; koncernmått valdes	Mycket stark korrelation med N03034 (r ≈ 0,88). Koncernmåttet ger bredare bild av samlad ekonomisk ställning.
Resultat		
N03112 – Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommunkoncern, (%)	Överlapp och extremvärdeskänslighet	Överlappar kommunresultatet (r ≈ 0,53) och är mer extremvärdeskänsligt. N03102 är renare för kommunjämförelse.

13. Välfärd

Exklusionsprofil. Exklusionerna prioriterar aktuellare brukarutfall och faktiska utfall framför äldre eller mer processinriktade mått.

Omfattning. 2 indikatorer exkluderades från denna kategori.

Indikator	Huvudskäl	Motivering
Brukar-/anhörigbedömning		
N20508 – Anhöriga som upplever att samarbetet med hemtjänsten fungerar mycket bra, andel (%) (-2023)	Äldre data; aktuellare alternativ valdes	Intressant men klart äldre data; brukarbedömningen U21468 är aktuellare och mer direkt.
Process och riskprevention		
N20500 – Riskförebyggande åtgärder i särskilt boende, andel (%)	Processmått; utfall prioriterades	Relevant processmått, men mäter mer dokumenterad/utförd process än faktiskt utfall. Vid fem val prioriteras brukarutfall, kompetens, fallskador och utskrivningsklar vårdtid.

Sammanfattning

Resultat av urvalet. Bruttourvalet omfattade cirka 180 indikatorer från Kolada. Av dessa exkluderades 59 enligt ovan redovisade sakliga och statistiska kriterier och 121 behölls för den slutliga TDR-konstruktionen. Exklusionsarbetet syftade främst till att minska redundans och ojämn kategoriviktning samt att säkerställa rimlig jämförbarhet, täckning och tolkningsbarhet.

Appendix 7. Alternativa viktmodeller – vikter

Politikmodell, normativa prioriteringar och uppläggning av känslighetsanalys

1. Kvasi-formell modell för kommunal förändring

Låt kommunens observerade tillstånd vid tidpunkt t betecknas X_t. Förändringen mellan två tidpunkter kan schematiskt skrivas som

$$\Delta X = P - D$$

där P betecknar organiserad politisk och administrativ påverkan och D eroderande eller störande krafter. Uttrycket är en analytisk förenkling, inte en skattad dynamisk ekvation. Storheterna måste vid en empirisk tillämpning definieras på jämförbar skala.

Politiken uttrycks som

$$P = \lambda \Sigma_i w_i p_i$$

$$\Sigma_i w_i = 1, \quad 0 \leq w_i \leq 1, \quad \lambda \geq 0$$

Här är w_i den relativa prioriteringen av område i, p_i den faktiska insatsen inom området och λ en övergripande ambitionsnivå. Antalet områden betecknas n; summan löper över i = 1, …, n. Förutsatt att insatserna görs jämförbara representerar P en viktad sammanfattning av organiserad påverkan.

Bivillkoren innebär att prioriteringarna fördelas inom en fast viktsumma: höjs en vikt måste minst en annan sänkas. Ett område kan ges vikten noll utan att dess verksamhet eller betydelse upphör. Vikten ett innebär att alla andra vikter är noll. Prioriteringsvikterna utgör därför ett nollsummespel, medan insatsernas faktiska konsekvenser inte behöver göra det. λ ändrar ambitionsnivån utan att i sig ändra viktfördelningen.

Modellen ger följande principiella implikationer:

1. Tröghet. X_t är starkt beroende av X_{t-1}; befintliga strukturer tenderar att bestå.
2. Erosion. D ≥ 0 representerar kontinuerliga nedbrytande och störande krafter, såsom organisatoriskt slitage, materiell förslitning och yttre störningar.
3. Status quo kostar. Om P = D blir ΔX ≈ 0; oförändrat tillstånd förutsätter insatser.
4. Förbättring kräver överskott. Positiv nettoförändring fordrar P > D inom den valda beskrivningen.
5. Politisk riktning. w_i anger hur den organiserade påverkan prioriteras mellan områden.
6. Politisk ambitionsnivå. λ skalar insatsen som helhet.
7. Marginalprincipen. När strukturella skillnader mellan kommuner är stora verkar politisk påverkan i huvudsak på marginalen av redan existerande variation.

För enskilda politikområden kan återverkningar och beroenden vara dubbelriktade. Därför bör uttrycket läsas som en kvasi-formell tankemodell, inte som ett påstående om separerbara kausala effekter.

2. Från politikmodell till rankingexperiment

I det följande används vikter för att värdera samma observerade kommunala tillstånd på olika sätt. Vikterna avser de 13 befintliga TDR-delindexen. De är inte skattningar av kommunernas faktiska p_i eller

λ. Modellerna prövar vad som händer med en rangordning när prioriteringarna w_i ändras, allt annat lika. Ingen kommunal verksamhet eller indikator förändras i experimentet.

För kommun k och modell m beräknas ett totalindex som $I_{km} = \Sigma_i w_{im} Z_{ki}$, där Z_{ki} är kommunens redan beräknade delindexvärde. Indexpoängen ordnas fallande, högsta poäng får rang 1. Delindexvärden och deras interna konstruktion hålls fasta. Ingen ytterligare standardisering görs efter sammanvägningen i experimentet.

3. Referensmodeller och sex normativa alternativ

TDR (panglossiansk): Den databaserade referensmodellen. Vikterna härrör från den valda PCA-baserade sammanvägningsprincipen; de definieras inte utifrån ett uttalat politiskt program. Att modellen är databaserad gör den inte normfri: indikatorurval, riktning och metodval föregår själva beräkningen.

Lika vikt: Varje delindex ges vikten 1/13. Detta är en transparent jämförelsemodell där ingen kategori ges större formell vikt än någon annan. Även likaviktning är ett normativt metodval.

Marknadsorienterad tillväxt. Prioriterar företagande, arbetsmarknad, inkomster, tillgänglighet och bostäder. Den normativa tanken är att arbets- och företagslivets förutsättningar ska väga tungt i kommunbedömningen.

Välfärd. Prioriterar utbildning, hälsa, trygghet och välfärdsblocket. Modellen uttrycker en inriktning där invånarnas sociala villkor och offentligt finansierad välfärd ges företräde.

4K – kunskap, kultur, kreativitet och kommunikationer. En idealtyp inspirerad av Åke E. Anderssons 4K-perspektiv. I den här operationaliseringen ges framför allt utbildning, kultur/fritid, tillgänglighet/infrastruktur och företagande större vikt. Detta är ett analytiskt viktschema, inte en empiriskt härledd eller historiskt autentisk 4K-viktning.1

Miljö, hälsa och hållbarhet. Prioriterar miljö, hälsa, bostäder och trygghet. Modellen betonar ekologiska och sociala livsvillkor samt långsiktigt hållbara lokalsamhällen.

Ekonomiskt återhållsam. Prioriterar Ekonomi, befolkning, arbetsmarknad och inkomster. Principen är att finansiell robusthet och försörjningsförutsättningar ges särskild vikt.

Trygghet och ordning. Prioriterar trygghet och ger samtidigt relativt hög vikt åt arbetsmarknad, utbildning, hälsa och välfärd. Modellen renodlar en prioritering av ordning och stabila sociala förhållanden.

Modellerna är konstruerade idealtyper för metodjämförelse. De representerar inte dokumenterade politiska program eller faktiskt uppmätta preferenser hos kommuner eller partier.

4. Viktmatris – åtta grundmodeller

Samtliga vikter nedan anges i procent av totalvikten. TDR-vikterna redovisas avrundade; beräkningarna använder full precision.

Delindex	TDR	Lika	Marknad	Välfärd	4K	Miljö	Ekonomi	Trygghet
Befolkning	7,10	7,69	8,00	2,00	4,00	4,00	10,00	3,00
Arbetsmarknad	8,46	7,69	16,00	4,00	8,00	5,00	10,00	10,00
Inkomster	10,50	7,69	14,00	3,00	7,00	4,00	10,00	5,00
Företagande	7,19	7,69	18,00	1,00	10,00	3,00	4,00	3,00
Bostäder	7,80	7,69	10,00	7,00	5,00	10,00	5,00	8,00
Tillgänglighet / infrastruktur	9,27	7,69	12,00	5,00	16,00	7,00	5,00	6,00
Utbildning	9,29	7,69	7,00	18,00	18,00	7,00	4,00	10,00
Hälsa	9,32	7,69	3,00	18,00	3,00	18,00	4,00	10,00
Trygghet	8,77	7,69	3,00	10,00	3,00	10,00	4,00	25,00
Miljö	8,04	7,69	2,00	4,00	4,00	20,00	2,00	3,00
Kultur / fritid	4,62	7,69	2,00	5,00	16,00	4,00	2,00	2,00
Ekonomi	6,45	7,69	4,00	6,00	4,00	3,00	35,00	5,00
Välfärd	3,21	7,69	1,00	17,00	2,00	5,00	5,00	10,00
Summa	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

5. Känslighetsanalys: syfte och hypoteser

Syftet är att undersöka hur känsliga kommunernas indexvärden och rangplaceringar är för styrkan i ett politiskt/normativt viktschema. 4K valdes därför att modellen har en sammanhållen saklig profil och fyra särskilt prioriterade delindex som kan förstärkas utan att dess interna proportioner förändras.

H1. Starkare 4K-viktning ökar avvikelsen från TDR:s panglossianska index och rangordning.

H2. Rangordningen är mer stabil på systemnivå (samvariation mellan modeller) än på kommunnivå (enskilda rang- och kvartilförflyttningar).

6. Känslighetsanalys: tre styrkenivåer

Befintligt 4K-schema behålls oförändrat som ”Svag”: de fyra prioriterade delindexen svarar tillsammans för 60 procent. ”Stark” ges 75 procent och ”Mycket stark” 90 procent. De återstående nio indexen får tillsammans 40, 25 respektive 10 procent. Styrkenivåerna är valda för experimentet och ska inte tolkas som observerade politiska preferenser.

Delindex	Svag 60 %	Stark 75 %	Mycket stark 90 %
Befolkning	4,000	2,500	1,000
Arbetsmarknad	8,000	5,000	2,000
Inkomster	7,000	4,375	1,750
Företagande	10,000	12,500	15,000
Bostäder	5,000	3,125	1,250
Tillgänglighet / infrastruktur	16,000	20,000	24,000
Utbildning	18,000	22,500	27,000
Hälsa	3,000	1,875	0,750
Trygghet	3,000	1,875	0,750
Miljö	4,000	2,500	1,000
Kultur / fritid	16,000	20,000	24,000
Ekonomi	4,000	2,500	1,000

Delindex	Svag 60 %	Stark 75 %	Mycket stark 90 %
Välfärd	2,000	1,250	0,500
Summa	100,000	100,000	100,000

Låt G vara de fyra prioriterade delindexen, och s den önskade sammanlagda vikten för G. För $i \in G$ beräknas $w_i(s) = w_i(0{,}60) \cdot s/0{,}60$. För $i \notin G$ beräknas $w_i(s) = w_i(0{,}60) \cdot (1 - s)/0{,}40$. Därmed gäller $\Sigma w_i(s) = 1$ i samtliga scenarier, och de relativa vikterna inom respektive grupp är oförändrade.

7. Jämförelsemått, kontroll och begränsningar

För varje scenario beräknas indexpoäng och rang för samtliga 290 kommuner. Jämförelserna omfattar Pearsons korrelation mellan indexpoäng, Spearmans rangkorrelation, genomsnittlig och maximal absolut rangförskjutning, kommuner som byter kvartil samt överlapp i topp 10. Kvartiler avgränsas efter rang: Q1 = 1–73, Q2 = 74–145, Q3 = 146–217 och Q4 = 218–290. Positiv förändring definieras som rang i den svaga modellen minus rang i den förstärkta modellen, dvs. positivt tal betyder förbättrad placering. Vid exakt lika indexpoäng tilldelas delad lägsta rang (”min”-principen).

Den svaga 4K-varianten kontrollberäknades mot den ursprungliga alternativa rankingen: alla 290 indexpoäng och rangtal överensstämde. Resultaten redovisas separat i Appendix 8.

Avgränsning: Detta är en deterministisk känslighetsanalys, inte ett kausalt test av politiska insatsers verkningar. Hög korrelation mellan modeller kan samexistera med stora rangförskjutningar för enskilda kommuner. Valet av 4K, urvalet av fyra prioriterade delindex och scenariernas styrka är explicita modellbeslut. Det finns inga osäkerhetsintervall knutna till dessa konstruerade vikter.

Appendix 8. Alternativa viktmodeller – resultat

Resultaten avser 290 svenska kommuner. Rang 1 anger högsta indexvärde. Kommunernas delindex och observerade värden hålls oförändrade mellan modellerna.

DEL A. POLITISK JÄMFÖRELSE – HUVUDANALYS

Huvudanalysen undersöker hur kommunernas rangordningar förändras när samma observerade kommunala förhållanden värderas utifrån skilda politiska prioriteringar. Sex politiska viktscheman jämförs med TDR:s empiriskt härledda viktning och en modell där samtliga tretton delindex tilldelas lika vikt. Skillnaderna mellan modellerna avser alltså inte olika kommunala prestationer, utan hur samma information sammanvägs. Resultaten redovisas som samvariation mellan modellerna och rangförskjutningar för kommunerna.

1. Samvariation mellan modellerna

Tabell 8.1 redovisar korrelationer mellan modellernas indexvärden och tabell 8.2 korrelationer mellan deras rangordningar.

Tabell 8.1. Pearsonkorrelationer mellan de åtta viktmodellernas totalindex.

Index	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
TDR	1,000	0,992	0,968	0,949	0,957	0,977	0,922	0,927
Lika vikt	0,992	1,000	0,962	0,964	0,960	0,967	0,910	0,942
Marknad	0,968	0,962	1,000	0,875	0,930	0,904	0,887	0,896
Välfärd	0,949	0,964	0,875	1,000	0,910	0,960	0,846	0,946
4K	0,957	0,960	0,930	0,910	1,000	0,927	0,858	0,864
Miljö/hälsa	0,977	0,967	0,904	0,960	0,927	1,000	0,883	0,900
Ekonomisk återhållsamhet	0,922	0,910	0,887	0,846	0,858	0,883	1,000	0,791
Trygghet/ordning	0,927	0,942	0,896	0,946	0,864	0,900	0,791	1,000

Tabell 8.2. Spearmans rangkorrelationer mellan de åtta viktmodellerna.

Rang	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
TDR	1,000	0,989	0,966	0,929	0,943	0,970	0,913	0,915
Lika vikt	0,989	1,000	0,956	0,953	0,944	0,959	0,899	0,937
Marknad	0,966	0,956	1,000	0,851	0,921	0,892	0,880	0,885
Välfärd	0,929	0,953	0,851	1,000	0,879	0,944	0,817	0,937
4K	0,943	0,944	0,921	0,879	1,000	0,903	0,830	0,848
Miljö/hälsa	0,970	0,959	0,892	0,944	0,903	1,000	0,868	0,883
Ekonomisk återhållsamhet	0,913	0,899	0,880	0,817	0,830	0,868	1,000	0,764
Trygghet/ordning	0,915	0,937	0,885	0,937	0,848	0,883	0,764	1,000

2. Rangförskjutningar gentemot TDR

Tabell 8.3. Rangförskjutningar och kvartilsbyten jämfört med TDR Total.

Modell	Medel |Δrang|	Median	Max	Bytt kvartil[1]	Topp 10 gem.
Lika vikt	9,131	6,500	52	40	9
Marknad	16,255	13,000	76	66	7
Välfärd	22,510	15,500	149	77	8
4K	20,290	14,000	116	71	9
Miljö/hälsa	14,545	9,000	67	54	9
Ekonomisk återhållsamhet	25,724	19,500	153	85	9
Trygghet/ordning	25,883	20,000	104	102	7

[1] Kvartiler definieras efter rang: 1–73, 74–145, 146–217 och 218–290. Gemensamma topp 10 avser antal kommuner som finns i båda modellernas tio högst placerade.

DEL B. KÄNSLIGHETSANALYS – KOMPLETTERANDE PRÖVNING

Den politiska jämförelsen varierar prioriteringarnas inriktning mellan flera alternativa modeller. Känslighetsanalysen har ett annat, snävare syfte: den prövar hur rangordningen påverkas när styrkan i en och samma politiska prioritering ökas. Här används 4K-modellen med tre nivåer, där dess fyra prioriterade delindex tillsammans får 60, 75 respektive 90 procent av vikten. De inbördes proportionerna inom och utanför denna grupp behålls, liksom alla observerade kommunvärden. Analysen är ett komplement till huvudjämförelsen och belyser vikternas betydelse för rankingarnas stabilitet.

3. Känslighetsanalys: förstärkt 4K-prioritering

4K-modellens fyra prioriterade delindex – Företagande, Tillgänglighet/Infrastruktur, Utbildning och Kultur/Fritid – erhåller tillsammans 60, 75 respektive 90 procent av viktsumman. Inbördes proportioner inom den prioriterade gruppen och inom övriga delindex är oförändrade.

Tabell 8.4. 4K-profilerna jämförda med TDR Total.

4K-profil	Pearson med TDR	Spearman med TDR	Medel |Δrang|	Bytt kvartil
Svag (60 %)	0,957	0,943	20,290	71
Stark (75 %)	0,895	0,866	31,883	105
Mycket stark (90 %)	0,800	0,756	44,124	132

Tabell 8.5. Rangförskjutningar mellan de tre 4K-profilerna.

Jämförelse	Pearson r	Medel |Δrang|	Max |Δrang|	Bytt kvartil	Gemensam topp 10
Svag → stark	0,985	12,186	75	49	9
Svag → mycket stark	0,935	24,800	115	87	9
Stark → mycket stark	0,983	12,910	53	42	9

Förskjutningarna ökar när skillnaden i prioriteringsstyrka ökar. Hög korrelation mellan indexvärden utesluter således inte betydande förändringar i enskilda kommuners rangplaceringar.

4. Kvartilsövergångar i 4K-experimentet

Tabell 8.6. Kvartilsövergångar från svag till stark 4K-profil.

Svag → stark	Till Q1	Till Q2	Till Q3	Till Q4
Från Q1	65	8	0	0
Från Q2	7	57	8	0
Från Q3	1	7	55	9
Från Q4	0	0	9	64

Tabell 8.7. Kvartilsövergångar från svag till mycket stark 4K-profil.

Svag → mycket stark	Till Q1	Till Q2	Till Q3	Till Q4
Från Q1	57	15	1	0
Från Q2	14	45	12	1
Från Q3	2	11	44	15
Från Q4	0	1	15	57

Kvartilsindelningen används som en grov beskrivning av omfördelningen mellan kommungrupper. Övergångar över kvartilgränserna behöver inte innebära stora avstånd i indexvärde.

5. Kommunexempel

Största förbättringar i rang

Tabell 8.8. Största förbättringar i rang vid förstärkt 4K-prioritering.

Kommun	4K svag rang	4K mycket stark rang	Förändring
Dorotea	146	32	+114

Kommun	4K svag rang	4K mycket stark rang	Förändring
Åmål	153	57	+96
Bräcke	220	132	+88
Oxelösund	108	31	+77
Dals-Ed	133	59	+74
Malmö	148	75	+73
Malå	170	101	+69
Emmaboda	235	171	+64
Haparanda	227	166	+61
Hultsfred	258	200	+58

Största försämringar i rang

Tabell 8.9. Största försämringar i rang vid förstärkt 4K-prioritering.

Kommun	4K svag rang	4K mycket stark rang	Förändring
Bollebygd	123	238	-115
Gällivare	179	275	-96
Habo	54	148	-94
Lekeberg	174	259	-85
Kiruna	112	196	-84
Nykvarn	58	137	-79
Vaggeryd	101	177	-76
Götene	159	232	-73
Ulricehamn	111	178	-67
Gagnef	124	187	-63

Positiva förändringstal anger förbättrad rangplats. Urvalet avser förändringen från svag till mycket stark 4K-modell.

6. Fullständiga kommunresultat – huvudjämförelse och kompletterande känslighetsanalys

Den politiska huvudjämförelsens fullständiga kommunresultat redovisas i två separata tabeller: rangplaceringar (tabell 8.10) och indexpoäng (tabell 8.11). Kolumnordningen är densamma i båda tabellerna: TDR, lika vikt och därefter de sex politiska modellerna. Varje kommun är färgkodad efter respektive modells rangkvartil: grön (Q1, rang 1–73), gul (Q2, 74–145), orange (Q3, 146–217) och röd (Q4, 218–290). I poängtabellen baseras färgen på motsvarande rangordning, inte på fasta indexgränser.

Tabell 8.10. Kommunernas rangplaceringar i TDR, lika vikt och sex politiska viktmodeller (n = 290).

Kommun	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
Täby	1	1	1	3	2	2	1	5
Danderyd	2	3	7	1	3	1	9	6
Lidingö	3	2	2	2	1	3	2	7
Nacka	4	4	4	7	4	5	5	8
Vellinge	5	5	3	6	7	7	6	3
Lomma	6	6	9	5	6	4	10	2
Vaxholm	7	7	17	4	10	6	17	1
Sollentuna	8	8	14	9	5	9	3	36
Solna	9	10	18	13	9	8	4	43
Österåker	10	12	5	22	19	19	7	18
Höganäs	11	9	11	15	8	18	12	15
Kungsbacka	12	14	19	11	17	11	19	9
Staffanstorp	13	22	13	23	14	29	15	11
Öckerö	14	18	12	10	26	16	48	4
Härryda	15	11	25	8	12	17	13	10
Värmdö	16	17	15	17	22	15	16	16
Sundbyberg	17	19	27	27	11	10	18	47
Mölndal	18	16	26	18	13	12	23	26
Vallentuna	19	13	16	12	16	20	11	20
Knivsta	20	21	8	35	35	22	24	27
Lerum	21	23	21	19	25	21	28	13
Ekerö	22	25	24	16	18	13	43	24
Trosa	23	20	10	31	30	26	33	17
Kävlinge	24	24	30	14	21	28	8	22
Åre	25	15	6	25	15	31	47	23
Kungälv	26	27	28	34	29	24	31	34
Partille	27	31	22	39	34	23	20	46
Svedala	28	26	29	20	23	35	14	25
Habo	29	28	34	21	54	25	32	12
Tyresö	30	32	32	30	37	14	39	39

Kommun	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
Mörbylånga	31	29	20	24	24	38	51	19
Båstad	32	30	33	28	44	27	44	31
Salem	33	36	40	33	36	32	22	45
Tjörn	34	38	41	37	49	30	63	14
Nykvarn	35	37	39	38	58	36	29	35
Ängelholm	36	34	42	42	27	37	35	54
Leksand	37	33	36	45	32	48	25	38
Varberg	38	42	35	49	51	41	58	42
Stockholm	39	43	55	43	28	34	21	114
Stenungsund	40	39	38	40	33	53	45	40
Hammarö	41	57	68	29	61	45	88	21
Ale	42	44	45	50	53	47	40	48
Järfälla	43	45	44	63	46	39	27	140
Krokom	44	40	48	41	48	46	107	33
Ystad	45	46	43	59	38	55	46	63
Orust	46	35	52	32	39	44	87	32
Umeå	47	56	83	55	31	40	89	78
Lund	48	47	124	26	20	33	90	71
Huddinge	49	50	51	64	41	43	36	127
Bollebygd	50	55	71	44	123	54	38	29
Grästorp	51	41	57	36	42	49	111	37
Sotenäs	52	53	46	57	66	51	84	49
Alingsås	53	52	59	62	55	50	61	69
Höör	54	48	53	52	73	61	41	75
Uppsala	55	58	95	46	47	42	77	107
Lidköping	56	51	70	48	65	57	34	57
Håbo	57	73	50	141	82	60	83	102
Upplands-Bro	58	63	75	98	81	56	37	126
Vaggeryd	59	59	58	67	101	68	52	55
Strömstad	60	49	23	79	43	110	57	95
Jönköping	61	78	87	65	70	52	98	99
Falkenberg	62	64	61	78	62	69	80	90
Vadstena	63	60	77	82	59	63	114	64
Skellefteå	64	82	64	115	79	88	60	94
Gagnef	65	75	81	60	124	66	110	44
Värnamo	66	71	79	103	76	65	68	93
Vännäs	67	83	78	113	64	87	108	84
Upplands Väsby	68	92	72	112	88	82	54	144
Ulricehamn	69	67	85	72	111	70	53	61
Skövde	70	76	94	69	75	71	59	101
Härjedalen	71	54	49	58	56	78	188	52
Falun	72	84	92	66	90	58	119	85
Karlsborg	73	65	118	51	136	62	116	30
Karlstad	74	94	107	86	85	59	92	119
Piteå	75	90	62	121	72	113	66	86
Vårgårda	76	79	66	137	104	84	102	89
Hjo	77	87	99	76	110	76	109	50
Simrishamn	78	68	84	70	50	79	91	72
Tranemo	79	62	103	54	60	83	79	59
Lekeberg	80	88	111	71	174	74	56	53
Malung-Sälen	81	66	31	136	52	104	122	110
Kiruna	82	134	37	231	112	149	42	128
Mullsjö	83	102	104	105	145	67	174	56
Luleå	84	109	82	106	69	114	72	104
Haninge	85	85	65	155	98	103	26	189
Skurup	86	89	67	120	99	125	65	112
Ydre	87	74	91	47	128	81	124	28
Arjeplog	88	61	63	85	40	130	133	51
Östhammar	89	81	101	100	117	89	94	66
Linköping	90	107	130	84	94	64	67	135
Söderköping	91	101	80	107	118	77	145	97
Östersund	92	91	86	122	57	86	93	151
Jokkmokk	93	69	47	119	45	135	126	87
Strängnäs	94	100	90	175	67	105	81	149
Tanum	95	70	54	68	139	85	120	58
Arvidsjaur	96	72	114	56	86	111	74	41
Säter	97	77	110	89	63	99	123	76
Vindeln	98	80	74	129	80	122	113	68
Aneby	99	86	97	53	126	94	127	62
Gnesta	100	93	122	99	89	80	150	81
Halmstad	101	95	123	91	71	92	55	171
Karlskrona	102	114	121	87	103	75	132	120
Gällivare	103	135	69	180	179	154	30	106
Kalmar	104	112	125	75	92	93	106	147
Robertsfors	105	99	88	83	83	107	178	65
Storuman	106	98	60	133	78	127	131	91
Götene	107	96	120	77	159	102	73	73
Oskarshamn	108	97	134	61	120	91	75	80
Laholm	109	108	113	90	180	90	125	96
Mark	110	105	108	102	147	101	101	103
Göteborg	111	124	152	123	77	73	118	183
Boden	112	133	56	191	105	132	197	145
Växjö	113	123	151	110	119	72	99	167
Nynäshamn	114	115	102	139	106	143	64	166
Mora	115	142	89	168	149	109	172	122
Mariestad	116	113	155	80	151	95	115	98
Tidaholm	117	104	126	96	152	120	86	79
Örnsköldsvik	118	136	129	135	87	118	152	130
Kumla	119	119	115	143	150	136	70	136
Årjäng	120	106	73	104	132	169	105	70
Rättvik	121	117	100	142	141	174	50	129
Västerås	122	141	148	151	121	97	82	218

Kommun	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
Borås	123	125	138	131	95	96	121	186
Kil	124	126	157	114	129	119	149	83
Burlöv	125	148	98	212	127	156	71	216
Norrtälje	126	122	96	152	135	158	78	169
Borgholm	127	116	76	88	125	164	136	100
Hudiksvall	128	120	141	108	91	126	104	139
Pajala	129	121	93	130	96	184	216	60
Svalöv	130	150	144	166	195	112	135	153
Kinda	131	130	153	126	184	123	142	88
Mjölby	132	145	137	159	157	128	146	165
Vimmerby	133	137	112	132	162	161	139	115
Norsjö	134	131	146	157	68	185	128	82
Essunga	135	103	136	93	93	171	159	67
Älvdalen	136	110	109	118	186	115	186	77
Karlshamn	137	129	201	73	84	98	177	134
Herrljunga	138	155	105	188	173	173	143	137
Trollhättan	139	147	190	138	97	100	169	177
Smedjebacken	140	111	167	81	107	131	164	92
Trelleborg	141	162	139	181	169	168	95	161
Sundsvall	142	172	133	156	115	139	198	162
Sigtuna	143	146	117	177	142	186	62	221
Örebro	144	174	160	162	161	106	134	214
Berg	145	127	119	144	134	155	193	108
Botkyrka	146	168	143	213	131	145	85	232
Nordmaling	147	167	163	205	113	153	222	118
Sölvesborg	148	143	154	127	143	146	160	157
Ljusdal	149	132	127	128	163	144	162	124
Gislaved	150	140	192	125	176	108	144	133
Vara	151	118	159	97	130	152	148	105
Arvika	152	154	171	161	122	140	138	150
Enköping	153	189	128	245	171	165	156	231
Tibro	154	138	175	109	205	142	100	111
Sjöbo	155	149	106	197	206	199	69	160
Helsingborg	156	170	189	164	144	124	76	245
Eksjö	157	151	177	117	154	116	165	154
Åtvidaberg	158	153	169	148	214	137	130	146
Forshaga	159	158	203	154	140	159	171	109
Lysekil	160	164	135	134	74	193	191	143
Vetlanda	161	144	178	101	194	129	153	121
Gotland	162	182	131	150	114	141	280	158
Sorsele	163	157	116	174	102	197	229	132
Älmhult	164	177	195	171	160	121	190	175
Nora	165	166	166	170	116	147	214	152
Sunne	166	152	149	146	193	191	140	116
Ovanåker	167	139	218	74	155	134	207	74
Tranås	168	161	197	95	158	133	194	155
Uddevalla	169	171	174	158	138	150	163	203
Västervik	170	181	162	169	191	170	157	168
Övertorneå	171	128	140	163	109	200	117	138
Gnosjö	172	185	176	147	232	117	192	125
Hörby	173	188	147	209	188	196	129	207
Ödeshög	174	163	164	124	202	175	168	123
Karlskoga	175	191	170	210	164	172	166	185
Norrköping	176	193	187	194	166	176	96	238
Älvsbyn	177	176	132	202	137	211	215	159
Gävle	178	184	210	145	175	138	147	205
Skara	179	165	165	192	168	162	158	223
Eslöv	180	187	184	165	189	182	141	194
Torsås	181	175	181	116	172	166	249	131
Mönsterås	182	160	215	92	156	183	199	117
Boxholm	183	173	219	94	212	160	217	113
Dals-Ed	184	156	208	111	133	163	209	141
Falköping	185	183	202	140	203	151	176	172
Torsby	186	180	158	196	190	207	173	164
Munkedal	187	179	168	173	229	180	179	148
Ljungby	188	198	173	215	192	214	137	198
Åsele	189	159	150	183	100	188	253	191
Malmö	190	202	211	203	148	148	151	266
Orsa	191	192	142	232	177	222	167	215
Kalix	192	201	145	199	210	223	219	142
Arboga	193	194	194	204	183	192	196	181
Surahammar	194	190	179	211	165	219	161	197
Hallstahammar	195	205	198	227	196	201	154	225
Tomelilla	196	178	156	222	167	225	112	227
Bjurholm	197	207	172	217	182	190	262	184
Lycksele	198	220	161	258	209	220	184	210
Södertälje	199	204	200	237	187	198	103	255
Vänersborg	200	197	217	160	213	167	187	213
Landskrona	201	208	204	223	185	206	97	258
Örkelljunga	202	169	199	153	211	235	49	179
Kristianstad	203	221	224	208	217	157	180	244
Svenljunga	204	186	183	198	200	208	175	201
Nyköping	205	215	205	229	197	187	183	251
Motala	206	218	225	214	221	179	181	228
Vansbro	207	195	188	219	181	210	241	196
Lilla Edet	208	216	196	225	250	217	182	211
Tierp	209	196	212	193	201	205	212	199
Sandviken	210	199	236	172	199	181	195	188
Sävsjö	211	206	235	149	204	189	239	156
Sala	212	212	185	224	208	216	210	236
Nässjö	213	209	238	179	215	177	205	206
Älvkarleby	214	210	213	182	233	215	185	209

Kommun	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
Timrå	215	231	182	234	178	241	270	187
Ludvika	216	203	239	184	218	178	202	190
Finspång	217	229	233	185	259	195	189	178
Tingsryd	218	200	222	189	207	212	201	200
Åmål	219	213	228	178	153	202	254	180
Askersund	220	238	193	256	271	224	255	202
Olofström	221	211	234	201	198	213	204	229
Klippan	222	224	220	239	225	231	170	240
Vilhelmina	223	219	191	230	216	247	240	176
Oxelösund	224	245	180	283	108	280	200	260
Osby	225	222	252	190	230	203	211	195
Åstorp	226	228	207	249	244	237	155	269
Heby	227	225	231	216	261	218	235	182
Nordanstig	228	239	209	269	245	248	226	208
Eda	229	223	186	243	231	259	220	192
Mellerud	230	217	226	200	219	236	208	224
Valdemarsvik	231	230	240	206	246	226	246	173
Ockelbo	232	214	227	186	240	209	268	163
Hallsberg	233	256	216	270	278	246	203	243
Malå	234	233	206	252	170	243	281	233
Töreboda	235	227	254	195	255	229	218	204
Bollnäs	236	235	246	176	228	230	251	212
Bjuv	237	237	248	265	254	232	206	256
Markaryd	238	243	241	254	243	244	231	230
Alvesta	239	247	267	220	252	194	256	234
Ånge	240	226	221	242	224	252	263	239
Bengtsfors	241	232	237	187	226	233	266	174
Bromölla	242	246	258	221	241	245	223	237
Eskilstuna	243	251	251	253	234	221	228	276
Överkalix	244	234	214	259	236	277	227	170
Hässleholm	245	264	257	244	269	227	238	272
Härnösand	246	254	230	260	222	242	265	277
Dorotea	247	236	229	236	146	253	279	217
Lindesberg	248	257	255	257	272	249	225	241
Hedemora	249	250	245	261	253	254	245	246
Strömsund	250	240	256	218	264	239	230	219
Uppvidinge	251	241	259	241	223	234	257	257
Kungsör	252	252	266	255	267	240	232	248
Kristinehamn	253	258	253	266	239	257	213	262
Ronneby	254	249	279	207	266	204	237	264
Emmaboda	255	242	269	167	235	228	275	193
Storfors	256	244	247	226	242	256	274	222
Sollefteå	257	267	232	273	262	262	260	252
Köping	258	266	244	274	247	263	247	275
Katrineholm	259	268	262	264	265	251	236	273
Hylte	260	253	261	228	257	250	242	249
Nybro	261	255	260	240	237	255	277	261
Grums	262	260	264	246	249	273	243	226
Hofors	263	259	263	250	256	258	276	247
Haparanda	264	248	223	251	227	274	224	265
Färgelanda	265	261	243	263	248	267	271	263
Avesta	266	271	249	268	251	269	250	274
Hagfors	267	263	268	267	238	275	244	250
Bräcke	268	262	250	247	220	264	289	242
Ragunda	269	269	242	276	280	278	278	220
Östra Göinge	270	265	281	238	270	238	233	267
Lessebo	271	278	271	271	260	260	252	280
Borlänge	272	279	265	280	274	261	259	283
Vingåker	273	273	272	272	268	270	267	253
Skinnskatteberg	274	272	278	281	281	276	221	254
Säffle	275	275	274	262	275	265	258	270
Hultsfred	276	270	277	248	258	272	272	271
Munkfors	277	276	273	278	273	284	234	279
Söderhamn	278	274	280	233	276	266	261	259
Fagersta	279	277	282	279	263	268	248	288
Kramfors	280	280	270	284	282	283	269	282
Laxå	281	282	276	275	285	282	273	268
Flen	282	283	275	282	277	271	287	284
Degerfors	283	285	283	287	287	281	282	281
Norberg	284	286	284	285	279	286	285	287
Gullspång	285	284	285	277	286	285	283	278
Högsby	286	281	286	235	289	279	284	235
Perstorp	287	288	287	289	283	290	286	289
Ljusnarsberg	288	287	288	288	290	289	264	285
Hällefors	289	289	290	286	288	287	288	286
Filipstad	290	290	289	290	284	288	290	290

Tabell 8.11. Kommunernas indexpoäng i TDR, lika vikt och sex politiska viktmodeller (n = 290).

Kommun	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
Täby	79,20	65,21	65,57	66,33	64,68	68,01	70,72	64,28
Danderyd	77,40	63,97	61,23	68,86	64,62	71,24	63,46	63,68
Lidingö	77,26	64,25	63,99	66,55	65,28	67,37	69,73	63,33
Nacka	75,89	63,97	63,70	64,42	64,51	67,09	65,02	61,65
Vellinge	75,80	63,11	63,73	64,63	62,79	65,85	64,38	65,17
Lomma	75,03	61,95	60,93	65,54	63,10	67,34	62,94	65,46
Vaxholm	72,63	61,60	59,82	65,81	60,55	66,56	60,84	66,57
Sollentuna	70,95	61,46	60,46	62,02	63,17	63,70	66,26	57,24
Solna	70,52	60,41	59,78	60,71	61,31	63,96	65,94	56,47

Kommun	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
Österåker	69,57	60,03	61,98	59,45	57,66	61,56	63,92	59,60
Höganäs	69,55	61,04	60,61	60,22	62,63	61,64	62,30	59,68
Kungsbacka	68,63	59,46	59,36	61,17	57,94	62,61	60,32	60,97
Staffanstorp	68,35	58,70	60,52	59,45	58,83	59,61	61,24	60,47
Öckerö	68,33	58,96	60,60	61,36	56,92	61,70	56,25	64,77
Härryda	68,26	60,04	58,64	62,13	59,47	61,69	61,77	60,78
Värmdö	67,95	59,01	60,29	60,19	57,44	61,76	60,94	59,63
Sundbyberg	67,95	58,88	58,43	58,24	60,36	62,64	60,75	55,81
Mölndal	67,90	59,03	58,49	60,10	59,02	62,46	59,52	58,70
Vallentuna	67,84	59,83	60,00	60,93	58,35	60,98	62,92	59,29
Knivsta	67,53	58,73	61,02	57,51	56,25	60,78	59,33	58,55
Lerum	66,65	58,66	59,19	59,94	56,94	60,88	58,19	60,33
Ekerö	66,50	58,23	58,64	60,21	57,71	62,02	56,48	58,99
Trosa	66,38	58,74	60,62	57,72	56,51	60,14	57,45	59,63
Kävlinge	66,21	58,43	57,71	60,24	57,60	59,72	63,49	59,09
Åre	66,14	59,27	61,74	58,97	58,43	59,18	56,26	59,02
Kungälv	65,86	57,94	58,40	57,51	56,56	60,45	57,88	57,62
Partille	65,66	57,38	58,74	56,89	56,36	60,62	60,11	56,00
Svedala	65,19	58,13	57,85	59,80	57,36	58,09	61,77	58,87
Habo	65,13	57,64	57,22	59,76	53,90	60,38	57,67	60,41
Tyresö	65,09	57,30	57,35	57,92	55,70	61,93	57,06	56,93
Mörbylånga	64,20	57,50	59,27	58,99	57,13	57,47	55,84	59,30
Båstad	63,58	57,44	57,28	58,11	55,03	59,90	56,41	57,74
Salem	63,35	56,45	56,43	57,68	55,82	59,08	59,60	56,15
Tjörn	63,26	56,06	56,42	57,15	54,54	59,54	54,73	60,11
Nykvarn	62,51	56,29	56,44	57,14	53,72	57,68	58,12	57,32
Ängelholm	61,95	56,69	56,26	56,55	56,71	57,57	57,22	55,08
Leksand	61,84	56,76	57,05	56,29	56,49	55,97	59,27	57,07
Varberg	61,65	55,53	57,05	55,85	54,21	56,94	55,11	56,65
Stockholm	61,35	55,51	54,98	56,54	56,66	58,86	59,90	51,13
Stenungsund	60,82	56,01	56,49	56,84	56,46	55,09	56,39	56,82
Hammarö	60,43	54,00	54,13	58,05	53,36	56,74	53,15	59,18
Ale	60,39	55,28	55,95	55,53	53,94	56,11	57,03	55,80
Järfälla	60,23	55,21	56,06	54,02	54,86	57,21	58,28	50,06
Krokom	60,06	55,91	55,75	56,60	54,63	56,68	51,72	57,71
Ystad	59,98	54,81	56,07	54,27	55,65	54,93	56,35	54,23
Orust	59,97	56,65	55,36	57,71	55,57	56,78	53,16	57,73
Umeå	59,64	54,13	53,21	54,49	56,50	57,09	53,10	53,42
Lund	59,61	54,78	50,97	58,33	57,63	58,98	53,08	53,70
Huddinge	59,54	54,41	55,44	53,91	55,39	56,83	57,17	50,73
Bollebygd	58,83	54,22	54,00	56,44	50,59	55,08	57,11	57,90
Grästorp	58,51	55,85	54,82	57,16	55,38	55,38	51,56	57,10
Sotenäs	58,31	54,32	55,88	54,34	53,12	55,37	53,36	55,59
Alingsås	58,24	54,35	54,55	54,03	53,87	55,38	55,03	53,76
Höör	58,06	54,70	55,16	54,96	52,77	54,35	56,72	53,50
Uppsala	57,91	53,92	52,49	56,28	54,74	56,85	53,77	51,47
Lidköping	57,79	54,36	54,06	55,95	53,21	54,70	57,40	54,77
Håbo	57,62	53,00	55,59	49,79	52,41	54,39	53,36	51,59
Upplands-Bro	57,42	53,43	53,76	51,66	52,46	54,87	57,13	50,73
Vaggeryd	57,08	53,92	54,74	53,67	51,53	53,41	55,82	55,02
Strömstad	56,94	54,61	58,72	53,03	55,18	50,79	55,14	52,34
Jönköping	56,51	52,67	52,74	53,78	52,86	55,14	52,17	51,89
Falkenberg	56,38	53,36	54,47	53,04	53,31	53,34	53,64	52,58
Vadstena	56,10	53,89	53,61	52,91	53,67	54,07	51,48	54,22
Skellefteå	55,95	52,43	54,33	50,91	52,57	52,17	55,07	52,35
Gagnef	55,91	52,86	53,34	54,06	50,57	53,57	51,58	56,35
Värnamo	55,74	53,04	53,54	51,42	52,71	53,62	54,27	52,35
Vännäs	55,73	52,40	53,59	51,02	53,22	52,17	51,63	53,13
Upplands Väsby	55,60	51,92	53,95	51,02	52,19	52,35	55,78	49,80
Ulricehamn	55,58	53,23	53,02	53,30	50,81	53,22	55,81	54,44
Skövde	55,55	52,84	52,51	53,48	52,72	53,13	55,11	51,68
Härjedalen	55,53	54,25	55,62	54,30	53,85	52,58	47,38	55,46
Falun	55,47	52,40	52,55	53,69	51,98	54,62	51,29	53,10
Karlsborg	55,45	53,28	51,28	55,11	50,20	54,32	51,42	57,78
Karlstad	55,18	51,87	51,74	52,58	52,28	54,52	52,97	50,90
Piteå	55,08	52,05	54,41	50,59	52,80	50,52	54,45	53,00
Vårgårda	55,02	52,54	54,17	49,99	51,43	52,27	51,88	52,77
Hjo	54,88	52,15	52,40	53,13	51,02	52,79	51,63	55,59
Simrishamn	54,83	53,15	53,19	53,45	54,26	52,54	53,05	53,65
Tranemo	54,81	53,85	52,09	54,53	53,63	52,28	53,66	54,61
Lekeberg	54,75	52,15	51,63	53,36	48,63	52,88	55,21	55,41
Malung-Sälen	54,74	53,25	57,54	50,09	53,99	51,34	51,04	51,32
Kiruna	54,60	50,27	56,78	45,27	50,79	48,99	56,54	50,71
Mullsjö	54,44	51,53	52,03	51,37	50,01	53,55	47,99	54,80
Luleå	54,42	51,22	53,32	51,21	52,91	50,39	53,94	51,48
Haninge	54,38	52,33	54,28	48,81	51,67	51,35	58,54	47,09
Skurup	54,30	52,15	54,13	50,68	51,67	50,08	54,59	51,23
Ydre	54,24	52,95	52,61	56,01	50,53	52,38	50,94	57,99
Arjeplog	54,17	53,86	54,36	52,60	55,45	49,99	50,50	55,58
Östhammar	54,16	52,44	52,23	51,49	50,69	52,16	52,81	53,88
Linköping	54,06	51,29	50,37	52,63	51,86	54,02	54,27	50,24
Söderköping	54,02	51,59	53,36	51,20	50,68	52,68	49,97	52,03
Östersund	54,01	51,92	52,93	50,56	53,84	52,17	52,86	49,23
Jokkmokk	54,01	53,12	55,88	50,69	54,93	49,81	50,86	52,96
Strängnäs	53,87	51,61	52,62	47,90	53,06	51,23	53,44	49,50
Tanum	53,86	53,07	55,03	53,60	50,12	52,19	51,08	54,70
Arvidsjaur	53,82	53,03	51,53	54,39	52,24	50,76	53,90	56,77
Säter	53,73	52,68	51,71	52,42	53,25	51,57	50,96	53,50
Vindeln	53,58	52,44	53,87	50,23	52,51	50,22	51,48	53,78
Aneby	53,40	52,24	52,45	54,56	50,54	51,88	50,81	54,28
Gnesta	53,26	51,90	50,98	51,58	52,00	52,41	49,62	53,33
Halmstad	53,12	51,86	50,97	52,23	52,84	52,00	55,63	48,06

Kommun	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
Karlskrona	53,08	51,04	51,17	52,51	51,51	52,87	50,51	50,86
Gällivare	53,07	50,25	54,11	47,81	48,54	48,78	58,09	51,48
Kalmar	52,99	51,08	50,81	53,22	51,93	51,95	51,73	49,65
Robertsfors	52,87	51,62	52,67	52,85	52,34	51,17	47,84	53,96
Storuman	52,87	51,65	54,54	50,19	52,59	50,06	50,51	52,53
Götene	52,82	51,82	51,22	53,11	49,21	51,42	53,92	53,63
Oskarshamn	52,68	51,71	50,18	54,04	50,61	52,02	53,85	53,33
Laholm	52,53	51,23	51,54	52,41	48,54	52,11	50,89	52,28
Mark	52,47	51,38	51,73	51,43	49,79	51,47	52,11	51,58
Göteborg	52,33	50,57	49,63	50,55	52,64	52,98	51,34	47,25
Boden	52,13	50,33	54,86	47,38	51,22	49,95	47,03	49,67
Växjö	52,06	50,61	49,66	51,09	50,67	53,00	52,15	48,35
Nynäshamn	51,86	51,04	52,16	49,86	51,15	49,41	54,70	48,41
Mora	51,58	49,81	52,63	48,24	49,65	50,99	48,16	50,82
Mariestad	51,54	51,07	49,55	53,00	49,57	51,85	51,43	51,97
Tidaholm	51,54	51,44	50,71	51,74	49,53	50,26	53,30	53,37
Örnsköldsvik	51,53	50,22	50,62	50,12	52,20	50,32	49,57	50,64
Kumla	51,52	50,86	51,51	49,61	49,63	49,79	54,06	50,16
Årjäng	51,38	51,34	53,94	51,38	50,34	48,42	51,75	53,75
Rättvik	51,29	50,97	52,26	49,75	50,04	48,15	56,06	50,65
Västerås	51,11	49,82	49,68	49,06	50,60	51,61	53,39	45,99
Borås	51,09	50,57	50,02	50,21	51,86	51,65	51,05	47,17
Kil	51,06	50,54	49,39	51,00	50,50	50,31	49,79	53,22
Burlöv	50,84	49,51	52,44	46,24	50,54	48,70	53,98	46,00
Norrtälje	50,79	50,77	52,49	48,97	50,26	48,69	53,67	48,24
Borgholm	50,71	50,98	53,67	52,46	50,56	48,52	50,34	51,71
Hudiksvall	50,57	50,84	49,93	51,15	51,94	50,06	51,80	50,07
Pajala	50,16	50,83	52,53	50,21	51,76	47,45	45,80	54,47
Svalöv	50,16	49,45	49,84	48,31	47,89	50,58	50,37	49,17
Kinda	50,10	50,48	49,63	50,39	48,27	50,13	50,05	52,89
Mjölby	50,06	49,64	50,05	48,62	49,26	50,04	49,86	48,52
Vimmerby	50,02	50,03	51,55	50,20	49,08	48,63	50,24	51,09
Norsjö	49,97	50,43	49,79	48,68	52,98	47,42	50,71	53,26
Essunga	49,93	51,46	50,06	52,19	51,90	48,23	49,17	53,86
Älvdalen	49,91	51,11	51,72	50,80	48,25	50,37	47,45	53,49
Karlshamn	49,90	50,50	47,26	53,30	52,30	51,60	47,89	50,30
Herrljunga	49,73	49,28	51,95	47,55	48,65	48,17	50,02	50,16
Trollhättan	49,68	49,52	47,86	49,90	51,74	51,55	48,26	47,71
Smedjebacken	49,66	51,09	48,61	52,95	51,15	49,98	48,77	52,46
Trelleborg	49,64	49,09	50,02	47,79	48,88	48,45	52,81	48,70
Sundsvall	49,54	48,64	50,20	48,81	50,73	49,60	46,93	48,64
Sigtuna	49,50	49,59	51,40	47,89	50,03	47,40	54,77	45,89
Örebro	49,47	48,56	49,21	48,39	49,13	51,17	50,44	46,17
Berg	49,25	50,52	51,28	49,52	50,26	48,74	47,19	51,35
Botkyrka	49,19	48,88	49,85	46,19	50,42	49,31	53,34	45,25
Nordmaling	49,16	48,97	48,99	46,68	50,77	48,83	45,29	50,98
Sölvesborg	49,12	49,75	49,61	50,35	50,02	49,22	49,07	48,98
Ljusdal	49,06	50,41	50,66	50,32	49,07	49,35	48,89	50,81
Gislaved	49,03	49,89	47,84	50,40	48,61	51,05	50,00	50,37
Vara	48,98	50,93	49,26	51,69	50,49	48,88	49,85	51,48
Arvika	48,97	49,30	48,54	48,43	50,60	49,51	50,26	49,31
Enköping	48,75	47,93	50,65	44,36	48,71	48,51	49,41	45,29
Tibro	48,64	50,00	48,36	51,12	47,40	49,41	52,14	51,32
Sjöbo	48,61	49,47	51,77	47,07	47,34	46,82	54,08	48,78
Helsingborg	48,53	48,73	47,92	48,36	50,01	50,09	53,80	44,27
Eksjö	48,49	49,36	48,24	50,83	49,47	50,35	48,60	49,16
Åtvidaberg	48,45	49,36	48,55	49,30	46,91	49,63	50,56	49,65
Forshaga	48,44	49,19	47,14	48,90	50,08	48,65	48,19	51,35
Lysekil	48,21	49,07	50,11	50,17	52,74	47,11	47,33	49,89
Vetlanda	48,21	49,75	48,23	51,47	47,91	50,00	49,51	50,83
Gotland	48,11	48,29	50,35	49,24	50,76	49,51	37,97	48,79
Sorsele	48,09	49,27	51,48	47,98	51,51	47,02	44,81	50,41
Älmhult	48,08	48,37	47,66	48,12	49,17	50,23	47,36	47,73
Nora	47,95	49,05	48,69	48,15	50,72	49,10	45,88	49,20
Sunne	47,95	49,36	49,68	49,41	47,93	47,19	50,08	51,06
Ovanåker	47,89	49,90	46,13	53,27	49,37	49,82	46,37	53,56
Tranås	47,70	49,14	47,56	51,78	49,24	49,94	47,16	49,00
Uddevalla	47,62	48,67	48,36	48,64	50,14	48,98	48,80	46,60
Västervik	47,62	48,30	49,05	48,22	47,99	48,33	49,26	48,29
Övertorneå	47,54	50,51	49,95	48,38	51,10	46,73	51,37	50,08
Gnosjö	47,39	48,06	48,29	49,32	45,89	50,33	47,31	50,74
Hörby	47,23	47,97	49,70	46,39	48,04	47,07	50,61	46,34
Ödeshög	47,23	49,08	48,98	50,54	47,53	48,13	48,32	50,82
Karlskoga	47,07	47,85	48,55	46,39	49,02	48,18	48,49	47,18
Norrköping	47,00	47,75	47,99	47,18	48,97	48,06	52,78	44,78
Älvsbyn	46,92	48,43	50,32	46,86	50,15	46,11	45,82	48,78
Gävle	46,84	48,22	46,36	49,45	48,61	49,61	49,85	46,53
Skara	46,84	49,06	48,93	47,38	48,88	48,62	49,19	45,69
Eslöv	46,76	47,98	48,08	48,31	48,03	47,62	50,06	46,85
Torsås	46,71	48,56	48,16	50,90	48,67	48,49	43,60	50,60
Mönsterås	46,47	49,18	46,20	52,19	49,36	47,58	46,85	51,02
Boxholm	46,24	48,60	46,12	51,86	47,00	48,64	45,58	51,20
Dals-Ed	46,23	49,28	46,55	51,09	50,33	48,56	46,13	50,06
Falköping	46,17	48,24	47,19	49,85	47,52	48,93	47,96	48,03
Torsby	46,00	48,32	49,38	47,15	48,02	46,51	48,11	48,55
Munkedal	45,97	48,35	48,56	48,03	46,09	47,84	47,77	49,50
Ljungby	45,89	47,35	48,43	46,13	47,98	46,07	50,33	46,70
Åsele	45,88	49,19	49,67	47,68	51,66	47,30	43,15	47,01
Malmö	45,86	47,24	46,30	46,82	49,75	48,99	49,61	42,62
Orsa	45,83	47,77	49,92	45,24	48,59	45,70	48,36	46,07
Kalix	45,78	47,25	49,81	47,02	47,22	45,45	45,39	49,96
Arboga	45,76	47,69	47,72	46,69	48,39	47,17	47,05	47,39

Kommun	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
Surahammar	45,75	47,85	48,22	46,24	49,01	45,90	49,00	46,77
Hallstahammar	45,74	47,13	47,43	45,44	47,88	46,71	49,49	45,62
Tomelilla	45,64	48,37	49,41	45,64	48,92	45,35	51,53	45,48
Bjurholm	45,50	47,02	48,43	45,95	48,41	47,19	42,25	47,24
Lycksele	45,35	46,38	49,14	43,18	47,23	45,90	47,51	46,23
Södertälje	45,34	47,16	47,28	44,98	48,14	47,02	51,87	43,38
Vänersborg	45,24	47,40	46,15	48,50	46,95	48,46	47,45	46,22
Landskrona	45,18	47,00	47,09	45,60	48,27	46,53	52,47	43,05
Örkelljunga	45,01	48,81	47,32	48,92	47,00	44,56	56,24	47,59
Kristianstad	44,85	46,33	45,65	46,41	46,66	48,69	47,73	44,33
Svenljunga	44,79	47,99	48,10	47,06	47,78	46,40	47,97	46,64
Nyköping	44,78	46,58	46,81	45,41	47,85	47,34	47,52	43,76
Motala	44,42	46,45	45,64	46,18	46,49	47,89	47,64	45,41
Vansbro	44,32	47,66	47,92	45,82	48,53	46,21	44,27	46,82
Lilla Edet	44,30	46,56	47,59	45,58	44,53	45,97	47,61	46,22
Tierp	44,07	47,55	46,29	47,33	47,75	46,53	45,95	46,68
Sandviken	44,00	47,32	44,58	48,08	47,84	47,74	47,16	47,11
Sävsjö	43,95	47,10	44,65	49,29	47,43	47,25	44,42	49,00
Sala	43,93	46,69	48,04	45,59	47,28	46,06	46,10	44,82
Nässjö	43,68	46,91	44,53	47,83	46,82	47,94	46,40	46,53
Älvkarleby	43,57	46,84	46,23	47,77	45,84	46,06	47,48	46,34
Timrå	43,56	45,89	48,11	45,08	48,59	44,35	40,97	47,15
Ludvika	43,42	47,16	44,48	47,64	46,61	47,91	46,50	47,04
Finspång	43,36	45,93	44,76	47,61	44,14	47,07	47,37	47,64
Tingsryd	43,08	47,30	45,90	47,54	47,31	46,10	46,73	46,67
Åmål	42,89	46,68	45,15	47,86	49,47	46,62	43,15	47,47
Askersund	42,86	45,29	47,80	43,21	43,32	45,39	43,09	46,61
Olofström	42,82	46,80	44,72	46,89	47,84	46,08	46,47	45,38
Klippan	42,74	46,14	45,93	44,91	46,22	44,65	48,20	44,74
Vilhelmina	42,44	46,44	47,84	45,31	46,80	44,06	44,34	47,72
Oxelösund	42,43	44,70	48,18	40,38	51,14	40,17	46,84	42,98
Osby	42,23	46,19	43,63	47,47	46,09	46,60	45,97	46,83
Åstorp	42,07	45,95	46,69	44,19	44,84	44,50	49,49	42,52
Heby	42,07	46,08	44,95	46,01	44,11	45,95	44,52	47,30
Nordanstig	41,85	45,13	46,45	42,27	44,67	43,93	44,84	46,34
Eda	41,64	46,17	48,02	44,47	46,02	42,92	45,36	47,00
Mellerud	41,51	46,53	45,45	46,95	46,51	44,53	46,33	45,64
Valdemarsvik	41,44	45,90	44,44	46,51	44,65	45,21	43,81	48,00
Ockelbo	41,28	46,65	45,23	47,60	45,00	46,21	41,13	48,62
Hallsberg	41,27	43,92	46,15	42,02	42,15	44,10	46,48	44,36
Malå	41,22	45,74	46,78	43,93	48,72	44,30	37,91	44,91
Töreboda	40,69	46,01	43,51	47,17	44,37	44,96	45,49	46,58
Bollnäs	40,68	45,51	43,96	47,89	46,11	44,94	43,25	46,22
Bjuv	40,67	45,31	43,83	42,68	44,39	44,64	46,37	43,30
Markaryd	40,62	44,86	44,42	43,60	44,86	44,23	44,75	45,32
Alvesta	40,58	44,60	42,30	45,74	44,41	47,10	42,94	44,84
Ånge	40,37	46,07	45,91	44,60	46,34	43,64	41,88	44,75
Bengtsfors	40,30	45,75	44,57	47,56	46,18	44,60	41,57	47,77
Bromölla	40,28	44,65	43,31	45,68	44,90	44,14	45,18	44,80
Eskilstuna	40,19	44,21	43,66	43,75	45,83	45,71	44,82	41,65
Överkalix	39,98	45,52	46,23	43,09	45,63	40,60	44,83	48,17
Hässleholm	39,93	43,65	43,35	44,46	43,34	45,12	44,45	42,13
Härnösand	39,74	44,03	45,02	43,06	46,45	44,32	41,59	41,44
Dorotea	39,54	45,42	45,08	44,99	49,96	43,53	38,16	45,99
Lindesberg	39,31	43,92	43,50	43,20	42,97	43,83	44,92	44,51
Hedemora	39,27	44,25	44,18	43,06	44,39	43,42	43,90	44,13
Strömsund	39,25	45,10	43,48	45,85	43,78	44,40	44,80	45,92
Uppvidinge	39,13	45,05	43,19	44,64	46,40	44,60	42,91	43,23
Kungsör	39,11	44,20	42,33	43,48	43,52	44,35	44,56	43,97
Kristinehamn	38,99	43,84	43,52	42,62	45,12	43,18	45,91	42,85
Ronneby	38,91	44,42	40,58	46,49	43,66	46,54	44,46	42,76
Emmaboda	38,89	44,87	41,88	48,28	45,82	45,11	40,15	46,97
Storfors	38,88	44,73	43,94	45,51	44,89	43,26	40,21	45,74
Sollefteå	38,49	43,26	44,93	41,91	44,10	42,44	42,36	43,69
Köping	38,40	43,41	44,20	41,79	44,64	42,43	43,72	41,71
Katrineholm	38,27	43,12	42,82	42,86	43,75	43,71	44,50	41,98
Hylte	38,26	44,12	42,84	45,43	44,24	43,78	44,15	43,96
Nybro	38,15	43,93	43,17	44,81	45,59	43,36	39,27	42,94
Grums	38,08	43,71	42,74	44,29	44,58	40,98	44,01	45,51
Hofors	38,02	43,75	42,77	44,09	44,25	43,12	40,14	44,12
Haparanda	37,79	44,47	45,85	43,97	46,11	40,81	44,93	42,70
Färgelanda	37,69	43,69	44,25	42,92	44,63	41,91	40,68	42,85
Avesta	37,44	42,89	43,82	42,27	44,44	41,26	43,48	41,76
Hagfors	37,20	43,65	42,12	42,44	45,23	40,80	43,98	43,81
Bräcke	36,85	43,66	43,80	44,27	46,49	42,15	33,94	44,47
Ragunda	36,67	42,92	44,38	41,55	41,95	40,40	38,88	45,89
Östra Göinge	36,57	43,58	39,14	44,95	43,34	44,50	44,54	42,58
Lessebo	36,51	41,96	41,66	42,02	44,12	42,81	43,16	41,15
Borlänge	36,13	41,33	42,37	41,16	42,56	42,51	42,62	40,29
Vingåker	35,83	42,49	41,49	42,01	43,48	41,20	41,22	43,60
Skinnskatteberg	35,69	42,70	40,68	41,08	41,75	40,60	45,34	43,58
Säffle	35,69	42,38	40,88	42,93	42,51	42,07	42,70	42,47
Hultsfred	34,84	42,90	40,77	44,21	44,17	40,98	40,52	42,37
Munkfors	34,74	42,08	41,34	41,44	42,87	39,34	44,54	41,24
Söderhamn	34,54	42,46	39,42	45,21	42,41	41,99	42,32	43,05
Fagersta	34,30	42,05	39,10	41,33	43,86	41,82	43,69	38,89
Kramfors	33,64	40,98	41,78	40,06	41,22	39,81	40,99	40,47
Laxå	33,50	40,59	40,81	41,76	39,39	39,88	40,46	42,53
Flen	32,92	40,41	40,84	40,61	42,27	41,17	36,61	40,15
Degerfors	31,77	39,65	39,04	39,11	38,85	40,17	37,82	40,90
Norberg	31,68	39,59	38,84	39,93	42,04	39,21	37,60	39,19
Gullspång	30,55	40,06	38,16	41,45	39,16	39,27	37,77	41,24

Kommun	TDR	Lika vikt	Marknad	Välfärd	4K	Miljö/hälsa	Ekonomisk återhållsamhet	Trygghet/ordning
Högsby	30,40	40,87	37,37	45,00	38,31	40,30	37,65	44,84
Perstorp	28,09	38,06	36,82	37,91	40,83	37,11	37,15	37,32
Ljusnarsberg	28,07	38,99	36,72	38,71	37,36	37,42	41,86	39,29
Hällefors	27,59	37,92	34,75	39,54	38,54	38,77	35,24	39,22
Filipstad	26,59	37,62	35,38	37,63	40,60	37,56	33,83	37,03

Känslighetsanalysens fullständiga kommunresultat redovisas i en gemensam tabell med rangplaceringar i de tre första sifferkolumnerna och motsvarande indexpoäng i de tre följande. Kolumnerna inom varje grupp är ordnade svag (60 %), stark (75 %) och mycket stark (90 %). Färgerna anger respektive profils rangkvartil: grön (Q1, 1–73), gul (Q2, 74–145), orange (Q3, 146–217) och röd (Q4, 218–290). Poängkolumnerna följer samma kvartilsindelning som rangkolumnerna.

Tabell 8.12. Kommunernas rangplaceringar och indexpoäng i känslighetsanalysens tre 4K-profiler (n = 290).

Kommun	Rang svag 60 %	Rang stark 75 %	Rang mycket stark 90 %	Poäng svag 60 %	Poäng stark 75 %	Poäng mycket stark 90 %
Täby	2	4	7	64,676	63,699	62,721
Danderyd	3	2	2	64,622	64,791	64,960
Lidingö	1	1	1	65,275	65,604	65,932
Nacka	4	3	5	64,514	64,214	63,915
Vellinge	7	8	8	62,792	62,158	61,524
Lomma	6	7	6	63,101	63,102	63,103
Vaxholm	10	11	12	60,550	60,148	59,745
Sollentuna	5	5	3	63,170	63,646	64,123
Solna	9	9	10	61,315	61,068	60,822
Österåker	19	30	48	57,660	55,967	54,274
Höganäs	8	6	4	62,629	63,297	63,965
Kungsbacka	17	23	40	57,939	56,417	54,895
Staffanstorp	14	16	19	58,829	57,834	56,838
Öckerö	26	32	46	56,922	55,636	54,350
Härryda	12	13	14	59,472	58,591	57,711
Värmdö	22	25	36	57,442	56,317	55,192
Sundbyberg	11	10	11	60,355	60,533	60,710
Mölndal	13	15	15	59,021	58,175	57,329
Vallentuna	16	18	28	58,345	57,141	55,937
Knivsta	35	46	77	56,249	54,413	52,577
Lerum	25	35	50	56,941	55,476	54,010
Ekerö	18	17	20	57,715	57,161	56,607
Trosa	30	40	52	56,509	55,143	53,778
Kävlinge	21	21	27	57,597	56,791	55,985
Åre	15	14	13	58,425	58,204	57,984
Kungälv	29	41	54	56,562	55,118	53,675
Partille	34	42	53	56,362	55,067	53,772
Svedala	23	24	33	57,364	56,386	55,407
Habo	54	100	148	53,898	51,676	49,454
Tyresö	37	45	62	55,702	54,551	53,400
Mörbylånga	24	22	26	57,128	56,570	56,012
Båstad	44	52	67	55,035	54,047	53,060
Salem	36	44	55	55,818	54,694	53,569
Tjörn	49	58	86	54,540	53,365	52,190
Nykvarn	58	98	137	53,716	51,828	49,939
Ängelholm	27	27	30	56,705	56,261	55,816
Leksand	32	26	22	56,491	56,303	56,116
Varberg	51	69	93	54,213	52,917	51,621
Stockholm	28	19	17	56,658	56,956	57,254
Stenungsund	33	29	29	56,460	56,145	55,829
Hammarö	61	79	99	53,361	52,392	51,423
Ale	53	72	106	53,939	52,634	51,328
Järfälla	46	48	58	54,864	54,180	53,496
Krokom	48	54	74	54,630	53,737	52,844
Ystad	38	34	34	55,649	55,491	55,332
Orust	39	36	37	55,573	55,378	55,183
Umeå	31	20	16	56,505	56,895	57,286
Lund	20	12	9	57,629	59,342	61,055
Huddinge	41	38	39	55,388	55,266	55,144
Bollebygd	123	185	238	50,588	48,205	45,821
Grästorp	42	37	38	55,376	55,273	55,170
Sotenäs	66	81	95	53,118	52,350	51,582
Alingsås	55	62	76	53,872	53,256	52,640
Höör	73	95	114	52,770	51,891	51,012
Uppsala	47	43	35	54,743	55,003	55,264
Lidköping	65	80	96	53,215	52,388	51,562
Håbo	82	112	136	52,409	51,182	49,955
Upplands-Bro	81	107	130	52,458	51,344	50,230
Vaggeryd	101	139	177	51,535	49,905	48,276
Strömstad	43	33	23	55,178	55,623	56,068
Jönköping	70	75	85	52,857	52,540	52,223
Falkenberg	62	63	69	53,311	53,171	53,031
Vadstena	59	57	65	53,670	53,438	53,205
Skellefteå	79	102	124	52,574	51,558	50,541
Gagnef	124	152	187	50,572	49,311	48,049
Värnamo	76	91	111	52,713	51,932	51,151
Vännäs	64	70	79	53,220	52,860	52,501
Upplands Väsby	88	99	103	52,189	51,777	51,365
Ulricehamn	111	147	178	50,811	49,537	48,263
Skövde	75	88	97	52,717	52,113	51,509
Härjedalen	56	50	45	53,847	54,155	54,462

Kommun	Rang svag 60 %	Rang stark 75 %	Rang mycket stark 90 %	Poäng svag 60 %	Poäng stark 75 %	Poäng mycket stark 90 %
Falun	90	106	122	51,983	51,355	50,726
Karlsborg	136	157	186	50,200	49,126	48,052
Karlstad	85	86	87	52,279	52,175	52,072
Piteå	72	94	115	52,802	51,896	50,990
Vårgårda	104	131	150	51,426	50,393	49,360
Hjo	110	129	139	51,017	50,427	49,838
Simrishamn	50	39	24	54,265	55,164	56,064
Tranemo	60	56	63	53,631	53,496	53,361
Lekeberg	174	224	259	48,632	46,727	44,822
Malung-Sälen	52	51	47	53,990	54,151	54,313
Kiruna	112	154	196	50,789	49,260	47,732
Mullsjö	145	160	183	50,008	49,064	48,119
Luleå	69	73	82	52,907	52,594	52,281
Haninge	98	115	133	51,668	50,905	50,142
Skurup	99	109	117	51,666	51,320	50,973
Ydre	128	133	141	50,533	50,167	49,800
Arjeplog	40	28	18	55,452	56,189	56,925
Östhammar	117	145	174	50,691	49,590	48,490
Linköping	94	90	89	51,862	51,961	52,061
Söderköping	118	143	164	50,680	49,756	48,832
Östersund	57	49	44	53,843	54,172	54,501
Jokkmokk	45	31	21	54,929	55,656	56,384
Strängnäs	67	66	66	53,061	53,071	53,082
Tanum	139	159	188	50,117	49,068	48,018
Arvidsjaur	86	92	94	52,243	51,916	51,590
Säter	63	61	64	53,252	53,264	53,276
Vindeln	80	87	92	52,511	52,133	51,754
Aneby	126	140	152	50,538	49,902	49,266
Gnesta	89	84	81	52,000	52,207	52,413
Halmstad	71	65	61	52,841	53,131	53,420
Karlskrona	103	105	107	51,507	51,414	51,321
Gällivare	179	234	275	48,545	45,985	43,426
Kalmar	92	85	80	51,932	52,178	52,424
Robertsfors	83	82	83	52,337	52,287	52,237
Storuman	78	67	56	52,589	53,066	53,542
Götene	159	192	232	49,213	47,820	46,427
Oskarshamn	120	134	142	50,615	50,157	49,699
Laholm	180	200	228	48,542	47,555	46,567
Mark	147	166	192	49,792	48,848	47,903
Göteborg	77	60	51	52,636	53,317	53,998
Boden	105	128	140	51,217	50,511	49,806
Växjö	119	125	126	50,665	50,569	50,473
Nynäshamn	106	111	109	51,154	51,198	51,242
Mora	149	168	191	49,654	48,778	47,903
Mariestad	151	173	197	49,572	48,644	47,717
Tidaholm	152	171	193	49,532	48,687	47,843
Örnsköldsvik	87	74	72	52,196	52,560	52,924
Kumla	150	178	207	49,629	48,496	47,363
Årjäng	132	132	134	50,338	50,184	50,030
Rättvik	141	146	159	50,040	49,565	49,090
Västerås	121	126	125	50,597	50,557	50,517
Borås	95	83	78	51,857	52,210	52,564
Kil	129	121	118	50,499	50,735	50,972
Burlöv	127	117	112	50,536	50,835	51,133
Norrtälje	135	138	143	50,264	49,958	49,652
Borgholm	125	116	110	50,556	50,893	51,231
Hudiksvall	91	78	71	51,941	52,453	52,965
Pajala	96	97	90	51,760	51,877	51,995
Svalöv	195	223	243	47,892	46,755	45,617
Kinda	184	199	218	48,272	47,570	46,868
Mjölby	157	174	189	49,265	48,623	47,981
Vimmerby	162	175	182	49,080	48,603	48,125
Norsjö	68	53	41	52,981	53,871	54,762
Essunga	93	77	68	51,901	52,480	53,059
Älvdalen	186	206	224	48,249	47,469	46,689
Karlshamn	84	55	42	52,301	53,522	54,742
Herrljunga	173	189	212	48,650	47,938	47,226
Trollhättan	97	68	49	51,740	52,944	54,148
Smedjebacken	107	101	88	51,148	51,609	52,069
Trelleborg	169	177	184	48,880	48,497	48,114
Sundsvall	115	113	100	50,735	51,076	51,416
Sigtuna	142	137	135	50,033	50,020	50,007
Örebro	161	161	162	49,125	49,009	48,893
Berg	134	118	105	50,265	50,797	51,330
Botkyrka	131	120	113	50,425	50,755	51,086
Nordmaling	113	108	91	50,772	51,337	51,901
Sölvesborg	143	130	121	50,021	50,394	50,766
Ljusdal	163	162	168	49,075	48,936	48,798
Gislaved	176	190	215	48,612	47,857	47,102
Vara	130	122	116	50,488	50,735	50,982
Arvika	122	114	104	50,595	50,967	51,339
Enköping	171	183	194	48,706	48,258	47,811
Tibro	205	229	245	47,404	46,462	45,520
Sjöbo	206	232	250	47,337	46,236	45,135
Helsingborg	144	123	102	50,011	50,688	51,365
Eksjö	154	148	145	49,466	49,522	49,577
Åtvidaberg	214	237	265	46,906	45,719	44,533
Forshaga	140	124	108	50,079	50,680	51,280
Lysekil	74	47	25	52,742	54,380	56,019
Vetlanda	194	197	211	47,914	47,580	47,246
Gotland	114	96	70	50,756	51,885	53,015
Sorsele	102	76	60	51,514	52,481	53,447

Kommun	Rang svag 60 %	Rang stark 75 %	Rang mycket stark 90 %	Poäng svag 60 %	Poäng stark 75 %	Poäng mycket stark 90 %
Älmhult	160	151	144	49,169	49,403	49,636
Nora	116	104	84	50,722	51,477	52,232
Sunne	193	198	213	47,933	47,576	47,219
Ovanåker	155	142	127	49,366	49,885	50,405
Tranås	158	141	123	49,240	49,898	50,557
Uddevalla	138	119	98	50,145	50,795	51,445
Västervik	191	201	216	47,995	47,534	47,074
Övertorneå	109	89	73	51,098	52,007	52,916
Gnosjö	232	259	276	45,894	44,454	43,014
Hörby	188	191	199	48,042	47,848	47,653
Ödeshög	202	213	219	47,527	47,150	46,773
Karlskoga	164	155	149	49,017	49,200	49,383
Norrköping	166	153	146	48,969	49,265	49,561
Älvsbyn	137	127	119	50,152	50,554	50,956
Gävle	175	164	157	48,614	48,916	49,219
Skara	168	165	165	48,883	48,856	48,829
Eslöv	189	188	180	48,032	48,085	48,138
Torsås	172	150	131	48,675	49,452	50,230
Mönsterås	156	135	120	49,360	50,099	50,838
Boxholm	212	219	220	46,999	46,884	46,769
Dals-Ed	133	93	59	50,331	51,907	53,483
Falköping	203	204	204	47,520	47,504	47,489
Torsby	190	179	167	48,016	48,408	48,801
Munkedal	229	242	260	46,088	45,442	44,797
Ljungby	192	195	209	47,977	47,656	47,334
Åsele	100	64	43	51,659	53,166	54,673
Malmö	148	110	75	49,753	51,272	52,791
Orsa	177	163	155	48,594	48,917	49,239
Kalix	210	222	233	47,218	46,783	46,349
Arboga	183	167	158	48,394	48,803	49,211
Surahammar	165	158	154	49,010	49,125	49,239
Hallstahammar	196	193	198	47,884	47,799	47,713
Tomelilla	167	144	129	48,925	49,600	50,274
Bjurholm	182	156	138	48,414	49,152	49,890
Lycksele	209	217	229	47,228	46,897	46,567
Södertälje	187	187	179	48,138	48,152	48,167
Vänersborg	213	216	217	46,955	46,925	46,895
Landskrona	185	169	156	48,266	48,744	49,223
Örkelljunga	211	220	221	47,001	46,876	46,751
Kristianstad	217	215	210	46,662	46,955	47,248
Svenljunga	200	194	195	47,782	47,795	47,808
Nyköping	197	180	163	47,847	48,363	48,880
Motala	221	231	235	46,487	46,357	46,226
Vansbro	181	170	161	48,526	48,727	48,929
Lilla Edet	250	274	279	44,532	43,394	42,255
Tierp	201	184	170	47,749	48,239	48,728
Sandviken	199	176	151	47,839	48,554	49,270
Sävsjö	204	181	153	47,425	48,341	49,257
Sala	208	207	206	47,279	47,368	47,457
Nässjö	215	211	201	46,819	47,202	47,586
Älvkarleby	233	240	247	45,837	45,621	45,406
Timrå	178	149	128	48,587	49,478	50,370
Ludvika	218	228	223	46,606	46,652	46,698
Finspång	259	275	277	44,139	43,358	42,578
Tingsryd	207	186	160	47,310	48,156	49,001
Åmål	153	103	57	49,472	51,504	53,535
Askersund	271	282	285	43,321	41,842	40,362
Olofström	198	172	147	47,840	48,662	49,483
Klippan	225	230	230	46,218	46,383	46,548
Vilhelmina	216	212	202	46,799	47,166	47,532
Oxelösund	108	59	31	51,139	53,346	55,553
Osby	230	225	208	46,087	46,717	47,348
Åstorp	244	251	257	44,843	44,857	44,871
Heby	261	266	271	44,107	43,984	43,862
Nordanstig	245	256	264	44,673	44,639	44,605
Eda	231	214	190	46,022	46,966	47,911
Mellerud	219	196	169	46,509	47,651	48,793
Valdemarsvik	246	250	251	44,647	44,878	45,110
Ockelbo	240	248	253	45,001	45,010	45,018
Hallsberg	278	284	287	42,152	40,756	39,359
Malå	170	136	101	48,716	50,052	51,388
Töreboda	255	257	256	44,373	44,625	44,877
Bollnäs	228	209	176	46,108	47,270	48,432
Bjuv	254	263	270	44,391	44,207	44,022
Markaryd	243	254	261	44,864	44,812	44,760
Alvesta	252	255	254	44,411	44,697	44,983
Ånge	224	218	205	46,336	46,897	47,458
Bengtsfors	226	208	175	46,181	47,322	48,463
Bromölla	241	245	239	44,898	45,352	45,806
Eskilstuna	234	227	203	45,831	46,664	47,497
Överkalix	236	233	226	45,635	46,140	46,646
Hässleholm	269	273	274	43,344	43,409	43,473
Härnösand	222	203	173	46,446	47,512	48,579
Dorotea	146	71	32	49,961	52,685	55,408
Lindesberg	272	279	281	42,967	42,370	41,774
Hedemora	253	260	267	44,394	44,448	44,502
Strömsund	264	264	269	43,785	44,094	44,404
Uppvidinge	223	202	172	46,395	47,520	48,645
Kungsör	267	270	273	43,517	43,590	43,662
Kristinehamn	239	235	222	45,121	45,932	46,744
Ronneby	266	265	266	43,660	44,091	44,521
Emmaboda	235	210	171	45,823	47,245	48,666

Kommun	Rang svag 60 %	Rang stark 75 %	Rang mycket stark 90 %	Poäng svag 60 %	Poäng stark 75 %	Poäng mycket stark 90 %
Storfors	242	238	231	44,890	45,711	46,533
Sollefteå	262	258	258	44,096	44,468	44,840
Köping	247	247	241	44,639	45,189	45,739
Katrineholm	265	261	255	43,749	44,340	44,930
Hylte	257	249	240	44,241	45,002	45,762
Nybro	237	221	185	45,586	46,821	48,055
Grums	249	243	234	44,578	45,432	46,285
Hofors	256	253	246	44,251	44,831	45,411
Haparanda	227	205	166	46,113	47,469	48,826
Färgelanda	248	239	225	44,627	45,646	46,666
Avesta	251	246	237	44,438	45,281	46,125
Hagfors	238	226	181	45,229	46,681	48,133
Bräcke	220	182	132	46,492	48,337	50,182
Ragunda	280	280	278	41,950	42,213	42,476
Östra Göinge	270	262	248	43,344	44,298	45,253
Lessebo	260	244	227	44,121	45,371	46,622
Borlänge	274	277	272	42,556	43,117	43,678
Vingåker	268	252	236	43,484	44,849	46,214
Skinnskatteberg	281	281	280	41,747	41,961	42,175
Säffle	275	269	262	42,505	43,606	44,706
Hultsfred	258	236	200	44,166	45,888	47,610
Munkfors	273	268	268	42,867	43,651	44,434
Söderhamn	276	272	263	42,413	43,529	44,645
Fagersta	263	241	214	43,862	45,500	47,139
Kramfors	282	283	282	41,217	41,448	41,679
Laxå	285	289	289	39,391	38,933	38,475
Flen	277	267	249	42,266	43,740	45,214
Degerfors	287	288	288	38,854	39,094	39,334
Norberg	279	271	252	42,043	43,547	45,050
Gullspång	286	285	283	39,165	40,250	41,335
Högsby	289	287	286	38,310	39,172	40,034
Perstorp	283	276	242	40,827	43,260	45,694
Ljusnarsberg	290	290	290	37,360	37,485	37,610
Hällefors	288	286	284	38,538	39,727	40,916
Filipstad	284	278	244	40,602	43,065	45,528

Appendix 9. Validering I – externa utfall och kontrollvariabler

Inledning

Detta appendix dokumenterar den första externa valideringen av The Definitive Ranking (TDR). Utgångspunkten är att undersöka hur TDR:s sammanvägda index och dess huvudkomponenter samvarierar med utfall och bedömningar som inte har använts som kriterier vid konstruktionen av TDR:s övergripande viktmodell. Sambanden prövas mot medborgarbedömningar från SCB:s medborgarundersökning (MBU), relativ attraktivitet (RA) och RKA:s Kommunens kvalitet i korthet (KKiK), där ett särskilt HoldOut-index används för att minska direkt indikatoröverlapp.

Appendixet redovisar variabler och datatäckning (tabell 9.1), grundläggande samband med externa kriterier (9.2–9.4), partialkorrelationer och regressionsmodeller (9.5–9.7), delindex och kontrollvariabler (9.8–9.9) samt alternativa viktmodellers kriterievaliditet (P1–P3; 9.10–9.12). Figur 9.1 illustrerar de kontrollerade sambanden mellan TDR, MBU och RA, medan figur 9.2 jämför viktmodellernas bivariata samband. Analyserna är deskriptiva och bygger på kommunvisa indexvärden. Antalet kommuner anges för respektive analys.

Tabell 9.1. Centrala variabler och datatäckning

Variabel	Definition / konstruktion	N
TDR Total	Sammanvägt TDR-index, PCA-baserad viktning	290
MBU	Fyra MBU-frågor; PCA-index med PC1 + PC2; 50 + 10z	249
RA	Relativ attraktivitet: RI − RU; flyttmått 2020–2025	290
KKiK HoldOut	Likaviktat index; 25 KKiK-indikatorer efter exkludering av åtta som överlappar TDR	290
PC1	Första huvudkomponentens poäng från TDR:s PCA	290
PC2	Andra huvudkomponentens poäng från TDR:s PCA	290

Anm. N är antalet kommuner med observerat värde i respektive variabel. MBU är enligt valideringsfilens metodbeskrivning ett fyrfrågeindex som kombinerar PC1 och PC2 och skalas till 50 + 10z; senaste tillgängliga mätår varierar mellan kommunerna. KKiK HoldOut använder 25 indikatorer efter exkludering av åtta överlappande med TDR. Ingen imputering görs; 12–25 HoldOut-indikatorer finns per kommun. Källor och närmare konstruktion anges i valideringsfilens metodflik.

Tabell 9.2. Grundläggande kriterievaliditet

Variabel	1	2	3	4
1. TDR Total	—			
2. MBU	0,660	—		
3. RA	0,586	0,422	—	
4. KKiK HoldOut	0,688	0,793	0,385	—

Anm. Pearsons r, parvis tillgängliga observationer. Variablerna är numrerade enligt tabellens rader. Korrelationer är beräknade på kommunvisa indexvärden. Antal observationer för respektive par: TDR Total–MBU: 249; TDR Total–RA: 290; TDR Total–KKiK HoldOut: 290; MBU–RA: 249; MBU–KKiK HoldOut: 249; RA–KKiK HoldOut: 290.

Tabell 9.3. TDR:s huvudkomponenter och externa kriterier

Variabel	1	2	3	4	5	6
1. TDR Total	—					
2. PC1	0,913	—				
3. PC2	0,389	0,000	—			
4. MBU	0,660	0,563	0,327	—		
5. RA	0,586	0,634	0,028	0,422	—	
6. KKiK HoldOut	0,688	0,616	0,250	0,793	0,385	—

Anm. Pearsons r, parvis tillgängliga observationer. PC1 och PC2 avser komponentpoäng från PCA, inte rangvärden. Antalet observationer varierar med förekomsten av MBU; övriga variabler kan ha annan täckning. Parvisa N: 1–2: 290; 1–3: 290; 1–4: 249; 1–5: 290; 1–6: 290; 2–3: 290; 2–4: 249; 2–5: 290; 2–6: 290; 3–4: 249; 3–5: 290; 3–6: 290; 4–5: 249; 4–6: 249; 5–6: 290.

Kriterierna representerar olika slags externa utfall: MBU är medborgarnas bedömningar, RA är ett flyttningsbaserat mått och KKiK HoldOut är ett sammanvägt mått på kommunala verksamhetsutfall. KKiK HoldOut har rensats från direkt indikatoröverlapp med TDR, men detta innebär inte statistiskt oberoende. Sambanden är deskriptiva; tidsperioder och bakomliggande kommunegenskaper kan påverka resultaten.

Tabell 9.4. KKiK:s tre delområden – samband med TDR

TDR-mått	Barn och unga	Stöd och omsorg	Samhälle och miljö
TDR Total	0,748***	0,082	0,457***
PC1	0,670***	-0,044	0,484***
PC2	0,324***	0,266***	-0,035

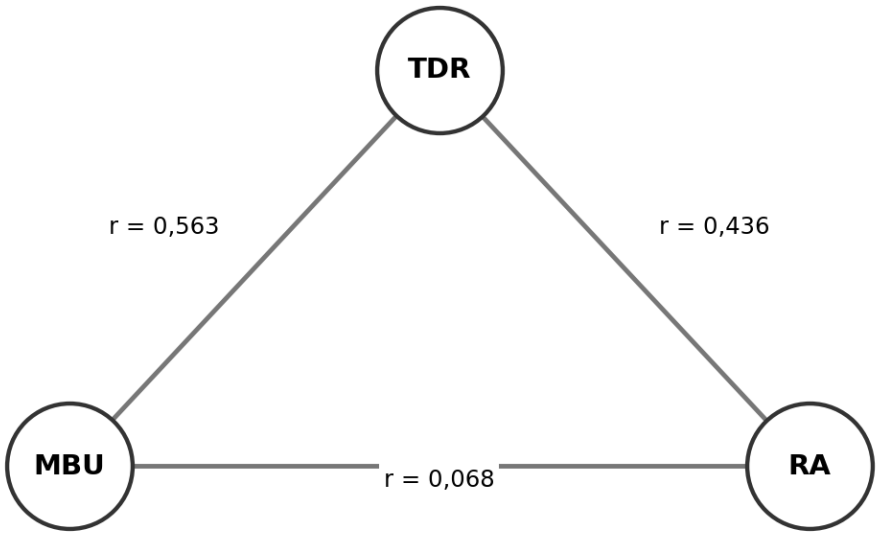
Anm. Pearsonkorrelationer mellan TDR:s index/komponentvärden och indikatorrensade områdesindex (HoldOut) i KKiK. * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001. N redovisas nedan för varje område: Barn och unga: 290; Stöd och omsorg: 290; Samhälle och miljö: 290. Korrelationerna beskriver samvariation, inte kausal påverkan.

Tabell 9.5. Partialkorrelationer mellan TDR, MBU och RA

Samband	Bivariat r[1]	Partial r	p	N
TDR–MBU	0,660	0,563	<0,0001	249
TDR–RA	0,576	0,436	<0,0001	249
MBU–RA	0,422	0,068	0,2828	249

Anm. Varje partialkorrelation håller den tredje variabeln konstant. [1] Bivariata korrelationer har här beräknats på det gemensamma, kompletta kommunurvalet, varför de kan avvika något från tabell 9.2. p avser tvåsidigt test med frihetsgrader N − 3.

Figur 9.1. Samband mellan TDR, MBU och RA – partialkorrelationer

Anm. Varje linje visar partialkorrelationen mellan två variabler när den tredje hålls konstant. Samtliga beräkningar baseras på samma kompletta kommunurval (N = 249).

Tabell 9.6. Multipel linjär regression med RA som beroende variabel

Variabel	B	SE(B)	β	p
Konstant	-7,281	7,857	—	0,355
TDR Total	0,282	0,060	0,494	<0,001
MBU	0,073	0,049	0,128	0,140
KKiK HoldOut	0,011	0,051	0,020	0,828
LRECON	-2,808	1,885	-0,143	0,138
GAL–TAN	3,802	1,627	0,215	0,020
Medelålder	-0,422	0,121	-0,207	<0,001
Nettopendling	-0,035	0,017	-0,116	0,039

Anm. OLS-regression med listvis exkludering av saknade observationer. N = 249. R^2 = 0,396; justerat R^2 = 0,379; F(7, 241) = 22,58; modellens p < 0,001. B = ostandardiserad koefficient; SE(B) = standardfel; β = standardiserad koefficient. Koefficienterna är villkorade samband, inte kausala effekter. TDR har ett statistiskt signifikant villkorat samband med RA i denna modell; kontrollvariablernas samband ska inte ges en kausal tolkning.

Tabell 9.7. Multipel linjär regression med MBU som beroende variabel

Variabel	B	SE(B)	β	p
Konstant	-8,933	10,284	—	0,386
TDR Total	0,090	0,082	0,090	0,272
RA	0,124	0,084	0,070	0,140
KKiK HoldOut	0,633	0,053	0,640	<0,001
LRECON	5,098	2,456	0,147	0,039
GAL–TAN	-3,060	2,144	-0,098	0,155
Medelålder	0,259	0,161	0,072	0,110
Nettopendling	-0,024	0,022	-0,045	0,281

Anm. OLS-regression med listvis exkludering av saknade observationer. N = 249. R^2 = 0,669; justerat R^2 = 0,659; F(7, 241) = 69,58; modellens p < 0,001. B = ostandardiserad koefficient; SE(B) = standardfel; β = standardiserad koefficient. Koefficienterna är villkorade samband, inte kausala effekter. KKiK HoldOut har ett signifikant samband med MBU, medan TDR Total inte är signifikant när modellens övriga variabler ingår.

Tabell 9.8. TDR:s 13 delindex och externa kriterier

Delindex	MBU	RA
1 Befolkning	0,377***	0,827***
2 Arbetsmarknad	0,426***	0,419***
3 Inkomster	0,547***	0,551***
4 Företagande	0,064	-0,145*
5 Bostäder	0,420***	0,601***
6 Tillgänglighet/Infrastruktur	0,247***	0,353***
7 Utbildning	0,649***	0,458***
8 Hälsa	0,571***	0,430***
9 Trygghet	0,298***	0,007
10 Miljö	0,455***	0,370***
11 Kultur/Fritid	0,035	-0,296***
12a Ekonomi	0,362***	0,385***
12b Välfärd	0,089	-0,103

Anm. Pearsonkorrelationer på indexvärden. MBU: parvisa N = 249; RA: parvisa N = 290. * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001. Benämningarna 12a–12b är redaktionella förkortningar av analysfilens två sista delindex.

Tabell 9.9. Kontrollvariablernas samband med TDR, MBU och RA

Kontrollvariabel	TDR Total	MBU	RA
LRECON	0,436***	0,348***	0,281***
GAL–TAN	-0,390***	-0,277***	-0,140*
Medelålder	-0,451***	-0,192**	-0,385***
Nettopendling	-0,217***	-0,184**	-0,317***

Anm. Pearsonkorrelationer; * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001. Parvisa N varierar med bortfall i MBU och kontrollvariablerna. Kontrollerna ingår även i regressionerna i tabell 9.6–9.7.

Tabell 9.10. P1 – Alternativa viktmodellers kriterievaliditet

Viktmodell	MBU	RA	KKiK HoldOut
TDR Total	0,660***	0,586***	0,688***
Lika vikt	0,669***	0,568***	0,683***
Marknadsorienterad tillväxt	0,616***	0,603***	0,642***
Välfärdsorienterad 70-talskommun	0,672***	0,475***	0,687***
4K – kunskap/kultur/kommunikation	0,672***	0,504***	0,725***
Miljö–hälsa–hållbarhet	0,645***	0,533***	0,670***
Ekonomiskt återhållsam	0,577***	0,603***	0,613***
Trygghets- och ordningskommun	0,643***	0,462***	0,634***

Anm. Pearsons r. Jämförelserna görs på samma kommunurval för samtliga modeller inom varje kriterium (MBU N = 249, RA N = 290, KKiK HoldOut N = 290). * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001. Modellerna baseras på samma TDR-delindex, men olika vikter.

Tabell 9.11. P2 – Förändrad kriterievaliditet jämfört med TDR

Viktmodell	Δr MBU	Δr RA	Δr KKiK
Lika vikt	+0,008	-0,018	-0,005
Marknadsorienterad tillväxt	-0,044	+0,017	-0,046
Välfärdsorienterad 70-talskommun	+0,012	-0,111	0,000
4K – kunskap/kultur/kommunikation	+0,012	-0,083	+0,038
Miljö–hälsa–hållbarhet	-0,015	-0,053	-0,017
Ekonomiskt återhållsam	-0,083	+0,017	-0,075
Trygghets- och ordningskommun	-0,017	-0,124	-0,053

Anm. Δr = r(viktmodell, kriterium) − r(TDR, kriterium) på identiskt kommunurval inom varje kriterium. Differenserna är deskriptiva och ska inte tolkas som statistiskt signifikanta utan särskilda tester för

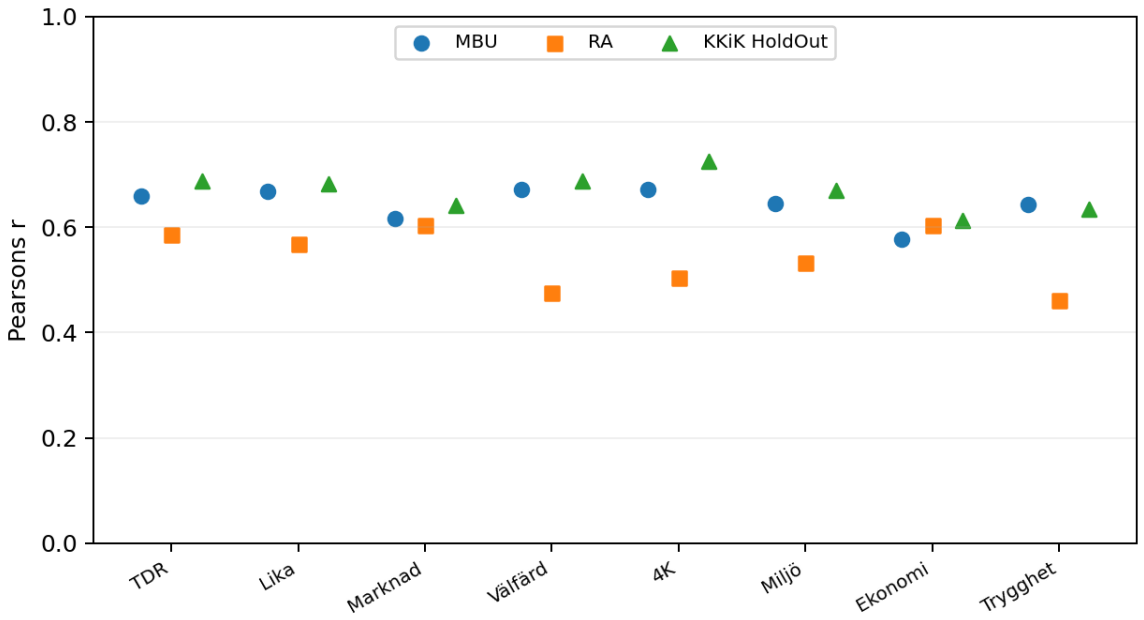
beroende korrelationer. Positiva och negativa Δr avser endast observerade skillnader i Pearsonkorrelationer, inte testad över- eller underlägsenhet.

Tabell 9.12. P3 – Partiella samband med externa kriterier efter kontroll

Viktmodell	MBU	RA	KKiK HoldOut
TDR Total	0,344***	0,367***	0,436***
Lika vikt	0,361***	0,343***	0,430***
Marknadsorienterad tillväxt	0,287***	0,414***	0,366***
Välfärdsorienterad 70-talskommun	0,354***	0,161**	0,440***
4K – kunskap/kultur/kommunikation	0,375***	0,267***	0,489***
Miljö–hälsa–hållbarhet	0,286***	0,247***	0,377***
Ekonomiskt återhållsam	0,276***	0,380***	0,347***
Trygghets- och ordningskommun	0,335***	0,193**	0,401***

Anm. Partialkorrelationer efter samtidig kontroll för LRECON, GAL–TAN, medelålder och nettopendling. Separat residualisering av kriterium och respektive viktmodell med OLS. Gemensamt urval per kriterium: MBU N = 249, RA N = 290, KKiK N = 290. * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001 (signifikansprövningarna använder N − 6 frihetsgrader, med fyra kontrollvariabler).

Figur 9.2. Alternativa viktmodellers samband med externa kriterier

Anm. Figuren visualiserar resultaten i tabell 9.10. Förkortade modellnamn används på x-axeln. Samtliga samband är beräknade på indexvärden.

Sammanfattande metodkommentar

Sammantaget visar tabellerna samband mellan TDR och tre skilda externa kriterier. De alternativa viktmodellerna ger delvis starkare och delvis svagare samband än TDR, beroende på kriterium. Att en alternativ viktmodell samvarierar mer med ett visst kriterium innebär inte att den är generellt överlägsen: TDR:s vikter har inte valts för att maximera något av dessa kriteriesamband. Resultaten ger underlag för bedömning av kriterievaliditet, men inga kausala effektskattningar. Samtliga viktmodeller bygger på samma 13 delindex, vilket begränsar deras oberoende. När MBU ingår minskar urvalet; kriteriernas referensperioder sammanfaller inte heller fullständigt med TDR:s basår.

Appendix 10. Validering II – jämförelser med andra kommunrankingar

Appendixet jämför TDR med externa kommunrankingar genom rang- och indexkorrelationer, PCA, rankingkonsensus, kommunvisa avvikelser, kvartilsövergångar och samband med TDR:s delindex. Avslutningsvis prövas rankingarnas kriterievaliditet mot MBU, RA och KKiK HoldOut samt eventuellt statistiskt förklaringsvärde utöver TDR. Kommunatlas behandlas separat till följd av avvikande ambition och kommuntäckning.

Fyra externa rankingar ingår i huvudanalysen tillsammans med TDR: Fokus 2025, Sveriges miljöbästa kommun 2025, Svenskt Näringsliv 2026 och Superkommun 2026. Kommunatlas 2026 särredovisas senare eftersom endast 182 kommuner täcks och indikatoruppsättningen skiljer sig påtagligt från övriga rankingar.

Tabell 10.1. Underlag och bearbetning

Ranking	År	Mått i huvudanalysen	Bearbetning / avgränsning
TDR	Senaste värde under perioden 2017 till 2026	Totalrang; totalindex	Senaste tillgängliga indikatorvärde från 2017 och framåt (flertalet 2025); empirisk sammanvägning enligt TDR-metoden.
Fokus – Bäst att leva	2025	Rang; index 0–100	Rekonstruerat ur publicerade delbetyg (avrundade till 0,1) och vikter; skala ×20.
Sveriges miljöbästa kommun	2025	Rang; poäng	Poäng från rankingunderlaget
Svenskt Näringsliv	2026	Rang; poäng 0–5 220	Normalpoäng från publicerad rang; linjär kalibrering till rekonstruerad poängskala.
Superkommun	2026	Gemensam rang; poäng	Gemensam rang beräknad från tre kommungruppers poäng; förutsätter jämförbar skala.
Kommunatlas (senare avsnitt)	2026	Rang; index	182 kommuner; särredovisas

Anmärkning. TDR bygger på senast tillgängliga värde för respektive indikator från 2017 och framåt; merparten av indikatorvärdena avser 2025. TDR har således inte ett gemensamt basår. De externa rankingarna avser publicerade årgångar 2025–2026. Jämförelserna avser därför inte nödvändigtvis identiska mätperioder. Källor och rekonstruktionsuppgifter återges i valideringsfilens respektive metodflikar. Jämförelser bygger på kommunnamnsmatchning. Fokus-indexet rekonstrueras med publicerade delbetyg och vikter, multiplicerade med 20; eftersom delbetygen avrundats till en decimal kan det skilja sig från originalets interna totalpoäng. Svenskt Näringslivs publicerade rangtal omvandlas till normalpoäng och kalibreras linjärt (poäng = 2620,925747 + 937,062360 × z; kalibreringens R^2 = 0,9819); detta är ett modellbaserat poängsurrogat, inte publicerade kommunpoäng. Superkommuns sammanförda rang är en egen bearbetning, som förutsätter jämförbara poäng mellan tre kommungrupper.

Tabell 10.2. Rangkorrelationer (Spearmans ρ)

Ranking	TDR	Fokus	Miljöbästa	Svenskt Näringsliv	Superkommun
TDR	—	0,325	0,235	0,275	0,749
Fokus	0,325	—	0,382	0,125	0,490
Miljöbästa	0,235	0,382	—	0,054	0,247
Svenskt Näringsliv	0,275	0,125	0,054	—	0,265
Superkommun	0,749	0,490	0,247	0,265	—

Anmärkning. Hög rang motsvarar sämre placering i samtliga rankingar (1 = bäst). Parvisa observationstal och rangkorrelationernas omfattning kontrolleras i arbetsfilen; matrisen bygger på kompletta kommunpar.

Tabell 10.3. Indexkorrelationer (Pearsons r)

Ranking	TDR	Fokus	Miljöbästa	Svenskt Näringsliv	Superkommun
TDR	—	0,388	0,252	0,360	0,734
Fokus	0,388	—	0,410	0,140	0,517
Miljöbästa	0,252	0,410	—	0,069	0,236
Svenskt Näringsliv	0,360	0,140	0,069	—	0,284
Superkommun	0,734	0,517	0,236	0,284	—

Anmärkning. Högre index/poäng betyder bättre resultat. Korrelationerna påverkas inte av att indexskalorna har olika enheter, men däremot av indexens konstruktion och fördelning. Svenskt Näringslivs och Fokus index bygger på den rekonstruktion som dokumenterats i valideringsfilen. De rekonstruerade indexvärdena för Fokus och Svenskt Näringsliv är inte identiska med originalpublicerade totalpoäng. Pearsonkorrelationer och PCA kan påverkas av dessa transformationsantaganden. Spearmans korrelationer baserade på publicerad rang berörs inte av poängrekonstruktionen.

Tabell 10.4. PCA över de fem rankingarnas index

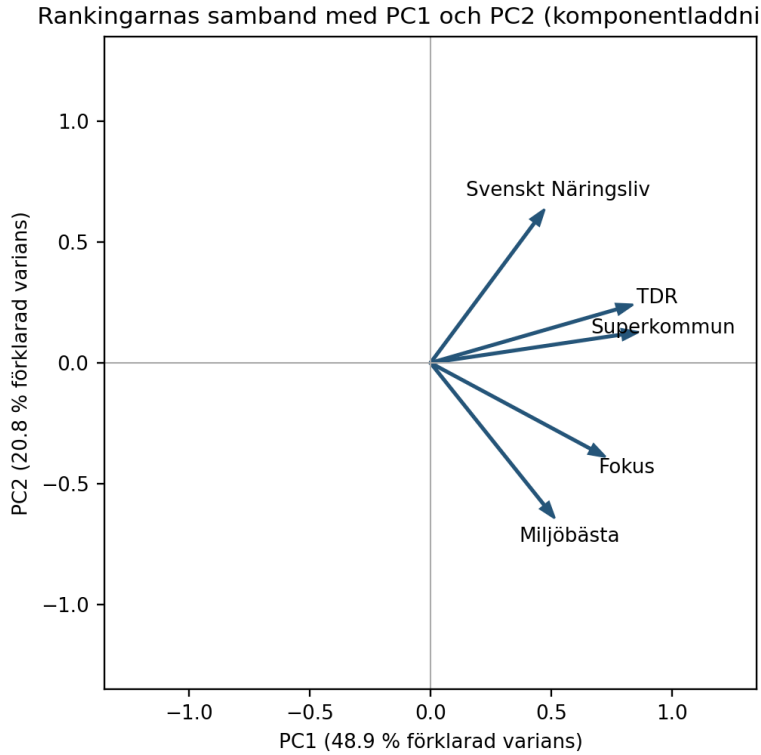
Komponent	Egenvärde	Förklarad varians	Kumulativ andel
PC1	2,455	48,9 %	48,9 %
PC2	1,042	20,8 %	69,7 %
PC3	0,746	14,9 %	84,6 %
PC4	0,534	10,6 %	95,2 %
PC5	0,240	4,8 %	100,0 %

Komponentladdningar (korrelation mellan ursprungligt standardiserat index och komponent):

Ranking	PC1	PC2
TDR	0,838	0,241
Fokus	0,724	-0,389
Miljöbästa	0,514	-0,642
Svenskt Näringsliv	0,472	0,636
Superkommun	0,861	0,127

Anmärkning. PCA är beräknad på z-standardiserade indexvärden för kompletta observationer (N = 290). PC1:s riktning är vald så att TDR laddar positivt; PC2:s tecken är orienterat så att Svenskt Näringsliv laddar positivt. Teckenval påverkar inte variansförklaringen. PC1 kan beskrivas som rankingarnas huvudsakliga gemensamma variationsdimension, eftersom de huvudsakliga laddningarna har samma tecken. PC2 fångar framför allt återstående kontraster mellan rankingar; komponentnamn är deskriptiva och innebär ingen kausal tolkning.

Figur 10.1. Rankingarnas laddningar på PC1 och PC2

Figuren illustrerar rankingarnas relation till de två första huvudkomponenterna. Avstånd och vinklar ska tolkas som en projektion av korrelationsmönstret, inte som geografiska eller kausala avstånd.

Tabell 10.5. Rankingkonsensus och rangspridning

För varje kommun beräknas medelrang, standardavvikelse (populationens SD) och spann mellan lägsta och högsta rang bland de fem rankingarna. Liten spridning indikerar samsyn om placering, stor spridning indikerar att rankingarna värderar kommunen olika. Måttet säger inte om kommunen är högt eller lågt placerad.

A. Minst spridning

Kommun	Medelrang	SD rang	Spann
Nacka	13,6	6,5	17
Danderyd	14,6	10,8	26
Ängelholm	34,0	11,4	29
Sollentuna	24,4	13,0	37
Täby	13,2	14,2	40
Sandviken	185,8	14,4	38
Strömsund	260,4	16,9	49
Skinnskatteberg	252,0	18,6	56
Arvidsjaur	82,4	19,0	52
Nora	170,8	20,6	61

B. Störst spridning

Kommun	Medelrang	SD rang	Spann
Munkfors	153,0	108,6	251
Rättvik	154,0	108,0	266
Katrineholm	158,6	106,4	254
Staffanstorp	65,4	101,0	263
Sotenäs	173,2	99,8	230

Kommun	Medelrang	SD rang	Spann
Hammarö	113,8	99,0	223
Malung-Sälen	155,6	98,5	215
Ronneby	177,2	97,4	226
Ödeshög	153,6	97,2	248
Luleå	91,6	96,5	272

Anmärkning. Samtliga fem rankingar ges lika vikt vid beräkningen av spridningsmåtten. Rangtal kan jämföras eftersom underlagen avser en gemensam 290-kommunerskala. En spridning nära noll kan förekomma både för konsekvent högt och konsekvent lågt placerade kommuner.

Tabell 10.6. Rangavvikelser mellan TDR och andra rankingar

Ranking	N	Medel |Δrang|	Median |Δrang|	P90 |Δrang|	Antal ≥100	Max |Δrang|
Fokus	290	78,3	69,5	163,2	93	247
Miljöbästa	290	84,6	75,0	178,2	100	254
Svenskt Näringsliv	290	78,0	60,5	174,0	96	251
Superkommun	290	46,0	39,0	94,2	25	192

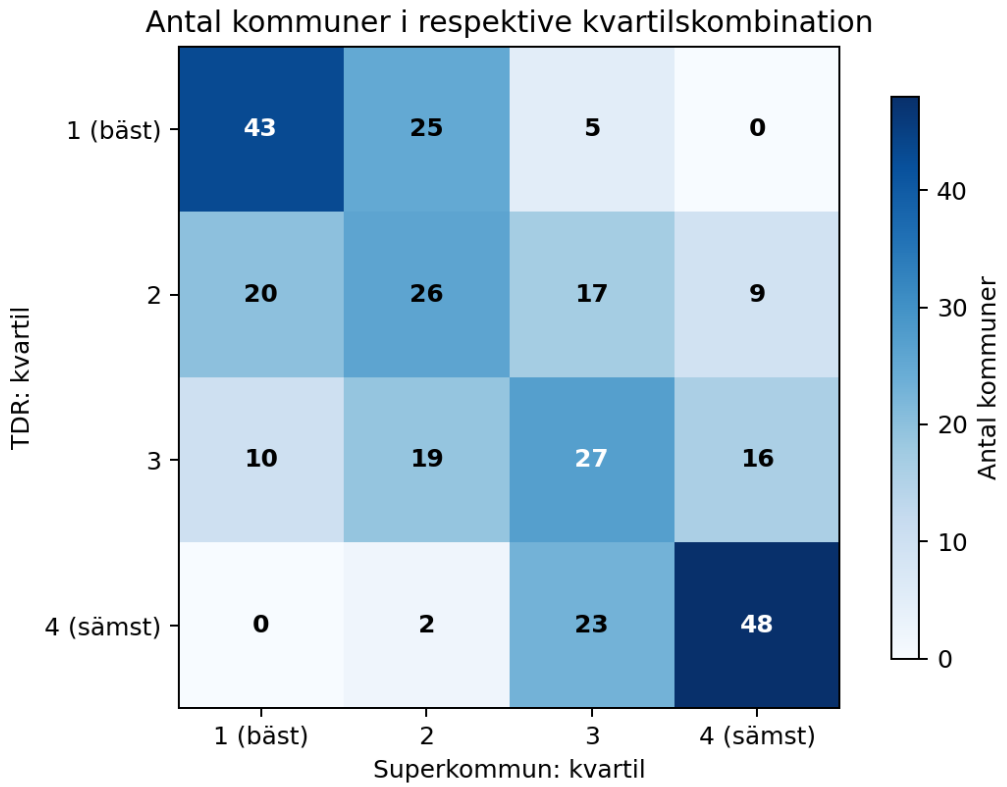
Anmärkning. Δrang = extern rang minus TDR-rang. Absoluta avvikelser beskriver storleken på kommunernas rangförskjutningar; P90 är den 90:e percentilen. Ett positivt tecken i tabell 10.7 betyder att kommunen placerar sig sämre i den externa rankingen än i TDR. Samtliga rankingar jämförs på den gemensamma skalan 1–290.

Tabell 10.7. Största rangavvikelser i respektive extern ranking

Extern ranking	Kommun	TDR-rang	Extern rang	Δrang
Fokus	Munkfors	277	30	-247
Fokus	Åre	25	270	+245
Fokus	Trosa	23	263	+240
Fokus	Härnösand	246	25	-221
Fokus	Fagersta	279	59	-220
Miljöbästa	Katrineholm	259	5	-254
Miljöbästa	Staffanstorp	13	267	+254
Miljöbästa	Eskilstuna	243	2	-241
Miljöbästa	Söderhamn	278	47	-231
Miljöbästa	Bollebygd	50	277	+227
Svenskt Näringsliv	Munkfors	277	26	-251
Svenskt Näringsliv	Säffle	275	25	-250
Svenskt Näringsliv	Perstorp	287	41	-246
Svenskt Näringsliv	Grums	262	19	-243
Svenskt Näringsliv	Gullspång	285	55	-230
Superkommun	Mullsjö	83	275	+192
Superkommun	Haparanda	264	80	-184
Superkommun	Ekerö	22	187	+165
Superkommun	Karlskoga	175	16	-159
Superkommun	Svalöv	130	282	+152

Anmärkning. Fem största absoluta rangavvikelser per extern ranking. Urvalet är inte en lista över kommuner som generellt presterar bäst eller sämst, utan en redovisning av tydliga skillnader mellan rangordningarna.

Figur 10.2. Kvartilsövergångar mellan TDR och Superkommun

Anmärkning. Kvartilerna bestäms separat inom respektive rangordning. De två första kvartilerna omfattar 73 respektive 72 kommuner, de två sista 72 respektive 73 kommuner (N = 290). Diagonalen visar samma kvartil; celler utanför diagonalen visar kvartilsförflyttning.

Tabell 10.8. TDR:s 13 delindex i relation till externa rankingar

TDR-delindex	Fokus	Miljöbästa	SN	Superkommun
1 Befolkning	0,314	0,318	0,322	0,487
2 Arbetsmarknad	0,185	0,007	0,150	0,544
3 Inkomster	0,256	0,061	0,270	0,613
4 Företagande	-0,487	-0,375	0,030	-0,093
5 Bostäder	0,224	0,211	0,254	0,580
6 Tillgänglighet/Infrastruktur	0,603	0,512	0,190	0,405
7 Utbildning	0,577	0,363	0,289	0,715
8 Hälsa	0,471	0,385	0,271	0,614
9 Trygghet	-0,229	-0,330	0,129	0,118
10 Miljö	0,448	0,455	0,264	0,500
11 Kultur/Fritid	-0,170	-0,227	-0,035	-0,048
12 Ekonomi	0,422	0,340	0,342	0,548
13 Välfärd	-0,291	-0,244	0,047	-0,005

Anmärkning. Pearsons r mellan respektive TDR-delindex och de externa rankingarnas index/poäng (N = 290 för varje jämförelse). Alla index är orienterade så att högre värde innebär bättre resultat. Korrelationer visar samvariation, inte direkt indikatoröverlapp eller kausala samband. Benämningar följer den sammanslagna valideringsfilen.

Tabell 10.9. Externa rankingars samband med MBU, RA och KKiK HoldOut

Ranking	MBU	RA	KKiK HoldOut
TDR	0,660 (N=249)	0,586 (N=290)	0,688 (N=290)
Fokus	0,394 (N=249)	0,183 (N=290)	0,475 (N=290)
Miljöbästa	0,145 (N=249)	0,213 (N=290)	0,279 (N=290)
SN	0,528 (N=249)	0,284 (N=290)	0,328 (N=290)
Superkommun	0,622 (N=249)	0,523 (N=290)	0,632 (N=290)

Anmärkning. Pearsons r mellan rankingarnas index/poäng och respektive externa kriterium. Samtliga rankingindex är orienterade mot högre = bättre. Urvalet är parvis komplett och N anges separat. Måtten skiljer sig i konstruktion och tidsperiod; korrelationerna beskriver associationer, inte kausala effekter.

Tabell 10.10. Externa rankingars inkrementella kriterievaliditet utöver TDR

För varje kriterium skattas först en enkel linjär modell med TDR Total Index. Därefter läggs en extern ranknings indexvärde till. ΔR^2 är skillnaden i förklarad variation på exakt samma kommunurval. För att undvika att jämföra olika basmodeller anges N och R^2 för TDR ensam i varje rad. Resultaten är beskrivande och avser in-sample-anpassning.

Kriterium	Extra ranking	N	R^2 TDR	R^2 + ranking	ΔR^2	p tillägg
MBU	Fokus	249	0,436	0,461	0,025	0,001
MBU	Miljöbästa	249	0,436	0,436	0,000	0,939
MBU	SN	249	0,436	0,529	0,093	0,000
MBU	Superkommun	249	0,436	0,481	0,045	0,000
RA	Fokus	290	0,344	0,346	0,002	0,306
RA	Miljöbästa	290	0,344	0,348	0,004	0,161
RA	SN	290	0,344	0,350	0,006	0,104
RA	Superkommun	290	0,344	0,362	0,019	0,004
KKiK HoldOut	Fokus	290	0,473	0,524	0,051	0,000
KKiK HoldOut	Miljöbästa	290	0,473	0,485	0,012	0,011
KKiK HoldOut	SN	290	0,473	0,480	0,007	0,044
KKiK HoldOut	Superkommun	290	0,473	0,508	0,035	0,000

Anmärkning. p tillägg avser t-test av det tillagda rankingindexets koefficient i modellen med TDR inkluderat; vid ett tillskott motsvarar detta F-test för modellskillnaden. Ojusterat R^2 används för att visa inkrementellt förklaringsvärde; ökningen blir definitionsmässigt aldrig negativ. Ingen korrigering för multipla jämförelser eller extern prediktionsvalidering har gjorts. Rangordningarnas bakomliggande indikatorer kan överlappa kriterierna indirekt. Tillskotten avser förklaringsvärde i det analyserade urvalet och visar inte förbättrad prognosförmåga i nya observationer. Direkta eller indirekta indikatoröverlapp mellan andra rankingar och kriterierna kan påverka resultaten. KKiK HoldOut är endast rensat från direkt överlapp med TDR, inte systematiskt med alla externa rankingar.

Tabell 10.11. Kommunatlas – separat metodologisk jämförelse

Kommunatlas omfattar sex indikatorer och 182 kommuner, jämfört med TDR:s 121 indikatorer och rikstäckning. Kommunatlas redovisas därför som en separat metodologisk kontrast, inte som ett likvärdigt huvudalternativ till de övriga rankingarna. Beräkningarna nedan görs parvis, enbart för kommuner med data i båda variablerna.

Jämförelse med Kommunatlas index	Pearsons r	N
TDR	0,876	182
Fokus	0,276	182
Miljöbästa	0,122	182
SN	0,413	182
Superkommun	0,583	182

Extern variabel	Pearsons r	N
MBU	0,698	182
RA	0,392	182
KKiK HoldOut	0,701	182

Anmärkning. Kommunatlas har ett begränsat och selektivt kommunurval (N = 182 för jämförelser med rikstäckande rankingar). För MBU kan urvalet bli mindre. Korrelationer på ett reducerat urval är inte direkt jämförbara med tabell 10.3 eller 10.9 utan att övriga rankingar räknas om på samma 182 kommuner. Uppgifter om syfte, avsändare och indikatorval bör hållas åtskilda från rent statistiska mått; denna jämförelse bygger på dokumenterade data i valideringsfilen. Det starka sambandet mellan Kommunatlas och TDR (r = 0,876) kan inte jämföras direkt med rikstäckande samband utan hänsyn till urvalet. En separat jämförelse av TDR:s samband med de andra rankingarna i samma 182 kommuner följer nedan.

Tabell 10.12. Samband med TDR inom Kommunatlas urval (N = 182)

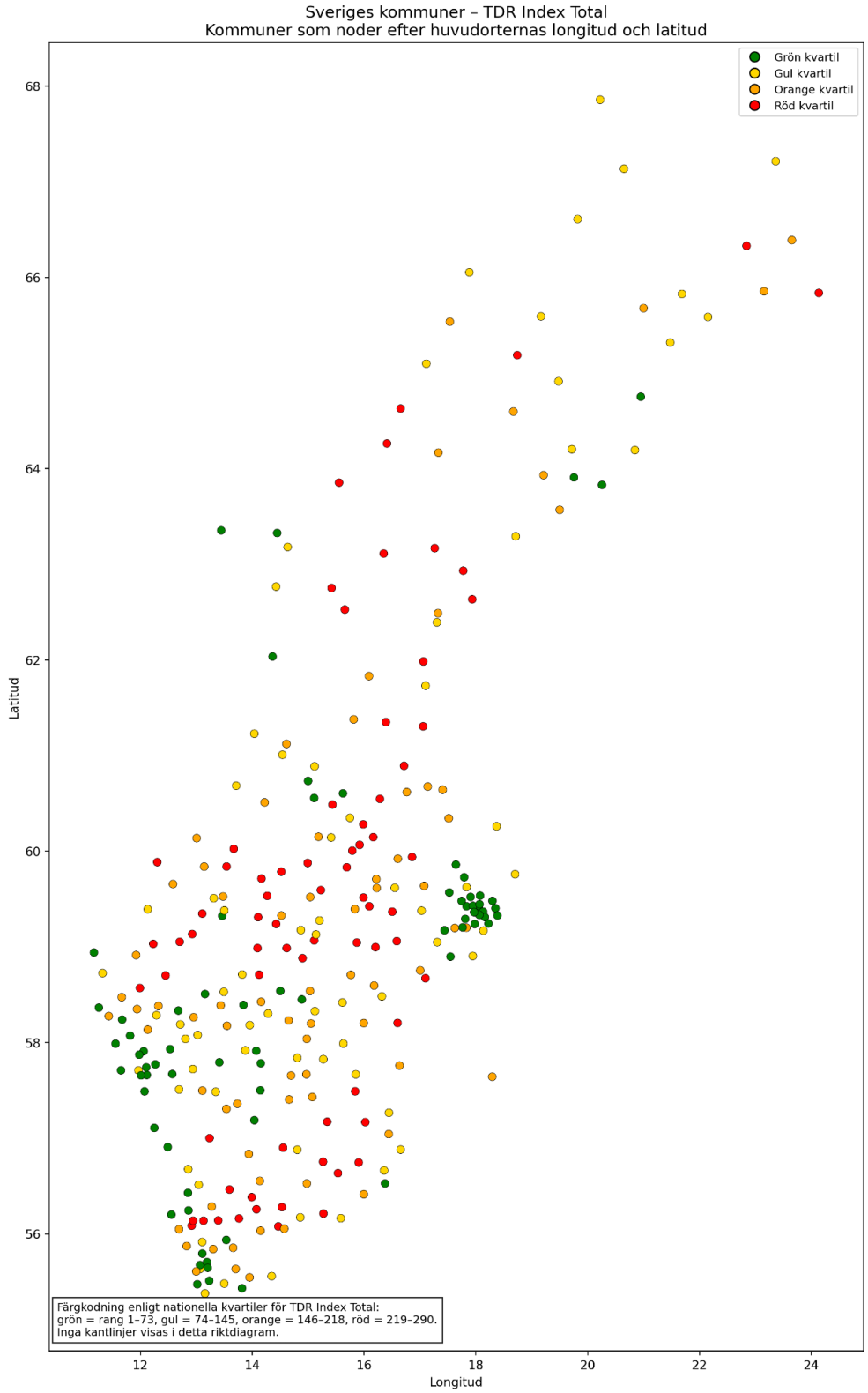
Extern ranking	Pearsons r med TDR, N = 182	Pearsons r med Kommunatlas, N = 182
Fokus	0,384	0,276
Miljöbästa	0,191	0,122
Svenskt Näringsliv	0,374	0,413
Superkommun	0,709	0,583

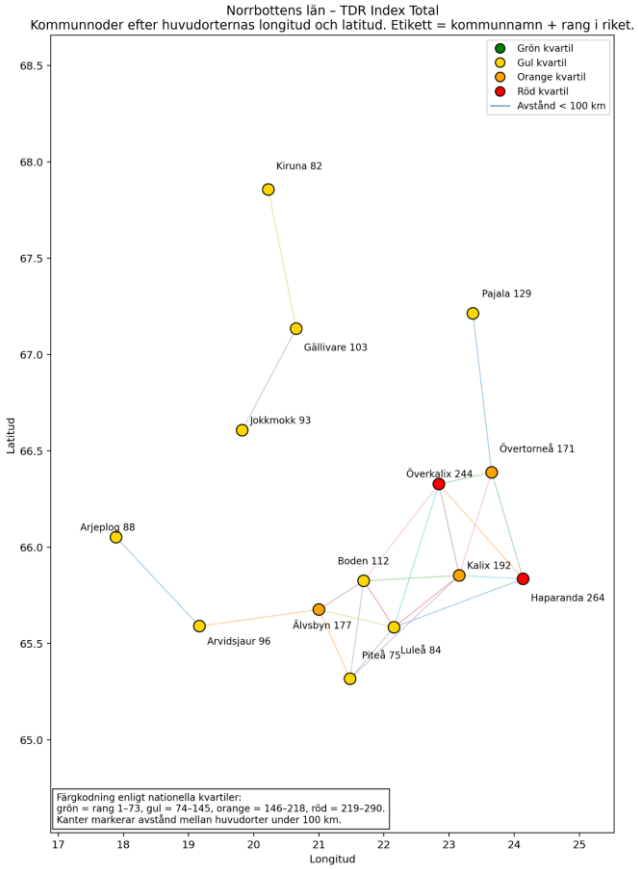
Anmärkning. Samma 182 kommuner används i samtliga korrelationer. Tabellen möjliggör jämförelser inom det begränsade Kommunatlasurvalet men undanröjer inte eventuell selektionsbias. Kommunatlas är inte inkluderat i PCA eller huvudjämförelsernas resultat.

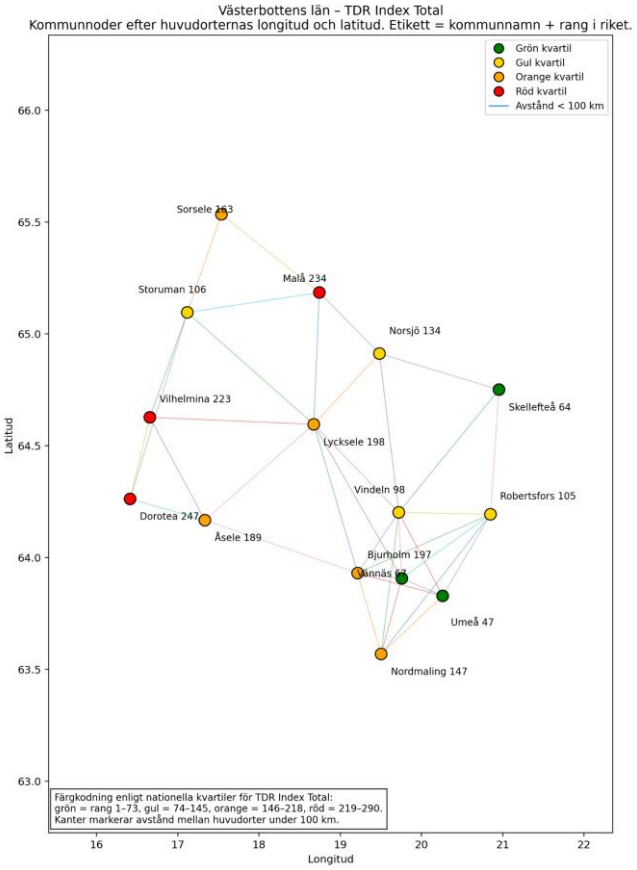
Sammanfattande metodanmärkning. Huvudanalyserna jämför fyra externa rankingar med TDR på rikstäckande data. Rankingarnas grad av överensstämmelse ska inte blandas ihop med deras kriterievaliditet. Tabell 10.10 prövar endast ytterligare linjär förklaringsgrad på samma kommunurval, inte vilket index som är korrekt eller vilket som ger bättre prognoser i andra årgångar. Kommunatlas jämförs dessutom med de övriga rankingarna på ett gemensamt urval om 182 kommuner (tabell 10.12).

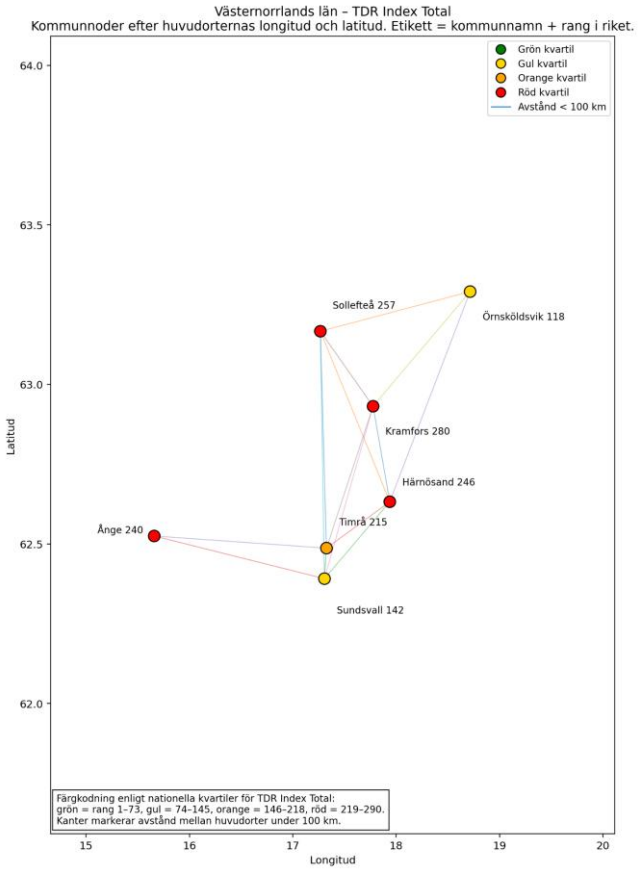
Appendix 11. Geografisk redovisning av TDR Total

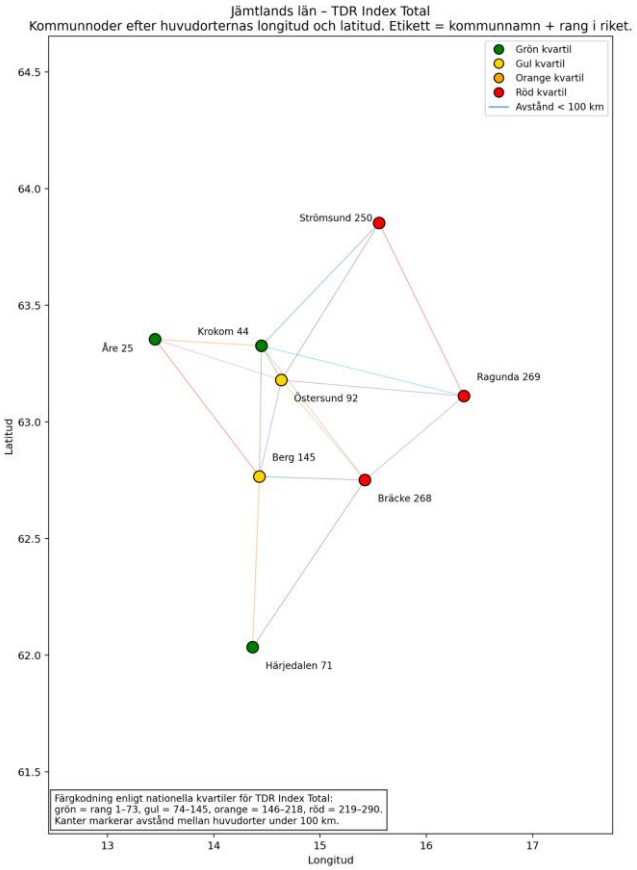
Figurerna visar Sveriges kommuner som noder placerade efter kommunhuvudorternas longitud och latitud. Nodernas färger anger nationella kvartiler av TDR Total (grön: rang 1–73, gul: 74–145, orange: 146–218 och röd: 219–290). Regiondiagrammen anger kommunnamn och riksrang samt förbindelser mellan huvudorter inom respektive angivna avståndsgräns. Rikskartan följs av regionala utsnitt i huvudsaklig geografisk ordning från norr till söder.

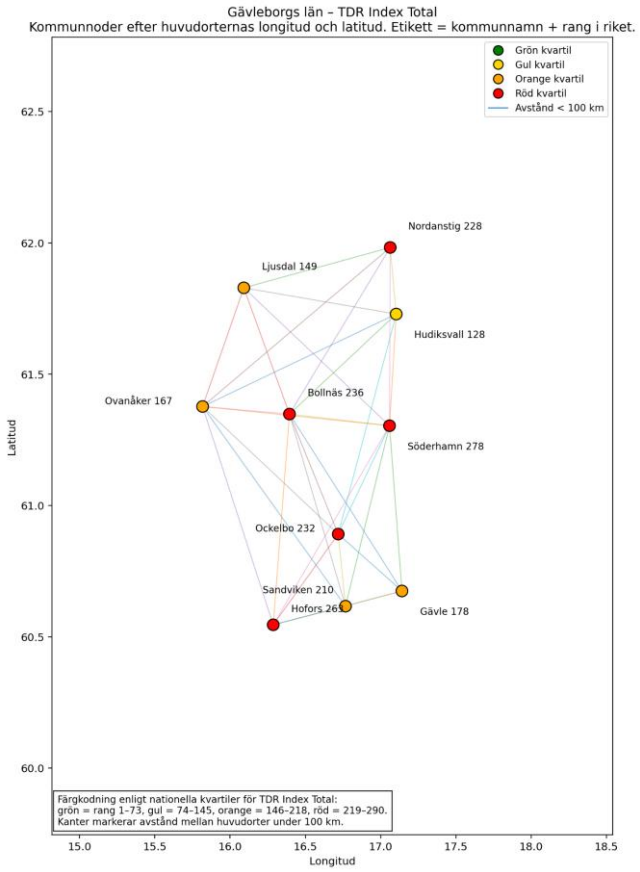

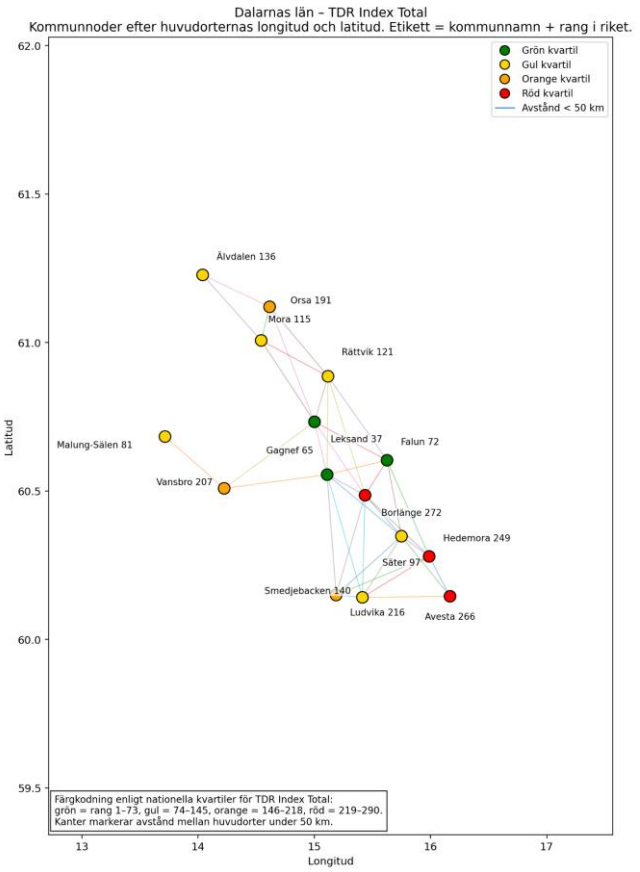

Norrbottens län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 100 km
Kiruna 82
Pajala 129
Gällivare 103
Jokkmokk 93
Övertorneå 171
Överkalix 244
Arjeplog 88
Boden 112
Kalix 192
Haparanda 264
Älvsbyn 177
Arvidsjaur 96
Piteå 75
Luleå 84
Färgkodning enligt nationella kvartiler:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 100 km.
Latitud
Longitud

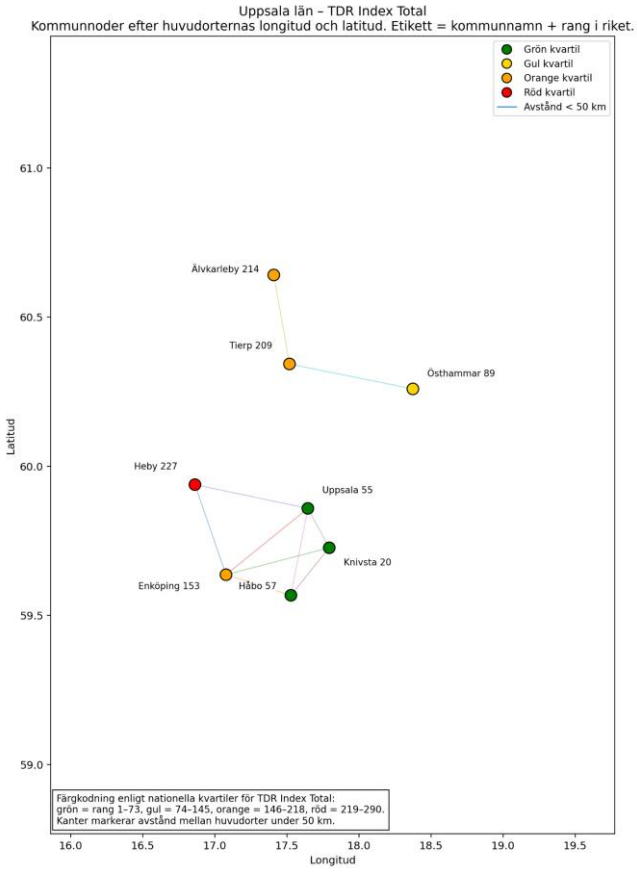

Västerbottens län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 100 km
Sorsele 263
Malå 234
Storuman 106
Norsjö 134
Skellefteå 64
Vilhelmina 223
Lycksele 198
Vindeln 98
Robertsfors 105
Dorotea 247
Åsele 189
Bjurholm 197
Umeå 47
Nordmaling 147
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 100 km.
Latitud
Longitud

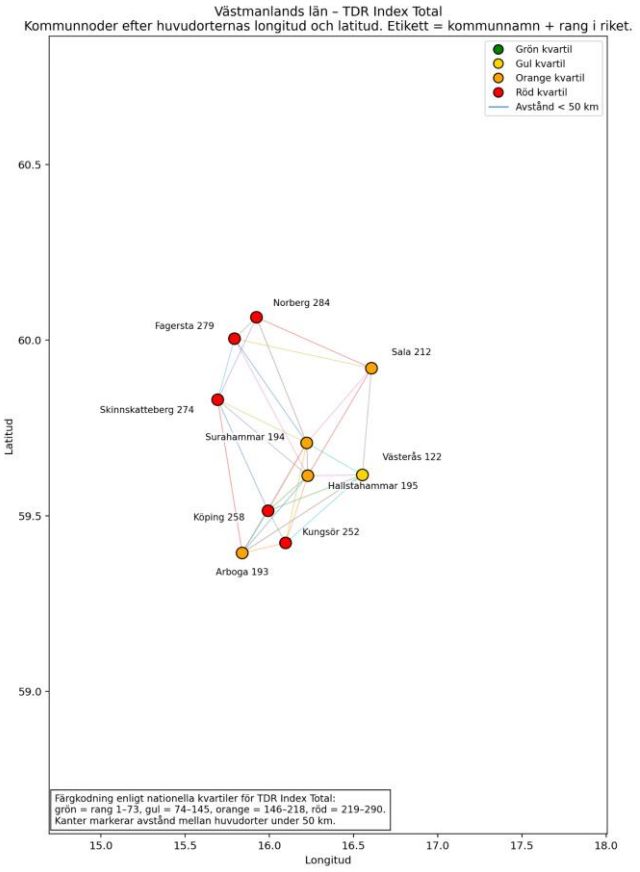

Västernorrlands län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 100 km
Sollefteå 257
Örnsköldsvik 118
Kramfors 280
Härnösand 246
Timrå 215
Ånge 240
Sundsvall 142
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 100 km.
Latitud
Longitud

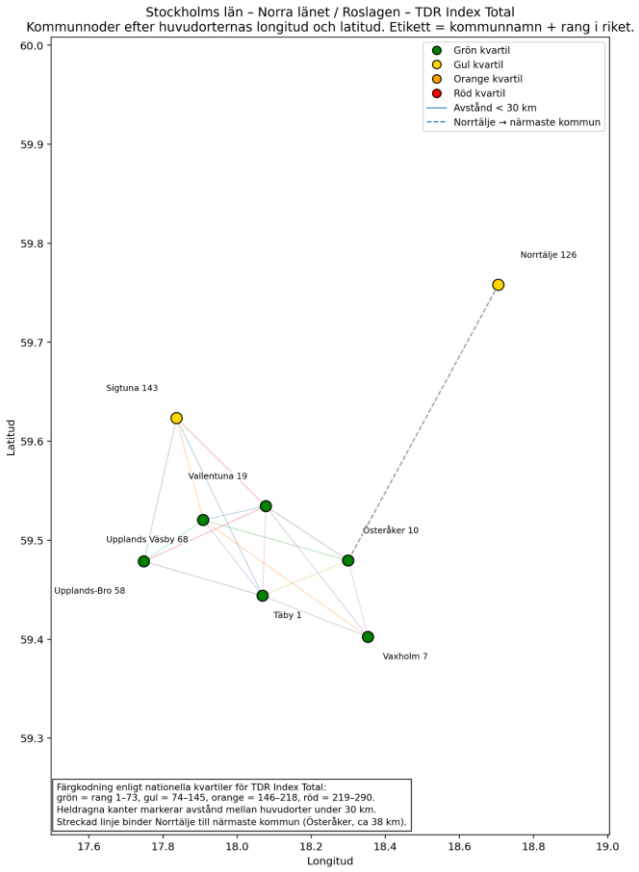

Jämtlands län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 100 km
Strömsund 250
Krokom 44
Åre 25
Ragunda 269
Östersund 92
Berg 145
Bräcke 268
Härjedalen 71
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 100 km.
Latitud
Longitud

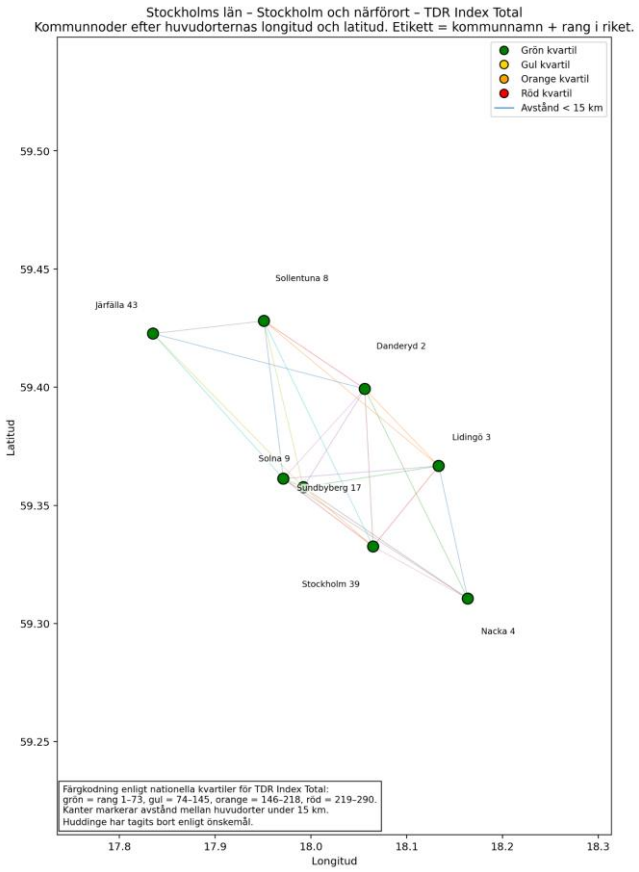

Gävleborgs län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 100 km
Nordanstig 228
Ljusdal 149
Hudiksvall 128
Ovanåker 167
Bollnäs 236
Söderhamn 278
Ockelbo 232
Sandviken 210
Hofors 261
Gävle 178
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 100 km.
Latitud
Longitud

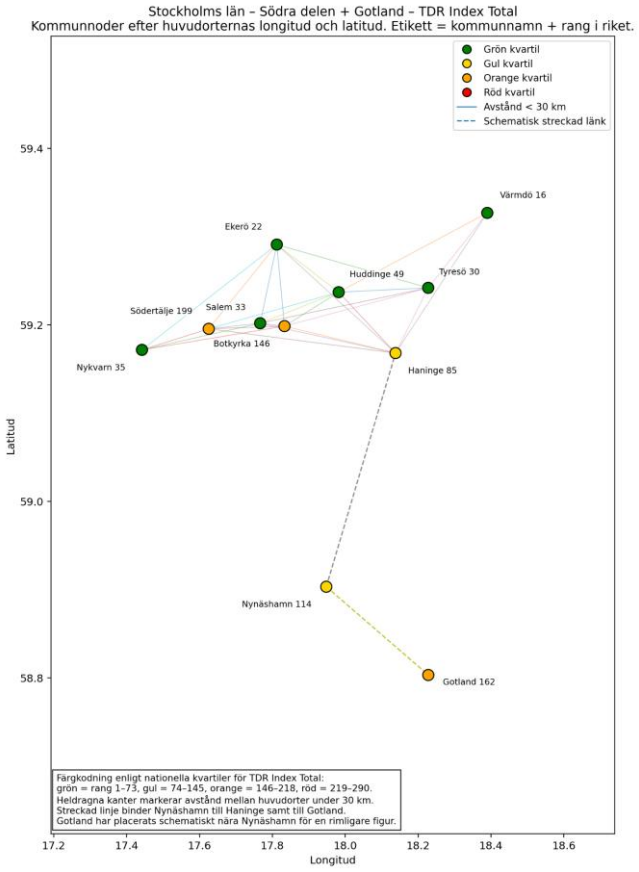

Dalarnas län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Älvdalen 136
Orsa 191
Mora 115
Rättvik 121
Malung-Sälen 81
Leksand 37
Falun 72
Gagnef 65
Vansbro 207
Borlänge 272
Hedemora 249
Säter 97
Smedjebacken 140
Ludvika 216
Avesta 266
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

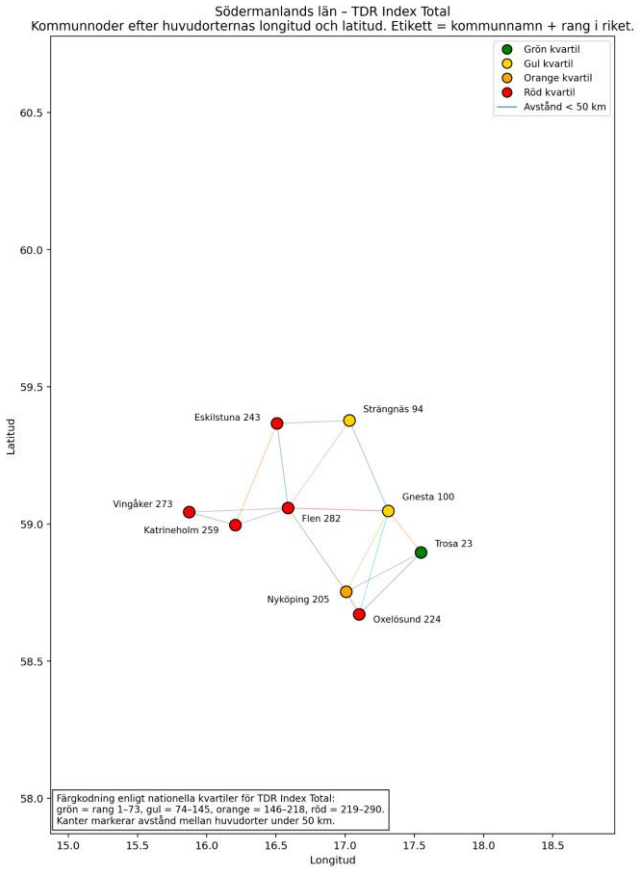

Uppsala län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Älvkarleby 214
Tierp 209
Östhammar 89
Heby 227
Uppsala 55
Knivsta 20
Enköping 153
Håbo 57
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

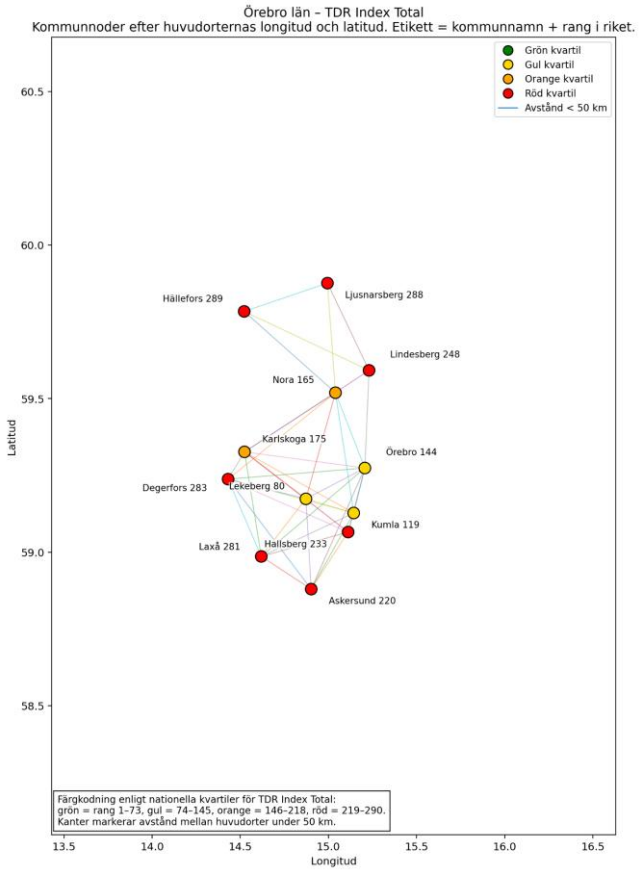

Västmanlands län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Norberg 284
Fagersta 279
Sala 212
Skinnskatteberg 274
Surahammar 194
Västerås 122
Hallstahammar 195
Köping 258
Kungsör 252
Arboga 193
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

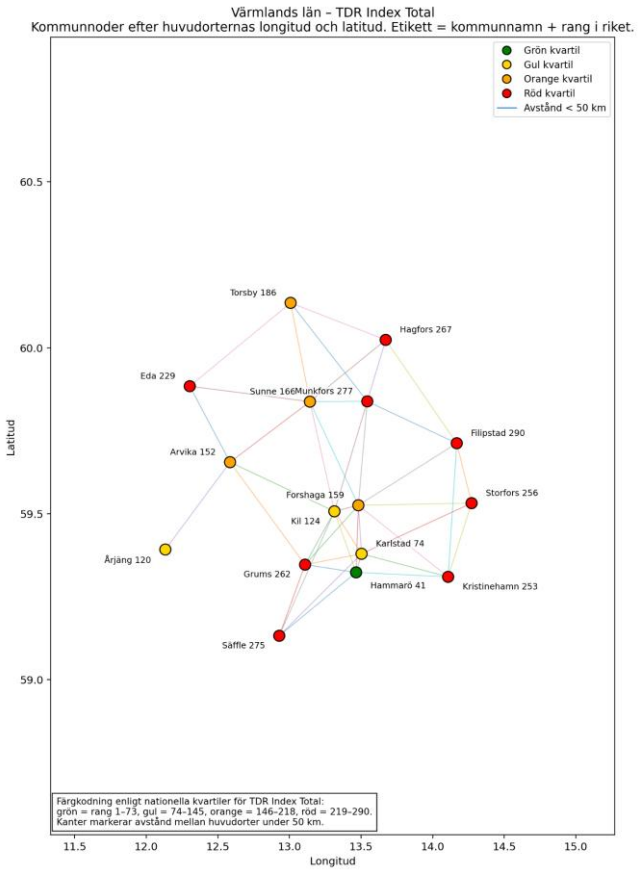

Stockholms län – Norra länet / Roslagen – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 30 km
Norrtälje → närmaste kommun
Norrtälje 126
Sigtuna 143
Vallentuna 19
Upplands Väsby 68
Österåker 10
Upplands-Bro 58
Täby 1
Vaxholm 7
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Heldragna kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 30 km.
Streckad linje binder Norrtälje till närmaste kommun (Österåker, ca 38 km).
Latitud
Longitud

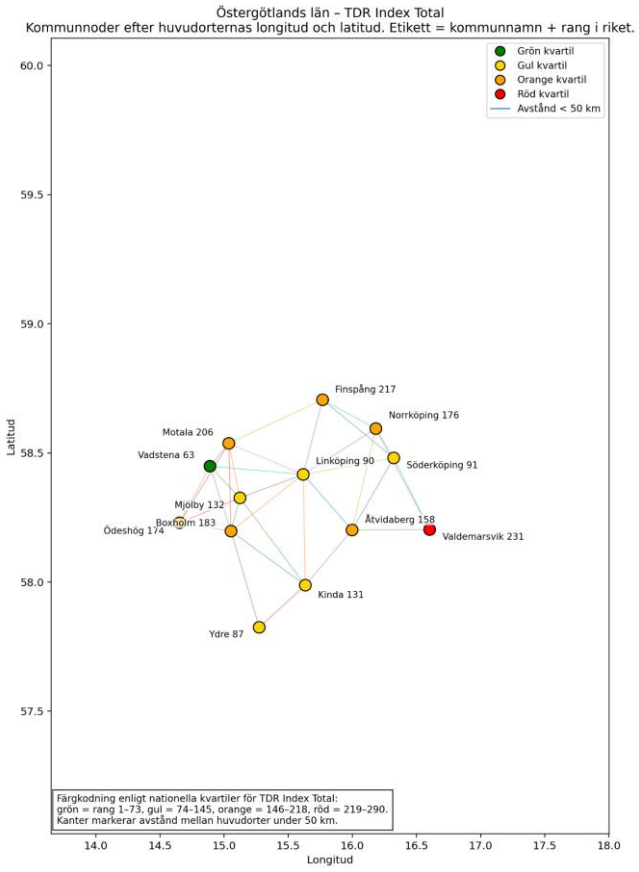

Stockholms län – Stockholm och närförort – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 15 km
Sollentuna 8
Järfälla 43
Danderyd 2
Lidingö 3
Solna 9
Sundbyberg 17
Stockholm 39
Nacka 4
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 15 km.
Huddinge har tagits bort enligt önskemål.
Latitud
Longitud

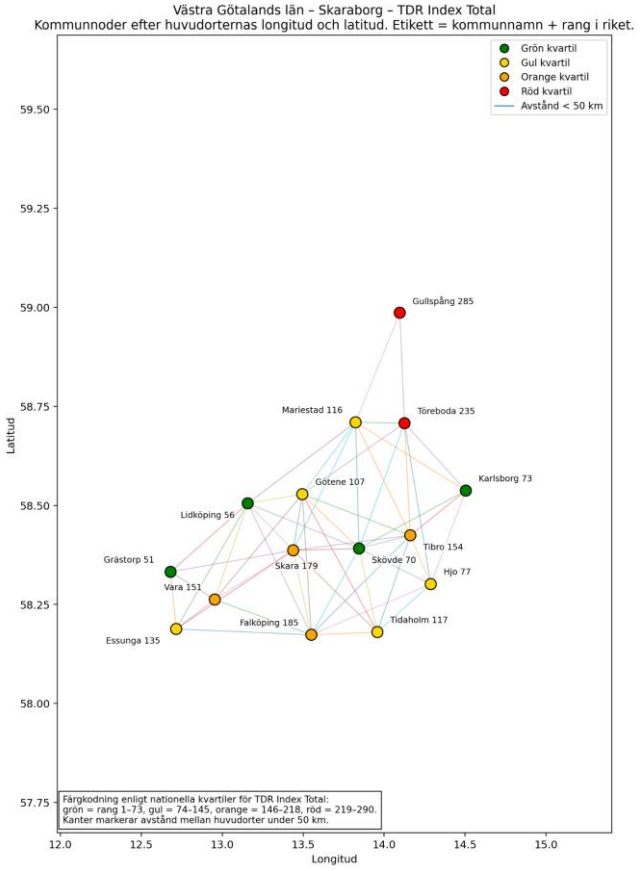

Stockholms län – Södra delen + Gotland – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 30 km
Schematisk streckad länk
Värmdö 16
Ekerö 22
Huddinge 49
Tyresö 30
Södertälje 199
Salem 33
Botkyrka 146
Nykvarn 35
Haninge 85
Nynäshamn 114
Gotland 162
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Heldragna kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 30 km.
Streckad linje binder Nynäshamn till Haninge samt till Gotland.
Gotland har placerats schematiskt nära Nynäshamn för en rimligare figur.
Latitud
Longitud

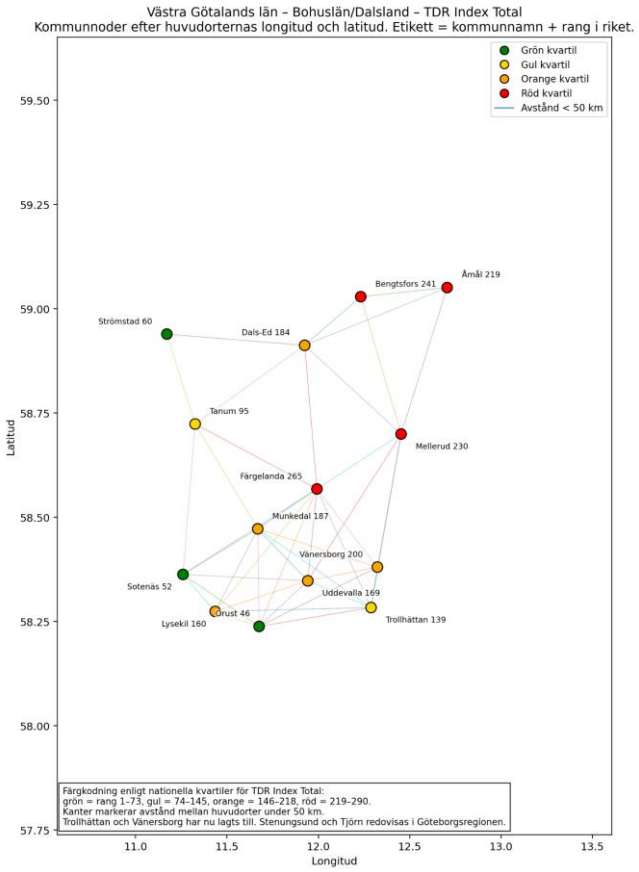

Södermanlands län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Eskilstuna 243
Strängnäs 94
Vingåker 273
Gnesta 100
Flen 282
Katrineholm 259
Trosa 23
Nyköping 205
Oxelösund 224
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

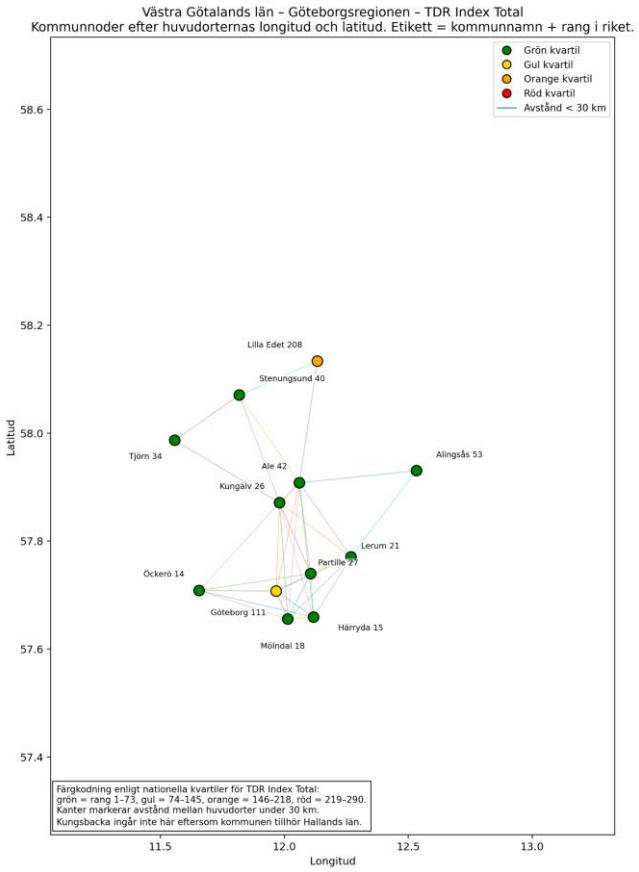

Örebro län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Hällefors 289
Ljusnarsberg 288
Lindesberg 248
Nora 165
Karlskoga 175
Örebro 144
Degerfors 283
Lekeberg 80
Kumla 119
Laxå 281
Hallsberg 233
Askersund 220
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

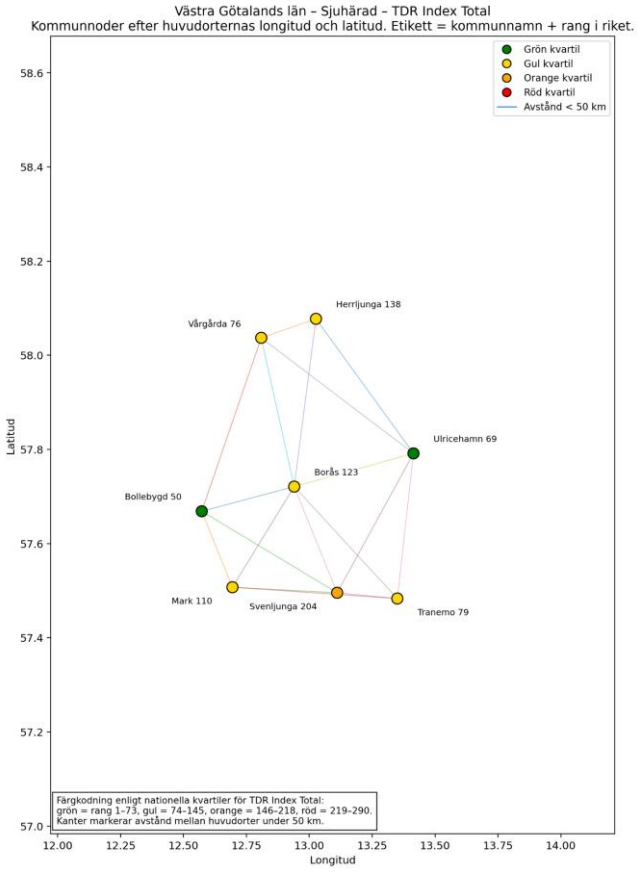

Värmlands län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Torsby 186
Hagfors 267
Eda 229
Sunne 166
Munkfors 277
Filipstad 290
Arvika 152
Forshaga 159
Storfors 256
Kil 124
Årjäng 120
Karlstad 74
Grums 262
Hammarö 41
Kristinehamn 253
Säffle 275
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

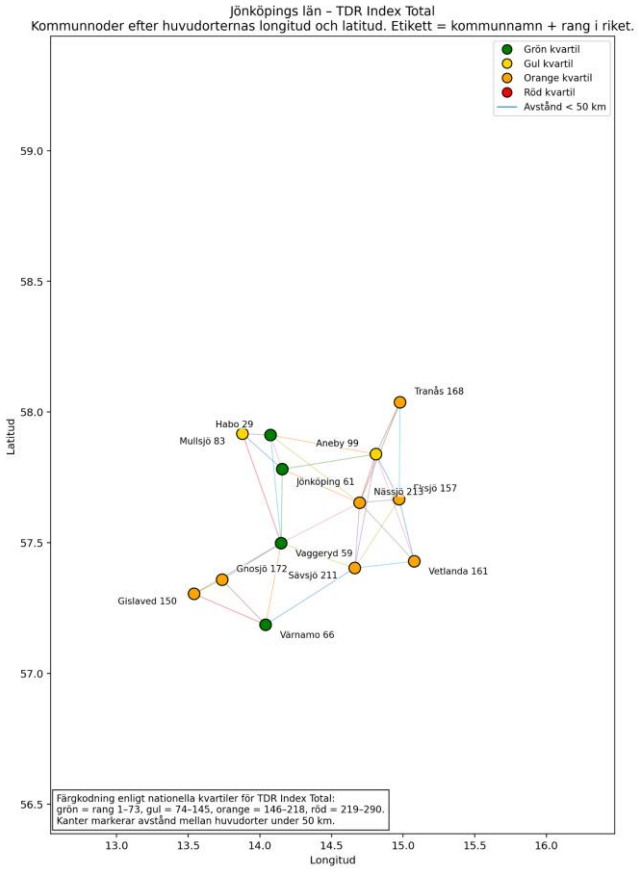

Östergötlands län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Finspång 217
Norrköping 176
Motala 206
Vadstena 63
Linköping 90
Söderköping 91
Mjölby 132
Boxholm 183
Ödeshög 174
Åtvidaberg 158
Valdemarsvik 231
Kinda 131
Ydre 87
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

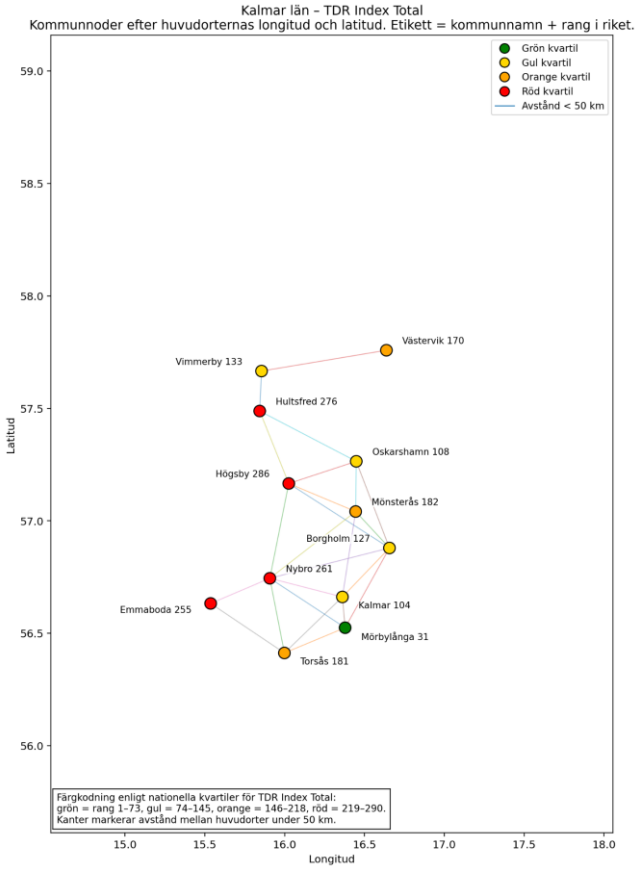

Västra Götalands län – Skaraborg – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Gullspång 285
Mariestad 116
Töreboda 235
Götene 107
Karlsborg 73
Lidköping 56
Tibro 154
Grästorp 51
Skara 179
Skövde 70
Hjo 77
Vara 151
Falköping 185
Tidaholm 117
Essunga 135
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

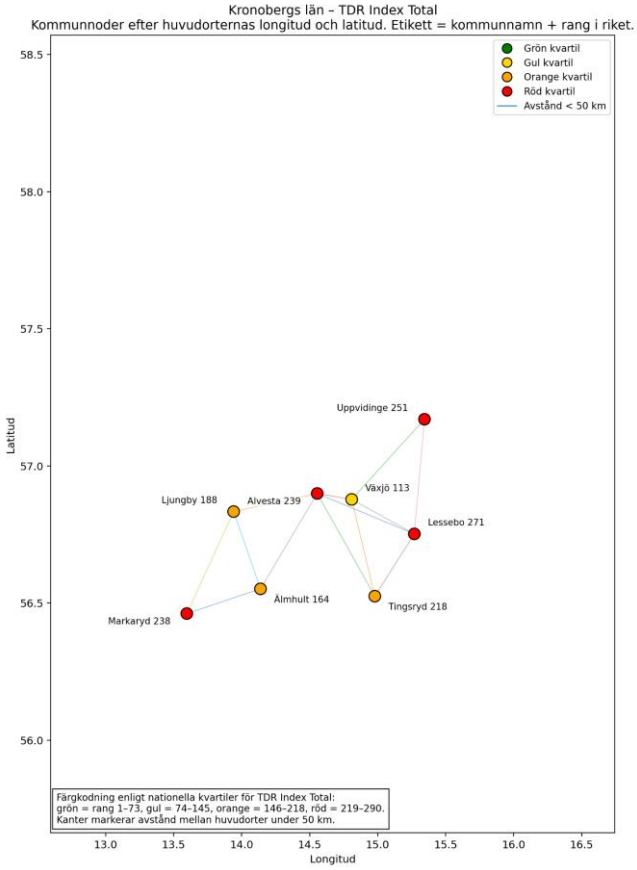

Västra Götalands län – Bohuslän/Dalsland – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Åmål 219
Bengtsfors 241
Strömstad 60
Dals-Ed 184
Tanum 95
Mellerud 230
Färgelanda 265
Munkedal 187
Vänersborg 200
Sotenäs 52
Uddevalla 169
Orust 46
Lysekil 160
Trollhättan 139
Latitud
Longitud
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Trollhättan och Vänersborg har nu lagts till. Stenungsund och Tjörn redovisas i Göteborgsregionen.

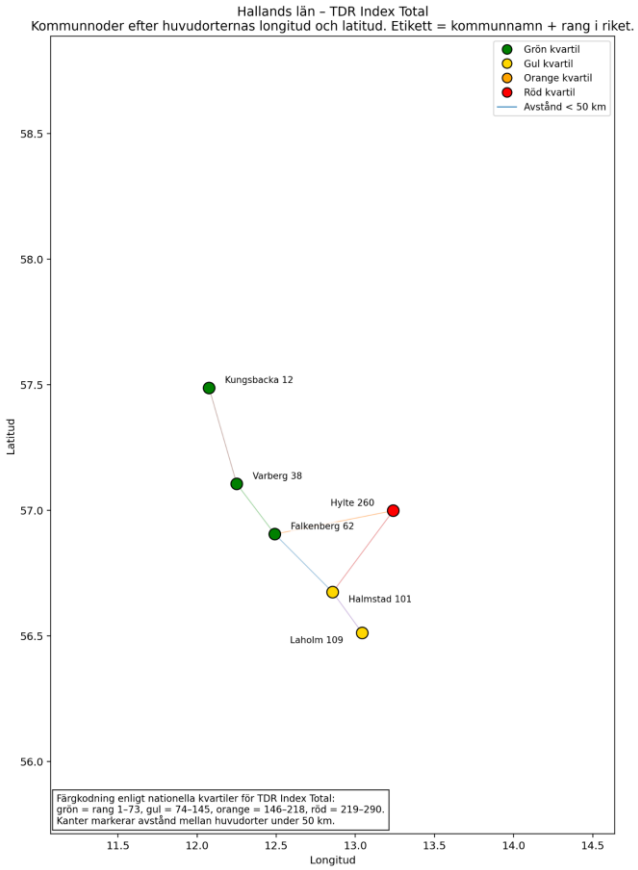

Västra Götalands län – Göteborgsregionen – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 30 km
Lilla Edet 208
Stenungsund 40
Tjörn 34
Alingsås 53
Ale 42
Kungälv 26
Lerum 21
Partille 27
Öckerö 14
Göteborg 111
Härryda 15
Mölndal 18
Latitud
Longitud
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 30 km.
Kungsbacka ingår inte här eftersom kommunen tillhör Hallands län.

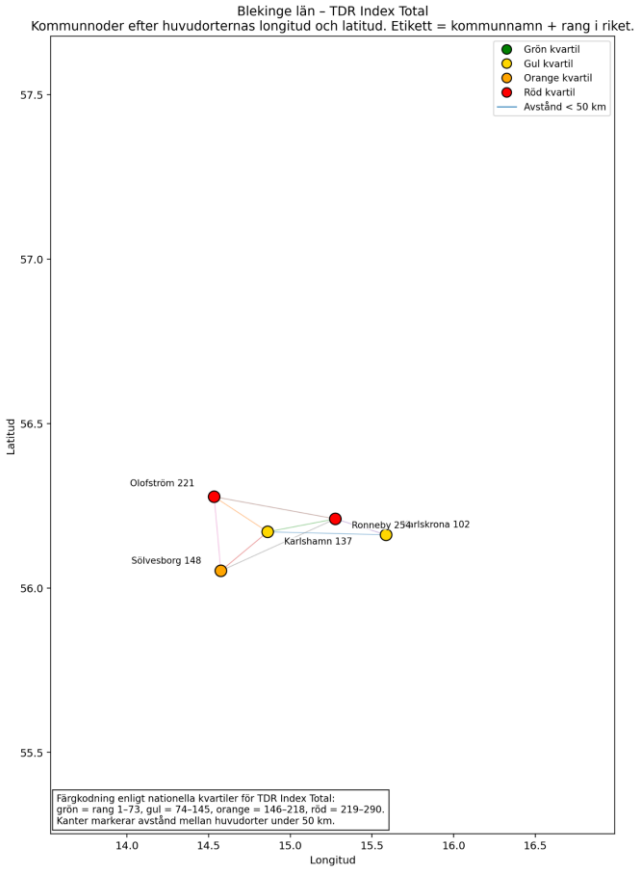

Västra Götalands län – Sjuhärad – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Herrljunga 138
Vårgårda 76
Ulricehamn 69
Borås 123
Bollebygd 50
Mark 110
Svenljunga 204
Tranemo 79
Latitud
Longitud
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.

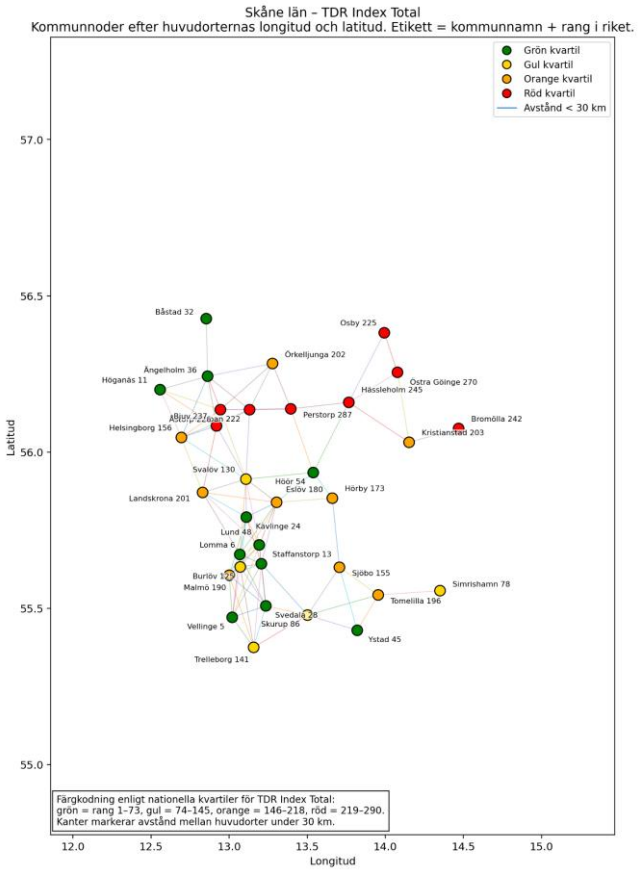

Jönköpings län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Tranås 168
Habo 29
Mullsjö 83
Aneby 99
Jönköping 61
Nässjö 213
Eksjö 157
Vaggeryd 59
Gnosjö 172
Sävsjö 211
Vetlanda 161
Gislaved 150
Värnamo 66
Latitud
Longitud
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.

Kalmar län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Västervik 170
Vimmerby 133
Hultsfred 276
Oskarshamn 108
Högsby 286
Mönsterås 182
Borgholm 127
Nybro 261
Emmaboda 255
Kalmar 104
Mörbylånga 31
Torsås 181
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

Kronobergs län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Uppvidinge 251
Ljungby 188
Alvesta 239
Växjö 113
Lessebo 271
Älmhult 164
Markaryd 238
Tingsryd 218
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

Hallands län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Kungsbacka 12
Varberg 38
Hylte 260
Falkenberg 62
Halmstad 101
Laholm 109
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

Blekinge län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 50 km
Olofström 221
Ronneby 254
Karlskrona 102
Karlshamn 137
Sölvesborg 148
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 50 km.
Latitud
Longitud

Skåne län – TDR Index Total
Kommunnoder efter huvudorternas longitud och latitud. Etikett = kommunnamn + rang i riket.
Grön kvartil
Gul kvartil
Orange kvartil
Röd kvartil
Avstånd < 30 km
Båstad 32
Osby 225
Örkelljunga 202
Ängelholm 36
Höganäs 11
Östra Göinge 270
Hässleholm 245
Perstorp 287
Bromölla 242
Helsingborg 156
Kristianstad 203
Svalöv 130
Höör 54
Landskrona 201
Eslöv 180
Hörby 173
Kävlinge 24
Lund 48
Lomma 6
Staffanstorp 13
Sjöbo 155
Simrishamn 78
Malmö 190
Tomelilla 196
Svedala 28
Vellinge 5
Skurup 86
Ystad 45
Trelleborg 141
Färgkodning enligt nationella kvartiler för TDR Index Total:
grön = rang 1–73, gul = 74–145, orange = 146–218, röd = 219–290.
Kanter markerar avstånd mellan huvudorter under 30 km.
Latitud
Longitud
57.0
56.5
56.0
55.5
55.0
12.0
12.5
13.0
13.5
14.0
14.5
15.0

Appendix 12. Krav, principer och rörelselagar

Detta appendix anger krav på seriösa kommunrankingar, panglossianska antaganden och SRR:s certifieringsordning. Därefter följer kommunala rörelselagar samt anmärkningar om rangordningens informationsinnehåll och användning.

12.1 Krav på seriösa kommunrankingar

En seriös kommunranking SKA uppfylla följande krav. För varje krav SKA rankingproducenten offentligt redovisa hur det uppfylls. Utebliven redovisning innebär att kravet inte är uppfyllt.

1. Syfte: ange exakt vad som rangordnas, för vem och för vilket användningsområde.
2. Population: redovisa samtliga inkluderade och exkluderade kommuner samt skälen.
3. Indikatorer: publicera fullständig indikatorlista, definitioner, källor och observationsår.
4. Riktning: redovisa varför högt respektive lågt värde räknas som gynnsamt.
5. Databehandling: redovisa bortfall, imputering, transformationer och normalisering.
6. Viktning: publicera vikter, sammanvägningsformler och motiv för samtliga val.
7. Reproducerbarhet: göra beräkningsförfarandet och nödvändigt underlag tillgängliga för oberoende kontroll.
8. Robusthet: redovisa känslighet för rimliga förändringar i indikatorer och vikter.
9. Validering: pröva resultaten mot externa kriterier och redovisa även ogynnsamma utfall.
10. Tolkning: skilja placeringar från poängskillnader, samvariation från orsakssamband och ranking från åtgärdsrekommendationer.

Efterlevnaden SKA dokumenteras i en offentlig kravmatris: krav, redovisning, källa och kontrollmöjlighet. Hänvisningen ”metoden är vedertagen” godtas inte som metodbeskrivning.

12.2 Panglossianska principer och antaganden

Den panglossianska rankingen utgår från följande antaganden.

P1. Det finns en observerbar verklighet. Den kan beskrivas med indikatorer.

P2. Det bästa tillståndet är det som uttrycks av indikatorernas gynnsamma riktning.

P3. Gynnsamma egenskaper samvarierar. Samvariationen uttrycker verklighetens egen ordning.

P4. Det som förklarar mer av den gemensamma variationen har större betydelse än det som förklarar mindre.

P5. Den gemensamma variationsstrukturen kan identifieras och sammanvägas efter sin förklarade varians.

P6. Samma bedömningsregler gäller för alla objekt.

P7. Det objekt som erhåller högst sammanvägt värde är definitionsmässigt bäst.

P8. Alternativa vikter uttrycker alternativa önskningar. De förändrar inte vad verkligheten redan har visat.

12.3 Sveriges Rankingproducenters Riksförbund (SRR)

Certifieringsfrågor hänförs till Sveriges Rankingproducenters Riksförbund (SRR). Förbundets närmare organisationsform behandlas i särskild ordning. Certifieringskraven gäller oavsett handläggningsordning.

För certifiering krävs: (a) offentlig kravmatris enligt 12.1, (b) oberoende reproduktion av huvudresultatet, (c) redovisad känslighetsanalys och extern validering samt (d) årlig metodredovisning. Certifikat ska ange giltighetsår och versionsnummer. Frågan om behörig utfärdare avgörs i samband med certifieringen.

SRR:s internationella kunskapsutbyte organiseras genom The First International Symposium on the Measurement of Measurement Systems, planerat till bron mellan Haparanda och Torneå i februari 2027.

Programmet omfattar bland annat ”From Indicators to Indexes: Where Did the Variance Go?”, ”The Role of Residuals in Post-Ranking Societies”, ”AI-Assisted Ranking of Ranking Systems” och panelen ”Can a Ranking Improve Its Own Ranking?”. Avslutningsanförandet har titeln ”Causality Sold Separately: Lessons from a Decade of Meta-Evaluation”.

Konferensbidrag: The Role of Residuals in Post-Ranking Societies

> Abstract: While previous research has focused on measured variables, ranked entities and composite indicators, relatively little attention has been devoted to the growing population of residuals. This paper examines the social, economic and existential consequences of exclusion from the ranking process and argues that residuals may contain a substantial share of reality.

12.4 De kommunala rörelselagarna

Kommunala system följer åtta rörelselagar.

1. Tröghetslagen. Etablerade system tenderar att bestå. Förändringsmotståndet växer med systemets massa M.

2. Entropilagen. $S \geq 0$. Ordning förbrukas. Även status quo kräver resurser.

3. Politikens kraftlag. $P = \lambda \cdot \Sigma_i w_i p_i$; $\Sigma_i w_i = 1$ och $w_i \geq 0$. Politikens riktning bestäms av prioriteringar, dess styrka av ambition och insats.

4. Accelerationslagen. $a \propto P/M$. Samma politiska impuls ger olika rörelse i olika kommuner.

5. Lagen om reciprok verkan. Varje intervention framkallar motreaktion.

6. Nettorörelselagen. $\Delta X = P - D - R$. Observerad förändring är den politiska kraften minus störning och motreaktion.

7. Observationslagen. Uttalade mål ≠ utförda aktiviteter. Verksamheten observeras i resurser, aktiviteter, resultat och effekter; deklarationer observeras separat.

8. Gravitationslagen. Stora system attraherar resurser, relationer och aktivitet. Systemstorlek kan i kommunala analyser representeras av logaritmerad befolkning.

Politik verkar på marginalen av en redan existerande verklighet. Rangförskjutning genom byte av vikter kräver ett kalkylblad. Förändring av kommunen kräver förskjutningar i resurser och aktiviteter.

12.5 Informationsförlust

Vägen går från verklighet via indikatorer, index och sammanvägning till rangordning. I sista steget ersätts numeriska avstånd med ordningsnummer. Rangordningen är analyskedjans minst informationsrika produkt.

12.6 Användbarhet

En ranking kan beskriva och värdera. Förklaringar kräver analyser av samband och mekanismer. Förändring kräver verksamhet.

12.7 Den definitiva rankingens paradox

TDR:s huvudprodukt är en fullständig rangordning av 290 kommuner. Dess viktigaste kunskapsbidrag ligger i indikatorernas samvariation, huvudkomponenterna, kommuntyperna, viktmodellernas effekter och valideringarna. Den slutliga rangordningen är således både definitiv och sekundär.

12.8 Wittgensteins stege

Wittgensteins avslutande teser i Tractatus logico-philosophicus bildar en sammanhängande rörelse:

6.5. ”Das Rätsel gibt es nicht.” En fråga som kan ställas kan också besvaras.
6.52. ”Lebensprobleme noch gar nicht berührt”. Vetenskapens svar löser inte livsproblemen.
6.53. ”Nichts zu sagen, als was sich sagen lässt”. Filosofin ska hålla sig till det som kan sägas.
6.54. ”die Leiter wegwerfen”. När satserna fyllt sin uppgift ska stegen kastas bort.
7. ”Varom man inte kan tala måste man tiga.”

Kedjan går från det som kan frågas och sägas, via gränserna för utsagorna, till den stege som ska kastas bort. I TDR är stegen rangordningen. Den har tjänat sitt syfte när indikatorernas samband, kommunernas variationsstruktur och valideringsresultaten har blivit synliga.

Även om man kan rangordna finns det annat som är mer intressant att tala om.

Därför kastar vi bort rangordningen.

Källor: TDR:s metod- och valideringsappendix; ”Rörelselagar för politik i komplexa sociala system” (arbetsmaterial); programutkast till The First International Symposium on the Measurement of Measurement Systems; Ludwig Wittgenstein, Tractatus logico-philosophicus, §§ 6.5, 6.52–6.54 och 7.

OLOFSTRÖMS KOMMUN
Plan- och byggkontoret

Underrättelse
Datum: 2026-10-20

OLOFSTRÖMS KOMMUN
2026 -10- 27

Fastighet: Holje 2:283
Diarienr: 2026.235/13
Beslutsnr:

Olofströms Kommun Dnr.....
Box 302
29324 Olofström

Underrättelse om beviljat bygglov på grannfastighet

Ansökan om bygglov för nybyggnad av telekommunikationsanläggning (fackverkstorn & teknikbod)

Du underrättas härmed att bygglov för Ansökan om bygglov för nybyggnad av telekommunikationsanläggning (fackverkstorn & teknikbod) har beviljats på fastigheten Holje 2:283.

Fullständiga handlingar för ärendet finns tillgängliga på Plan- och byggkontoret.

Detta beslut kan överklagas hos Länsstyrelsen i Blekinge län, se besvärshänvisning.

Olofströms kommun
Plan- och byggkontoret

Olofströms Kommun
Plan- och byggkontoret
Box 302
293 24 Olofström

Telefon:
0454-931 32
E-post:
bygglov@olofstrom.se